

[З]бірник фільольоґічної секциї
Наукового Товариства імени Шевченка.
Т. XVII і XVIII.

Львівська духовна Семинария в часах Маркіяна Шашкевича

(1829–1843.)

написав

Др. Кирило Студиньский.

ЛЬВІВ, 1916.
НАКЛАДОМ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.
З ДРУКАРНЇ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.

UNIVERSITY OF TORONTO
VELUT ARBOR ÆVO

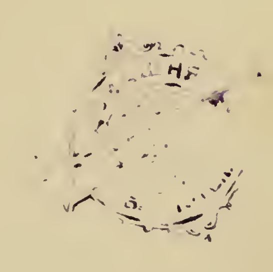
ЗБІРНИК ФІЛЬОЛЬОҐІЧНОЇ СЕКЦИЇ
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.
Т. XVII і XVIII.

Львівська духовна Семинария в часах Маркіяна Шашкевича

(1829—1843.)

написав

Др. КИРИЛО СТУДИНСЬКИЙ.

ЛЬВІВ, 1916.
НАКЛАДОМ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.
З ДРУКАРНЇ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА.

LIBRARY
MAY 20 2010
UNIVERSITY OF TORONTO

Зміст.

Передне слово.

Студию про львівську, духовну семинарию почав я роком, в якім Маркіян Шашкевич став її питомцем, а кінчу роком його смерти.

Се переломовий час в її істориї.

Праця була над вислів тяжка. Архіви семинариї і львівської консисториї ще й по нині неупорядковані. Я ледви вспів, при помочи питомців, розложити акти архіва семинариї після літ. Та тут виявило ся, що сей архів сильно роздрапаний ріжними людьми і що на його основі годі було писати історию. В архіві львівської консисториї переглянув я, серед непривітних обставин, кілька десяток тисяч актів, заки добув те, що було для мене потрібне. Актів архіву консисториї не мав я права печатати, тому обмежив ся на їх переповіданю, а у збірку, актів, що війшли до сего тому, умістив я тільки матеріяли, найдені в архіві семинариї. Помічним для моєї праці був архів краєвий (бернадинський), де я найшов обильний, судовий матеріял.

Колиж мені поталанило зложити історию семинариї в систематичну цілість, то головно, завдяки протоколам семинариї (Einreichungs-Protokoll), де нераз подрібно переказано зміст актів. Сї протоколи починають ся роком 1826. а кінчать ся 1865. р. Они містять ся в шести обємистих книгах. Незвичайно точно передавав зміст актів ректор о. Стефан Телїховський.

За дозвіл користати зі згаданих архівів дякую Ексц. митр. Андреєви гр. Шептицькому, б. ректорови дух. семин., митратови, др. Йосифови Жукови, його наслїдникови, др. Йос. Боцянови і директорови краєвого архіва, радн. двора, др. Освальдови Бальцерови.

А коли я міг відтворити типи чи з поміж членів ректорату, чи з поміж питомців часів Маркіяна, то стало ся се завдяки тим добродіям, що не поскупили споминів і заміток. Тому складаю

щиру подяку Всв. крил., Алекс. Бачинському, о. шамб. Касиянови Куницькому, о. сов. Гординському, парохови Кульчиць і проф. др. Ярославови Гординському. З щирою вдячностию згадую також нинї вже покійного сов. суду, Йосифа Кульчицького за спомини про його отця.

Матеріяли до студиї збирав я і печатав протягом 1911. і 1912. рр. В липни 1914. р. була вже студия на викінченю та через воєнну хуртовину зміг я видати її щойно в 1916. р., причім був зневолений від стр. 163 до кінця писати історию семинариї на ново, бо рукопись запропастила ся. При виданю актів старав ся я виминути ті, що вже раз були печатані, або й такі, яких зміст переповів я докладно в иньшій працї, що доторкала тих самих часів.

Буду радїти, коли моя книжка зацїкавить ширшу публику, коли найдуть ся люди, що з переданя та власних споминів схочуть подати доповненя до характеристики часів і людий, про яких житє я писав. Личні спомини і переданє скажуть нераз більше, як урядові, хотьби й як точні акти.

В студию умістив я портрети будьто людий старших, що стояли в тїсній звязи з історием семинариї, будьто питомців, що взяли участь в лїтературнім, чи науковім житю. На жаль, міг я подати в сім томі тільки ті портрети, яких клїші були готові перед війною. Деякі рідкі портрети завдячую Всв. о. митратови, Миронови Подолинському.

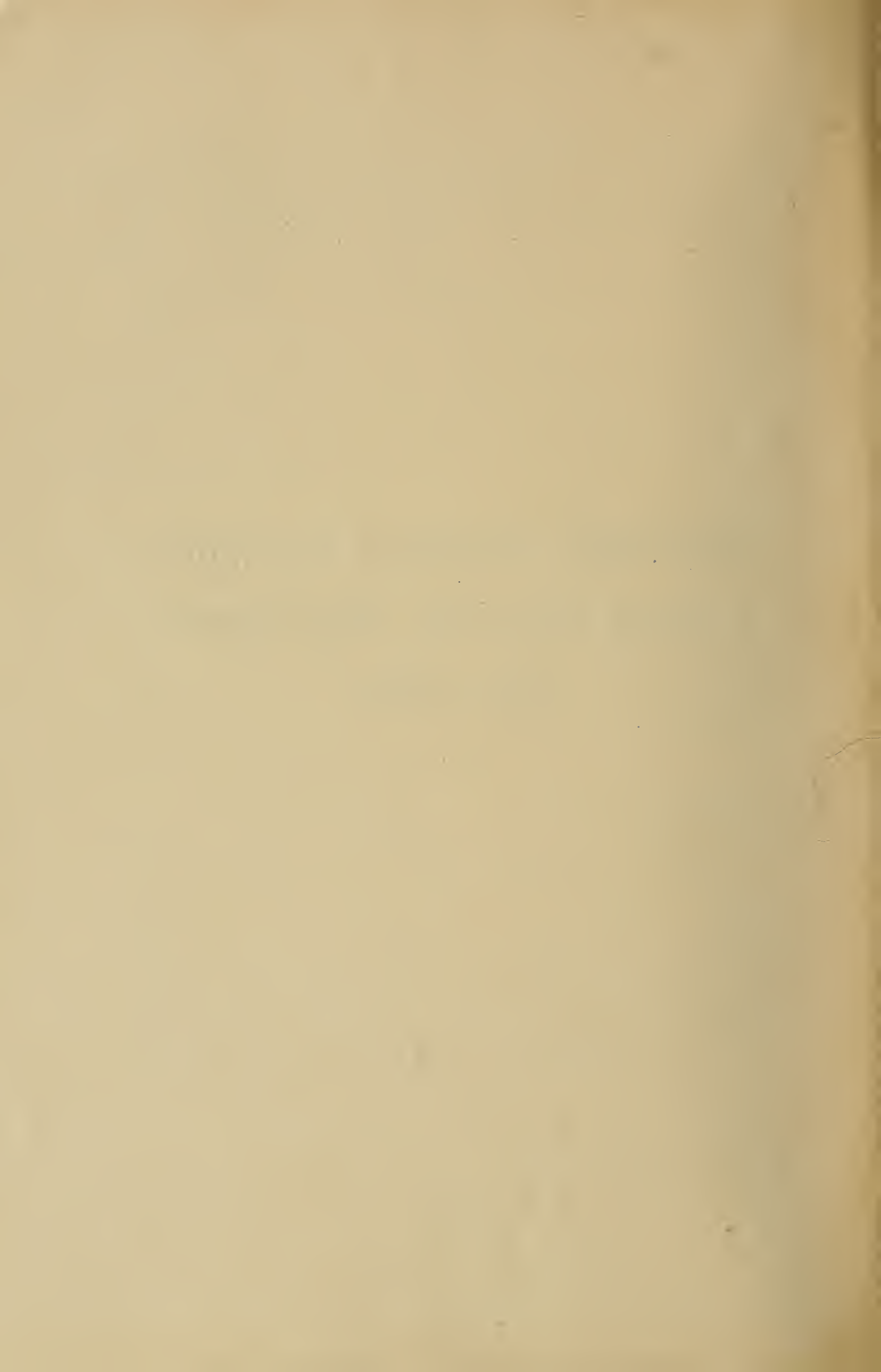
Не хочу замикати одним томом моєї студиї. Бажаю перейти историю львівської семинариї від хвилї її основаня бодай до сїмдесятих років 19 віку включно. Здаю собі справу, що жде мене робота тяжка. Маю однак надію, що її довершу, коли тільки сили сили і здоровля стане, та коли обставини змінять ся. Тому й відкликую ся до людий, яких львівська дух. семинария звязала коли небудь з собою, щоби присилали на мої руки свої спомини. Я їх випечатаю під повним іменем авторів, зглядно використаю і збережу кожду подробицю для потомства. Нехай не пропаде нї одна черта, характеристична для історії духовної семинариї, що є частиною нашого національного житя.

У Львові, дня 30. IV. 1916. р.

К. Студинський.

Львівська духовна Семинария в часах Маркіяна Шашкевича

(1829—-1843.)

I.

(Будинок семинариї. Пропасниця в р. 1830. Брак приміщеня на 320 питомців. Гадка поділу семинариї на львівську і перемиську Санїтарні розпорядки з р. 1831. Смертність питомцїв. Заворушеня в семинариї в р. 1831 з причини грози холєри. Лїкар семинариї).

На місци, де стоїть нинї будинок дирекциї почти, був значний, запущений огород, лихо опаркапений, а в нїм стояли дімки, в яких перемешкувала служба семинариї а давними часами находила ся тут також трупарня. За дімками виставали одноповерхні музеї, опісля тягнув ся огород призначений для ужитку питомців, а дальше церква з семинарією, поза якими був знов огородець, що притикав до палати Сапігів. Церква і частина семинариї лишила ся ще по нинїшний день від улицї Коперніка. Церква нинї гарно відновлена у внутрі а з останків семинариї, які припирають до неї, знято зелїзні крати, які придавали будинкови радше характеру вязниці, чим інституциї, що мала виховувати сьвящеників. Оповідано, (не знати, чи правду, чи анекдоту), що коли один з питомців глузовав з селянина, який вперто вдивляв ся в будинок семинариї, то селянин відворкнув: »сьмій ся, сьмій! якби ти був порядним чоловіком, то за кратами не сидів би«.

І в тих словах містила ся цїла іронія правди. Хто тямить цїлий давний будинок, або хто пережив у нїм кілька лїт, кого доля загнала хотьби на один рік до комнати ч. 44., в якій через цїлу зиму показував ся на стїнах снїг і якої не можна було отопити, хто бачив сї темні та непривітні комнати, та в ріжних напрямах розкинені коритарі, сей хиба виносив вражінє, що се не будинок, з якого можна була винести здоровлє і культуру, а радше інститут, в якім одно і друге можна було стратити.

Був се колишний монастир латинських монахинь Домінїканок, построєний в р. 1723 княгинею Теоф. Вишневецькою з роду Лїщинських,

яка рівнож приняла габіт Домініканок. В сім монастирі перебували Домініканки повних 59 літ. а коли за часів цісаря Йосифа II., монастир знесено і майно їх сконфісковано, уміщено у нім в р. 1783. руську духовну семинарію[1]).

До будівлї, построєної в третім десятку 18 віку годї ставити нинїшні вимоги, тому дамо послух тим голосам, які долїтають до нас, правда дуже скупо, від 1830 року.

Дня 10 марта 1830 року донїс ректорат державній дирекциї будівництва, що підприємець-тесля почав вправдї двома днями раньше „die erforderliche Reparatur am Dachstuhle des gr. k. Seminariums-Hauptgebäudes“, але тимчасом „sind 3 Stück Sparren sammt Querbalken aus dem Gebinde getretten und zum Theil eingebrochen und überhaupt das ganze Gebäude morsch und baufällig geworden sey“[2]).

З окрема донїс ректорат у два дни пізнїйше, dass die Fundamente der im Seminar befindlichen Keller durch Nässe bedeutend gelitten haben und somit zur Herstellung das Nöthige verfügt werde[3]).

Наслїдком вохкости в мурах семинариї, яку принесли з собою великі снїги, що упали в зимі з р. 1829 на 1830., кинула ся між питомцями сильна пошесть пропасницї. В червни 1830 року було недужих на пропасницю поверх 100 питомцїв і тому звернув ся лїкар семинариї, др. Ґербль до консисториї, щоби она як найскорше розпустила питомцїв домів і велїла цїлий будинок основно відчистити. Консисторія поручила вправдї пустити питомцїв по іспитах[4]), але др. Ґерґль віднїс ся ще раз дня 15 липня 1830 р. до Консисториї, щоби і хорих і здорових вислано домів безпроволочно, коли й останні не мають наразити ся на недугу[5]). Жаданє лїкаря сповнено. В семинариї лишено через фериї пять слуг[6]), які мали бути помічними при чищеню комнат, а питомцям дозволено складати іспити після ферий до 30 вересня, почім речинець ще значно продовжено[7]). Та мимо виїзду питомцїв, будинку не очищено на стільки, щоби недуга не вернула до мурів семинариї. Дня 27. IX 1830 р. донїс ректорат консисториї, що число хорих питомцїв збільшило ся до 37

---

[1]) В. зъ С. »Згадки изъ семинарского житя у Львовѣ« (»Дѣло« за рік 1888 ч. 81, і 82, де є докладний опис семинариї).
[2]) Einreichungsprotokoll з р. 1830 ч. 119.
[3]) Тамже за рік 1830 ч. 122.
[4]) Тамже за рік 1830. ч. 295 і Акти ч. 34.
[5]) Einreich. Protok. за рік 1830. ч. 319.
[6]) Тамже за рік 1830. ч. 309 і 328.
[7]) Тамже за рік 1830. ч. 419, 448, 499, 500, 567.

осіб[1]), а тоді др. Ґербль звернув увагу конспсторії, що недуги в семинарії не устануть, як довго буде в ній містити ся 320 питомців[2]). Деякі питомці в часї ферий тяжко нездужали на селї, як се знаємо про пит. Кирила Слоневського; про якого при кінци вересня доніс коломийський декан, що він „apud suos parentes in Kluczow febri nervosa graviter decumbat“[3]).

Як лихе і невідповідне було приміщенє для питомців в будинку духовної семинарії, видно з того, що дня 28. VI 1831 р. явила ся тут комісия, яка оглядала, чи не придавби ся він на військовий шпиталь, або на касарню[4]), однак небавом донесла ґубернія конспсторії, „quod Praefectura militaris non fuerat opinionis, ut aedificium seminaristicum in Contubernium militare, vel Nosocomium convertatur[5]). Дня 4. липня 1831 року оглядав будинок духовної семинарії проф. медицини др. Бабель, чи не надавав би ся він на холеричний шпиталь[6]) та нема сумнїву, що і сим разом його осуд був неґативний. А коли дня 22 липня 1848 р. повідомила конспсторпя, що львівський маґістрат хотївби переміннти музеї семинарії на холеричний шпиталь[7]), то небавом таки маґістрат роздумав ся і від сього наміру відступив[8]). Так само відступлено в р. 1855 від наміру, приміщувати в семинарії хорих на холеру. Так отже не надавав ся будинок семинарії анї на шпиталь, анї на касарню, а мимо сего сповняв він свою службу в услугах інституциї, що виховала руському народови десятки ґенерацпй духовеньства, аж по рік 1889., коли для семинарії построєно новий, величний будинок на части давного огороду семинарії.

Львівська семинарія містила в собі в хвилї її основаня 80 питомців, однак вже в. р. 1787 стрічаємо в ній враз з стипендистами 400 питомців[9]). В р. 1810 виносило їх число 200, а дня 25 січня 1811 року велїла придворна канцелярія обмежити число питомців на 100 осіб, та лишити для них двох віцеректорів і 3 префектів замість 4, установлених цїсаром Йосифом II. На основі декрету придворної канцелярії з дня

---

[1]) Тамже за рік 1830. ч. 418.

[2]) Тамже за рік 1830. ч. 453.

[3]) Тамже за рік 1830. ч. 432. Гляди також про питомця Григорія Шашкевича, „qui nuper (4. X) e feriis ob infirmitatem redux“. (Тамже за рік 1830 ч. 448, і 567).

[4]) Тамже за рік 1831. ч. ч. 254.

[5]) Тамже за рік 1831. ч. 299.

[6]) Тамже за рік 1831. ч. 258.

[7]) Тамже за рік 1848. ч. 306.

[8]) Тамже за рік 1848. ч. 323.

[9]) »Дѣло« за рік 1887 ч. 91—2 в статийцї : »Кілька дат з історії руської дух. Семинарії у Львові і Видни«.

2 січня 1817 р. піднесено число питомців на 117, а тоді придано поновно четвертого префекта, тим більше, що в р. 1812 розширено трилітний богословський курс на чотири роки[1]). В часі, про який пишемо застаємо вже у львівській семинариї 320 питомців.

Коли вже сам будинок не відповідав хотьби найпримітивнійшим вимогам, то само приміщене у нім 320 питомців було з ріжних оглядів некорисне. Маємо під руками „Motiva, ob quae 320 Alumnos in Seminario ulterius locare nullatenus consultum est", в яких ректорат звертав увагу Митрополита на ріжні недогідности, злучені з переповненєм в семинарії. По гадці ректорату тільки з причини великого натовпу питомців вибухла в р. 1830 пропасниця, а щоби запобічи ширеню пошести, треба було питомців вчасно пустити на ферії, через що настало замішанє в домовім ладі і карности. Значна часть питомців не могла тоді в час піддати ся іспитам і зневолена була по феріях бороти ся з всїлякими перепонами. Коли у вересни 1830 р. вибухла поновно між питомцями пошесть, ґубернія вислала для розслїду лїкаря Поппера, який ствердив, що в семинарії годі примістити більше, як 200 питомців, а останних належало би безпроволочно розпустити і надїлити стипендіями, щоби не допустити до ширеня недуги. Заки однак міг др. Поппер довести поручене йому дїло до кінця, занедужав і помер, а його гадки не переведено в житє, через що не тільки пропасниця, але й иньші недуги почали давати ся сильно в знаки питомцям. По день 24 мая 1831 року дозволено 15 питомцям виїхати задля недуги на село, а крім них було ще в семинарії 89 хорих питомців, будьто на пропасницю, будьто на иньші недуги. Так отже трета часть всїх питомців не могла анї правильно ходити на виклади, анї піддавати ся духовним вправам. Бувало й таке, що ледви який питомець видужав, то небавом впадав знов у недугу. Інфірмарі не могли примістити недужих, які через те спали по спальнях, а семинарія перемінила ся на шпиталь. Серед таких обставин годі було навіть допильнувати, щоби хорим подано в час лїки і приписані лїкарем страви.

Ректорат признавав, що до ширеня таких пошестий причинила ся не мало погана зима в роках 1829 і 30, однак рівночасно стверджував, що найбільше завинило тут значне число питомцїв. Про се міг би пересьвідчити ся навіть не лїкар, якби перебув між питомцями в спальні ночию, або якби зайшов до музеїв тодї, коли таке значне число сьвічок горить. З причини натовпу питомців, писав ректорат, могли би вийти також моральні шкоди, бо лїжко стояло біля лїжка, а хоть доси „nullus quidem excessus in medium prodiit, sed prudentia fortiter suadet, ut

[1]) Архів льв. Консисториї ч. 2868/1119 praes. 28. 8 br. 818.

proxima occasio e medio tollatur, priusquam nefandi quidpiam perpetratum fuerit".

Щоби тим успішнійше промовити за усуненєм такого значного числа питомців з семинариї, зазначував ректорат, що вже давнійшими часами, коли провізоричним ректором був проф. др. Венедикт Левицький (між 1. VIII. 1820 а 14. I 1824 р.[1]) повставали серед питомців заворушеня і один з поміж них кинув тодї каменем у вікно віцеректора Телїховського та збив шибу. Рівнож мало що не дійшло до заворушеня в р. 1824., коли ректор Дубовицький скартав пит. Григорія Дрогомирецького (?) острійшими словами, „quam dignum erat". Задля переповненя в семинариї настала між питомцями ворохобня в маю 1831 р., степенована грозою холери. Терпить на тім економічний заряд семинариї, бо питомцї не могли дістати в час реверенд, а деякі з них, одіті по сьвітскому, відлучували ся від кляс на проходах, або по дорозї на викладах та волочили ся по передмістях. При сїй нагодї домагав ся ректорат, щоби ректора звільнено від економічних обовязків, та щоби для економічного заряду установлено третого віцеректора.

Невідрадні відносини в духовній семинариї, так вірно схарактеризовані в що й но наведенім письмі ректорату, велїли духовним і сьвітским властям призадумати ся в першім рядї над тим, щоби часть питомців звільнити з семинариї і надїлити їх стипендіями. Коли ґуберніяльний радник Поппер находив тільки 195 місць для питомців в семинариї, то його наслїдник, радник Бобовський був тої гадки, що змістить ся їх в дотеперішнім будинку 214. В дійсности від 1. падолиста 1831 до 26 марта 1831 було в семинариї вже тільки 233 питомців а однак число хорих виносило 99 осіб, з яких 13 в тім часї двічи попадало в недугу. Консисторія велїла вправдї не зменьшати дальше числа питомців, однак сей розпорядок був хвилевий[2]).

Окрім обмеженя числа питомців почали також власти призадумовати ся над подїлом львівської семинариї на дві: львівську і перемиську. Гадка ся не була нова. Ще дня 29 цьвітня

---

[1]) Акти ч. 117.

[2]) Гляди: Акти ч. 50 і Einreich. Protok. з р. 1832. ч. 217. Як вказують шематизми львівської архиепархиї, то в р. 1832 (очивидно, після 26 марта) було в семинариї питомців 159, стипендистів 84 а цертифікатистів 41., в р. 1836 питомців 160 а враз з стипендистами і цертифікатистами, що мешкали поза семинарією, 307., в роцї 1838 питомців в семинариї 166 а поза семинарию 106., в р. 1839 — 164 в семинариї на загальне число 272, в р. 1840 — 165 в семинариї на загальне число 262, в р. 1841 — 166 на загальне число 261, а в р. 1843 — 164 на загальне число 266.

1802 року вийшло цїсарське відручне письмо (ч. 967), оповіщене львівською ґубернїєю дня 28 мая 1802 ч. 15.341., в якім цїсар заявив свою згоду на основанє перемиської. духовної семинариї. Здавало би ся, що після цїсарського письма, справа дасть ся легко перевести. Тимчасом ще дня 31. січня 1833 р. просив еп. Снїгурский митр. Михайла Левицького, щоби відповідно до бажаня декрету придворної канцеляриї з дня 23. XI 1832 ч. 24776 вияснив. чому належало би відділити перемиську семинарію від львівської. коли питомиї перемиської епархиї „cum bono et exoptato profectu locatos fuisse" і коли против дальшого приміщеня їх у Львові, анї під моральним, анї під інтелєктуальним оглядом не підношено нїяких замітів. Рівнож жадав придворний декрет виясненя. чи після подїлу семинариї на дві, не можна би части видатків на ректорат перенести на перемиську семинарію, та вкінци. які є видатки на ректорат і службу і які начиня потрібні для питомців?

Письмо еп. Снїгурського переслав митрополит ректоратови дух. семинариї, який відповів, що за конечностию роздїлу львівської семинариї промовляють не тільки фізичні обставини, а то брак місця для такого значного числа питомців, але й моральні причини. Чи принято би всїх питомців до семинариї, чи як тепер дїє ся, лишено би одних в семинариї, а других надїлено стипендіями, то нагляд над їх поведенєм, над їх моральним та інтелєктуальним образованем переходить сили ректорату. Ширше писано про те в протоколї комісиї, відбутої при участи радн. Бобовського, висланім ректоратом дня 30 цьвітня 1832 року. І хоть доси не піднопено нїяких замітів против приміщеня питомцїв перемиської семинариї у Львові, то всеж „aliud tamen est, indolem, genium, capacitatem et applicationem aspirantium ad statum ecclesiasticum ex propria scientia perspicere, aliud vero hoc in puncto judicio aliorum adquiescere, et candidati Premislienses meliorem certo progressum in morali et intellectuali cultura facerent, si iis, quae ad futuram vocationem necessaria sunt, immediate sub oculo et inspectione proprii sui Ordinariatus atque Consistorii operam navarent".

На иньші питаня, піднесені в письмі придворної канцеляриї. відповів ректорат таке: Ректорат зложений з ректора, двох віцеректорів, духовника і чотирох префектів. Уряд ректора належить повірювати. „ad mentem Normalium", все одному з членів капітули. Число віцеректорів не означене нїяким декретом. Однак від перших хвиль основаня було у львівській семинариї все двох віцеректорів, а в часї, коли у нїй образували ся кандидати „ex Dioecesibus Hungariae et Transylvaniae", додавано ще третого віцеректора. Коли в остатних лїтах число питомцїв в семинариї непомірно зростало, піднято знов у властий гадку. щоби установити третого віцеректора. наслїдком чого явила ся з цїсарської

канцелярії резолюция дня 1. вересня 1825 р. (ч. 26247), щоби „propositioni tertii hujus Vicerectoris tunc primo locum dandum esse, postquam 320 alumni actu in Seminario locati fuerint". Коли однак тепер виявило ся, що 320 питомців у львівській семинаэції помістити не дасть ся і се число в дійсности обмежено на 214., тому годі нині домагати ся обсади третого віцеректора, тим більше, що піднесено гадку основаня окремої семинарії в Перемишли. Чотирох префектів потребує семинарія у Львові, щоби кождий рік питомців мав свого окремого коренетитора. Впрочім, сама львівська архиепархія повинна числити не 208 питомців, як давнійше, але разом з фільозофами 312 кандидатів, а що на приняте такого числа вже дозволила найвисша власть, тому не можна би зменьшати числа ані віцеректорів, ані префектів, хотьби перемиських питомців відослано до Перемишля.

В окремім письмі, якого ми не мали під рукою, подав ректорат близші подробиці про доходи наставників семинарії, про платню служби, про річи, які дістають питомці з фонду і спис предметів, які остали після редукції числа питомців з 320 на 214, а які можна би відступити семинарії в Перемишли[1]).

Сам митрополит був за відокремленем перемиських питомців не тільки з огляду на брак місця в будинку семинарії, але також з огляду на дисципліну, харч питомців та економічний заряд[2]).

Здавало би ся, що вже хотьби з огляду на цісарське відручне письмо, справа поділу львівської семинарії піде на перед. Тимчасом она застрягла і остаточно поладнано її доперва в найновійших часах. Повна семинарія в Перемишли повстане що йно в жовтни 1914 або 1915 року, отже в сто дванайцять літ після цісарського відручного письма. Можна не бути сторонником провінціональних семинарий, бо і наука в них не має університетського характеру і молодіж не має на провінциї нагоди до ширшого образованя, а в додатку питомці стоять тут одалік від житя сьвітських студентів і виробляють в собі свого рода виключність, та всеж таки вважали ми умісним занотувати, хотьби короткими словами, історию поділу львівської духовної семинарії на вічну память, а може й на науку для грядучих поколінь.

Пошесть пропасниці та иньших недуг, які появили ся в семинарії протягом 1830 і 1831 року, веліли шукати властям за її причинами не тільки в самім лихім будинку та в переповненю по комнатах. І не-

---

[1]) Акт ректорату має дату 22. II. 1833. ч. 17 і був адресований до еп. Снїгурського. Порівнай: Einreich. Protokoll за рік 1833. ч. 17.

[2]) Архів льв. Конзисторії ч. 542 з дня 28. II. 1832 р.

бавом виявило ся, що при столї пило шістьох питомців воду з одної склянки, що з причини браку приладів до митя по кількох питомців нараз мило ся в одній миднпці, а через те росла в семинарії нехарність. На основі ревізиї, переведеній лїкарем, ґуберніяльним радником, Thürmann-ом, зажадав ректорат від консисториї, щоби при столї кождий питомець мав свою склянку, бо спільність склянок „indecorum est et nauseam (відразу) excitet“; щоби на двох питомців в музею припадала одна сьвічка, бо дотеперішний звичай (одна сьвічка на чотирох питомців) ослаблює зір, або доводить до сего, що питомцї не віддають ся прилїжно наукам: щоби кожду спальню заосмотрено в ляватори та щоби усунено звичай спільного митя з одної миднпцї. При сій нагоді жадав ректорат, щоби кождий питомець замість пятьох, одержував вісім пер місячно. Ректорат поробив потрібні обчисленя[1]) і ґубернїя в маю 1831 р. згодила ся, щоби від шкільного 1831 року кождий питомець мав свою склянку, щоби уживано в музею лїпших сьвічок (4 замість 7 на один фунт) та щоби питомцї діставали по 8 пер місячно. Про ляватори не було в розпорядку ґубернїї нїякої згадки[2]). На тім покінчили ся санїтарні порученя, що мали на цїли спинити пошести у львівській. духовній семинариї. Годї не зазначити при сій нагоді, що коли в р. 1829 і 1830 померло трех питомців Василь Кашубіньский, † 7. IX 1829 р. на селї, куди виїхав лїчити ся[3], Яков Голиньский † 16. III. 1830 р.[4]) і Яков Коцовський † 12. VII. 1830 р.[5]) то в роцї 1831 померло їх чотирох, з львівської архиепархиї трех: Іван Прокопович († 31. I. [6]), Василь Ластовецький († 27. III. [7]) і Алекс. Левицький ex Славентин, († 30. VI. в Звинячи чортківського округа[8]). а з перемиської епархиї один: Ілия Дембіцький († 12. II.[9]), В р. 1832 умерли питомцї Іван Яримович († 8. I.[10]), Андрій Денкович[11]) і два стипендисти: Юлїян Кочержук (†

---

[1]) Акти ч. 38 і 39. Einreich. Protok. з р. 1831. ч. 34 і 38.
[2]) Тамже з р. 1831. ч. 256.
[3]) Тамже з р. 1829. ч. 215.
[4]) Тамже з р. 1830. ч. 129.
[5]) Тамже з р. 1830. ч. 314.
[6]) Тамже з р. 1831. ч. 36.
[7]) Тамже з р. 1831. ч. 102. і Акти ч. 50. II.
[8]) Тамже з р. 1831. ч. 393 (виїзд на село) і 471 (смерть).
[9]) Тамже з р. 1831. ч. 52.
[10]) Тамже з р. 1832. ч. 16.
[11]) Тамже з р. 1832. ч. 436 під днем 28. XII відмічено, що на місце недужого Андр. Денковича принято до семин. пит. Ів. Стрільбицького. Денкович помер 30. XII. 1832. Тамже за р. 1833. ч. 49. (Порівнай В. з. С. »Хроника дух. семин. льв.« (»Дѣло« за рік 1888 ч. 174).

в шпитали дня 19. VII[1]) та Климентій Ленкавський († нагло дня 27. XII[2]). В р. 1833 умер пит. Мих. Тарнавский († 16. VI на „phtysis“ чахотку[3]). В р. 1834 померли пит. Антін Домбчанський († нагло дня 4. I.[4]) і пит. Андрей Томіцький (перед 17. III.[5]) В р. 1835 Йосиф Левицький з Володимирців († 29. I. 1835 р.[6]). В р. 1836 Теодор Корній і Мих. Гапанович († оба на селї перед 30. I.[7]). В р. 1837 помер пит. Яків Янович[8]). В р. 1839 Олекса Проскурницький († перед 29. I. 1839 р.[9]) і Ластавецький Атаназий († 16. V.[10]). В р. 1841 померли Андрей Саварін (5. II.[11]), Ігнатий Федорович (23. III.[12]) і Лев Кропивницький (5. VIII.[13]). В роках 1838. 1842 і не відмічено в протоколах семинариї анї одного случаю смерти питомця. В р. 1843 дня 3. VI помер в Лучицях пит. Мих. Кучинський[14]).

Коли приглянемо ся тій сумній рубрицї, то годї не завважати, що она не тільки сумна, але й страшна, колиб навіть она була дуже точно зазначеною в протоколах семинариї. А ще страшнійшою була би та рубрика, якби ми могли мати вістки, кілько людий померло опісля в молодім вінї на становищах сьвященників під впливом недуги, затягненої серед невідрадних і несанїтарних відносин в мурах львівської. дух. семинариї. А як мале зрозумінє для санїтарних відносин в семинариї виявили сьвітські та духовні власти в часї холєри у Львові, про се хочемо розповісти.

В »Хронїцї« льв. дух. семинариї читаємо між иньшим таке:

»В часї сильної холєри в р. 1830 не хотів деспот. митр. Мих. Левицький. мимо усильних представлень ректорату і семинарийського лїкаря, розпустити питомців, причім заявив тривіяльними словами: „żeby wszyscy wyzdychali, to żadnego nie wypuszczę“. Перемиські питомцї предложили ту справу своїй консисторії, а коли еп. Снїгурський

---

1) Einreich. Protok. за рік 1832. ч. 249.
2) Тамже за рік 1832. ч. 455.
3) Тамже за рік 1833. ч. 166.
4) Тамже за рік 1834. ч. 2.
5) Тамже за рік 1834. ч. 84.
6) Тамже за рік 1835. ч. 25.
7) Тамже за рік 1836. ч. 29.
8) Тамже за рік 1837. ч. 201.
9) Тамже за рік 1839. ч. 41.
10) Тамже за рік 1839. ч. 169 і 204.
11) Тамже за рік 1841. ч. 46.
12) Тамже за рік 1841. ч. 109.
13) Тамже за рік 1841. ч. 312. Порівнай: Акти ч. 187.
14) Тамже за рік 1843. ч. 250.

лично приїхав до Львова і зажадав від митрополита, щоби перемиських питомців зараз випущено з духовної семинариї, не було для митрополита иньшого виходу, як випустити також львівських питомців з семинарицьких мурів«[1]).

Я навів нарочно цілу виписку з »Хроніки«, списану, без сумніву, на основі переданя, хронікаром-сьвящеником, щоби случайно не схотів хто мене посуджувати, будьто би я і мої ученики »впілюємо формальну ненависть до особи митр. Левицького«, що »виражаємо ся все про него майже з погордою і легковаженєм", через що »мало-помалу люди починають в імени митр. Левицького видіти синонім ретрограда і ворога нашої національної справи«[2]). Вже сам факт, що подібне переданє могло задержати ся про митр. Левицького, а не меньше і ся обставина, що й серед діячів Маркіянового кружка згадувано про митр. Левицького, як про Ирода »одъ которогосмо деякотри за двигненіе материнского языка и умнои словесности, такъ торонки муки претерпѣли«[3]), звільнюють мене від всякої оборони. Всеж таки хочу подати на основі актів і сучасної преси деякі вістки про холеру в р. 1831 у Львові, яка довела до неспокоїв і заворушень в дух. семинариї, хоть легко можна було їх оминути, якби питомців завчасу розпущено домів.

Вже дня 12 падолиста 1829 року повідомила президія ґубернії митрополита, що пошесть холери зближила ся до границь Галичини і Буковини. Митрополит зарядив тоді між иньшим, щоби ректорат духовної семинариї відправляв що неділї та сьвята суплїкацию в цїли відверненя пошести[4]). Другий такий розпорядок видав митр. Мих. Левицький дня 4. січня 1831 р., коли президія ґубернії донесла йому, що холера перейшла вже границї Галичини[5]). Нема сумніву, що не тільки в церкві дух. семинариї, але й по цілій Галичинї відправлювано благальні богослуженя, тим більше, що ширила ся пошесть холери з великою силою і забирала з собою десятки тисяч жертв. З урядових виказів довідуємо ся, що холера обняла в Галичинї і Буковинї 19 округів. За-

---

[1]) »Дѣло« за рік 1888 ч. 173.

[2]) Др. Василь Щурат: »Два перші публичні виступи Маркіяна Шашкевича« (»Діло« за рік 1911. ч. 247).

[3]) Порівнай: Кореспонденция Як. Головацького в лїтах 1835—49 лист ч. 120 і мою передмову до згаданого виданя стр. 16, 48, 68, 73, 75—6, 82, 91—4, 95 і 99, де хиба подано аж надто богато доказів і голосів сучасних діячів про те, що митр. Левицький був в дійсности »синонімом ретроґрада і ворога нашої національної справи«.

[4]) Акти ч. 21 і Einreich. Protok. з р. 1829 ч. 337.

[5]) Einreich. Protok. за рік 1831. ч. 7.

гально занедужало тоді 254.434 людий. Видужало з того числа 157.530 осіб а померло 95.533 людий[1]).

В самім Львові почала ся холєра дня 22. мая а тривала по день 24. вересня 1831 р. Крім війска занедужало тоді у Львові 5.014 осіб. з чого виздоровіло 2.392 а померло 2.622 людий. Переполох у Львові в наслідок великої смертности був дуже значний. Як сильно ширила ся пошесть головно в перших тижнях, викаже нам табеля:

				занедужало	виздоровіло	†	в лїченю остало
В	1	тижни	від 22 — 28 мая	147	7	81	59
»	2	»	» 29 V — 4 VI	337	10	177	209
»	3	»	» 5 — 11 »	508	110	262	345
»	4	»	» 12 — 18 »	776	127	360	634
»	5	»	» 19 — 25 »	792	304	415	707
»	6	»	» 26 VI — 2 VII	907	369	390	855
»	7	»	» 3 — 9 »	631	332	389	765
»	8	»	» 10 — 16 »	314	352	200	527
»	9	»	» 17 — 23 »	286	262	158	393
»	10	»	» 24 — 30 »	105	242	80	176
»	11	»	» 31 VII — 6 VIII	72	93	47	108
»	12	»	» 7 — 13 »	50	58	28	79
»	13	»	» 14 — 20 »	34	35	11	60
»	14	»	» 21 — 27 »	23	30	7	46
»	15	»	» 28 VIII — 3 IX	15	31	10	20
»	16	»	» 4 — 10 »	12	22	4	6
»	17	»	» 11 — 17 »	3	4	1	4
»	18	»	» 18 — 24 »	1	4	1	—
	Разом			5.013	2.392	2.621	—

До сего числа прибув ще один случай недуги, який покінчив ся смертию[2]).

Саме першого дня, в якім стверджено у Львові холєру, повстав між питомцями легко зрозумілий переполох. Тогож таки дня побачили они крізь вікно музея, як на улиці тягнено гаком на віз Жида, що помер на холєру. Переляк збільшив ся. Питомці жадали грізно від ректорату, щоби їх безпроволочно пустив домів. Дня 23 мая около год. 8 вечером утекло з семинариї 10 питомців через ворота, призначені тільки для ужитку кухаря, а тоді обняв питомців ще більший ляк. Цілу ніч з дня 23 на 24 мая перевели питомці безсонно серед нечуваного

[1]) Gazeta Lwowska з р. 1831. з 15. X. ч. 123.
[2]) Тамже з р. 1831. ч. 119 і 123.

подражненя. Ворохобня тривала також протягом 24 мая, а около 8 години вечером змогла ся так сильно, що ректорат бояв ся, щоби питомці не виломили воріт і не вийшли насильно з семинариї. Рано о годині 8 прибув вправді того дня митрополит до семинариї і старав ся успокоїти питомців запевненєм, що коли би грозила справді така небезпека, якої они побоюють ся, то уряд велїв би їх зараз пустити на село, — але заходи митрополита не вінчали ся бажаним успіхом. Коли заворушене в семинариї вечером не уставало, віцеректор Дембіцький загрозив, що на случай дальшої ворохобнї візве на поміч полїцию, або військо. Взагалї дня 24 мая питомці „indecentes tumultuantes liberum exitum tota die extorquere tentabant“.

Та на тім справа не покінчила ся. Дня 25 мая вийшли питомці на виклади. Тодї утекло дальших пятьох питомців а за їх приміром хотїли утїкати другі. Спокій в семинариї настав доперва тоді, коли 15 питомців-утїкачів вичеркнено з катальоґів а всім иньшим загрожено, що потратять місця, коли самовільно видалять ся.

Питомцями, що дня 23 мая утекли з семинариї, „morbo Leopoli ad praesens grassante perterriti“, були:

з IV року: Іван Децикевич (перем. епарх.)
Іван Ґорчицький »
Дмитро Ганкевич »
з III року: Іван Менцїнський »
Мих. Сїменович (льв. архиеп.)
з II року: Андрій Денкович (перем. еп.)
Атаназий Левицький (льв. аеп.)
з I року: Сильвестер Грушкевич (перем. епарх.)
Іван Держко »
і з I р. фільоз.: Петро Алексевич »

Питомцями, що дня 25. мая виїхали самовільно зі Львова, були:

з IV року: Йосиф Желехівський (перем. еп.)
Мих. Юрчакевич »
а з I року: Іван Яримович (льв. аеп.)
Василь Криницький (перем. еп.) і
Мих. Мінчакевич » » [1])

---

[1]) Einreich. Protok. з р. 1831. ч. 192 і 196. Реляциї вислані під тими числами найшов я в актах львівської Консисториї. Гляди також Тамже з р. 1831 ч. 203 і 208, якими 15 питомців, що утекли з семинариї, вичеркнено з катальоґів і повідомлено про се директорат богословських студий. З окрема просив ректорат дня 6. VI. щоби дозволено питомцям виїхати на село з приводу холери. (Тамже з р. 1831 ч. 228).

Коли утекло з семинариї десятьох питомців, а митрополит мав нагоду наочно пересьвідчити ся про настрій в семинариї, вислав дня 24. мая письмо до ґуберниї, в якім вияснив, що при дуже значнім числї питомців може на ново повстати тревога, а що будинок тїсний і низько положений та для здоровля невідповідний, коли вже вдруге вибухає в нїм пошесть пропасницї, тому радив, щоби питомців звільнити з семинариї і визначити для них окремий речинець іспитів після ферий[1]).

Сьвітські власти не дуже спішили ся з відповідию. Ґубернія визначила наперід санітарну комісию, яка майже по двох тижнях, коли холєра дала ся добре в знаки львівським горожанам, висловила гадку, що належало би всїх питомців пустити на ферії, що остаточно заряджено дня 9 червня 1831 р.[2]).

Питомцї розїхали ся домів, а тодї заряджено поновне відчищуванє семинариї. З окрема мали питомцї після повороту до семинариї піддати себе контумациї, а своє білє та одежу свого рода дезинфекциї[3]).

У вереснии 1831 року почали зїздити ся питомцї. По день 8 вересня прибуло їх вже до семинариї понад сорок, мимо що нїхто їх не взивав і пошесть у Львові ще не устала. Коли косівський декан, Ник. Могильницький запитав дня 1. серпня консисторію, чи питомцї Ник. Яворовський, Мих. Ґадзїнський та Іван Воєвідка з Старих Кутів мають вертати до семинариї, одержав відповідь, що виклади не пічнуть ся так довго, доки холєра не устане, а тим самим не є пожаданим, щоби питомцї приїздили до Львова. Після повороту мають они піддати ся установленим приписам, відбути контумацию і зложити іспити. Час повороту означить з окрема консисторія[4]).

Наслїдком холєри почала ся наука у Львові в обох ґімназиях, в унїверситетї і в цїлім королївстві Галичини, з виїмкою Самбора і Санча, дня 15. X замість дня 1. IX[5]).

Ґуберниї видавало ся, що поведенє ректорату в часї заворушень було невідповідним хотьби тому, що переполох питомців був викликаний „durch die unüberlegten und übertriebenen Schilderungen der Grösse und Nähe der Gefahr“, з чим ректорат повинен був числити ся. Для розслїду цїлої подїї визначено комісию, до якої з рамени ґуберниї війшов комісар ґр. Лазанський та делеґат консисториї, крил. Іван Бохен-

---

[1]) Письмо митрополита до ґуберниї найшов я в Арх. льв. Конс ист. ч. 1385/212 praes. 24. Maji 831.

[2]) Einreich. Protok. з р. 1831. ч. 233.

[3]) Акти ч. 42 і Einreich. Protok. з р. 1831 ч. 198, 301, 307, 342 і 443.

[4]) Арх. льв, Консисториї ч. 2512/480 praes. 8 7 bris 831.

[5]) Gazeta Lwowska з р. 1831 ч. 122.

ський, які зійшли ся дня 10. IX 1831 р. і почали переслухувати питомців. Они хотіли почати переслухуване від тих питомців, що самовільно кинули семинарію, однак місце їх побуту було незвісне, тому обмежили ся на випитаню питомців, Юліяна Ганасевича, Мих. Лазуркевича, Василя Лїбачевського, Івана Левицького, Юстина Кустиновича, Ігн. Бучацького, Ів. Пачовського і Чомкевича. Всї они заявили згідно, що питомців обняв переляк, коли з вікон музея побачили, як на улиці тягнено до воза мертвого Жида. Збільшили переляк всякі оповіданя, які доходили до семинариї, що в містї падають люди на улиці і гинуть. Приносили сї вісти екстерністи ріжних років, яких імен не зраджено. Ректорат і лїкар впевняли виравдї питомців, що уряд запобіг, щоби холєра не ширила ся, однак питомці просили, щоби ректорат мимо сего виєднав їм в ґубернії дозвіл на виїзд, бо они серед безнастанного страху не в силї приготовлювати ся до іспитів. Коли 15 питомців утекло з семинариї, страх не покидав тих, що лишили ся, а до успокоєня умів прийшло тому, бо питомці надїяли ся, що ґубернія їх небавом розпустить домів і тому, бо не сповнили ся побоюваня, що Львів буде замкнений кордоном.

Переслухано рівнож обох віцеректорів, Теліховського і Дембіцького та лїкаря Ґербля, які потвердили, що природний страх перед холєрою скріпив вид мертвого на улиці Жида. До сеї хвилї питомці поводили ся спокійно і окрім природних побоювань не можна було між ними нїчого більше завважати. Ректорат і лїкар дбали о се, щоби з питомцями як найменьше стикали ся люди з поза семинариї, а не можна було, без поручения властий, здержати екстерністів від приходу на корепетициї до семинариї. Колиж переполох збільшив ся з відомої причини, а мимо заходів ректорату і лїкаря настало „stürmisches Begehren der Seminariumszöglinge“, прибув дня 24 мая митрополит, який рівнож дбав о те, щоби питомців привести до рівноваги, однак його заходи були без успіху. Десять питомців утекло через ворота, призначені для кухаря, а прочих пять в дорозї на виклади.

На основі сих зізнань ствердила комісия, що причиною заворушень був зрозумілий і вибачливий страх перед пошестию, скріплений оповіданєм людий з поза семинариї та видом мерця, якого гаком втягано до воза і що ректорат не понїс в сїм напрямі нїякої вини. Тільки в будучинї належало би дбати, щоби виходи були для питомців замкнені, а тодї нїхто з них не вийде самовільно з семинариї[1]).

---

[1]) Protokoll, welcher in Folge der hohen Gubernial-Verordnung vom 5. August 831. z. 44223... in dem hiesigen Seminarium.. am 10 September 1831 aufgenommen worden ist“.

На сей останний докір випpавдував ся ректорат тим, що ворота, якими утекло 10 питомців, стояли тому отвором, бо служба приготовлювала столи до вечері і черпала воду для рефектарів та для митя начиня, а з сего скористали питомці і утекли з семинариї[1]).

На питомців-утїкачів придумовано остру кару. Ректорат був тої гадки, що всїх їх належало би раз на все усунути з богословських студий на основі цїсарського розпорядку з дня 31 січня 1830 року, який велїв, що питомців, видалених задля якої небудь провини з семинариї, не годить ся допускати до дальших, богословських наук[2]). Однак такий спосіб поладнаня справи не подобав ся перемиському владицї, Іванови Снїгурському, який дня 16 червня 1831 року писав до митр. Мих. Левицького, „quod spectato in utraque Dioecesi premente Cleri defectu, universali consternatione per morbum Cholera causata, tum juvenili dimissorum aetate, intercedendum esset, ut dimissis quaestionis quindecim Alumnis commissus error indulgeatur, iidemque a rigore citatae supremae ordinationis ita dispenserentur, ut in quantum examina, quibus fugiendo se substraxere, bono cum profectu subiverint, Theologi anni quarti ad domum presbyteralem, reliqui autem rursus ad seminarium suscipi valeant“[3]).

Справу поладнано в дїйсности по вказівкам еп. Снїгурського. Ректорат звернув увагу ґубернiї, що з виїмкою питомця-фільозофа, Петра Алексевича, всї иньші були вже богословами і учили ся з добрим поступом, що Децикевич, Горчицький, Ганкевич, Желехівський і Юрчакевич мали тільки доповнити іспити з IV року, що поведене всїх иньших питомців було бездоганне, а коли кого з них карано, то тільки за дрібні, дисциплїнарні провини[4]). Після такої реляциї ректорату ґуберния до-

[1]) Архів льв. Консисториї ч. 2684/505 praes. 23. 7 bris 831.

[2]) Сей акт уміщений в нашій збірцї під ч. 27. Він загороджував довгий час Марк. Шашкевичеви поворот до семинариї.

[3]) Лист еп. Снїгурського має число (Nr. 1118) і його найшов я в актах архіву льв. Консисториї.

[4]) На окремій катцї писав ректорат про сї »дрібні провини« таке: Żelichowski Iosephus: die 25. 9 bris a. el. fumum herbae nicotianae trahens, carentiam et d. 26 Januarii a. c. a precibus et missa absens monitus, ceterum fervidus est". — Jaremowicz Ioannes e Brodki die 12 Febr. a. c. a precibus absens, monitus et die 6. Martii a c. pro repetitione imparatus fuit, ceterum satis bene se gessit. — Derżko Ioannes die 21. 9 bris a. el. (1830) tempore Exegesis cursoriae chartifoliis pro pecunia lusit, punitusque carentia, ceterum se bene gessit. — Siemianowicz Michael die 15. Febr. et 1-a Aprilis a. c. a precibus et missa absens, monitionem tulit, ceterum se bene gessit.

зволила приняти всіх згаданих питомців, будьто до презвітеріяльного дому, будьто до семинариї розпорядком з дня 29. IX. 1831 р. з заміткою, що „poenam vero in illos (alumnos 15) propter excessum commissum statuendi Ordinariatibus liberum relinquit“ [1]).

Хоть холєра у Львові вигасла вже при кінци вересня 1831 р., то ще дня 1. грудня не явили ся в семинариї питомці: Віктор Христофолімей (з III р.), який виїхав дня 14 червня по зложеню всїх іспитів до Делятина і там тяжко занедужав, Маркил Кульчицький (I р.), який ще в маю виїхав для поратованя здоровля, а в повороті до Львова занедужав і перебував в Лозинї, оброшинського деканату, а крім них два питомці III р. з перемиської епархиї: Василь Попель і Константин Поручник [2]). Однак і они вскорі опісля вернули до семинариї і цїлу справу зложено до актів [3]).

Так покінчила ся справа заворушень, спричинених грозою холєри. Що анї сьвітські, анї духовні власти у Львові не мали ясного понятя про небезпеку, видно з сего, що держали питомців у семинариї повних 18 днїв від вибуху пошести і справдї можна дивувати ся, що серед такого значного числа питомцїв пошесть не загнїздила ся. Чи сказав митрополит передані традицією слова: „żeby wszyscy wyzdychali, to żadnego nie wypuszczę“, з актів годї дізнати ся. Не маємо також в актах вістки, чи еп. Снїгурський прибув нарочно до Львова, щоби розпустити своїх питомців. Се одно певне, що митр. Левицький відносив ся у сїй справі до питомців крайно ворожо, а коли перемиська консисторія в перших днях червня веліла доручити 7 питомцям-утїкачам, видаленим з богословських студий, цертифікати, то сему розпорядкови львівська консисторія спротивила ся та зазначила, „quod passus eorum, qui deserendo Seminarium absque scitu et permissione Rectoratus, immo alios ad desertionem incitando ad disordinem et turbas atque perinde ad tumultum occasionem praebuerunt, nulla ratione excusari possit et isti alumni ideo juxta Altissimam ordinationem dto 31. Januarii

— Hankiewicz Demetrius die 8-a Martii a. c. a precibus vespertinis absens admonitionem tulit, ceterum se bene gessit. Lewicki Athanasius d. 31. 8 bris et 19. 9 bris a. el. a precibus et missa absens monitus fuit, ceterum se bene gessit. (Consignatio ad Nr. 203/831. і Архів льв. Консисториї ч. 1796,286 praes. 29. Junii 831. Порівнай Einreich. Protok. з р. 1831 ч. 203).

[1]) Арх. льв. Конс. ч. 2763/530 praes. 5-a 8 br. 831 і Einreich. Protok. з р. 1831 ч. 366, 386, 387, 388, 389 і 404 і 441, під якими всїх питомців утїкачів до Семинариї принято і вину їм прощено.

[2]) Einreich. Protokoll з р. 1831. ч. 448.

[3]) Архів льв. Консистор. ч. 3546/793 praes. 2. X bris 831.

830. Decreto Guberniali dto 3-a Aprilis 830, Nr 18773 intimatam et medio Rectoratus universis Alumnis promulgatam, non tantum beneficio fundi Religionis privari, sed et a frequentandis studiis theologicis arceri debent; quare ad praesens non expedit illos literis certificativis providere, eousque, donec hocce in negotio decisio altior subsecuta fuerit"[1]).

Лїкарем семинариї був в р. 1829 циркулярний хірурґ Ів. Крон, чоловік старий, а до того з так ослабленим зором, що не був в силї лїчити питомцїв, а спеціяльно піддавати їх хірурґічним операціям. Жалували ся на те з часта питомцї, а між ними Роман Щуровський та Ем. Желехівський, які случайно мали рани. За лїкарською помочию були они зневолені звертати ся до проф. Вене д. Ваґнера. Про те донесено ґубернії, яка дня 23. IX. 1829 звільнила Крона від обовязків а поручила їх проф. Ваґнерови та визначила йому платню в квотї 150 злр. річно[2]). На сїм становищи перебув проф. Ваґнер дуже короткий час, бо в р. 1830 стрічаємо ся вже в актах семинариї з іменем нового лїкаря дра Ґербля[3]).

Завважаємо вкінци, що питомцї лїчили ся також в разї потреби у специялїстів, яких ректорат з окрема винагороджував, та що тяжше хорих відсилано на лїченє до шпиталю. За провізоричної управи семинарією дра Венедикта Левицького поставив навіть ректорат внесок до Конеисторії, щоби в семинариї задержувати тільки легко хорих питомцїв а тяжше хорих, або таких, що довше зневолені лїчити ся, відсилати до шпиталю[4]).

II.

(Ректорат духовної семинариї в лїтах 1829—43. Безуспішні заходи Йос. Левицького (граматика) о префектуру).

В тім невеликім періодї, який ми обняли на предмет нашої студиї, було пять змін на становищи ректора духовної семинариї у Львові.

---

[1]) Арх. льв. Конс ист. ч. 1572/261 praes. 10. Junii 831. Завважати треба, що пит. Атаназий Левицький в просьбі о поновне приняте до семинариї писав, що утїк зі страху перед холерою. „quum percepisset Cholera morbum Leopoli severissime grassare, ut 12 horis 50 hominibus mortem repentinam intulisset (просьба датована: Wysocko niżne 11. Junii 831).

[2]) Акти ч. 11 і 15 та Einreich-Protokoll з р. 1829 ч. 158, 250 і 410 (ремунерация).

[3]) Einreich. Protokoll з р. 1830 ч. 319, і 453.

[4]) Акти ч. 105, Einr. Protok. за рік 1836, ч. 264.

Першим ректором в тім часї був Гавриїл eques de Дубовицький, шляхтич з роду і deputowany stanów galicyjskich, другим Стефан Телїховський, третим (провізорично) др. Венедикт Левицький, четвертим др. Григорий Яримович а пятим і останним, крил. Ів. Бохенський.

Крилошанин Гавриїл Дубовицький став ректором в р. 1820 а уступив з сего становища дня 15. IX 1829 року. В протоколах семинариї записано вправдї, що він дістав відпустку на місяць задля недуги[1], однак він вже більше проводу в ректоратї не обняв. Причини сего треба шукати в економічнім неладї, який тодї закрав ся до мурів духовної семинариї. До помочи в економічнім зарядї мав о. Дубовицький урядника (rationarius-a), Ник. Свідзїнського, який надуживав довіря ректора, занедбував ся в обовязках[2], марнував гріш, а як оповідає передане, мав раз прилюдно у віденській каварнї запалити собі люльку пятиґульденовим банкнотом. На се звернули увагу каварняні гостї і найблизшого дня явила ся комісия з ґубернїї та перевела сконтрум каси[3]. Після викритя недобору завісила президія ґубернїї дня 31. X. 1829 р. о. Дубовицького в урядованю і застановила йому аж до дальшого зарядженя виплату ректорської платнї в квотї 1200 злр.[4]. В одинайцять днів пізнїйше суспендовано також Ник. Свідзїнського, а на його місце визначено провізоричним rationar-ієм Єразма Камінського та поручено йому довести до ладу рахунки[5]. Дня 1. II. 1830 р. дозволено виплачувати о. Дубовицькому половину його платнї[6] і поручено, щоби враз з Камінським переглянув рахунки Сьвідзїнського[7], на що визначено йому шестинедїльний речинець[8]. Сьвідзїнському признано з його річної платнї в сумі 400 злр. третину алїментациї[9], яку однак дня 30 марта 1831 р. застановлено[10] та поручено йому, опорожнити мешканє[11].

---

[1]) Einreich. Protokoll за рік 1829 ч. 238.

[2]) Тамже з р. 1829. ч. 300.

[3]) В. з. С. »Хроника дух. семин. львôвскои« (»Дѣло«) за рік 1888 ч. 173.

[4]) Einreich. Protok. з р. 1829 ч. 315.

[5]) Тамже з р. 1829. ч. 328. В р. 1831 оголошено на сю посаду конкурс. Камінський зложив потрібний іспит, а дня 2. VIII тогож року іменовано його сталим „rationarius-ом“ з кавциєю 400 злр. Рівночасно заряджено, щоби один ключ від каси переховував він, а другий віцер. Дембіцький. (Тамже за рік 1831. ч. 171, 175, 306, 318 і 352). Камінський побирав річно 200 злр. платнї, а в р. 1833 визначено йому на мешканє 100 злр. замість 200 злр. (Тамже за р. 1833. ч. 225).

[6]) Тамже з р. 1830. ч. 69.

[7]) Тамже з р. 1830. ч. 94.

[8]) Тамже з р. 1830. ч. 147 і 176.

[9]) Тамже з р. 1830. ч. 356.

[10]) Тамже з р. 1831. ч. 105.

[11]) Тамже з р. 1831. ч. 188.

Ректор, о. Дубовицький звернув ся дня 12. XII 1830 року з просьбою до цісаря, щоби зніс його суспензию, бо она стоїть в колїзиї з церковним правом, причім зазначував, що перед 1808 роком число питомцїв обмежало ся на 200 голов, а бувало й меньше, бо 160—180 осіб. Тепер зросло їх число до 320, віцеректор Віслоцький, від кількох лїт хорий, лежав, по більшій части, в ліжку. Для браку кандидатів принимано до семинариї 16—17 лїтних студентів, а через те тяжко було вести економічні справи. „Die Seminars-Oekonomie, писав о. Дубовицький в просьбі до монарха, ist die gefährlichste Klippe für die Seminariums-Rektoren, an welcher sogar der seltene Mann, der selige Metropolit Angełłowicz scheiterte. Der Seminariums-Rektor, mit Disciplinar-Sachen zu sehr überhäuft, muß sich auf den Oekonom oder Rechnungsführer meistens verlassen. Wenn nun dieser seinem Zutrauen nicht entspricht, nicht nach Rechtlichkeit und seiner Instruction handelt, die Vormerkungen und Bücher nicht in der Ordnung hält, so verursacht derselbe statt der Evidenz und Übersicht eine Cönfusion, und verwickelt dadurch den für die Oekonomie mitverantwortlichen Rector. Через несовість такого економа, Филиппа Біїзета перемиський епіскоп Ангелович зневолений був виpівнати „Cassadefekt von 5.000 fl.“ Його безпосередний наслїдник Яков Лапчиньский, поч. крилошанин з Перемишля „erlag in wenigem Monaten den Beschwerden und der Last des Rektorsamtes“.

Загально недоставало тодї в касї семинариї 346 fl. K. M., які Дубовицький заплатив, причім оправдував ся, що їх украдено в серпни 1829 р. „durch einen unbekannten Dieben“[1]). Після иньшого акту, недобір виніс суму 1116 fl. K. M., яку Дубовицький вирівнав з власної кишенї[2]).

Хто знає, чи справа не була би взяла корисного для Дубовицького обороту, якби не те, що він сам при переслуханю признав ся, що видавав дрова поза семинарію посторонним партиям. „Dabei wird dem gr. kath. Metropolitan-Consistorio bedeutet, писала президия ґубернії, daß nachdem der genannte Herr Domkustos in den Protokollen der mit ihm gepflogen Untersuchung eingestanden hat, durch mehrere Jahre Brennholz aus dem Seminarium an anderweitige Parteyen verabreicht zu haben, derselbe hiemit für die betreffende, ordnungswidrige verwendete und in den Rechnungen als für das Seminarium verwendet, aufgeführte Holz-Quantität ersatzpflichtig, gegen allenfälligen Regress an die ange-

---

[1]) Архів льв. Консисториї. Письмо о. Дубовицького з дня 13. I. 1830 р.

[2]) Тамже. Акти ч. 1586/151 з 28. IV. 1855.

blichen Geschenknehmer, erklärt werde; weil dem Seminar Rektor kein Deputat, mit irgend einer Vorschrift zugewiesen war, — wenn sich also eine Ersparung ergab, diese dem Fonde, nicht aber irgend jemandem, hätte zu Guten kommen sollen: und Seine Majestät nach dem H. Hofkanzleydekrete vom 16-ten Aug. 1831 Zahl 18953 angeordnet haben „damit dem Religionsfonge die gebührliche Entschädigung von wem immer geleistet werde, welcher hiezu hinsichtlich der Verwaltung des Seminars verpflichtet ist[1])".

о. Дубовицький одержав поручене заплатити за 6 сягів дров, а цілу справу поладнано в сей спосіб, що цісар дозволив йому на поворот до капітули, отворив крилошанську пенсию дня 14. I. 1831. про що ґубернія повідомила митр. Левицького[2]). З ласки визначив цісар о. Дубовицькому 600 fl. K. M. річно від 3. IX. 1831 року[3]).

Хоть о. Дубовицький покрив весь завинений і незавинений недобір, то справа тягнула ся ще довгі літа, навіть після його смерти. Споневіряний, знищений морально закінчив він житє дня 8 січня 1833 р., коли йому було всего 56 літ з роду[4]). Мимо сего в протоколах духовної семинариї та в актах львівської Консисториї стрічаємо ще цілий ряд нотаток, звязаних з сею сумною справою, навіть в р. 1855[5]). Що ціла ся прикра подія відбила ся також на карности в духовній семинариї, се річ цілком зрозуміла.

Скоро о. Дубовицький виїхав на відпустку для поратованя здоровля, Консисторія віддала провід семинариї в руки першого віцектора Сим. Віслоцького, а економічний заряд поручила другому віцер. Стефанови Теліховському[6]). Та небавом о. Вісльоцкий тяжко занедужав і дня 11. липня 1830 року закінчив житє[7]). Розпорядком консисториї з дня 28 серпня 1830 одержав о. Теліховський прероґативи першого віцеректора[8]), а коли справу о. Дубовицького остаточно поладнано, розписано конкурс на становище ректора. На конкурс внесли подання: о. Стефан

---

[1]) Архів льв. Консист. ч. 3166/661 praes. 9. 9 bris 831.

[2]) Також. Письмо ґуберниї датоване 26. I. 1831 ч. 4973.

[3]) Також 2549/487 praes. 12 7 bris 831 та Einreich. Protok. з р. 1831. ч. 223.

[4]) Schematismus Univ. Vener. Cleri Leopoliensis r. gr. cath. pro anno Domini 1836 стр. 336.

[5]) Порівнай: Einreich. Protokoll з р. 1832 ч. 74 з р. 1839 ч. 458, з р. 1841 ч. 15. з р. 1842 ч. 66 і Арх. льв. Конс. ч. 1586/151 з 28. IV. 1855.

[6]) Акти ч. 14 і Einreich. Protok. з р. 1829 ч. 238.

[7]) Einreich. Protokoll з р. 1830. ч. 306, 312, 313. і Акти ч. 35.

[8]) Einreich. Protokoll з р. 1830 ч. 367.

Теліховський, що числив тоді 38 літ. др. Венедикт Левицький (48 літ), др. Онуфрий Криницький (39 літ) і о. Андрей Петрасевич (60 літ). Ректором іменовано о. Стеф. Теліховського дня 20. XI 1832 р. а дня 9. XII обняв він дефінітивно свій уряд, який в дійсности сповняв від трех літ. Однак на сім становищи не довело ся йому довго перебути. Саме за його ректорства почали ся в семинарії польські конспірациї, які він оцінював поблажливо, а се не припало до вподоби Конспсторії. Тому іменовано візитатором семинарії дня 12. II. 1836 року дра Венедикта Левицького і заряджено, що ректорат має піддати ся всім його роздорядкам[1]). Се заболіло амбітного о. Теліховського і він при кінци мая 1836 р. виїхав на село. Останний акт вписав він до семинарицьких протоколів дня 27. мая[2]), а від дня 16 червня обняв провізоричний заряд семинарії др. Венедикт Левицький[3]). З ректорату звільнено о. Теліховського доперва дня 16. VIII., коли цісар іменував його парохом церкви св. Юра[4]). Але й тут не умів він догодити консисториї, коли дня 11. XI 1838 року став крилошанином і парохом св. Юра віцеректор о. Кир. Дембіцький[5]). О. Теліховський усунув ся на парохію в Мостисках, калуського деканату, де дня 20. II 1839 р. закінчив житє[6]). Так заплачено чоловікови, що від р. 1814 (дня 18. XI) повних 22 роки перебув в семинарії, зразу на становищи префекта, а від 1. II. 1820 р. в уряді віцеректора та ректора. Родив ся о. Теліховський в р. 1793, отже прожив всего 46 літ[7]).

Провізоричний ректор, др. Вен. Левицький визначив ся великою строгостию, особливо супротив питомців-конспіраторів, завзято відбував ревізиї книжок в семинарії і спричинив через те не мало нещасть, та зломив неодну екзистенцию серед молодежи. Ся надмірна запопадливість в нищеню молодих питомців була, мабуть, причиною, що при конкурсї о становище ректора не удержав ся. Вже дня 30. VIII 1837 року повідомлено Венедикта Левицького, що ректором іменований крилошанин-схолястик, др. Григорий Яхимович[8]), який обняв свої обовязки з днем 1. XI. 1837 року[9]) і перебув на тім становищи по

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1836 ч. 43. Акти ч. 95.
[2]) Einreich. Protok. з р. 1836 ч. 164.
[3]) Тамже з р. 1836. ч. 187.
[4]) Тамже з р. 1836. ч. 249, 253, 261 і раньші числа 179, 201.
[5]) Тамже з р. 1838 ч. 514.
[6]) Schematismus Cleri gr. cath. за рік 1840 стр. 250.
[7]) Дані з його житя взяв я з актів архіва льв. Консисториї.
[8]) Einreich. Protokoll. з р. 1837. ч. 327.
[9]) Einreich. Protokoll з р. 1837. ч. 459, з яким почав власноручно вписувати акти.

день 1. грудня 1841[1]). Кількома днями раньше одержав він сьвяченя на епіскопа-суфраґана (дня 21. XI[2]). Був се чоловік сьвітлий і розумний. В урядових кругах тішив ся він великим поважанєм. Завдяки своїм личним прикметам став він дня 14 цьвітня 1847 р. перемиським владикою, а дня 13. XI. 1860 митрополитом Галицької Руси. Умер дня 29. II 1863 року.

Його наслїдником на становищи ректора був крилошанин-архидіякон, о. Іван Бохеньский, який обняв управу семинариї безпосередно після Яхимовича[3]). На конкурс, розписаний дня 1. XII. 1841 з речинцем по день 9. II 1842 внесли подання о. Ів. Бохеньский (що числив тодї 58 лїт а 27. сьвященьства), віцеректор о. Іван Лотоцький (лїт 39, сьвященьства 14) і о. Ігн. Кубаєвич, проф. перем. релїґ. фільософічного студиюм (лїт 48 а сьвященьства 24). Ректором іменував цїсар дня 13. IX. 1842 р. крил. Бохеньского, який перебув в семинариї по день 9. X. 1850 року, поки не одержав сьвячень на епіскопа-суфраґана[4]). Умер на тиф у Львові дня 28. I 1857 року. Його ректорат припадав рівнож на часи прикрі і неспокійні. Гадки про него подїлені. Одні вважали його непорадним на становищи ректора[5]), а віцеректор Ільницький мав перед питомцями висловити ся про него: „to stary niedołęga, którego ja lada tabaką zatumanię“[6]), другі впевняють нас, що серед питомцїв був загально люблений[7]).

В склад ректорату за час від 1829—41 року входив ще окрім віцеректорів о. Телїховського і о. Сим. Вислоцького, про яких була згадка, цїлий ряд сьвящеників, що на становищах віцеректорів, чи префектів, коротший, або довший час перебували в мурах семинариї і які лишили після себе традицію, або й остали без неї. Були ними:

о. К. Дембіцький, зразу проповідник і архик. сотрудник, опісля віцеректор (від дня 1, IX 1830—11. XI 1838 року), доки не став крилошанином і сьвятоюрським парохом[8]).

---

[1]) Тамже з р. 1841. ч. 515 (останний акт вписаний його рукою).

[2]) Тамже з р. 1841. ч. 478.

[3]) Einreich. Protokoll за рік 1841 ч. 516 з дня 3. XII, де вписаний перший акт рукою о. Бохеньского.

[4]) Тамже з р. 1850 ч. 343, де о. Бохеньский вписав останний акт за свого ректорату.

[5]) Записки Алексея Заклиньского, прих. старыхъ Богородчанъ... Львовъ 1890. стр. 28 і дальші.

[6]) Жалоба питомцїв з дня 26. III. 1848 р. до Консисториї против о. дра Ільницького, яка переховує ся в Арх. дух. семинариї.

[7]) В. з С. Хроника дух. сем. львôвскои (»Дѣло« за рік 1888 ч. 178).

[8]) Einreich. Protokoll з р. 1838 ч. 514.

о. Тимотей Черкавський, що з пароха Тучап перейшов в маю 1834 року на становище віцеректора, однак в вересни 1835 р. вернув на свою давну парохію;[1]).

о. др. Тома Полянський. Він родив ся в р. 1796 в селї Бортнім, біцького деканату, де його отець був сьвященником. Ґімназияльні науки кінчив на Угорцщині, а богословські у Відни. В р. 1819 висьвятив ся в целїбатї і став префектом духовної семинариї. Дня 13. XII 1821 р. іменовано його адюнктом богословського відділу, де викладав біблїю старого завіта і учив східних язиків. В р. 1826 зложив докторат богословя, але катедри не дістав[2]). В р. 1829 одержав презенту на парохію Бірчу[3]), але туди не пішов, а в р. 1830 презенту на парохію regiae collationis Сколо, куди удав ся в мартї тогож року[4]). З часом став крилошанином і архипрезвітером, а в р. 1860 владикою в Перемишли, де помер в р. 1869. За часу свого побуту в Перемишли порядкував він бібліотеку еп. Снїгурського та крил. Ів. Лаврівського і через те поклав немалі заслуги. На становищи владики піддав ся під вплив трех крилошан, о. Ант. Вітошинського, Гинилевича та Кордасевича, які управляли епархією самовільно та роздавали найлїпші місця своякам епископа та своїм власним. Духовеньство жалувало ся прилюдно на сей непотизм і довело до сего, що в наслїдок недуги дня 1. X. 1867 р. накинено еп. Полянському коадютора в особі дра Йосифа Сембратовича, щоби завів лад в епархиї[5]).

о. Ігн. Ганчаковський був префектом від мая 1824 р. по день 21. IX 1830 року, коли перейшов на парохію „Kreiow“:[6]).

о. Ант. Будзиновський, що уступив з префектури при кінци 1832 року і став парохом церкви св. Петра і Павла у Львові:[7]).

---

[1]) Гляди про него Einreich-Protokoll з р. 1834 ч. 93. 184 і 185 а з р. 1835. ч. 199 і 222. Черкавський родив ся 1794 р. висьвятив ся 1819, умер в Тучапах 1864 р. Лишив сина Евзебія, пізн. проф. льв. університета і дочку Наталїю, віддану за Киприяна Грушкевича. Дѣло за рік 1889 ч. 199. Е. К. Г. »Замѣтки до фейлетону »Згадки изъ семин. житя В. зъ С.« (фейлетон).

[2]) Finkel Ludwik: Historya uniw. lwowskiego do r. 1869. Lwów 1894 стр. 265 і 347.

[3]) Einreich. Protokoll за рік 1829 ч. 136.

[4]) Тамже за рік 1830 ч. 27 і 136.

[5]) В. з. С. »Згадки зъ семинарского житя въ Перемышли« (Дѣло за рік 1889 ч. 167).

[6]) Einreich. Protokoll з р. 1830 ч. 416 і 417 та Акти льв. Конеисториї ч. 3638/772 praes. 20 9 bris 1830.

[7]) Einreich-Protokoll з р. 1832 ч. 283.

о. Ілия Лучаковський став префектом дня 30. X. 1828 р. по уступленю о. Ів. Барусевича, який дня 24. IX 1828 р. обняв адміністрацию парохії. Зарваниці тернопільского округа[1]. Дня 27. II. 1830 р. зажадав о. Лучаковський від ректорату сьвідоцтва, в якім зазначено, що він „munus studiorum praefecti in Seminario laudabiliter obiisse" [2]). Після смерти віцер. о. Вислоцького, віддано провізоричний заряд семинариї віцер. Теліховському, а обовязки віцеректорів розділено між о. духовника. Саббатія Гарасевича і двох префектів о. Будзиновського і Лучаковського[3]). Окрім сего поручила консисторія, щоби з поміж питомців 4 року вибрав ректорат vice-префектів, якими стали питомці, Іван Слімаковський, що крім сего відбував з питомцями корепетициї з морального богословя і Антоній Щудлинський, що перерабляв з питомцями догматику[4]). Коли о. Лучаковський жадав заплати за сповнюванє обовязків віцеректора, ґубернія відповіла, що возьме се бажанє під розвагу пізнійше, коли він довший час успішно буде на сїм поли працювати[5]). О. Лучаковський ждав терпеливо на ремунерацию, а коли її не міг діждати ся, зложив уряд віцеректора[6]). Однак митр. Мих. Левицький звернув в грудни 1830 року його увагу, що на основі ріжних розпорядків монарха, він, як бувший питомець віденського конвікту, зобовязаний приймати на себе обовязки наставника дух. семинариї[7]). Лучаковський послухав митрополита і при кінци січня 1833 р. відкликав свою резиґнацию, а консисторія заявила, що приймає його заяву до відомости, а що він „functiones Secundi Vicerectoris ulterius obire velit, eidem in meritum computari" [8]). В поч. липня 1834 р. вніс Лучаковський поновну просьбу о ремунерацию а консисторія запитала ректора, як він свої обовязки сповняв і яку винагороду за се належалоби йому признати[9]). Був се чоловік нечувано спосібний, однак наліг пияньства довів до сего, що дня 2. XII 1835 року зневолений був ректорат донести Консисториї, що „studiorum praefectus in Seminario generali Elias Luczakowski potui indulgere observatur, officia sibi incumbentia saepius negligit, domo longiori tempore emanet et pecuniae dila-

---

[1]) Акти льв. Консисториї ч. 3288/632 і 3331/641 ex 828.
[2]) Einreich-Protokoll з р. 1830 ч. 95.
[3]) Тамже з р. 1830 ч. 317.
[4]) Тамже з р. 1830. ч. 368 і Tabella individualis з р. 1831 під ч. 31 і 33.
[5]) Einreich. Protokoll з р. 1831. ч. 25.
[6]) Тамже за рік 1832 ч. 368.
[7]) Тамже за рік 1832 ч. 368. і Акти ч. 57.
[8]) Einreich-Protokoll за рік 1833 ч. 27.
[9]) Тамже за рік 1834 ч. 189. і 382., яким признано о. Л. ремун. 250 зл.

pidator est. Quum plures monitiones eidem datae in cassum abiverint, haec illius agendi ratio ad notitiam Illustrissimi ac Reverendissimi Metropolitani Consistorii pro necessariis resolvendis refertur" [1]).

Конзисторія звільнила о. Лучаковського на сесії з дня 5. XII 1835 р. від обовязків префекта і приказала, щоби ректорат до хвилі іменованя нового префекта установив дукторів з поміж питомців, якими стали Лев Полевий та Іван Шоробура [2]). Усунений префект хотів вийти з честию та вніс дня 7. XII резиґнацію, однак она прийшла за пізно. Конзисторія відповіла йому таки того самого дня, „ut conformiter praemonitioni jam antea b. m. sibi factae, domicilium suum in Monasterio OSBM. ad S. Onuphrium figat, ibique suam vivendi, conversandique rationem ita conformet, ut notam proclivitatis ad potus inebriantis sibi conciliatam reparare valeat, secus malas illius proclivitatis sequelas sibimet ipsi imputare debebit [3]). Однак о. Лучаковський не послухав зараз конзисториї і доперва в рік пізнійше удав ся до монастиря о. Василіян у Львові. Дня 19 I. 1837 р. доніс митрополитови, о. Варлаам Компанієвич, vicarius згаданого монастиря, що від дня 16. I. о. Л. тут находить ся, а митрополит повідомив в день пізнійше президію ґуберниї, що на него звернено спеціяльну увагу. Та вже дня 24. I доніс провінциял Василіян Хомчиньский, що о. Лучаковський з проходу до монастиря не вернув, а в чотири дни пізнійше повідомив superior, що о. Л. явив ся в монастири дня 26 I. о год. 10. вечером. Митрополит вислав на слідство ґен. вікария Барвінського, який доніс, що Лучаковський признав ся до своїх блудів і прирік поправу та мимо сего треба би єму дати упімнене [4]). Як довго перебув в монастири о. Лучаковський – не знаємо. Задля незвичайних спосібностий запросив його лат. архиєпископ Анквіч на професора латиньских монахів у Львові а в шематизмі за рік 1838 уміщена про него така згадка: „A R. ac Clar. D Elias Luczakowski, Doctor Theologiae, Professor Philosophiae et Doctrinae Religionis in Instituto domestico Relig. rit. lat" [5]). Та на тім реґістратура о. Лучаковського не покінчила ся. В р. 1841 звістила президія

---

[1]) Тамже за рік 1835 ч. 310. Акт найшов я в Арх. Льв. Конс. під ч. 3840/592 praes. 4. X bris 835.

[2]) Арх. льв. Конс. ч. 4017/611 ex 835. Порівнай Einreich. Protokoll з р. 1835. ч. 317.

[3]) Арх. льв. Конс. ч. 3893/598 praes. 7. X bris 835.

[4]) Gestions-Protokoll d. gr. kath. Ordinariats за рік 1837. ч. 5. 7. 8. 12 і 13.

[5]) Schematismus... Cleri Archidioeceseos Metr. Graeco cath. Leop. pro anno Domini 1838. Порівнай: В. з С. Хроника дух. сем. льв. (»Дѣло« за рік 1888 ч. 173).

ґубернії митр. Левицького в Уневі „über die Excesse des Elias Luczakowski“, за що йому митрополит вислав з Унева дня 20. XII „mandatum monitorium“. Дня 28. IV. 1842 жадала президія ґубернія „ut stricta inspectio presbyteri Eliae Luczakowski habeatur, et si quid contra bonos mores in eo observatum fuerit, relatio exhibeatur“, а дня 30. V. вислав митрополит поручене до львівського деканального уряду, щоби переслухано протоколярно о. Лучаковського „qui ad pristinos excessus rederit“. Поручене виповнено, а протокол вислано до митрополита, який передав його президиї ґубернії. В червни 1843 р. доніс львівський деканальний уряд митрополитови „de scandaloso facto a prof. Elia Luczakowski die 27 Junii a. c. perpetrato“, почім зажадано від провінцияла Хомчинського, щоби здав ширший звіт, на якого основі дня 1. VII віднесла ся Конснсторія до президиї ґубернії з просьбою о дозвіл Лукачівського суспендовати. В три дни пізнїйше згодила ся президія на те, щоби Лучаківського „von seinem Lehramte zu entheben“ і наложити на него реколекциї[1]). Безпосередною причиною його налогу, як оповідав менї крил. Ал. Бачиньский, мав бути завід, що не дістав унїверситетської професури. Рівночасно з ним старав ся о професуру не в порівнаню слабший кандидат лат. обряду. Щоби позбути ся небезпечного суперника, слабший кандидат опоїв Лучаківського перед проповідию, яку сей мав виголосити в бернадиньскім костелї і сам його виручив, будьто би ex abrutto. о. Луч. умер парохом на селї.

о. Никола Гординський перебув на становищи префекта від дня 1. січня 1831 р. по день 1. VIII 1837 р[2]). З часом увязнено його і засуджено за полїтичні, польські конспірациї і тому скажемо про него дещо більше в окремій главі.

о. Юлїян Кучинський, сьвящ. перем. епархиї був префектом від дня 21. III. 1833 р. — 14. VII. 1838 р.[3]).

о. Іван Слїмаковський родив ся 1807 р., ходив до нормальних шкіл в Золочеві, до ґімназиї в Бережанах, на фільософію і богослове у Львові. Висьвятившись безженним в р. 1831, став в лютім 1832 р. префектом семинариї[4]). В сїм лїт пізнїйше (в січни 1839 р.) вніс просьбу о іменоване його віцеректором, однак дістав се становище о. Ів. Лотоцький[5]). Дня 31. VIII. 1839 р. уступив о. Слїмаковський з пре-

---

[1]) Gestions-Protokoll d. gr. kath. Ordinariats за рік 1841 ч. 86, за рік 1842 ч. 26, 33, 39, 48 і за рік 1843 ч. 23 і 26 (дуплїкат).

[2]) Einreich. Protokoll з р. 1831. ч. 1 і 77 та з року 1837 ч. 291 і 461.

[3]) Einreich. Protokoll за рік 1833 ч. 80 і 84 і за рік 1838 ч. 224.

[4]) Тамже з р. 1832. ч. 59 і 180.

[5]) Тамже з р. 1839. ч. 4 і 64.

фектури і переніс ся на парохію до Винник[1]). В падолисті 1850 року покликано його на ректора семинарії[2]) і на сім становищи помер він дня 20. XI. 1878 р. Похорони відправив др. Йос. Сембратович і відвів мощі до бернадинського костела, почім похоронний похід двигнув ся на личаківське кладбище. Похоронну проповідь виголосив о. Володислав Бачинський, його безпосередний наслїдник на становищи ректора[3]). От. Слїмаковського характеризує В. з С. як чоловіка високого росту, худого з червоними плямами на лици, все чисто одїтого, для ераріяльного фонду незвичайно ощадного, як чоловіка, що мав добре серце, але що був тїлесно і духово (?) слабим, тому й не умів, якби належало, кермувати семинарицьким кораблем. Питомцї називали його »заяцем«, бо був боязливої вдачі. Зі сьвітом не зносив ся, сидів у своїх комнатах і не виходив навіть на огород. Питомцї бачили його тільки при великих, річних сьвятах, коли функціонував в семинарицькій каплици. Супротив питомців прибирав урядову міну, модулював при тім голос і ставав через те сьмішним і не мав ніякої поваги, яка лицювала би ректорови. Коли питомцї при вступі до семинарії являли ся у него, випростовував ся як струна, не навязував з нїким розмови, тільки відзивав ся до них: »Прошу! Тут в бакенбартах ходити не вільно!« і на тім авдиєнция кінчила ся. Дійсним шефом семинарії за часів його ректорату був віцеректор о. Іван Ільницький. При ощаднім житю мав призбирати гріш, про який після смерти ходили ріжні вісти між людьми[4]).

Цїлком инакше оповідав менї про о. Слїмаковського, о. крил. Алекс. Бачинський. О. Слїмаковський мав бути не високого, а середного росту з природними румянцями на лици. Коли був префектом, відносив ся до питомців дуже прихильно, та зразив ся тим, що один з питомців, користуючи незгоду серед ректорату, сказав у своїй обороні: „To, pewnie, ks. Ślimakowski na mnie nagadał“. Се заболїло о. Слїмаковского так дуже, що для питомців стратив серце. Як ректор семинарії мусїв бути ощадним в міру фондів, які йому уряд на удержуванє питомців визначував. Боязливість витворила ся у него тому, бо уряд ректора семинарії уважано переходовою степенню, по якій вже двох його попередників, о. Яхимович і Бохенський стали владиками. Щоби не загородити собі дороги до епіскопства, він оминав все, що могло би йому зашкодити. В останних лїтах житя з причини недуги мало займав ся

---

[1]) Також з р. 1839. ч. 276 і 283.

[2]) Також з р. 1850. ч. 391, під яким він вписав перший акт.

[3]) В. з. С. Хроника дух. сем. льв. (Дѣло з р. 1888 ч. 255).

[4]) В. з С. »Згадки изъ семинарского житя у Львовѣ« (»Дѣло« з р. 1888 ч. 79 і 85).

семинарією. Умер без завіщаня і лишив після себе 32 тисячі злр., з чого около 10 тисяч дістала церква в Вишнях, а останні гроші перейшли на бідних. Можлива річ, що з тих гроший дістала також дещо його бідна родина.

На місце дра Лучаковського став префектом дух. семинариї о. Іван Ільницький, який родив ся в р. 1809 а висьвятив ся в р. 1834. Префектом іменовано його дня 2. I. 1836 р.[1]), а по трех і пів лїтах став він дня 24. VI 1839 р. віцеректором[2]). На сїм становищи перебув він по день 24. II 1869, коли перейшов на крилошанина перемиської капітули. Загально перебув він в семинариї поверх 33 лїт. В споминах В з С (Василя Чернецького), який знав його в значно пізнїйших лїтах читаємо, що о. др. Ільницький (докторат складав він в семинариї[3]) був низьким, присадкуватим і тяжким в ходї, в окулярах, з сивим, при голові стриженим волосем, одїтим в чорний плащ з пелериною, в цилїндрі з широкими крисами. На перший погляд був він комічною статию. Але по при се був він чоловіком глубоко ученим, з великим тактом, характером і повагою, обдареним незвичайною памятию, без помилованя острим, але справедливим, великим леґалїстом, бо в него „lex“ займало перше місце. Для питомцїв був він часто прикрий, бо жадав, щоби сповняли точно обовязки. Обдарений кріпким здоровлєм, був він цїлий день на ногах. Заходив по комнатах і музеях питомцїв, стояв на коритари, коли питомцї йшли до церкви, на виклади, прохід, або до церкви св. Юра, стояв при семінарицькій фіртї, коли питомцї вертали, причім звертав увагу, чи одежа була в порядку і чи хто по дорозї не згубив ся. Питомцї виправляли йому псоти з великою обережностию, бо боялися його і знали, що жарти з ним небезпечні. Стежив пильно за файками і картами та накладав за се острі кари. Коли раз виловив питомцїв на грі в тарока, вхопив карту і з веселим окликом: »Маю паґата!« побіг до ректора. За се назвали його питомцї »паґатом«. Сам не курив, але заживав табаку, якою частував питомцїв. До питомцїв не промовляв инакше тільки per »ти«, »сину«, або в разї провини »паскудний сину!« Після слів: »паскудний сину, lex!« слїдувала кара, від якої не було відклику. Питомцї поважали його задля твердого характеру і популярности, бо був приступний для кождого а в потребі помагав питомцям грішми[4]).

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1836 ч. 1.

[2]) Тамже з р. 1839 ч. 98 і 200.

[3]) Тамже з р. 1837, ч. 45, під яким зазначено, що Ільницький зложив перше риґорозум.

[4]) В. з С. »Згадки изъ семинарского житя у Львовѣ« (»Дѣло« за рік 1888 ч. 87).

О. крил. Ал. Бачинський простує о стільки сю характеристику, що о. Ільницький до тих питомців, яких любив, говорив »ти« і »паскудний сину« жартом, а до приловленого на якійсь провині питомця промовляв офіцияльно: „Księże!" Як впевняє о. крил. Бачинський, о. Ільницький помер в Перемишли дня 1. I. 1883 р.

Та мимо сеї популярности, про яку читаємо в згаданих споминах, довело ся о. др. Ільницькому перенести чимало прикростий. Василь Черницький велить нам вірити, що ще в р. 1834 уладили питомці котячу музику і повибивали вікна преф. семинарії, о. Ільницькому за те, що явив ся в музею і заявив, що буде питомцям викладати церковно-словянську мову. При відході з музея мали за ним кричати питомці „Precz z nim!" [1]). Сю вістку повторювано у нас часто в цілім ряді споминів і наукових студий, мимо що она не мала ніякої реальної основи хотьби тому, що о. Ільницький став префектом що йно в р. 1836 і скорше викладів церковно-словянської мови в семинарії почати не міг. За те зазнав він чимало иньших прикростий, про які згадаємо в студії. Найтяжша зневага стрінула його в марті 1848 року. На голос дзвінка зібрали ся питомці в IV музею, куди запросили цілий ректорат. На катедру вийшов пит. Алексій Заклинський, підніс против о. дра Ільницького цілий ряд замітів і обжаловань, назвав його зненавидженим і жадав усуненя, бо не ручить за наслідки. Ректорат остовпів і ніхто не відозвав ся ані словом. Всї заміти списали питомці в окремім письмі, яке підписали: Йосиф Білинський, Бонавентура Копертинський, Іван Лотоцький, Іван Наумович, Амврозий Зарицький, Кирило Церкевич, Сильвестер Вояковський, Алексій Заклинський, Ник. Базилевич, Гнат Дзерович, Дмитро Олійник, Йос. Брилїнський, Мих. Ґарбачевський, Теофіль Колянковський, Ів. Лукашевич, Мих. Чайковський і Атаназий Пашковський. Закидали питомці о. Ільницькому, що він частими ревізиями придавлював стремлїня питомців до образованя, що оклеветував питомців перед ректоратом, що дозволяв собі на неприличні жарти і дотинки, що був несправедливим судією в справі харчу, а коли в семинарії лучали ся крадежи, він винних обороняв. Письменне обжалованє виготовили питомці против о. Ільницького дня 26. III. 1848 року [2]). Безпроволочно після зборів питомців в музею відїхав ректор Бохенський до Унева, де перебував митр. Мих. Левицький, а останний велїв о. Ільницькому відсунути ся від всяких функций і не показувати ся навіть на коритари. Др. Ільницький замкнув ся у своїй комнатї.

---

[1]) В. з С. »Хроника дух. сем. льв.« (»Дѣло« з р. 1888 ч. 174).

[2]) Оно містить ся в Арх. льв. дух. семинарії п. з. „An Seine des Hochwürdigsten Herrn gr. kath. Bischof der Lemberger Diözese unterthänigste Bitte der gesammten gr. kath. Seminar-Zöglinge um die baldigste Entfernurg des ihnen beispiellos verhaßten v. Rectors Ilnicki".

служив що дня досьвіта літурґію не в каплиці, але в закристиї, до якої услугував йому »лойник« Ник. Роздольський та не приймав нікого у себе дома. Так діяло ся до ферий. Коли після ферий збомбардовано Львів, о. Ільницький почав знова повнити свої обовязки[1]). На заміти піднесені питомцями відповів др. Ільницький дня 4. VIII дуже широким письмом, зверненим до ординаріяту, в якім заявив, що основою тих обжаловань є політичний підклад, бо він в р. 1845 виловив деякі революцийні письма у питомців, яких з семинариї видалено. Безпосереднім приводом до авантур против него було те, що дня 20. III. хотїли питомцї з нагоди увільненя з вязниці політичних вязнїв, виставити на семинариї транспарент: „Niech żyje narodowość — jedność prowadzi do celu“, а він велів їм умістити слова: „Es lebe der Kaiser und die Konstitution! Колиж питомцї сего не услухали, а він поручив усунути кілька сьвічок, щоби зробити нечиткою напись транспаренту, почали ся в семинариї против него авантури[2]).

Головно не долюблювали, як здаєсь, питомцї дра Ільницького, що він з рідкою заподадливостию дбав про карність в семинариї. Доходило до комічних епізодів. В р. 1842 скрив ся один питомець, що спізнив ся на офіция, на дереві. Доглянув се о. Ільницький, став під деревом і взивав питомця, щоби злїз на землю. Коли питомцї дізнали ся о що розходить ся, заявили о. віцеректорови, що они спровадять товариша з дерева на землю і стали один за другим лїзти в гору. В тій заміша-нинї злїз виноватий з дерева на землю, скрив ся між питомцями, а о. Ільницький не дізнав ся про його прізвище[3]). Рівнож в комічний спосіб описав один з питомців-хронїкарів, мабуть, на семинарицькій шафі, таку подію:

„Во время оно, дня 27. априлла 1852 вшедъ іерей дръ Ильницкій, вице-ректоръ, егда преклонился есть день, въ комнату подъ ч. 25 и нача заберати въ ней тютюнъ, иже бѣ на трапези, глаголя питомцемъ: „Писано есть въ законѣ: комната семинарска то комната для спаня, вы же сотвористе ю печеру файчарей«. И сія рекши, остави комнату, отойде съ тютюномъ, и не видомъ бысть има«[4]).

Коли дня 23. I. 1860 року питомцї налили до семинарицького дзвінка води і она замерзла так, що дзвінок не дзвонив, о. Ільницький перервав питомцям „Generaschlaf“ і повиганяв »паскудних« з лїжок[5]). Всї ті події, записані принагідно питомцями, а не втягнені в семина-

---

1) В. з С. Хроника дух. семин. льв. (»Дѣло« з р. 1888 ч. 176).

2) Акт містить ся в Арх. льв. дух. Семин.

3) В. з С. »Хроника«... (»Дѣло« з р. 1888 ч. 176).

4) Тамже ч. 177.

5) Тамже ч. 188.

рицькі акти, є доказом дбалости о. Ільницького про семинарію і тому годї дивувати ся, що за часів о. Слїмаковського, а може й його попередника, о. Бохенського дійсним ректором був він, а не хто иньший і що нераз довело ся йому за виручуванє більше покликаних до сего людий, потерпіти.

Доперва при прощаню, коли о. др. Ільницький відходив на становище крилошанина перемиської капітули, уладили йому питомцї дня 24. II. 1869 року вечером велику овацію. При старанно уладженій ілюмінацнї питомцї співали з нот і грала військова орхестра руські, народні пісні під управою капельника Антоша. Явив ся тодї ректорат семинариї і богато достойників. Іменем питомців працав 60-лїтного старця, пит. Березовський, а опісля кождий з окрема. „Аранжованою овацією, читаємо в хроніцї, дали питомцї явний доказ, що знають пошанувати наставника, що мимо звісної, строгої леґальности, таки був чоловіком і другом питомців. Другого дня повставали питомцї о 4. годинї рано і разом з ректоратом відпровадили дра Ільницького на дворець, де його сердечно попращали[1]).

З иньшого жерела дізнаємо ся, що на прощанє др. Ільницький фотоґрафував ся а після овациї показував він гостям у своїй комнатї камінє, яким йому давними лїтами повибивано вікна. Се камінє, мабуть, замкнуло йому карієру, якої був гідний. »Незвичайним духом, читаємо в споминах, віяло від сеї постати, але на мій погляд, не надавав ся він для молодих людий, а з окрема на віцеректора«[2]). От. крил. Ал. Бачинський згадує про о. Ільницького, як про знаменитого віцеректора, та дійсного батька питомців.

Так замкнули ся ворота семинариї за »паґатом«, який питомців при вступі до семинариї люстровав з поза окулярів своїм бистрим оком, питав ся о родиме місце, а при кінци дав кождому зажити табаки, »щоби вам в заведеню не кучило ся« та працав ся дуже гарним поклоном[3]). Про дра Ільницького, як про учителя церковно-словянської мови скажемо кілька слів на иньшім місци. Тут згадаємо ще хиба, що він порядкував акти семинариї і у него, В. з С. (Чернецький) переглядав їх, робив виписки і так повстала »Хроніка«[4]), на яку ми так часто покликуємо ся.

---

[1]) Тамже ч. 225.

[2]) »Дѣло« з р. 1889 ч. 6 в статї Б. »Замѣтки до фейлєтону »Згадки зъ семинарского житя« В. з С.

[3]) В. з С. »Згадки изъ семин. житя у Львовѣ« (»Дѣло« за рік 1888 ч. 79).

[4]) В. з С. »Згадки изъ семинар. житя у Львовѣ« (Дѣло« з р. 1888 ч. 166).

Иньший віцеректор, о. Айталь Вітошинський перебув у семинариї ледви півтретя року (від 13. XI. 1836 р. — 23. III. 1839), коли перейшов на крилошанина перемиської капітули[1]). Раньше був він парохом в Букові, старосільського деканату, а що мав чисельну родину і богато дітий, тому ширив на становищи крилошанина непотизм і був серед духовеньства непопулярний. Родив ся він в р. 1792 а умер 1863 р. Уходив за чоловіка »спосібного, бувалого, досьвідного дипльомата, осторожного політика, фінансово не богатого«[2]). Як знаю з оповідань близьких йому людий, радо приймав він від сьвящеників дарунки в натураліях, або жертви на богослуженя (по 100 зл.), за що сьвідчив їм опісля ріжні прислуги.

Михайло Малиновський, родж. 1812 р. був префектом від кінця жовтня 1837 р. по конець серпня 1844 р., коли став сьвятоюрським проповідником[3]). Пізнійше бачимо його на становищи крилошанина-архидіякона львівської капітули де відограв дуже визначну ролю. Після спенсіонованя з причини православя в Гниличках, проживав у Львові, де помер дня 25. II. 1894 р. в 82 роцї житя[4]). Він брав участь в науковій праці і побіч меньших творів видав друком цінну студію п. з. „die Kirchen — und Staats-Satzungen bezüglich des griechisch-katholichen Ritus der Ruthenen in Galizien (Lemberg 1861)“;

Йос. Левицький був префектом від 1. XII 1838 по день 24. XII 1842 р., опісля провізоричним, а від 14. VI 1843 дійсним віцеректором[5]). Питомцї називали його »фанфароном«[6]). Умер, як інформує мене крил. Алекс. Бачинський, парохом в Обертинї.

Ів. Лотоцький був віцеректором від дня 16. II 1839 р. — 26. XI 1841 р., коли його звільнено від обовязків, щоби обняв реферат в консисториї після крилошанина-архидіякона Бохенського, який став ректором семинариї[7]). Умер на становищи крилошанина.

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1836. ч. 442 і з р. 1839 ч. 52, 103 і 164.

[2]) В. з. С. »Хроника« (»Дѣло« з р. 1888 ч. 176) і В. з С. »Згадки зъ семин. житя въ Перемышли« (»Дѣло« з р. 1889 ч. 83).

[3]) Einreich.-Protokoll з р. 1837 ч. 458 і з р. 1844 ч. 374.

[4]) Гляди »Вѣстникъ Нар. Дома« 1894 ч. 136 стр. 1035. Його житепись поміщена в »Календари« обш. Качковського за рік 1889 стр. 8—15 враз з портретом. Спис його праць подав Ів. Ем. Левицький в »Библіографіи«. З новійших праць про него згадати годить ся Ф. Свистуна: Сношенія крыл. Малиновского съ вѣденьскою нунціатурою 1868—1870. (Вѣстникъ Нар. Дома за рік 1905. ч. 1 і 2).

[5]) Einreich. Protokoll з р. 1837 ч. 476 і 511., з р. 1842 ч. 469 і 518 та з р. 1843 ч. 239.

[6]) Записки Алексея Заклинского Львів 1890 стр. 29.

[7]) Einreich. Protokoll з р. 1839 ч. 64 і з р. 1841 ч. 503.

Мих. Фортуна став префектом дня 25. VI. 1840 р., ще як був питомцем духовної семинариї і висьвятив ся доперва дня 12. XII 1841 р. В маю 1844 р. дістав парохії Хутар, куди, мабуть, в вереснп переніс ся[1]).

Др. Антін Юзичинський родив ся 1815 р. в Колоденци, жовківського округа, де його отець Сімеон був парохом. Він висьвятив ся безженним в р. 1838 р., був зразу катедральним сповідником і капеляном при перемиськім владиці, Ів. Снїгурськім, відтак префектом львівської дух. семинариї від 8. VIII 1839 р. В р. 1848 дня 14. XI іменовано його суплентом пасторальної з платнею 450 злр., яку викладав для руських питомців в руській мові[2]). В р. 1855 поликано його до Перемишля на професора пасторального богословя, в р. 1857 іменовано ректором тамошної семинариї а опісля крилошанином. В р. 1861, 66 і 73 вибирано його послом до сойму і державної ради. В р. 1864 став він кустосом а в р. 1882 архидияконом і деканом капітули. Умер в Перемишли дня 25. X 1886 р. в 71 роцї житя. Він поклав великі заслуги біля украшеня соборної церкви св. Івана в Перемишли. Питомцї перемиської семинариї любили його і шанували, хоть мало зносив ся з ними бо перебував з часта у Відни. Для питомців приступний і все елеґантно одїтий звертав увагу на їх одежу, а коли в кого з них побачив на одежі пляму, або незапняту реверенду, давав дружню науку. Коли в р. 1862 відбував ся в »Народнім Домі« у Львові перший руський баль, постарав ся людяний о. Юзичинський, що деяким питомцям дозволено туди поїхати і тільки люта заверуха спинила їх в дорозї, а один з них прибув до Львова в хвилї, коли баль кінчив ся. На становищи ректора перемиської семинариї, одинокий раз вмішав ся він, як одному питомцеви забрали товариші, горнятко масла, яке він старанно скривав. Як грізною була жалоба, так конець її завершив ся сьміхом[3]). Годї виескувати, яким був др. Юзичинський на становищи префекта у Львові, але хиба годї припускати, щоби й тут не був шанований, або й люблений.

Духовником семинариї був в часї, про який пишемо, о. Сабатий Гарасевич.

Останним чоловіком, що дня 2. XII. 1843 року став префектом семинариї, був о. Іван Кущикевич. На сїм становищи перебув він до 5. IX 1846 р., коли його, на власну просьбу, звільнено від обовязків[4]).

---

[1]) Тамже з р. 1840, ч. 242 і 252, з р. 1841 ч. 531 і з р. 1844 ч. 66, 89, 208.

[2]) Ludwik Finkel „Historya uniwersytetu lwowskiego“ do r. 1869. Lwów 1894 стр. 309.

[3]) В. з С.: Згадки изъ семин. житя у Львовѣ. Дѣло за р. 1888 ч. 102.

[4]) Einreich. Protokoll з р. 1843 ч. 526 і з р. 1846 ч. 393 і 414.

На нім кінчить ся цілий ряд наставників дух. семинариї. Лиха платня віцеректорів (525 злр. річно) і префектів (210 злр. річно) не могла удержати їх довший час в семинариї. А коли деякі з них витревали навіть поверх трех десяток літ (як др. Ільницький), то тим більше треба шанувати їх самопосьвяту, коли не самовідречене. Двічи треба було заступити префектів питомцями духовної семинариї, яких іменовано віцепрефектами, або дукторами, а раз став префектом невисьвячений питомець. А се хиба вистане, щоби не складати вини на ректорат, коли чого не допильнував, або чому не запобіг. Головно в часах, коли число питомців уміщених в семинариї, доходила до 320, годї кого небудь обвинювати за брак карности безпощадно, або без застережень. Ректорат робив те, що в тяжких умовах робити міг.

Гадаю, що не від річи буде згадати на сім місци, що і Йосиф Левицький (граматик) старав ся рівнож о префектуру в львівській семинариї, але його заходи скінчили ся неудачею. А що ціла подія приносить цікаву черту до характеристики його вдачі, тому розкажу про неї подрібнійше.

Дня 25. XI. 1831 р. вніс Йосиф Левицький, що саме тоді був капеляном перемиського владики Снїгурського, просьбу до своєї консисториї, щоби його поручила на префекта львівської дух. семинариї та щоби епіскоп виставив йому сьвідоцтво про шестилїтну службу після сьвячень[1]). Еп. Снїгурський поручив просьбу Левицького, як не можна красше, причім писав: „Competens (Левицький), docentibus Allegatis ejus petiti, absolvit omnia praescripta studia cum eminenti progressu, et inter haec cursum theologicum qua alumnus C. R. Convictus Viennae. In Presbyterum anno 825 ordinatus, ab hoc tempore adusque obit munus Capellani episcopalis cum complacentia, atque totum hoc sex annorum tempus cum lucro et fructu in perfectionem suae eruditionis adhibuit, totoque hoc tempore intervallo mores exemplares prae se tulit. His permoti Petitum hoc Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio pro beneplacito usu officii favorabili cum intercessione resignamus, atque Supplicantem pro conferendo eidem quaesito Stallo, ad quod eundem omni ex parte qualificatum censemus, favoribus Illustrissimi ac Reverendissimi Metropolitani Consistorii, ex qua par est veneratione, commendamus“ [2]).

Митрополитальна Консисторія післала просьбу Йосифа Левицького дня 17. XII 1831 ректоратови семинариї, який відповів, що „non esse

---

[1]) Архів льв. Консисториї ч. 2143/485 praes. 25. 9 bris 831.

[2]) Тамже ч. 3611/758 praes. 8-a X bris 831. Акт еп. Снїгурського має дату 1. XII 831. ч. 2143.

de tempore, ut presbyter Dioecesecos Premisliensis Iosephus Lewicki nunc ex quo septimus jam labitur annus ac idem studia absolvit supplicem libellum exhibeat pro conferendo sibi munere studiorum praefecti, quod munus junioribus presbyteris, qui studia theologica absolverunt primum, conferri solet et debet, et eo quidem fine, quatenus iidem tempus opportunum et occasionem nanciscantur in disciplinis theologicis semet perficiendi, videri potius convenientius esse, ut praedictus Presbyter aliud jam stallum in Dioecesi quaerat, quod sibi magis responderet".

Але побіч сеї, впрочім маловажної причини, була ще иньша, задля якої ректорат не хотів бачити Йосифа Левицького на становищи префекта, а яка є сьвідком його загонистої вдачі, що нераз причинила йому в житю прикростий та завела його надії. Ректорат писав:

„Alterum vero rationis momentum majus, ob quod presbytero Josepho Lewicki munus studiorum praefecti conferri non posse opinetur Rectoratus est istud: ex narratione Studiorum praefectorum Seminarii grlis presbyterorum e Dioecesi Premisliensi Antonii Budzynowski et Nicolai Hordyński, anteacti Studiorum Praefecti Thomae Polański, imo etiam plurium aliorum, Rectoratus compertum habet in quaestione positum Iosephum Lewicki vice quadam in Sacristia Ecclesiae cathedralis Premisliensis sacellanum percusisse ad profusionem sanguinis, eaque propter Ecclesiam pollutam denuo consecrari debuisse; presbytero vero Lewicki recollectiones spiritus octo dierum fuisse injunctas, quas idem revera absolvit. Factum hoc universis Seminarii Alumnis ex utraque Dioecesi jam pridem notum esse, Alumni e Dioecesi Premisliensi Pastoralistae, Athanasius Liskowacki et Simeon Tytła Rectoratui nuperrime ex incidenti insinuarunt. Jam vel praetermisso eo, quod facto hoc posito presbyter Josephus Lewicki, qua studiorum praefectus constitutus propter absolutas recollectiones spiritus nullam apud Alumnos, quorum tot et tam diversa sunt temperamenta vix apta turbis nonnisi excitandis facile ansam praebere posset"[1]).

В лютім 1832 р. прибув Йосиф Левицький до Львова, щоби розвідати ся, які вигляди його просьби, та видно, що хтось повідомив його про стан справи, про що сьвідчить його власноручна дописка на просьбі: „Omnia attestata levavit die 7. Februarii. Lewicki". В такий спосіб він відкликав свою просьбу, а консисторія не потребувала його кандидатури брати під розвагу, що й зазначено на акті новою допискою: „Cum in

[1]) Також ч. 313/41 praes. 28-а Januarii 832 і Einreich. Protokoll з р. 1832 ч. 46. На акті ректорату підписані оба віцеректори Стефан Теліховський і Кирило Дембіцький.

extractu mentionatus Josephus Lewicki suo petito acclusa allegata levaverit et eo ipso a competentia pro munere praefecti recesserit, idcirco praesens Exhibitum reponatur ad Acta. Barusiewicz Referentis loco".

III.

(Плян наук фільозофічних і богословських. Професори).

Побіч членів ректорату, які мали найбільшу нагоду стикати ся з питомцями і на них впливати, меньший, або більший вплив на виробленє характерів, на політичні і наукові стремліня могли мати також їх професори.

Як відомо, питомці ділили ся тоді на фільозофів і богословів. Фільозофічні науки обмежено вже в р. 1824 на два роки. Фільозофічний виділ, як каже проф. Фінкель у своїй знаменитій праці[1]), був тоді приготовлюючою школою для иньших виділів. Про наукове трактованє предметів, або про вобразованє фахових знавців якої небудь науки не було тоді мови. Науку відбувано по школярськи, на основі приписаних „Vorlesebuch-ів". В додатку учено на фільозофії всїх предметів в німецькій мові, через що молодїж забувала латиньску мову, в якій на правничім і богословськім виділї мала слухати майже всїх наук.

На I і II роцї фільозофії викладано: науку релїґії (doctrina-m religionis), фільозофію (philosophia-m practica-m) і латиньску фільольоґію; на першім роцї елементарну математику а на другім фізику. Крім сего поручено на першім роцї історию природи, а на другім всесьвітну историю, які належали до обовязкових предметів тільки для учеників увільнених від шкільної оплати і стипендистів. Специяльно часто просили питомці, щоби їх звільнено від науки історії природи, рідше від викладів всесьвітної історії. Австрийскої історії мусїли слухати тільки ті, що готовили ся до докторату. Після сего пляну відбувала ся наука аж по рік 1848.

В часах, про які мова в нашій студиї, учили науки релїґії о. др. Григорий Яхимович (від р. 1819—37) і о. Франц Амтман (1838—51).

На становиску професора був др. Яхимович острим і рішучим чоловіком та умів надати собі поваги і наказати послух. Його виклади та екзорти були ясні і тверезі, хоть промовляли більше до розуму, чим до серця. Після приписів, пильнував він сповіди і виказував тих, що в нїй занедбували ся. Коли Яхимович став ректором семинарії, звіль-

---

[1]) Ludwik Finkel: „Historya Uniwersytetu Lwowskiego". Lwów 1894. стр. 215—17.

нено його від обовязків професора а його становище обняв в другій половині 1838 р. Фр. Амтман, родом Мораванин, довголітний проповідник і учитель релїґії на фільозофії в Чернівцях. Не визначав ся він анї широким овидом, анї бистрим умом, а єднав собі молодїж нїжною вдачею, добрим серцем і щирим релїґійним чутєм. Мимо сего доходило нераз між ним а польською молодежию до перепалок, головно на підкладї патріотичнім.

Митр. Мих. Левицький (род. 1774 † 14. I. 1858).
(З рисунку Рейхана, літоґр. Яблоньским у Львові 1854 р.)

Оба професори учили релїґії на основі приписаного підручника, Mich. Bernhard-а „Systematischer Religionsunterricht“, а педаґоґію, яка була обовязковим предметом II р. богословя, обмежили на повторюванє і поясню̀ванє книжки Мільдого про вихованє, виданої у Відни в р. 1821 і приписаної для цїлої Австрії, як обовязковий підручник[1]).

---

[1]) Ludwik Finkel: Op. cit. стр. 234—5.

Практичної фільософії учили піяр, о. Маркил Горак від р. 1828, який однак стратив катедру в р. 1829., за те, що всім ученикам виписував добрі кляси, почім заступали його суплєнти, поки в р. 1834 не удержав ся на нїй Фр. Стронський, що був для молодежи дійсним батьком, який однак не довго забавив на сїм становищи, бо як Поляк, зазнавав чимало прикростий і в р. 1836 перейшов на посаду директора унїверситетської бібліотеки. Викладав він свій предмет на основі підручника Likawetz-а. Після його уступленя заступали катедру протягом двох лїт адюнкти, доки її не одержав др. Ігнатий Ганущ, родом Чех (від р. 1838—47). Він викладав на основі Lehrbuch der Philosophie. (Відень 1835), належав до професорів рубашних, острих і беззглядних. Написав він чимало творів з обсягу фільософії і словянської археольоґії. Своїми поглядами належав до школи Геґля[1]). Студиями над історією і мітольоґією Словян міг він мати чималий вплив на праці Ів. Вагилевича. В р. 1847 переніс ся він на катедру до Праги.

Елєментарної математики на І р. фільоз. учили Фр. Кодеш (по рік 1831), знаменитий математик Leopold Schulz von Strasznicki (1834—8) та Ігнатий Лемох (1840—51) а фізики (на 2 р. фільозофії) визначний учений і автор численних праць Август Кунцек (1824—48[2]).

Елєментарної, латинської фільольоґії учили Мих. Канаваль (1829—32 р.) і Карльоман Танґль (1832—51), автор численних праць[3]).

Історії природи, з якою була також злучена наука рільництва учили: Мих. Stecker, який поклав не малї заслуги та в р. 1831 переніс ся на катедру до Відня, др. Фр. Глюбек, що в р. 1834 одержав катедру в Люблянї, др. медиц. Домінїк Ґотфрід Колюмбус, (до 1841) чоловік без спосібностий і знаня, а вкінци талановитий і учений др. мед. Рудольф Кнер (по рік 1849), коли його покликано до Відня[4]). На виклади сїльського господарства питомцї не ходили радо, тому в р. 1831. зобовязано питомцїв IV р., щоби бодай вони присвоювали собі сю науку, щоби опісля на парохії могли не тільки собі, але й своїм парохіянам ставати в пригоді[5]).

---

[1]) Тамже: Op. cit. стр. 225.
[2]) Тамже: Op. cit. стр. 225—31.
[3]) Тамже: Op. cit. стр. 232—3.
[4]) Тамже: Op. cit. стр. 236—9.
[5]) Акти ч. 46. і 47. Gest. Protok. з р. 1831. Nr. 431 і 452. Однак в р. 1832 пит. IV р. не хотїли ходити на виклади і просили о звільненє. (Тамже з р. 1832. ч. 354, 357, 372, 376).

Найпопулярнійшим між професорами, був Йосиф Мавсс, що учив всесьвітної історії на основі твору Бранд-а „Allgemeine Weltgeschichte“. Наукового доробку не лишив ніякого. Молодїж любила його, бо відносив ся до неї з прихильностию. Визначав ся він чималим гумором. До стремлїнь Поляків відносив ся з симпатиями. Коли в р. 1831 читав прізвище неприсутного ученика, а котрийсь з учеників сказав: »Пішов до Польщі«, Мавсс задержував ся, мірив ученика очима і говорив: »Він сповнив свій обовязок, певно і ви се учините«. Найблизшого дня був вже ученик в дорозї до Польщі, а Мавсс, нотуючи його неприяву, кликнув: Сповнив свій обовязок!«[1]). Можна здогадувати ся, яке вражінє викликували такі слова професора-Німця на польську молодїж і на руських питомців, що жили польськими ідеалами.

На чолї фільозофічного виділу стояли директори: ґуберніяльний радник, Леопольд Фридерик Шмід (1823—9), радник апеляциї, Іван Штібер, (1829—34), Юрий Гольґетан (1834—8), адюнкт фіскальний, сильно непопулярний, а в кінци радник шляхотських судів Адольф Пфайфер (1839—46[2]).

На богословськім виділї викладано[3]):

на I роцї: церковну історию, біблїйну археольоґію, інтродукцию до книг старого завіта і східні язики (гебрейський, хальдейський, сирийський, арабський);

на II роцї: церковне право, біблїйну герменевтику, інтродукцию до книг нового завіта, ексеґезу св. письма нового завіта;

на III роцї: догматику і моральне богословє;

на IV роцї: пасторальну, катехитику і методику. Питомцї 4 року мали також дозвіл ходити на виклади польської мови і письменства.

Церковної історії на I роцї учив о. др. Онуфрий Криницький, характер незломний, чоловік, що умів беречи своєї поваги. Родив ся він дня 12 червня 1791 року в селї Кривій, ясельського округа, біцького деканату з вітця Андрея, місцевого пароха і з матери Мариї з роду де Мірів Мишковських, сьвітлої, енерґічної і оборотної невісти. Студиї кінчив з відзначенєм: нормальні в Яслї, ґімназияльні на Угорщинї, фільозофічні у Львові, богословські у Відни, де промував ся на доктора

[1]) L. Finkel: Op. cit. стр. 217—221, де поміщена прегарна сильветка Мавсс-а.

[2]) Тамже Op. cit. стр. 213—14.

[3]) Подаємо порядок викладів на основі сучасних клясифікацийних катальоґів питомцїв. Доперва від жовтня 1858 р. змінено порядок в сей спосіб, що догматику перенесено з 3 року на 1 і 2-гий, а церковну історию з першого на третий.

богословя. В р. 1816 став префектом, в р. 1817 почав викладати церковну історию, а рівночасно був катехитом реальної школи. В р. 1819 став професором, в р. 1821—26 учив в заступстві східних языків, а в р. 1834—39 був професором біблійного студиюм для слабших учеників греко-католицької семинариї. Від р. 1831 був почетним крилошанином руської капітули в Перемишли, десять разів по рік 1848 був деканом богословського виділу, а в р. 1834 ректором. Писав звіти про богословське студиюм, за що стрічав ся з похвалами директорів виділу. В р. 1847 став з порученя Стадіона цензором книжок бібліотеки Оссолїнських. Професором був по рік 1861., коли спенсіонував ся, причім одержав титул: „Kaiserlicher Rath“[1]).

Криницький був чоловіком рослим, з приємним лицем, думним і все елеґантно одітим, характером чистим, як слеза. Загально його люблено і шановано. Митр. Левицький хотів його іменувати в роцї 1822 ректором семинариї, від чого він відказав ся, бо волів бути професором. З часом відносини між ним а митрополитом сильно попсовали ся. Митрополит Левицький був за молоду великим елеґантом. Раз услугував йому при богослуженю о. Криницький, призначений до асисти і побурив фризуру митрополитови, коли закладав мітру. Митрополит голосно обурив ся. На се прикликав о. Криницький льокая і сказав: „Lokaj, ubieraj swego pana“ та відсунув ся від дальшої асисти.

Від сеї хвилї не допускав його митрополит до висших достоїньств і дотинав, але бистроумний о. Криницький влучно відтинав ся.

Раз, в часї обіду, в митрополитальній палатї, в приявї многих людий, сказав митрополит до о. дра Криницького: „Pana szkoda było na księdza; pan powinieneś był pójść do wojska, a byłbyś zrobił wielką karyerę“. На се відповів о. Криницький: „Wcale tego nie żałuję, bo i tak jestem w armii, której Wasza Ekscelencya jesteś jenerałem“.

В р. 1848 намовили польські маґнати дра Криницького і дра Вінковського, щоби взяли участь в польській депутациї до Відня. Задля сего мав писати Стадіон до Відня: „Jeden anderen, nur nicht den Domherr Krynicki zum Bischof machen“. Після спенсіонованя проживав др. Криницький у свого свояка, о. Ів. Брилїнського, пароха в Жовтанцях, де займав ся господарством і пчільництвом. Він умер тут дня 8. цьвітня 1867 р. в 76 роцї житя. В Жовтанцях його поховано при великій участи духовеньства і відпоручника перемиської капітули, о. дра Ант. Юзичинського[2]). За житя одержав він також ордер Франц Йосифа.

---

[1]) Порівнай: Ludwik Finkel: Op. cit. стр. 264—5.

[2]) Гляди »Дѣло« за рік 1888 в фейлєтонї В. з С.: Хроника льв. дух. сем.« ч. 224. Його некрольоґ гляди в »Слово« за рік 1867 ч. 25.

Молодїж його шанувала і любила, чого доказом пісьть од. уложених руськими питомцями в його честь і лїтоґрафований портрет роботи питомця-артиста, Ів. Вендзїловича[1]). Наукової спадщини др. Криницький не лишив нїякої. Він належав до того рода учених людий, що свою науку заховали для себе і на науковім поли не працювали, хоть наукове становище займали. Виклади відбував він зразу на основі Даннемаєра, а від р. 1834 на основі твору Кляйна „Historia Ecclesiae Christianae"[2]).

Др. Григ. Яхимович
(на основі друку Ioh. Höfelicha у Віднн з 1842 р.).

Східних мов і біблії старого завіта учили: о. Михайло Круль (від р. 1826—34), коли став інфулатом тарнівської капітули і лат. сьвященик, о. Іван Кухарський (1834—56), чоловік визначний в тодїшнім професорськім зборі. Гебрейської мови учено на основі Jahn-a.

[1]) Порівнай: Ів. Ем. Левицкого Галицко-руськая библіографія XIX ст. (1801—1886) Т. I під одами і портретами.

[2]) Ludwik Finkel: Op. cit. стр. 265.

східних диялєктів на основі Оберляйтнера, біблійної археольоґії на основі Ф. Акермана[1]). Що консисторії залежало на тім, щоби питомці користали з науки орієнтальних язиків, про се сьвідчать акти, в яких прирікано навіть нагороди для тих, що в студиях визначили ся[2]).

Пояснень нового завіта учив о. др. Яков Ґеровський (1826—1850 р.), філянтроп і приятель молодежи, про якого скажемо дещо більше на иньшім місци.

Церковне право викладав сьвітський професор римського і церковного права, визначний учений др. Ант. Гаймберґер (від р. 1821—41), а опісля від р. 1841—43) проф. Ґрасель[3]).

Професорами догматики були Мораванин, о. Ігнатий Йосиф Пенка (від 1822—35) і о. Себастиян Тичиньский (від р. 1835—53).

Перший з них заколотив спокійний розвій богословського виділу в р. 1830—34 тим, що не хотів викладати на основі Engelberta Klüpfl-a „Institutiones theologiae dogmaticae" з р. 1802, але після своїх власних скриптів, а який навіть в науці про Евхаристию давав дефініциї, що викликували побоюваня директора богословського виділу о. Захаріясевича. Справа оперла ся о ґубернію і віденські власти. На скрипти Пенки не дозволено, але поручено поводити ся з ним лагідно, бо є »мужом доброї віри«. Коли Пенка стратив катедру у Львові, одержав її в Кракові, де видав друком свій підручник догматики[4]). Про него задержала ся традиция, що був люблений, бо не був педантом. Коли хто при іспитах помилив ся, тому помагав др. Пенка: „ergo tu visita dicere" і виголосив цілу відповідь. Сильно виступав др. Пенка против женитьби руського духовеньства: „quomodo potest uxoratus sacerdos penes altare stare?", а ті та иньші виступи против руського духовеньства причинили ся, що уступив з катедри, переніс ся до Кракова, де номер в глубокій старости«[5]). Боронив перед питомцями женитьби духовеньства против дра Пенки, проф. морального богословія,

---

[1]) Тамже: Op. cit. стр. 265—6. В „Gestions-Protokoll-ї des gr. kath. Ordinariats" читаємо під р. 1837 ч. 111 а днем 25. 8 bris таку замітку: „Praes, Regn. dt. 21. 8 br. ac. N. 8186 communicat anonymam Epistolam ad Professorem Kucharski directam, eique malam tractationem et persecutionem Ritus gr. cath. minantem, unaque requirit, ut parocho in Derewnia Kruszelnicki, a quo illa Epistola sine dubio pervenit, hic passus reprobetur. Resignatum Illmo ac Rmo Eppo Premisliensi medio Literarum dt-o 31. X. 837.

[2]) Акти ч. 31. Einreich. Protok. за рік 1830 ч. 258.

[3]) Ludwik Finkel: Op. cit. стр. 257—8. Порівнай »Дѣло« з р. 1888 ч. 173. в фейлєтоні В. з С.: Хроника дух. семин. льв.

[4]) Ludwik Finkel: Op. cit. стр. 266—7.

[5]) Дѣло з р. 1888 в фейлєтоні В. з С. »Хроника« ч. 173.

др. Венедикт Левицький (від р. 1819— 1850), який викладав після підручника Rechbergera „Institutiones Ethicae Christianae“, а від р. 1829 на основі Шенкля „Ethica Christiana“ і Stapfa: „Theologia moralis“ [1]). Основну житепись Левицького подали ми на иньшім місци. Між питомцями був він, як професор, люблений, про що сьвідчили би панеґірики складані в його честь в мові руській, латинській і польській), а навіть портрет роботи пит. Вендзіловича, літоґрафований заходом питомців[3]). Після смерти видано в його память елеґію »Нѣсколько словъ.... искренными его почитателми въ надгробное рыданіе посьвященныхъ«[4]). Наукового доробку лишив після себе дуже мало і невеликої вартости.

Пасторальне богослове викладали о. Каєтан Жміґродзкий (1816—30), о. Себастиян Іваньский (1830—35), адюнкт о. Юліян Кучинський (1835—7) і о. Юліян Заґурський (1837—52[5]).

Маємо ще згадку про проф. дра Александра Тинського „artis cathecheticae et Methodicae ord. publ. Prof.“, латинського сьвященика, якого, будьтоби, усунено за остентацийну прихильність для Русинів з катедри і перенесено на село, де він застрілив ся[6]). Могли викладати в тім часї ще й иньші професори, адюнкти і суплєнти, але їх імена мало чим, або й нічим не звязані з історнєю тодїшного житя руських питомців. Історик львівського університета сам вказує на те, що в історії богословського виділу богато ще питань не вияснених[7]).

На сїм місци треба згадати, що в червни 1834 року дозволено обмежити плян науки для »слабших« питомців (хоть вписували ся й талановиті) на три роки богословія і визначено для них окремого професора біблійного студиюм в особі о. дра Он. Криницького. В сей спосіб хотів уряд запобічи бракови духовеньства в Галичинї[8]).

Окрім предметів, приписаних пляном наук, викладано питомцям дома „exegesim cursoriam“ і учено також читаня слов. азбуки, граматики церковно-словянської мови і церковного співу, та про се будемо говорити на иньшім місци.

---

[1]) Ludwik Finkel: Opt. cit. стр. 268.

[2]) Порівнай мою передмову до »Кореспонденциї Головацького« (1835—40) стр. XXVI—XXXV.

[3]) Ив. Ем. Левицкій: »Галицко-русская библіографія« I ч. 308.

[4]) Тамже під р. 1851.

[5]) Ludwik Finkel: Op. cit. стр. 268.

[6]) Дѣло з р. 1888 в фейлєтонї В. з С. »Хроника« ч. 173.

[7]) Ludwik Finkel: Op. cit. стр. 269.

[8]) Акти ч. 71. і Gestions-Protokoll d. gr. kath. Semin. з р. 1834 ч. 194.

Директорами богословського студпюм були о. др. Андрей Zeisl (від р. 1812—29), о. Франц Ксавер Захариясевич, пізн. перемиський владика лат. обраду (по рік 1835), лат. крилошанин, о. др. Дим. Ґойдан (по рік 1844[1]).

Завважаємо вкінци, що фільозофічні студиї (VII і VIII кляси) кінчила значна часть питомців, як стипендисти, в Тернополи, Перемишли і Чернівцях, а чимало нашої молодежи їздило на ґімназияльну і фільозофічну науку на Угорщину[2]). Між иньшими бавив на Угорщині Яков Головацький.

IV.

(Підприємці достави харчу в семинариї. Прояви невдоволеня з боку питомців. Невдоволенє префектів).

До всяких клопотів, які доводило ся переживати ректоратови духовної семинариї в лихім будинку і при надмірно великім числї питомців, прилучали ся ще нераз дуже прикрі події з харчем, який доставляли питомцям підприємці не в тій якости, як се було застережено окремими умовами. Доходило нераз до заворушень, які розстроювали карність в духовній семинариї.

В часї, про який пишемо, доставцями харчу духовної семинариї були:

Вячеслав Вольний, який дня 15. січня 1829 року жадав підвисшеня винагороди за харч на квоту 9.948 злр. 17 $^{5}/_{8}$ кр. конв. монети, але на се уряд не згодив ся і остаточно ректорат був зневолений виповісти єму дня 17. липня контракт, почім оголошено лїцитацию харчу[3]), при якій удержав ся.

Йосиф Маєвський. Останний сповняв свої обовязки тільки від дня 29. VIII по день 5. X. 1829 року[4]). Зараз на вступі вніс він просьбу о підвисшенє харчевого гроша від одної особи з 13 $^{3}/_{8}$ кр. на 17 кр., однак уряд поладнав просьбу відмовно, а тодї він виповів контракт, почім розписано нову лїцитацию[5]), при якій удержав ся

---

[1]) Ludwik Finkel: Op. cit. стр. 264.

[2]) Дуже інтересні замітки про побит нашої молодежи на Угорщинї подав В. з С. »Згадки изъ студентского житя въ Пряшевѣ« (»Дѣло« за рік 1886 ч. 102—. 107—9). »Згадки изъ студентского житя въ Кошицяхъ на Уграхъ« (»Дѣло« за 1887 ч. 19—20), »Згадки изъ студ. житя въ Унгварѣ на Уграхъ« (»Дѣло« за рік 1887 ч. 25—30).

[3]) Einreich. Protok. з р. 1829. ч. 11., ч. 180., 194 і 201.

[4]) Тамже з р. 1829. ч. 377., бо за той час видано йому дня 10. X. 1829 р. сьвідоцтво.

[5]) Тамже з р. 1829. ч. 240 під датою дня 17. IX. ч. 254., 270., 306. Після уступленя з становища підприємця, Маєвський став кухарем се-

Вартоломей Франковський[1]), якому признано по 17 кр. від питомця денно. Сею підвижкою він не вдоволив ся і небавом (14. XII) зажадав, щоби уряд підніс харчевий гріш з 17 на 19 кр. конв. монети[2]), однак уряд на се не згодив ся[3]). Доперва в жовтни 1830 р. підвисшено Франковському харчевий гріш від дня 1. XI 1830 р. по день 8. X. 1831 р. на $19^{11}/_{32}$ кр. від питомця денно[4]) а хоть речинець не минув, Франковський дістав від дня 8 січня 1831 р. нову підвижку на $22^{3}/_{4}$ кр. конв. мон. від особи денно[5]). Мимо сего Франковський виповів сам дня 16 жовтня умову[6]), мабуть, під впливом невдоволеня з харчу, який проявляли питомці. Та всеж таки при всіх дальших ліцитациях Франковський знов удержав ся[7]) аж до дня своєї смерти, яка послїдувала перед днем 23 цьвітня 1835, коли гроші за харч побрала вже його жінка, Мариянна[8]). При поновнім оголошеню конкурсу одержали доставу харчу.

Мариянна і Никола Франковські на час від дня 24. XII 1835 по конець вересня 1836 р.[9]). Однак до речинця они не додержали, бо в марті 1836 р. виповів їм ректорат умову, а хоть они обоє против сего протестували до цісарської канцеляциї, стрінули ся з відмовою[10]). Новим доставцем харчу був:

минариї і про него донесла конснсторія, що він жиє „in matrimonio brutali", та зажадала усуненя з будинку його нешлюбної жінки, на що ректорат безпроволочно згодив ся, виправдуючи ся, що Маєвський називав її своєю вінчаною жінкою. Акти ч. 30. Einreich. Protok. з р. 1830 ч. 245.

[1]) Также за рік 1829. ч. 347.

[2]) Также за рік 1829. ч. 379.

[3]) Также за рік 1830. ч. 3. (списано умову) ч. 29 відмовлено підвижки.

[4]) Также за рік 1830. ч. 495 під днем 26. X.

[5]) Также за рік 1831. ч. 3.

[6]) Также за рік 1831. ч. 375.

[7]) Также з р. 1832. ч. 453, з р. 1834. ч. 283., хоть в р. 1834 зголосили ся до ліцитациї харчу: Вячеслав Вольний, Леопольд Штайнмец, Мих. Люстіґ, Юрій Матуля і Франковський. (Также з р. 1834 ч. 223 і 242).

[8]) Также з р. 1835. ч. 153.

[9]) Также з р. 1835. ч. 263. До ліцитациї харчу зголосили ся тоді: Іван Добровольський, Юрий Матуля, Іван Ліст, Пій Віхлєр, Петро Кавецький, Іван Равнер, Іван Коцовський, Мих. Помчанський, Йос. Теренкочи Леоп. Штайнмец, Вінк. Йодловський, Іван Цїзманський, Вячеслав Вольний і Франковська. (Также з р. 1835 ч. 196).

[10]) Также з р. 1836. ч. 108., і 223.

Петро Кавецький, що обняв заряд кухні дня 30. IV. 1836 р.[1]). Від него зажадано, щоби виповів всім кухарям і кухонним сторожам[2]), які були на службі у Марianни Франковської. На сім становищи перебув Кавецький по день 6. XII. 1836 р., коли його місце заняв поновно:

Вячеслав Вольний, який угодив ся на 22 кр. денно від особи і достарчав харчу по день 1. II. 1840 року[3]). В році 1839 жадав він списаня умови на необмежений час, однак сему, як також підвисшеню харчевого гроша відмовлено, а рівночасно рішив ректорат не допустити його до дальших ліцитаций[4]). Вольний обняв заряд кухні в лат. духовній семинариї, а його наслідником став:

Leon Höflich, що удержав ся при заряді кухні по день 5. січня 1842 року[5]). Вольний умів гарно дбати про те, щоби знов вернути до руської семинариї. Він поусував при помочи державних властий всі трудности[6]) і сейчас після Höflicha став знов доставцем харчу, причім обнизив харчевий гріш на 20 кр. в перших місяцях 1842 р. а на 14 кр. в місяци вересни[7]). На сім становищи бачимо його в р. 1842—4[8]), а на рік 1845 удержала ся при ліцитациї, мабуть, його жінка Тереса Вольна[9]).

Як з сего перегляду бачимо, то протягом 15 літ, про які пишемо студию, вісім разів відбула ся зміна доставців харчу, а вже те саме вказує, що відносини під оглядом харчу в львівській, духовній семинариї не були все правильні. В р. 1829 не підношено против Вольного в справі достави харчу ніяких поважнійших замітів. Маємо під руками з архіва львівської Консисториї записки з відбутих ревізий харчу протягом січня і лютого 1829 року, з яких дізнаємо ся, що дня 25 січня прийшов в неділю, в часї обіду, до рефектаря крил. Бохенський і „cibos comestibiles fuisse retulit et Alumnos primum et secundum cibum appetiter comedisse, ita ut fere nihil relinqueretur, jam autem cibum tertium et quartum non totaliter consumpsisse observavit“. Третя страва „brassica“ (капуста) була шсна, впрочім comestibilis, cibus quartus assatura (печеня) nullo defectu laborabat, Rector Dubowicki asserebat,

---

1) Тамже з р. 1836. ч. 146.
2) Тамже з р. 1836. ч. 152.
3) Тамже з р. 1836. ч. 445, 447 і 458., і з р. 1840 ч. 33.
4) Тамже з р. 1839. ч. 111., 427., 428., 505.
5) Тамже з р. 1840. ч. 33.
6) Тамже з р. 1840. ч. 257, 261.
7) Тамже з р. 1841. ч. 476., 517., і 547.
8) Тамже з р. 1842. ч. 419, з р. 1843., ч. 360.
9) Тамже з р. 1844. ч. 412.

praeter minores defectus victus nihil, quod Obsonatori imputandum evenisse, et ab Alumnis nullas querelas excitatas fuisse. — В три днї пізнійше в середу, пісний день візитував семинарію крил. Ліпницький. На обід подано: decoctum brassicae, vulgo kapuśniak, prium budyn conditum, pisces і pulmentum herdaceum (kasza jęczmienna). До риби і каші не дуже брали ся питомцї, хоть страви були comestibiles. — Дня 14 лютого 1829 р., в суботу застав крил. Бохенський тверде мясо, якого питомцї мало їли. Ректор Дубовицький потвердив се, а питомцї жалували ся, що в однім тижни подано їм двічи „cibum ex intestinis animalibus vulgo flaki". Кухареви поручено, щоби придержував ся означеного спису страв, а він виправдував ся, що страва була добре зварена та грозив, що буде жалувати ся перед ґубернатором, кн. Льобковіцом. – Дня 22. лютого явив ся в семинариї архидіякон Меленевич, який найшов страви „sufficienter conditos" з виїмкою „sztuki mięsa" і воловоі печенї (assatura bovina), які були тверді. Крім сего бракло мяса для 30 питомців. Рівнож завважав о. архидіякон, що хлїб був за темний. Та всї ті заміти були дрібної ваги в порівнаню з тим харчевим грошем, який діставав Вольний. Годить ся ще згадати, що дня 16 сїчня 1829 р. видав ректорат Вольному поручене „ne alumnis Seminarii cerevisiam et vinum crematum propinet"[1]) а львівський маґістрат зажадав дня 6. марта від ректорату, щоби стежив за Вольним, „ne potus in Seminario propinet"[2]). З окрема візвала дня 25 липня 1829 р. президія ґубернії ректорат, щоби виправдав ся, на якій основі Вольний видавав харч людям з поза семинариї[3]). Можна підозрівати, що Вольний хотїв в сей спосіб винагородити собі лиху ремунерацию за харч. Належав він до ряду людий загонистих, а коли його звільнено з посади, почав висилати жалоби на ректорат до властий, які велїли ректоратови Вольного „pacificare atque intra triduum sese desuper legitimare"[4]), поручали звернути йому кавцию 1.200 злр. протягом 24 годин[5]), поки остаточно справи, після довгих короводів, не поладнано[6]).

При умові з його наслїдником Маєвським поставлено окрему точку, якою йому заборонено, видавати харч поза мури семинариї[7]). Маєвський витривав на становищи мало що довше понад місяць, та всеж таки дійшло до одного невеликого непорозуміня в справі харчу.

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1829 ч. 12.
[2]) Тамже з р. 1829. ч. 66.
[3]) Тамже з р. 1829. ч. 250.
[4]) Тамже з р. 1829. ч. 206.
[5]) Тамже з р. 1829 ч. 204.
[6]) Тамже з р. 1829. ч. 271., 285 і 408.
[7]) Тамже з р. 1829. ч. 295.

Перед днем 23 вересня подано на обід борщ. Питомець Мартин Кишак почав на сю страву негодувати, але ректорат взяв Маєвського в оборону. Мимо сего Кишак обставав при своїм і посьмів в приняві наставників ужити обидних слів. Ректорат ухвалив для Кишака кару осьмигодинного карцеру і відніс ся в сій справі до митрополитальної консисторії[1], а остання до перемиського владики Снігурського, якому Кишак підлягав. Епіскоп велів непокірного питомця покарати віднятєм двох останних страв в найблизшу неділю, а крім сего загрозив, що колиб Кишак не поправив ся, то буде видалений з духовної семинариї, а тоді жде його військова служба. Заряджене владики поручено відчитати всім питомцям[2], а Кишак відбув свою кару дня 22. жовтня. Та се був дрібний епізод в порівнаню з тими ворохобнями яких сьвідком були мури семинариї за часів управи семинарією о. Теліховського, коли заряд кухні спочивав у руках Франковського. Справді треба дивувати ся, як міг він удержати ся при доставі харчу кілька літ.

Ледви минув місяць, як доставцем харчу став Франковський, а вже підношено на сесиї ректорату з дня 17. XI і 4. XII 1829 р., що пит. Ник. Дроздовський і Йосиф Черпявський, невдоволені з харчу, велять собі міняти страви та иньших до сего надужитя наклонюють, що їх слїдом пішли пит. Черпявський, Гвоздецький, Іван Добрянський, Майброда, Метеля і Лїсковацький[3]. В рік пізнїйше зазначено на сесиї ректорату, відбутій дня 11. XII 1830 р., що пит. Іван Яримович з Голевецька „rustico modo mensae assidebat", а упімнений „ferociter r posuit", що вже від третої кляси учив ся, як має сидїти при столї, а в кілька днїв пізнїйше велів собі на обід принести „portionem superiorum", а коли йому за се докорювано, відповів, що як довго буде мати гроші, велить собі такі порциї приносити, щоби не згинув з голоду. За се покарано його „abstinentia ab integro prandio" (віднятєм обіду) та загрожено донесенєм до консисториї, якби дальше важив ся виступати против членів ректорату[4].

Иньший питомець Василь Проскурницький, dogmaticus жалував ся в грудни 1830 р. на вечері, що йому подано лиху печеню, хоть була добре приготована, а коли його за се віцер. Дембіцький упімнув словами: „Widzisz Waćpan, to nie jest zła porcya", — відновів рубашно: „Ja nie jestem Waćpan, ja alumnus, mnie się należy

---

[1]) Тамже за рік 1829 ч. 246.

[2]) Акти ч. 20 і Einreich. Protok. з р. 1829. ч. 298.

[3]) Архів льв. Консистор. ч. 3861/646 praes. 17. X bris 829. Порівнай: Einreich Protok. з р. 1829. ч. 383.

[4]) Архів льв. Консисториї ч. 560/830 Sess. 15. Nov. 3908/803 praes. 11. XII 830.

dwanaście lutów". За се покарано його „abstinentia ab integro prandio". Окрім сего мав він перепросити віцеректора в музею в приняві всїх питомців, а рівночасно перестерегав ректор питомців, щоби не присвоювали собі титулів, які їм не належать ся[1]).

В місяци грудни 1831 р. викликав питомець Новаковський в рефектари, в часї вечері „clamores" і взивав товаришів, щоби встали від стола, тому що не подано хлїба, а коли його за се упімнено, загрозив, що піде па скаргу до ґубернатора. За сю провину одержав він кару „abstinentiae ab uno prandio"[2]).

Та всї ті прояви були тільки пригривкою до прикрих сцен, яких сьвідком були мури семинариї в днях 22, 23 і 27 грудня 1831 р. Ректорат доніс дня 29. XII 1831 р. конзисториї, що з причини браків в харчу, які завважала сама конзисторія і ствердила в письмі з дня 28. XII 1831 р.[3]), деякі питомцї „disciplinae domesticae impatientes", а специяльно такі, що не можуть погодити ся з клявзурою, вихісновують кожду нагоду і викликують від дня 22 грудня замішаня та відкидають Франковському навіть страви „bonae speciei". І так, дня 23. XII в часї вечері, пит. Іван Левицький з Милошовець в рефектари „clamores excitavit", не зважаючи на приняву віцер. Дембіцького, та нагнав слугу „in furore" до кухнї з картофлями, причім викрикував: „Idź, niechaj mnie tu zaraz posmaruje". Хоть віцеректор признав, що картофлї подано невідповідно, то всеж таки згаданий питомець а враз з ним його товариші, Онуфрий Кисїлевський і Ант. Новаковський з перемиської епархиї війшли до мешканя віцеректора Дембіцького і зажадали нових страв, а коли останний заявив, що пізна пора, бо чверть на девяту і нові страви годї буде роздобути, они не хотїли дати собі сего витолкувати. З поміж них Ант. Новаковський вже дня 17. XII відгрожував ся навіть при рект. Телиховськім, що піде жалувати ся на харч до ґубернатора.

Коли дня 23. XII, писав ректорат до конзисториї, преф. Лучаковський війшов під ч. 38 під пору, в якій питомцї повинні вже спати і побачив одного з них, Луку Головацького „ad fornacem consistentem" та запитав, чи вже не час спати, одержав відповідь: „Cygany mi się śnić będą, bom dziś cztery potrawy na kolacyę jadł". Візваня префекта Лучаковського, щоби питомцї йшли спати, Головацький не

---

[1]) Тамже ч. 48/5 praes. 5. Januarii 831 N. 45. Sess. 1. 5 і 30. XII 1830.

[2]) Тамже 3940/829 praes. 31. X bris 831 і Einreich. Protok. з р. 1830. ч. 499., а з р. 1831. ч. 45.

[3]) Einreich. Protokoll з р. 1831 ч. 495.

послухав, відгрожував ся: „Oho, obaczemy, co z tego będzie“ і сьміяв ся йому в очи. Під сю хвилю вийшов також під число 38 пит. Мих. Галїковський, який виявив своє невдоволенє тим, що тріснув дверми „cum vehementia“.

В два дни пізнійше, дня 25 грудня подав кухар страву „pulmentum (drobna kasza) optimae speciei“, мимо сего почали на неї питомцї відказувати „quia non butyro, sed lardo unctum erat“, причім не зважали на прияву префекта Лучаковського і відсилали її до кухнї, або й самі туди, проти приписів, заходили та свої порциї вишуковали. Дуже неспокійно поводили ся тодї питомцї: Онуфрий Кисїлевський, Василь Думанський, Мих. Карпінський, Іван Кадайський, Теодор Лущецький, Іван Марморович, Василь Микитка і Кирило Шепеґи, через що „ingratum et indecens spectaculum praebuerunt“.

Дня 27. XII після обіду приніс пит. Сімеон Ганкевич до мешканя віцер. Телиховського телячу печеню та заявив в приняві ґенер. вікарія, Барвінського, що се кість, а не мясо. Ґен. вікарий оглянув печеню і пересьвідчив ся, що мясо добре і в достаточній скількости. Той сам питомець дістав на вечеру кусник твердої печенї, а коли префект Будзиновський велїв її виміняти на иньшу, Ганкевич заніс її знов віцер. Телїховському зі словами: „to kamień“.

Описуючи всї ті подїї, жалував ся ректорат, що пит. Віктор Січинський ширив вість, не мовби Франковський перекупив ректорат, через що допустив ся обиди не тільки на ректоратї, але й на дукторах, пит. Мих. Палятинськім і Алекс. Каратницькім, які при лїцитациї виставили кухарови добре сьвідоцтво і його підписали. Супротив сего ректорат жадав, щоби питомцїв, які входили до кухнї, покарала консисторія шестигодинним карцером[1]).

Нема сумнїву, що питомцї тут не мало завинили своїм невідповідним поведенєм, але з відповіди митр. Мих. Левицького бачимо, що викликав всї ті подїї Франковський доставою лихого харчу. Тому поручив митрополит, щоби Франковському обтягнув ректорат квоту 54 зл. 24 кр. конв. монети за лихі потрави, а коли би Франковський на будуче не улїпшив харчу, щоби йому виповів умову, та з окрема зажадав від ґубернїї інструкций, як має в таких разах поступати[2]).

Можлива річ, що під впливом загрози виповідженя умови Франковський принайменьше якийсь час старав ся подати харч відповідний,

---

[1]) Einreich-Protokoll з р. 1831 ч. 497. Релящию ректорату найшов я в актах архіва льв. Консист.

[2]) Акти ч. 49. Einreich. Protok. з р. 1832 ч. 4 і 94.

та всеж таки з його вини стрічаємо дня 4. грудня 1832 року нову прикру подію в духовній семинарії. В згаданім дни подав він до обіду хліб лихо випечений, а коли на борзї не міг ліпшого дістати, питомці вдоволили ся тим, що ректор візвав Франковського до себе і остро поручив йому, щоби до вечері подав иньший хліб. Франковський заявив, що зараз піде до пекаря, однак вечером „ad coenam panem ejusdem farinae ac sortis Alumnis adponi curavit“. Тоді підняли питомці в першім рефектари нечуваний гамір і поданих страв їсти не хотіли. А стравами сими були: гречана каша і „cibus potrawa barania z kartoflami — Schöpsernes mit Kartoffeln dictum“. Питомці заявили, що „absque pane aliis cibis vesci sanitati non expediat“, хоть лікар др. Ґербль заявив, що з виїмкою недопеченого хліба иньші страви були добре приготовані.

Хоть оба віцеректори, духовник і префект Лучаковський взивали питомців, щоби їли страви, або вийшли з рефектаря, то однак они „in clamoribus concitandis persistentes“ не вийшли раньше, аж о годинї $^3/_4$ на девяту, коли задзвонено на вечірні молитви. Найбільше вибивали ся на верх „inter turbulentos alumnos“ Василь Дністрянський, Іван Фуґовський, Мих. Грабович, Атаназ. Левицький, Ів. Левицький з Августівки, Василь Микитка та Іван Трухлинський. Ректорат зазначував в письмі до консисториї, що Франковський був не без вини, але й рівночасно додав, що згадані питомці дали своїм поведенем згіршене молодшим і тому ректорат був сеї гадки, щоби „insolertia ejusmodi severissime expobretur“[1]). Консисторня згодила ся в тім напрямі з ректоратом і веліла питомцям висловити догану, однак від себе зазначила, що всю вину треба приписати головно Франковському[2]).

Сам Франковський був, очивидно, між питомцями зненавиджений і тому приходило до ексцесів, яких він не завинив. Так приміром доніс ректорат дня 9. II. 1833 р. Консисториї, що пит. Йосиф Левицький з Болшова, „qui selectum ciborum in refectorio quaerit“ а від дня 24. січня перебував в інфірмари хорий на пропасницю, війшов дня 1. II до комнат віцеректора Дембіцького, приніс враз зі слугою дві порциї „assaturae vitulinae“, одну свою, а другу хорого питомця Козакевича, та заявив, що годї їх їсти та що порциї за малі. Коли віцеректор порциї оглянув і завважав, що для хорих они під оглядом якости і скіль-

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1832 ч. 447.

[2]) Арх. льв. Конс. ч. 3887/727, praes. 27. X. bris 832 ad sessionem 29. X. bris 832. і Einreich. Protokoll з р. 1833. ч. 17.

кости вповні вистарчають. Йосиф Левицький „ferviditate arreptus“, без уваги на приняву спіритуального і віцедекана Будзиновського, крикнув піднесеним голосом: „Superiorowie nie powinni za traktyerem trzymać!“ А коли йому толковано, що зі страви повинен бути вдоволений а рівночасно упімнено, що своїх наставників шанувати повинен, він відповів: „ja się ciebie nie boję — ja pójdę do Jego Ekscellencyi — — ja się podpiszę na to, że to jest moja porcya“.

З огляду, що після приписів статута питомці обовязані до послуху і покори, а коли поверх сего лїкар др. Ґербль ствердив, що страва була добра а скількість відповідна, ректорат доніс про промах Левицького до консисторії та зажадав, щоби його покарано шестигодинним карцером о хлїбі і воді, серед якого мав би обробити тему: „De necessaria lenitate animi apud candidatum status ecclesiastici, tum de necessitate obocdientiae et aestimationis praepositis suis exhibendae“. Рівнож жадав ректорат, щоби консисторія загрозила Левицькому видаленєм з семинарії, якби на будуче хотів йти против приписів[1]).

Поступок Йос. Левицького обурив консисторію до краю. Она дивувала ся, що Левицький „ultra omnes decentiae et reverentiae limites se plebeo plane modo refractarium exhibere non erubuerit“, що він важив ся судити в справах, які тільки судови ректорату та лїкаря підлягають. Консисторія згодила ся на всї внески ректорату, а з окрема поручила духовникови семинарії, щоби йому „necessariam exhortationem praebeat“ і вияснив, що „nisi resipuerit et fervidam et turbulentam animi indolem deposuerit“, буде зневолений усунути ся з семинарії. Порученє консисторії оголошено в музею всїм питомцям дух. семинарії[2]).

Можна здогадувати ся, що сеї провини допустив ся Левицький під впливом подражненя в недузї, бо дня 20. вересня вніс він просьбу до консисторії, щоби задля недуги дозволено йому кінчити третий рік богословя поза мурами семинарії, на що консисторія пристала[3]).

Та мимо всяких загроз, відчитуваних прилюдно питомцям в музею, подражненє против Франковського між ними росло. Небавом, бо дня 31. III 1833 р. доніс ректорат, що питомець IV р. перемиської епархії, Григорий Тураш, який сидів у другім рефектари, вставав часто в часї вечері і заглядав через вікно до першого рефектаря, чи питомцї подані страви приймають, чи відкидають. Рівночасно встав питомець з другого рефектаря, Ів. Білинський та візвав товаришів, щоби відкинули картофлї, як се зроблено в першім рефектари. Питомцї

---

[1]) Einreich-Protokoll за рік 1833 ч. 45.
[2]) Арх. льв. Конс. ч. 437/60 praes. 13 a Febr. 833.
[3]) Einreich. Protokoll з р. 1833. ч. 268.

послухали, хоть деякі з них почали вже картофлї їсти. По гадці ректорату і лїкаря, картофлї були так приготовані, що „non aliter in omni domo honesla praeparantur“. Через такі поступки довели згадані питомцї до заворушень і спричинили лїкареви чимало прикростий. Ректорат був сеї гадки, що обох згаданих питомцїв, „alioquin pauperrimos et tamen delicatiores cibos concupiscentes“ належало би покарати „abstinentia totius prandii“ і перестеречи в приявї всїх питомцїв, що будуть зневолені покинути семинарію, коли не поправлять ся. На сю предлогу консисторія згодила ся[1]). Та очивидно, вина була не тільки по сторонї питомцїв, коли дня 13. VI 1833 занотовано в протоколах семинарії „Erinnerung an den hierortigen Kostgeber Barhol. Frankowski die Beobachtung der nothwendigen Reinlichkeit in Tracteur-Hof und in der Küche betreffend“[2]). В липни 1833 р. запитувала консисторія, чи питомцї були в останнїм роцї вдоволені з харчу, в який спосіб відбувано інспекциї в рефектари і чи треба яких змін в кухнї[3])? Була се пригривка до відновленя контракту.

По кількох місяцях спокою прийшло знов до заворушень, що виступили майже з елементарною силою. Скоро тільки відновлено контракт з Франковським на шкільний рік 1833/4 завважав ректорат зараз першого дня після умови (1. X.) ріжні браки в харчу, які степенували ся в місяци падолисті. Дня 13. XI подав Фраковський прикурену молочну зупу (jusculum lacteum), дня 14. XI прикурені „caulos“ (Behl) а дня 15. XI 35—40 порций невипечених „Buchtel“. Сї браки винагородив Франковський в сей спосіб, що додав на вечеру одну страву більше. Однак дня 17. XI подав такий борщ, що питомцї його не взяли до уст. І сим разом признав ся кухар до вини і прирік вирівнати недостатки при вечері, що в дїйсности зробив, бо подав на вечерю „feine kasza, Schöpsernes mit Kartoffeln et Braten“. Мимо сего не вспів Франковський злагодити гнїву питомцїв, які рішили від вечера дня 18. XI не йти до рефектаря, доки Франковський з заряду кухнї не уступить. І дїйсно того дня вечером питомцї вечері не їли а дуктори і педелї заявили ректорови, що стрейк спричинений лихим харчом. Найблизшого дня рано не приняли питомцї присланих з кухнї булок. Тодї візвав до себе ректор пасторалїстів (питомцїв IV року) і в приявї віцеректора та духовника вияснив їм, що таке поведене неприличне, що ректорат вислухає всяких жалїв і лихови зарадить. Однак

[1]) Einreich. Protok. з р. 1833 ч. 107 і 148. і Арх. льв. Конс. ч. 1092/133 praes. 20. Aprilis 833. Ad sesionem 27. Apr. 833.
[2]) Einreich. Protokoll з р. 1833. ч. 161.
[3]) Тамже з р. 1833 ч. 211.

питомці жадали безусловно усуненя Франковського, бо вже стратили надію на поліпшенє харчу, а один з них „importunior Georgius Turski ex dioecesi exclamavit: „Frankowski nie mięso, lecz ścierwo daje, wczoraj na obiad (18-go) ja z ciasta pirogów gnoy y błoto wytrząsałem".

Після довших переговорів пастораліісти заявили, що підуть на обід до рефектаря. Та ледви пастораліісти вернули від ректора до музею, а вже питомці, Юліян Ясеницький та Іларий Ільницький, які завдали собі чимало труду, щоби успокоїти заворушенє, вислали вістників

Еп. Іван Снїгурський
(род. 6. V. 1784. † 24. IX. 1847).

до ректора, що обітниці додержати не можуть, бо на се питомці инших років згодити ся не хочуть. В дійсности того дня питомці не пішли анї на обід, анї на вечеру.

Коли дня 20. XI питомці не приняли знов булок, о годинї 11. рано явив ся в музею між питомцями IV року ректор Телїховський, звернув їх увагу на вчерашнє привеченє, на сумнї наслїдки дальшого опору і так довго промовляв до них, доки всї не крикнули: „Idziemy

do Refektarza!" Згаданий Турський хотів вправді ремонструвати, але питомці зневолили його до мовчаня. Після виходу ректора з музею, вбіг сюди питомець III року з перемиської епархії, Іван Карпа і почав питати: „I co zaście uradzili?" а коли одержав відповідь: „Co tobie do tego?", кликнув: „Zdrada! Pastoraliści gałgany!" а тоді вхопив його пит. Йосиф Вендзіловпч та викинув за двері.

На знак дзвінка, що взивав на обід, всї питомці-пасторалісти вийшли в приявї ректора з музея, а за ними слїдували питомці иньших років, з виїмкою третого. Коли ректор заохочував пит. Сильвестра Мейського, щоби йшов за приміром пасторалїстів, він відповів: „Jeżeli inne klassy nie pójdą, i my nie pójdziemy". В кінци явили ся також в рефектари питомці III року, а між ними Мейський. Від дня 18 по день 20 XI. одні питомці кормили ся хлїбом, другі доставленими з дому стравами, а були й такі, що голодували.

Протягом цїлого часу ходив Карпа безнастанно між питомцями та накликував: „Panowie, dziś bułek nie bierzemy! Panowie dziś na obiad nie idziemy! Panowie dziś na kolacyę nie idziemy!" Крім сего ходив він дня 20 XI по музеях з жалобою до ґубернатора, уложеною пит. Ів. Сїлецьким і взивав питомців, щоби її підписували. Деякі з них, як Петро Алексевич, Мих. Вербицький фільозофи I року, оба з перем. епархії і Теодор Лущинський, фільозоф II р. львів. архиепархії заявили на те, що жалобу підпишуть, але в приявї пит. Янкевича.

З сего виходить, писав ректорат до консисториї, що Франковський не без вини, але що й питомці „in suis praetensionibus excedere", бо не являли ся в рефектари, хоть дня 27. XI візитував харч лїкар, а дня 28. XI ґен. вікарий Барвінський і оба признали, що страви були добрі.

Всеж таки супротив всїх тих подій, ректорат був такої гадки, що треба би виповісли Франковському умову, коли не поправить харчу, а питомців покарати: Карпу, питомця загально недбалого виделенєм з семинариї, пит. Юрія Тураша „valde animosum" 12-годинним карцером, а пит. Сильвестра Мейського, П. Алексевича, Ів. Сїлецького, Теод. Лущинського і Мих. Вербицького шестигодинним карцером[1]). Львівська конситсторія порозуміла ся з перемиською і єї кари потвердила з тим додатком, що Карпу видалено з дух. Семинариї і з духовного стану що Турському окрім 12 годин карцеру наложено ще кару усуненя від конкурсового іспиту на пять лїт після висьвячення[2]). Про кару, визначену Карпі повідомлено директорат богословських студий та ґуберниію,

[1]) Einreich. Protokoll. з р. 1833. ч. 392.
[2]) Акти ч. 64. Einr. Protok. за рік 1834. ч. 6.

яка заявила, що поробила кроки, щоби він „ad nullum institutum theologicum Austriae admittatur“ [1]).

Всї ті кари мали наслїдок, що Франковський господарив в кухнї так, як йому припадало до вподоби, а не як було приписано в умові. Дня 3. червня 1834 р. повідомив ректорат консисторію, що ще дня 8. IV поручав Франковському, щоби „abusus tollat, cibos melius praeparet“, бо инакше виповість йому умову [2]). Однак мимо сеї загрози подав він дня 23 цьвітня „cibos non comestibiles“, а ректорат, на основі порученя з дня 26. IV, був зневолений відтягнути за 122 порций пяту часть денної винагороди в квотї 8 злр. 32 кр. конв. монети і стягнути сї гроші при помочи окружної каси [3]). Але і ся кара його не поправила, бо дня 28. мая подав „cibum farinacenus“ (Buchten), знова incommestibilem і питомцї сеї страви не їли, а лїкар признав, що була не до спожитя. В наслїдок сего виповів ректорат Франковському умову на два місяцї, бо такий речинець обі сторони зобовязував. В тій цїли просив ректорат консисторію, щоби зарядила відповідні кроки та довела до лїцитаций харчу і то на час від дня 29. липня 1834 р. по конець серпня 1835 р. [4]). Консисторія віднесла ся безпроволочно до ґубернїї, але тут найшов Франковський ревних покровителїв. Ґубернія зарядила ненадійно ревізию кухнї і заявила, що харч є добрий та що питомцї на Франковського без причини нарікають. Вкінци додала ґубернія від себе, що умова кінчить ся йому з днем 1-го жовтня і тому Франковський має лишити ся на своїм становищи аж до згаданого часу [5]). Так отже всї заходи ректорату скінчили ся його компромітациєю і годї навіть дивувати ся, що на дальший рік, при помочи покровителїв з ґубернїї, відновлено знов з Франковським умову на доставу харчу. Що всї тї події у високій степени розстроювали житє питомцїв духовної семинарії, про се хиба нема двох гадок. Замітне також се, що нї один доставець харчу в часї, про який говоримо, не спричинив тільки клопотів, що саме Франковський. Та вкінци і Франковському поховзнула ся нога. Дня 22. II. 1836 р. явила ся ненадійно в семинарицькій кухнї комісия з ґубернїї, яка прийшла до пересьвідченя, що Франковський держить кухню дуже нечисто, що в спіжарнях находили ся дуже малі запаси, що часть

---

[1]) Einreich. Protok. з р. 1834 ч. 81 і 178.

[2]) Тамже за рік 1834 ч. 106.

[3]) Тамже з р. 1834. ч. 134, де зазначено, що Франковському відтягнено згадану суму за „ungenußbar befundenen 122 Portionen Milchsuppe (zacirka)“.

[4]) Тамже з р. 1834. ч. 163.

[5]) Архів льв. Консист. ч. 2442/241 praes. 11. Aug. 834., де долучений також розпорядок ґубернїї з дня 20. VII 1834 р. 34138.

найденого масла була чутка, що иньший, рівнож крайно нечистий товщ переховувано в мідянім, лихо побіленім начіню. З приготованих страв зупа була заправлена тим чутким маслом, крупи були нечисті і несмачні, а мясна юшка, яку подано в комнаті для хорих була цілком зла і водяна. Хліб не був добре випечений і тому вохкий. Крім сего видано обід, замість о годині 12. о три чверти години пізнійше, через що терпів лад в семинарії. Наслідком сего дістав ректорат поручене, виповісти контракт Франковському[1]), який харчував питомців тільки по конець цьвітня.

Кара наложена на пит. Карпу, очевидне протеґоване ґубернією Франковського придавили серед питомців вибухи негодованя хоть харчеві відносини в семинарії були крайно погані. Та була ще иньша причина, яка спиняла заворушеня в справі харчу. Почали ся польскі конспірациї в семинарії, та прояви руського движеня, настали роки тревоги, але й роки умового житя, відбувано ревізиї, вязнено, або видалювано питомців з семинарії за їх політичні пересьвідченя, а все те усувало питане про харч на другий плян.

Не можна сказати, щоби і за других доставців харчу не було надужить. Наслїдник Франковських, Петро Кавецький одержав від ректорату дня 1. X 1836 р. письменне упімнене[2]), а таку саму „admonitionem“ дістав рівнож дня 21. XII 1836 р. новий доставець харчу Вячеслав Вольний[3]).

З актів, які дійшли до нас, дізнаємо ся, що й пізнійше питомці виявляли нераз своє негодоване з причини харчу. Так прим. за управи рект. дра Венедикта Левицького на сесиї ректорату з дня 8. III 1837 р. віцеректор Вітошинський згадував, що в семинарії панує лад „in omnibus, exceptis levioribus praetensionibus alumnorum in Refectorio“[4]).

А ті „praetensiones“ не уставали за ректорату Яхимовича. Дня 12. V 1840 р. жалував ся пит. Василь Подолинський в рефектари, що бурачки несмачні, стухлі та зле приправлені, почім в приняві віцер. І. Лотоцького сказав до питомців, що они дістають тепер дуже лихий харч, що ректорат не вглядає в те, щоби харч був добрий, що ректор признасть хотьби і згнилий харч за добрий, що члени ректорату питомців переслїдують „i szkalują, lecz że on nie dałby się podobnie szkalować“.

Всї ті докори списав віцер. о. Лотоцький і передав їх ректоратови. Наслїдком сего візвано Подолинського в найблизшім дни до протоколу.

---

[1]) Акти ч. 99 і Einreich-Protokoll з р. 1836 ч. 69.
[2]) Einreich. Protok. з р. 1836 ч. 329.
[3]) Тамже з р. 1836. ч. 474.
[4]) Тамже з р. 1837. ч. 123. Акти ч. 99.

Обвинений обстоював, що харч є злий, хоть слова »дуже злий« не ужив. Часу, від якого харч змінив ся на гірше, Подолинський подати не умів, бо „kucharstwa nie uczył się“, але всї питомці признають, що перед і після ферий 1839 р. харч був добрий, а тепер загально на него нарікають. Раз завважав він навіть, як від поданої пит. Кипр. Шведзїцькому риби заносило. Про переслїдуванє питомців ректоратом він не говорив, але піддержував свій заміт про „szkalowanie“, причім додав: „Pewnego razu duktorowie ogłosili nam oświadczenie Przewielebnego Rektoratu, że ktoś z Alumnow w Kancellaryi skradł kilkanaście koszul Ta wieść, gdy się rozeszła po Seminaryum, naturalnie musiała wszystkich Alumnów zmartwić, bo im honor szarpie. Wszędzie więc narzekania, dlaczego właśnie na Alumnów wina tej kradzieży miała spadać, dlaczego gorzej o Alumnach sądzono, niżeli o Żydzie, który w łacińskim Seminaryum właśnie na kradzieży miał być pochwyconym i do Policyi wziętym Przytem ponieważ ja także jestem Alumnem, więc i mnie to posądzenie całego Seminaryum podręcznego zmartwić musiało i to było właśnie, com się wczorajszego dnia przed W. X. Vicerektorem oskarzał‘.

На питанє, що мають значити слова: „jabym się nie dał tak szkalować“, відповів, що він так не говорив. Коли віцер. Лотоцький сказав до него, що члени ректорату є приятелями питомців і що тільки добра для них бажають, а коли в додатку з усьміхненим лицем в жартї спитав: „może my pana hańbiemy?“ — то і обвинений в жартї відповів, як син до вітця: „Jabym się nie dał hańbić, bobym zaraz uciekł“.

На замітку, що дня 30. XI. 1839 р. ректор дорікав обвиненому за ріжні провини против приписів семинарії а між ними за обяви невдоволеня з причини харчу, та що обвинений тодї прирік поправу, Подолинський відповів, що на харч тодї не жалував ся і що поправив ся, бо „nie gram w karty, w które grać nawet nie umię, bom w życiu nie grał, nie śpię dłużej, jak do piątej godziny od czasu upomnienia, chyba że w te dnie, kiedy nam spać było pozwolono n. p. Święta Wielkanocne i we wszystkiem innem poprawiłem się“. На харч раньше не нарікав, бо до доброго бутя не привик, а коли яка страва йому не смакувала, або не був голоден і страв їсти не міг, то відкладав їх на бік і хиба се міг хто вважати негодованєм на харч. Колиж сим разом показав о. віцер. Лотоцькому лихо приправлені бурачки, то вчинив се тому, бо ректор велїв показувати собі страви: „wszakże na to jestem, abym wam nie dał krzywdę uczynić“. Свого вчинку Подолинський жалував, а причиною свого нещастя вважав вітвертість, до якої привик з дитячих лїт.

Ректорат зійшов ся на сесию дня 15. V. 1840 р., признав ціле поведенє Подолинського обидою для себе і рішив відослати акти перемиській консисториї до дальшого урядованя. Однак за Подолинським пішли до ректора дуктори-пасторалїсти, просили о проще нє, бо обвинений вчинив се не зі злоби, але з легкодушности, а віцер. Лотоцького з окрема перепросив. Наслїдком сего ректорат зійшов ся вдруге на параду дня 18. V і рішив покарати Подолинського у власнім обсягу дїланя карою

Еп. Іван Бохенський
(з лїтоґрафії М. Яблонського у Львові з 1853 р.).

десятигодинного карцеру пі ч. 42 від год. 8 рано до 6 вечером „sub pane et aqua“. В тім часї мав він обробити тему „de veracitate“. В додатку уложив ректорат окрему відозву до питомцїв, в якій подав історию провини Подолинського, а віцеректор о. Ільницький відчитав її в музею в приявi всїх питомцїв[1]).

---

[1]) Акти ч. 178 і протокол переслуханя Подолинського, перехований в архіві львівської дух. Семин. Гляди також Einreich. Protok. за рік 1840. ч. 222.

Так само засуджено на кару осьмигодинного карцеру „in pane et aqua" пит. Кипріяна Шведзіцького, що дня 27. VI. 1841 року кілька разів в часї обіду відносив, без дозволу віцеректора, мясо до кухнї а коли ректор Яхимович заявив, що мясо добре, він мимо сего ще раз відослав його до кухнї, через що виявив „summam irreverentiam, audaciam ac protervam indolem". А що ректорат завважав, що й иньші питомцї відсилали часто страви до кухнї в цїли заміни, тому заборонено питомцям, щоби на будуче в подібний спосіб поступали[1]).

Рівнож в тім часї зазначив ректорат в однім з актів, що „appositis cibis non contenti: Kuszczykiewicz Joannes et Leligdowicz Sabinus"[2]).

З вісток, які задержали ся з часів ректорату о. Бохенського, дізнаємо ся, що 16, III. 1843 р. пит. Церкевич приніс ректорови мясо, яке „qua incommestibilem monstrasse", тимчасом ректор був иньшої гадки. Мимо сего Церкевич мяса не їв і ждав тільки, щоби ректор вийшов з рефектаря, а опісля, мимо спротиву віцеректора Йос. Левицького, велїв мясо відослати до кухнї. А що Церкевич частїйше підносив неоправдані жалї против харчу, тому засуджено його на 8-годинний карцер „in pane et aqua"[3]). З вересня 1843 р. маємо ще замітку, що пит. Львови Щербіцькому уділено остру нагану з загрозою виданя з духовного стану „ob nimias querulationes in Refectorio et proclivitatem ad vagandum"[4]).

Але все те були дрібні промахи в порівнаню з тими заворушенями з причини харчу, яких сьвідком була семинарія при кінци 1833 року, або з тими подїями, що звершили ся в нїй в роках 1846, 1848.

В протоколах дух. семинарії за рік 1846 зазначено вправдї тільки, що вислано донесене до консисторії, „quod Alumni Seminarii die 6. Martii ad prandium ad Refectorium non adiverint", за що „Excellentissimus D. Metropolita copiam admonitionis Alumnis Seminarii die 8. Martii datae" переслав, та дня 17 липня візвано питомців „ut leges Seminarii observent, et in Refectoris modeste, in Ecclesia vero reverenter se gerant"[5]). Але так дуже невинно сї подїї не виглядали, коли в записках очивидця читаємо, що в р. 1846 були »волненія, такъ зовимыи желудковыи«, які Нїмцї прозвали Bauch-Revolution"[6]).

---

[1]) Акти ч. 179. Einreich. Protokoll з р. 1841. ч. 250.
[2]) Акти ч. 184 і Einreich. Protokoll з р. 1841. ч. 200.
[3]) Акти ч. 216.
[4]) Акти ч. 230 і Einreich. Protokoll за рік 1843. ч. 375.
[5]) Einreich. Protokoll з р. 1846. ч. 111, 136, 348.
[6]) Записки Алексея Заклинского Львовъ 1890 стр. 28—37, де находимо подрібний опис сеї Bauch-Revolution.

В р. 1848 виступили заворушеня з елементарною силою. Жалували ся зразу питомці, що булки меньше важать, як приписано і за се дорікав дня 22. I. ректорат „der Kostgeberin Wolna" [1]). Дня 7. II вислав ректорат жалобу до консисториї, що Вольна не сповняє точок умови, а коли консисторія з відповідию не спішила ся, просив о приспішенє рішеня в справі жалоби на харч [2]). Консисторія веліла доповнити протоколи і переслухати пит. Алексея Заклиньского, почім почали ся заворушеня і Вольна просила дня 6. IV о розвязанє умови, „da sie eine Gewaltthätigkeit befürchte, daher im Seminarium länger bleiben nicht könne" [3]). Наслїдником Вольної в доставі харчу став реставратор Матуля від дня 16. V. 1848 р. [4]). На заворушеня, яких сьвідком була семинарія в р. 1848 зложило ся не мало письмо ґубернатора Стадіона, який оглянув лично семинарію, почім писав до епіскопа-суфраґана Яхимовича, між иньшим таке: „Es ist mir vor Allem die unglaubliche Unreinlichkeit aufgefallen, die in der Anstalt herrscht. Auf mein Ansuchen wurde mir ein Anzug der Kleriker von der neueren Anschaffung zur Ansicht gebracht. In diesem Kleide fand ich Läuse. Die Museen, die Schlafsäle, die Refektorien fand ich so schmutzig, daß ich nicht begriff, wie junge, auf Bildung Anspruch machende Leute in dieser Unreinlichkeit existiren können. Die Fußböden mit einer Schichte Schmutz bedeckt, die Bettwäsche in vielen Fällen so eckelhaft schmutzig, das es für den Inhaber des Bettes und für alle Genoßen im Schlafsaale eine Art Marter seyn muß, sich in diesem Unflatte zu bewegen. Die Küche ist so unrein, daß es Eckel erregt, sie zu betretten und ein halbwegs gut gehaltener Schweinstall appetitlicher ist, als die Küche samt Apartienazien. Die Zimmergänge scheinen seit lange her nicht gekehrt, und es ist zu erwarten, daß die jungen Leute von Ungeziefer halb aufgezehrt sind, da die ganze Anstalt ein Zufluchtsort für alle Arten Ungeziefer ist".

Годї думати, щоби се терпке письмо Стадіона не стало звісним питомцям. Еп. Яхимович видав цїлий ряд розпорядків, які мали на метї усунути з семинариї нехарність, а питомці подбали про те, що головну виновницю нехарности в кухнї, Вольну звільнено від достави харчу. Я втягнув сї короткі вістки про події з р. 1846 і 1848 в мою студию нарочно, хоть вони не входять вже в обсяг моєї студиї, бо вони так дуже подібні до тих помічань, які зробила ґубернія при кінци 1836

---

[1]) Einreich-Protokoll за рік 1848. ч. 29.
[2]) Тамже з р. 1848 ч. 58 і 123.
[3]) Тамже з р. 1848. ч. 144, 157, 164.
[4]) Тамже з р. 1848. ч. 247.

року. Ріжниця між ними хиба та, що ґраф Стадіон не закривав нічого і умів назвати правду по імени, а через те, хоть на якийсь час, запобіг неладови і нехарности в духовній семинариї. Письмо Стадіона писане дня 10. II. 1838[1]) року, дійшло до рук ректора Бохенського дня 16. II а занотоване в протоколї під ч. 66 дуже скромними словами: „Metropol. Ordinariat von 15 l. M. Zahl 13 tragt infolge des Präsidial-auftrags vom 10 l. M. Z. 1801. auf, die Reinlichkeit im Seminarium zu beobachten“.

Годить ся згадати ще один епізод в справі харчу, коли й серед префектів дух. семинариї проявило ся невдоволенє. Дня 4. IX 1833 р. зарядила ґубернія, що префекти мають спільно харчувати ся з питомцями і одержувати ті самі страви (4 на обід а 2 на вечеру) і що тільки віцеректори та духовник семинариї мають право до одної страви більше на обід та вечеру, однак і они обовязані харчувати ся в рефектари після того, як пожив лять ся питомці і вийдуть з рефектаря[2]).

Таке зарядженє було, очивидно чимсь новим і оно викликало серед префектів протест. Префекти не послухали приказу ґубернії та консисториї, так що в серпни 1833 р. поновила ґубернія своє порученє[3]). Та і сим разом заявили префекти Лучаковський, Гординський, Слїмаковський і Кучинський, що спільно з питомцями не будуть харчувати ся і тоді видала дня 21. IX. 1833 львівська консисторія ректорови нове порученє, щоби пригадав префектам обовязок послуху у відношеню до властий та заборонив префектам, віцеректорам і духовникови, відносити страви до їх комнат[4]). Про сей опір префектів повідомлено також перемиського епіскопа, Снїгурського, який дня 27. IX 1833 р. (ч. 2114) писав до митр. Мих. Левицького: „Cum dolore animi percepi a venerandis Literis Excellentissimi, Illustrissimi ac Reverendissimi Domini dto 21-a 7 bris an. cur. N-o 2771., quod studiorum Praefecti Seminarii Generalis contra Ordinationem gubernialem, quatenus prandium et coenam i Refectorio simultanee cum Alumnis sumant, renitentiam, quasi ex condicto, manifestaverint“. Еп. Снїгурський повідомив митрополита, що поручив своїм префектам, Гординському та Кучинському, щоби приміняли ся до приказу ґубернії „nisi inamoenas sequelas inconsiderati hujus passus experiri voluerint“[5]).

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1848 ч. 66. Акт переховує ся в Архіві льв. дух. семинариї.

[2]) Тамже з р. 1832 ч. 315. і Акти ч. 55.

[3]) Тамже з р. 1833 ч. 267 і Акти ч. 60.

[4]) Тамже з р. 1833 ч. 296 і Акти ч. 61.

[5]) Архів льв. Ординаріяту, де я найшов згадане письмо еп. Снїгурського.

Супротив таких поручень не оставало префектам нічого иньшого, як піддати ся. Они віднесли ся тільки до ґубернії з просьбою, щоби в харчу зрівнано їх з віцеректорами та духовником і се при поновній умові на шкільний рік 1834/5 переведено[1]).

V.

(Брак карности в останнім році управи рект. о. Гавр. Дубовицького).

До найбільше розповсюднених пороків серед питомців в часї, про який говоримо, належали: занедбуванє церковних обовязків, пізне вставанє, утеча (»шкарти«) з проходів, або викладів, куренє тютюну і гра в карти. Куренє заборонено питомцям ще при кінци 18 віку, бо уважано його нездоровим і для духовного стану невідповідним та неприличним а для здоровля других питомців шкідним, однак сего налогу не повело ся нікoли викоренити в семинариї. Гра в карти, хоть як всї ректорати дбали о те, щоби її усунути з семинариї, перетревала аж до початку XX в., а почин до викоріненя її дали ідейнїйші питомці.

Протоколи засїдань ректорату, які в части видані мною друком, а в части дістали ся доперва пізнїйше до моїх рук, сьвідчать, що ректорат боров ся з тими пороками по змозї і силам, та що заходи ректорату нївечили нераз иньші причини, як лихий будинок, надмірна скількість питомців в семинариї, які не дозволяли управильнити відносин та звести їх в нормальне русло. В додатку рука одних ректорів була лекша, других тяжша, повага одних була меньша, других більша, а від сего залежав також не мало лад в семинариї.

До кар, які накладано на питомців, належали: упімненє, прилюдна догана в музею, здержанє від одної, або більше страв при обіді, карцер „in pane et aqua“, (для якого визначено на лїто комнату ч. 34 а на зиму ч. 1[2]), видаленє з семинариї, а при тяжших провинах вилученє з духовного стану.

За останний рік управи в семинариї о. Дубовицького число провин серед питомців було дуже значне, чому сприяв не мало економічний нелад, про який я згадував.

Так прим. на сесиї ректорату з дня 30. I. 1829 року упімнено пит. Конст. Бережницького, Ів. Ганкевича, Фуґовського, Янїковського, Ів. Кисїлевського, Ілию Козаневича, Ант. Колянковського, Ів. Лаврів-

---

[1]) Einreich. Protokoll за рік 1834. ч. 206. і Акти ч. 72.
[2]) Акти ч. 22 і Einreich. Protokoll з р. 1829 ч. 356.

ського, Мих. Лазуркевича, Ант. Корженевича, що в приписанім часї не відбули сповіди, Ант. Коляпковського, що дня 18 I не явив ся на вечірнім „silentium“, Мих. Ганкевича, що дня 29. I після відчитаня катальоґа опустив репетицию, Глїбовицького, Томчанського, Кисїлевського і Паппа, що дня 27 I пізно встали і Раставецького, Шепаровича, Лазуркевича, що дня 17 I „ab officio nocturno abfuerunt“.

На тім самім засїданю покарано „una abstinentia“ пит. Ходзїнського і Стрільбицького, що дня 18. I. о год. 10 ночию грали в карти, Сабатовича, що дня 23 I без дозволу з семинариї „abivit et cursitavit“, Сім. Ганкевича, що, без відома ректорату, з клясою догматиків вийшов і з нею вернув, Вас. Туркевича, що без дозволу пішов з товаришом „pro corrigenda classe ex archeologia“ а в кінци Родіяна Яросевича і Мікієвича, що дня 15. I. ходили по містї. Кару „dupplicis abstinentiae“ наложено на питомця Негребецького за те, що дня 24 I не пішов на виклади під позором, що має доповнити іспит з біблійної археольоґії.

Замітне також, що на тім самім засїданю ректорату заборонено питомцям ховзати ся „cum haec agitatio Clericis non conveniat, tum cum periculo sanitatis atque destructione vestimentorum conjuncta sit“[1]).

На сесиї ректорату з дня 16. III 1829 р. виявило ся, що пит. Йос. Гойницький, Гавр. Глїбовицький, Йос. Плешкевич і Яків Величко опускали виклади господарства, що кільканайцять питомців-фільозофів II р. не зложило ще іспитів з педаґоґії і тому загрожено їм відкликанем дозволу ходити на сї виклади „propter multifarias evagationes e Seminario“. Тодї упімнено пит. Вас. Камінського, Мих. Білецького, Йос. Лаврівського за те, що дня 11. марта без дозволу вийшли до лїкаря, Ів. Кисїлевського, що не відбув приписаної сповіди, Децикевича і Кашубінського, що прийшли неприготовані на репетициї, Стецяка і Кашубінського що дня 14. III опізнили ся на вечірню а Григ. Палатинського, що пит. Рипінському „colaphum impegit (штовхнув кулаком) et hunc dein deprecatus est“.

Також покарано „abstinentia a prandio“ пит. Мих. Ґалїка, Конст. Горниновича, Родіяна Яросевича, Ант. Корженевича, Фр. Кропельницького, Сем. Кулянду, Ів. Омелянського, Сильв. Процїнського, Лазаря Продзевича та Ігн. Решиловича за те, що у проф. Ґеровського

---

[1]) Арх. льв. Консисториї ч. 617/63 praesent. 27. Febr. 829. Einreich. Protokoll з р. 1829 ч. 49.

дістали з біблійних студиїв трету клясу, пит. Ігн. Решитиловича, Сильв. Проціпського, Род. Яросевича, Дм. Ганкевича, Мокрицького і Труша, що дня 14. III не явили ся на молитвах, а останний також на богослуженю, та вкінци Ів. Вишневського, Олексу Чемеринського, Стеф. Ходзїнського, Теоф. Ямінського, Йос. Метелю, Вас. Проскурницького та Ів. Кисїлевського, що не були на молитвах, богослуженю, або „silentium".

„Duplici abstinentia a prandio" покарано Стрільбицького, який дня 12. III відлучив ся від загального проходу і Йос. Метелю, що дня 14. III не був на молитвах і богослуженю, який ніколи в час до рефектаря не приходив, анї зі студий в пору не вертав та молитов не відправляв.

„Triplicem abstinentiam" наложено тодї на пит. Гавр. Глїбовицького за куренє тютюну в спальнї, а на Негребецького і Сабатовича за те, що дня 9. III не були на викладах, що звісні з браку пильности та з „cursitatione extra Seminarium".

З окрема покарано 6-годинним карцером пит. Козловського, Проціпського і Раставецького.

На сесиї ректорату з дня 31. III стверджено, що пит. Величко іспиту з господарства не зложив і що висше згадані питомцї-фільозофи не виказали ся іспитами з педаґоґії, тому здержано їм дозвіл на дальшу фреквентацию. Рівнож помічено, що пит. Конст. Бережницький дня 29. III не пішов вечером до церкви, що ходив довго по коритарях біля кухнї а вкінци скрив ся „in locis secretis".

Кару „abstinentiae a prandio" наложено на пит. Ів. Кисїлевського, що скрив ся між хорими в інфірмари і не послухав візваня та до музея не пішов, Ямінського, Янкевича і Вітошинського, Янкевича і Вітошинського, що анї разу не явили ся на репетициях, Решитиловича, Вітошинського, Янкевича і Яросевича, що дня 28. III не прибули на молитви і службу Божу а в кінци Мих. Балтаровича, Клим. Кунчевича і Йос. Вислобоцького, що явили ся на репетицию неприготованими.

„Triplici abstinentia" покарано Григ. Палятинського, Онуфр. Нероновича, що пізно вернули з викладів, а Ів. Кисїлевського, що не явив ся на молитвах і богослуженю[1]).

На иньшім засїданю ректорату з дня 23. III 1829 р. упімнено всїх питомцїв за те, що нищили ераріяльні річи, що вже після

[1]) Арх. льв. Конс. ч. 1178/133 praes. 29. Apr. 829.

ферий „ultra centas sellas penitus confregerint, in dormitoriis multa lecta damnificaverint“ а в музеях і спальнях „tabulas fenestrarum adeo confringere soleant“, що вже кілька разів треба було їх направляти. Рівночасно загрожено питомцям тяжкими карами, якби не поправили ся.

Питомцеви Проціньскому наказано, щоби протягом двох неділь „inmunditiem penitus eradicet“.

Тоді упімнено також пит. Глїбовицького, Сабатовича, А. Каміньского, що дня 23. II не явили ся на службі Божій, Ходзїнського, Корженєвича і Желехівського, що дня 9. II рівнож не прийшли на богослуженє, Соневицького, Майковського і Проціньского, що дня 28. II не явили ся на молитвах, Майковського, Туркевича і Слоневського і Решитиловича, що дня 25. II пізно встали, пит. Ник. Кульчицького, що дня 11. II без дозволу вийшов і сам вернув до семинариї, Ол. Навроцького, Григ. Палятиньского, Мих. Раставецького і Ант. Щуровського, яких вже кілька разів в музею упоминано, а що Навроцький дня 2. I мав вже кару „duplicis abstinentiae a prandio“ і не поправив ся, тому наложено на него ще раз таку саму кару[1]).

Я гадаю, що сї виїмки з протоколів сьвідчать аж надто виразно, що дисциплїна в семинариї була з поч. 1829 року сильно підкопана. Потверджують сю сумну прояву дальші протоколи, які передаю загальниками. Так прим. на сесиї ректорату з дня 15 цьвітня 1829 р. упімнено, або покарано питомців, що відлучили ся від проходу (двох), що не являли ся на „silentium“ (пятьох), що не прийшли до церкви на вечірні молитви (38-ох), що доперва після другого дзвінка вставали і опізняли ся на молитви (девятьох), що курили (трех), що недбало сповняли обовязки (двох), що грали в карти (двох) і т. п.[2]).

На сесиї з дня 19. мая 1829 р. упімнено около 50 питомців за подібні провини а усунено з семинариї пит. Ант. Яримовича, що терпів на падачку[3]).

Окрім провин питомців, записаних в доступних нам протоколах засідань ректорату, згадаємо ще про цїлий ряд подій, які записані в „Einreichungs-Protokoll-ї“, або в сучасних актах. Найдемо між ним також кілька тяжких провин питомців.

Так поручила консисторія дня 23. I. 1829 р., щоби пит. Константин Горбачевський „ad sectandam sinceritatem moneatur“[4]).

---

[1]) Архів льв. Консисториї. ч. 862/90 порівнай Акти ч. 1.
[2]) Архів льв. Консисториї ч. 1178/133 praes. 29. Apr. 829.
[3]) Тамже ч. 1426/162 praesent. 16 Maji. 829.
[4]) Einreich. Protokoll з р. 1829 ч. 21.

Дня 6. II 1829 р. доніс ректорат „de arbitrario exitu ex Seminario alumni, Antonii Kolankowski“[1]), а дня 11. II „de exitu e Seminario alumni Juliani Mikulski“[2]).

Небавом (дня 21. II) запитала львівська консисторпя ректорат, чи покарано Йос. Ловіцького і Ник. Нікоровича „propter suos excessus“ і наслїдком сего письма їх видалено з семинариї. Та здаєсь, сї провини не були тяжкі, коли Нікоровичеви признано вскорі цертифікат[3]).

Дня 28. II наспіло з консисториї до ректорату письмо, щоби упімнути деяких питомців „ne excessus commitant“[4]).

Дня 6. III доніс ректорат перем. консисториї, що видалив пит. Хриз. Вітошинського, а при тій нагоді доніс, що кількох питомців має поправити іспити та що Ів. Плешкевич і Ник. Негребецький „ad potum“, Сим. Бучковський ad vagationem proclives, secundum praeterea arrogantem et erga superiores irreverentem“, та що Назар Сабатович недбалий в сповнюваню обовязків. Еп. Снїгурський велїв їх упімнути[5]).

Дня 17. IV. 1829 р. видалено пит. Онуфр. Нероновича, бо був „de furto suspectus“[6]). Рівнож видалено дня 20. IV пит. Мих. Ганкевича за те, що пожичив з бібліотеки семинариї научні книжки, продав їх антиквареви-Жидови, а в додатку вніс жалобу на префекта Полянського до консисториї, що стягнув йому з гроший „pro comparandis calceamentis“ (на купно чобіт) відповідну квоту на викуп книжок[7]).

В маю 1829 р. видалено пит. Теоф. Козловського, Мих. Раставецького і Сильвестра Процінського, які занедбували обовязки, утїкали з викладів та семинариї і ходили по містї, звісні були „de squalidissima immunditie“, а в додатку Козловський побив пит. Алекс. Левицького зі Славентина. Ректорат хотїв покарати їх 6-го-

---

[1]) Такжe за рік 1829. ч. 29. Против Колянковського вніс пит. Амвросий Яновський зажаленє, що сей забрав йому з замкненого куфра два банкноти по пять злр. м. конв., три срібні рублї і „octo florenos rhenenses in vigesimariis“. Наслїдком того підозріня, стверженого також иньшими питомцями, Колянковський сам усунув ся з семинариї. (Протокол з дня 6. II 1829) а його справу віддано поліциї.

[2]) Такжe за рік 1829. ч. 33 і 46.

[3]) Такжe за рік 1829. ч. 42, 61, 96, 112, 118.

[4]) Такжe за рік 1829. ч. 51.

[5]) Акт пер. конс. з дня 12. III. 1829 р.

[6]) Такжe за рік 1829. ч. 67, 85, 95.

[7]) Акти ч. 5 і 8. Einreich. Protok. за рік 1829 ч. 62, 79, 99. Дня 3. VI. 1830 р. одержав він цертифікат. (Такжe за рік 1830. ч. 262).

динним карцером „in domo correctionis Presbyterorum“, але консисторня заявила ся за видаленєм[1]).

При кінци цьвітня доніс ректорат консисторії, що пит. Ів. Кисїлевський, Гавр. Глїбовицький, Волод. Папп та Ів. Вишньовський пішли з університета на місто а останний вернув до семинариї цілком пяний, чим викликав згіршенє серед служби. А що се був великий тиждень, в якім вихід зборонений, а кождий з них відбув вже чимало кар, рішено їх видалити з семинариї. Вишньовський виправдував ся, що не був пяний, що пив вино в інфірмари зі своїм кревним, але те минало ся з правдою. Бачили його крил. Честинський і проф. Ґеровський самого на місті, а проф. Лучаковський був сьвідком, як він сильно підхмелений вертав до семинариї. Вишньовський був звісний як »шкартар«, бо дня 23. IV. був сам після 4 год. на сикстуській улиці. Кисїлевський відгрожував ся, що піде на скаргу до князя-ґубернатора, коли його консисторня скривдить.

Меньше винними умажано перших трех і їм видано небавом цертифікати. Вишньовський здобув його рівнож при кінци мая 1830 р., бо був вже питомцем 4 року[2]).

З незвісних нам близше причин усунено також пит. Вас. Туркевича[3]). Дня 11. VI. виступив з семинариї пит. Павло Окуневський. Дня 14. VII. видалено з причини лихих нот при іспитах, а в части задля лихого поведеня: Мих. Рожанковського, Петра Стефановича, Йос. Вислобоцького, Ів. Мікієвича, Ігн. Решитиловича, Сев. Горбачевського, Григ. Іваницького, Теод. Корнїя, Вас. Прокоповича, Теофілякта Ямінського, Атаназ. Вітошинського, Ів. Кінасевича, Ів. Кущака, Андр. Сохоцького і Ант. Щуровського[4]). В вересни доніс ректорат, що пит. Теодор Роговський „die 4. IX. e seminario disparuit“[5]).

Дня 2. X. 1829 р. одержав пит. Яків Дрогомирецький прилюдну догану за те, що відлучив ся від проходу[6]).

---

[1]) Акти ч. 6. I. II. III. Einreich. Protokoll за рік 1829 ч. 71, 113, 121, 149. Проціньский дістав цертифікат в марті 1830. Тамже за рік 1830 ч. 115). Козловського посуджовано в додатку о крадїж, однак львівська поліция застановила против него слїдство. (Тамже за рік 1829 ч. 402 і за рік 1830 ч. 155).

[2]) Акти ч. 10. 1—IV. Einreich. Protok. за рік 1829. ч. 111, 119, 130, 144, 155, 165, 202, 204 і за рік 1830 ч. 254.

[3]) Тамже за рік 1829. ч. 183.

[4]) Tabella individualis з р. 1829.

[5]) Тамже за рік 1829. ч. 216.

[6]) Тамже за рік 1829. ч. 261 і Акти ч. 18.

Годить ся згадати також про один незвичайний случай „irregularitatis“. Львівська конзисторія відмовила цертифікату пит. I. р. богословя Василеви Мартиновичеви і зазначила в акті: „obstante irregularitate supplicantis ex notabili defectu nasi proveniente, idem ad sacerdotium promoveri, adeoque etiam desideratis literis certificatoriis provideri non potest“. Для порішеня „irregularitatis“ Мартиновича вибрано окрему комісию, зложену з крилошан. Ґенер. вікарий Барвінський

Др. Іван Ільницький
(на основі фотоґрафії Л. Блаховського у Львові).

заявив, що Мартинович з причини „deformationis nasus“ викликував у него відразу та що його мова „manifeste prodebat, eum laborare vitiato nasu“, що колиб його висьвячено і ужито в душпастирстві, то мігби бути посьміховищем, головно серед молодежи, як се діяло ся з парохом в Дитківцях, а його душпастирська праця була би безплідною. Ґен. вік. Барвінський був тої гадки, що Мартиновича треба би признати irregularem і відмовити йому не то сьвячень, але й цертифікату.

Крил. Григорий Меленевич заявив, що Мартинович „habet vitiatum quodammodo nasum, qui semper deformitatem canonicam“ виявляє, але не може викликувати ані відрази, ані сьміху, а що він виказував ся добрими поступами, тому годило би ся поладнати його просьбу прихильно. До сеї гадки прилучив ся ректор Гавр. Дубовицький.

Крил. Ів. Липницький побоював ся, що defectus eius може в пізнійшім віці збільшити ся і тому красше буде, як його завчасу відсуне ся від богословських наук.

Референт. крил. Ів. Честинський був за признанєм Мартиновичеви цертифікату, однак, очивидно, гадка ґен. вік. Барвінського у митр. Левицького перемогла, скоро просьбу Мартиновича відклонено[1]).

Дня 23. V. 1829 зажадала домінія села Стонїбаби, золочівського округа, щоби „alumnum Adrianum Dąbrowicki, dogmaticum ad militiam adstitui“[2]), а небавом викликав асентерунок пит. Ол. Навроцького формальну бучу в семинариї головно через незручність поліцийних властий.

Дня 25. VI. 1829 р. візвав до себе комісар поліциї Зайончковський двох питомців, Ів. Сопевицького та Олексу Навроцького. В письменнім візваню не подано причини, задля якої оба питомцї мали ставити ся в дирекциї поліциї, звідки їх відставив поліцийний ревізор, Гарашкевич впрост на асентирункову площу. Сопевицького признано неспосібним до військової служби, за те Навроцького асентировано та відведено в духовній одежі, під військовою ескортою, при значнім здвигу людий, до семинариї, де він мав змінити одежу на цивільну. Коли питомцї побачили свого товариша під ескортою, заворушили ся та не хотїли його видати, однак вкінци улягли. З семинариї відставлено Навроцького до війська. Ректорат звернув ся до консисториї з просьбою, щоби она запобігла на будуче таким подіям, які викликують згіршенє, тим більше, що оба питомцї добре учать ся і поводять ся.

З окрема звернув ся ректорат до дирекциї поліциї, щоби не допускала до подібних подій та щоби на будуче подавала на візваню, в якій цїли мають питомцї в неї являти ся. Небавом доніс львівський, окружний уряд, що асентирунок Навроцького переведено на основі виразного порученя окружного уряду в Тернополи, бо він не мав „einen gesetzlichen Befreyungs-Grund, indem er noch kein Theologe ist“. (Навроцький був тодї студентом II року фільоз.), що відсилка Навроцького до семинариї відбула ся з задержанєм всїх зглядів, які образованому чоловікови, а з окрема питомцеви в духовній одежі належать ся, через

---

[1]) Архів льв. Консистор. ч. 217/19 praes. 22. Januarii 829.
[2]) Einreich. Protokoll з р. 1829 ч. 123.

що відослано його тільки в асисті одного підофіцира. „Aber gerade diese Rücksicht diente nur dazu, daß einige der Seminariumszöglinge den erwähnten Nawrocki dem ihm begleitenden Unteroffizier entzogen, in das Seminariumgebäude führten und mit Ungestüm dessen Ausfolgung verweigerten, welche endlich nur auf persönliche Vorstellung des Unteroffiziers an das Rektorat erfolgte. Das Kreisamt muß bedauern, daß gerade zum geistlichen Stande bestimmte Jünglinge Beirrungen der Behörden in ihren gesetzlichen Verrichtungen sich erlaubt haben und muß demnach das Rektorat angehen, die Schuldigen, wenn es noch nicht geschehen wäre, ihr Benehmen nachdrücklich zu verweisen“. При кінци письма радив окружний уряд у Львові звернути ся в справі увільненя Навроцького до окружного суду в Тернополи[1]).

Ректорат і консисторія станули рішучо в обороні Навроцького. Списано ноти при його іспитах з поодиноких предметів, а з окрема долучено просьбу Навроцького, в якій він зазначував, що хоче бути звільненим від військової служби і має сильну постанову, стати сьвящеником.

Справа тягнула ся однак довший час, заки її поладнано. Доперва дня 27. IV. 1830 р. прийнято Навроцького поновно до семинариї[2]).

Цілком незаслужена прикрість стрінула ректора о. Дубовицького з нагоди одного анонїму. Дня 22. VI. (ч. 4335) запитував ґубернатор Льобковіц консисторію, чи се правда, про що він дізнав ся з анонїму, що ректор Дубовицький мав знущати ся над хорим питомцем Іваном Кисилевським, який вправдї звісний з недбальства в науках, „Stützigkeit und kühner Widersetzlichkeit gegen seine Vorgesetzten“, який відлучав ся від проходів і заслугував на видаленє, чого тільки тому не переведено, бо був обложно хорий. В часї сеї недуги, як впевняв анонїм, мав йому ректор відмовити лїків, харчу, а навіть мешканя.

Консисторія поручила слїдство ґен. вік. Барвінському, який ствердив, що анонїмне донесенє видуманє, бо пит. Кисилевський лежав враз з иньшими питомцями в інфірмари, одержував лїки і харч та що близький подужаня. Про сей вислїд доходженя повідомлено кн. Льобковіца дня 17. VI. 1829 р.[3]).

Тяжше хорого пит. Желехівського вислав ректорат на лїченє до шпиталю[4]).

---

[1]) Акт окружн. уряду ч. 8757 з дня 28. VI. 1829 р.
[2]) Про цілу справу Навроцького гляди: Акти ч. 12. I–III і Einreich. Protokoll з р. 1829. ч. 161—3, 170, 214 b. а з р. 1830. ч. 201.
[3]) Архів льв. Конс. ч. 1817/202 praesent. 14. Junii 829.
[4]) Einreich. Protokoll з р. 1829 ч. 160.

В протоколах семинарії відмічено ще отсї події, що дня 8. IV. 1829 р. повідомлено поліцию про підозрінє слуги семинарії Юліяна Жередецького з якимсь Мартином Лянґером о крадіж[1], і що дня 4. III доніс ректорат поліції, що практикант у кравця, Ник. Білїнський (?) ходив по містї в реверендї, з чого вийшла компромітация і зневага для питомців[2]). На се відповіла поліция, що згаданий практикант називав ся Мих. Бурчинський і що за провину засуджено його на пять днів арешту[3]).

Так зібрали ми чи не найважнїйші факти з ректорату о. Дубовицького, які сьвідчать, що карність в семинариї була сильно розстроєна, що ректор не мав на стільки сильної руки, щоби завести лад. Економічний нелад сприяв сильно поширеню розстрою дисциплїни між питомцями. А що наслїдком економічного неладу посовгнула ся о. Дубовицькому нога, то й така сумна подія, як насильне усуненє ректора, не могла не відбити ся на карности не тільки за його ректарату, але й за його наслїдників о. Віслоцького та о. Телїховського. Та про се будемо говорити в найблизшім роздїлї.

VI.

(Провини питомців за управи о. Віслоцького та о. Ст. Телїховського).

Вже після видрукованя актів, уміщених в сїм томі, дістав я до рук з архіва львівської консисториї поверх 20 протоколів з засїдань ректорату в часах о. Віслоцького та о. Телїховського (з кінця 1829 р. майже по конець 1832 р.), в яких аж нестрить ся від упімнень за занедбуванє обовязків в церкві, за відлучуванє від проходів, пізнє вставанє, пізний поворот з викладів і т. п. Та годї нам вичисляти десятки прізвищ питомців, упімнених за сї провини, ми звернемо тільки увагу на цікавійші моменти, які відмічено або в згаданих, сесийних протоколах, або в „Einreich. Protokoll-ї“ духовної семинариї або в иньших актах з лїт 1829—36, а вони дадуть нам доволї точний огляд житя питомців, їх провин, їх поступів в науцї.

Одним з перших питомців, якого тодї покарано 8-ми годинним карцером in pane et aqua, був пит. Іван Ганкевич, який вернув з ферий до Львова дня 2. X. 1829, але зголосив ся до семинариї доперва дня 6. X. а в додатку не вписав ся на виклади[4]).

---

[1]) Тамже за рік 1829. ч. 81.
[2]) Тамже за рік 1829. ч. 52.
[3]) Тамже за рік 1829. ч. 97.
[4]) Акти ч. 19 I—III і Einr. Protokoll з р. 1829. ч. 283 і 333.

Иньшого пит. Петра Стефановича візвав львівський окружний уряд, щоби явив ся дня 6. XI. 1829 р. в цїли переслуханя „über eine von Demselben an mehreren Ostrower Unterthanen verübten Mißhandlung“ [1]). Вдруге візвано до такого переслуханя Стефановича на день 23. III. 1830 р. [2]).

На сесії ректорату з дня 17. X. 1829 р. піднопено між иньшим, що пит. Кир. Чайківський, Калужняцький і Яворівський грали в карти [3]).

Дня 7. XII поручила Конситория видалити пит.-фільозофів Антона Париловича і Ник. Шевадзуцкого, бо дир. фільозоф. студий не дозволив поправити їм лихих нот, а конситория пристала вправдї на внесок ректорату, щоби їм дозволено „primum philosophiae annum iterare“ [4]), однак велїла їх з семинариї усунути.

На сесії ректорату з дня 17 і 31. XII. 1829 р. відмічено, що пит. Артимович, Добрянський, Гориnович, Гуркевич, Яросевич, Кобилянський, Кашинський, Роговський, Волянський і Марк. Шашкевич опустили дня 20. XII. виклад з церк. слов. мови, а Кобилянський і Костецький замкнули ся дня 27. XII. рано в часї молитов і не впустили віцер. Телїховського до комнати [5]).

З признанєм годить ся піднести, що на засїданю ректорату з дня 17. X. ухвалено візвати дверника семинариї Лїнка, щоби прилично поводив ся з питомцями і з публикою, бо через те дає з часта нагоду до жалоб [6]).

Невесело почав ся **рік 1830.** Дня 15. II. вийшли пит. Мих. Базилевич і Маркіян Шашкевич з пополудневих викладів і враз з третим товаришом, Ник. Антоновичем удали ся до реставрациї Людвіка, де забавили до год. $6^1/_2$ і випили чотири фляшки вина. В повороті вступили они ще до каварнї, де Маркіян дістав рвотів. Засоромлений утїк він до семинариї, де з причини недуги не взяв участи в обовязкових функциях протягом 15 і 16. II. Дізнав ся про те ректорат, перевів слїдство і зажадав видаленя обох питомців з семинариї, на що конситория згодила ся. Дня 22. II. усунено виновників з семинариї [7]).

---

[1]) Einreich. Protok. з р. 1829. ч. 310.

[2]) Тамже за рік 1830 ч. 118.

[3]) Архів льв. Конситориї ч. 3861/646 praes. 17. X. bris 829. Einreich. Protokoll з р. 1829 ч. 325.

[4]) Einreich. Protokoll з р. 1829 ч. 272, 278, 369, 376.

[5]) Арх. льв. Конс. ч. 47/18 praes. 9. Januarii 830. Einreich.-Protokoll з р. 1829. ч. 415.

[6]) Einreich. Protokoll з р. 1829. ч. 325.

[7]) Акти, що вяжуть ся з видаленєм Шашкевича і Базилевича видрукував я в передмові до »Кореспонденциї Як. Головацького« (1835—

Про подібну провину пит. Вишньовського говорили ми в попередній главі. Мимо згіршеня, яке він викликав між службою семинарії, йому признано цертифікат. Не так поталанило Марк. Шашкевичеви, який протягом кількох літ мусів добивати ся прийнятя до дух. семинарії. Причиною було те, що небавом після його провини оповіщено цісарський розпорядок з дня 31. I. 1830 р., щоби питомців видалених задля якого небудь промаху з семинарії, здержано на будуче „a frequentandis studiis theologicis" [1]). Не місце тут говорити широко про

Др. Яков Ґеровський
(на основі друку Ioh. Höfelicha у Відни з 1842 р).

наслідки, які видалене з семинарії повело з собою для Маркіяна [2]). Воно

49) стр. CI—CIV і Порівнай також Einreich. Protok. за рік 1830. ч. 82 і 88.

[1]) Акти ч. 27 і Einreich. Protokoll з р. 1830. ч. 225.

[2]) Ширше про се сказав я в що йно згаданій передмові до листів Головацького (стр. II—III) і Мих. Тершаковець у своїй цінній студиї п. з. »До житєписи Марк. Шашкевича« Львів 1912 (відбитка з 105 і 106 тому »Записок наук. тов. ім. Шевченка).

зломило йому житє і набавило тяжкої недуги, хоть причиною провини не був наліг, але молодеча нерозвага, чи злий примір. Годї тут також складати вину на ректорат за надмірно тяжку кару, яку незалежна від ректорату обставина зробила ще тяжшою, та всеж не від річи буде згадати, як при подібній провині карано давнїйшими часами.

Маємо під руками два акти з р. 1818, в яких читаємо:

На основі ухвали сесиї ректорату з дня 13. I. 1818 р. видано засуд: „Commemoratur, puniendos esse Joannem Kaczkowski et Demetrium Pietruszewicz, quod die 8. Januarii a. c. 3/4 6 inebriati ad Seminarium redivevint et quidem adeo, ut gradus ascendentes ceciderint et in dormitorio vomuerint.

Conclusio: Iisdem genu flexio sub lampade tribus diebus Veneris tempore Missae sacrificii, tum abstinentia iisdem diebus ab integro prandio injungenda“.

Львівська консисторія згодила ся на ухвалену ректоратом кару для пит. Дм. Петрушевича з такою заміткою: „quod si ille adhuc in vitio crapulae, propter quod in eundem a V. Rectoratu supranumerata poena extensa est, notatus fuerit, e Seminario demittetur“, а ждала рівночасно потверджена кари з перемиської епархиї на Ів. Качковського.

На тім самім засїданю ректорату (дня 31. I. 1818 р.) піднесено подібну справу:

„V. Rector commemorat, quod plures philosophi, inter quos praecipue Logici tempore praelectionum ipsa die vigiliarum Nativitatis Domini cauponam adierint, quorum quatuor sunt noti: Abrysowski Josephus, Kwaśnicki Andreas, Matynkiewicz Gregorius et Skabowicz Athanasius. Posteriores duo citati in negando perseverabant, ac sese innocentes sistebant. Skabowicz insuper, cum eidem insinuatum esset, substernendam esse de se relationem Illmo Metr. Consistorio, reposuit: „I my 'to potrafiemy!“

Concl. Pietro Kwaśnicki una genu flexio sub lampade, pro Matynkiewicz duae genu flexiones et duae abstinentiae injungendae.

Консисторія додала ще від себе загрозу виданеня, якби не поправили ся, з виїмкою пит. Абрисовського, що походив з перемиської епархиї[1]).

Кару „genu flexionis sub lampade“ в часї богослуженя, з невідомих причин, опісля знесено, хоть була она нераз відповіднїйшою від виданеня питомця, хотьби тому, що виновник каяв ся перед товаришами, а не ставлено його на позорище перед сьвітом.

---

[1]) Архів льв. Консист. ч. 510/187 і 511/188 praes. 2. Martii 818 ad Sess. 6. Martii.

Небавом, бо дня 3. III 1830 р. видалено з семинариї пит. Теодора Чвартацького за те, що волочив ся по господах. Щоби себе виправдати перед консисториєю, він кинув зневажливе підозріне, немов би віцер. Теліховський закривав иньших питомців, що переодягали ся в цивільну одежу і „cauponas frequentaverint“, однак се підозріне було злобне і безосновне[1]).

З причини лихих кляс з більшого числа предметів видалено дня 27. III. 1829 р. пит. Йос. Лотоцького, Йос. Волинського і Ант. Наковського[2]), а натомість ректорат просив, щоби не видалювано пит. Сиротинського „non obstantibus tribus secundis classibus“ з огляду на його добре поведенє[3]).

В протоколах дух. семинариї відмічено, що з причини лихих нот уступили добровільно з семинариї пит. Ів. Рипінський і Йос. Сохацький (дня 22. II. 1830 р.[4]), та що дня 27. XI. видалено, з незвісної причини, пит. Стефана Яворського[5]).

За иньшим питомцем, Ігн. Савицьким вставляв ся дня 6. XI. 1830 р. митр. Мих. Левицький до k. k. Landesstelle, щоби она дозволила йому поправити іспит з церковного права. Згаданий питомець зложив всї иньші іспити II. року, поводив ся добре і тільки з причини слабого таланту перепав двічи. Однак ґуберния покликала ся на надворний декрет з 17. I. 1828 ч. 274, який рішав, що тільки одно повторенє іспиту можливе і відмовила просьбі митрополита, почім дня 7. XII. видалено Савицького з семинариї[6]).

Крім видалень накладено на питомців ще иньші кари, як унімненя, або „abstinentiam a prandio“.

Так прим. поручила консисторія унімнути пит. Ів. Фуґовського, Юл. Банасевича, Ант. Яримовича, Ів. Яримовича з Бродків та Ів. Кадайського за те, що в приписанім часї не відбули сповіди[7]).

На засїданю з дня 15. і 27. III. 1830 р. унімнено пит. Матвія Филиповського за те, що в приписанім на науку часї пересиджував в інфірмари а Ів. Яримовича за те, що в інфірмари з Матв. Филиповським „in contentionem venit, duris verbis excepit“. Пит. Стеф. Пилявського покарано „abstinentia ab ultimis duobus ferculis“ за те, що

---

[1]) Einreich. Protok. з р. 1830 ч. 97, 99 і 160. Пор. Акти ч. 25.

[2]) Акти ч. 26. і Einreich. Protokoll з р. 1830. ч. 112, і 166.

[3]) Тамже з р. 1830. ч. 113, і Акти ч. 26.

[4]) Einreich. Protokoll з р. 1830. ч. 89. Акти ч. 23 і 24.

[5]) Тамже за рік 1830 ч. 421.

[6]) Арх. льв. Конс. ч. 3834/792 з року 1830.

[7]) Einreich-Protokoll за рік 1830 ч. 159.

в суперечці трунув Єрем. Козловського. „Abstinentia ab integro prandio" покарано Худзїнського, Ґурнїка, Дм. Ганкевича і Балтаровича за те, що не явили ся на службі Божій і парастасї[1]).

На засїданю з дня 30. IV. 1830 р. піднесено, що Ігн. Бучацький „a meridie litigabat cum ianitore, quod eundem caeteris tardius et solitarie ambulatum exire volentem foras mittere noluerit", та що доперва пізнїйше отямив ся і просив опрощеня[2]).

На сесиї з дня 28. V. 1830 р. вписано до протоколу, що пит. Кир. Слоневський і Алекс. Левицький ходили в часї богослуженя по коритарях і ховали ся та що пит. Стеблецький, Соневицький, Ів. Стиловський і Телїховський спали в часї відправи. Специяльно негодував ректорат на пит. Слоневського, що „in frequentandis officiis divinis negligens est, his nonnisi compulsus interesse solet, tempus precibus matutinis et missae Sacrificio destinatum vestiendo se consumit et tempore reliquorum officiorum divinorum vel in ambitibus Seminarii ambulat, vel alicubi absconditus latet". За се покарано його „abstinentia ab integro prandio". В такий самий спосіб покарано рівнож пит. Василя Коритовського, що „aliena clavi dormitorium sub. N-ro 44. aperire solebat"[3]).

На засїданю з дня 6. X. 1830 р. піднїс віцер. Телїховський, що власне того самого дня відвідав його проф. катехитики і методики, Алекс. Тинський і жалував ся на пасторалїста Ант. Вислоцького, який на його викладах вів ся неприлично, безнастанно з невідомої причини сьміяв ся і других до сьміху доводив, легковажив упімненя, зневажливо відповідав, а коли Тинський загрозив, що донесе про все ректоратови, висьміяв його. Проф. Тинський просив, щоби віцеректор не доносив про те консисториї, тільки щоби згаданому питомцеви „poena medicinalis domi adhibeatur". Відповідно до сего бажаня, Вислоцький одержав кару шести годинного карцеру і „abstinentiam a duobus ultimis ferculis". В часї карцеру, що тривав від год. 10 рано до 4 пополудни, мав Вислоцький обробити тему: „de reverentia et gratitudine magistris debita" на основі арґументів з розуму, релїґії і душпастирського званя. Того самого дня загрожено „poena ejectionis" пит. Ів. Гукови за куренє тютюну[4]).

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1830. ч. 108 (акт в арх. льв. Конс.).

[2]) Тамже з р. 1830. ч. 224 (акт в арх. льв. Конс.).

[3]) Арх. льв. Консисториї ч. 1706/267 praesent. 3. Junii 830. Einreich. Protokoll з р. 1830. ч. 261.

[4]) Архів льв. Консист. ч. 3511/758 praes. 11. 9 bris 830. Einreich-Protokoll з р. 1830. ч. 515.

На засіданю з дня 15. XI. 1830 р. рішено упімнути питомців, щоби по спальнях і коритарях не отвирали вікон, бо вітер бє шиби і щоби удержували чистість по спальнях. Пит. Мих. Тарнавському присуджено кару „abstinentiae ab integro prandio“ за те, що приніс до музея „putridum caseum, quo aer corrumpebatur“, а коли його Юліян Шухевич в жарті „syrek“ назвав, Тарнавський „praemissa rixa verbali injecit eidem manus, devolvit ipsum ad pavimentum, ejusque mitram secularem totaliter delaceravit“ [1]).

З окрема веліла консисторія загрозити видаленєм з семинариї пит. Мих. Тарнавському, Ів. Яримовичеви з Головецька, Йос. Желехівському, Яцкови Кравпчеви, Мих. Долгогуському, Ів. Держкови, Конст. Поручникови, Луці Турянському, Ів. Ґурнікови і Ник. Назаревичеви колиб на будуче допускали ся провин [2]).

На засіданях з днів 1., 15 і 30. XII. 1830 р. записано в протоколах, що пит. Григ. Палятиньского покарано „abstinentia ab integro prandio“ за те, що грав в карти і не зрадив товаришів, які поутікали. Ту саму кару наложено на пит. Віктора Січинського, який педлеви I. р. пит. Шоробурі „infensus eo, quod relationem de sua reconvalescentia, ut fas est, ab ipso Sieczyński professoribus monstruandam accipere noluerit, in Musaeo colaphum impegit“. В додатку мав Січинський перепросити Шоробуру при всіх питомцях [3]).

З иньших, цікавійших подій, що звершили ся в р. 1830., згадаємо, що пит. Максиміліян Колпачкевич просив перемиську консисторію в січни щоби йому дозволила перейти на латинський обряд [4]). Такі переходи питомців з одного обряду на другий були чимсь звичайним і консисториї не ставили ніяких перепон.

Окрім богослужень в дні цісарські, на яких питомці являли ся обовязково, поручив митрополит дня 7. IX., щоби на інтенцію тяжко недужого ґубернатора Галичини, князя Льонґіна Льобковіца, що перебував в Празї, питомці відмовляли при кождім богослуженю „devota mente“ три »отченаші« і »Богородице Діво«. Застановлено відправу тих молитов дня 22. IX., коли князь подужав [5]).

В р. 1830 доверщено в семинариї двох крадежий. Дня 29 і 30. V. украдено деяким питомцям одежу. Їх переслуховано в поліциї, але

---

[1]) Арх. льв. Конс. ч. 3908/803 praes. 11. XII. 1830. Einreich. Protok. з р. 1830 ч. 560.

[2]) Тамже з р. 1830. ч. 577.

[3]) Арх. льв. Конс. ч. 48/5 praes. 5. Januarii 831. Einr. Prot. з р. 1831. Nr. 45.

[4]) Тамже за рік 1830. ч. 105.

[5]) Тамже за рік 1830. ч. 376 і 426.

виновника не найдено[1]). Дня 10. VII. вломали ся злодії до складу річий, однак, як здає ся, і сим разом, шукано за вломниками безуспішно[2]).

Майже дословно тих самих провин допускали ся питомці також в р. 1831.

На сесиї з дня 1. III. 1831 р. піднесено, що пит. Ніжанковський, Пелявський, Скаліш і Григ. Палятинський відлучили ся дня 10. II. від проходу, зайшли до реставрациї на Личакові, де пили пиво і вернули о пів години пізнійше, як їх товариші. За се покарано Палятинського „duplici abstinentia", а останних „una abstinentia a prandio".

Иньший питомець-фільософ Ів. Білинський докучав на ріжні способи пит. Ігн. Бучацькому, а коли останний дня 17. II. дорікав йому за се, Білинський не тільки що накинув ся на него „verbali rixa", але й „plures eidem citus intulit, dein sub pulpitum eundem substratum, vi ad medium musaei extraxit". З огляду, що привід до бійки дав Бучацький, його упімнено прилюдно між питомцями, а Билинського покарано „abstinentia ab integro prandio"[3]). З окрема поручила консисторня, щоби на пит. Ів. Білїнського, що має наклін до сварки, гнїву і бійок, звертати увагу і про його поведенє частїйше доносити, а що питомцї надуживають двогодинних »лїценций« для поладнання орудок, щоби час »лїценций« обмежити[4]).

На сесиях, відбутих в днях 15 і 31. III. 1831 р., записано, що дня 19. III. a meride пит. Ор. Кичура, Андр. Косоноцький, Кирило Медвецький, Мих. Покінський, Ів. Покінський і Фр. Векліч, „omnes phisici, finita prima hora collegii cauponam aedificio academico contiguam adiverunt, ibique omnes inter pocula cerivisiae repleta tempus secundae horae collegiorum transigebant, dein, cum observati fuerint, circa horam quintam domum reversi sunt." Всїм назначено за те кару осьмигодинного карцеру in pane et aqua, в часї якого мали обробити тему „De inormitate delicti et inconvenientia alumnis visitandi domus propinatorias". Крім сего зневолено їх до відчитаня при питомцях заяви, що будуть на будуче беречи ся таких провин „et veniam ad reparandum scandalum rogabunt"[5]).

На засїданях ректорату з дня 23. і 30. XI. 1831 р. стверджено, що дня 25. XI. грали в карти пит. Коляньковський, Віктор Сї-

---

[1]) Тамже з р. 1830. ч. 273 і 308.

[2]) Тамже з р. 1830. ч. 310 і 312.

[3]) Арх. льв. Конс. ч. 552/82 praes. 1. Martii 831. Einreich-Protokoll за рік 1831. ч. 72.

[4]) Акти ч. 40 і Einreich. Protokoll за рік 1831. ч. 95.

[5]) Арх. льв. Конс. ч. 857/136 praes. 2. April. 831. Einreich. Protok. з р. 1831. ч. 100.

чинський, Василь Головацький. Дм. Грушкевич, Ігн. Проскурницький, Галїковський, Пісецький і Герасимович, за що їх упімнено.

Иньших питомців, яких дня 29. XI. приловлено на грі в карти „pro pecunia“, як Йос. Левицького з Болшова, Кпр. Медвецького, Фльорпянського і Білинського покарано „duplici prandio“, а тільки останний дістав меньшу кару, бо „abstinentiam ab uno prandio“.

Піднесено рівнож, що дня 28. XI. вечером около 10 год. забавляли ся під ч. 31. пит. Мих. Карпінський, Коґуцький, Коритовський, Лїсковацький і Лавровський. Они розмовляли і курили. Коли віцер. Дембіцький їх упімнув та звернув увагу, що їх поведенє незгідне з приписами, они, після його відходу, розсьміяли ся на голос і вели дальші розмови. За те покарано їх „abstinentia ab ultimo ferculo“ [1]).

На засїданях ректорату в днях 13 і 31. XII. 1831 р. записано, що дня 9. XII. приловлено в спальнї ч. 9. питомців: Петровича, Потучка, Сиротинського, Лукасевича, Турського, Тураша і Урицького, як в пятницю (die Veneris) їли мясо. Рішено: „Exprobretur iisdem haec agendi ratio“, а всїх питомців упімнено, щоби хоронили пости.

Про пит. Вікт. Січинського піднесено, що дня 10. XII. вийшов на виклади, sed „hoc tempus in caupona non procul ab universitate, ex qua exivisse, per praef. Hordyński visus est“. Тому дістав кару чотирогодинного карцеру „in pane et aqua“.

Догану одержав пит. Сем. Ганкевич, бо хотів сам внести до консисториї просьбу о відпустку на село і обидив віцер. Телїховського, коли крикнув: „ia sam podam, ia poydę i do Ekselencyi“ [2]).

В протоколах дух. семинариї зазначено: що дня 22. I. 1831 р. пит. Петро Нікорович покинув заклад з причини лихо зложених іспитів[3]) та що перемиська консисторія висказала негодоване питомцям-фільозофам, Федоровичеви, Косоноцькому, Топольницькому і Волошинському за лиху клясу з всесьвітної історнї та запитала, чому Кічура, Косоноцький і Волошинський з поведеня мають ноту „vix primam?“[4]). Щоби запобічи всяким надужитям з сторони питомців, львівська консистория поручила дня 27. IX. 1831 р. пригадати їм дисциплїнарні при-

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1831 ч. 461.
[2]) Тамже з р. 1831. ч. 499 і Арх. льв. Консист. ч. 3940/829 praes. 31. X. br. 831.
[3]) Einreich. Protokoll з р. 1831. ч. 14.
[4]) Тамже з р. 1831 ч. 239.

писи і завести т. зв. „Vormerkbuch“ про поведенє кождого з них[1]). Питомців екстерністів упімнено з причини лихих поступів в науці[2]). Та відчитанє дисциплінарних приписів не між всїма питомцями викликувало вражінє, бо небавом доніс ректорат консисториї, що дня 1. XI. пит. Ів. Завадовський, Яцко Ілевич і Мих. Покінський „vesperi e Seminario evaserint et totam noctem extra Seminarium transegerint“. За се їх безпроволочно видалено з семинариї[3]), а що всї они вийшли на нічну прогульку в сьвітській одежі, тому дня 8. XI. поручила консисторія, щоби ректорат відобрав від питомців „vestes saeculares“ а крім них всякі „furażerki, kaszkiety i pantalony“ та щоби заявив їм, що уживанє сьвітської одежі в семинариї і поза нею заборонене під загрозою видаленя[4]). Колиж в р. 1832 ґубернія звернула увагу митрополита, що ректорат не перестерігає точно розпорядку консисториї, остання поручила, щоби ректорат переслав їй спис перехованих одежий питомців[5]).

Для доповненя образу подій в р. 1831 згадаємо, що консисторія запитувала ректорат, чи не треба би звільнити ректора від економічних обовязків;[6]) що дня 2. V. буря витовкла в семинариї 170 шиб[7]), що ґубернія не дозволила пит. Мих Кушнїрови змінити прізвище на Кузьмінський[8]), і що ґубернія велїла задержати пит. Юр. Турського в семинариї[9]).

В р. 1832 видалено з причини лихих поступів в науці пит. Ів. Бучацького, якому дозволено перейти на екстерну[10]), Мих. Андроховича[11]), Юл. Тарнавського[12]), Ігн. Вітошинського[13]), а усунено з причини лихого здоровля Маркила Кульчицького, якому признано цертифікат[14]). Виступили з духовної семин. дня 22. X.

---

[1]) Тамже з р. 1831 ч. 349. і Акти ч. 45.
[2]) Тамже з р. 1831 ч. 361. і Акти ч. 43.
[3]) Einreich. Protokoll. з р. 1831. ч. 395 і 400.
[4]) Тамже з р. 1831 ч. 407 і Акти ч. 48.
[5]) Einreich. Protokoll з р. 1832 ч. 109. Акт одержав ректорат 15. III. а жаданий спис вислано консисториї 9. IV. а після ферий в друге 27. XII. (Тамже з р. 1832. ч. 448).
[6]) Тамже за рік 1831. ч. 33.
[7]) Тамже з р. 1831. ч. 154.
[8]) Тамже з р. 1831. ч. 252.
[9]) Тамже з р. 1831. ч. 436.
[10]) Тамже з р. 1831. ч. 498 і за рік 1832. ч. 3. (9. I.).
[11]) Тамже з р. 1832. ч. 60 (30. I.).
[12]) Тамже з р. 1832. ч. 69 (13. II.).
[13]) Тамже з р. 1832. ч. 84 (14. II.).
[14]) Тамже з р. 1832. ч. 415 (26. XII.) а за рік 1833. ч. 62., 173, 189, 331.

пит. Андрей Сохоцький і Кирило Недвецький задля лихих семестральних нот[1]). Питомцям і екстерністам переслала перемиська конснсторня догану будьто за злі кляси, будьто за лихе поведенє[2]). Дозволено доповнити іспити з І. семестра пит. фільозофам, Ів. Держкови, Андр. Сохоцькому, Луці Головацькому, Дмитр. Грушкевичеви і Клим. Поглодовському та стипендистови, Ів. Добровольському[3]), а задержано в семинариї Атан. Ключенка і Йос. Січинського „tametsi ex eadem materia in duas secundas inciderint classes [4]). Пит. Василеви Попелеви дозволено „secundum annum theologiae repetere“[5]). Здержано стипендиї пит. Ів. Книгиницькому[6]) і Дм. Вєржбовському[7]). Базилевичеви Чоловському, Ґабрусевичеви, Яворовському, Оноферкови, Терлецькому, Заневичеви і Жукевичеви[8]). Дня 21. VI. переслала перем. консисторія „displicentiam“ пит. Калужняцькому, Карпінському, Андр. Лісковацькому, Лаврівському, Держкови, Людкевичеви і Мучинському за недбале сповнюванє обовязків, Ігн. Облочинському за куренє тютюну і Ор. Кичурі за гру в карти, а екстерністам загрозила відобранєм стипендиї, коли не будуть складати іспитів і сповняти обовязків[9]).

З окрема покарав раньше ректорат на засїданю з цьвітня 1832 р. пит. Облочинського за те, що курив, а випрaв ся, „duplici abstinentia a prandio“, а упімнув пит. Гапановича тому, що грав на флєті перед приготованєм до тайни Евхаристиї[10]).

Тяжша кара стрінула пит. Віктора Січинського, про якого дня 8. II. доніс ректорат консисториї, що він не надає ся задля свого поведеня до духовного стану, бо не сповняє обовязків мимо упімнень (проток. з дня 15. XII. 1831 р.) і недбалий в студиях, а в часї викладів ходить по містї і cauponas visitet, за що його вже покарано 4-годинним карцером in pane et aqua, а він таки не поправив ся: бо має наклін до сварки і ложи і дня 17. XII. 1830 педелеви Ів. Шоробурі colaphum impegerit, за що одержав кару „abstinentiae ab uno prandio“; бо грає в карти pro pecunia, мимо упімнень та обітниці поправи: бо potui indulgere soleat ...et 5. m. c. in ejus lecto duae lagenae cum cremato

---

[1]) Тамже з р. 1832. ч. 353.
[2]) Тамже з р. 1832. ч. 139.
[3]) Тамже з р. 1832. ч. 136.
[4]) Тамже з р. 1832. ч. 360.
[5]) Тамже з р. 1832. ч. 227.
[6]) Тамже з р. 1832. ч. 184.
[7]) Тамже з р. 1832. ч. 255.
[8]) Тамже з р. 1832. ч. 256.
[9]) Тамже з р. 1832. ч. 232.
[10]) Einreich-Protokoll з р. 1832 ч. 188 (акт в арх. льв. Кон.).

inventae sunt, quas proprias esse agnovit; бо продав нову реверенду, а ходить в старій, знищеній; бо „in vestitu et lectisterniis nullam munditiem servet“ а все те не відповідає поважі дух. стану. На внесок ректорату консисторія видалила його з семинарії[1]).

На сесиях ректорату відбутих дня 15. і 31. V. 1832 р. покарано пит. Галїковського „abstinentia a prandio“, бо упімнений дня 5. V. чому не йде до церкви, відповів, що його вікна виходять на церкву і що він в своїй комнаті може вислухати богослуження. Duplicem abstinentiam a prandio наложено на пит. Вікт. Калитовського, що дня 4. V. пішов на виклади і забрав ключ, щоби комісия не могла оглянути комнати, а на упімнене відповів: „nie mam czasu“. Тою самою карою покарано пит. Майброду і Облочиньского, які дня 15. V. в часї викладів ходили по коритарях університета і пит. Мих. Тарнавського, якого дня 15. V. двічи приловлено при картах. На товаришів, що враз з ним грали, Доглолуського, Бучацького, Ігн. Проскурницького і В. Головацького наложено кару „simplicis abstinentiae“. Стверджено також, що пит. Кушнїр. Лукасевич, Григ. Палятиньский і Слоневський вийшли були дня 12. V. на виклади церк. права, але на них не явили ся.

Severissimam exprobrationem одержав пит. Петро Недвецький за те, що перечив, будьто би дня 15. V. під ч. 8. нїхто не курив через вікно, хоть се один з префектів бачив[2]).

На сесиї дня 21. VII. 1832 р. наложено на пит. Ник. Яворського кару abstinentiae ab integro prandio, бо хоть його одежа заносила тютюном, він виправ ся, що сам не курив, а товаришів, що з ним курили, зрадити не хотів, „gdyż to do mnie nie należy“[3]).

Консисторія поручила ректоратови стежити, котрий з питомцїв дня 30. V. „ad balnea Kisielkiana dimissus, ibidem circa horam 11-am matutinam publice fumaverit“, але що се поручене наспіло до ректора доперва дня 4. VII, тому слїдство не довело до нїякого вислїду[4]). З иньших розпорядків консисториї годить ся згадати про одно, що вяже ся з особою Марк. Шашкевича, щоби питомцїв-фільозофів, видалених з семинариї трактувати так само, як богословів[5]) і про друге, яким пере-

---

[1]) Тамже за рік 1832 ч. 75, 81. Дня 29. V. поручила Консисторія, візвати питомцїв, щоби оминали провини, яких допустив ся Вікт. Січиньский. (Тамже за рік 1832. ч. 218).

[2]) Тамже з р. 1832. ч. 221. (акт в арх. льв. Конс.).

[3]) Тамже за рік 1832. ч. 287. (акт в арх. льв. Конс.).

[4]) Тамже за рік 1832. ч. 233 і Акти ч. 51.

[5]) Акти ч. 52. і Einr. Protok. за рік 1832. ч. 245. Раньше, бо дня 28. IV. 1832 р. не дозволила Консисторія складати Шашкевичеви іспитів з II. р. фільоз., доки не прийде рішене ab aula, де пред-

миська конзисторія перестерегла, що не буде сьвятити тих питомців, що в приписанім часї не зложать іспитів з педаґоґії[1]).

На місяци липни 1832 уживають ся протоколи засїдань ректорату, в яких так подрібно записувано кожду провину питомців. Дальших протоколів не поталанило нам відшукати, тому про дальші лїта обмежимо ся на записках з „Einreichungs-Protokoll-і“ і на актах про важнїйші подїї звязані з часом ректорату о. Телїховського.

Дня 24. I. **1833 р.** велїла конзисторія видалити з семинариі пит. Мих. Гапановича (I. р.), Омел. Желехівського, Ів. Слоневського (II. р.) Андр, Томіцького (III. р.), Андр. Денковича, Сем. Ганкевича і Ів. Соневицького (IV. р.), тому, що пізнїйше вернули з ферий, а ґубернія зарядила була в грудни 1832 р., щоби таких питомців не вписувано до катальоґів. Однак всї видалені відкликали ся до ласки архикнязя губернатора, Фердинанда де Есте і сей велїв їх приняти до семинариї. Не скористав з того добродійства Андр. Денкович, який в тім часї помер[2]).

Дня 9. II. велїла конзисторія донести собі „quinam alumni hodie in diversorio prope universitatem fuerint, quidve ibidem fecerint“[3]), але що ректорат відповів, сего не знаємо.

Дня 23. II. запитувала льв. конзисторія, чи можна пит. I. р. Николї Устияновичеви надати стипендию, а що відповідь ректорату була корисна, тому він її небавом дістав[4]).

Провини питомців не зменьшали ся і тому льв. конзисторія потвердила ряд кар на „transgressores legum Seminarii“, ухвалених на сесиї ректорату, відбутій в цьвітни[5]), а перемиська конзисторія поручила 30. V. „exprobrari Petro Aleksiewicz Th. II. malum profectum et Josepho Śliwiński malam comportationem“[6]).

Йосифови Здановичеви відповіла конзисторія дня 6. VI, що не може дістати стипендиї, бо належить до латиньского обряду[7]), а пит.

ложено справу його видаленя. (Тамже за рік 1832 р. ч. 152), почім дня 10. VIII. запитувала конзисторія ректорат, чи Шашкевич не допустив ся ще яких провин, крім сеї, за яку його видалено. (Тамже за рік 1832. ч. 270).

[1]) Тамже за рік 1832. ч. 332.
[2]) Тамже за рік 1833. ч. 24, 25, 31, 81 і 155.
[3]) Тамже за рік 1833. ч. 43.
[4]) Тамже за рік 1833. ч. 69 і 116.
[5]) Тамже за рік 1833. ч. 136.
[6]) Тамже за рік 1833. ч. 153.
[7]) Тамже за рік 1833. ч. 154.

Григ. Сінґалевичеви, який просив, щоби его звільнити з семинариї а наділити стипендиєю, консисторія рівнож відмовила[1]).

Дня 13. IX. заявив ся ректорат за видаленєм пит. Андр. Партикевича, Дм. Грушкевича і Клима Поглодовського з причини лихих поступів в науці, однак консисторий видалила тільки Поглодовського, а про двох других запитала ректорат, чи не годило би ся їх задержати в семинариї, за чим остаточно ректорат заявив ся[2]). Видалено рівнож пит. Івана Держка задля лихих нот при іспитах[3]). З иньшої причини вилучено з дух. стану Филемона Зарицького, який виманив дозвіл на вихід з семинариї під позором відвідин хорого брата, прибрав собі за товариша Мих. Вербицького та намовляв його, щоби зайшов з ним до господи (cauponam). Колиж Вербицький відмовив і вернув домів, Зарицький сам зайшов до неї і там пив без міри, так що слуга вечером відвів його до семинариї. На вислід слідства Зарицький не ждав і сам добровільно опустив семинарию, а консисторія вилучила його за те з дух. стану і поручила ректоратови, щоби перестеріг иньших питомців, які не повинують ся приписам, та щоби обмежив »ліценциї«[4]).

Що тодішня семинарія не манила до себе питомців, видно з того, що шістьох з поміж них: Ромуальд Крижановський, Йос. Острожинський, Йос. Левицький, Теодор Кочоровський, Мих. Недвецький, та Іляр. Глиньский „ad seminarium intrare recusaverunt", бо доси мали стипендію і воліли при ній остати. Консисторія поручила їм дня 16. X. 1833 р., безпроволочно заняти опорожнені місця, або „renuntiare studio theologiae"[5]).

В тім самім часї, дня 17. X. часть питомців утекла з проходу і против волї преф. Гординського пішла до лїса св. Софії, а що се були питомці IV. року, тому уділено їм догану, а пит. Волянському, що вдруге 19. X. відлучив ся від проходу, наложено кару „abstinentiae a prandio" та загрожено карою видаленя[6]).

Перемиська консисторія переслала дня 31. X. питомцям „ob malos mores notatis" а також тим, що робили лихі поступи в словяньскій

---

[1]) Тамже за рік 1833. ч. 212 і 364.

[2]) Тамже за рік 1833. ч. 271. 280 і 325. Задержано в семин. пит. Ів. Стрільбицького, хоть він, подібно, як Грушкевич, двічи перепав при іспиті. Тамже за рік 1833. ч. 326.

[3]) Тамже за рік 1833. ч. 284 і 291.

[4]) Акти ч. 62. Einreich. Protok. з р. 1833 ч. 352, 401 а з р. 1834. ч. 36.

[5]) Тамже за рік 1833. ч. 378.

[6]) Тамже за рік 1833. ч. 348 і Акти ч. 63.

мові. догану[1]), а льв. консисторія признала дня 2. XI. Марк. Шашкевичеви цертифікат[2]).

На конець розкажемо ще про одну подію, яка мала комічну закраску, а яка рівнож звершила ся в 1833 році. Дня 27. IX. доніс ректорат консисторії, що пит. Ів. Слоневський, Мих. Горалевич і Пант. Штогрин, богослови III. р., яких що й но іменовано заступниками дяків (vicecantor-ами) зложили на угощенє своїх товаришів квоту 28 злр. і спровадили вечером перед семою годиною, „quo crates ante culinam positae pro cibis ad Infirmarium deferrendis aperiri debebant", через кухню при помочи броварних слуг дві бочівки пива, та зложили їх в „depositorium" недалеко інфірмаря під ч. 23.

Ключ від „depositorium" (комірки) дістали они від інспектора рефектарів, Мих. Пожаковського[3]) під позором, що мають там зложити „olas florum" (вазони). Пиво замовили пит. Слоневський і Горалевич після пополудневих викладів в бровapi in platea Fresnelstrasse.

В годину опісля, як спроваджено пиво, дізнав ся про те від слуги Стефана Лися преф. Гординський і доніс ректорови. Коли після вечері перед 8 годиною зібрали ся питомці в числї около 40 осіб в третім рефектари, явив ся між ними ненадійно ректор і »здобув« („occupavit quinque cantharos cerevisiae a duobus doliis jam detractae") та велїв їх службі забрати. Опісля пішов ректор до комірки, в якій переховувано пиво, забрав ключ до неї від пит. Слоневського, найшов в ній і »здобув« остаточно дві бочівки пива, які замкнув в комірцї а ключ забрав з собою.

---

[1]) Einreich. Protokoll за рік 1833. ч. 375.

[2]) Тамже за рік 1833. ч. 363.

[3]) Інспектора рефектарів установлено ще в р. 1821 (Арх. льв. Конс. ч. 2294/1021 praes. 3. XII. 821) і визначено йому платню 8 зл. конв. мон. місячно. Обовязком його було, завідувати будинком семинарії, наглядати над службою, начинєм, приладами до гашеня огню, над дрібними направками. Коли Пожаковський став таким інспектором, ректорат в р. 1830 просив ґубернію, щоби йому піднесла платню з 8 зл. на 12 зл. 30 кр. місячно. (Тамже praes. 12. Junii 830 ч. 2053/344). В р. 1831 признано йому мешканє в семинарії. Коли у Львові вибухла холера, він дбав про те, щоби вичищено будинок, витріпано всї річи, а після повороту питомців з ферий під його доглядом переведено дезинфекцию. Замість підвисшеня платнї признано йому за те з ґубернії 50 зл. ремунерациї. (Тамже ч. 3602/688 praes. 3. X. 1832). Пожаковський укінчив, як екстерніст перем. епарх., богосл. студиї „et ideo, qua theologus conspicitur". (Тамже ч. 3427/549 praes. 3. X. br. 832). Мабуть, в р. 1834 його висьвячено, а чи іменовано на його місце кого иньшого, даних не маємо.

В два дни пізнійше відбув ректорат сесию і рішив сконфіскований „corpus delicti“ віддати „ad nosocomium ad S. Lazarum“, а згаданих трех питомців покарати шестигодинним карцером, який мали відбути найблизшого дня. Після сесиї післано дверника семинариї до префекта заведеня св. Лазаря, Авдиковського, який заявив, що по полудни забере пиво своїм возом. Вечером післано вдруге дверника до Авдиковського, який заявив, що коні доси не вернули та просив, щоби пиво перехо- вано до найблизшого дня. Однак того самого вечера витягнули питомці

Ґен. вік. Мартин Барвінський
(з фотоґрафії портрету, власности льв. Консисториї).

скобель від комірки і хотіли спустити пиво. Коли однак надійшов дверник, питомці поутікали а пиво „in pavimentum effluxit“. За хвилю надійшли віцеректор Дембіцький і преф. Кучинський та не найшли в бочках більше як „duos cantharos cerevisiae“, які поділили між себе слуги семинариї.

Супротив сего ректорат завісив свою первісну ухвалу, почав сте- жити за питомцями, що вломили ся до комірки, та висловив гадку, що

згаданих трех питомців, які „huic violentiae ansam semper praebuerint", треба би покарати не шести, але дванайцятигодинним карцером, або навіть иньшою, тому так легкою карою, що їх дотеперішне поведенє було згідне з приписами.

Консисторія веліла дня 2. X. перевести додаткове слїдство, а то переслухати дверника, чи не мігби вказати хотьби одного питомця, які перед ним утїкали та списати зізнаня інспектора рефектарів, Пожаковського і кухаря Франковського, якпх обовязком було дбати, щоби пива не внесено через кухню.

Ректорат відповів дня 30. X. 1833 р., що не міг вислїдити виновників, а з переслуханя Слоневського, Гаралевича і Штогрина вийшло на яву, що першу вістку про те, що пиво вже спущено з бочівок, одержали від пит. III. р. Льва Готеровського та Ів. Грабянки. Готеровський заявив при переслуханю, що після вечері бачив він біля комірки тільки віцер. Дембіцького і преф. Кучинського та чув, як вони про се розмовляли. Грабянка учув першу вістку про спущенє пива від двох питомців-новиків, яких лично не знав. Дверник не умів подати близших вказівок. Пожаковський і Франковський оправдували ся, що пиво привезено тодї, коли они були заняті в рефектари, зглядно кухнї. Ректор додав, що в рефектари застав „cum cantharis cerevisiae" пит. Мих. Яцковського, Теод. Чорного, Мих. Кушнїра, (з IV. р.), Мих. Довголуського, Ів. Фльорияньского (novitium) і Сильв. Мейського (novitium) з III. р. Чотирох старших (veteranos) треба би покарати „poena duplicis abstinentiae", а двох новиків „unius abstinentiae a prandio". Не без вини також уважано пит. Готеровського і Грабянку, що не хотїли зрадити „infractores depositorii" і тому наложено на них кару „duplicis abstinentiae a prandio". Франковському загрожено виповідженем контракту, якби ще раз на щось подібного дозволив. Всї кари консисторія потвердила, а найбільше віднокутовав Мих. Пожаковський, якому ґубернїя веліла здержати ремунерацию в квотї 100 злр. признану в серпни 1833 р.[1]).

Оповіданє про події в семинариї в **1834 році** почнемо від питомців, що мусїли уступити з семинариї з причини лихих нот при іспитах. До них належали: Йос. Тарчановський, видалений дня 27. I., бо не складав іспитів[2]), Теодор Лущиньский (29. I.), бо дістав трету клясу з практичної фільозофії, а іспитови з релїґії і карі на него наложеній

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1833. ч. 303, 307, 312 і за рік 1834. ч. 16. Порівнай В. з. С. »Хроника« (Дѣло з р. 1888 ч. 174). Питомцем, що вийняв скобель від комірки мав бути Мих. Людкевич. Автор »Хроники« переносить сю подію безосновно на рік 1834.

[2]) Тамже за рік 1834. ч. 21 і 118.

не хотів піддати ся[1]), і Мих. Колянковський (22. II.) що не зложив іспитів з першого семестра[2]).

На основі сесийного протоколу ректорату з лютого веліла льв. консисторія стежити за поведенем пит. Іляр. Полянського (III. р.), Петра Алексевича (I. р.) і Гавр. Сероічковського (філ. II. р.), а колиб хто з них „contra praescripta peccaverit, Consistorio relationem exhibendam pro eisdem e seminario dimittendis"[3]).

Президія ґубернії поручила дня 11. IV. ч. 438, щоби стипендисти і екстерністи „ad frequentanda exercitia religiosa et scientifica in seminario stringantur et eorum comportationi domesticae et occupationi invigiletur"[4]).

Дня 15. V. вислав ректорат до консисторії донесене „de renitentia alumnorum Michaelis Halikowski et Petri Blus (II. p.), на яких наложено кару duplicis abstinentiae a prandio"[5]).

Дня 24. V. донесла консисторія ректоратови на основі реляциї поліциї, що питомці „induti vestitu clericali in suspectis hortis et locis in societate non decenti vagentur, hacve ratione scandalum praebeant". Колиби питомці сего не залишили, то поліция сама „ex officio processura est cum alumnis"[6]). Сей акт відчитано того самого дня питомцям, а дня 4. VI. прислала консисторія розпорядок, щоби поодинокі члени ректорату наглядали над поведенем питомців, при виході, повороті і на проході, та щоби старали ся викорінити все, що було би „honestati et ordini domestico contrarium"[7]).

В самій семинариї провини не уставали. Накладано на питомців кари, які львівська консисторія потверджувала, а між ними висловила она догану пит. Онуфр. Луцькому, „qui tria indusia vendidit". З окрема дістав він від ректорату кару „unius abstinentiae a prandio". При сїй нагодї перестерігала консисторія питомців, щоби не важили ся продавати ераріяльних річий[8]). Перемиська консисторія жадала від ректорату дня 14. VIII, щоби „alumni disciplinae seminaristicae impatientes, non expectato tempore, donec studia theologica terminaverint, sed illico Consistorio deferantur"[9]), а дня 16. X. переслала поіменний виказ доган

---

[1]) Тамже за рік 1834. ч. 22 і 110.
[2]) Тамже за рік 1834. ч. 54 і 58.
[3]) Тамже за рік 1834. ч. 92.
[4]) Тамже за рік 1834 ч. 136.
[5]) Тамже за рік 1834. ч. 147 і 190.
[6]) Тамже за рік 1834. ч. 157 і Акти ч. 68.
[7]) Тамже за рік 1834. ч. 167 і Акти ч. 69.
[8]) Тамже за рік 1834. ч. 191 і Акти ч. 70.
[9]) Тамже за рік 1834 ч. 231 Акти ч. 73.

для питомців, які занедбували обовязки „ad vagandum proclives erant“ і курили тютюн. Не поминено тут також екстерністів а від ректорату зажадано, щоби найпізнійше в місяць по іспитах присилав спис тих, що їх без причини не зложили[1]).

Скоро тільки питомці зїхали ся після ферий до семинариї, Митрополит поручив ректоратови, щоби їм відчитано приписи поведеня і розпорядив, що префекти, коли йдуть на прохід з питомцями „non in vestitu seculari incedant, sed potius semper veste talari utantur“[2]).

Перем. Консисторія запитувала дня 21. VIII. ректорат „de moralitate et adplicatione alumni Michaelis Lewicki, absol. Th. III. cum opinione praestanda, num idem in Seminario retineri queat, vel vero dimittendus est?“[3]), а дня 25. IX. жалував ся проф. догматики Пенка, що пит. Мих. Бульвінський днем раньше „in collegio importune se gessisse et erga Professorem fuisse irreverentem“. Семинарія була ще сьвідком одної авантури, яку виправили згаданий пит. Мих. Левицький, Йос. Крушинський і Йос. Константинович дня 16. 17 і 18. VII, коли їх зневолювано до складаня іспиту з церк. слов. мови перед феріями, але про неї розкажемо в останній главі[4]).

Годить ся згадати, що дня 25. I. 1834 р. повідомила львівська консисторія ректорат, що ґубернія дозволила Маркіянови Шашкевичеви ходити на богословські студиї[5]). Крім сего запитували обі консисториї ректорат, до котрої епархиї належав ук. пит. Ант. Свидніцький, що старав ся о посаду учителя двоклясової, нормальної школи в Сяноці[6]). Вкінци згадаємо й про те, що дня 7. VI. переслала львівська консисторія ректоратови „explicationem presbyteri spiritum recolligentis Eudocymi Symonowicz cum ordinatione, ut a stipendista Mogielnicki super iis, quae in citata explicatione leguntur, scriptis danda explicatio exigatur et sibi submittatur“[7]). На тім вичерпуємо огляд подій з р. 1834.

Про **рік 1835 і поч. 1836** прийде ся нам сказати не богато в тій главі. Зазначимо хиба, що льв. консисторія рішенем з 3. I. 1835 „ex

---

[1]) Акти ч. 81 і Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 324.
[2]) Акти ч. 74 і Einreich. Protokoll з р. 1834 ч. 237.
[3]) Тамже з р. 1834. ч. 243.
[4]) Тамже за рік 1834 ч. 208, 239, 264.
[5]) Тамже за рік 1834. ч. 28.
[6]) Тамже за рік 1834. ч. 145.
[7]) Тамже за рік 1834. ч. 170. На сїм місци запотуємо ще хиба, що в цьвітни 1834 р. вислав хтось до окружного уряду донос про „varias defraudationes adstitutorum laborum sartoreorum“ і консисторія веліла здати собі справу. (Тамже за рік 1834. ч. 113 і Акти ч. 66).

integro probavit poenas in transgressores legum Seminarii latas" на основі протоколів сесиї ректорату з грудня 1834 р.[1]); що дня 5. II. покарано пит. Йос. Макогонського, Теод. Кульчицького, Алекс. Обушкевича Атан. Книгиницького, Вас. Крушельницького і Голїнатого „abstinentia a toto prandio" за »шкарти« з проходу; що дня 20. II. виловив ректор Йос. Сонєвицького (III. р.) „quod in pallio pipam cum sugibulo repositam habuit" і за се покарано його

Др. Онуфрий Криницький
(на основі рпс. пит. Ів. Вендзїловича з р. 1837).

віднятєм останної страви: що дня 26. II. пит. I. року, замешкалі під ч. 43 Лев Мацїлинський, Гавр. Сероічковський, Сьокало, Ів. Крушельницький, Камінський, Теодор Стрільбицький, Йосиф Шухевич, Телїшевський, Сїнкевич і Шимонович забрали з комірки дерево, щоби собі ночию запалити. Виловлені о. Дембіцьким не дістали за кару вечері;[2]) що дня 24. II. 1835 р. подякувала

[1]) Einreich-Protokoll за рік 1835 ч. 10.
[2]) В. з С. »Хроника« (»Дѣло« з р. 1888 ч. 174).

консисторія питомцям за 5 зл. зложених на фонд вдів і сиріт по сьвященниках, а зібраних ще в попереднім році при гробі Христа;[1]) що дня 25. III. вніс Марк. Шашкевич просьбу о дозвіл виїхати на село „curationis causa“, на що йому дозволено;[2]) що дня 26. III. 1835 р. відбули питомці поминальне богослужене за цісаря Франца I. на якім пит. Воєвідка виголосив в німецькій мові „sermonem funebralem“, яку опісля за дозволом ґубернії видруковано п. з. „Trauer-Andacht“;[3]) що здержано стипендиї Дан. Шевадзуцькому, Мих. Дячукови, Стеф. Стрільбицькому і Теод. Ілєвичеви і Спір. Колянковському та вичеркнено їх з катальоґів, перших чотирох, як здає ся задля лихих поступів, а останного тому, бо він „militiae nomen dedisse“;[4]) що дня 19. X. пит. II. р. Стефан Турчинський „seminarium deseruisse“;[5]) що пит. Петро Алексевич просив о звільнене з семинарії, на що консисторія згодила ся[6]) і що усунено з префектури дра Іл. Лучаківського, про що ми говорили вже на иньшім місци. Що не бракло в семинарії й опісля питомців, які відлучали ся від своїх кляс при виході з семинарії, що курили тютюн, що двійку а навіть трійку дістали з пасторальної, про се сьвідчить акт, який друкуємо, а в якім льв. консисторія переслала будьто упімнене, будьто загрозу видаленя[7]).

З поч. 1836 р. дістав пит. Як. Височанський дозвіл з перем. консисториї „ordinem Praedicatorum intrandi“[8]). Она веліла також відобрати пит. Луці Ковальчукови (I. р.) цертифікат „ob producta falsa testimonia“[9]). Против екстерніста Ів. Блонського вела поліция доходжене за крадіж книжок, яке однак з браку доказів застановлено. Книжки, що найдено при сій нагоді в антикварні Іґля, а були власностию семинарії, звернено ректоратови а граматику ілірийської мови поручено віддати Марк. Шашкевичеви[10]). На куреню тютюну приловлено пит. Ів.

[1]) Einreich. Protok. з р. 1835. ч. 58.

[2]) Тамже за рік 1835. ч. 73 і 75.

[3]) Тамже з р. 1835. ч. 102 і 128. Питомцям веліла ґубернія подякувати за поважане памяти цісаря. Гляди також мої »Польські конспірациї« стр. 11—12.

[4]) Einreich. Protokoll з р. 1835. ч. 79, 132 і 145, 117, 145—6, 148, 105 і 111.

[5]) Тамже з р. 1835. ч. 268.

[6]) Тамже за рік 1835. ч. 210.

[7]) Тамже за рік 1835. ч. 115. Акти ч. 89.

[8]) Einreich. Protokoll з р. 1836 ч. 4.

[9]) Тамже з р. 1836. ч. 8.

[10]) Тамже з р. 1836. ч. 16, 73 і 304. Акти ч. 92. I. і II. Блонський старав ся в р. 1838 о цертифікат, але відступив від просьби. Einreich. Protok. за рік 1838. ч. 341.

Крича, Ів. Чайковського (ІІ. р.), Андр. Маціликського, Тим. Залуського[1]), а небавом Айт. Ґадзінського, Ів. Чайковського (IV. р.), Йос. Ганкевича і Льва Маціликського, який в додатку перебирав ся в цивільну одежу[2]). Всім їм загрожено видаленєм, о скільки не поправлять ся. Дня 5. III. зажадав ректорат, щоби видалити пит. Ів. Головацького, однак конзисторія не прихилила ся і веліла йому поправити лиху ноту з біблійної археольоґії. Та Головацький сего не послухав і сам опустив дня 23. V. семинарію, почім потягано за те його отця до відвічальности, а його самого дня 26. IX. видалено з семинариї[3]). Дня 5. III. дістав ґен. вік. Барвінський порученє, розслідити, чому доси питомцям нагорток і реверенд не доставлено?[4]). Дня 19. IV. вніс Марк. Шашкевич просьбу о відпустку на село для поратованя здоровля, яку йому в три дни пізнійше признано[5]).

На тім могли би ми закінчити реєстр дисциплінарних справ, викликаних некарностию або лихими поступами питомців за час від дня 15. IX. 1829 р., коли в дійсности уступив з становища ректора, крил. Дубовицький, аж по день 27. V. 1836 р. коли останний акт в протоколах семинариї вписав ректор о. Стефан Теліховський. Після уступленя Дубовицького перейняв дійсний провід семинариї о. Сим. Вісłоцький, який однак вже від дня 4. марта 1830[6]) р. нею, задля тяжкої недуги, займати ся не міг, а в липни закінчив житє. В дійсности від марта 1830 р. почав управляти семинарією о. Теліховський. А припадав початок його ректорату на дуже тяжкий час, хотьби тільки тому, що в семинариї містило ся зразу 320 питомців та що доперва в падолисті 1831 р. обмежено се число на 233 осіб. Кермувати семинарією серед таких відносин було майже неможливою річию. В семинариї витворила ся була свого рода типова традиція некарности, яку степенували незавинені ректоратом заворушеня підчас холєри і промахи питомців в справі харчу, викликані форитованєм невідповідного доставця харчу з боку ґубернії.

Ректор Теліховський не мав на стільки сили і поваги, щоби переломити традицию некарности, неслухняности та всякого рода псот, яку дістав у спадщині після свого попередника, а яку скріпляли незалежні від него обставини. А підривала його заходи в сім напрямі нетаєна

---

[1]) Також з р. 1836. ч. 54. Акти ч. 98.
[2]) Також з р. 1836. ч. 96. Акти ч. 100.
[3]) Також з р. 1836. ч. 67, 105, 160, 200, 202, 299. Акти ч. 101—IV.
[4]) Також з р. 1836. ч. 69. Акти ч. 99.
[5]) Також з р. 1836. ч. 131 і 137.
[6]) Дня 3. III. 1830 вписав о. Вісłоцький останний акт в протоколах семинариї. (Також за рік 1830. ч. 103).

неохота до него з боку конснсториї. Скоро тільки митр. Мих. Левицький іменував дра Венедикта Левицького візитатором семинарії, о. Теліховський просив дня 2. III. 1836 р. митрополита, щоби його звільнив з ректорату і визначив йому иньше становище[1]). І хоть о. Теліховський поставив справу дуже ясно і дав доказ, що хоче усунути ся з ректорату, найшов ся якийсь чоловік, який доніс, будьто би він дня 9. IV. 1836 р. прийшов нетверезий до церкви св. Юра, а митрополит дав вислів своїй антипатиї до о. Теліховського і зажадав від него оправданя. Отець Теліховський відповів „pro sua justificatione, quod die 9. Apr. a. c. ad Ecclesiam Archicathedralem sobrius venerit, et quod infirmitate correptus recesserit“ а на доказ долучив сьвідоцтво лїкаря. Се оправданє післав митрополит до ґубернїї, яка його приняла до відомости[2]). Ще раньше, бо з початком падолиста 1835 р. післала якась »чесна душа« анонїмний донос до ґубернїї про браки в семинариї, про лихе поведенє віцеректора Дембіцького, про звязи ректора Теліховського з преф. Лучаковським, а президія ґубернїя зажадала, щоби ординаріят зарадив лихови і здав звіт[3]). Самого доносу в руках не маємо та зміст його легко відгадати. Ректора Теліховського посуджено о пияньство та товаришованє з нещасливим, на його жаданє усуненим преф. Лучаковським і о розтрату гроший. Теліховський вислав дня 25. XI. одну „justificationem“, о скільки анонїмні заміти відносили ся до браків в семинарії, а в другій вияснював своє становище супротив усуненого префекта. Ґубернїя приняла сї оправданя до відомости та зазначила, що не стверджено нїяких надужить[4]). Навіть тодї, коли ректор Теліховський усунув ся з семинарії та виїхав на село, консисторія зажадала від ректорату, щоби їй донесено, коли він виїхав на село або коли верне[5]). Сими стежними листами виставила собі консисторія сьвідоцтво вороговання против чоловіка, який серед таких, крайно неприхильних відношень, мав удержати карність і лад в семинарії.

VII.

(Слїди Польських конспірацнй в семинариї в лїтах 1834—6 і способи заради).

Ми не мали би повного образу управи о. Теліховського семинарією, якби не присвятили окремої главп слїдам польських конспірацнй серед питомців, та не згадали про способи протидїланя.

---

[1]) Gestions-Protokoll d. gr. kath. Ordinariats з р. 1836. ч. 8.
[2]) Тамже за рік 1836. ч. 10, 11. 12.
[3]) Тамже за рік 1835. ч. 61.
[4]) Тамже за рік 1835. ч. 62, 64, 68.
[5]) Einreich. Protokoll des gr. kath. Semin. за рік 1836. ч. 179 і 201.

В »Хроніці льв. дух. Семинариї« В. з С. читаємо під р. 1831 таку вістку: »Питомець Кульчицький, родом з Кульчиць, покинув з килькома товаришами духовне заведенє і всї удали ся до польського повстаня, та затягнули ся під хоругов польського ґенерала. Дверніцкого«[1].

Сам Теодор Кульчицький, увязнений в процесї Гречанського, випирав ся участи в повстаню з легко зрозумілих причин, та се минало ся з правдою. Маємо сьвідоцтво його сина, який потвердив нам, що отець брав участь в повстаню з 1831 р., коли був фільозофом II. р. Що й иньші питомцї (може й екстерністи, над якими контроля була тяжша), пішли до повстаня, про се сьвідчила би записка, уміщена в протоколах дух. семинариї за рік 1832, де читаємо:

„Consistor. Metropolit. dtto 9 a m. c. (Octobris) N-r 25. schol. pro notitia et in casu pro usu faciendo conmmunicat ea, quae Ex. C. R. Gubernium dtto 1-a Febr. a. c. N-r 6324 intuitu eorum theologiae studiosorum, qui in Poloniam tempore revolutionis ibi emigrarunt, et illinc in praescripto tempore reversi studium theologicum continuare cupiunt, sibi significaverat“[2].

Міг сей акт відносити ся виключно до латинських питомцїв, хоть тодї не було цїли, висилати його до руської семинариї. Колиж зважимо, що руські питомцї жили тодї польським духом, що навіть з унїверситетської катедри, з уст професора-Нїмця, Мавса можна було почути слова заохоти, щоби питомцї і взагалї студенти йшли до повстаня, то годї було би дивувати ся, якби руська з роду, а польська з пересьвідчень молодїж, взяла в повстаню участь.

Вже сам факт, що Кульчицький взяв участь в польськім повстаню, а в додатку оповіданя повстанцїв, гарні, мелянхолїєю овіяні патріотичні вірші і піснї з часів революциї 1831 р., всякого рода брошури, друковані тайком у Львові, улекшували також дорогу до ширеня в семинариї патріотичної, а навіть конспірацийної, польської пропаґанди. Її душею, був як здає ся, вже в р. 1833. питомець-фільозоф II. року. Іван Сілецький, який в падолистї 1833 р. брав живу участь в заворушенях з причини харчу, уложив навіть жалобу до ґубернатора, за що присуджено йому кару шестигодинного карцеру[3]. Однак він сїй карі не хотів піддати ся і дня 30. I. 1834 р. покинув семинарию[4]. Митрополит письмом з дня 8. II. 1834 р. жадав від ректорату, щоби відобрав від Сілецького нову реверенду[5], а в цьвітни 1834 р. доніс

[1] »Дѣло« з р. 1888 ч. 174.
[2] Einreich. Protokoll з р. 1832. ч. 348. під днем 18. X.
[3] Тамже з р. 1834. ч. 6.
[4] Тамже з р. 1834. ч. 26.
[5] Тамже з р. 1834. ч. 46. Акти ч. 65.

ректорат, що Сілецький реверенду віддав та що ходить дальше на II. рік фільозофії[1]).

З семинарією Сілецький звязи не пірвав, з питомцями сходив ся, передавав їм книжки, а в р. 1834 заложив тут тайне, конспірацийне товариство, якого цілию було, відбудованє Польщі. Сам станув на чолї сего товариства, доки не був зневолений утечи до Франциї. Ціла ся пропаґанда вийшла однак на яву доперва в 1838 р. в судовім процесї о. Дезид. Гречанського.

Але мали ректорат семинариї і взагалї духовні власти в тім часї иньші клопоти.

З початком 1834 р. дізнала ся поліция, що з літоґрафії та друкарнї інституту Осолїньских, основаних що йно в р. 1830 і поч. 1833[2]) пущено цілий ряд нелеґальної літератури та що для змиленя слїду, зазначено на заголовних картках, будьто інкриміновані твори вийшли в Липску, Варшаві, або Парижи. Дня 11. цьвітня 1834 замкнено згадану літоґрафію і друкарню, а дня 14. червня увязнено директора інституту Осолїньских, Константина Лєлїву Слотвінського, під замітом державної зради. Його передержано в слїдстві поверх три роки, доки не засуджено придворним декретом з дня 16. V. 1837 р. ч. 2557/197 на осьмилїтну вязницю, утрату шляхотства і зворот процесових коштів, з тим, що кара, яку відбуде на Куфштайнї, має числити ся від дня 21. VI. 1836 р. (дня вироку львівського суду). Сей присуд відчитано Слотвінському дня 31. V. 1837 р. в кримінальнім судї у Львові, а з окрема прилюдно перед народом.

Головним сьвідком в процесї Слотвінського був складач Казимир Томашевський, який з поч. 1833 вступив на службу до що йно заложеної друкарнї Осолїньских, складав тут нелеґальну лїтературу і в пару місяців пізнїйше, мабуть, зі страху перед відвічальностию, вернув до Варшави, де дня 16 (28) IV. 1835 р. зложив перед комісиєю сильно обтяжаючі зізнаня. В склад комісиї входили, „wiceprezes 6 klasy Jeżuczewski, 8 klasy Andrzejewski, kapitan Inferów, Rotmistrz Bałabucha, podporucznik Leuchte i Andrzey Tański, Assesor sądowy inkwiruiący“.

Томашевський зізнав, що від сїчня до марта 1833 р. зложено в друкарнї Осолїньских на порученє Слотвінського[2]). „Spis imienny męczenników polskich“ a na pierwszey kartce tey listy rycina, wyobrażająca kopalnie, w których polscy ieńcy przybrani w ubiory niewolnicze, pracowali. Na końcu tey listy wyrażono było Warszawa 1833[3]).

---

[1]) Тамже з р. 1834, ч. 111.

[2]) Dr. Wojciech Kętrzyński „Zakład Narodowy im. Ossolińskich“ Lwów 1894 стр. 16 і дальші.

[3]) Екземпляр сеї рідкої брошури, в якій подано 774 імен повстанців, переховує ся в бібліотецї Осолїньских під ч. 16. 189. Спис

2) Reduta Ordona (складали Зомбковський і Томашевський[1]);
3) Treny wygnańca (складав Смолїнський);
4) Wiersz do Matki Polki (складали: Зомбковський і Томашевський);
5) Druga Rocznica 29 listopada, prozą pisane (складав Томашевський[2]). Останні чотири брошури друковано в 20 тисячах примірників з заміткою: Roku 1833 w Lipsku.
6) Trzy konstytucye polskie з дописскою: Roku 833 w Lipsku.
7) Księgi Narodu polskiego, на котрих вичеркнено слова: drukowano w Paryżu, w drukarni Didota", а дописано „w Avinionie, w drukarni wdowy-Pluchard, czyli też Guichard Aine r. 833[3]).

Томашевський кінчив свої зізнаня: „Kiedy nie chciałem pracować w drukarni Zakładu Ossolińskich i do tego Słotwiński nakłonić mnie nie mógł, oświadczył mi: „Kiedy nie chcesz pracować w Drukarni Zakładu Ossolińskich dla dobra Polaków — to ruszay sobie napowrót do Warszawy, niech Cię tam wezmą Moskale, kiedy ich tak kochasz i nie chcesz być współziomkom użytecznym[4]).

Нема сумнїву, що такої нелеґальної лїтератури видано в друкарнї інститу Осолїнських протягом 1833 і поч. 1834 р. значно більше. Між иньшим вийшла тут книжка п. з. „Pieśni patryotyczne z czasów rewolucyi polskiej" і з нею головно звязані клопоти, які доторкнули ся також львівської дух. семинарії.

Дня 11 цьвітня 1834 р. донесла президія ґубернії митрополитови, що шт. IV. р. екстерніст Ів. Вендзїлович віддав до друку в інститутї Осолїнських „cantilenas revolutionares". Вендзїловича вилучено дня 4. V. 1834 р. з духовного стану, хоть небавом заміти против него сильно обмежено і закидувано йому тільки, що він подав, як добрий рисівник, ілюстрації до революцийних пісень, що вийшли в друкарнї Осолїнських[5]). Річ ясна, що Вендзїлович не знав навіть, що його ри-

---

імен попереджує передмова з дописскою: „Lipsk 29 Listopada 1832", а не „Warszawa 1833", як подав Томашевський.

[1]) „Reduta Ordona" Міцкевича переховує ся в бібліотецї Осолїнських під ч. 107. 364 а на заголовній картї напись: Lipsk 1833.

[2]) „Druga Rocznica 29 Listopada" перехована в бібліотецї Осолїнських під ч. 59. 981., але я її до рук дістати не міг.

[3]) Ся рідка брошура находить ся в бібл. Осолїнських під ч. 47.839. з написю на загол. картцї: „W Awinjonie w drukarni wdowy Guichard Aine. r. 1833".

[4]) Судові акти в справі Слотвінського переховують ся в краєвім архіві (бернадинськім) у Львові Reg. 24.

[5]) Порівнай мою студию: »Польські конспірації« стр. 7 і др. Василь Щурат: »Два перші публичні виступи Марк. Шашкевича« (»Дїло« за рік 1911 ч. 247).

сунки призначені до нелеґальної книжки, яка мала тайком вийти у Львові.

Дуже інтересні дані подав про Вендзіловича др. Ів. Франкови очивидець сих подій, о. Онуфрий Ганкевич, парох Вовча, висьвячений в р. 1834., які тут переповідаємо:

»Директор бібліотеки Осолінських, Константин Слотвінський візвав його до рисованя »для потреб закладу« ріжних патріотично-польських рисунків: королів, ґенералів, битв, повстанців і т. п. Сі рисунки літоґрафовано опісля в тайній друкарні закладу і тисячами розкидано по краю. В р. 1833 (має бути 1834) власти вислідили сю друкарню. Слотвінського і многих учасників сеї роботи увязнено. Між увязненими був, мабуть, також Вендзілович. Коли однак виявило ся, що він був несьвідомим учасником протизаконної роботи, його випущено, але все таки за кару виключено його зі всіх шкіл Австрії. Довело ся бідному артистови-самоукови стратити кілька літ, поки йому дозволено скінчити семинарію. Здаєсь, що в тім часі дав йому захист в Перемишли еп. Снїгурський, що цінив його артистичні спосібности і дав йому відновити малюнки в епіскопській каплиці в Перемишли. Від него також і з того часу походять рисунки в нових »Требниках«. Вкінци за протекцією Снїгурського, йому дозволено висьвятити ся і вислано його на сотрудництво до Вовча. Але тут він не міг довго видержати, покинув сотрудництво і пішов до Дрогобича, де в латинськім костелї малював великий олтар і заробив кількасот золотих. Тільки пізнійше дістав він в турчанських горах якусь скромну парохію, де прожив в глуші і занедбаню свій вік. Умер на кілька літ перед роком 1886«.

Можна тільки жалувати, що на тім урвають ся взагалї наші вісти про Вендзіловича. Його переслуховано у львівській полїциї і протоколи переслано в р. 1834 до карного Суду, але дня 4. III. 1835 р. зажадав дир. поліциї від кримінального суду (ч. 3543) звороту їх в цїли дальшого переслуханя, що й зроблено. Через те акт переслуханя Вендзіловича не задержав ся між судовими актами Слотвінського і хто знає, чи не затратив ся. Се одно певне, що Вендзілович ілюстровав „Pieśni patryotyczne z czasów rewolucyi polskiej 1831 r.“, що міг виготовити згадану више „rycin-y“ до „Spisu imiennego męczenników polskich“, рисувати портрет Костюшка, якого відбитку найдено при ревізиї у Слотвінського і т. п.[1]). Знаємо також на певно, що він рисував портрети дра Венед. Левицького і дра Онуфр. Криницького, які вийшли в літо-

---

[1]) При ревізиї у Слотвінського найдено з книжок і брошур, з яких, без сумніву, богато друковано тайком в друкарні Осолїнських: „Do Matki Polki“, „Treny wygnańca“, „Reduta Ordona“, „Druga rocznica

ґрафічних відбитках, а які ми репродукуємо[1]). Можлива річ. що і для »Зорі« Марк. Шашкевича приготовив Вендзілович рисунок Богдана Хмельницького на основі рисунку в творі Бантиша Каменського.

Посуджене Вендзіловича о видане революцийних пісень, вісти про польський, конспірацийний рух між молодежию взагалї, склонили, очивидно, президію ґубернії до підозріня, висловленого в листах до руських владик, що чимало студентів йде тому на богословські студиї, щоби мати на становищи сьвященників більше нагоди до веденя революцийної пропаґанди між народом і до виступів против уряду.

Вправдї против сего підозріня протестували в серпни 1834 р. митрополит Левицький і еп. Снїгурський, та у відповідь, немовби на глум, прислала президія ґубернії дня 25. VIII. 1834 р. порученє, щоби Николу Кміцікевича, шт. IV. року, у якого в Перемишли найдено обидні письма против архикнязя ґубернатора, перемиського старости та війська, а який в додатку є членом тайного товариства, не допущено до сьвячень. як чоловіка „C. R. Regimini male addictum“[2]).

Розпорядки президиї ґубернії в справі Вендзіловача і Кміцікевича велїли митрополитови розглянути ся основнїйше в грозї розвою польських конспірацийних стремлїнь серед духовної молодежи.

Щоби здержати конспірацийну пропаґанду серед питомців, відбув митр. Михайло Левицький дня 11. вересня 1834 р. візитацию львівської духовної семинарії та найблизшого дня видав Ректоратови два порученя. Перше мало на цїли викоренити серед питомців звичай купованя книжок „praeter scitum Superiorum“ і тому поручав митрополит ректоратови, щоби відбував з часта ревізиї книжок питомців, бо тільки в такий спосіб можна буде їх здержати від непожиточної, або

---

29. Listopada“, „Trzy konstytucye polskie“, „Rada powstania“ (з допискою: kein Exemplar vorgefunden“, „Towarzystwo wzajemnej pomocy“, „Ostatnie słowo do ziomków moich“, „Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość?“, „Konfederatka“, „Polak we więzieniu“, „Księgi narodu polskiego“, „Krótkie roztrząśnienie praw trzech dworów“, „Moskale w Polszcze“, „Urządzenie pospolitego ruszenia“, „O narodowości Polaków“, Pamiętniki o powstaniu Litwy i ziem ruskich“, „Musztra dla gwardyi“, „Powstanie na Wołyniu“, „Spis imienny męczenników“, „Pieśni rewolucyjne z czasów rewolucyi polskiej“, „Poległym za wolność (Octav-Bläter mit der Aufschrift 29 Listopada) а з образків: портрет Костюшка.

[1]) Ів. Ем. Левицький »Бібліоґрафія« (1800—60) ч. 307.

[2]) Гляди мої »Польські конспірациї« стр. 7. і др. В. Щурат: »Два перші публичні виступи М. Шашкевича« (»Дѣло« за рік 1911. ч. 247).

C

й шкідної лектури[1]). Рівночасно зарадив митрополит, щоби питомці кождої неділї і сьвята після лїтурґії „hymnum pro salute Imperatoris in Ecclesia decantent", бо тодї задержать у своїй памяти обовязок молитви за цїсаря і виявлять вдячність за безплатне приміщене в семинариї. А щоби серед питомців будити почуте „subditatis, amoris, fidelitatis et subjectionis erga C. R. Majestatem" поручив Митрополит, щоби з початком кождого місяця один зі спосібнїйших питомцїв виголошував промову про обовязки супротив монарха в приявї всїх товаришів, що перебували в семинариї, або поза нею. В такій промові повинен бесїдник піднести головно те, що питомцї вже тепер мають сповняти сї обовязки, щоби опісля могли їх тим успішнїйше впоювати в нарід. Першу таку промову визначив митрополит на день цїсарських іменин (4. X.), причім дав повновласть ректоратови, вибрати серед більшого числа промов сю, яка „majori cum fructu in medium proferri posset"[2])

Саму гадку введеня подібних промов президия ґубернїї признала „tanquam fini conformem", а з порученя митрополита візвано питомців, щоби обробляли тему „majori cum zelo et diligentia", бо не виключена річ, що їх промови відошле ся до висших інстанций „et exinde major laus, majusque meritum in eos ipsos redundet"[3]).

На порученє митрополита в справі промов про обовязки супротив монарха відповів ректорат дня 2. жовтня 1834 р., що виготовлюють їх вже питомці IV. року Дезидерий Гречанський, Іван Авдиковський і Йосиф Левицький з Володимирцїв[4]). Може Гречанський найскорше звинув ся з промовою, а може єго промова найбільше припала до вподоби ректоратови, (досить, що він пішов на перший огонь і виголосив її в означений митрополитом день. Його промову відослано Консисториї, яка висловила йому признанє[5]). Між дальшими бесїдниками прізвища Йосифа Левицького з Володимирцїв не находимо, бо він умер дня 29. I. 1835 року[6]). На таких промовах являли ся в музею дух. семинариї не тільки всї питомцї і члени ректорату, але також митрополит, про-

---

[1]) Гляди: Акти ч. 75. Порівнай: Einreichungs-Protokoll des griech. kathol. General-Seminariums за рік 1834 ч. 256.

[2]) Акти ч. 76. Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 257.

[3]) Акти ч. 78. Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 278.

[4]) Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 301 і Акти ч. 80.

[5]) Акти ч. 80. Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 301 і 340. Тим самим гадка дра В. Щурата, висловлена в »Дїлї« за рік 1911 ч. 247, будьто першу промову виголосив Шашкевич дня 4. X. 1834 р., не має нїякої основи.

[6]) Einreich. Protokoll з р. 1835 ч. 25.

фесори богословя і запрошені державні достойники. Так приміром, прибули дня 19. цьвітня 1839 року на промови питомців Фр. Балька і Якова Шведзіцького, виголошені в день уродин цісаря Фердинанда І. президент ґубернії, барон Кріґ, митрополит Мих. Левицький, „consiliarii aulici“ Ельмаєр і Кравс, ґуберніяльні совітники, Бобовський і Странський, крилошани і професори, др. Венедикт Левицький, др. Онуфрий Криницький, Заґурський, Атман, Михалевич та лікарі др. Вольф

Др. Вен. Левицький
(на основі рис. пит. Ів. Вендзїловича з р. 1837).

і Ґербель[1]). Промови виголошувано в мовах німецькій, латинській, польській і руській. З часта визначувано по двох бесідників на один день. Мабуть, не від річи буде, коли подамо прізвища всіх питомців, які виголосили свої промови в лїтах 1834—41., причім користаємо в части з ласкаво уділених нам записок проф. Тершаківця, який богато сих

[1]) Порівнай: Акти ч. 173. Einreich. Protokoll з р. 1839 ч .108.

промов мав в руках і заповів про них окрему студію[1]). Додамо ще, що промови виголошувано не все з початком місяця, як нас впевняв др. Василь Щурат[2]). Так отже, як ми зазначили в горі, першу промову виголосив дня 4. жовтня 1834 р. Дезидерий Гречанський в латинській мові. Вслід за ним держали промови в році 1834;

дня 20. XI. Іван Авдиковський (в нім. мові);
» 8. XII. Теодозий Кочоровський » » ;

В р. 1835 » 3. I. Антін Менцінський (в лат. мові[3]);
» 12. II. Антін Воєвідка з IV. р. (в нім. мові);
Маркіян Шашкевич з II. р. мабуть, в руській мові;
» 8. III. Осип Бержиньский (в польській мові);
» 5. IV. Мих. Іскрицький (в лат. мові);
» 10. V. Мих. Гринда « »
» 7. VI. Мих. Лятошинський (в польській мові[4]);
» 11. X. Григ. Лучаковський (в лат. мові[5]);
» 12. XI. Атаназий Литвинович (в нім. мові[6]);
» 13. XII. Лев Полевий[7]) (невідомо, в якій мові);

---

[1]) Мих. Тершаковець: »До житеписи Маркіяна Шашкевича«. (Записки наук. тов. ім. Шевченка том 105 стр. 105).

[2]) Гляди: др. Щурат: Два перші публичні виступи М. Шашкевича. (»Діло« за рік 1911. ч. 247).

[3]) В „Einreichungs-Protokoll“ за рік 1835 ч. 16 читаємо під днем 26. I: „Submittuntur ad Cons. Metropol. tres sermones ad universos Candidatos status ecclesiastici mensibus 9 bri, X bri et mense currenti per alumnos Joann. Audykowski, Theodosium Koczorowski et Antonium Męciński habiti“. Всім трем згаданим питомцям переслала рівнож консисторія актом з дня 31. I. 1835 р. ч. 314 „complacentiam suam“ Порівнай: Einreichungsprotokoll за рік 1835 ч. 51).

[4]) Порівнай: Мих. Тершаковець: »До житеписи Марк. Шашкевича« (Записки наук. тов. ім. Шевченка. Том 106 стр. 107—8 і Einreichungsprotokoll за рік 1835 ч. 150, де подана загальна вістка про висилку промов до консисторії.

[5]) В Tabell-ї individualis питомців, що в р. 1836 перейшли до презвітеріяльного дому, читаємо, що Лучаковський родив ся дня 21. III. 1813 р. в Добровлянах, береж. округа, з отця molitor-а (мельника), що його прийнято до семинарії дня 2. IX. 1830 та що він „orationem de officiis erga Imperantem bene dixit, munere inspectoris Infirmarii fungebatur, caeterum fervidae indolis“.

[6]) А. Литвинович родив ся дня 23. IV. 1813 в Дрищеві, береж. округа, з отця сьвященика, до дух. сем. принято його дня 3. IX. 1835, „orationem de officiis erga Imperatorem idiomate Germanico bene dixit“. (Tabella individualis з р. 1836).

[7]) Промови Гр. Лучаківського, Ат. Литвиновича і Льва Полевого відослано до консисторії, яка висловила їм актом з дня 19. XII. р.

В р. 1836

дня 14.	I.	Мих. Сембратович[1]) (в лат. мові);
» 12.	II.	Мих. Бульвінський[2]) (в польськ. мові);
» 20.	III.	Йосиф Ловицький[3]) (невідомо, в якій мові);
» 19.	IV.	Дмитро Лучаковський[4]) (в нім. мові);
» 19.	V.	Григ. Ясїнський[5]) (в нім. мові);
» 12.	VI.	Мих. Шимкевич[6]) (в польській мові);
» 3.	VII.	Іван Шоробура[7]) (невідомо, в якій мові);
» 1.	XII.	Йосиф Левицький[8]) (в лат. мові);

1835. ч. 4018 „complacentiam suam" (Порівнай Einreichungsprotokoll за рік 1835. ч. 318 і 323).

[1]) Гляди: Тамже за рік 1836 ч. 17. В згаданій Tabell-ї individualis за рік 1836 читаємо, що Мих. Сембратович родив ся дня 21. XI. 1834 р. в Мохначці, сандецького округа і був сином сьвященика, що до семинарії прийнято його дня 3. IX. 1834 р. та що „orationem de officiis erga Imperantem dixit". Гляди Акти ч. 93.

[2]) Порівнай: Einreichungsprotokoll за рік 1836. ч. 62. З Tabell-ї individualis за рік 1836 дізнаємо ся, що Бульвінський родив ся на Гарбарах під Перемишлем з отця міщанина, що його прийнято до Семинарії 1834 р. та що „orationem de officiis erga Imperantem egregie dixit". Акти ч. 96.

[3]) Порівнай: Einreichungsprotokoll за рік 1836. ч. 110. В згаданій Tab. individ. за рік 1836 читаємо, що Йос. Левицький родив ся дня 6. IV. 1807 р. в Тростянци, колом. округа, з отця сьвященика, що його прийнято до дух. семин. 26. XI. 1835 р. і що „orationem de officiis erga Imperantem egregie dixit".

[4]) Einreichungsprotokoll за рік 1836. ч. 157. Лучаковський родив ся дня 26. X. 1813 в Добровлянах, береж. округа, з отця „molitora". До семинарії приняте його дня 2. IX. 1830. „Orationem de officiis erga Imperatorem habuit. Tab. indiv. за рік 1836.

[5]) Einreich. Protok. з р. 1836 ч. 165. Ясїнський родив ся дня 4. II. 1811 р. в Ценерові, жовк. округа, був сином сьвященика. До семинарії принятий дня 12. IX. 1835 р., почім „orationem de officiis erga Imperatorem dixit" (Tabella individualis з р. 1836).

[6]) Einreichungsprotokoll з р. 1836. ч. 205. Шимкевич був сином міщанина, родив ся дня 8. XI. 1806 р. в Кривчи, перем. округа. До семинарії принятий 8. IX. 1835 р. „Orationem de officiis erga Imperantem dixit, multamque eloquentiam commonstravit". (Tabella individ. з р. 1836).

[7]) Einreich. Protok. з р. 1836. ч. 205. Шоробура родив ся дня 19. I. 1810 р. в Городищи, бережанського округа, з отця „molitor-а". До семинарії принятий дня 2. IX. 1830 р. „munere ductoris diligenter fungebatur; orationem de officiis erga Imperatorem bene dixit". (Tab. individ. з р. 1836).

[8]) Einreich. Protok. з р. 1837. ч. 5., під яким зазначено висилку його промови до Консисторії.

В р. 1837	дня 29.	I.	Роман Пасїчинський[1]) (в русько-нїм. мові);
	» 19.	III.	Теодор Саєвич[2]) (в лат. мові);
	» 19.	IV.	Порфір Білїнкевич (в лат. мові);
			Сильвестер Вербянський[3]) (в нїм. мові);
	» 30.	V.	Антін Угриновський[4]) (в нїм. мові);
	» 26.	XI.	Данило Лаврінів) (в лат. мові);
В р. 1838	» 14.	I.	Софрон Глїбовицький[6]) (в лат. мові);
	» 18.	I.	Йосиф Скоморовський[7]) (в польській мові);
	» 19.	IV.	Василь Сьокало (в лат. мові);
			Стефан Куриловир[8]) (в нїм. мові);
	» 22.	V.	Йосиф Ганкевич[9]) (в лат. мові);
	» 4.	VI.	Гаврило Галецький (в нїм. мові);
	» 1.	VII.	Осип Шухевич[10]) (в польск. мові);
	» 22.	X.	Юліян Левиньский (в нїм. мові);
	» 2.	XII.	Іван Волиньский[11]) (невідомо, в якій мові);
В р. 1839	» 2.	II.	Лев Ясеницький 2) (в лат. мові);
	» 19.	IV.	Франц Балько (в лат. мові);
			Яков Шведзїцький[13]) (невідомо, в якій мові);
	» 30.	V(?)	Антін Федорович (в нїм. мові);
			Алекс. Добряньский (в польській мові);
			Антін Величковський[14]) (» »);
	» 9.	XI.	Антін Могильницький (в руськ. мові[15]);

[1]) Тамже за рік 1837. ч. 111. Коротенькі виїмки з сеї промови Пасїчиньского подав др. Щурат в »Дїлї« за рік 1911. ч. 247 в статийцї: Два перші публичні виступи Маркіяна Шашкевича«.

[2]) Einreich. Protok. з р. 1837 ч. 147.

[3]) Тамже за рік 1837. ч. 215.

[4]) Тамже за рік 1837. ч. 252.

[5]) Тамже за рік 1837. ч. 527.

[6]) Тамже за рік 1838. ч. 36 і Акти ч. 149. I.

[7]) Тамже за рік 1838. ч. 72 і Акти ч. 149. II.

[8]) Тамже за рік 1838. ч. 127 і Акти ч. 149. III.

[9]) Тамже за рік 1838. ч. 147 і Акти ч. 149. IV.

[10]) Тамже за рік 1838. ч. 234, під яким відіслано промови Галецького і Шухевича до Консисториї. Акти ч. 194. V.

[11]) Тамже за рік 1839. ч. 34., під яким відіслано промови Левиньского і Волиньского Консисториї. Акти ч. 168.

[12]) Einreich. Protokoll з р. 1839 ч. 106. Акти ч. 171.

[13]) Тамже з р. 1839. ч. 180 і Акти ч. 173.

[14]) Einreich. Protokoll з р. 1839 ч. 209, під яким всї три промови відослано до Консисториї. Акти ч. 174.

[15]) Порівнай: Вѣнокъ Русинамъ на обжинки уплѣлъ Иванъ Б. О. Головацкій ч. II. у Вѣдни 1847 стр. 1—33, де подані виїмки з сеї

В р. 1840	дня 30.	I.	Маркил Зіневич[1]) (в польськ. мові);
	» 2.	III.	Іван Ступницький[2]) (в нім. мові);
	» 19.	IV.	Мих. Константянський[3]) (в лат. мові);
	» 30.	V.	Антін Могильницький (в нім. мові);
		»	Маркил Зіневич[4]) (в лат. мові);
	»	2. VIII.	Ник. Петровський[5]) (в польськ. мові);
В р. 1841	»	?	Рудольф Мох (в руській мові);
	»	?	Ник. Проскурницький (в нім. мові);
	»	?	Іван Зборовський (польськ. мові[6]);
	»	19/IV	Йосиф Парилович (в лат. мові[7]);
	»	30/V	Максиміліян Комарницький (в нім. мові);
	»	»	Зборовський Іван[8]) (в лат. мові);

промови п. з. »Слово о повинностехъ пôдданыхъ«. Гляди також Einreichungsprotokoll за рік 1840. ч. 78.

[1]) Тамже за рік 1840. ч. 78.

[2]) Тамже за рік 1840. ч. 182.

[3]) Тамже за рік 1840. ч. 276.

[4]) Тамже за рік 1840. ч. 304., під яким промови Могильницького і Зіневича відослано до Консисторії.

[5]) Тамже за рік 1840. ч. 330 під днем 14. VIII. читаємо: „Rectoratus substernit orationem ab alumno Nicolao Piotrowski sub finem anni scholastici in Ecclesia Seminarii habitam".

[6]) В архіві львівської Консисторії найшов я акт: praes. 26-a Aprilis 841. 1647/157 в якім читаємо: Rectoratus Seminarii Generalis dtto 26-a m. c. N-ro 52. substernit tres orationes de officiis erga SS. Majestatem observandis ab alumnis et auditoribus theologiae anni quarti Archidioecesanis Leopoliensibus, Rudolpho Mech in lingua ruthena, Nicolao Proskurnicki germanice et a dioecesano Premisliensi, Joanne Zborowski polonice coram universis status sacerdotalis candidatis habitas. Ad acta 17. Septembris 824. Jachimowicz. Гляди також Einreichungsprotokoll за рік 1841. ч. 152.

[7]) Екземпляр сеї промови находить ся в архіві дух. Семинарії у Львові. В „Tabell-ї individualis" питомців, що перейшли до презв. дому з кінцем 1841 р. читаємо таке: „Decreto Illmi ac Rudmi Consistorii Premisliensis d. 5. Junii a. c. Nr. 1348 laudatus. Orationem de officiis erga S. Majestatem servandis dixit. Munere ductoris fungebatur".

[8]) Einreich. Protok. за рік 1841. ч. 285, під яким промови Комарницького і Зборовського відослано до Консисторії. Гляди Einreichungsprotokoll за рік 1841. ч. 285. В „Tabell-ї individualis" з р. 1841 читаємо про Зборовського: „Decreto Ill-mi Rudmi Consist. Prem. dto 5-a Junii a. c. Nr. 1348 laudatus Duas orationes de officiis erga S-sam Majestatem servandis praeclare dixit".

дня ? Александер Апіян[1]) (невідомо, в якій мові):
» » Іван Кізіма[2]) » »

Чи в роках 1842—3 виголошувано які небудь промови про обовязки супротив монарха — не знаємо. Принайменьше в протоколах духовної Семинариї нема про се ніякої згадки. Всеж таки сей звичай не устав, коли находимо акт, що ще в р. 1848 поручено питомцям, виготовити такі промови[3]).

Сама гадка таких промов вяже ся тісно з енциклїкою папи Григорія XVI., розісланою в р. 1834 до церковної єрархії, а зверненої против брошури Lamenais п. з. „Paroles d'un Croyant", повної революцийних кличів[4]). Та всеж таки виголошуванє промов про обовязки супротив монарха не спинило конспірацийної, польської пропаґанди, а сам факт, що першу промову виголосив пит. Дезидерий Гречанський, що саме в тім часї вів таку пропаґанду серед питомців духовної семинариї, сильно підорвав значінє тих промов, що накликували до льояльности і вірности австрийському престолови. І коли для тих питомців, що жили польськими ідеалами, такі промови могли бути покривкою для впрост противної, тайної роботи, чи аґітациї, то для питомців, що думали над відродженєм української народности в Галичинї, они мали немале значінє, бо були середником, який дозволяв їм на виступи в українській мові, на прилюдне ширенє їх засад серед питомців, на розбуджованє народної самосьвідомости між духовною молодежию, яка небавом мала взяти провід серед нашого народа в Галичинї. В сих промовах годї не добачати реакциї против польських симпатий, які так живо захопили

[1]) В згаданій „Tabellі individualis" з р. 1841. читаємо: „Apian Alexander, Decreto Illmi ac Rndmi Consist Metrop. dto 20. Julii a. c. Nr. 2288 laudatus. Orationem de offiiciis erga S-sam Majestatem servandis dixit. Munere Ductoris fungebatur".

[2]) „Kisima Joanes orationem de officiis erga S-sam Majestatem servandis dixit". Тамже з р. 1841.

[3]) Між актами львівської Консисториї найшли ми нотатку сего змісту: „A Rectoratu Seminarii inviantur sequentes Alumni ad elaborandas orationes de officiis erga Sacratissimam Majestatem et in gremio Alumnorum constituto a Rectoratu tempore declamandas, anno schol. 848.
Guszalewicz Joannes 19. Aprilis in lingua ruthena,
Charkiewicz Carolus 30. Maji in lingua Germanica,
Jaworski Michael 19. Aprilis in lingua Germanica,
Jarymowicz Michael, si locum oppurtunum haberet,
Kurecki Leopoldus 30 Maji in lingua latina
Zakliński Alexius, si locum opportunum haberet".

[4]) Др. Василь Щурат: »Два перші публичні виступи Маркіяна Шашкевича« (»Дїло« за рік 1911 ч. 247).

дуже значну часть питомців львівської духовної семинариї. Та про се буде мова на иньшім місци.

На всякий спосіб порученє митр. Мих. Левицького в справі промов про обовязки супротив монарха переведено дуже точно. Вказує на се найкрасше їх значне число (57), яке припадає на несповна вісім літ. Не від річи буде тепер розглянути ся, як перевів Ректорат дух. семинариї порученє митрополита в справі ревізиї книжок.

Згаданий нами на вступі сеї глави розпорядок митр. Мих. Левицького не був одиноким. В початку жовтня 1834 р. донесла митрополитови президія ґубернії, що всякі „perversi homines“ старають ся при помочи шкідних книжок защепити серед кандидатів духовного стану „seditiosas suas opiniones“ і тому обовязком ректорату було би, „sub propria responsione strictissime invigilare“, щоби така лєктура не доходила до рук питомців. Митрополит покликав ся дня 10. X. 1834 р. на замітки президиї і поручив ректоратови, щоби зборонив вступу всім, що могли би між питомцями вести того рода аґітацию, щоби відбував з часта ревізиї книжок і про їх вислід доносив Конснсториї, а з окрема щоби також звернув увагу питомців-екстерністів на небезпеку, яка їм грозить з боку всяких підступних людий. Питомці повинні пильнувати науки, не читати нічого без відомости ректорату, а коли би яка небудь небезпечна книжка дістала ся до їх рук, то їх обовязком, донести про се безпроволочно ректоратови. І президиї ґуберниї і митрополитови залежало на тім, щоби питомці не набули небезпечних засад і не ширили їх на становищах сьвящеників між народом[1]). Подібне порученє видав також ректоратови дня 16. X. 1834 р. перемиський епіскоп, Іван Снїгурський[2]).

Ректорат услухав приказу владик і перша така ревізия відбула ся перед днем 7. падолиста 1834 р., бо тогож дня доніс ректорат митрополитови, що „libros atque scripta alumnorum revisa, atque nulla scripta perversa principia continentia apud alumnos reperta esse“[3]).

Другу ревізию відбув ректорат дня 13. XI. 1834, але й тоді, як здає ся нічого не найшов[4]). В тім самім часї дійшла до відомости митрополита вістка, що між питомцями ширив заборонені книжки Іван Сїлецький, який по скінченю фільозофії перейшов на правничий виділ, тому дня 8. падолиста виготовив митрополит нове порученє для

---

[1]) Акти ч. 79 і Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 297.
[2]) Акти ч. 82 і Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 323.
[3]) Einreich. Protokoll. з р. 1834. ч. 327.
[4]) Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 334.

ректорату, щоби безпроволочно доніс, чи такі книжки, достарчені питомцям Сілецьким, находять ся в семинарії, щоби пильно стежив за питомцями дома і поза семинарією і щоби беріг їх перед спокусою ріжних непевних людий[1]). Ректорат відбув трету з ряду ревізию і дня 17. XI. відповів митрополитови, що „libros perversae materiae apud alumnos adinventos non esse“ [2]).

Здавало би ся, що після всіх тих розпорядків і ревізий настане серед питомців дух. семинарії спокій. Тимчасом не минув ще рік 1834, а вже дня 20. XII. доніс директор богословських студий Захариясевич митрополитови, що екстерніст-богослов I. року, Іван Дрималик, як се сам зізнав в поліцці дня 9. грудня, „potationi indulgens et in crastinum continuaverit, ac eo modo in quadam taberna pirgiis excitatis, temulentus et mentis impos ad officium Policiei irruperit, ibi clamores et rixas cum militibus concitaverit, atque contumeliosis vociferationibus in Officium et Regimen offendens, in carcerem conjectus cum summo dedecore status suis vinculis compesci et sub custodia detineri debuerit. Idem mense Junio a. c. in caupona quadam suspecta contra Regimen vociferans, a custodio militari detentus et arresto punitus fuerat, quo tempore a suo fratre et patre familias de immorali vita accusatus fuerit“. За се видалено його з богословських студий і се рішенє оголошено екстерністам та питомцям прилюдно, з упімненєм, „ut a cauponis, et in genere a locis suspectis visitandis sibi solerter caveant“ [3]).

Хоть промови про обовязки горожан супротив монарха виголошувано дуже точно що місяця, то мимо сего президія ґубернії закомунікована митрополитови дня 21. II. 1835 р. (Nr. 76) „exhibitum a quopiam conceptum exhortationis eo fine elucubratae, ut alumni Seminarii de officiis erga Supremum Imperantem excitari valeant“ [4]). Раньше ще повідомила президія ґубернії про конспірацийний рух між питомцями духовних семинарий цісаря Франца I., який дня 6. I. 1835 року видав „supremam resolutionem“, закомунікувану всім епіскопам Галичини, а між ними митр. Михайлови Левицькому дня 11. II. 1835 р. в якій накликував „ut ex parte Ordinariatuum singularis cura habeatur, ut Candidati status spiritualis a seditiosis principiis revolutionalis Propagandae alieni maneant“ [5]).

---

[1]) Акти ч. 82 і Einreich. Protok. з р. 1834 ч. 329.

[2]) Einreich. Protokoll за рік 1834. ч. 339.

[3]) Арх. льв. Консисториї ч. 4038/638 praes. ad Sessionem 27. X. br. 834. Порівнай: Einreich. Protokoll з р. 1834. ч. 384 і з р. 1835 ч. 26., яким перем. Консисторія відобрала йому цертифікат.

[4]) Gestions-Protokoll d. gr. kath. Ordinariats з р. 1835. ч. 6.

[5]) Гляди мої: »Польські конспірациї« стр. 11.

В наслідок сего цісарського письма видав митрополит дня 27. II. 1835 р. новий акт, яким поручав, щоби ректорат не тільки строго наглядав „conversationem et epistolare commercium", але щоби також впоював в них обовязки супротив монарха і урядів. В тій цїли повинен духовник семинариї у своїх екзортах частїйше вертати до таких тем Так само повинні префекти розяснювати се питане, а префект, що викладає ексеґезу, обовязаний вказувати, що сьвяте письмо велить шанувати власти. Рівнож вкладав митрополит обовязок на питомців, щоби й они у своїх проповідях, виголошуваних по церквах, не занедбували таких тем і ширили почутє сьвідомости обовязків серед народа. Вкінци поручив митрополит, щоби ректорат зборонив питомцям виступати прилюдно на львівській, польській сцені в характері акторів[1]).

Останне порученє не було нїчим новим. Вже в січни 1835 р. видав ординаріят подібну заборону пит. I. року Теофілеви Вислоцькому, який не то що ходив до театру, але й виступав на сцені в творі „Bracia Forster"[2]), а в місяць пізнїйше поновив таку заборону під адресою всїх питомців, що перебували поза семинарією[3]).

Президія ґубернії звертала ще дня 10. IV. 1835 р. увагу митрополита на екстернїстів і питомців семинариї „qui domus propinatorias frequentare consveverunt et de sortimentis seditiosorum notati sunt", а дня 7. X. 1835 р. що революційна пропаґанда стремить до того „ut principia seditiosa mediante Clero populo rurali et nominatim nobilibus pauperibus (Kleinadel) instillentur", причім домагала ся від ординаріяту, щоби вважав на сей рух і доносив президиї ґубернії про свої евентуальні поміченя[4]).

Та мимо всїх тих пересторог з сторони уряду, між питомцями відбуто в р. 1835 тільки одну ревізию, про яку ректорат доніс дня 17. XII., причім завважав, що „nullos libros inter alumnos principiis re-

---

[1]) Акти ч. 87 і Einr. Protok. з р. 1835. ч. 48. Натомість, як оповідав др. Франкови о. Онуфрий Ганкевич, парох Вовча, в р. 1833 або 4 відбували ся в самій семинариї театральні вистави в польській мові, до яких випожичав дир. польського театру Камінський костюмів і декораций. Співом управляв Григ. Шашкевич, а продукциї сольові і хоральні так дуже подобали ся, що Камінський почав анґажувати питомців до театру. В грі на семинарицькій сцені визначали ся пит. Ковальський, Ріпецький і Слоневський. Останний був також добрим рисівником і виготовив портрет дра Вен. Левицького. Зоря 1886 ч. 16. стр. 271—2.

[2]) Акти ч. 85 Einreich-Protokoll з р. 1835. ч. 17.

[3]) Акти ч. 86 і Einr. Protokoll з р. 1835. ч. 47.

[4]) Гляди мої: »Польські конспірациї« стр. 11.

ligionis aut bonis moribus adinventos esse"[1]). Консисторія виступила тоді з докором против ректорату, що обмежив ся на одній ревізиї, хоть на основі поручень з дня 12. IX. і 10. X. 1834 р. повинен був їх заряджувати частїйше[2]). Наслїдком сего докору ректорат зарядив ревізию дня 2. II. 1836 р., однак і сим разом не найшов нїчого такого, що противило би ся основам віри, або державним властям[3]). З таким самим, як здаєсь, вислїдом відбуто ще одну ревізию дня 2. IV. 1836 р.[4]). Була се остання ревізия, доверщена за ректора о. Стеф. Телїховського. Після уступленя о. Телїховського з ректорату заступали його зразу спільно віцеректор о. Дембіцкий і др. Вен. Левицький, а коли остаточно іменовано о. Телїховського сьвятоюрським парохом, провізоричним ректором став др. Венедикт Левицький.

VIII.

(Ректорат дра Вен. Левицького. Кари за тютюн. Заворушеня в р. 1836 р. в часї Сойму. Иньші дисциплїнарні справи та подїї за управи Левицького).

Характеристичною чертою дра Вен. Левицького було те, що нераз дрібні справи роздмуховав до великих розмірів, щоби тільки на зверх виявити енерґію. Та всеж годї йому відмовити заслуг у введеню карности в семинариї.

Найбільшим лихом і жерелом всяких иньших провин питомцїв вважав він куренє тютюну. Як сам писав, на 255 питомців в р. 1836 ледви 50 не курило, а з його власних 101 слухачів ледви 18 було вільних від сеї навички. Курено навіть по музеях. Він напоминав питомців, грозив видаленєм з семинариї і деякі з них викинули свої файки через мур огороду. В наслїдок сего др. Левицький почав ставити при іспитах меньші вимоги, однак після іспитів в червни 1836 р. ся лиха навичка загнїздила ся на ново, а питомцї курили в огородї та ріжними знаками, як свистом, плесканєм в долонї себе взаїмно перестерігали, коли ректор зближав ся. Тодї почав др. Левицький накладати на курцїв кари карцеру на протяг одного, двох, або трех днів, а в додатку видалював їх з семинариї, як прим. Галецького та иньших девятьох питомців, коли тільки не зложили приписаних іспитів[5]).

---

[1]) Einreich. Protok. з р. 1835. ч. 321.
[2]) Акти ч. 91. Einreich. Protok. з р. 1835. ч. 326.
[3]) Акти ч. 94. Einreich. Protok. з р. 1836. ч. 36.
[4]) Тамже за рік 1836. ч. 112.
[5]) Акти ч. 108. IV. стр. 146—7.

Традиція передає нам рівнож вістки, що др. Левицький завзято стежив за питомцями, які курили а они крили ся з файками по семинарицькій вежі, по углах огороду, чи коритарів, причім убирали ся в маски, але не з переду лиця, тільки по заду голови. Назвивано Левицького »моралїстом«, бо учив морального богословя, або „mosięże", бо тим словом відзивав ся він до питомців. Коли »моралїст« виловив замаскованих питомців з файками і они почали утїкати, то Левицькому, при слабім зорі, видавало ся, що вони утїкають в зад. Тодї ставав він на місци і кричав: „Nie uciekaj, Mosięże, bo się zabijesz, ja cię już za fajkę karać nie będę" [1]).

Та не все так щасливо кінчила ся істория з куренєм тютюну. Бувало й таке, що Левицькому поталанило прихопити питомця на горячім учинку, а тодї виданенє з семинарії було неминуче.

Так видалено за його ректорату питомців Івана Хромовського і Григория Бучаневича.

Дня 11. X. 1836 р. пішов Хромовський, богослов IV. р. з другим питомцем, Вас. Комарницьким після вечері около осьмої години через вікно спальнї до огороду, положив ся на землї і „longe lateque odorem hunc cum aliis spargeret". Коли однак побачив, що до него зближають ся два префекти, кинув свого товариша і хотів утечи, але тут йому не повело ся і він „odoriberus incidit in manus tertii". Др. Вен. Левицький доносив при сїй нагодї консисториї, що куренє тютюну в часї тодїшної посухи могло легко довести до пожару і тому треба би конче усунути Хромовського з семинарії, тим більше, що він „ut vagabundus et ad potum proclivis praenotatus". Консистория рішила справу по мисли ректора і видалила Хромовського не тільки з семинарії, але й з духовного стану а Комарницького покарала 12 годинним карцером „in pane et aqua" [2]).

Коли Хромовський в перших днях падолиста 1836 р. вніс просьбу до консисториї, щоби його надїлено цертифікатом, дістав відповідь: „Cum vigore Altissimae decisionis dto 31. Januarii 830 et decretorum altae aulicae studiorum commissionis dto 13. Februarii 830. Nr. 688, nec non excelsi CR. Gubernii dto 3-a Aprilis 830. Nr. 18.773 statutum sit, ut illi status ecclesiastici Candidati, qui ob quamcumque devictatem e Seminario excludi meruerint, eo ipso etiam a studiis theologicis excludantur, proinde supplicantis petito deferri non potest".

---

[1]) В. з С. »Хроника льв. дух. семин.« (»Дѣло« за р. 1888 ч. 177).

[2]) Акти ч. 106 і Einreich-Protokoll з р. 1836 ч. 365. і 370.

Надармо вставляв ся за видаленим питомцем дідич Незвиск, Іван Щепковський, який звернув ся дня 23. XII. 1836. р. листовно до митрополита і доносив, що Хромовський від 14 літ не має отця і був на його удержаню, що враз з його сином мешкав зразу в монастири Кармелітів, а опісля в Домініканів, де примірно поводив ся та що його поведенє в семинариї було рівнож добре, через що він на помилуванє заслугує.

В другім листі з дня 24. XII. 1836 р. писав Щепковський: „Co się tyczy iego moralności, dowodzą świadectwa szkolne i inne, ieżeli potrzeba wymagać będzie, od sławnych ludzi załączę. Potem fayka, przez którą tak dalecy na hańby swoiey sławy i na opłakany los swoiey Matki ukrzywdzonym został, nie była u J. Chromowskiego od W-go Xiędza kanonika znalcziona, albo odebrana, tylko iakoby od niego słychać, a gdy się zaczął exkuzować, żadney nie przyięto exkuzy, przytem po Kollacyi, nigdy nie było zabróniono za dormitarzami spacyrować, gdyż ieszcze oprócz tego było mu od Lekarza radzono, by po jedzeniu na wolnym powietrzu przychadzał się. Przy tem, że mu dodano, że skłonny do pijaństwa, bardzo mylnie iest udano, ponieważ po pierwsze żadnych dochodów z domu nie miał, ażeby mógł takowe trwonić, a po wtóre, że nawet iego Konstytucya i zdrowie słabowite na to mu nie pozwala".

Оба листи Щепковського велїв митрополит зложити до актів[1]). Вставляв ся за Хромовським також адюнкт прокураториї Лещинський, але рівнож безуспішно[2]). Даремними були також заходи Хромовського в р. 1837[3]), щоби його принято до семинариї, бо противив ся сему др. Вен. Левицький. Доперва в р. 1838., коли ректором був Григ. Яхимович, дозволено Хромовському повторити 4 рік семинариї а в місяци вересни принято його до семинариї[4]). Годї не завважати, що кара дволїтного видаленя з семинариї за файку, була хиба над міру острою.

Про иньшого питомця Григ. Бучацевича доніс др. Вен. Левицький перемиській консисториї, що він дня 18. жовтня 1836 р. відлучив ся від спільного проходу і прийшов домів доперва около семої години вечером „ebrius et fumo herbae nicotianae spirans", а що він ще перед принятєм до семинариї був „de vitio crapulae notatus", а всякі упімненя в сїм напрямі були безуспішними, тому треба би

---

[1]) Архів льв. Консисториї ч. 44999/771 praes. 24. X. bris 836., де переховані всї акти.

[2]) Порівнай: Акти ч. 108. IV. стр. 148.

[3]) Gestions-Protokoll з р. 1837. ч. 228, 312 і 319.

[4]) Тамже з р. 1838. ч. 132 і 315.

його видалити з семинариї. Перемиський епіскоп, Іван Снїгурський велїв вправдї Бучаневича безпроволочно видалити з семинариї і на його місце приняти иньшого кандидата[1]), однак зараз таки помилував його, мабуть тому, що Бучаневич був вже богословом IV. року.

Загально, як писав сам про себе Вен. Левицький до конзисториї, питомцї не любили його головно через те, що він старав ся викоренити курене тютюну з семинариї. А що питомцї знали його невмолимість супротив курцїв, тому при першій лїпшій пагодї, а специяльно в хвилї якого небудь заворушеня в семинариї, виймали файки і остентацийно курили.

Нагода така лучила ся в жовтни 1836 р. з нагоди відкритя у Львові сойму, коли Левицький виявив велику незручність та довів до дуже поважних неспокоїв між питомцями.

Дня 17. X. 1836 р. починали ся наради сойму. Сей день був вільний від викладів і питомцї хотїли побачити сьвяточний вїзд послів. Отворене сойму в тодїшнім Львові було чимсь незвичайним. По улицях збирали ся товпи народу, щоби приглянути ся, як вїздили посли і достойники до унїверситетської, бібліотечної салї, призначеної на засїданя сойму, при асистї війська і „des uniformirten Bürgerkorps“. Проводили соймови, ґен. ґубернатор Галичини, архикнязь Фердинанд де Есте і перший соймовий комісар, ґраф Фелїкс Мір. Вже дня 15. X. зголосили ся в ґенерального ґубернатора іменовані цїсарем соймові комісарі, Фелїкс Мір, що був тайним радником і Kämmerer-ом та Adam Ritter v. Strachocki, Kämmerer архикнязя. Дня 16. X. відправлено в митрополитальній церкві богослужене „zur Anrufung des heiligen Geistes“. В часї треваня сойму видав архикнязь чотири обіди для послів, ґенералїциї і президентів судів, а латиньский архиепіскоп Пістек „ein glänzendes Mahl“, на якім виголошено тоасти в честь монарха і його родини. Крім сего запросив ґуберніяльний президент барон Криґ дня 18 X. „eine aus besseren Ständen auserwählte zahlreiche Gesellschaft zu einem glänzenden Abendzirkel“, на якім явив ся також архикнязь ґубернатор[2]).

Нема сумнїву, що всї ті подїї живо займали львівських жителїв, і що вїзд архикнязя-ґубернатора та иньших достойників будив загальне зацїкавлене. Не диво, що й питомцї хотїли приглянути ся йому, але др. Вен. Левицький постарав ся вже заздалегідь о те, що митрополит заборонив питомцям в той день виходити з семинариї, бо вважав неуміснпм, щоби питомцї ставали по площах і улицях в характері видцїв.

---

[1]) Акти ч. 107 і 108 стр. 145 і 148. Einreich. Protokoll з р. 1836. ч. 380.

[2]) Lemberger Zeitung з р. 1836. Nr. 122.

Заборона виходу з семинариї, спричинена ректором, викликала серед питомців негодоване. Як доніс Вен. Левицький митрополитови, почали вже рано питомці IV. року виявляти невдоволене по музеях криком, а після обіду стали викрикувати на семинарицькім подвірю, атакували входові ворота і обкидали їх камінєм та повторили сю історию ще раз перед вечером. Коли задзвонено на вечеру, питомці пішли до рефектарів а часть їх після вечері почала поновно заворушене, дзвонила в дзвінки, уміщені в будинку семинариї і на вні близше музея, погасила сьвітло на коритарях, свистала та кричала: „idziemy na seym", а всї иньші курили в огороді файки.

Колиж найблизшого дня зібрав ректор дукторів і педелїв всїх років у своїм мешканю та дорікав їм остро за події з попереднього дня і взивав, щоби вони негодоване ректорату передали иньшим питомцям, счинила ся нова буча. Серед великого неспокою накинули ся в рефектари в часї обіду деякі питомці на дуктора Сероїчковського, так що він з плачем прибіг до ректора. Останний пішов безпроволочно до рефектаря і зганив їх в латиньскій мові, щоби служба не розуміла його слів. Виновниками заворушень в рефектари були, по гадцї дра Вен. Левицького, пит. Фр. Борисїкевич, Тадей Вірський, Алекс. Терлецький, Терентий Янкевич, Ів. Стрільбицький, Іларий Чирнянський і Спір. Алексевич. Виновниками неспокоїв в дни отвореня сойму уважав др. Вен. Левицький двайцятьох питомців.

Саме тодї був на соймі еп. Снїгурський, який в порозуміню з митрополитом велїв видалити з семинариї і дух. стану Фр. Борисїкевича, Ів. Стрільбицького і Спір. Алексевича, бо були недбалї в сповнюваню обовязків, „ad potum proclives", „fumatores", а Стрільбицький був вже караний тридневним карцером. Покарано також иньших питомців, а то Терлецького, Чирнянського, Плешкевича і Мацїлинського, „poena aresti in aqua et pane per tres dies", Вірського, Янкевича, Мацкевича, Держка, Грушкевича і Новосядловського 12-годинними реколекциями, а 12 питомцям загрожено видаленєм з семинариї, коли не піддадуть ся приписам семинариї.

Один з видалених, Фр. Борисїкевич вніс просьбу на руки митрополита о поновне прийнятє до семинариї та описав цїлу подію в значно иньшім сьвітлї. По його словам, питомці проходжували ся, як звичайно, дня 17 і 18 жовтня по городї, виривали з коренем сухі дерева, велїли всїдати на дереві одному з питомців та з окликом „eques Manastyrski iedzie na seym" возили його на дереві по огородї, доки з розмахом і криком не пускали дерева з рук. Пит. Сероїчковський обвинив несправедливо перед ректоратом питомців, немовби то вони обкидали ворота камінєм і йому дав ректорат слїпу віру. Колиб справдї питомці

допускали ся яких більших заворушень, то наставники семинариї, що були тоді дома, були би їх почули, вийшли би та упімнули би винних. Не гашено також нарочно вечером лямп по коритарях, тільки, як се було в звичаю, брали питомці їх з собою до дормитарів, щоби найти сьвічку, а хто не мав сьвічок, сей задержував лямпу у себе. В дзвінок від часу до часу з псоти дзвонено. Дня 18. жовтня зійшли ся питомці на обід. Тоді один з них, Бобикевич почав оповідати, що ректор мав піти до архикнязя-ґубернатора і просити, щоби дозволив здесяткувати питомців, коли не схотять виновників подій попередного дня видати. Борисікевич висловив сумнів, чи ректор, який при вступі до семинариї прирік, що буде дбати про добру славу питомців, схотівби доносити про сю псоту архикнязеви, а ще більше, чи домагав би ся строгої кари десяткованя питомців. Видно, що Сероічковський розпускав таку вістку про ректора, бо на сумнів, висловлений Борисікевичем, кинув на стіл ложку і почав до него викрикувати „ty iesteś kłamcą, nie zarzucaj mi kłamstwa!“ З сего повстала нова буча. Питомці підняли Сероічковського на глум, а коли він вийшов на середину рефектаря, почали кричати і веліли йому мовчати, або вийти. Сероічковський побіг до ректора, вказав на Борисікевича, як на головного виновника подій і за се стрінула його кара. Борисікевич рішучо перечив, немовби „potu inebrianti esse deditum“, бо рідко пє пиво і ніхто з членів ректорату не обвиняював його в пияньстві. Впрочім він сам складав іспита з відзначенєм, хотів навіть піддати ся богословським риґорозам, про що не мігби думати при наклоні до горячих напоїв. В семинариї через цілий час свого побуту управляв хором, а одного з питомців ставропигійського інститута нагороджував грішми, а все те хиба не сьвідчило би, шоби був „in divinis remissus“. Рівнож, від хвилї, як др. Вен. Левицький обняв управу семинариї, здержав ся він від куреня тютюну. Сам ректор мав заявити, що дав би про него кориснійшу опінію, але ініцнятиви взяти не може. Борисікевич просив митрополита, щоби йому замінено кару на лекцш, як се стало ся з пит. Константиновичем, Мих. Левицьким, або Бучаневичем.

Колиб ми навіть не дали в цілости віри оправданю Борисікевича, то всеж таки годі не завважати, що тільки незручність дра Вен. Левицького та його погроза, що піде з жалобою на питомців до ґубернатора а вкінци непровірені ректоратом жалоби питомця Сероічковського могли довести до таких заворушень.

Але др. Вен. Левицький враз з ректоратом піддержував своє первісне донесенє, покликував ся на сьвідоцтво віцер. Дембіцького, пятнував Борисікевича провідником тайної конспірациї „des bösen Gemeinsinns“ в семинариї, називав його оправданє мішанкою правди з неправдою,

виевняв, що положенє Сероічковського в рефектари було дійсно грізне, бо мало що не дійшло до бійки, а пит. Устиянович побоював ся, щоби питомці не побили Сероічковського і тому віцер. Дембіцький лишив ся в рефектари після обіду так довго, доки всі питомці не вийшли. Жалував ся також др. Вен. Левицький, що дістав анонімний лист з погрозою „zginiesz marnie!“, хоть сповняв точно свої обовязки, хоть старав ся пізнати недостатки і блуди, приписувані ректоратови, хоть заходив ся ревно біля того, щоби питомці не нарікали на економічний заряд, і коли питомці виступають против него то тільки тому, що видаленєм Хромовського і Бучаневича хотів спинити наліг куреня. Тоді підняло товариство „des bösen Gemeinsinns“ голову а питомці почали глузувати, що оба видалені дістануть ся знов до семинарії. Рівночасно з заворушенями в семинарії почало ся знов куренє тютюну в огороді. Тому противив ся ректорат, щоби Борисікевича прийнято до семинарії, бо його видаленє тільки підопре і увінчає бажаним вислїдом заходи ректорату, які стремлять до приверненя ладу в семинарії, який вже й так значно поступив в перед, що нема порівнаня між тим, що було попередного року, а що є тепер[1]).

Після такого рішучого застереженя з боку ректорату, просьба Борисікевича о зниженє кари остала без успіху. В маю 1837 р. вніс Борисікович просьбу о прийнятє до семинарії на руки цісаря[2]), однак в липни 1838 р. наспіла з Відня відмовна відповідь[3]), почім дозволено йому вписати ся на иньші студиї[4]). Годі не завважати, що кара була за тяжка, коли тільки возьмемо під розвагу, що Борисікевич в часї своєї провини був вже питомцем IV. року та що як сирота по циркулярнім офіциялови був надією своєї бідної матери вдови і сиріт[5]). Доперва на поновну просьбу до цісаря дозволено Борисікевичеви в маю 1839 р. „ut quartum annum theologiae frequentet et studia finiat“[6]).

Другого товариша недолї, пит. Спірідіона Алексевича не прийнято до семинарії, а тільки дозволено йому перейти до иньших студий[7]).

Щасливійшим був Ів. Стрільбицький, якому зразу дозволено рівнож вписати ся на иньший виділ[8]), однак з поч. 1838 р. одержав він

---

[1]) Акти ч. 109. Einreich-Protokoll з р. 1837. ч. 374, 379.
[2]) Einreich. Protokoll з р. 1837. ч. 190 і 243.
[3]) Тамже за рік 1838. ч. 244 і 329.
[4]) Тамже за рік 1838. ч. 527.
[5]) Акти ч. 108. III.
[6]) Einreich. Protokoll з р. 1839. ч. 155.
[7]) Тамже за рік 1837. ч. 471 і 496.
[8]) Тамже за рік 1837. ч. 494 і 496.

вже спроможність, кінчити богословські студиї[1]), а перемиська консисторня веліла ректоратови в падолисті 1839 р. за ним наглядати[2]). Коли в цілій, що йно описаній нами події з нагоди отвореня сойму др. Вен. Левицький не мав щасливої руки, то всеж таки треба йому признати певні заслуги в очищеню семинариї від питомців, що своїм приміром могли вносити розклад між товаришами. Видалено тоді: пит. Як. Нероновича за компромітуючу женитьбу, про що згадуємо ширше на иньшім місци; Дион. Шведзїцького, прямо незрівнаного »шкартяра«, що мимо накладаних кар, утїкав з семинариї в цивільній одежі, а який в додатку був „fumator“ „procliv-is ad vagandum“ „negligens in officiis domesticis et scholasticis“ і при кінци курсу дістав дві треті, а одну другу клясу[3]) пит. Хризанта Романовича, якого при кінци 1836 з монастиря Василиян прийнято до семинариї, та вже небавом, бо дня 4. I. 1837 р. велів митрополит видалити його з семинариї, духовного стану і монастиря за сповнене провин, нам близше незвісних[4]). За очивидно меньші провини видалено дня 3. XI. 1837 р. Йос. Копистянського (може й за те, що не зложив в час іспитів), коли небавом дістав цертифікат[5]).

У відношеню до питомців, що не складали іспитів, др. Вен. Левицький примінював подвійну міру. Тих питомців, що курили, видалював з семинариї, иньших щадив і задержував. В жовтни 1836 р. видалив він „ob malum in studiis profectum“ сїмох питомців з львівської (їх прізвищ не знаємо), а двох з перемиської (Теоф. Вархоляка і Ів. Шайдзїцького[6]), а в р. 1837 Теоф. Борковського (з пер. еп.[7]) і Андрея Навроцького[8]).

---

[1]) Тамже за рік 1838. ч. 26.

[2]) Тамже за рік 1839. ч. 415.

[3]) Акти ч. 104. I і II. Einreich. Protok. з р. 1836 ч. 265 і 300.

[4]) Акти ч. 114. Einreich. Protok. з р. 1836. ч. 441 а з р. 1837. ч. 1, 9, 89, 104, 131. Коли Романович просив о приняте до перем. епархиї, просьбі відмовлено, а консисторія запитувала ректора, чому не відобрано від него при видаленю „Winterleibel, 3 Hemden i Schnupftuch“. Хриз. Романович був православним пит. III. р. в Чернівцях і перейшов на унію. Для контролї релїґійних пересьвідчень віддано його до мон. Василіян. Монахом він не був. Уряд платив за його удержане в монастири.

[5]) Перем. Консисторія загрозила Копистянському, що відбере йому цертифікат, коли не заспокоїть грошевих претенсий Катар. Прети (Einreich. Protokoll. з р. 1836. ч. 245, 336, 535).

[6]) Einreich. Protokoll з р. 1836 ч. 331 і 341. Пор. Акти ч. 108 стр. 147. Видалено тоді також пит. Ґалецького.

[7]) Einreich. Protokoll з р. 1837. ч. 103.

[8]) Тамже з р. 1837. ч. 367.

Натомість вставляв ся др. Вен. Левицький, щоби директорат богосл. студий дозволив поправити пит. Дм. Грушкевичеви „examen ex histor. eccles, introductione in libros SS. V. F., exegesi et lingua hebraica" [1]).

Рівнож дозволив др. Вен. Левицький виїхати на ферії Ант. Щавиньському, хоть одержав злї ноти з інтродукциї та ексеґези [2]), Альбінови Нарольському, хоть дістав другу клясу з догматики [3]), Ів. Дубаневичеви „etsi secundam ex archaeologia et in secundo sem. tres secundas habet" [4]), Ант. Криницькому, хоть „secundam classem ex paedagogia in utroque semestri habet" [5]), Вас. Войнаровському, хоть мав другу клясу з морального богословя [6]), Стисловському „cum secunda classe ex dogmatica [7]) та Іляр. Котовичеви, рівнож з другою клясою [8]).

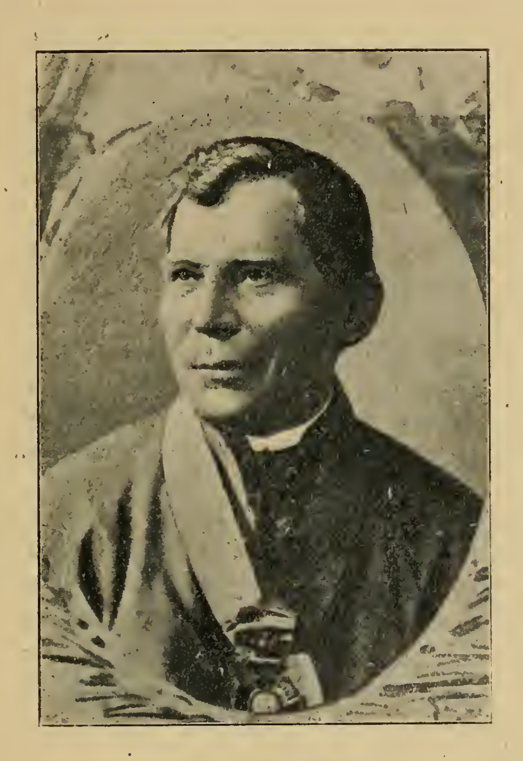
За його ректорату здержано стипендиї, імовірно, задля лихих нот Каролеви Ружицькому [9]) і Юліянови Кобилянському [10]), а відмовлено її Гавр. Ґалецькому [11]). Перем. Консисторія відмовила рівнож тоді цертифікату Ник. Стругарови „ob secundam classem e moribus", однак коли він виказав ся сьвідоцтвом, що його поведене в шкільнім роцї 1835/6 було бездоганне, цертифікат одержав [12]).

З иньших подій, які записані в протоколах семинариї, треба згадати, що в р. 1836 дозволено пит. Вас. Струмінському виїхати „extra Galiciam in imperium Russiae" [13]), що хорі на очи питомцї Гнатевич і Товарницький лїчили ся в р. 1837 в окуліста Сляріковського, якому за се признано ремунерацию [14]) та що пит. Ад. Брилїнський „in morbum variolorum prolapsit [15]).

---

[1]) Тамже з р. 1836. ч. 198.
[2]) Тамже з р. 1836. ч. 219 і 220.
[3]) Тамже з р. 1836. ч. 218 і 221.
[4]) Тамже з р. 1837. ч. 258 і 278. Раньше, бо в р. 1836 переслала перем. Консисторія до ректорату жалобу Хаїма Фроша против Дубаневича „cum mandato ut Judaeum pacificet". (Тамже 1836 р. ч. 355).
[5]) Тамже за рік 1837. ч. 257 і 278.
[6]) Тамже за рік 1837. ч. 280 і 285.
[7]) Тамже за рік 1837. ч. 281 і 285.
[8]) Тамже за рік 1837. ч. 283 і 295.
[9]) Тамже за рік 1836. ч. 242.
[10]) Тамже за рік 1837. ч. 21.
[11]) Тамже за рік 1837. ч. 91.
[12]) Тамже за рік 1837. ч. 19, 95.
[13]) Тамже за рік 1836. ч. 194, 198 і 266.
[14]) Тамже за рік 1837. ч. 22 і 29.
[15]) Тамже за рік 1837. ч. 23 і 26.

З житя людий, що брали, або взяли небавом участь в нашім літературнім житю, годить ся згадати, що в жовтни 1836 дозволено лишити ся на 4-літнім богословськім курсї пит. Ант. Могильницькому[1]); що дня 23. XII. 1836 р. просив Маркіян Шашкевич о відпустку для поратованя здоровля, яку йому признано, а коли дня 19. III 1837 р. просив о продовжене, консисторія дозволила йому остати на селї ще 6 неділь;) що дня 15. VI. 1837 р. вислав др. Вен. Левицький до пре-

Др. Ант. Юзичинський
(крилошанин перемиської капітули).

зидиї консисториї „Bericht hinsichts des in Ungarn gedruckten Werkchen Rusalka Dnistrowaja" і що наслїдком сего письма консистория поручила дня 30. VI. щоби Шашкевич і Вагилевич не виїздили на ферії та щоби екстерніст Головацький лишив ся у Львові; що дня 28. VI. вислав ректорат консисториї протоколи спи-

[1]) Тамже за рік 1836. ч. 377.
[2]) Тамже з р. 1836. ч. 476 а з р. 1837. ч. 96 і 119.

сані з »руською трійцею« в справі видання »Русалки«:[1]) що дня 11. VII. просив Шашкевич о дозвіл виїхати на кілька день „ad matrem periculose aegrotantem“[2]), що дня 18. VII. просив о дозвів виїзду на ферії Ів. Вагилевич а ректорат сю просьбу попер:[3]) що дня 26. VII. просив Шашкевич консисторию, щоби згодила ся на його виїзд на ферії, але консистория переслала його і Вагилевича просьбу до президиї ґубернії:[4]), що дня 31. VIII. одержали за »Русалку« Шашкевич і Головацький догану:[5]) що Вагилевич просив дня 6. IX. поновно о виїзд на село „sanitatis recuperandae gratia, praecipue oculorum“ і що остаточно сей дозвіл одержав[6]).

В протоколах семинарії зазначено ще, що тут доверешено в р. 1836 крадежи, а що виновником був слуга Стефан Лись, тому віддано його поліції[7]), та що в р. 1837 не дозволено мешкати в семинарії дякови Галіковському[8]).

Поведенє питомців було, в порівнаню з давнійшими часами, значно ліпше. На сесії ректорату з дня 8. III. підносив ректор др. Вен. Левицький, що питомці хиба дуже рідко відклонюють ся від обовязків в церкві, що навичку куреня майже викорінено, що рідко коли питомці опізняють ся з проходів, що несубординацию усунено, що в харчу замітні хиба дрібні бажаня питомців і в дійсности на тій сесії піднесено тільки, що деякі питомці сплять довше, як приписано, та що пятьох питомців не було на викладах проф. Ґеровського[9]). Тільки питомці-екстерністи виявили недбалість в сповнюваню церковних та шкільних обовязків, неслухняність, наклін до бійки, за що перемиський ординаріят висловив їм догану[10]). І було би може все в ладі, якби не те, що тут розвивала ся на широку скалю польська, конспірацийна пропаґанда, яка застроїла житє деяким питомцям і ректорови. Та про неї в дальшій главі.

---

[1]) Тамже з р. 1837. ч. 225, 226 і 240.
[2]) Тамже з р. 1837. ч. 250.
[3]) Тамже з р. 1837. ч. 260.
[4]) Тамже з р. 1837. ч. 279 і 289.
[5]) Тамже з р. 1837. ч. 329.
[6]) Тамже з р 1837. ч. 342 і 356.
[7]) Тамже з р. 1836. ч. 189, 190, 320.

[8]) Тамже з р. 1837. ч. 108. Галіковський, recte Василь Михайлюк утік опісля з домініканської вязниці, тому Консисторія питала в р. 1838 ректорат про його давнійше поведенє. Тамже за рік 1838. ч. 148.

[9]) Акти ч. 123 і Einreich. Protokoll за рік 1837. ч. 99.

[10]) Акти ч. 139 і Einreich. Protokoll за рік 1837. ч. 334.

IX.

(Вістка про прояви руського руху в семинариї. В погоні за польськими конспіраторами. Ревізиї, видаленя, увязненя питомцїв. Усуненє префекта Гординського. Паденє дра Вен. Левицького).

Після уступленя ректора Телїховського не відбуто довший час нїяких ревізий в семинариї, бо зблпжав ся передіспитовий час, а небавом почали ся ферий, на які значна часть питомцїв виїздила домів. Новому, провізоричному ректорови здавало ся, що після ферий питомцї мали так сильно занятий час, що на читанє шкідних книжок не було спромоги. Однак для більшої певности зарядив він ревізиї дня 1. XI. 1836 р. по всїх спальнях семинариї, а дня 24. XI. по всїх музеях, та анї при першій, анї при другій ревізиї не найшов книжок »небезпечних для держави, або віри«[1]).

Щоби здержати питомцїв від читаня подібних книжок, писав др. Вен. Левицький митрополитови, ректорат звертає їх працю в иньше русло, велить їм займати ся читанєм рідної історії, наукою руської мови, збиранєм словаря сеї мови (тим більше, що в семинариї громадять ся питомцї з ріжних сторін Галичини), випрацьовуванєм проповідий в рідній мові та виголошуванєм їх до народа, перекладами пожиточних, економічних книжок, або таких, які потрібні до ужитку парохіяльних шкіл. Почато навіть переклади на руську мову твору Томи з Кемпісу про наслїдованє Христа, один з нїмецької мови, а другий з латинського оригіналу. Зібрано спору вязку слів до словаря. Один з поміж питомцїв (Марк. Шашкевич) виготовив читанку для парохіяльних шкіл, а при ревізиї книжок найдено переклад брошури про господарство (ad oeconomiam ruralem pertinentem). Окрім сего 23 питомцїв ходить на виклади господарства, 22 на лекциї польської мови і письменства, 32 на виклади „quoad speciem mortuorum Scheintodten", 17 на екеґезу а 31 питомцїв першого року слухає викладів висшої фільозофії. Щоби не допустити питомцїв до ломаня дисциплїни, ректор сходить ся що дня з професорами і випитує ся їх про поступи і фреквенцию. Навіть 36 стипендистів 1. року фільозофії ходить на корепетициї „e mathesi pura" і вже двічи складали іспити в приявї ректора. На кінци своєї реляциї жадав Вен. Левицький від митрополита придбаня гроший на бібліотеку семинариї, до чого заохочував його архикнязь ґубернатор в часї дуже недавної візитациї семинариї[2]).

---

[1]) Акти ч. 109 і 110 Einreich. Protok. d. gr. kath. Semin. ex 836 ч. 433 і 436.

[2]) Акти ч. 109. Einreich. Protok. з р. 1836 ч. 433.

Взагалі Вен. Левицький був так певним себе, що під його проводом не найде ніхто в семинарії ніякої, небезпечної книжки, що навіть цілу працю кружка Маркіяна Шашкевича приписав собі в заслугу та взяв виключно на свій рахунок, за що дістав навіть небавом (24. XII. 1836 р.) признане від митрополита[1]).

Тимчасом письмом з дня 22. XI. 1836 р. повідомила президія ґубернії митрополита Мих. Левицького, що питомції мають в руках „libros imperio et Ecclesiae nocivos“ і візвала, щоби митрополит зарядив ревізию, а колиб найдено що небудь підозрілого, щоби їй про се доніс[2]).

Митрополит покликав ся на сей розпорядок ґубернії і дня 29. XI. 1836 р. звернув увагу ректорату, що небезпечних книжок мають достарчати питомцям люди з поза семинарії в тій цїли, щоби вже тепер впоїти в них „seditiosa principia contra Imperium et Ecclesiam“ на те, щоби мати з них повільні орудія „ad concitandum populum, evertendamque Religionem, et publicam ordinem turbandum“ в хвилї, коли они обіймуть душпастирські становища. Тому візвав митрополит, щоби поодинокі члени ректорату примінювали ся до всїх дотеперішних розпорядків, виданих в справі шкідних книжок, щоби уладили безпроволочно ревізию, однак без розголосу і забрали книжки, чи рукописи противні дух. званю та перевели точне слїдство, звідки їх питомції дістали до рук. В кінци велїв митрополит ректоратови стежити за питомцями, що живуть поза мурами семинарії, довідувати ся, „qualis sit eorum agendi et cogitandi ratio“ і чи котрий з них не має у себе небезпечних книжок та не зносить ся з питомцями в семинарії.

Наслїдком сего порученя митрополита зарядив ректорат дві ревізиї дня 12 і 15 грудня 1836 року, однак і тодї не найдено революцийних книжок, та мимо сего забрано питомцям деякі книжки і рукописи, які стояли в суперечности з їх званєм, занятями і обовязками[3]).

Сими книжками були:

1) Ziewonia — Noworocznik Lwów 1834 przez Bielowskiego,

2) Biblioteka Romansów nowych — Romans Rob Roy Walter Scotta (2 tomy),

3) Sämmtliche Werke von Karoline Pichler,

4) Theater von Kotzebue, Wien 1831,

5) Prinz Friedrich von Welde, Roman, Wien 1825,

6) Gonzalw z Kordowy przez L. Z. Przemyśl 1830,

---

[1]) Акти ч. 113 і Einreich. Protok. з р. 1836. ч. 456.

[2]) Gestions-Protok. d. gr. kath. Ordinariats з р. 1836. Nr. 64. Порівнай мою студию »Польські Конспірациї« стр. 12.

[3]) Акти ч. 111. Einreich. Protok. з р. 1836. ч. 437 і мої »Польські конспірациї« стр. 12—13.

7) Trauerspiel — das gerettete Venedig, Beyreuth 1795,

8) Roman Passman Aglu. Berlin 1801,

9) F. Boznańskiego wiersze druk. wydarty początek (2 tomy),

10) Manuskrypt-Excerpta różnych powinszowań wierszem i prozą;

11) Astrolog, Romans Waltera Scotta. Warszawa 1827,

12) Voltaire: Correspondenzen mit Statsmännern, Militär, Standespersonen, Gelehrten 1751—2.

13) рукопись, яку ректорат пізнійше вислав президиї ґубернії:

14) dramatische Werke von August von Kotzebue (20 tes Bändchen),

15) Manuskrypt z kilka kartek składający się różnych pieśni;

16) die Todtenfackel, oder die Hölle der Siebenschläfer (ein Roman Wien und Prag bei Franz Haar),

17) Fragmentum libri Ovidii Nasonis de amore (idiomate polonico),

18) Pisma wierszem i prozą przez F. Boznańskiego, Lwów.

19) Verschiedene Lustspiele, Grätz 1796,

20) Histoire de Clarisse Hartowe von Richardson;

21) Sämmtliche Werke von Schiller,

22) Manuskrypt-Excerpta z kilku arkuszy różnych pieśni i mów;

23) Trzy manuskrypta z kilku arkuszy różnych pieśni polskich, ruskich, niemieckich, naywięcey erotycznych,

24) Tod und Zukunft in einer Anthologie von Aussprüchen älterer und neueren Dichter und Philosophen von Jos. Hugo Wyttenbach;

25) Taschenbuch na nowy rok, bez początku i końca — ist in Wien herausgegeben worden;

26) Książka bez tytułu — Wiersze Marewicza i rozmaitej treści prozą;

27) C. A. Tudger — Echo, oder Alexis und Ida. Ein Cyclus von Liedern und Frauenspiegel. Wien 1813,

28) książka niemiecka bez tytułu i końca rozmaitego rodzaju Gedichte, Bürgers Gedichte;

29) Stoffe von Gustav Schilling, Wien 1826,

30) die Morlaken, eine große Oper,

31) die Religion aus der Natur und Offenbarung gegrüft mit philosophischen und kritischen Augen, Wien 1774.

Окрім сих рукописий та книжок найдено ще у пит. Йос. Добрянського[2]) рукопись: Johann Eduard Sach Rebb Schloime Klappzymbels, trauherzige Beschreibung der von den Lemberger Judenschaft abge-

---

[1]) Гляди мою студию: »Польські конспірациї« стр. 94—5.

[2]) Акти стр. 170. Einreich. Protok. з р. 183 ч.

halten wordenen letzten Friedensfeyer. Lemberg 1814. Був се опис сьвята помиреня в р. 1814 в німецько-жидівськім жарґоні[1]).

Найдені рукописи зрецензував сам др. Венедикт Левицький. Одна з них була власностию пит. 2 року Стефана Торби і містила в собі ріжні виїмки з друкованих книжок »нешкідного для держави і віри змісту«. Друга належала до питомця Теодора Фолюсевича. Був се зошит любовних пісень, які моральности не обиджували. Трету

Маркіян Шашкевич
(на основі фотоґрафії сина виконала п. Тшемеска-Губерова у Львові).

рукопись найдено у питомця. Теодора Чагаринського. Вона складала ся з двох зшитків невинних загадок, промов та елєґій. Найбільше сумнівів підніс др. Венедикт Левицький против трех зшитків, найдених у питомця IV р. Алекс. Мальчевського. В двох з них найшов він побіч пісень, які „der Moralität einen Abbruch thun, daher

[1]) З огляду, що цензура не дозволила сеї рукописи друковати, тому задержано її в президиї ґубернії і Добрянському не звернено. Акти ч. 124 і Einreich. Protok. з р. 1837. ч. 84.

sie zu rügen sind" („Kiedym miała lat piętnaście". „Day mi całusek"), також пісні патріотичні „Hey ia Mazur", „Daycie przykład zacne Matki", в яких містять ся „Ausdrücke und Sentenzen, die gegen den gegenwärtigen hierländischen politischen Zustand anstossen". Та, як сьвідчить почерк письма, мав їх переписувати Мальчевський ще в ґімназії, або в часї фільозофічних наук і тому вина його уменьшує ся.

Сконфіскувані в часї ревізиї книжки перепустив львівський „Bücherrevisionsamt" нотами „admittitur, transeat, або toleratur" з виїмкою творів „Roman Passman Aglu", „das gerettete Venedig найдених в пит. Андрія Скобельського, 29 тому переписки Вольтера (що була власностию пит. Йос. Добрянського) і обсценних пародий творів Овідия в польській мові, (прихоплених у пит. Григ. Авдиковича). Три з тих книжок були означені цензурою, damnatur, а „das gerettete Venedig" була книжкою цензурною, а коли її також президія ґубернія задержала у себе, то тільки тому, що она не повинна находити ся в руках питомців „wegen mehrerer in politischer Beziehung anstössigen Stellen"[1]).

Митрополит запитував ректорат про поведене останних трех питомців і пит. Т. Фолюсевича та Ал. Мальчевського, а коли др. Вен. Левицький висловив ся про їх політичні погляди корисно, їх лишено в спокою, а тільки розведено над ними догляд[1]).

Наслїдком нагромадженя такого значного числа книжок в семинариї, між якими все таки кілька було нецензурних, зарядив митрополит дня 10. I. 1837 р., щоби ректорат вів точну евіденцию всїх книжок, які питомцї будуть мати в руках. Кождий з них був обовязаний виготовити спис всїх книжок і вручити його ректоратови. Сьвіжо набуті книжки мусїв кождий питомець в списї відмітити. На будуче мали питомцї виготовляти такі списи після повороту з ферий, а ректорат дістав порученє, уладжувати ненадійно ревізиї та провірювати, чи списи точні, і доносити безпроволочно до ординаріяту, якби найшов які »небезпечні« книжки[2]).

Безнастанна переписка президиї ґубернії з митрополитом і митрополита з ректоратом семинариї не могла бути тайною для питомців, які в перших двох місяцях 1837 р. берегли ся всякого політичного промаху та лектури »небезпечних« книжок, тим більше, що виготовлені питомцями списи книжок та рукописий ставили їх під остру контролю

---

[1]) Порівнай мою студию: »Польські конспірациї« стр. 12—13, 92—6, Акти ч. 116, 118, 119 і Einreich. Protok. з р. 1837 ч. 4, 27, 74.

[2]) Акти ч. 115 і Einreich. Protok. з р. 1837. ч. 2.

і виставляли на небезпеку видаленя з семинариї, якби хто з них яку книжку затаїв.

Найближшу ревізию відбуто доперва дня 2. марта 1837 р. коли президія ґубернії донесла митрополитови, на основі зізнань увязнених польських конспіраторів, що в семинариї находить ся цїлий ряд питомців, „welche bedenkliche Gesinnungen hegen". Президія ґубернії назвала двома наворотами сих підозрілих питомців по іменн[1]). Були ними: Дмитро Мохнацький, Яков Шведзїцький, Теодор Стрільбицький, Лев Мацїлинський, Йосиф Балько Василь Граб, Василь Сьокало, а побіч них екстерністи: Венедикт Кущикевич, Петро Кулїчковський та Антін Зїневич.

В згаданій ревізиї взяли участь крім ректорату два відпоручники митрополита, ґен. вікарий, крил. Мартин Барвінський і крилошанин-схолястик Григ. Яхимович. Переведено її зараз після богослуженя за душу цїсаря Франца І. і забрано тоді цїлий ряд книжок і рукописий нешкідного змісту (спису їх не маємо) а президія ґубернії признала нецензурною тільки одну книжку, може задля »небезпечного« заголовка „Bunty ukraińskie"[2]). Мимо сего візвано до Львова еп. Снїгурського з Перемишля, бо значна часть посуджених о політичні конспірациї питомцїв належала до перемиської епархиї. Владика Снїгурський прибув серед страшної дороги і непогоди до Львова і дня 16. марта перевів візитацию семинариї[3]), а в днях 21 і 22 марта відбув з митрополитом конференцию, на якій видалено з семинариї пит. Дмитра Мохнацького і Йосифа Балька. Хоть президія ґубернії веліла віддати всїх згаданих питомцїв під строгий нагляд ректорату, то оба владики були так переполохані, що готові були всїх їх видалити з семинариї, але сему президія ґубернії спротивила ся. Одні з них добули скорше, другі пізнїйше »титул стола«, потрібний до сьвячень, а не допущено до ординациї Петра Кулїчковського, Антона Зїневича і Венедикта Кущикевича, які без сумніву, в ріжних часах брали участь в конспірацийній пропаґандї[4]). Деяких зі згаданих питомцїв, як Дмитра

---

[1]) Акти президиї ґубернії датовані дня 17. II. (Nr. 186/ggg) і 17. III. (Nr. 295/ggg) р. 1837. Порівнай мою студию: »Польські конспірациї« стр. 14.

[2]) Акт президиї ґубернії з дня 25. IV. 1837 р. Nr. 561/ggg. Порівнай: Тамже стр. 16.

[3]) Gestions-Protokoll d. gr. kath. Ordinariats з р. 1837. ч. 37.

[4]) Ширше про се писав я в моїх »Польських конспірациях« стр. 14—23. Порівнай також: Акти ч. 122, 125, 126, 128, 131, 134, 137, 140, 142, 143.

Мохнацького і Венедикта Кущикевича в р. 1840 увязнено, а останного в р. 1844 засуджено на смерть, почім сей засуд замінено на кару вязниці. Дмитро Мохнацький окупив собі волю доносом на цілий ряд питомців-товаришів, з якими перебував в мурах духовної семинариї[1]).

При ревізиї з дня 2. III. 1837 р. найдено також між питомцями „Allgemeine Zeitung", про що ректорат доніс митрополитови, а останний зажадав від ректорату дня 4. III. 1837 р. спису питомців, що її читають та велів провірити, якою дорогою она до них доходить і які часописи взагалї питомцї дістають до рук?[2]).

Др. Вен. Левицький відповів у два дни пізнійше, що ще при „Aufsichtführung über die Musäen" в дни 16. XI. 1836 р. найшов в пультї питомця Плешкевича „Allgemeine Zeitung" враз з листою читачів, якими були питомцї: Білїнкевич, Мількович, Мацїлиньский, Ґадзїнський, Гнатевич, Атан. Книгиницький, Мальчевський, Плешкевич, Желехівський і Комарницький. Діставав сю часопись від свого брата пит. Мохнацький. Окрім сего передплачують питомцї „Gazet-y Lwowsk-y" враз з додатком „Rozmaitości" і „Przyjaciela Ludu". З переслуханя пит. Мохнацького, відбутого дня 4. III. вийшло на яву, що „Allgemeine Zeitung" читають Охримович, Ґадзїнський і Козїровський, а опісля кождий, хто хоче, бо вона лежить на пультї. Иньших часописий питомцї не читають, а дорогою передплати в книгарнях дістають пит. Устиянович і Шведзїцький твори:

Iean Paul Friedrich Richter Gust (вид. в Градци 1836 в 13 томиках), а пит. Підляшецький та Он. Луцький всї твори Шіллєра в 36 томиках. Крім сего передплачує Шведзїцький в книгаря Вільда:

„Welt-gemälde Gallerie, oder Geschichte und Beschreibung aller Länder und Völker, ihrer Religion, Sitten" (вид. в Штутґардї[3]).

Митрополит гадав, що покладе конець всякій політичній пропаґандї і тому рішенєм з дня 9. III. 1837 р. заборонив питомцям читати „Allgemeine Zeitung" і „Rozmaitości", а поверх сего куповати книжки без відомости ректорату під загрозою видаленя з семинариї та духовного стану[4]).

---

[1]) М. Тершаковець: Укр. руськ. Арх. III. Львів 1907. стр. 146—94.
[2]) Акти ч. 120 і 130. Порівнай Einreich. Protokoll з р. 1837. ч. 76.
[3]) Акти ч. 121. і Einreich Protok. з р. 1837. ч. 76.
[4]) Юрий Кміт: Причинки до історії руськ. дух. семин. від 1837—51 р. (Записки наук. тов. ім. Шевченка у Львові. Т. 91. стр. 152—3), де поміщений акт. Порівнай мою студию про Польські конспірациї стр. 24.

Заборона, видана митрополитом, довела до впрост противних наслідів. Мовби на глум почали являти ся в семинариї заборонені книжки.

Дня 25. III. 1837 р. вечером найшли два питомці Йосиф Ганкевич та Андрій Барановський в дїрі муру при входї до церкви семинариї дві нецензурні книжки:

der Schweizerspiegel von Mundt Radowsky i
Statistik von Amerika von Dr. Lips. (ein Bruchstück).

Обі книжки переслано президиї, яка задержала їх у себе[1]).

Скоро тільки найдено сї книжки, ректорат рішив, замість загальних ревізий, відбувати частійші і частинні та тому перевів таку ревізию дня 26. III. у сімох питомців: Николи Устияновича, Плешкевича, Романовського, Йос. Шухевича, Желехівського, Волощака і Карачевського.

У Николи Устияновича найдено:

1) Лѣтописъ за годину 1836 (ч. III. і IV. у Будиму),

2) Darstellung aus vergänglicher Zeit von Aleks. Bronikowski. Halberstadt 1819 (I. Band), в якім творі „etwas verborgenes unter hospicium des Bernhardsberges dargestellt zu seyn scheint“,

3) рукопись IV. части „Dziad-ів“ Міцкевича,

4) рукопись „Pielgrzym-а“ Міцкевича, а крім сего якийсь лист на двох піваркушах, де мова про деспотизм і т. п.

5) рукопись „powieści wschodnich przez Chodka (?),

6) „Rozmaitości“ z r. 1836 ч. 5, 6, 7, 8,

7) musicalia, які йому зараз звернено.

В пит. Плешкевича забрано при ревізиї:

три зошити „Pamiętnika historyczno-polityczno-ekonomiczn-ого“ з р. 1785 і 8 а в питомця Романовського:

„Rozmaitości“ з року 1830 ч. 42 і 43.

В останних, чотирох питомців не найдено нїчого[2]). Цензурним признано тодї тільки „Pamiętnik“ з р. 1788 (два зошити). Иньші книжки та рукописи президія ґубернії задержала та поручила, щоби ректорат провірив, звідки Ник. Устиянович дістав рукопись „Pielgrzym“ vom höchst revoluzionären Inhalte“ та в чиїх руках находить ся оригінал? Від себе велїв митрополит ректоратови відбувати часті, ненадійні ревізиї[3]). З окрема поручила президия ґубернії дня 22. XII. 1837 р.

---

[1]) Гляди мої: »Польські конспірациї« стр. 24.
[2]) Акти ч. 129 і 130. Einreich. Protok. з р. 1837. ч. 148.
[3]) Акти ч. 146 Einreich. Protok. з р. 1837. ч. 462.

(Nr. 1824/ggg) здержати Николу Устияновича від сьвячень „donec ulterior decisio ratione reperti apud eum seditiosi operis „Pielgrzym" subsecuta fuerit"[1]).

Дальшу ревізію перевів ректорат дня 6. IV. 1837 в питомців Янкевича і Льва Мацілинського, але не найшов у них нічого[2]).

Трету ревізію відбув ректорат дня 10. IV. 1837 р. у питомців: Порф. Білінкевича, Йосифа Левицького, Ром. Пасічинського, Теод. Стрільбицького, Василя Сьокала, Ів. Чайковського, Йос. Добрянського і Андрія Скобельського. Богато леґальних книжок найдено тоді у питомців Пасічинського і Скобельського, які мали гарні бібліотеки. Заквестіоновано тоді і забрано тільки дві книжки:

1) Hinterlassene Werke Friedrich II, König v. Preußen. Augsburg 1789. і

2) Umständliche Aufklärung zur Geschichte der französischen Revolution von Buchholz (Pest 1815), але їх признала цензура леґальними[3]).

Дійсно нещасливим для деяких питомців, а в части для ректорату був день 13. IV. 1837 р. В часї звичайних, музеальних репетиций між год. ½ 5 а ½ 6 по полудни найшов префект о. Ільницький в питомця Николи Проскурницького рукопись революцийної відозви до руського народа в руській мові п. з. »Листи до приятелів міру«. Рукопись, що містила в собі пять листів, була уложена на основі книжки Lamenais „Paroles d'un croyant', против якої ще в р. 1834 видав був папа Григорий XVI. енцикліку, де пятнував стремлїнє Lamenais, що бажав розірвати звязи вірности підданих супротив монархів, взивав до державної зради, до погорди урядів і ломаня законів[4]).

Шість примірників сеї енцикліки переслала дня 11. IX. 1834 р. перемиська, латинська консисторія враз з опечатаним письмом віденського нунция митр. Левицькому. Два примірники були призначені для перемиського владики[5]).

Скоро тільки революцийну відозву найдено, заряджено дня 14. IV. в полудне переслухане, при якім виявило ся, що дістав її питомець Іван Охримович від студента хірурґії, Юліяна Монцібовича.

---

[1]) Gestions-Protokoll. d. gr. kath. Ordin. з р. 1838. ч. 1. Порівнай мою студию про »Польські конспірациї« стр. 31.

[2]) Акти ч. 130.

[3]) Акти ч. 129, 130, 146.

[4]) Др. В. Щурат: Два перші публичні виступи М. Шашкевича (»Діло« 1911 ч. 247).

[5]) Gestions-Protokoll d. gr. kath. Ordinariats з р. 1834. ч. 152.

Охримович приніс її до семинариї і сховав у пульті, де її найшов пит. Мих. Котович. На спілку з пит. Каєтаном Станкевичем та Ізидором Винницьким переписали відозву в малесенькій книжочці Охримович і Котович, почім ориґінал звернено Монцібовичеви. Від Котовича дістав її до рук Ник. Проскурницький. Всї згадані питомці були тоді на першім роцї богословських наук. Про вислїд слїдства повідомив ректорат дня 15. IV. Митрополита[1]).

Відозва, про яку мова, переховує ся між судовими актами у львівськім, краєвім (бернардинськім) архіві, тому можемо подати близші вістки про її зміст. Є се малесенька, формату 32⁰ книжочка, оправлена, а на ній напись: 13-a Aprilis, tempore correpetitionis accepi a legente alumno Nicolao Proskurnicki, auditore S. Theologiae anni 1-mi. I. I(lnicki). praes. 14. Aprilis 837. B. L(ewicki) p. R. S. Łysty do pryjateliw Miru. (всїх сторінок 30). Є се так звана »Інструкція« Каспра Ценглевича, яку дуже влучно схарактеризував і оцінив Ів. Заневич у своїх »Літературних стремлїнях галицьких Русинів від 1772—1872«. Автор »Інструкциї« велить шукати правди, однак анї в королїв, які кождого спутають кайданами, анї в панів, які королям йдуть па руку, анї в »ксьондзів«, анї у вояків, тільки в простого народа. Виступив тут автор против уряду, що накладає тяжкі податки, бере рекрута і навіть за тютюн і сіль каже собі платити та взивав нарід до відбудованя Польщі, де найде свободу від панщини, коли її сам собі вибоpе. Сама обітниця, що люд дістане свободу, коли її сам собі вибоpе, впевнювала автора, що панщину заведено в Польщі допeрва після її розбору, хоть се було неправдою, не могли хиба приєднати для справи відбудованя Польщі руських селян, бо нарід тямив ще з оповіданя батьків тай з власних переживань, що за часів Польщі панщина була найтяжша і що саме німецький уряд сю панщину сильну обмежив і до дальшого збільшуваня тягарів не допускав. І виступи »Інструкциї« против »ксьондзів« звертали ся в дійсности не против латинського духовеньства, що брало живу участь в польських конспірациях, а против руського, де вже завдяки працї Маркіянового кружка почала будити ся руська сьвідомість і через те оно відвертало ся поволи від конспірацийних змагань польської демократиї. В додатку й сама мова відозви неповоротна і недоладна, не могла хиба також приєднати руського народа для польських плянів[2]).

---

[1]) Einreîch. Protok. з р. 1837. Nr. 132.

[2]) Житє і Слово Львів 1895. том. VI. стр. 145—154. Гляди також: Ів. Франко Матеріяли і уваги до історії австро-руського відродженя«. (Тамже Т. IV. стр. 324—5).

Сам факт, що сю відозву переписувано в мурах духовної семинарії, сьвідчить тільки наглядно, що мимо стремлїнь, звернених против духовеньства, находила она послух серед питомцїв, перейнятих польським духом, які свій патріотизм ставили висше понад своє званє.

Переполохав ся найденем революцийної відозви ректорат, але ще більше переляками ся митрополит. Він відослав відозву до президиї ґубернії враз з письмом, якого виїмки тут подаємо. Замітна річ, що письмо писане рукою дра Григ. Яхимовича, а підписане митрополитом. В нїм повідомлювано президию ґубернії, що в семинариї найдено рукопись, „welche die Abschrift eines an ruthenische Nation erlassenen Aufrufs enthält, dessen Tendenz dahin gerichtet ist, die gesellschaftlichen Bande auzulösen, jede Obrigkeit in einem gehäßigen Lichte darzustellen, durch die Schilderung der vorgeblichen Bedrückungen und Entgegenhaltung der angebornen Menschenrechte die Gemüter zu erbittern, die Nothwendigkeit des Aufstandes darzutun und die Hoffnung an das Gelingen der vorzunehmenden Revolution durch die Hinweisung auf die den Massen inwohnende Kraft aunzuregen. Diese auf Trugschlüßen beruhenden in dem beiliegenden Manuscripte entwickelten und in der Volkssprache dargestellten Grundsätze, sind mit den Pflichten der treuen Unterthanen, und desto mehr mit den Pflichten derjenigen unverträglich, die einstens dem geistlichen Stande sich widmen wollen und noch dazu auf Kosten der Regierung unterhalten werden. Und dennoch fanden diese Grundsätze bei den Zöglingen, die in dem Rektoratsberichte genannt werden, Eingang und Billigung.... Diese fünf Zöglinge haben in politischer Hinsicht eine so bedenkliche Gesinnung geäußert, daß ich es meines Dienstes zu sein erachte, sie für untauglich zum geistlichen Stande zu erklären und nicht nur aus dem Seminar zu entlassen, sondern auch von den theologischen Studien auszuschließen". Але така кара видала ся ще митрополитови за малою. Він прямо піддав гадку увязненя всїх згаданих питомцїв, а щоби уряд міг лекше се вчинити, тому рішив ся задержати всїх тих питомцїв в семинариї аж до хвилї увязненя. „Da ferner, читаємо в письмі, wenn man diese 5 Individuen, nach ihrer Entlassung aus dem Seminarium auf den freyen Fuß belaßen würde, hiedurch die von Einem hohen k. k. Landes-Präsidium allenfalls, in Bezug auf die weitere Behandlung derselben zu treffenden Verfügungen gehemmt werden könnten, so glaube ich unmaßgeblich, daß es vielleicht zweckmäßig seyn dürfte, die besagten Individuen aus dem Seminar unmittelbar anderswo in Verwahrung zu bringen, um sie nöthigentalls der weiteren Untersuchung unterziehen zu können. Ich unterziehe diesen Antrag der hohen Entscheidung Eines

Hochlöblichen k k. Landes-Präsidiums, und bitte gehorsamst, daß mir die dießfällige hohe Willensmeinung zu eineren weiteren Richtschnur gnädigst eröffnet werden möchte“.

Се письмо вислав митрополит дня 18. IV. 1837 р., а президія ґубернії веліла питомців рішенєм з дня 24. IV. увязнити. Дня 29. IV. прийшов по них до семинариї комісар поліциї враз з двома иньшими, поліцийними урядниками, забрав їх з собою до вязниці, а конснсторія видалила їх з семинариї і вилучила з духовного стану[1]).

Карний суд не вважав себе покликаним до осуду справи, бо увязнені питомці рукописи не ширили, а через те не було причини до кари. За те виміряла сама президія ґубернії кару і то нечувано тяжку. Студента хірурґії Монцїбовича і двох питомців Котовича і Станецького асентеровано примусово до війска і дня 11. IX. 1837 р. відставлено до ґарнїзону в Йозефштадтї. Винницького, Охримовича і Проскурницького відшупасовано, як меньше винних, до їх родинних місць і віддано під нагляд староства. Нї одному з них не вільно було без окремого дозволу властий, відбувати дальші студиї. По гадці президиї ґубернії, одиноким, що на таку ласку заслугував, був Проскурницький[2]). Його помилувано в дійсности в падолисті 1837 р. і дозволено кінчити богословські науки в характері екстерніста, а допущенє до сьвячень зроблено залежним від дальшого поведеня[3]). Ся ласка стрінула його тому, бо в слїдстві виявив він богато жалю а його поведенє в семинариї було беззамітне. Як екстерніста віддано його під нагляд префектови о. Ів. Ільницькому, який дня 21. VII. 1838 року писав, що Проскурницький „praescripta in Seminario officia accuratissime frequentasse, tempore eorundem nulla profana lectione distentam, sed ad tractatas bene compositam materias mentem habentem observatum, in correpetitionibus semper praeparatum inventum, et in conversatione cum Seminarii alumnis praecipue tempore orationum de officiis erga Sacratissimam Majestatem pium fidelemque compertum fuisse“.

На рік 1839 прийнято його до семинариї, де він в р. 1841 покінчив студиї. За трилїтний час свого побуту в семинариї Проскурницький не виявив нїчого такого, „was seine politischen Gesinnungen verdäch-

---

[1]) Акти ч. 132. I. і II. 134 і 135. Einreich-Protokoll з р. 1837. ч. 150, 152, 157 і 286.

[2]) Про житє увязнених питомців в тюрмі подав я близші дані в студиї про »Польські конспірациї« стр. 25—8.

[3]) Акти ч. 147. I. II. III. і Einreich. Protokoll з р. 1837. ч. 491 і 514.

tigen könnte"[1]). Наслідком сего уділено йому титул стола на основі рішеня ґубернії з дня 2. XII. 1841 р. ч. 78.249.

Дня 16. IV. 1837 р. відбув ректорат ще одну ревізию у питомця Ник. Проскурницького, в якого найдено революцийну відозву, а крім него у пит. Із. Винницького, Анатоля Вітошинського, Ів. Охримовича, Навроцького, Мих. Котовича, Іляр. Котовича, Петра Кошелевського, Боратовича, Станкевича Ів. Вагилевича і Лукашевського[2]). Ся ревізия не принесла вже нічого підозрілого. Про ревізиї, відбуті дня 26. III., 6. IV. і 16. IV. повідомив ректор др. Вен. Левицький в однім письмі митрополита, а сей доніс про них президиї ґубернії.

З питомців екстерністів, про яких ми вже в сій главі згадували, видалено з богословських студий Петра Кулїчковського і Ант. Зіневича. Кулїчковський мав у себе „höchst verderbliches Werk „die Ruinen von Volney", а приніс сей твір на виклади Ант. Зіневич. Згадану книжку продав опісля Кулїчковський латинському питомцеви Арбашевському, якого увязнено за приналежність до польських конспірацний. Кримінальний суд набрав пересьвідченя, що Кулїчковський „sich ein Geschäft mache, revoluzionäre Bücher den geistlichen Kandidaten zu übermitteln"[3]).

Богату хроніку політичного змісту в часах ректорату др. Вен. Левицького завершило насильне усунене з префектури о. Ник. Гординського під замітом, що він сприяв конспірацийній пропаґанді і ширив її серед питомців[4]).

Кара, наложена на Кулїчковського і Зіневича і усунене преф. о. Гординського не викликали вже такого вражіня серед питомців, що увязнене їх товаришів та примусовий асентерунок до військової служби. Між питомцями та серед ректорату наступила тоді страшна констернація. Внескуємо се звідси, що ректорат не вважав вже навіть уміснім, переводити яку небудь ревізию книжок та рукописий, яких, певно, тоді навіть бувби не найшов. Мабуть, ся подія захитала також становище провізоричного ректора, дра Венедикта Левицького, який у своїй ревности доходив за далеко та дав докази, що не умів здержати конспірацийної роботи а тим самим на уряд ректора не надавав ся. Він вніс вправді просьбу, щоби його іменовано дісним ректором, а в ній запевняв, що має на цїли „eine ganz neue Generation der Zöglinge für das Semina-

---

[1]) Einreich. Protok. з р. 1841. ч. 322 (реляция ректора, дра Яхимовича з дня 2. XII. 1841).

[2]) Акти ч. 130.

[3]) Акти ч. 137. Einreich. Protokoll з р. 1837. ч. 310.

[4]) Einreich. Protokoll. з р. 1837. ч. 291.

rium procreiren", а крім сего зладити підручники морального богословя в польській, або руській мові для ужитку сільських душпастирів, коли рівночасно бодай через два роки буде сповняти обовязки професора[1]), — та митрополит Мих. Левицький, видно, не прикладав до сих услуг дра Вен. Левицького ніякої ваги, коли ректором став крил. др. Григ. Яхимович.

X.

(Події за ректорату Григ. Яхимовича).

О скільки мова про неудачні поступи питомців в науці та про дисциплінарні справи, викликані їх невідповідним поведенєм, то прийде ся нам здебільша знов, обмежити вістки на сухім реєстрі.

На склоні **1837 р.**, коли управу семинарії обняв др. Григ. Яхимович, не зайшли важнійші події. Зазначимо хиба, що дня 3. XI. 1837 р. веліла Конснсторія звернути питомцям три книжки, забрані їм при одній з попередних ревізий[2]), та що в місяць пізнійше (7. XII). повідомила консисторія ректорат, що в семинарії відбуде реколекцийну кару укінч. пит. Никола Нівілінський, якому опісля має ректорат виставити сьвідоцтво[3]).

В р. 1838 дозволив цісар пит. Мих. Онишкевичеви повторити іспит з церк. права[4]). За те відмовлено стипендий пит. Павлови Калитовському[5]) і Марк. Лапчиньскому „ob classes secundas in I. anno schol. obtentas" [6]), а не виплачено стипендії Львови Сілецькому задля лихої ноти[7]).

Видалено з семинарії з причини лихих поступів в науці з перемиської епархії: Ів. Кульчицького, Алекс. Чичиловича, Теод. Дністрянина, Ґерв. Петрасевича та Ів. Константиновича, яким однак застережено можність повороту до семинарії, коли іспити поправлять[8]). Рівнож видалено з семинарії пит. Северина Максимовича, що двічи перепав при іспиті[9]). З львівської архиепархії вида-

---

[1]) Акти ч. 117.

[2]) Einreich. Protokoll з р. 1837. ч. 462.

[3]) Тамже за рік 1837. ч. 530.

[4]) Тамже з р. 1838. ч. 58.

[5]) Тамже з р. 1838. ч. 91.

[6]) Тамже з р. 1838. ч. 118, а коли зложив іспит, одержав цертифікат. Тамже з р. 1838. ч. 319.

[7]) Тамже з р. 1838 ч. 140. Вдруге відмовлено йому стипендиї в р. 1839. Тамже з р. 1839. ч. 519.

[8]) Тамже з р. 1838 ч. 134., 201 і 280 та Акти ч. 151 і 153.

[9]) Тамже з р. 1838. ч. 458.

лено задля лихих нот при повторенім іспиті Ефрема Глинського, Андр. Завадовського, і Ів. Кизіму а помилувано Луку Левицького „habita ratione ejus diligentiae et moralitatis“ [1]).

Натомість вставляв ся ректорат за пит. III. р. Червінським, Зафійовським а навіть за що йно згаданими Глинським і Завадовським, щоби їх льв. Консисторія задержала в семинарії мимо лихої ноти з біблійного студиюм, а консисторія по половині успішно поперла їх в ґубернії „ob bonam comportationem“ [2]). Просив також ректорат директорат богословських студий, щоби дозволено пит. Ів. Вагилевичеви, який був хорий від дня 5. I. — 3. II. і від 22. IV — 6. V. 1838 р., поправити іспит з догматики. Однак і при другім іспиті Вагилевич дня 14. VII. перепав [3]). Тогож таки дня Вагилевич просив о дозвіл виїхати на ферії [4]).

Добровільно уступили задля недуги Конст. Вітошинський [5]) та Ів. Добрянський. Останному дозволила перем. консисторія, „ut quartum annum theologiae extra Seminarium frequentet [6]). Ще иньший пит. Мих. Барутович вніс просьбу до льв. консисторії, щоби його звільнено з семинарії, бо він вибрав собі „alium statum aptiorem“ [7]). Про пит. Ів. Ступницького доніс ректорат дня 20. XI. 1838 льв. консисторії, що він явив ся у ректора і заявив, що з причини недуги в семинарії лишити ся не може. Коли від него зажадано лікарського съвідоцтва, він не відповів нічого, тільки того самого дня виїхав на село з материю і братом. За те його видалено з богословських студий [8]). Годить ся також зазначити, що пит. Алекс. Корчинський, який в р. 1836. перейшов на лат. обряд, просив в р. 1838, щоби його поновно

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1838. ч. 484 і 566 і 278.

[2]) Тамже з р. 1838. ч. 388, 418, 419.

[3]) Акти ч. 152. Завважаємо, що иньшого пит. Ник. Вагилевича не прийняв лікар до семинарії з причини „defectus in sinistro oculo“, який можна вправді усунути, але поки він триває, „praefatum candidatum irregularem reddit“. Einreich. Protokoll з р. 1838. ч. 315.

[4]) Тамже з р. 1838. ч. 236.

[5]) Тамже за рік 1838. ч. 163, 169 і 205.

[6]) Тамже з р. 1838. ч. 119 і 379.

[7]) Тамже за рік 1838. ч. 331.

[8]) Тамже за рік 1838. ч. 516, 521, 541, а за рік 1839. ч. 45 і 90 (дозвіл перейти на иньші студиї). Однак в другій половині 1840 р. йому признано цертифікат. Ступницький висьвятив ся в р. 1842 і старав ся безуспішно о префектуру, а з часом став перемиським владикою.

прийнято до руської церкви. Ректор Яхимович радив консисториї, щоби не противила ся сему, але обовязком Корчинського, коли має незломну волю перейти на гр. кат. обряд, буде постарати ся о звільненє від лат. церкви[1]).

Годить ся піднести, що консисторія переслала подяку і признанє питомцям, які оточували печаливостию тяжко хорого пит. Ол. Проскурницького. Він виїхав дня 27. V. на село та виїзд не поміг, бо Проскурницький дня 12. VI. закінчив житє[2]).

Михайло Малиновський
(на основі фотографії соймових послів з р. 1866).

З питомців, що визначували ся тоді, або визначили ся в пізнїйшім житю, просили о цертифікат Стефан Качала[3]). Як. Головаць-

---

[1]) Тамже за рік 1838. ч. 84.
[2]) Тамже за рік 1838. ч. 186, 213 і 230.
[3]) Тамже з р. 1838. ч. 344 і 353. Дня 14. IX. 1839 просив Качала о принятє до семинариї. (Тамже за рік 1839. ч. 10). В р. 1840 видано йому посьвідку, що є вільний від війська. (Тамже за рік 1840

кий[1]). і Ант. Петрушевич[2]), а о стипендію Келестин Скоморовський[3]).

Загальне поведене питомців в р. 1838 було добре, що видно хотьби в невеликого числа упімнень перем. Конзисторії. За те екстерністи учили ся лихо та обовязків не сповняли[4]).

Про питомців-екстерністів, Мих. Винницького, Яремкевича, Максимовича, Йос. Левицького і Рошкевича повідомила в грудни 1838 поліция консисторию, будьто они по шинках на Хорущині „halbe Nächte bei Spiel und Trinken zubringen“, та небавом сама поліция своє обвинене відкликала і заявила, що сеї провини допускали ся не екстерністи-богослови, а студенти хіруріїї[5]).

З подій, що вяжуть ся з церквою, або будинком семинарії, відмітимо, що в вересни 1838 р. посьвятив др. Яхимович церкву семинарії „ex integro dealbatam“[6]), що ґубернія дозволила на відновлене комнати в бічнім будинку, призначеної на трупарню[7]), та що ректор домагав ся відчищеня мешканя, призначеного для него[8]). Рівнож зарядив ректорат, щоби після випрятаня і провітреня спальних комнат сторожі віддавали ключі дверникови, бо пропадали питомцям річи[9]).

Не богатий в дисциплінарні події **рік 1839**. В протоколах зазначено, що пит.-екстерністови, Титови Герасимовичеви відобрано дня 26. I. цертифікат, бо уряд, з невідомих причини, йому „die Aufnahme zu den theologischen Studien verweigerte“[10]). Перемиська консисторія відмовила стипендий Ерон. Левицькому і Мих. Стронському, бо не сповняли обовязків, вложених на екстерністів[11]) а Теод. Лисякови

ч. 132.). а коли в р. 1841 просив Консисторію о дозвіл виїхати до Росиї, дістав відмовну відповідь і поручене, щоби готовив ся до сьвячень. (Тамже за рік 1841 ч. 261 і 281).

[1]) Тамже з р. 1838. ч. 374, 383. Акти ч. 157, I. і II.

[2]) Тамже з р. 1838. ч. 378.

[3]) Тамже з р. 1838. ч. 345 і 407.

[4]) Тамже з р. 1838. ч. 201. Акти ч. 151.

[5]) Тамже з р. 1838. ч. 546 і за рік 1839. ч. 7. Акти ч. 165.

[6]) Тамже з р. 1838. ч. 303 і 308.

[7]) Тамже з р. 1838. ч. 97.

[8]) Тамже з р. 1838. ч. 467.

[9]) Акти ч. 163. З поч. 1838 р. рішено також замикати спальні для оминеня всякого рода шкід, а що тоді дійшло до відомости ректорату, що питомці на іменини купують горівку, пиво і тютюн та спроваджують їх до дормітарів, тому рішено на засіданю з дня 2. II. викорінити се надужите точним наглядом з боку віцеректорів і префектів. (Акт в арх. дух. семин.). Тамже за рік 1838. ч. 50.

[10]) Einreich. Protokoll з р. 1839. ч. 36.

[11]) Тамже з р. 1839. ч. 63 і 127.

і Петр. Кадерножці, бо дістали другу клясу з практичної фільозофії[1]). Видалено з семинариї Ів. Лушпінського, Йос. Громницького, Йос. Шашкевича і Них. Созанського, бо в обох семестрах одержали другу клясу[2]). За те доніс ректорат 29. VII. 1839 льв. конснсторії, що задержав в семин. пит. Ів. Дубаневича, Ант. Криницького, Мик. Марииовича, Евст. Меруновича, Ант. Моравецького, Ів. Васильковського та Ан. Зарицького мимо лихих нот, однак їх треба упімнути, а якби не поправили ся, усунути з богословських студий[3]) а перем. конснсторія дозволила задержати в семинариї, мимо лихих нот, пит. Ант. Баньковського, Савина Лелїґдовича і Андр. Низового[4]). Дня 1. IX. 1839 р. доніс ректорат львівській консисторії, що видалив пит. I. р. Мих. Вининцького „blos wegen schlechter Verwendung und wegen anhaltender Vernachlässigung der ihm obliegenden Pflichten und daß dem Seminar-Rektorat keine Äusserung bekannt sey, welche politisch bedenkliche Gesinnungen des Bittstellers andeuten würde[5]).

В натриярхальні часи переносить нас вістка, тричи в протоколах занотована, про передачу для семинариї пожарної сикавки дня 6. V. 1839 р.[6]). Дня 7. V. візвано преф. Мих. Малиновського, щоби звернув довг віденському кравцеви, Ів. Ріґерови в квоті 14 зл. к. м.[7]). Перемиська конснсторія веліла візвати Гната і Софію Згорлякевичів, щоби підняли з консист. канцелярії 47 зл. зложених Петром Поручником[8]). Задля якоїсь жалоби Теодори Добрянської переслухано в поліциї пит. Мих. Ничая[9]). Дня 4. VI. украдено в семинариї 12 капелюхів та плащів, однак, як здає ся, виновників не відкрито[10]). Завважаємо вкінци що зима з р. 1838 на 9 була богата в сніги, коли дня 12. III. 1839 р. зажадав др. Ґербль, щоби усунено нагромаджений сніг, бо инакше годі буде оберечи дім перед вохкостию[11]).

---

[1]) Тамже з р. 1839. ч. 110 і 150.
[2]) Тамже з р. 1839. ч. 213 і 215.
[3]) Тамже з р. 1839. ч. 233. Акт найшов я в архіві льв. Консисторії під ч. 2734/248 praes. 29. VII. 839.
[4]) Тамже з р. 1839. ч. 416.
[5]) Тамже з р. 1839. ч. 263. Сам акт найшов я в арх. льв. Консисторії.
[6]) Тамже з р. 1839. ч. 129, 152, 266.
[7]) Тамже з р. 1839. ч. 185.
[8]) Тамже з р. 1839. ч. 477.
[9]) Тамже з р. 1839. ч. 198 і 222.
[10]) Тамже з р. 1839. ч. 207 і 225.
[11]) Тамже з р. 1839. ч. 87.

В р. 1840 задержано стипендиї Теодорови Паньковському „ob duas secundas classes secundo semestri obtentas“ [1]), Ів. Британови [2]) і Вікторови Тарасевичеви [3]) а видалено задля лихих поступів пит. Алекс. Мариновича [4]), Апольонія Авдиковського і Мих. Березовського [5]) Ник. Чичиловича [6]) Григ. Голубовича. Андр. Кочоровського, Мих. Колянковського [7]) Голубовичеви і Колянковському дозволено повторити I. рік богословя поза семинарією, бо їх поведенє було дуже добре [8]). Иньші питомці, а було їх досить значне число, іспити поправили [9]). З невідомих нам близше причин не приняла перем. Консисторія до семинариї Ів. Федоровича [10]) і не дозволила ходити на I. рік богословя Сем. Матковському [11]).

Добровільно усунув ся з семинариї пит. Мих. Клепацький, який дня 3. II. просив перемиську Консисторію о дозвіл, перейти на екстерну і не ждучи відповіди, дня 19. II. опустив семинарию. Коли йому опісля відмовлено цертифікату, він вносив жалобу до ґуберниї на ректорат і консисторію [12]), а вкінци вступив до ордену капуцинів в Сендзішові. Був се чоловік хорий, терпів на манію переслідованя, не хотів лічити ся у лікаря семинариї та бачив ворогів між питомцями, навіть коли мешкав спільно тільки з чотирма товаришами, які мали порученє від ректорату, в нічім його не дражнити. Загальне його поведенє в семинариї було добре і на жаданє ґвардіяна в Сендзішові видано йому в р. 1841 посьвідку, що „in observandis legibus domesticis sollertissimus fuerit observatus“ [13]).

Окрім сего видалено пит. Йос. Шашкевича, як підозрілого о крадіж [14]). Прилюдно упімнено Мих. Глїбовицького „ob devictates disciplinares“, Мих. Застирця „ob negligentiam in studiis“ Як. Лїтинського „ob protervam indolem“, а приватнї упімненя дістали пит. Клим. Глїбовицький „ob protervitatem indolis“, Юл. Соне-

---

1) Тамже за рік 1840. ч. 9.
2) Тамже за рік 1840. ч. 82.
3) Тамже за рік 1840. ч. 137.
4) Тамже за рік 1840. ч. 101.
5) Тамже за рік 1840. ч. 348.
6) Тамже за рік 1840. ч. 414.
7) Тамже за рік 1840. ч. 417.
8) Тамже за рік 1840. ч. 522 і 530.
9) Тамже за рік 1840. ч. 336, 337, 338, 342, 373, 381, 432.
10) Тамже за рік 1840. ч. 138.
11) Тамже за рік 1840. ч. 413 і 467.
12) Тамже за рік 1840. ч. 69, 77, 105, 497.
13) Тамже за рік 1841. ч. 372.
14) Тамже за рік 1840. ч. 11 і 25.

вицький „ob neglegtum officiorum“. Андр. Покінський. Стефан Індишевський та Юл. Паславський „ob querelas infundatas de cibis in refectorio appositis obmotas“. За гру в карти упімнено прилюдно Емил. Маціллинського а приватно Ілию Скоробагатого і Софрона Полянського. З окрема веліла перем. конспсторія ректоратови, щоби подав подрібнійші вісти про поведенє пит. Ант. Криницького що в р. 1840 скінчив студиї. Ректорат відповів, що в р. 1839 допускав ся Криницький частих провин, що опускав ранні молитви, дармував в часї призначенім на науку, відлучав ся від проходів, занедбував науки, волочив ся по містї, а коли дістав лиху ноту з катехитики і методики і за се дорікав йому проф. Шеліґовський, він спалахкотїв гнївом, назвав професора причиною своєї іґноранциї, наложив капелюх на голову, відвернув ся до професора і „furibundus“ вийшов за двері[1]). При деяких питомцях вписано в „Tabell-ї individuali“ за рік 1840 замітки: exemplaris (при Ів. Раковськім, Мих. Тимнякови, Мих. Кучинськім, Теоф. Павликові, Ник. Величковськім, Вас. Обушкевичеви), або „accuratus in adimplendis officiis“, якими були Антін Бобикевич, Антін Ничай, Йос. Величковський, Юл. Кордасевич, Андр. Низовий. „Ad vagandum proclives“ були: Антін Петрушевич і Кир. Мейський[2]). Були також в семинариї питомцї, які курили і тим дня 4. XI. 1840 р. „Rectoratus publicam dedit admonitionem, ut fumatione herbae nicotianae caveant, simulque nuntiavit omnia dormitoria per diem clausa fore“[3]). Розуміє ся, що побіч упімнень[4]) прислали консисториї похвали для тих, що визначали ся, як „exemplares“, або як точні в сповнюваню обовязків[5]).

З хроніки семинариї зазначимо ще, що пит. Хризант Бучацький тяжко занедужав на тиф і тому відставлено його до шпиталю[6]); що Ант. Могильницький просив о тридневну відпустку, яку одержав[7]); що dominium Ponikwa жадала посьвідки „daß der Rekrutirungspflichte Leon Gawański ein Seminarzögling sey“[8]), та що дня 12. V. „vidua Salomea Czapelska supplicavit, ut filio suo Antonio Czapelski, alumno et Aud. Theologiae anni 4-ti maturius tentamina subire liceat“[9]).

---

[1]) Акти ч. 177.
[2]) Tabella individualis з р. 1840.
[3]) Einreich. Protok. за рік 1840. ч. 45.
[4]) Тамже за рік 1840. ч. 94 і 199.
[5]) Тамже за рік 1840. ч. 199.
[6]) Тамже за рік 1840. ч. 45.
[7]) Тамже за рік 1840. ч. 49 і 57.
[8]) Тамже за рік 1840. ч. 148.
[9]) Тамже за рік 1840. ч. 209.

Доволї богатим в дисциплїнарні провини був рік 1841. З причини лихих поступів в науці видалено дня 2. II. пит. Віктора Лонатинського[1], дня 24. VII. Мих. Ґарбінського „obtenta tertia classe“[2]), дня 24. VIII. Григ. Бриковича, Ігн. Коляиковецького, Гавр. Маркевича, Юл. Сембратовича, Тому Боратинського, Ант. Красїцького, Ем. Левицького і Келестина Скоморовського[3]), дня 21. X. Івана Коржинського і Плятона Січинського[4]) а вкінци Теоф. Бородайкевича і Юліяна Ольшанського[5]). хоть ректорат просив, щоби деяких з поміж них піддати ще „Überprüfung“[6]), або вставляв ся за ними, щоби їх задержати в семинариї[7]).

Грубших дисциплїнарних провин допустили ся передовсїм питомцї III. р. богословя, Павло Білїнський та Ів. Должицький, які дня 8. III. 1841 р. одїті в реверенди, пішли в часї викладів до господи Добровольського і там пили пиво та їли мясо, хоть се був пісний день великого посту.

Білїнський не належав до числа спокійних питомцїв. Його покарано вже раньше (21. XII. 1840 р.) карою карцеру двох днїв по 8 годин за те, що мав вітрих, яким отворяв спальнї. З нагоди смерти пит. Андрія Саваріна закидав він безосновно пит. Андр. Низовому і Ант. Хрущевському, що мали нагляд над інфірмаром, байдужність і недбалість в сповнюваню обовязків, через що зневажив їх добре імя. А що вкінци він легковажив припиcи і виявив „turbulentam indolem“, рішено видалити його з семинариї. Його товариша провини Должицького покарано тільки карцером через два днї по 10 годин, бо признав ся до вини і виявив щирий жаль.

Гидким в цїлій справі було те, що оба питомцї донесли ректорови Яхимовичеви, будьто в тій самій господї „in separato cubili“ забавляли ся також нео-презвітер, Йоахім Чорниш і кандидат на сьвященика,

---

[1]) Тамже за рік 1841. ч. 70, 76, 80.

[2]) Тамже за рік 1841. ч. 227.

[3]) Тамже за рік 1841. ч. 316 і Акти ч. 187. Про Гавр. Маркевича доніс ректорат консисториї дня 14. X. 1843 р. що він є слабого таланту, що однак іспити поправив і мігби стати богословом, о скільки „linguae haesitentia non est impedimento“ Einreich. Protok. з р. 1843. ч. 385. (акт в арх. духовн. семин.). В р. 1842 не принято його до семинариї, бо не долучив актів, не вніс на час подання „et examini e lingua slavica non interfuerat“. (Арх. льв. Конс. ч. 4209/555 praes. 27. 7 bris 1843).

[4]) Einr. Protok. за рік 1841. ч. 406 і 417.

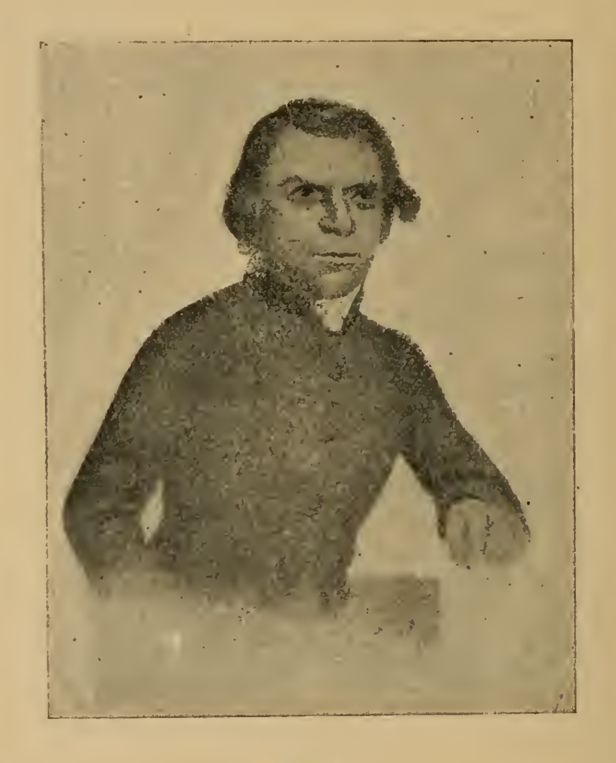
[5]) Акти ч. 187.

[6]) Einreich. Protok. за рік 1841. ч. 400.

[7]) Тамже за рік 1841. ч. 444.

Антін Могильницький. Др. Яхимович доніс про те консисториї, яка почала слідство, при якім виявило ся, що Черниш сповідав жовнїрів у волоській церкві, опісля станув до богослуженя і вернув перед обідом до презвітеріяльного дому, а по обіді до вечера з дому не виходив, а тим самим в господі того дня бути не міг.

Рівнож зізнав Могильницький, що згаданого дня в господі Добровольського не був, а ходив до приватного мешканя Жида, Ізраиля Зель-

Іван Вагилевич
(на основі рисунку, перехованого в бібліотецї Баворовського у Львові).

цера годити ся в справі довгу, задля якого його усунено від сьвячень. Коли би навіть був в господі, то не мавби потреби з тим крити ся, бо не остає під приписами презвітеріяльного дому, не носить духовної одежі а їсти в трактиєрнї мусить. З зізнань Білїнського виходило, що він тому вказав на Могильницького, бо бачив, як сей йшов по полудни до ректора і догадував ся, що він доніс про його побит в господі: „dlatego tedy ja mam cierpieć. słusznie, żeby się i Panu coś upiekło“.

Могильницький вияснював, що був в ректора Яхимовича за порадою, що має робити у своїм скрутнім положеню[1]).

Не в порівнаню прикрійшим був факт видаленя пит. Константина Чернявського, „qui commisso furto Seminarium deseruit". Він забрав пит. Север. Дністрянському черевики, які хотів продати, на чім його приловлено[2]).

Але хиба чи не найприкрійшою була подія, про яку хочу розказати. В першій половині 1841 р. жалували ся з часта питомці на крадежи в семинариї, причім падало підозріне на питомців, як на виновників. Колиж пит. Стан. Яримович доніс, що з його замкненого на ключ пульта в музею украдено срібний годинник, ректорат зарядив дня 28. V. 1841 ревізию і найшов в куфрі пит. Гната Барусевича „manicas" (рукавиці), „pyxes herbae nicotianae" (коробки на тютюн), „plures pectines" (богато гребінів), „parva sera et olla butyro impleta" (малі начиня повні масла), які питомці пізнали як свою власність. При слідстві виявило ся, що Барусевич витягнув тайком з кишені семинарицького кравця-Жида цибух з файкою і сам його уживав та що в той день, коли украдено срібний годинник, він встав дуже рано і вже о ґод. 5 йшов до музея, а на виклади прийшов пізно і сїв між екстерністами. Його вину збільшувала ся обставина, що він входив через закратоване вікно до спальні і що раз приловив його віцеректор, як входив до спальні в часї богослуженя через двері, отворені вітрихом. При ревізиї найдено у него також 5 зл., імперіял, та ще деякі гроші, але їх походженя ректорат дійти не міг.

У иньшого питомця, Стеф. Січинського не найдено нічого при ревізиї і він всему заперечував. Признав ся тілько, що переховував у себе довший час „cervical" (маленьку подушочку) Боратиського, яку опісля йому тайком підложив в ліжку. Заперечував також немовби він „manicas (рукавиці) Thomae Boratyński, quas Barusiewicz Ignatius sibi a Sieczyński datas esse perhibuit, ex vesti civili dicti Boratyński acceperit", але сї заперечуваня на віру не заслугували. Так само не ослабив він підозріня, що присвоював собі ключі иньших питомців. В часї слідства писав він карточку до Барусевича, якого просив на нараду в відокремленім місци.

Переведено ревізию ще в третого питомця, Теоф. Глїбовицького, приятеля Барусевича, однак в него найдено тільки дві порожні фляшки, від яких заносило горівкою. Його оправданям питомці також не вірили.

---

[1]) Тамже за рік 1841. ч. 88 і 117. Акти ч. 185.
[2]) Тамже за рік 1841. ч. 133, 154 і 126.

Найпоганійшим вчинком згаданих трех питомців було те, що они з мести хотіли набути революцийні книжки, вложити їх до ліжка Яримовичеви а опісля донести на него до властий і зробити його нещасливим. Сей плян піддав Барусевич, а ніхто з них його не оспорював, а се сьвідчило найкрасше про їх нікчемність. На внесок ректорату всіх трех питомців видалено з семинариї дня 14. VI. 1841 р.[1]).

Ціла справа оперла ся о віденську Studienhofkommission. Найменьше винному, Теоф. Глїбовицькому дозволила она дня 15. X. 1842 р. вернути знов на слухача богословя, про що консисторія повідомила ректорат майже в рік пізнійше (11. X. 1843). Гнат Барусевич вніс просьбу до Studienhofkommision, щоби йому дозволено вступити до монастиря Василиян. а ся згодила ся „daß er die theologichen Studien als Kandidat des Basilianer Ordens und unter strenger Aufsicht des Ordensprovinzial über dessen Aufführung fortsetze“.

Гірше пішло Стефанови Січиньскому. Він пішов до новіцияту Василиян в Добромили, де перебув від дня 15. VI. 1841 р. до 29. I. 1842 р., але як доніс маґістер новіцияту, Вінкентий Михайлович, обовязків не сповняв, наставників не слухав і не шанував, а коли в монастири сповнено крадіж, він подякував монастиреви за хліб та сіль, а через те упало на него підозріне, яке потвердили звісний Гнат Барусевич (в монашім житю: Іван Хризостом) та Павло Білїнський (в мон. житю: Петро[2]).

Побіч сих більших, дисциплїнарних провин, годить ся відмінити ще меньші промахи. За курене тютюну покарано дня 27. I. 1841 р. десятигодинним карцером in pane et aqua Ів. Багриновича, Теод. Левицького, Ант. Петрушевича, Ів. Зафійовського. Алекс. Терлецького і Григ. Туркевича[3]) а дня 16. III. Льва Лукашевича осьмигодинним карцером[4]). Дня 31. III. присуджено пит. Клим. Глїбовицькому і Ник. Дебельському кару карцеру на протяг двох днїв, а упімнено пит. Брилїнського, Мироновича і Подолинського[5]). З причини ноти „in officiis remissus et protervae indolis“ веліла консисторія дати пит. Акекс. Чичиловичеви прилюдну догану[6]). Дня 23. VI. 1841 р. зажадав ректорат, щоби консисторія висловила догану питомцям, „qui devotioni funebrali pro Episcopo Epe-

---

[1]) Тамже за рік 1841. ч. 191 і 221 і Акти ч. 185.
[2]) Архів льв. Консисториї ч. 4049/528 Eing. 13. IX. 1843.
[3]) Einreich. Protokoll за рік 1841. ч. 29. і Акти ч. 182.
[4]) Тамже за рік 1841. ч. 105. Акти ч. 183.
[5]) Тамже за рік 1841. ч. 158 і 160.
[6]) Тамже за рік 1841. ч. 329.

riensi Tarkowicz celebratae interesse recusarunt"[1]). Але побіч питомців, що занедбували ся в обовязках, або допускали ся меньших, чи більших дисциплїнарних провин, перебували в семинариї також питомцї яких поведенє було взірцеве і яким за се висловлено похвалу[2]). В мартї 1841 р. поручила консисторія ходорівському деканови, Як. Телїховському, щоби перевів доходженє против ук. пит. Николи Васильковського, сина пароха в Молотові, о. Івана, який прислав пит. Павлови Червінському гроші на закупно файки, чим кинув на себе підозрінє, що замість, підготовляти себе до сьвячень, віддає ся налогови куреня. Якби сего налогу не покинув, не буде міг числити на допущенє до сьвячень тим більше, що як питомець семинариї був „ob protervam indolem et exiguum in ritualibus profectum male notatus" Декан переслухав протоколярно дня 25. IV. 1841 р. Васильковського, а сей признав ся, що дїйсно Червінському вислав 8 зл., щоби він купив йому „petagum" (подорожний капелюх) et sartorem Legieżyński pacificet". Файку велїв купити для Фр. Павловського, свояка місцевого посесора, який був случайно в часї висилки гроший. Сам не є „habitualis fumator", з питомцями в семинариї часом курив, однак тепер не курить і нїколи курити не буде. На селї помагає отцеви в господарстві, вправляє ся в обрядах, а що не може скоро рішити ся на подружє, тому перебуває в Молотові „expectando misericordiam Dei, quousque mihi aliquam partem solidam non monstraverit". Наслїдком подібних подій видала консисторія в р. 1843 лїтоґрафований обіжник під адресою деканів, щоби они заборонили своякам чи знакомим з провінциї поручати питомцям які небудь орудки[3]).

Сильно негодував ректор Яхимович, що пит. Іляриий Котович, який в р. 1840 скінчив науки, став на службу у дїдича за трилїтним контрактом, про що повідомив Консисторию з приміткою, що за якимсь Котовичем стежить полїция[4]). Так само висловив др. Яхимович некорисну опінїю про пит. Клим. Свідзїнського, коли сей старав ся о приняте на I. рік богословя а небавом перед тим дав себе миропомазати після латинського обряду[5]).

Загальний стан карности в семинариї за часів ректорату дра Яхимовича був добрий. Занедбуванє церковних обовязків з боку питомців

---

[1]) Тамже за рік 1841. ч. 231.

[2]) Акти ч. 184.

[3]) Арх. льв. Консисториї ч. 1179/105 praes. 23. Martii 841 і 1891/190 praes. 10-a Maji 841. Акти ч. 235.

[4]) Einreich. Protokoll за рік 1841. ч. 348.

[5]) Тамже за рік 1841. ч. 411 і 492.

належало до виїмків. Додамо, що з пит. Теодором Левицьким переводжено якісь протоколи, але їх змісту не знаємо[1]). Його покарано карцером.

З иньших справ, звязаних з семинарією завважаємо, що в церкві відбуло ся з весною 1841 „restauratio sanctuarii", наслідком чого дня 5. VI. мусів ректор Яхимович осьвятити новий олтар перед царськими вратами[2]). Старав ся також ректор, щоби з цитаделї перенесено війському музику в иньше місце, однак дня 5. VI. донесла ґубернія, що перекватироване „des Benczur Infanterie Regiments Musikbande" до иньшого, більше віддаленого льокалю не є можливим перед якимсь, означеним речинцем, що однак на будуче вибере орхестра на свої проби, в порозуміню з ректоратом, такі години, в яких не дізнавали би питомцї перепон в науцї[3]).

З гіґієнїчних розпорядків годить ся згадати, що питомців візвано, щоби брали „die medizinischen Dampfbäder", о скільки їм лїкар поручить[4]).

Що не обійшло ся без інтриґ против ректорату, бачимо з нотатки дра Яхимовича в протоколї дух. семинариї, уміщеної під днем 6. IV. 1841 р. „Rectoratus Consistorio Premisliensi supplicat, ut incriminationes adversus membra Rectoratus divulgatas indagatio instituatur"[5]).

XI.

(Книжки і рукописи серед питомців за ректорату дра Яхимовича. Увязненє. Ревізиї в тернопільських стипендистів-фільозофів. Підозріня о приналежність питомців до революцийної пропаґанди. Загальна характеристика управи Яхимовича).

В протоколах дух. семинариї не маємо ніякої вістки, щоби ректор Яхимович протягом останних двох місяців 1837 р. відбував які небудь ревізиї книжок. Можна припускати, що тяжка кара, яка стрінула цїлий ряд питомців за попередного ректора і насильне усуненє о. Ник. Гординського з становища префекта семинариї викликали такий переполох між питомцями, що ревізиї ставали зайвими.

Та всеж таки питомцї читали заборонені книжки, коли не в самій семинариї, то поза нею. На засїданю ректорату з дня 15. I. 1836 р.

---

[1]) Тамже за рік 1841. ч. 279 і за рік 1842. ч. 89.
[2]) Тамже за рік 1841. ч. 211 і 215.
[3]) Тамже за рік 1841. ч. 129 і Арх. льв. Конс. ч. 2629/290 praes. 22. Junii 841.
[4]) Einreich. Protokoll за рік 1841. ч. 239.
[5]) Тамже за рік 1841. ч. 130.

стверджено, що мимо часто повторюваних заборон читаня „librorum prohibitorum", пит. Даміян Гнатишак читав в унїверситетській бібліотеці в часї викладів книжку „Mnemosyne" а Антін Юрчинський „prohibitum opus Rozmaitości". Приловлених на читаню книжок питомців упімнено, а поверх сего рішено пригадати всїм питомцям заборону читаня „Allgemeine Zeitung" і „Rozmaitości", а члени ректорату взяли на себе обовязок наглядати, „ne intra muros Seminarii libri prohibiti irrepant"[1]).

В який спосіб наглядали префекти і віцеректори за питомцями — не знаємо. Здаєсь однак, що ревізий не відбувано, бо сама особа ректора наказувала питомцям послух. Доперва дня 19. IX. 1838 р. доніс ректорат консисторії, що пит. Антін Здерковський дістав від правника Адама Стрільбицького рукопись. Зі страху передав він її преф. Малиновському, а останний ректорови. Яхимовичеви видало ся в нїй дещо темним і двозначним, а може й пригривкою до полїтичних відносин, тому переслав рукопись дирекциї полїциї. Рукопись мала заголовок „Ćwit na mohyli" і була присьвячена проф. Барановському. Писана она страшною мовою. Віддано її до рецензиї проф. Венед. Левицького, хоть она з польськими конспірациями не мала нїчого спільного, а була найзвичайнїйшою нїсенїтницею, лишеною всякої лїтературної вартости[2]).

Доперва в жовтни 1838 року находимо першу справу, що могла стояти в звязи з польськими конспірациями. Вже на иньшім місци зазначив я був на основі „Gestions-Protokoll-ю" митр. Мих. Левицького, що в жовтни 1838 р. звернула президія ґубернії увагу митрополита на двох питомців: Антона Нїжанковського і Теодора Буярського „de seditiosis passibus notatis" а що опінія ректорату була некорисна, тому видалено обох в порозумінию з еп. Снїгурським з дух. стану, про що дня 15. X. повідомлено ґубернію[3]).

Більше про сю справу сказати я тодї не умів і доперва нинї осьвітлюю її на основі доступних менї актів. Виповнюю сю прогалину з моєї попередної працї хотьби на доказ, як дрібну справу роздмухувано до великих розмірів.

Дня 8. X. 1838 р. переслала президія ґубернії митр. Мих. Левицькому слідчі акти, з яких виходило, що в місяци червни найдено в пи-

---

[1]) Einreich. Protokoll за рік 1838. ч. 18. (акт найшов я в арх. дух. семин).

[2]) Тамже за рік 1838. ч. 370. Гляди також мою студию до »Кореспонденциї Як. Головацького« з лїт 1835—49 стр. LXXX.

[3]) Гляди мою студию »Польські конспірациї« стр. 33.

томця екстерніста Ант. Ніжанковського кілька рукописий, між якими специяльну увагу звертала молитва про освободжене Польщі, що кинула на него підозріне „daß er zu solchen Ausgeburten des politischen Schwindels sich hinneige“. Співвинним вважала президія ґубернії инт. екстерніста. Теод. Буярського, бо він згадану молитву дістав від орґаніста Новіцького і дав її Ніжанковському до переписаня. Сама президія ґубернії не придавала великого значіня цілій справі та висловила гадку, що обох питомців треба би перестеречи, щоби чимсь подібним в будуччині не займали ся, однак в очах митрополита їх провина тому

Крил. Іван Лаврівський
(на основі портрету, власности перем. капітули).

була великою, бо вже від чотирох літ перестерігав він питомців перед конспірацийною літературою а необачних карав вилученем з дух. стану, а однак мимо сего Буярський важив ся взяти до рук революцийну молитву і дав її Ніжанковському, який задержав її в себе повних шість місяців. Тому зажадав митрополит від ректорату дня 15. X., щоби він справу добре розважив та доніс, чи не годило би ся обох питомців без проволоки вилучити з дух. стану.

З відповіди ректорату дізнаємо ся, що у Ніжанковського найдено три річи: Blumauera „Aeneis“, „Trzy polskie konstytucye z lat 1792, 1807 i 1815“, присьвячені Романови Солтикови, що ставив внесок на детронізацию царя Александра I. і патріотичну молитву (ма-

буть, „Boże, coś Polskę“). Перші дві книжки мав він дістати в спадщині після свого опікуна Фастиковського, а молитву переписав власноручно, однак не тямив, чи з рукописи, чи з друкованого екземпляра, а так само не памятав він, від кого її дістав. З книжок і молитви не робив він ніякого ужитку. Они лежали в куфрі, де їх найдено, а молитву переписав він для своєї сестри.

Так зізнав Ніжанковський при першім переслуханю дня 20. VIII. 1838 р. в Перемишлянах, а в кілька днів пізнійше (дня 25. VIII) додав він в Кросценку, що молитву дістав від Буярського, про що раньше не згадував, бо не хотів йому шкодити і що переписував її для Буярського, а не для сестри, яка про подібні справи не мала поняття. Коли ж при слідстві висловлено здивоване, що молитву найдено в него, а не в Буярського, він виправдував ся, що через необачність дістала ся молитва між його папери і що остаточно найдено її не в куфрі, але під подушкою.

Дня 20. IX. переслухано Буярського, який зізнав, що молитву дістав від орґаніста, Альойза Новіцького, а останний заявив дня 25. IX. в слідстві, що згадану молитву одержав від панни Елеонори, якої прізвища і мешканя не знає, бо вже від року її не бачив. Она просила його нераз о зворот молитви, а коли він пересьвідчив ся, що її зміст революцийний, рукопись спалив.

Зізнаня посуджених про конспірацийний »злочин« питомців утвердили ректорат в пересьвідченю, що підозріваня їх вповні оправдані, а дрібні суперечности в заявах Ніжанковського дали ректоратови доказ на „Mangel an Redlichkeit und Aufrichtigkeit“, тим більше, що молитва мусїла бути довше, чим півроку в руках питомців, коли Новіцький згаданої панни Елеонори від року не бачив. Коли ж дирекция поліциї жадала, щоби обох, згаданих питомців піддано під нагляд, а президия ґубернії домагала ся, щоби їх остеречи, то ректорат від себе застерігав ся, бо Буярський є екстерністом і рідко являє ся в семинарії, так що догляд ректорату за ним є можливий, а сам Ніжанковський, вже по трохи наляканий, був би обережнійшим в поведеню і оминав би все підозріле. Якби однак пізнійше вийшли на яву його пересьвідченя, тоді мігби ректорат стрінути ся з замітом браку чуйности і нагляду. Сама осторога не вистарчає хотьби тому, що роком раньше вилучено з богословських студий пятьох товаришів Ніжанковського, а мимо сего він не вагав ся „sich mit solchen Ausgeburten des politischen Schwindels beschäftigen“. Найлїпше було би, якби обох питомців безпроволочно вилучено з дух. стану. Вправдї навіть по гадці ректорату, така кара була би за тяжка, бо Буярському не достає кілька місяців до укінченя студий, а Ніжанковський є вже на третім роцї богословських наук

і зложив іспити з відзначенєм, а в додатку нема ніякого доказу вини, тільки підозріня, мимо сего було би ліпше недопустити їх до сьвячень тепер, чим усувати їх пізнійше зі становищ сьвященників. На всякий спосіб, щоби оминути з одної сторони надмірну строгість, а з другої злишну поблажливість, було би пожаданим, зажадати ще опінії президиї ґубернії.

Таке писав ректорат дух. семинариї дня 3. XI. до ординаріяту. З огляду, що Буярський був екстерністом перемиської епархиї, митрополит запитав о гадку еп. Ів. Снїгурського і остаточно Нїжанковського видалено дня 24. XI. 1838 р. з семинариї, а крім сего вилучено його і Буярського з дух. стану.

Колиж оба питомцї внесли просьбу о допущенє до иньших студий і в тій справі запитано ректорат о гадку, останний відповів, що Ант. Нїжанковський був латинського обряду, що мав цертифікат львівської консисториї та що доперва в р. 1838 перейшов на грецький обряд, почім прийнято його до семинариї дня 21. IX. де перебув тільки два місяцї і три днї. За час його побуту в семинариї не помічено нїчого підозрілого, а з його сьвідоцтв видно, що се замітний талант. Буярський є слабшим талантом, на четвертім роцї трохи занедбував ся, але се не могло би його здержувати від переходу до иньших студий. На всякий спосіб, ректорат був сеї гадки, що треба би спитати президию ґубернії, бо оба були посуджені о те, що займали ся переписуванєм революцийного твору[1]).

Так виглядала справа обох зганих питомцїв, що були „de seditiosis passibus notati“. З перегляду актів видно ясно, що на ній нїчого небезпечного не було, а годї хиба було вимагати від недавного питомця латинського обряду, Нїжанковського, щоби він не співчув польській справі, не одушевляв ся її ідеалами, коли в тім часї так дуже богато питомцїв семинариї жило тим самим духом і почуванями.

Гірше вийшов питомець-екстерніст, Филимон Мінчакевич, якого дня 20. XII. 1838 р. видалено зі всїх наукових закладів монархиї „wegen seinen Teilnahme an politischen Umtrieben“[2]). Як дізнаємо ся з „Tabelli individualis“ за рік 1837, його вже тодї увязнено і передержувано в поліциї. Рішенє видаленя Мінчакевича зі всїх студий відчитано питомцям семинариї на те, щоби з ним не сходили ся.

Та мимо всїх тих кар, мимо поваги рект. Яхимовича, наклін до читаня нелеґальної лектури годї було викоріннти. Дня 12. III. 1839 р.

---

[1]) Einreich-Protokoll з р. 1838. ч. 334, 465, 528, 535 і Акти ч. 158, 162. і 164.

[2]) Акти ч. 166. і Einreich. Protok. з р. 1838. ч. 572.

найшов паробок Яцко Котуля на коритари за плитою третий том книжки „Briefe aus Paris von Ludwig Börne". Мимо слїдства не викрито, чиєю она була власностию, а ректорат здогадував ся, що її міг підкинути хтось чужий[1]). І хоть заострено нагляд над питомцями та екстернїстами, які могли бути посередниками в кольпортажі книжок, то мимо сего дня 9. IV. 1839 найдено в коновці до гашеня огню, завішенїй на стїнї коритаря семинариї цїлком случайно чотири томи нелеґальної лєктури: 1) Iana Czyńskiego. „Cesarzewicz Konstantyn i Ioanna Grudzińska, czyli Jakubini polscy (Paryż 1833 i 1834), 2) Briefe aus Paris von Ludwig Börne Париж 1834 (пята часть), 3) das junge Europa, Novelle v. Heinrich Laube. Manheim 1837 і 4) відривок книжки про звірячий маґнетизм, де містили ся виступи против чудес і віщовань. Найшли сї книжки хлопцї, що забавляли ся на коритари в мяча, а з їх переслуханя на поліциї вийшло на яву, що вже раньше переховувано там книжки, а між ними одну з написею „Israeliten". Та і сим разом не відкрито, до кого книжки належали[2]).

Доперва дня 14. XI. 1839 р. найдено в ліжку пит. II. р. богословя, Тита Весоловського отсї нелеґальні брошури: 1) три зошити листів. писаних в польській мові, 2) нарис опису здобутя Варшави і 3) Ал. Єловіцького „Towarzystwo wzajemnej pomocy", друк. в р. 1833.

Весоловський виправдував ся, що найшов ті рукописи і брошуру в унїверситетській салї дня 14. XI. підчас прилюдної диспути о. віцер. Ільницького, причім покликував ся на сьвідоцтво пит. Йос. Ґілїчинського і Ант. Чайковського, які тільки те уміли сказати, що він в дїйсности підняв з землї якесь письмо, але анї його обєму, анї змісту они не бачили. Ректор Яхимович доносив, що вже попередного року найдено у Весоловського листи отця, який докоряв йому за поведене, про що консисториї донесено а наслїдком того дістав ректорат поручене за ним нагля́дати. Ректорат від себе звернув увагу Весоловського, що листи кидають лихе сьвітло на його характер. Мимо упімнень допускав ся Весоловський дисциплїнарних провин, відлучав ся від своєї кляси на проходї, а раз, одїтий в плащ, пішов на краківське передмісте. Колиж найдено в него згадані книжки, мимоволї повстало підозрінє, що до него належала книжка „Briefe aus Paris von L. Börne", яку найдено в коритари близько його комнати. Яхимовичеви видавало ся, що Весоловський не має званя до дух. стану і що його треба би видалити з семинариї.

---

[1]) Ширше про се подав я в моїй студиї »Польські конспірациї« стр. 31. Порівнай: Einreich. Protok. за рік 1839. ч. 91.

[2]) Ширше про те сказав я в студиї: »Польські конспірациї« стр. 31—3 і Einreich. Protok. за рік 1839. ч. 120.

Дня 16. XI. явив ся в семинариї урядник поліциї, який Весоловського увязнив. З огляду, що увязнений не мав в чім вийти з семинариї, забрав з собою дві хустини і ераріяльний капелюх. Яхимович доносив при сій нагоді, що Весоловський родив ся дня 3. I. 1817 р. в Струсові, де його отець був офіцияліcтом і батьком 9 незаосмотрених дітий. Учив ся Весоловський добре, а з огляду на його родинні відношеня і молодечі літа, можна би його допустити до иньших студий, на що в дійсности дістав в р. 1840 дозвіл[1]).

З поч. 1840 р. веліла президія ґубернії взяти під острий надзір пит. Андр. Низового, на що ректор Яхимович відповів, що до порученя примінить ся, хоть в цілім його поведеню не стверджено нічого такого, що могло би виправдати кинені на него підозріня. Був се, очивидно, старший віком питомець. Коли його видалено в р. 1841. задля лихої ноти з догматики, ректорат ставав в його обороні та звертав увагу на те, що лиха нота не була виплива браку пильности, але що треба її приписати „dem in seinem Alter weniger treuen Gedächtniße“. При сій нагоді хвалив др. Яхимович його взірцеве поведенє, його незвичайну печаливість на становищи інфірмарника, до чого спеціяльно надавав ся, та висловлював жаль цілого ректорату з причини видаленя Низового з семинариї, який мігби бути з часом взірцевим душпастирем[2]).

В жовтни (дня 5) 1840 р. вислав дир. львівської поліциї до ректора Яхимовича свого урядника, який жадав опису осіб Якова Головацького і Март. Лапчинського, що вже покінчили богословські студиї. Причини, для якої жадано такого опису осіб, делеґований урядник не подав. Ректор побоював ся, що против обох веде ся якесь слідство і тому повідомив про се консисториї у Львові і Перемишли, останну тому, бо Лапчинський до перем. епархії належав. Львівська консисторія поручила директорови презвітерияльного дому, щоби її повідомив безпроволочно, якби Головацький зголосив ся до сьвячень[3]). Чи імя Лапчинського було звязане з польськими, конспіраційними стремлїнями — не знаємо.

---

[1]) Тамже за рік 1839. ч. 408 і 410 а за рік 1840. ч. 80 і 176. Акти 175. I—III.

[2]) Акти ч. 176. і Einreich. Protok. за рік 1840. ч. 17 а за рік 1841. ч. 470 (останний акт найшов я в арх. дух. семин.). Перед вступленєм до семинариї був Низовий в державній службі, коли в протоколах семинариї є мова про него, як про „gewesenen Zollkontrolor“. Тамже за рік 1841. ч. 50.

[3]) Тамже за рік 1840. ч. 491. (Акт найшов я в Архіві льв. Конскст. під ч. 4269/624 Eing. 11. 9-ber 1840).

В самій семинариї не відкрито протягом останних місяців 1840 р. і перших трех кварталів 1841 р. ніяких книжок, анї звязий питомців з польською, конспірацийною пропаґандою. За те стипендисти-фільозофи в Тернополи зуміли навязати зносини з польською еміґрацнєю в Парижи, одушевляли ся конспірацийним рухом, переписували заборонені тодї твори Міцкевича, Чайковського і других польських авторів. Донесено про се циркулярному старостї, Сахерови, а сей велїв перевести ревізиї у Ник. Охримовича та в Антона і Максима Любовичів.

Про першого з них донїс дня 18. IX. 1841 (ч. 81) деканальний уряд в Підволочисках консисториї, що скоро тільки Ник. Охримович скінчив фільозофію в Тернополи і приїхав на фериї до дому свого отця. Евстахия, пароха в Гущанках, прибув туди комісар тернопільського округа, перевів ревізию і найшов у него книжки:

1) Polen von Kranzham 1. Band.

2) Über den politischen Zustand von Europa im J. 831.

3) Die Rolle der Diplomatie in dem Falle Polens.

Після ревізиї лишено Охримовича на волї. Донесенє декан. уряду переслала консисторія президиї ґуберниї, причім додала, що Охримович дістав в грудни 1840 р. стипендию і на основі приписів повинен бути прийнятим до семинариї. В виду сего запитувала консисторія, чи згадана ревізия не стоїть на перепонї його принятю до семинариї. Ґуберния відповіла дня 16. X. 1841. р., що Ник. Охримович „nach den glaubwürdigen Depositionen eines Hochverraths-Inquisiten, einem revoluzionären Vereine angehören soll“ і тому було би пожаданим, щоби його до семинариї не приймати. Про се рішенє повідомлено деканальний уряд в Підволочисках[1]).

Таку саму ревізию переведено в Любовичів. Скоро тільки они приїхали на фериї до Старого Збаража, староста Сахер вислав комісаря Людвіка до Збаража, який взяв собі до помочи писаря маґістрату, Вітошиньского та 30 гузарів на конях і з ними виїхав до Старого Збаража. Оба ревіденти шукали пильно за книжками, позабирали Тріфольоґіони, Часослови, Тріоди, обмацювали одежу, а не доглянули шуфляд в столї, при якім сидїли і згадані книжки списували. Тільки через їх недогляд не найдено нїчого нелеґального[2]).

---

[1]) Einreich. Protokoll за рік 1841. ч. 408. Акти ч. 191. Арх. льв. Консист. ч. 3938/513 praes. 27. 7 bris 841, і 4539/654. praes. 2. 8 bris 841 (де, я найшов акти). Порівнай: Акти ч. 191.

[2]) Гляди мої: »Польські конспірациї« стр. 58.

Про відбуту в Любовичів ревізию повідомлено конзисторию, зглядно ректорат [1]), а що ревізия не дала ніякого вислїду, тому дозволила конзисторія дня 12. X. 1841 р. приняти братів Антона і Максима Любовичів до семинарії, однак лїкар відклонив принятє Антона „ob debilem sanitatem" [2]). З окрема велїла конзисторія стежити за поведенєм Максима [3]), а коли вкінци Антона допущено до семинарії, він подякував за хлїб та сіль [4]) і переписав ся на права, а в р. 1851 закінчив житє [5]). Максим не загрів рівнож тут довго місця, а в протоколах за рік 1842 читаємо, що його не можна прийняти до семинарії [6]).

Саме в часї, коли дозволено Любовичів приняти до семинарії, донесла президія ґубернії (7. X. 1841 р.) конзисторії, що пит. Александер Устиянович „als Teilnehmer des revoluzionären Vereines bezeichnet wird". Зажадано від ректора Яхимовича вияснень, а він відповів, що Устияновича прийнято до семинарії дня 5. IX. 1839 р., а вже 6. X. треба було його віддати до інфірмаря з причини сильного запаленя горла, злученого з небезпечним опухненєм миґдалів. В інфірмари лїчено його по день 26. III. 1840 р. а дня 22. IV. 1840 р. вислано його на двомісячну відпустку, на якій перебув по конець червня. Дня 10. VIII. дозволено йому виїхати на село на ферії, звідки вернув дня 1. X. а що не був здоровим, тому дістав стипендию, щоби міг кінчити II. рік богословя, як екстерніст. Однак з сего добродійства скористати не міг, бо від 10. X. перележав у інфірмари по день 26. III. 1841 р., а на порученє лїкаря виїхав на два місяцї на село, купати ся, причім признано йому гроші за харч. До семинарії в час не вернув. Його полїтичних поглядів ректорат стежити не мав потреби. Коли однак при переведеній в р. 1837 ревізії найдено два листи Алекс. Устияновича, писані з Тернополя до пит. Тита Весоловського, якого в р. 1839 видалено з семинарії і передано полїциї, особою Устияновича почав ректорат більше займати ся, але без вислїду. Ректорат був однак тої гадки, що Устиянович вже з огляду на своє здоровлє на сьвященика не надавав ся, а що против него піднесено ще тяжкі докори полїтичного змісту, тому треба би його вичеркнути з катальоґу. За сим внеском конзисторія заявила ся, вилу-

---

[1]) Einreich. Protokoll за рік 1841. ч. 360.

[2]) Тамже за рік 1841. ч. 382 і 407.

[3]) Тамже за рік 1841. ч. 431.

[4]) Тамже за рік 1841. ч. 448.

[5]) Гляди мої »Польські конспірациї« стр. 58 де подав я вістки, як його прийнято в конзисторії.

[6]) Einreich. Protok. за рік 1842. ч. 384.

чила Устияновича дня 19. XI. з дух. стану і заборонила йому вступу до семинариї[1]). Колиж Устиянович у вересни 1843 р. просив о поновне прийняте до семинариї, консисторія відмовила[2]). Можлива річ, що Устиянович належав в Тернополи до того самого тайного конспірацийного кружка, якого членами були Тит Весоловський, Ник. Охримович і оба Любовичі, хоть в дійсности йому нічого не доведено.

Згадаємо вкінци, що перемиськa консисторія поручила дня 30. X. 1841 р. ч. 2586 „ut Królikowski Leo, quoad sensa politica speciali inspectioni subjiciatur, et si quae de eo observata fuerint, Consistorio indicentur[3]).

Крил. Іван Могильницький
(на основі портрету, власности перем. капітули).

На тім кінчимо огляд підозрінь питомців о політичні конспірациї. Число їх невелике. Видно, що і в сім напрямі умів др. Яхимович удержати лад. Питомці боялися його рішучости. Називано його деспотом а його характеристичні слова „nie mogę“, які з часта любив повтаряти до питомців, вповали у них пересьвідчене, що Яхимович свого рішеня не змінить. В дійсности однак він деспотом не був. До него йшли укін-

---

[1]) Тамже за рік 1841. ч. 389 і 422 і Акти ч. 189. I—II.
[2]) Арх. льв. Конс. ч. 4090/534 16. 7 br. 834.
[3]) Einreich-Protokoll за рік 1841. ч. 462.

чені питомці на пораду, як прим. Ант. Могильницький, коли його в р. 1840 за довги відсунено від сьвячень. Головно його опінії завдячували посуджені о конспіраційну пропаґанґу питомці Ник. Проскурницький, Андр. Низовий, Як. Шведзіцький, Осип Шухевич, Василь Граб і другі[1]) що їм отворено дорогу до сьвячень. Так само виявив він велику людяність супротив питомців, що ще перед прийнятєм до семинариї були жонатими, а яких консисторія хотіла видалити. Він станув рішучо в їх обороні, наслідком чого лишено їх в спокою. За те боров ся він против визиску на рахунок женитьби та загально против всякої нікчемности. Про його виступи в справах заручин і женитьби питомців будемо мати нагоду дещо більше сказати в окремій главі.

Др. Яхимович був ворогом конспіраційної польської пропаґанди, але й для духового руського житя не мав також зрозуміня, коли був ректором семинариї. За Головацьким Вагилевичем стежив він так само, як за польськими конспіраторами. Літературні заняти Вагилевича уважав він незгідними з дух. званєм[2]).

XII.

(Процес о. Дезидерія Гречанського і товаришів).

За часу управи семинариї ректором, др. Яхимовичем, розіграла ся в суді странна траґедія, якої початок сягав р. 1834., коли ректором був о. Стефан Теліховський. На донос сьвященика Дезид. Гречанського увязнено і засуджено кількох руських сьвящеників, товаришів його богословських студий, що враз з ним належали до тайної роти, якої цілию було, вести революцийну, польську пропаґанду. Коротку історию сеї справи подав я вже був раньше на основі актів, перехованих в президиї львівського намісництва[3]). Нині передаю її на основі судових протоколів, як цікавий причинок до історії польських конспіраційних стремлінь в руській духовній семинариї.

Дезидерий Гречанський, подражнений на празнику суперечкою зі своїм, давним товаришом, о. Охримовичем, зголосив ся добровільно у „Kameral-Justiziär-a“ Генрика Павловича, у якого зложив зізнаня, сильно обтяжаючі не тільки його самого, але й иньших сьвящеників.

---

[1]) Більше про се сказав я вже в студиї »Польські конспірациї« (стр. 17—21). Порівнай ще Акти ч. 160. (в справі Граба).

[2]) Акти ч. 190 стр. 295.

[3]) Гляди мої: »Польські конспірациї« стр. 35—47.

Зізнаня свої доповнив він значно в судовім переслуханю у Львові. Їх зміст такий:

Коли в р. 1834 прийшов Гречанський до семинариї на третий рік богословя, зближили ся до него питомці, Ів. лицар Сілецький і Мих. Мінчакевич, пожичали йому зразу всякі революцийні книжки, як „Uber die Nächstenliebe“. „Über die Volks-souverenität“, „die Bücher des polnischen Volkes“, „Ob Polen seine Unabhängigkeit wieder erringen kann“ та богато иньших, а через те позискано його для революцийних ідей. Ще більше укріплено його в сїм напрямі розмовами. Оба (Сілецький і Мінчакевич) вихвалювали републиканську форму правленя і висловлювали гадку, що було би пожаданим, якби колишня Польща перемінила ся в самостійну републику. Оба намовляли його, щоби вступив до тайного товариства а коли він на се пристав, Сілецький повів його на руську улицю против Успенської церкви до одного з домів, ввів його до якоїсь комнати, завязав йому зараз очи і велїв сїсти на кріслї. За хвильку війшло до сеї комнати більше людий, з яких один відчитав йому статут та поставив отсї питаня:

1) Чи він готов любити своїх ближних без ріжниці держави і віри, як самого себе?

2) Яка форма правленя є найлїпша?

3) Чи вітчина Польща може знов віджити?

4) Чи він готов жертвувати свою силу, своє майно на цїли товариства, на цїли воскресеня Польщі та введеня у нїй републиканської форми управи?

5) Чи він готов вщіплювати ті основи в свої дїти?

6) Чи він буде сї засади ширити всїми силами і єднати для товариства членів?

Коли Гречанський всї питаня потвердив, покладено йому на груди меч, почім він зложив присягу, що в імя Бога і Христа, першого мученика за свободу зобовязує ся жити після згаданих основ і статута для товариства, що він ті основи буде ширити з пожертвованєм власного майна, свободи і житя, що буде беречи тайни товариства і що готов піддати ся всяким мукам, а навіть смерти, якби зломив присягу.

Після зложеної присяги, присутні обняли Гречанського, як свого брата і віддалили ся до сумежної комнати. На основі зобовязаня, зложеного під присягою, Гречанський приєднав для товариства пит. Охримовича, якого Сілецький приняв у члени. Рівнож приняв Сілецький в члени товариства: Мих. Мінчакевича, Кирила Слоневського, Івана Покінського і латиньских питомців Шмельца та Куцикевича. Коли вже

товариство числило більше членів, Сілецький згромадив їх у своїй хаті. Проводив тоді Теофіль Вишневський, який візвав до вибору провідника роти. Сам Вишневський збирав голоси, віддавані картками і оповістив членам, що провідником вибрано більшостию голосів Сілецького. Від него відобрав Вишневський присягу і візвав в короткій промові членів, щоби єднали ся між собою, приєднували однодумців та впливали на них в напрямі, зачеркненім статутом. Про устрій товариства подав їм тоді Сілецький до відомости, що оно складає ся з трех степенів, що члени роти стоять на найнизшій степени, не сказав однак, як сї степені називають ся. Окрім сего додав Сілецький, що провідники рот відбувають окремі збори та що всяка кореспонденція є строго заборонена, бо она могла би довести до зради товариства.

З статутів, які Гречанському при принятю в члени прочитано, виходило, що

1) стремлїнем товариства було, злучити части колишнього польського королївства в формі републиканьсько-федеративній:

2) що кождий чоловік всякої нациї і віри може стати членом товариства:

3) що кождий горожанин може здобути найвисші службові становища, коли викаже до них спосібности:

4) що конституцийна управа є найменьше відповідною, бо она є хиба покривкою абсолютизму та що тільки републиканська форма правленя є одиноко спасенною:

5) що цїлию товариства є, винищити всїх деспотів і жити в дружбі з иньшими народами, що однак против монархів „sollte kein Gewaltstreich ausgeführt, sondern diese, wenn die Gesellschaft die größte Ausdehnung erhalten haben wird, verabschiedet werden“;

6) що селяни мають задержати на власність свою землю і за се не будуть анї панщини відбувати, анї чиншу платити:

7) що члени товариства мають обовязок, ширити революцийні ідеї та засади товариства, однак тільки провідник роти має право приймати членів:

8) що аристократию належить усунути, а ввести рівноправність:

9) що член повинен тайком для себе і для других ладнати оружє:

10) що цїли товариства належить перевести „bei dem Herankommen des günstigen Zeitpunktes in dem gewaltsamen Aufstande“;

11) що товариство має єствувати навіть після введеня републиканської форми управи, бо оно має дбати о те, щоби її удержати в чистотї:

12) що членів зобовязувано до складок на закупно революцийних книжок.

Дальше зізнав Гречанський, що збори роти мали відбувати ся що місяця, однак Сілецький скликував їх частійше. На зборах обговорювано прийняте нових членів звертано увагу, чи пропоноване індивідуум визначало ся сталостию характеру і мало наклін до подібної роботи і принимано членів. Крім сего промовляли провідники рот про цїли товариства, прочитувано найновійші твори з революцийної лїтератури, а члени обмінювали ся гадками і поглядами.

Коли Гречанський завважав, що також Мих. Ґадзїнський склонював ся до таких ідей („den exaltirten Ideen ergeben sey"), піддав йому гадку, щоби й він вступив до товариства, а коли він на се пристав, повів його до Сілецького і в трійку удали ся над Пелчинський став, де на горбку застали броварника Прохаску і Льва Білїнського, які на них тут ждали. Білїнський поставив Ґадзїнському ті самі питаня, які свого часу ставлено Гречанському, почім один з них прочитав йому роту присяги, яку Ґадзїнський повторив. При сїй нагодї спитав Ґадзїнський Прохаску, чому члени одної роти про єствоване другої роти не знають, а Прохаска відповів, що се дїє ся з обережности, щоби на случай відкритя урядом одної роти, цїле товариство не було виставлене на небезпеку.

При найблизших сходинах роти прийнято в члени питомця, Сильвестра Мейського, якому Сілецький відчитав формулку присяги, а небавом стали членами питомцї: Іполїт Станчак, Йосиф Константинович і Теодор Кульчицький.

Коли однак Станчак заявив на одних зборах, що він не почуває себе на силах, працювати для такої цїли, яке відмітило собі товариство і просив о звільнене його з членів. Сілецький скликав надзвичайні сходини, у яких взяли участь Гречанський, студ. прав Кордашевський, пит. Ромуальд Крижановський, або Теофіль Вишневський. Сілецький поставив внесок, „daß es unerläßlich nothwendig sey, damit Stanczak aus der Welt geschaft werde, indem er leicht die Geheimniße der Gesellchaft verrathen könnte". Иньші члени згодили ся з поглядом Сілецького, який дав Гречанському повновласть, убити Станчака при помочи отруї. Гречанський підняв ся на позір сего порученя, однак в найблизших днях старав ся відвести Сілецького від наміру, бо вистарчила би загроза Станчакови, що зраду відпокутує смертию. Небавом відбули ся нові збори, на яких явив ся Ромуальд Крижановський, а якого Сілецький представив членам, як їх брата. Тодї піднято поновні наради, на яких змінено постанову в дусї внеску Гречанського і повідомлено про се Станчака.

Лїтом 1835 року найдено в Сілецького пасквіль на цісаря і він був зневолений до утечі зі Львова. Сілецький скликав роту і представив

їм нового провідника в особі питомця Ромуальда Крижановського. Сходини відбували ся в комнаті Крижановського, яку він займав спільно з братом, і то звичайно в часї, коли брат був занятий службою. Сходини відбували ся рідко, бо зближали ся ферії, коли питомцї розїздили ся домів. На сходинах виголошував Крижановський умірковані промови на тему пропаґанди, причім взивав членів, щоби при вступі у душпастирську службу мали на оцї цїли товариства і поучували нарід в дусї єго засад. Нових членів на сих останних зборах не прийнято. Доперва в маю, або червни 1836 р., коли зближав ся час сьвячень, зійшли ся на коритари семинариї Гречанський, Охримович, Покінський і Теодор Кульчицький. Останний попав тодї в одушевлене і взивав до ширеня революцийних засад та освободженя вітчини, а його голос був віский, бо „dieser an der pohlnischen Revolution theilgenommen und in den Reihen der Insurrections-Armee gewesen seyn soll“.

В часї переслуханя зізнав Гречанський, що в семинариї читано книжки: „die Ruinen Volney's“, „Księgi narodu polskiego“, „die Worte eines Gläubigen von La Menais“, „Towarzystwo wzajemnej pomocy“, Князевича „Czyli Polacy mogą się wybić na niepodległość?“, „der Magnetismus von Passavant“, „die Philosophie“, „die Geschichte der Staatskunst“, „das Volk und die Völker“ von Haro-Harring. Згадані книжки приносив по більшій части Сїлецький.

Зрадив також Гречанський, з ким Сїлецький був знакомим, або з ким сходив ся. В першім отже рядї з юристом, Чеславом Кобузовським, чи однак Кобузовський був членом товариства, Гречанський не знав, хоть можна було його о се посуджувати, бо він висловлював часто революцийні погляди та дістав від Сїлецького з Шартрес у Франциї під іменем Заваловського лист, в якім Сїлецький висказував надію, що ще побачить вітчину вільною. Знакомий був також Сїлецький з братьми Павлїкевичами і правником Хшонстовським та всї они були членами тайного товариства. Належав сюди також Жехлїнський. Бачив рівнож Гречанський у Сїлецького якогось чоловіка, якого називано Ignatz-ом, або й Напонеоном (Новіцького). Видавало ся, що сей чоловік має більше значінє. Бував також у Сїлецького Теофіль Вишневський, який Гречанському і Мінчакевичеви „Stellen aus einem revolutionären Buche vorgelesen habe, wo unter andern die Stelle vorkam, daß man hierlands mit Anstrengung aller Kräfte dahin arbeiten solle, um die Freiheit des Vaterlandes zu erringen, sollte aber dieses nicht gelingen, so würde in Amerika ein freies Neu-Warschau entstehen“.

Сходини роти відбували ся також в мешканю броварника Прохаски, який однак в них участи не брав, бо до сеї роти не належав. З Вишневським був добре знакомий Мих. Мінчакевич, якому при

принятю в члени товариства завдано письменні питаня, яка форма правленя є найліпша, „ob die Wiedergeburt Polens in der Möglichkeit gegründet wäre, und ob das Christenthum im Allgemeinen und der Catholicismus insbesondere einer Änderung bedürfe". Константиновича принято до товариства перед феріями 1834 р. і він брав участь в зборах роти, однак небавом переніс ся на студиї до Перемишля, де мав виголосити на сходинах учеників „eine aufrührische Rede", за що його політична власть потягнула до відвічальности. Про Кульчицького доніс Гречанський, „daß dieser ihm, als sie noch im Seminarium waren, mit einem Vergnügen ein Gedicht mittheilte, worin lästerische Ausfälle in einer Art von Verzweiflung gegen Gott vorgebracht waren, daß er den Martyrern der gerechten Sache seine Hilfe nicht angedeihen lasse". Про Кирила Слоневського доніс Гречанський, що він був сильно екзальтованим, що однак помер вже в Бережанах, що у него найдено на ярмарку в Снятині руську, революцийну відозву, причім він однак виправдував ся, що такої відозви не знав, а письмо її було подібне до почерку Мінчакевича. Филимон Мінчакевич виголошував вправді революцийні погляди, однак рівночасно впевняв, що тайні товариства не доведуть до нічого, бо они вяжуть за надто поодиноких людий, обмежають їх в діяльности та виставляють на відвічальність членів і тому було би ліпше, якби кождий був свобідним і не вяжучи ся товариством, ширив революцийні засади.

Про себе зізнав Гречанський, що коли став душпастиром, його революцийні погляди розвіяли ся. Вже за побуту в Тейсарові думав він докладнійше про напрям товариства, причім йому здавало ся, що підготовлюючі праці мусять тревати ще довго, доки нарід двигне ся до сеї степени, щоби можна числити на його співучасть. Ще більше охолонув він, коли переніс ся до Чесник, де дідич Мальчевський часто висловлював погляди про вільність і рівність, але в своїм поведеню з підданими тих засад не придержував ся, а систематично їх гнобив і тиранїзував. Тоді побачив він, що „die Grundsätze der Gesellschaft bloße Chimeren seyen". Колиж його перенесено до Грабівки, калуського округа, що належала до домен, застав він тамошних підданих „in einem blühenden Wohlstande" і завважав, що їх ніхто не гнобить та що „der Staat zum Wohle seiner Unterthanen die heilsammsten Vorschriften erlasse, und daß dort, wo selbe beobachtet werden, die Lage des Unterthans glücklich seye". Такі помічаня, казав Гречанський, не тільки що витиснули в нїм його давнїйші пересьвідченя, але й обудили також могучий жаль та докори совісти, що він не міг нїкуди найти спокою, доки не попав на гадку, щоби донести урядови про єствоване товариства в цїли спиненя других від подібного нещастя.

В акті переслухання відмічено, що Гречанський при зізнанях „oft in Thränen ausbrach“, немовби на доказ жалю. Чи иньші члени роти вели революцийну пропаґанду на душпастирських становищах, Гречанський сказати не умів, бо не кореспондував з ними, а в додатку всяку переписку статут заборонював.

Після зізнань Гречанського зложених ним в другій половині серпня 1838 р. у „Kameral-Justiziära“ Павловича, заряджено у него в Грабівці, калуського округа ревізию. Переводив її поліцийний ревізор, Людвік Клем дня 29. VIII. і найшов отсї книжки, зглядно рукописи:

1) X. F. de Lamenais „Przewodnik młodego wieku“ tłumaczenie z Francuzkiego. Kraków. Nakładem y Drukiem D. E. Friedleina 1834., Ся книжка „wurde von dem k. k. Oberförster von Begg im dienstvertrauen mitgetheilten Kreisämtlichen Erlasse vom 25. Nov. 1837 Z. 184/g als gefährlich indiziert“.

2) Kmotr Maciey, przez Józefa Rychtera z Niemieckiego przez Augystyna Kadyi. Część II. Kraków 1798.

3) руську проповідь писану латинськими буквами: „W deń ś. Iliji proroka“ доволї чистою народною, мовою.

4) коляду з ірмольоґійними нотами, писану кирилицею.

Крім сего найдено тоді у Гречанського чотири, руські книжочки, яких ревізийний комісар не зрозумів і доперва пізнійше пересьвідчив ся, що се були молитвослови.

В рапорті про сю ревізию з дня 31. VIII. доносив Павлович, що Гречанський в часї свого побуту на адміністрациї парохиї в Грабівці бував у пароха в Угринові середнім, Павлїкевича. Оба они їздили раз до Годїєва коло Гошова, де були у сьвященика Угриновича, або Охримовича, якого Гречанський представив Павлїкевичеви як свого шкільного товариша і доброго бесїдника. Бував також Гречанський у гр. кат. пароха в Новиці, Соколовського, бо його жінка була посвоячена з жінкою Гречанського. Однак оба, т. є. Павлїкевич і Соколовський є дуже порядними і непідозрілими людьми. Хоть Гречанський зложив зізнаня і нема сумніву, щоби їх відкликав, то всеж таки „ebenso gefährlich wäre es gewesen, den zwar Reue vorschützenden, aber immer äußerst bedenklichen Hreczański ohne Bewachung zu lassen“.

Гречанського приміщено зразу у вязниці в Стрию, пізнійше перевезено до Львова, де він перебув несповна рік, по день 3. IX. 1839 року. Як доносчик мав він, запоручене законом звільнене від кари, а коли його увязнено, то тільки для улекшеня слїдства.

Вслїд за тим увязнено иньших сьвящеників і сьвітських людий, на яких Гречанський зложив донос. Слїдство тягнуло ся майже рік.

Переслухане о. Йосифа Охримовича, адміністратора парохії в Гошові почало ся дня 7. IX. 1838 р. а скінчило ся дня 4. VI. 1839 р.

Охримович родив ся дня 2. I. 1814 року в Гущанках, тернопільського округа, підволочиського деканата, де отець його, Евстахий був парохом. Мати Магдалина „sobol Rdi Michaelis Herasymowicz, parochi Dubowcensis" померла 1830 р. Отець жив ще в часї увязненя сина. Йосиф Охримович мав трех братів і дві сестри. Брата Івана видалено зі всїх шкіл і він перебував в батьківськім домі. Брат Никола ходив тодї до 2 кляси гуманїорів в Тернополи, де рівнож брат Антін студіював першу граматикальну клясу. Сестри Текля і Катерина були дома на удержаню отця. Охримович оженив ся з Антонією Петрусевич, але дїтий в хвилї увязненя не мав. Школи нормальні і ґімназияльні кінчив в Тернополи а фільозофію і богослове у Львові, як питомець дух. семинариї. Впсьвятив ся в грудни 1836 р., почім став адміністратором в Гошові.

В р. 1834 зійшов ся він близше з Дез. Гречанським та пізнав в нім „einen Liebhaber freisinniger Lectüre". Від него, а може від Сїлецького, або й иньших питомців, дістав він книжки: „die Worte des Gläubigen von Lamenais" в перекладї на польську мову Єловіцького, Роттека „Weltgeschichte", „Pfefferkörner von Maltiz", твір „Volneis die Ruinen", а в кінци студию про французьку, липневу революцію. Коли Гречанський завважав, що Охримович вже достаточно підготований для вільнодумних ідей, увів його в товариство, що мало на метї пропаґанду републиканських ідей. Його введено до комнати Сїлецького при вірменській улицї. Перед входом завязано йому очи чорною хустиною. В комнатї був вже якийсь чоловік, якого голос для него був чужим. Після відчитаня статутів Охримович зложив присягу. Коли однак покінчив семинарію, пересьвідчив ся, що ширене републиканських ідей не має цїли і тому здержав ся від такої роботи. Збори відбували ся в хатї Сїлецького при сикстуській улицї. На зборах відчитував Сїлецький роздїли з Lamenais, додавав свої поясненя, або питав, яких питомців можна би ще приняти до товариства. Коли Сїлецький домагав ся засуду Станчака на смерть, Охримовича се відтручувало від товариства.

При переслуханю назвав Охримович членами товариства: Сїлецького, Гречаньского, Мейського і Кунцкевича. Бачив також в хатї Сїлецького, Мінчакевича і Шмельца а броварника Прохаски не знав. Після уступленя з семинариї стрічав ся Охримович з Покінським і Гречанським. Всї три жалували молодечої нерозваги та висказували побоюване, що колиб товариство викрито, они та їх родини готові покутовати. Охримович каяв ся при переслуханю своєї провини, бо його отець мав

шестеро дітий, яким не в силї обезпечити будуччини і якому він обовязаний помочи. Слїдчий судия додав замітку, що Охримович виявив стільки жалю, що не можна побоювати ся, щоби він коли небудь пішов тою самою дорогою, яка його завела до вязниці.

Переслуханє о. Івана Покінського почало ся рівнож дня 7. IX. 1838 р. а скінчило ся дня 4. VI. 1839 р.

Він родив ся дня 6. VI. 1811 р. в Підгородцях, стрийського округа, скільского деканата, де його отець Тома був парохом і помер 1829 р. Мати Анастазия з Заревичів проживала в часї його увязненя в Ракові, стрийського округа. Мав він чотирох братів: Михайла, ук. юриста, що практикував при львівській „Kameralgefällenverwaltung“ Юлїана, богослова III р., Андрія, богослова I р. і Маркила, який ходив тодї до першої граматикальної кляси у Львові. Окрім сего мав він три сестри, Юстину, Марію і Юлїянну, які удержувала мати. Початкові (елєментарні і нормальні науки) побирав він в Дрогобичи, ґімназияльні в Самборі, фільозофічні та богословські у львівській семинарії, які покінчив в р. 1835. Опісля перебував він у свого вуя, Теодора Заревича, пароха в Ракові, гостив довший час у пароха в Тисові, Дмитра Петрусевича і у пароха Ценяви, Семена Яновича. В р. 1836 оженив ся він з Юлїянною Петрусевич і висьвятив ся, почім до марта 1837 перебув у своєї жінки в Добрянах, доки не дістав завідательства капелянії в Уричи, стрийського округа. В р. 1838 переніс ся на адміністрацию парохії в Братківцях, того самого округа, де його увязнено.

Покінський признав ся при переслуханю, що в р. 1834 заходив до Сїлецького, тодї вже юриста, на вірменську улицю, щоби курити тютюн, бо пристрасти куреня не міг заспокоїти в семинарії. Сїлецький покористував ся тим та почав вести з ним розмови на тему рівного подїлу майна і знесеня панщини. Сїлецький зневолював його, щоби вступив в члени тайного товариства і грозив, що в противнім случаю донесе ректорови, що він курить тютюн. Раз затягнув його Сїлецький до себе, де він вже застав Гречиньского, Охримовича, Мінчакевича, Мєйського, Константиновича, Станчака і Крижановского. Тут зложив він небавом присягу на додержанє тайни, причім Сїлецькій подав йому в руку меч і загрозив, що згине від него, коли кого небудь зрадить. При сїй нагодї вихвалював Сїлецький републиканьску форму правленя. Такі сходини відбували ся або в комнатї Сїлецького, або в домі Прохаски (раз), а в кінци в мешканю Крижановського. На сходинах мав Сїлецький виклади на основі твору Лямене́, або на основі статистики Америки Ліпсіа, почім відбувала ся дискусія, а раз висловив Сїлецький надію,

що Польща воскресне. Членами товариства були ще Теодор Кульчицький, Ґадзінський, Шмельц і Куцикевич. „Rotnik-ом“ був Сілецький, асистентом Гречанський. Над rotnik-ами стояли сотники. Після утечі Сілецького провідником роти був Крижановський. Станчак уступив небавом з товариства, за що Сілецький грозив єму смертию. Про єствоване товариства повідомив Покінського Охримович, який поучив його, як має поводити ся при присязї. Статутів не тямив, хоть впевняв, що була в нім також згадка про свободу преси. Для безпечности прибрав собі Покінський імя „Opór“. Не чув ніколи, щоби Кульчицький виголошував безбожні промови, або вірші. Поглядів товариства він ніколи між народом не ширив, бо вважав їх дітвацтвом.

На актах переслуханя записано при кінци, що інквізит Покінський поводив ся в часї слїдства і у вязниці взірцево, виявляв щирий жаль нераз крізь слези, чим давав доказ, що ніколи не дасть себе ввести в революцийні круги, тим більше, що його спосібности слабі, а се дає запоруку, що він не дасть себе склонити на небезпечну дорогу.

Увязнений, о. Теодор Кульчицький родив ся дня 26. II. 1806 р. в Кульчицях, самбірского округа. Отець його, Михайло Ручка Кульчицький мав часткову посїлість, але умер вчасно, коли Теодор був дитиною. Мати „Helena z Oyca Pana Kul. Ruczki urodzona“ [1]) вийшла в друге за муж за Николу Кульчицкого Дасевича. Теодор Кульчицький мав рідного брата Дмитра „und mehrere Stiefgeschwister“. Всї школи, від нормальних почитаючи, покінчив він у Львові, опісля оженив ся в Кульчицях з дочкою місцевого пароха, о. Ів. Новаковського, висьвятив ся в р. 1835 і став адміністратором парохиї в Дорожові. В урядовій реляциї окружного суду в Самборі з дня 15. XI. 1838 р. читаємо про него, що „im Gegentheile habe ich von Allen, die ich ausführlich gefragt, gehört, daß derselbe ganz seinem geistlichen Berufe sich hingegeben, in der Gemeinde ein strenger Sittenrichter gewesen, die Unterthanen zur Arbeitsamkeit angeeifert und ein stilles und häusliches Leben geführt habe. Jedermann sprach gut von ihm“.

Сам про себе зізнав о. Кульчицкий, що ніколи не був в слїдстві, що тільки раз переслуховано його в маґістратї у Львові, коли против него повстало підозріне „daß ich an der pohlnischen Revolution Theil nahm. Diese Untersuchung wurde mit mir im Jahre 1832 abgeführt, wobei ich mich auswies, daß ich damals krank war, daß ich mich

---

[1]) Всї дати уродин увязнених взяв я з метрик, перехованих в краєвім Архиві (бернадинськім) у Львові. При переслуханю називав Кульчицький свою матїр Александрою.

einige Zeit in Kulczyce aufhielt un sodann meine Prüfung in der Ordnung ablegte".

Зразу впирав ся о. Кульчицький всякої участи в революцийнім товаристві, однак опісля зголосив ся у слідчого судиї і зложив такі зізнаня:

В роцї 1833 і 1834 читано в семинариї заборонені книжки, наслїдком чого ректорат відбував ревізиї. Мимо сего читав він тодї Роттека „Weltgeschichte", яка ходила з рук до рук. Про сю лєктуру говорив він з Гречаньским і Ґадзїнським, які висловлювали погляди, що републиканьска форма правленя є лїпшою і що селянин перетяжений панщиною. Сих поглядів він не заперечував, через що їм здавало ся, що є їх сторонником. В р. 1835 пішов Кульчицький з Мих. Ґадзїнським на прохід, а сей завів його до Ів. Сїлецького при краківській улицї на II. поверх, а сам відійшов і заявив, що буде ждати на него в університетськім будинку. Коли Кульчицький війшов до комнати Сїлецького, останний засьвітив сьвічку, замкнув двері, вийняв з кишенї сурдута маленьку книжочку, з якої відчитав, що кождий член товариства повинен другого члена вважати братом, що република є більше відповідною, чим монархія, що аристократію і всїх деспотів належалоби усунути, що члени повинні поучувати в сїм напрямі нарід і що член не сьміє бути анї картярем, анї пяницею. Коли Кульчицькому відчитано, що він принятий в члени, налякав ся, однак зложив присягу, яку йому зараз відчитано. Сьвідком тої подїї був якийсь незнакомий в віцї 30—40 лїт. Кульчицький докорював опісля Ґадзїнському за підступ, але сей сьміяв ся і членів по імени назвати не хотів. Раз був він з Ґадзїнським в Ромуальда Крижановського, що мешкав біля семинариї. Там застали они більше людий, набили собі файки, а тодї завважав Крижановський, „daß es nicht nothwendig sey, die Ruthenen zu Polen umzuwandeln, sondern die Ruthenen sollen für sich selbst so zu seyn, wie es erforderlich ist". Там перебули они короткий час і більше таких зборів не було. На згаданих сходинах були ще Гречаньский, Охримович, Покінський, Мейський і якийсь молодий студент.

Дальше зізнав Кульчицький, що між питомцями ширено тодї чимало книжок, між ними „die Ruinen von Volney", die Pfefferkörner von Maltiz", історию Роттека і „Dziady" Міцкевича. Чи Сїлецький ширив сї книжки, на се він відповіди дати не міг. Читали заборонені книжки Охримович і Гречаньский. Сам він не був раньше сторонником революцийних ідей. Не пригадував собі також, чи товариство мало на цїли, „die hierländige Regierung umzustürsen" та злучити всї части Польщі в одну републику. Не складав присяги на оружє і в загалї в комнатї Сїлецького ніякого оружя не бачив. Не міг також дати відповіди, чи

після Сілецького був провідником роти Крижановський, бо сам на всіх зборах не являв ся. Станчака називано членом товариства, але байдужним. Кульчицький не мав у себе ніяких, анї патріотичних, анї революцийних, анї протирелїґійних пісень та їх ніколи анї не виголошував, анї не співав. Чув, що збирано гроші між членами. Рукописий революцийного змісту він в семинарії не бачив. На житє в школах заробляв власною працею, а в душпастирстві не ширив ідей товариства. Просив вкінци о пощаду і ласку для жени та дїтий.

На актах маємо дописку: „Somit wurde dieses Verhör mit dem Bemerken geschlossen und gefertigt, daß Inquisit sich während der Untursuchung ruhig verhalten habe, übrigens ist er von beschränkten Geistesgaben und dürfte demnach als eine minder gefährliche Person angesehen werden. Übrigens ist er von gesunder Leibesbeschaffenheit“.

Замітимо ще, що у о. Кульчицького відбула ся ревізия в Дорожові дня 10. IX. 1838 при участи одного драґона, однак не найдено нічого, крім родинних паперів, процесових і церковних книжок.

Иньший увязнений, о. Мих. Ґадзїнський родив ся дня 12. XI. 1812 року в селї Ферескулї. Його отець, рівнож Михайло був в р. 1812 адміністратором парохиї в Ферескулї а в хвилї увязненя сина парохом в Пневій, станиславівского округа. Мати увязненого Мария походила з роду Книгиницьких і була дочкою пароха з Тростянця, станисл. округа, о. Климентия. В хвилї увязненя сина обоє родичі жили. Мали они осмеро дїтий, пять дочок, з яких дві були тодї замужні, увязненого сина о. Михайла, другого сина, адміністратора парохиї Монастирчан, стан. округа і Теофіля, ученика станисл. ґімназиї. Коли увязнено сина, заряджено також ревізиї у вітця в прияві сильної, військової асистенциї, яка родину о. Ґадзїнського сильно наполохала, через що він звернув ся до митрополита з просьбою, щоби виправдав його перед президією ґуберниї, на що остання дня 29. XI. 1838 р. відповіла, що Ґадзїнський „parochus in Pniowe nulli suspicioni obnoxius sit“ [1]).

Увязнений, о. Михайло-син кінчив ґімназию в Станиславові, перший рік фільозофії в Чернівцях а на другий дістав ся до львівської дух. семинарії, де скінчив богословські науки і в р. 1836 висьвятив ся. В хвилї увязненя дїтий не мав.

Він виправ ся зразу рівнож всякої вини і зазначував, що про єствованє революцийного товариства нічого не знав та до него не належав. Гречанського знав, як товариша студий. З часта виголошував він революцийні промови і вигорював против уряду. Знав також о. Михайло пит. Сілецького, Станчака, Мейського і Мінчакевича, але не

---

[1]) К. Студиньский: »Польські конспірациї« стр. 37—8.

стояв з ними в ніякій близшій звязи. Натомість не знав ані Теоф. Вішньовського, ані броварника Прохаски. За часів його побуту в семинариї читали пит. Охримович, Мейський і Слоневський книжки: „Die Ruinen Volneis“, „Rottek-s Weltgeschichte“, „Księgi narodu polskiego“, Міцкевича „Dziady“, „Die Worte eines Gläubigen von Lamenais“ und die Flugschrift Reduta Ordona“. Прилюдно сих книжок не читано а ширив сю лєктуру Гречанський, який впевняв, що републиканська форма управи є найкрасша.

Колиж слідчий судия назвав його відпекуваня від приналежности до революцийного товариства „lügenhafte Behauptungen“, бо Гречанський, Покіньский, Охримович, Кульчицький і Станчак зізнали, що він був членом, Ґадзінський „in heftige Tränen ausbrach“ і зложив таку заяву:

Про єствоване революцийного товариства в семинариї він дізнав ся від Гречанського, який завів його раз над пелчинський став, де вже застали Сілецького. Гречанський поговорив щось з ним тайком, почім зійшли всї три в долину, де їх стрінули два незнакомі, які відчитали йому статут а він зложив в їх руки присягу на додержанє тайни. Після сего стиснули собі взаїмно руки і розійшли ся домів. Сходини товариства відбували ся в Сілецького. Він був на трех сходинах і тоді говорено про ширенє книжок в семинариї. Членами товариства були Гречаньский, Охримович, Покінський, Сілецький, Мейський і Кульчицький. Чи належали сюди рівнож Мінчакевич, Константинович і Крижановський, він не знав, бо опустив семинарію ще в р. 1835. Сілецький мешкав при улиці Сикстуській. Одні збори відбули ся в Прохаски. На зборах при площі св. Юра участи не брав. Гроші збирано між членами на книжки. Про склад оружя нічого не знав. Не тямив, чи поручав Кульчицького в члени. На весну 1835 р. відбуто ревізию в Сілецького, який утік, а на його місце, як впевняв його Гречаньский, мав стати провідником роти Крижановський. Станчак належав до товариства, але уступив і Сілецький радив, щоби його за се убито, однак скінчено на погрозї карою смерти, якби товариство зрадив. Кульчицький мав вірші патріотичного і неморального змісту, але безбожних пісень не виголошував. Про руську революцийну відозву в семинариї нічого не знав. Міг її мати Слоневський. На становищи сьвященика революцийних основ не ширив, а коли належав до товариства, то тоді, коли був молодим і недосьвідченим.

Иньшого увязненого, о. Іполїта Станчака візвано на день 29. X. 1838 р. до Рушельчич, перем. округа і там почало ся переслуханє. Він зізнав, що родив ся в Маньові, сяніцького округа в р. 1812, що є жонатий з Зофією з Шимоновичів і має дочку Павлїну. Його

отець був парохом в Маньові, але помер перед 23 роками. його мати закінчила житє перед півтора роками. Після смерти отця мати вийшла в друге замуж за Бірецького і з сего подружя мала троє дітий: Йосафата, Константина і Юліянну.

Яків Головацкий.

Свої дитячі літа провів він в Маньові, пізнійше в Волї миговій, сяніцького округа а в части у свого дядька, Мигуловича, пароха в Злоцькім, сандецького округа. Нормальні школи кінчив в Сяноці, першу граматикальну клясу в Перемишли, дальші грамат. кляси і першу гуманістичну „zu Pudlein Zipser, die zweite Humanitätsklasse in Zeben, die Philosophie in Kaschau“, перші два роки богословя слухав в Перемишли

а два останні у Львові. Скінчив науки в р. 1836, висьвятив ся перед Великоднем 1837 р., почім став адміністратором в Вульці Кунинській, жовк. округа, звідки по трех місяцях перейшов до Лещави, сяніцького округа а в маю 1838 р. до Скопова, перем. округа, де під пору переслуханя перебував.

Коли він в вересни, або жовтни 1834 р. прибув до семинариї, терпів на свого рода мелянхолію, через що сторонив від людий. Сей стан тривав 6—8 неділь. В тім часї любив він ходити по семинарицькім огороді. Раз, в часї такого проходу зближив ся до него Гречаньский, спитав про прізвище, про родинні відносини, а пізнійше говорив про нужду селян в панщині та про обовязок духовеньства, запобічи сїй нуждї. Тодї поручив йому Гречаньский, щоби найблизшого дня пішов до Сїлецького, який мешкав при сикстуській улицї, але він сего не вчинив, однак небавом, під впливом настоюваня Гречаньского, він опинив ся в хатї Сїлецького. Останний забрав його з собою, пішов з ним в околицю сьвятоюрської церкви і завів до одної хати, де вже було двох людий. Один з них завдав йому питаня, чи Польща може воскреснути, чи він буде кожде добре дїло підпомагати своїм майном і всїми силами, чи буде впоювати сї засади в свої дїти, чи буде любити своїх ближних без ріжницї стану і віри, як самого себе, чи ужиє всїх сил, щоби ввести таку форму правленя, яка спинила би кожду самоволю і гнет?

Коли Станчак притакнув на всї питаня, йому відчитано роту присяги, в якій була мова про сповнюванє постанов статута і містила ся погроза, що за зраду жде його куля.

Коли я зложив присягу, зізнав Станчак, оба незнакомі і Сїлецький поцїлували мене братним поцїлуєм і візвали, щоби я здержав ся від всяких горячих напоїв і неморальности. З поворотом забрав мене Сїлецький до своєї хати а по дорозї говорив він про польску революцию, що має на метї, ширити просьвіту і освободити угнетених. До комнати Сїлецького зайшов Гречаньский, який забрав мене до семинариї. Иньшим разом завів мене Гречаньский в околицю св. Юра і там в комнатї, на піддашу застали ми Сїлецького, Ґадзїнського, Покінського і Охримовича. Сїлецький виголосив промову, в якій взивав нас до вірности ідеям товариства та до їх поширюваня. По його гадцї, не треба було бояти ся, щоби товариство викрито, бо оно розширить ся небавом по цїлім сьвітї. Само товариство прирівнав він до дерева, що має богато галузий а галузи богато листя. , Коли товариство розвине ся, вибухне сильне повстанє против Grundherrschaften і уряду. При сїй нагодї покликував ся Сїлецький на статистику північної Америки і накликував зібраних, щоби они старали ся се щастє загально розширити.

Дома, говорив Станчак, я передумовав всї тї події і рішив ся уступити з товариства, про що звістив Гречаньского. По кількох днях мене вичеркнено з товариства і зобовязано до береженя тайни.

На питанє слїдчої комісиї, які цїли мало товариство, відповів Станчак: знесенє сучасних правлїнь в цїлій Европі, а зорґанізованя нових, в яких всї горожани будуть мати рівні права та рівні обовязки. Чи приготовлювано амунїцию до повстаня, Станчак не умів відповісти. Товариство мало на метї, завести републику, винищити всїх деспотів а довести до збратаня народів. Однак все те мало стати ся без насильств. Монархів, коли товариство розвине ся, можна буде звільнити (entlassen). Селяни мають дістати на власність землю. Аристократию треба знести, щоби настала рівність. Польщу треба воскресити на републиканьских основах, а за новою управою мусить бути введений точний нагляд. Члени товариства повинні ширити революцийні ідеї. але нї один з них не має права, без згоди провідника роти, приймити нового члена. Кожда рота товариства складала ся з девяти членів. Одна рота про членів другої роти не знала. Провідником роти був Сїлецький, а хто заняв опісля його місце, Станчак не умів сказати. Окрім згаданих висше членів брали участь в зборах, Мих. Мінчакевич, Теодор Кульчицький і Сильвестер Мейський. Раз взивав його Йос. Константинович, щоби не уступав з товариства. Ромуальда Крижановського Станчак не знав, а про полїтичні погляди Філимона Мінчакевича не мав вісток. Кульчицкий показував йому раз поезию: „To dziarskie jest“, якої змісту не затямив.

При ревізиї, переведеній у Станчака, найдено: La Mennais „Przewodnik wieku młodego“, вірші „Polska Gawęda“ і „Wieczór przy kominie“, які набув, або переписав ще в часї богословських студий в 1836 роцї.

Коли всї доси згадані сьвященики признавали ся до участи в революцийнім товаристві і конспірацийній роботї, иньші заперечували сему і випирали ся. До них належав у першім рядї Ромуальд Крижановський, який родив ся дня 1. II. 1812 р. в Станиславові на Заболотівськім передмістю під ч. 68. Отець його Андрей був в р. 1838 совітником карного суду у Львові, мати Францїшка походила з шляхотського роду Шиповських і вже тодї не жила.

Переслуханє Крижановського почало ся дня 8. IX. 1838 року, а скінчило ся в маю 1840 р. Він зізнав, що є жонатий з Ґвальбертиною Скшитуською і має двох синів, Тадея, що числив тодї 2 роки і Станислава, що родив ся перед півроком. Брат його Юлїян є судовим авскультантом. Крім сего мав він дві сестри, Климентину і Келестину. Нормальні школи і перший курс граматики кінчив в Станиславові.

а дальшу науку у Львові. Останного пів року був у львівській духовній семинариї, почім перебував будьто в домі отця, будьто в Бероздівцях, бережанського округа, у своєї рідні. В день св. Михайла 1835 року оженив ся, дня 1 грудня вступив до презвітериї, а в перших днях лютого 1836 р. висьвятив ся, почім став адміністратором в Ганівцях, недалеко Бережан.

В часї свого короткого побуту в семинариї жив Крижановський в дружбі з пит. Теодором Чорним, з яким замешкував одну комнату. Сїлецького знав в роках 1833—4. Він був малого росту, мав чорне волосє і не носив анї вусів, анї бакенбартів. Про себе зізнавав з всею рішучостию, що провідником роти і членом конспірацийного товариства не був. При сїм зізнаню обстоював до кінця, хоть Покінський, Ґадзїнський і Гречанський промовляли при конфронтациї в його некористь. Крижановський впевняв, що не був нїколи на жадних зборах, що в него рівнож нїколи нїякі збори не відбували ся, бо мешканє його отця для тайних нарад не надавало ся. Коли Покінський зізнав против него, то хиба зі злости, бо коли питомцї жалували ся на харч, то Крижановський в приявї крилошанина заявив, що харч добрий, а за се питомцї були на него так озлоблені, що навіть скриптів до науки йому позичити не хотїли. Гречанський жадав від него в часї побуту в семинариї 60 злр. на заспокоєнє претенсий якоїсь дївчини, чому він відмовив. Впрочім до зізнань Гречаньского годї привязувати вагу, хотьби тому, що він терпів на умову хоробу і через те стратив рік в семинариї. Не виключена річ, що обвинуваченєм других, хотїв сам себе витягнути з біди.

При ревізиї найдено у Крижановського домі 12 проповідий, писаних латиньскою азбукою, доволї лихою, руською мовою, а в церкві в Ганівцях найдено рукопись „Z Warszawy“, Różne wiersze na pamiątkę Rewolucyi dnia 29 listopada 1830 r.“ Она перехована між судовими актами у бернадинськім архиві у Львові і містить в собі около 80, в значній части дуже удачних, польских, патріотичних віршів. В однім з них, який розкинено по балевій салї ґубернатора Варшави Вітта, незвісний автор пятнував ті Польки, що взяли участь в балю:

Tańczycie Polki?... teraz czas tancować
Z bohaterami znękanej Warszawy!
Czemuż się smucić — i czegoż żałować?
Wittowi dzięki, że macie zabawy!

Jednak ostrożnie. żeby rączki wasze,
Krwią się nie zlały na ich ramię wsparte
Gdyż te mundury — te ostre pałasze
Jeszcze we krwi braci naszych nie otarte.

Ostrożnie, żeby wam się nie ukazał
Drogi cień krewnych, małżonków, bądź ojców —
Których niewinną krwią tyran się zmazał,
Lub wydarł życie jeden z tych zabójców!

Na ziemi świeżo pokrytej grobami —
Tańcujcie Polki — kiedy milczy serce....
Niedawno braica tu tańczyli z wami...
Oni w mogiłach.... tu są ich morderce.

Tańcujcie z nimi, póki wam sił stanie,
Nie pamiętajcie o strasznej odmianie.
Nic to nie szkodzi Polek dobrych sławie,
I co się dzieje w nieszczęsnej Warszawie!

Niech się ten smuci, co na Sybir leci,
Komu lód domem, zmarzła ziemia łożem,
Albo te matki, z których łona dzieci
W jękach skonały pod Kirgizów nożem.

Przetoż tańcujcie — to rycerze mili —
Tańcujcie z nimi za morderstw nagrodę —
Wszakżeśmy przez nich nie wiele stracili,
Tylko ojczyznę, ziomków i swobodę!

Побіч віршів, що були вірним зеркалом хвилї, що з тугою згадували про минувшину Польщі, що накликували до боротьби з Росією, що оспівували лицарські подвиги учасників повстаня, находимо в рукописи відозви „rządu narodowego", промови поодиноких визначних вождів, або й коротки „księgi rodzaju monarchów rosyjskich, synów Rurykowych, synów Włodzimierzowych, następców Iwanów", в яких читаємо:

„Iwan zabił Jarosława. Iwana udusił Wasyl, Wasylowi wydarł oczy Alexy, Alexego zamordował Michajło, Michajło rozsiekany od Borysa, Borys zadławiony od Dymitra, co się stało przed niewolą polską".

„W niewoli zaś Polskiej, Katarzyna zamordowała Piotra. Pawła zadusił Zubrow, utruli w Tagenrogu Alexandra, Konstantego brata, którego to Konstantego zwano wielkim Xięciem, dowódzcą wojsk Polskich, który teraz siedzi w Wysokim Litewskim i czeka zmiłowania Pańskiego".

Серед тої настроєвої антольоґії немовби заблукали ся вїмки в німецькій мові з „Hermann-a i Dorothei", або й порноґрафічний вірш Алекс. Фредри „Sąd ostateczny".

Хоть нї один з віршів збірки не натякав на Австрию, а майже всї они вязали ся з історією польского повстаня і пробивала ся з них

ненависть до Росиї, мимо сего карний суд привязував велику вагу до них, як до творів революцийних і в сім напрямі вів слїдство против Крижановського. Останний боронив ся, що сих віршів не переписував, анї не мав у руках, що колиб они навіть були його власностию, то не могли би бути доказом зради держави, бо в них розходило ся о повстанє, з яким Австрия не мала нїчого спільного, що коли би ся збірка була в його хатї, то він би її спрятав, або віддав до переховання дїдичови Кшечуновичеви, а не лишив би в церкві. В дійстности почерк письма не вказував на руку Крижановського, що міг легко суд справдити, але він дав віру женї обвиненого, яка заявила при переслуханю дня 29. II. 1840 року, що поезиї переписував для неї муж, а що она ними не цікавила ся, тому зложила їх в церкві і не взяла їх з собою, як вибирала ся з села. При переслуханю заявила Ґвальбертина Крижановська, що родила ся в Берездівцях, що її отець Казимир є дїдичом Носова, що она сама є римо-католицького обряду, числить лїт 24 і говорить тільки польскою і французькою мовою.

Окрім патріотичних поезий найдено ще в стиртї, яку дїдич Валеріян Кшечунович купив у Крижановського, два твори: історию французької революциї в двох томах в нїмецькій мові, а крім сего Ельснера: „Wichtige Momente aus dem Leben Napoleons". Однак обі книжки мали підпис сусїдного дїдича Рильського, який зізнав, що они були власностию Льва Білинського, посудженого о полїтичні конспірациї. Остачний мусїв їх там сховати. На всякий спосіб, Крижановський з ними не мав нїчого спільного.

Подібно, як Крижановський, випрaв ся всякої участи в конспірацийнім товаристві, адмінїстратор парохиї Балиці, перем. округа, Йос. Константинович, що в хвилї увязненя числив 31. лїт та був бездїтним вдівцем. Він був сином пароха села Nowa Wieś, Івана, що помер ще в 1815 роцї. Мати його, Марія і сестра Єлисавета жили в Лабовій, сандецького округа, а брат Іван був „Dominical-Actuarom" в незвістній близше місцевости. Дитячі лїта провів обвинений дома, почім ходив до нормальних і латиньских шкіл в Санчи. Перший рік фільозофічних наук кінчив він в Перемишли, другий в Чернівцях, перший і другий рік богословя в Перемишли, третий у Львові, а четвертий, в р. 1835 поновно в Перемишли. Висьвятив ся в жовтни 1836 р., опісля перебував в Бикові, самбірського округа а в падолистї 1836 р. став адмінїстратором капеланії Балиці.

Про єствованє революцийного товариства, зізнавав Константинович, нїчого не знаю, а з людьми посудженими о приналежність до конспірацийного кружка, жив я в семинариї будьто в приязни, будьто з далека. Від Сїлецького дістав я в семинариї підручники до науки і твори

Шілера. Від пит. Йос. Левицького пожичив я собі твори Міцкевича. На пульті в музею найшов я раз твір Князевича: „Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość“, „Magnetismus von Passavant“ і твір Volneis „Ruinen“. Иньших книжок в семинариї не бачив і не читав. Рішучо перечу, будьто би я належав коли небудь до революцийного товариства. Рівнож невірним є, будьто би я давав Станчакови які небудь ради. В часї моїх наук в Перемишли я поводив ся взірцево.

На становищи заперечуваня участи стояв також, в часї переслуханя, о. Сильвестер Мейський, який родив ся дня 16. IX. 1810 р. в селї Карликові, сяніцького деканату, де отець його Іван був парохом. Мати Домініка була дочкою о. Івана Чирнянського. В часї увязненя жила вже тільки мати і перебувала будьто у него, будьто у сестри, замужної за Криницьким в Липовицях. Нормальні науки відбував обвинений в Сяноцї, а ґімназияльні по части в Унгварі, по части в Самборі. На перший рік фільозофії ходив в Перемишли, на другий в Кошицях. В роцї 1832 ходив на богословє в Перемишли, а дальші два роки перебув у Львові. Богословські студиї скінчив в р. 1835, висьвятив ся в лютім 1836 року, почім став адміністратором у Волї миховій, а опісля сотрудником в Тиравї волоській. Є жонатим і отцем одної дитини.

Про причину переслуханя знав, бо консистория донесла йому, що був посудженний о участь „in hochverrätherishen Verbindungen“. До революцийного товариства ніколи не належав, хоч читав нерелїґійні та революцийні книжки і через те та через власну, буйну уяву був „ein Schwärmer, sowohl in religiöser, als auch in politischer Hinsicht“. З лїтами, коли у него було більше досьвіду, позбув ся він своїх сумнївів в релїґійних і державних справах та понищив всї записки не зі страху перед відвічальностию, але з глубокого пересьвідченя, що не був на добрій дорозї та що такі погляди не годять ся зі становищем сьвященика. Своїй громадї старав ся бути приміром. Читав „die Ruinen Volneis“. Навіть, коли йому поставлено до очий лат. сотрудника з Прус, Івана Шмельца, Покінського, Охримовича, Ґадзінського і Гречанського, які зізнали, що він був членом товариства і брав участь в зборах, Мейський до кінця сему перечив.

Зізнаня двох останних, увязнених конспіраторів, о. Мінчакевича і Венедикта Кушкевича, про яких будемо тепер говорити, доповнюють образ цілости.

Мих. Мінчакевич родив ся в Бережницї вижній, сяніцького округа, числив в хвилї переслуханя, яке почало ся 31. X. 1838 року, 27 лїт і був батьком 3 дїтий. Його отець, Андрій, був парохом в Мшаницї, самбірського округа. Матери було на імя Катерина. Стар-

ший брат Филимон скінчив у Львові два роки богословя і коли мав йти на третий рік, уяязнила його полиция. З тої пори не чув вже про него нічого. Молодший брат учив ся в Самборі. Мав ще Мінчакевич шість сестер, з яких найстарша, Елисавета була замужна за учителем Матковським в Гленині, самб. округа, а останні пять перебували в домі родичів.

Про себе подав обвинений, що ходив до нормальних шкіл у о. Василіян в Лаврові, ґімназию кінчив в Самборі, а фільозофію та богослове у Львові. В році 1834 оженив ся з дочкою пароха в Угерцях, сяніцького округа, Людвікою Лісковацькою, а в марті 1835 р. висьвятив ся та став адміністратором, зразу на селі, де перебув від 4. V. 1835 р. до 12. IV. 1836 р., почім перенесено його до Ліска. Не був ніколи в слідстві, а коли передількома місяцями переведено у него ревізию, він підозрівав, що стежено у него за перепискою з братом Филимоном. При переслуханю випирав ся всякої участи в революцийнім движеню, хоть признавав, що в роках 1833—4 ширено між питомцями будьто атеістичні, будьто революцийні книжки. Він сам читав такі нерелїґійні книжки, як „Encyklopedie von Ersch und Gruber, wo besonders in den Suplementbögen über den Rationalismus, Naturalismus und Supernaturalismus gesprochen und die Dogmen der christkatholischen Kirche als Fictionen angegriffen werden". Читав він також „die Ruinen" Volneis, worin alles auf den Naturalismus reduzirt und alle Religionen und sohin auch die christliche Religion als fabelhaften Vorsprungs geschildert werden". З „революцийних книжок" читав Міцкевича „Księgi narodu", дальше „Towarzystwo wzajemnej pomocy", „Prawa człowieka i obywatela", летучі листки: „Do Matki Polki", „Reduta Ordona", „Treny wygnańca" і богато инших, яких заголовків не тямив. „Durch das Lesen dieser Bücher erhielt natürlich mein Geist, признавав ся Мінчакевич, eine schiffe Richtung, denn ohne Erfahrung, ohne nähere Einsicht nahm ich blind die in diesen verderblichen Büchern entwickelten Grundsätze als die eigenen an — mein Glaube an die Religion war erschüttert, ebenso nahm ich als richtig an, daß die republikanische Regierung dem Wohle der Menschen mehr zusage, als die Monarchie". Доперва виклади проф. Венедикта Левицького скріпили його віру а промови Левицького, в яких вияснював погубність сучасних поглядів в політичнім напрямі, затерли враження згаданої лектури. В душпастирстві поводив ся беззамітно. Сілецького бачив частійше у свого брата Филимона в Перемишли, а у Львові жив з ним близше, бо мав намір женити ся з його своячкою, до чого однак не дійшло. В політичні розмови з ним не входив.

Коли Мінчакевич рішучо заявляв, що до конспірацийної роти не належав, поставлено йому до очий Шмельца, Покінського, Грочанського,

і Охримовича, які обставали при своїх зізнанях, що він був членом товариства, що ширив революцийні книжки між питомцями, що ввів раз на збори роти Мейського, що відчитував Гречанському питаня, на які сей мусів відповісти з нагоди прийнятя в члени, що брав участь у виборі Сілецького провідником роти і на ріжних зборах, на яких Сілецький виголошував палкі, революцийні промови. Мимо сих некорисних зізнань, Мінчакевич тривав при своїм і заявив, що Гречанському вірити не можна, бо він вже в р. 1831 обвинив сам себе в карнім суді, де його справлено до лікаря та що й теперішні його заяви можуть бути вислідом умової недуги. Иньші сьвідки могли складати некорисні для него зізнаня хиба з ненависти, якої причини не знає.

Останним, якого долею займаємо ся, був Венедикт Кущикевич. Він родив ся в Мальчицях, львівського округа і числив в р. 1838 двайцять чотири роки. Його отець, Іван був „Dominical-Repräsentant in Walawa“, а мати Франціїшка походила з роду Краснянських. Його брат, Медард був капралем при полку уланів Кобурґа, почім його урльоповано і дозволено ходити на фільозофію в Перемишли, де рівночасно учив ся його брат, Емеріх. Сестра Зофія перебувала в домі отця. Сам Венедикт кінчив ґімназию та фільозофію в Перемишли, а що був хрещений в латинськім обряді, тому прийнято його до латинської семинариї, де він скінчив I рік. З огляду, що отець його був греко-католиком, тому і він хотів перейти на грецький обряд і просив о прийнятє до гр. кат. семинариї, а що поладнанє такої справи тривало довше, він стратив один рік і перебував у Львові як приватний учитель. В тім часї дістав він дозвіл, змінити обряд а рівночасно духовну стипендию з релїґійного фонду, почім продовжував богословські студиї в характері екстерніста. До семинариї його не прийнято задля лихої ноти з догматики. У Львові жив в домі адвоката Янохи, опісля в скрипака Карла Ліпінського, а в кінци у адвоката Бартманського, у яких був домашним учителем дітий. Після укінченя богословських наук поїхав він до своїх родичів в Перемишли і звідси вніс просьбу о признанє потрібного до сьвячень титулу стола, якого йому відмовлено. Тодї став він практикантом при окружнім уряді в Перемишли.

З питомцями в лат. семинариї жив добре, але приязнійших відносин не навязував з нїким. Знав він лат. питомців Мих. Доміна і Андрія Юзефчика, увязнених за конспірацийну пропаґанду, але не стояв з ними в близших зносинах. Гречанського пізнав в лат. дух. семинариї, куди сей заходив. Пізнійше бачив його в гр. кат. семинариї, як сей являв ся тут на „officia sacra“ в характері екстерніста, або в домі Сілецького. Гречанський випитував часто Кущикевича, що він читав, радив йому розчитувати ся в полїтичних творах, поручав книжку „Ма-

gnetismus von Passavant", любив говорити про політичні, а ще більше релігійні справи і вихвалював републиканську форму правленя, на якій тільки може двигнути ся нація. З розмови з Гречанським прийшов Куцикевич до пересьвідченя, „daß er ein verkehrter Kopf sey". Мих. Мінчакевича не знав, тільки його брата, Филимона, з яким товаришував у школї. З виду знав Йосифа Охримовича, а не був знакомим з Покінським і Сильв. Мейським. Не стояв в ніяких зносинах з Ґадзїнським, а Ромуальда Крижановського знав лично і був навіть раз в його мешканю при широкій улиці (нинїшній Коперника), однак не чув ніколи, щоби він виголошував полїтичні промови.

На допитуване слїдчого судиї зізнав Куцикевич, що Сїлецький був з ним посвояченний „indem mein Vetter seine Tante zur Frau hat", але з ним не почінав ніколи полїтичних розмов. В хатї Сїлецького бачив богато полїтичних творів, як „das Werk von Thomas Paine über die Rechte des Menschen", „Geschichte der pohlnischen Revolution von Moritz Mochnacki" та богато иньших, яких заголовків не тямив, а з яких вивнескував, що він був полїтичним вільнодумцем. Сїлецький сходив ся зі Шмельцом, Гречанським, Охримовичем і Ґадзїнським, однак про цїль сих сходин не умів Куцикевич нїчого більше сказати. Коли раз в Сїлецького застав згаданих питомцїв, то говорили они тодї про Станчака, але їх розмова була для Куцикевича байдужною.

Хоть слїдчий судия грозив, що Куцикевич знищить свою долю, коли буде перечити, що не знає нїчого про тайне товариство, він обставав при своїх зізнанях.

З зізнань, які ми передали в дуже коротких виїмках, виходило, без сумнїву, що значна часть увязнених сьвященників до конспірацийної роти, за часів своїх богословських наук, належала та що члени роти мріли про відбудоване Польщі на републиканських основах. Рівнож певною є річию, що провідником та орґанїзатором роти був Іван Сїлецький, який вправдї ставив в проґраму конспірацийного товариства доверщенє перевороту без проливу крови, але не багав ся видати засуду на смерть против товарища (Станчака), що не почував себе на силах, чи не хотїв брати участи в незаконній роботї роти. Як виходило би з зізнань, наслїдником Сїлецького в проводї роти був Крижановський, який однак про її розвій, про придержанє членів дбав не богато і тому може так рішучо випирав ся всякої участи в ротї в часї переслуханя.

Але і те певне, що Гречанський, виновник цїлого процесу та в слїд за тим нещастя кількох родин увязнених та засуджених сьвященників, був чоловіком божевільним. Коли тільки Гречанського, що правда, більше для форми і для спиненя всякого порозуміня з иньшими членами роти, увязнено, його рідна мати, Маріянна, яка мешкала в Бережанах,

донесла дня 12. X. 1838 р., що її син був хорий на умову недугу і що хиба тільки під впливом її відновленя міг допустити ся якого небудь проступку. В тій цїли долучила она сьвідоцтво лїкаря, Йосифа Сеї, який потвердив, що лїчив Гречанського в р. 1831 і 1832 на мелянхолїю, предиспоновану тим, що його отець і брат терпіли рівнож на ту саму недугу. Та мимо сего доказу невміняємости Гречанського та иньших сьвідоцтв, будьто з боку увязнених членів роти, будьто їх родин, карний суд покарав посуджених о приналежність до тайного товариства дуже тяжко.

Найострійше, бо карою чотиролїтної вязницї покарано Ромуальда Крижановського. На три роки вязницї засуджено о. Мінчакевича. Кару дволїтної вязницї наложено на о. Ів. Покінського, Йос. Охримовича, Мих. Ґадзїнського і Сильв. Мейського, а кару одного року вязницї присуджено о. Теодорови Кульчицькому. Против о. Іполїта Станчака, о. Йос. Константиновича і пит. Венедикта Кущикевича слїдство застановлено. Обох останних засуджено за участь в польских конспірациях доперва в р. 1844 на кару смерти, яку замінено на вязницю [1]).

Після потвердженя засуду у віденських властий, суд звернув ся до митрополита Мих. Левицького, щоби велїв вручити засудженим „Entsetzungsdekrete vom geistlichen Stande“. Митрополит відповів письмом з дня 14. I. 1840, що бажаню суду вдоволить, тільки просив, щоби карний суд визначив день, в якім крилошани, Іван Бохенський і Кирило Дембіцький являть ся у вязницї і згадані декрети засудженим сьвященикам вручать.

Про долю засуджених та їх родин сказав я більше на иньшім місци [2]) і тут на ново переповідати сего не стану. Зазначу хиба коротко, що свою кару відтерпіли засуджені на Шпільберзї, та що після освобідженя з вязницї, до часу загальної амнестиї в р. 1848, они функций духовних не сповняли. От. Охримович умер дня 15. VI 1857 на становищи пароха в Велдїжи в 43 роцї житя. Тяжка вязниця, журба о родину та хлїб зломили його в розцьвітї сил [3]). Два з поміж покараних дожили глубокого віку.

О. Сильв. Мейський помер дня 8. V. 1888 р. у великодний вторник в Синевідську нижнім в 78 роцї житя а 52 роцї сьвященьства.

---

[1]) Гляди: Józ. Krajewski: „Tajne związki polityczne“ стр. 124 і дальші.

[2]) Порівнай мою студию: »Польські конспірациї« стр. 42—7, де я також подав характеристику відношеня дух. властий до засуджених конспіраторів.

[3]) Тамже стр. 47.

В слід за ним померла в три дни пізнійше його жена Кристина з Ямінских Мейська в 71 році житя [1]).

В тім самім році помер о. Теодор Кульчицький, парох Терла, старосамбірського деканату, діждавши 82 року житя а 53 року сьвященьства [2]). Завдяки його синови, бл. п. Йосифови, сов. суду в Самборі († 4. X. 1912 р.) зібрав я деякі вістки про о. Теодора. Є річию безусловно певною, що о. Теодор брув участь в році 1831 в польскім повстаню під ґен. Дверніцьким як кінний шассер, що боров ся під Боремлею, а пізнійше враз з цілим відділом вернув під Тернополем до Галичини, з причини переважаючих російських військ. Коли о. Теодор відсиджував кару на Шпільберзі, померло йому двоє дітий. Смерть дітий йому виснила ся. В снї бачив він скриню, в яку вкладав свої діти. Заки, після виходу з вязниці, одержав душпастирське місце, мусів, протягом майже осьми літ, жити з доходів невеликого, 8-ми морґового власного господарства. З часом дістав дар ласки 120 злр. З тих скупих засобів посилав до шкіл трех синів. Один наймолодший умер в II клясї ґімназ. в Самборі, найстарший, Лев був сов. суду і після переходу на емеритуру адвокатом в Косові, а середущий, Йосиф, сов. суду в Самборі. Образованє дітий було о стільки улекшене, що Кульчицї лежали 3/4 милї від Самбора і харч можна було дітям довозити. В додатку о. Теодор і його жена були людьми запопадливими а для себе невибагливими. Коли в р. 1861 проголошено конституцию, о. Теодор виєднав собі дозвіл, старати ся о парохію, дістав в р. 1862 Терло і тут був душпастиром по конець житя. Його жена померла дня 28. I. 1887 року. При перших виборах до сойму голосував о. Теодор на сов. Лавровського, пізнійше заходив ся печаливо, щоби його парохіяни-виборцї голосували тільки на руських кандидатів.

З нагоди смерти о. Теодора написало „Діло“ в посмертній згадці, що »покійний був дуже добрим чоловіком, хотяй в своїх поглядах був радше Поляком, чим Русином“ [3]).

Та небавом появив ся в „Ділї“ фейлєтон, в якім незвісний нам автор (Аб.) зазначив, що така оцінка несправедлива, бо о. Кульчицький виховав двох синів, яких можна сьміло назвати окрасою руської інтелїґенциї і за його вольнодумство з молодечих літ годі на него кидати каменем. При сїй нагоді подав нам автор незвичайно симпатичну сильветку покійного:

---

[1]) »Діло« за рік 1888. ч. 103.
[2]) Тамже за рік 1888. ч. 174.
[3]) Тамже за рік 1888. ч. 174.

„З хлопячих ще літ тямлю старенького, як менї видавало ся, о. Теодора Кульчицького. Міг він тодї числити 46 літ, але марненький, похилений, смирний, убогий, невеличкого росту, видавав ся значно старшим. Пять разів до року приїздив він з Кульчиць до Самбора, де я ходив до ґімназиї, помагати катехитови в сповіди учеників. І звичайно останний вставав він зі сповідальницї. Його ласкавий погляд, якась ангельска доброта, що малювала ся на лици. притягала до себе особливо молодшу дїтвору. Коли біля инших сповідників було нераз пусто, коло него товпила ся з одної та другої сторони цїла громада молодежи. Вже тодї цїкав я був знати, чому він такий бідненький і дізнав ся, що він за якусь провину сидів в якійсь страшній тюрмі та через те не має ніякого місця, а тільки ґаздує на своїм ріднім загонї в Кульчицях. Було се в 50-тих роках“.

Так само прихильно відозвав ся той самий автор про двох иньших конспіраторів, що йно згаданого о. Сильвестра Мєйського і Мінчакевича:

„Мєйський був »чоловіком незвичайно сьвітлим, сказати би навіть ученим, головно у всемірній історії, вільнодумним, поступовим, а при тім всїм Русином твердим, як кремінь“.

„Мінчакевич виховав сина-сьвященика, про якого я ніколи не чував нічого недоброго, хоч мав не одну нагоду до того [1]).

Про иньших конспіраторів з процесу Гречанського я не зібрав даних. Але і те, що знаємо про деяких з них, вказує, що хоть они відносили ся з симпатією до своєї минувшини, за яку довело ся потерпіти, то всеж таки й їх захопило нове житє між нашим народом в Галичинї. Они до него примінювали ся, свому народови в церкві і прилюднім житю служили, а своїх дїтий виховали на сьвідомих дїячів серед нашої суспільности, яких імена згадуємо з глубоким поважанєм. Деякі колишні, польскі конспіратори пішли зі струєю нашого народного розвою, иньші, як се викажемо в дальшій главі, не уміли ніколи з нею примирити ся.

XIII.

(Префект і питомець).

До людий, що, хоть були руськими сьвящениками, або готовили ся ними стати, а мимо сего остали вірними по конець свого житя польським ідеалам і польскій справі, належали, між иньшими, префект семи-

---

[1]) Тамже за рік 1888. ч. 182. Аб. »Послїдні, руські борцї з польських повстань«.

нарпї, о. Никола Гординський і пит. Юліян Куницький. Оба конспіратори-революціонери з глубокого пересьвідченя, оба засуджені на тяжку вязницю, в якій перебули протягом літ, оба невгомонні та непримирені з новими течіями серед нашого народа. Оба вкінци змарнували житє. Гординський був ще хиба о стільки щасливим, що найшов добродія, який не дав йому шукати захисту серед поневірки у чужих, чи своїх, що обезпечив йому старі літа. За те Куницького полишили його власній судьбі богаті, польські маґнати і він жив бездомним, на ласці у рідні, хоть прилюдним письмом впоминав ся за своєю кривдою і пригадував польській суспільности, якій ціле житє щиро служив, на засаду, що „steranym przecie, czy to w usłudze Ojczyzny, czy Rodziny, czy Osoby jakiejkolwiek, należy się: chleb, cześć, dom, a mnie dano: głód, chłód, srom“.

Оба они замітні ще тим, що не крили ся зі своїми пересьвідченями, хоть знали, що доведе ся їм, потерпіти, що гордо йшли на суд та тяжку долю і не склонили своїх голов, хоть буря несла ся над ними. Може й тому, они будуть для нас інтересними типами, яким годить ся приглянути з близька.

Дуже цікаві дані про першого з них подав менї о. Дмитро Гординський, парох Кульчиць, самбірського повіта за посередництвом свого сина, професора, дра Ярослава. З них дізнаємо ся, що Никола Гординський Антонович родив ся дня 21. VI. 1802 року в Гординї, самбірського повіта під числом 195, в присілку Закутє. Він походив з дрібної, т. зв. ходачкової шляхти. Його метрика находить ся в Гординї в парохіяльних книгах, а побіч неї докладна дата, коли її вислано до карного суду, майже в рік після його увязненя. Прадід о. Дмитра, Самуїл Гординський Антонович був хрестним отцем Николи. Отець Николи Лука був дрібним шляхтичем в Закутю. Матерю його була Розалія з Яворських.

В судових актах, перехованих у львівськім, бернадинськім архіві, маємо докладний опис о. Николи Гординського. „Körperbau — untersetzt; Größe — hoch; Angesicht — rund; Gesichtsfarbe — brunet, Haare — braun, Augenbrauen — braun; Augen — grau, Stirne — niedrig; Nase — länglich, spitzig; Mund — mittelmässig; Bart — keinen; Kinn — rund“. Побіч опису особи маємо також опис одежі: „Bekleidung: blauer Gehrock, schwarzes Halstuch, tuchene Weste zum Überschlagen, schwarze Handschuhe, eine tuchene, alte Mütze mit ledernem Schirm,.. . (нечитко)... Hose, hohe Stiefeln“.

О. Николу Гординського увязнено в серпни 1841 року. Слідство почало ся дня 26. VIII 1841 р. а скінчило ся дня 15. X. 1842 року.

Його зізнаня обіймають 215 аркушів паперу (fasc. 63). Піднесемо з них найважні моменти.

Зову ся, зізнавав він, Николай Гординський, та иньшого імени я не мав. Числю літ 38, єсьм гр. кат. обряду і безженний. Мій отець, Лука помер в Гордині в 1827 році, а моя мати Розалія живе там вдовою. Мій старший брат Іван числить близько 50 літ і є посесором в Розенбарк, ярославського округа, однак про него не маю від двох літ ніяких вісток. Молодший брат, Петро числить около 24—26 літ і є в карнім суді практикантом. Сестра Катерина видана за селянином, Ант. Чайківським в Гордині. Від мого отця чув я, що походжу зі шляхти, але на се не маю доказів. До 13-го, або 14-го року перебував я в Гордині, опісля переніс ся до Ряшева, де в р. 1816 прийнято мене до нормальної школи і де я скінчив перші граматикальні кляси. В р. 1820 поїхав я до Тарнова, де продовжав науку в дальших двох, граматикальних клясах, опісля до Бохні, де ходив до двох гуманїстичних кляс. В р. 1824 вписав ся я на фільозофію у Львові, а коли її скінчив, дістав ся до семінариї, яку скінчив в р. 1830. Вслїд за тим я висьвятив ся і став префектом львівської духовної семинариї. На сім становищи перебув я від кінця 1830 року до 1. серпня 1837 р. Тут діставав я дарове мешканє, харч і 200 злр. ремунерациї. Я не складав ніякої присяги, коли обіймав обовязки префекта. Після уступленя з семинариї став я адміністратором Куликова, де перебув від серпня 1837 р. до липня 1838 р. І тут не жадано від мене присяги. Вкінци дістав я парохію Батятичі, жовківського округа, яку обняв дня 8. VIII 1838 року і яку займав до хвилї увязненя. Тут не складав я рівнож присяги, тільки т. зв. reversales, яких змісту не тямлю, передав я декановп, Н. Блонському. Крім господарських знарядів, не маю ніякого майна. Не був я ніколи увязнений. В р. 1831—4 я нездужав. Вже в ґімназиї познакомив ся я зі шкільних книжок з републиканським ладом. Великий вплив у сім напрямі мав на мене професор Н. Ванєк в Бохні, який вже помер. Читав я також Шілєра, а глубоке вражінє виніс я з законодавства Лікурґа та Сольона, з історії відпаденя Нідерляндів та Дон Карльоса. На фільозофічних студиях читав я „Weltgeschichte von Pelitz und Römer, ferner Heerins Ideen über die politische Verfassung der alten Völker in merkantischer Beziehung mit politischen Ideen vermischt, worin vorzüglich Carthagos Republik behandelt wurde, und Schäfers Roman unter dem Tittel Atanasia, oder Anastasia... welches Werk die Geschichte der lezten, griechischen Revolution enthielt. Diese Lektüre gab jener Idee, die sich meiner bemeistert hatte, noch mehr Nahrung und insbesondere exaltirte mich der oben erwähnte Roman.

В часї мясниць 1833 року запрошено мене до приватного дому на забаву, де я пізнав польського еміґранта Наполєона (Новіцького), з яким говорив я на полїтичні теми. В цьвітни, після тяжкої, перебутої недуги легких, проходжував ся я по ґуберніяльних валах і сюди прийшов знов згаданий Наполєон, який звірив ся менї, що є тайне товариство „Carbonarii-в“, яке має на цїли вирвати Польщу, отже й Галичину, з ярма. На сю тему говорив він частїйше зі мною, відвідував мене в семинарії, доки я не став членом товариства. Я зложив обіт і дістав від него французьку книжку, зложену з двох томів „Rome souteraine“, в якій містила ся історія „Carbonarii-в“ („węglarstwa“). Я прочитав тільки частину сеї книжки і нікому її до читаня не давав. В половині 1836 р. прийнято мене до „Stowarzyszenia ludu polskiego“, як члена „Zboru obwodowego“, за почином Льва Білїнського і студ. прав Гампля. На чолї сего тайного товариства стояв „zbór narodowy“, під ним „zbór ziemski“, під останним „zbór obwodowy“, якому повинували ся „sołtysi“. Члени „zboru obwodowego“ звали ся членами-кореспондентами, тому, що вели переписку між „zbor-ом obwodow-им“ а „ziemskim“. „Солтис“ мав вести пропаґанду по „gminach“ і приєднувати членів. Товариство мало на цїли збирати гроші, а навіть оруже, щоби з часом перевести свою задачу насильним способом (auf gewaltsame Weise). В засїданях брало участь 20—30 людий, яких однак з імени не знаю, з виїмкою двох питомцїв, Климента Мохнацького [1]) і пок. Кирила Слоневського [2]). Між питомцями я аґітациї не вів. В тім часї дістав я Гампля дві части „Pains Menschenrechte“ та „Konstantyn Cesarzewicz i Joanna Grudzińska“. На весну 1837 р. заявив менї Гампель, що я звільнений від обовязку „zboru obwodowego“. Був я також членом „Młodej Sarmacyi“, куди впровадив мене Хшонштовський в лїтах 1836 або 1837.

Як бачимо з тих зізнань, Гординський не крив ся зі своїми поглядами і приналежностию до конспірацийних, тайних товариств. Участь його в конспірацийній роботї була значна, коли з часта в „Czarnej Księdze“, перехованій у бернадинськім архіві, стрічаємо ся з його прізвищем, коли увязнені конспіратори зізнавали про него, як про „chorąż-ого“ жовківського округа, коли говорили про тайні збори, відбувані

[1]) Про Кл. Мохнацького і про його рукописні спомини гляди в моїх »Польських конспірациях« стр. 33—4. Мохнацького увязнено в р. 1840, передержано 5 лїт у вязницї і в р. 1845 засуджено на 5 лїт тюрми.

[2]) Про Кирила Слоневського і про найдену в него рукопись гляди в моїх »Польських конспірациях«, стр. 28—30 і 98—102.

в його хаті в Батятичах [1]), або коли на нім тяжіло підозріне, що враз з дідичами Папарами уладжував військові вправи в батятицькім лісі для цілий повстаня [2]). Ник. Гординський заявляв вправді, що не вівніякої пропаґанди серед питомців, але сам факт, що він з питомцями семинариї сходив ся на засіданях тайних товариств, вказував на те, що

Никола Устиянович.

за його приміром йшли повірені його опіці, як префектови, богослови. Серед своїх зізнань був о. Гординський здержаним, не радо виявляв по прізвищи людий, а коли про яких згадував, то хиба тому, що деякі (як Новіцкий) утекли, а иньші вже й так не могли числити на ніяку пощаду.

---

[1]) Зізнаня Ришарда Германа, Вержбіцького Реміґіяна Михайла та иньших (Czarna Księga Том I).

[2]) Др. Василь Щурат »Чорна книга« фейлетон »Діла« з року 1912, Ч. 133.

Можна припускати, що роля, яку відгривав о. Гординський серед польских конспіраторів, не була звісною ректоратови, коли йому поручив відбувати для питомців „explanationem cursoriae Exegeseos“, на яку митр. Левицкий клав велику вагу, як на середник впоюваня в питомців вірности для цісаря і уряду при помочи поясновання відповідних місць сьвятого письма [1]). Митрополит мав вже, очивидно, коли не докази, то бодай підозріня в справі участи о. Гординського в конспірацийній роботї, коли в грудни 1836 р. велів відобрати йому обовязок вияснюваня сьвятого письма а віддати в певнїйші руки, о. Ільницького, причім застерігав ся, що тільки коисисторія має право про таку справу рішати [2]). А коли дня 24. VI. 1836 року просив Ник. Гординський ректорат, щоби сей виєднав йому дозвіл, виїхати при кінци місяця на конкурсовий іспит до Перемишля, митрополит до сеї просьби не прихилив ся [3]), чого невно не зробив би супротив иньшого, в нічім непідозрілого префекта. З часом назбирала перемиська консисторія вже трохи більше вісток про політичне поведенє свого префекта, коли дня 21. V. 1837 року зажадала, щоби він вніс подане „pro locatione eius in dioecesi“, бо на його місце визначений иньший кандидат. Гординський приміпив ся до бажаня своєї власти і дня 12. VII 1837 р. дістав порученє, удати ся на адміністрацию до Дроздовиць. Се рішенє змінила однак небавом консисторія та іменувала його адміністратором Куликова [4]).

З зізнань о. Гординського впадає в очи, що він кілька разів застерігав ся, що не складав нїякої присяги, анї тодї, коли став префектом, анї коли дістав адміністрацию, чи парохію. Робив се, очивидно, в тій цїли, щоби оминути кару смерти. Карний суд привязував до сего зізнаня велику вагу, коли за посередництвом консисториї, питав про се ректорат семинариї [5]). Мимо корисної для о. Гординського відповіди, його засуджено на смерть і доперва дня 1 січня 1845 р. замінено сю кару на 12 літ вязниці [6]).

Зараз після правосильности засуду явив ся, на порученє суду, у вязниці висланник львівської консисториї о. др. Яків Ґеровський і відчитав о. Гординському і о. Константиновичеви в польскій мові декрет, що они перестали бути сьвящениками та є „deportati ad statum laicalem“. Дехто з поміж засуджених, на згадку про родину, почав плакати, тільки

---

[1]) Акти ч. 87.

[2]) Акти ч. 112.

[3]) Einreich. Protok. з р. 1836. Nr. 191 і 193.

[4]) Тамже з р. 1837. ч. 187, 251 і 259.

[5]) Einreich. Protok. за рік 1842. ч. 170.

[6]) Józef Krajewski: „Tajne polityczne związki w Galicyi“ str. 46, 85, 97.

о. Гординського не опустив добрий гумор. В досаді що ще й тут знущає ся власть над нещасливими, кликнув він др. Ґеровському в очи: „Cymbał jesteś, aspan!“ Можна уявити собі, яке вражінє викликали сї слова на засуджених і на... о. Ґеровського.

Мав о. Гординський у вязниці ще одну пригоду. Коли його відсилано під ескортою до Берна, де мав відпокутовати кару, прийшов на приказ суду, коваль, чи слюсар до вязниці, щоби сковати ноги о. Николї і товаришам у кайдани. Гординського виведено з келії на коритар, на якім був уміщений камінь, що виставав з над підлоги. Слюсар велїв сїсти о. Гординському на долївцї а ноги покласти на камени. Коли він не міг добре витягнути ноги, кликнув до него слюсар: „fest strecken!“ і з досади ударив його молотком по колїнї. Тодї опер ся о. Гординський сильно на руки та з гніву, а може й болю, вдарив коваля так сильно в ніс ногою, що йому полила ся кров прямо на кайдани. За кару двигав о. Гординський ті кайдани аж до марта 1848 року, коли, наслїдком амнестиї, дістав ся на волю. Сьвящеником не хотїв вже бути і по конець свого житя не надягнув на себе духовної одежи. Він запустив бороду аж по пояс, а що був заживний, то борода надавала йому ще більше поваги та патриярхального вигляду.

Після виходу з вязниці, перебув він якийсь час серед родини, де часто мочив у водї ноги, на яких кайдани полишили слїди. Опісля дістав ся на двір кн. Чарторийського в Сіняві, а як чоловік очитаний, порядкував його богату бібліотеку до самої смерти і за весь час свого побуту в Сіняві користував ся любовю і поважанєм князя. Тут мав він ще раз нагоду, стрінути ся з о. др. Яковом Ґеровським. От. Дмитрови Гординському, якому завдячую всї наведені доси подробиці з житя о. Николи у вязниці, оповідав про сю стрічу о. Ігнатий Кучинський, парох Скла отсї вістки:

Раз, під вечір, заїхав до старого кн. Чарторийського о. др. Ґеровський, щоби просити о презенту на парохію для якогось сьвященика. Коли князь побачив перед собою крилошанина, удав, що дуже ним утїшив ся, і сказав:

„A, dobrze, że widzę księdza prałata! Długo męczę się nad jedną kwestyą religijną, a ks. prałat mi ją rozwiąże! Czy prawda to, że skoro zamkną katolickiego kapłana do więzienia, on już przestaje być kapłanem?“

Коли о. Ґеровський почав неясно відповідати і викручовати ся, князь кликнув голосно: „Księże Hordyński! Chodź no tutaj! Przekonasz się o swej zbrodni i dowiesz się, czem ty jesteś!“

Можна уявити собі положенє дра Ґеровського, коли побачив перед собою о. Николу, якому сам колись читав декрет зложеня зі сьвящень-

ства у вязниці. Він розпращав ся і покинув, чим скорше двір князя, який промовив, сьміючись:

„Raz w życiu spożywam z przyjemnością kolacyę swobodny! Siadaj, księże Nykołaju!“

Річ ясна, що др. Ґеровський потерпів оба рази не за власну вину, бо він сповнив тільки те, що мав поручене від своєї духовної власти. А коли містимо оповіданя про сї пригоди дра Ґеровського, то тільки тому, що они дуже характеристичні для часу і обставин, серед яких згаданим людям доводило ся жити. Я певний, що они не будуть зневажливими для памяти великого добродія бідної молодежи, чоловіка, що звісний був зі своєї услужности для других, без огляду на власні невигоди, а в додатку філянтропа, що відмовляв собі не одного, щоби тільки прийти з помочию студентам, які не мали о чім кінчити шкіл і без його підмоги, може й пішли би на марне [1]).

---

[1]) О. др. Яків Ґеровський родив ся дня 24. X. 1794 р. в Яжові з родичів селян. Він учив ся у Львові і Відни, висьвятив ся в р. 1821, був проф. богословя, мешкав при церкві св. Николая в домі Русина, совітника маґістрату Иосифа Павлевича, який з часом перейшов на власність »Галицько-руської Матиці«. В сїм домі удержував він бурсу на 12 учеників, які називали себе, з огляду на число, »апостоликами«. Для своєї бурси сам куповав, а нерідко приносив з міста припаси. В бурсї впровадив карність і розмови в руській мові, а крім сего учив бурсаків церковного співу. Сам жив дуже скромно, одягав ся в сурдут і плащ з грубого сукна, а лишав для себе місячно два злр. на табаку. Коли однак треба було видати тих 2 злр. на підмогу для бідної вдови, чи сироти, то обходив ся без табаки цїлий місяць. Селянського роду не соромив ся, а коли раз відвідала його в бурсї мати, дав зворушуючі докази синівської любови. Що неділї і сьвята співав лїтурґію в церкві св. Николая і проповідував в руській мові. Він подбав також о те, що питомцї-екстернїсти мусїли брати участь в його богослуженю. В житю народнім працював як голова »Руской Народної Ради« в Жовкві і зробив тут богато на поли осьвідомленя селян. Мав одну сьмішну привичку, що любив завзято питомців сватати, а робив се в такій приказуючій формі, що нераз не було відклику. При кінци серпня 1850 р. вертав о. др. Ґеровський з рідних сторін до Львова, скупав ся по дорозї в ріцї серед спеки і перестудив ся. Умер в кілька днів пізнїйше дня 5. IX 1850 р. у Львові. Похорони відбули ся дня 7. IX з церкви св. Николая на цвинтар »Папарівку«, з відки з часом перенесено його мощі на личаківський цвинтар. На його память основано стипендію. (Порівнай *В.* з *С*: »Хроника« Дїло з р. 1888 ч. 177.: „Зоря Галицкая« за рік 1850. ч. 72 і 88 »Геровскій Яковъ« (біоґрафія): Миръ — Львів 1886 ч. 30, 31, 33. »Вспоминка о бурсѣ бл. п. Якова Ґеровского«. Пôсля розсказôвъ »бурсака« бл. п. о. Іоанна Пелеха; Акти Ч. 212. Про о. Ґеровського, як про свата, гляди незвичайно любе оповідане пок. о. Василя Ільницького (Дениса) п. з. »Свати« »Зоря« за рік 1881 Ч. 3—7).

Другим, подібним типом, як о. Гординський. був пит. Юліян Дионізий Куницький.

Родина Куницьких жила на Волини біля Кременця і належала до епархиї луцької. Она виводить свій родовід від гетьмана правобічних козаків з часів короля Собєского, убитого в р. 1684. козаками, Лавра (Wawrzyńca) Куницького, що лишив після себе сина Теодора, жонатого з Анастазією Кондратовською. Один з синів Теодора, Никола був деканом Ожиговець, луцької епархиї і в р. 1777 посьвячував церкву в Дільчу. Родина Куницьких видала з поміж себе цілий ряд сьвящеників не тільки в 18, але ще більше в 19 віці. Були они деканами Ямполя (о. Матвій), Козини (о. Йосиф), Рахманова, місточок, положених на Волини, а з часом їх нащадки перейшли до Галичини. Поодинокі парохиї, як прим. Оріховець коло Підволочиск, переходили з отця на сина ще з 18 віку і остали в родині по нинїшний день. Тут був парохом в 19 віц. о. Стефан, жонатий з Юліянною Анною Снїжинською (по рік 1842). по нїм заняв місце син о. Матвій, жонатий з Марією Студзїнською, опісля внук. о. Тефан, жонатий з Оленою Лукашевич, а вкінци правнук. о. Володимир, що веде парохію по сю хвилю. З сей родини вийшов військовий протоєрей, звісний патріот, о. Касиян Куницький, що виступив на лїтературнім поли і під псевдонїмом Михайла Надзбручанина лишив нам свої живо та цікаво писані »Споминки з побуту в Боснії в р. 1879—82« [1]).

Був він сином о. Михайла, пароха Медина, збаражського деканату (родженого 1822 † 1882) і Катерини з роду Студзїнських. Його ввічливости завдячуємо дані з житя родини Куницьких, а спеціяльно Юліяна.

Родина Куницьких походила зі шляхти і мала герб: Бонча. Юліян Дионізий Куницький родив ся дня 27. III. 1820 р. в Фашівці, скалатського округа і був сином тамошного пароха, о. Стефана і Юліянни Анни зі Снїжинських. З часом став його отець парохом в Оріхівци, де Юліян провів свої дитячі лїта. В р. 1833 скінчив він першу нормальну клясу в Тернополи з дуже добрими нотами з читаня, писаня і диктанда, а з добрими клясами з иньших предметів. В лїтах 1834—39 кінчив ґімназию. а роках 1840—41 фільозофію в о. Єзуїтів в Тернополи, де разом з братьми Любовичами навязав зносини з польськими еміґрантами в Парижи [2]). В найблизшім часї дістав ся він до львівської духовної семи-

---

[1]) Зоря за рік 1882. Ч. 12—24.

[2]) Гляди мої »Польскі конспірациї« стр. 58. Як я вичитав в рукописних споминах о. Кирила Левицького, пароха Дубковець. зложених на основі оповідань його отца, Луки, пароха в Белзци, золоч. округа. Єзуїти робили тодї ріжницю між учениками гр. кат. і римо-католицького обряду. „Unici“ не сьміли сидїти в передних лавках. До них відзивав ся кождий професор Єзуїт: „Powiedz mi, Rusinku boży!“ На універси-

нарії, де рівнож пристав до польского патріотичного руху, а його поведенє приспорило ректоратови богато клопотів і стояло в рішучій суперечности зі званем до духовного стану. В серпни 1844 р. вніс він просьбу до консисториї о дозвіл, виїхати на ферії. Ректорат переслав її дня 10. VIII до консисториї, але рівночасно додав від себе, що Куницький вже в першім році побуту в семинариї був „levis animi et protervae indolis", що допускав ся „violationem legum", та що всякі упімненя, а навіть кари не доводили його до поправи. Ректорат пригадував, що за його приводом часть питомців відлучила ся від проходу, за що його дня 25. III. 1842 р. покарано днем арешту. Крім сего грав він в карти, скитав ся по улицах в часї викладів, за що дня 12. I. 1844 р. дістав кару реколєкций і 8 годин карцеру, не давав працювати иньшим питомцям по музеях, перенадав при іспитах, а що всякі упімненя були без вислїду і він безнастанно утїкав зі спільних проходів та легковажив виклади, тому треба би його видалити з семинариї і духовного стану, до якого він званя не мав.

Консисторія не зволїкала з відповідию і дня 13. VIII 1844 поручила ректоратови, щоби Куницький „e Seminario dimittatur et a statu sacerdotali arceatur".

Після видаленя з семинариї Куницький переписав ся на правний видїл а рік 1848 перебув в домі дїдича і маршалка, Тадея Васїлєвського, де учив його синів.

Непосидюча вдача та глубокий польский патріотизм велїли йому піти в р. 1849 на Угорщину, щоби взяти участь в повстаню. Та на границї його переловлено, передержано кілька місяців у слїдчій вязницї, а вкінци засуджено на два роки тюрми в кріпости, які відпокутовав в Оломунци. Однак кінця карі ще не було. Просто з вязницї, асентеровано його примусово до війська, де він, як простий жовнїр, вислужив чотири роки. Тут стратив він здоровлє і в наслїдок сего увільнено його в р. 1853 з війська, як Real-Invalida. Протягом довшого часу не міг він найти нїякого місця. В роках 1858—60 був він депендентом в Тернополи, в адвокатській канцеляриї дра Райзнера, який був послом державної ради. „Тут, пише менї о. Куницький, братанич Юлїяна, був я з молодшим братом в його хатї, на станциї. Я був тодї учеником першої і другої ґімназияльної кляси, а брат Павлїн († 1890) ходив до дру-

---

тетї у Львові професори - Русини, др. Онуфрий Криницький і др. Яків Ґеровський обходили ся з молодежию грубо. Перший говорив: „Na akademii jest potestas absoluta, każę aspana przez stróża z sali wyrzucić!" Др. Ґеровський кричав до питомців: „Milcz durniu, ośle dardanelski!" причім ударяв сильно рукою в катедру.

гої нормальної кляси. На обід ходили ми до реставрациї Воднекової, а на снїданє і вечеру пили молоко. Мешкали ми на збаразкім передмістю в домі міщанина Грицини. Стрий Юлїян вже тодї був хорий і лїчив ся воздушними купелями та парнею. Він негодував тодї часто на адвокатську канцелярию, в якій загнїздило ся чимало депендентів-жидів. Ходив все в польській, національній одежі навіть в часах абсолютизму до р. 1861. В пізнїйшім віцї одягав ся в довгу кирею і носив на грудях хрест з написею: „Русь, Польща і Литва, то наша молитва“. Кирея дивно достроювала ся до його посивілої бороди. В р. 1869 був Юлїян учителем французької мови у Мариї, дочки пароха Староміщини, о. Лукашевича, а в р. 1870 перебував у тїточної сестри з Малишевських Гавранкової, жени посесора фільварку Боднарівка за стрийською рогаткою міста Львова, де рівнож учив дїтий. Мене учив також французької мови, а знав він ще й мови англїйську та італїйську, мав значну бібліотеку, зложену з історичних та лінґвістичних книжок, яку перед смертию велїв відослати до мене. За порадою крил. о. Ант. Петрушевича, я передав книги стрия Юлїяна до бібліотеки „Нар. Дому“ у Львові, а словар Лїндого дарував о. др. Омеляновп Огоновському, якого бібліотека перейшла по смерти до тов. „Просьвіта“. В часї побуту в околицї Львова ходив Юлїян радо до столицї на театральні вистави, збирав виписки з ріжних творів і акти до шляхотського родоводу родини та відвідував залюбки львівські бібліотеки. Був се чи ве найкрасший час в його бідолашнім житю. Стрий Юлїян був чоловіком очитаним, характерним та ідейним. Перед ним, як революціонером, стояли замкнені ворота, щоби міг здобути становище. Сподїваної помочи від Поляків, для яких справи сповіряв свою молодість і сили, він не діждав ся. Оповідав менї стрийний брат, Валеріян, учитель з Острівчика, що в скалатськім старостві перестерігано його перед стрийом Юлїяном, як перед „небезпечним чоловіком“. Так само перестерігав мене перед стрийом Юлїяном віцеректор др. І. Ільницкий, коли принагідно застав його в моїй комнатї в дух. семинариї в р. 1868. Однак ся пересторога була вже зайвою, бо наші погляди були ріжні, а зломаний житем мрійник навіть не силкував ся на мене впливати. На старі лїта найшов стрий Юлїян пристановище в Оріхівци у свого старшого брата, пароха Матвія та журив ся тим, що брат може скорше від него умерти. Доля судила инакше. Він умер раньше від свого брата, дня 7. І. 1876 року. На його гробі построїла сестра Юлїя Козловска камінний хрест без ніякої написи. Похорони відбули ся в часї великої заметїли на різдвяні сьвята. Поїзди тодї не йшли і до Тернополя годї було дістати ся. Місцеві майстри зладили домовину, але за тїсну, так, що віко треба було прикріпити шнурами. Люди говорили: „Тїсно було йому за житя, тїсно і по смерти“. Польських пере-

сьвідчень з дому не вийіс, бо його мати знала добре церковний спів та устав і любила про них часто розправляти в товаристві сьвященників«.

Так змарнував Юліян Куницький житє. Своїм ідеалам не спроневірив ся. Був Поляком, бо таким виховала його школа. Він сам відчував, що змарнував ся і щоби виправдати самого себе та свою долю, видав в Тернополи, в друкарні Павловського, перед 1870 р. вітверте письмо, а в нім помістив листи визначнійших Поляків, з яким пробивало ся для його особи щире і заслужене поважанє та співчутє. Згадане вітверте письмо передав він кождому зі своїх братаничів з оригінальним акростихом, з якого пробивав ся рівнож польський патріотизм:

„Żwawo zwróć się do Wszechrody,
Lechicianko, Lechu młody,
Gdzie Wszechroda,
Tam swoboda!
 Miłość, obyczaj!
Ona wiedzie cię do Boga
Zwycięża istnego wroga [1])
 Bez oręża,
 Siłą męża,
Tworzy z ziemi raj!
 Wszędzie, zawsze, póki sięgniesz wiekiem
 Dociekaj, walcz, działaj, bądź człowiekiem“.

Саме письмо таке характеристичне для особи Юліяна Куницького та для тих оплаканих відносин, серед яких він на старість опинив ся, що вважаю умісним, подати його в цілости, як рідкий документ, в якім запропащений чоловік оплакував і оправдував свою долю. В нім читаємо:

„Dla unaocznienia tożsamości mej osoby, oraz uwydatnienia, żem cały wiek mój strawił na usługach Ojczyzny, przywodzę wyimki z dwóch listów ś. p. F. Bogusława Kopczyńskiego, dr. medycyny, professora uniwersytetu Jagiellońskiego, byłego dyrektora szpitalów krakowskich, zgasłego dnia 22. kwietnia 1861. w 36 r. życia swego w Krakowie i listy W. Panny Wasilewskiej, córki ś. p. Tadeusza Wasilewskiego, Marszałka niegdyś na sejm krajowy, właściciela dóbr ziemskich, utrzymującej zakład wychowawczy panieński we Lwowie i W. Pana Zygmunta Sawczyńskiego, Dr. Filozofii, professora gimnazyalnego, niegdyś i ponownie posła na sejm krajowy we Lwowie“.

---

[1]) Niewiadomość. Замітка Юл. Куницького.

„Kraków, dnia 29. Października 1853 r. Kochany Juljanie! Twój list, drogi przyjacielu, odebrałem we Lwowie dnia 20 Września od nieznajomego mi zupełnie. lecz, widać, dobrego człowieka, Mojseowicza. Byłem właśnie wtedy na ślubie hr. Włodzimierza Dzieduszyckiego, kiedy zgłosił się do mnie p. M. Z początku, zapytany przez niego, czyli nie jestem Kopczyńskim i czyli znam Juliana Kunickiego, — mocno zdziwiłem się, tem bardziej, gdy mi powiedział, że ma list do mnie od Ciebie". (Nie wolno nam było pisywać listów przez obcych). „Nie dowierzałem mu, jako nieznajomemu. Odebrawszy list, po chwili zupełnie zapoznaliśmy się"... Nigdy o Tobie nie zapomnę, co będę mógł, to będę dla ciebie czynił.. Sciskam Cię serdecznie. Twój dozgonny przyjaciel Bogusław wr."

— — — — — — — — — —

„Kraków, dnia 15 marca 1854 r. Kochany Julianie! List od Ciebie pod dniem 28 Stycznia pisany, odebrałem dopiero 21 Lutego, z przyczyny, że adres był niedokładny. Na przyszły raz adresuj tak: Bogusław Kopczyński w Krakowie, Gmina IX Nr. 254 na Podzamczu"...

„Pamiętaj na nasze przeżyte czasy, na nasze myśli — chęci, czynności i sny nasze — i pamiętaj, że są tacy, co Cię kochają czystem sercem po dawnemu. Nie masz dotąd znaczenia w świecie towarzyskim — to pomyśl, że nam nie chodzi o to, a jak który z nas mieć go będzie, to nie tylko dla siebie. — No, bądź mężnym! Staraj się być zdrów a o utrzymaniu na przyszłość Bóg i przyjaciele Twoi starać się i myśleć będą!... Trzymajmy się, dopóki ostatnia sprężyna się trzyma! — a kochajmy się, dokąd uczucia przyjaźni Bóg u nas nie stłumi. Ściskam cię serdecznie Bogusław wr."

— — — — — — — — — —

„Szanowny Panie Dobrodzieju! Mam zaszczyt polecić Panu Dobr. Pana Juliana Dyonizego Kunickiego, którego znam od lat dwudziestu. Był jeszcze wtedy bardzo młodym, posiadał jednak wiele nauki i zdatności, najzacniejszy charakter i gorącą chęć służenia sprawie publicznej. W domu moich Rodziców, którzy go bardzo cenili, zalecony jak najkorzystniej mojemu Ojcu, udzielał nauk moim braciom, sam mając ukończone studja filozofii, dogmatyki i prawa. — Z naszego domu udał się Pan Kunicki w r. 1849 do Węgier, chcąc wziąść udział w toczącej się tam walce; został schwytany na granicy, więziony przez kilka miesięcy w śledztwie i skazany na lat dwa fortecy. Odcierpiał swą karę w Ołomuńcu, lecz nie dość na tem, wzięty był do wojska, gdzie przez lat cztery, jako prosty żołnierz, tak wiele przeniósł, iż wyszedł pozbawiony

zdrowia, złamany na siłach. Nie chciał być ciężarem społeczeństwu, któremu pragnąc służyć, ofiarował i poświęcił swe zdolności i przyszłość; starał się najgorliwiej o różne posady, ubiegał się o pracę i spotykały go ciągłe zawody i przeciwności; *ciągłe cierpienia* przez lat pietnaście do reszty znękały mu zdrowie. Sądzę więc, że pan Kunicki zasłużył sobie, aby zacni ludzie zajęli się nim i jego losem i dlatego ośmielam się polecić go Szanownego Pana opiece i przyjaźni. — Z winnem poważaniem. Felicya Wasilewska wr. 8 stycznia 1868 we Lwowie".

— — — — — — — — — —

„Zacny Panie! Zapytujesz mnie W. Pan o P. Juliana Kunickiego i prosisz o bliższe szczegóły jego życia. Pospieszam z odpowiedzią, chociaż to odpowiedź smutna, budząca głęboką boleść w sercu mojem, który ja piszę, a zapewne obudzi ją i w szlachetnem sercu pańskiem, a w ogóle obudzić musi w sercu każdem zacnem i prawdziwie ludzkiem. — Znam Juliana bardzo dawno i bardzo dobrze; znam go z ławki szkolnej, znam go towarzyszem także lat moich akademickich. Jako uczeń szkół gimnazyalnych, powagą i hartem duszy u wyrostków niezwykłym, wzbudzał uszanowanie w sercach młodziutkich współuczniów; jako Młodzieniec akademik, ożywiony uczuciami, któremi biło każde, mrozem sobkowstwa nie zwarzone serce, szedł za ich popędem zawsze i wszędzie z całem poczuciem godności osobistej, z całą świadomością powinności prawego Polaka w chwilach najsmutniejszych i najcięższych w dziejach naszych, wcale nie oglądając się na skutki, jakie ztąd wynikną dla jego własnej przyszłości. A zaprawdę na skutki te nie trzeba było długo czekać. — Skończył wydział teologiczny, ale mu z niego korzystać nie dozwolono; udał się więc na wydział prawny, w chęci zdobycia sobie własną pracą odpowiedzialnego w świecie stanowiska. Tymczasem i ukończone nauki prawnicze nie na wiele się przydały, bo niestety, dola nasza ówczesna, nie od naszej, chociażby najrzetelniejszej zależała pracy. Julian, po dwakroć więzień stanu, a później przez cztery lata szeregowiec w wojsku *ex officio*, nie mógł korzystać z odbytych nauk akademickich; przeciwnie *ze złamanemi siłami* odzyskał wolność i to tylko na to, aby znękany między swoimi wiódł żywot tułaczy, żywot ciężki nie tylko z powodu braku sił do pracy dla zarobienia chleba powszedniego, lecz żywot zaprawiony nieraz goryczą podejrzywań, tem boleśniejszych, że pochodzących od swoich, a miotanych na tego, który życiem nieskalanem, zaparciem się, rzekłbym, średniowiecznem, cnotami tak w życiu publicznem, jak i prywatnem prawdziwie katońskiemi, budził nawet u wrogów uszanowanie.

W. Pan wiesz, jak łatwo u nas rzucić na człowieka pociskiem podejrzenia, naruszyć jedyny skarb uczciwego człowieka, niesplamioną dobrą sławę. W. Pan pojmujesz, jak to boleć musi człowieka, który nie mąc nigdy nikomu wody, nie stając nigdy nikomu w drodze, dawszy owszem tyle dowodów poświęcenia dziś między swoimi bez kąta, gdzieby mógł złożyć skołataną troskami głowę, w nagrodę znajduje u równych niegdyś dążeniem lodową obojętność, lub przykrzejsze i boleśniejsze jeszcze podejrzywania. — Otóż nie wierz W. Pan wieściom, targającym się na czystość charakteru poczciwego a dziś złamanego, nieszczęśliwego Juliana, jeśliby cię doszły, zadaj im kłam, jeśliby Ci kto ich udzielał; weź go w obronę i poleć jak najlepiej znajomym ludziom dobrej woli, poleć niech go ogrzeją współczuciem, którego tak bardzo potrzebuje to biedne złamane serce, to serce, które zawsze gorzało miłością dla dobra współbraci. Mnie zaś, który nie bez głębokiego bolu serca rzucam tych słów kilka na papier, zachowaj łaskawie w pamięci, jako tego, który dla W. Pana jest zawsze z prawdziwem poważaniem. Zygmunt Sawczyński wr. Lwów 20 lipca 1868 r."

— — — — — — — — — —

Roku 1853. uznany zostałem od Władz Rakuzko-wojskowych za rzeczywiście steranego (real-Inwalida) i od wojska odpuszczonym, odtąd nikt się mej krzywdy ująć nie chciał, a steranym przecie, czy to w usłudze Ojczyzny, czy Rodziny, czy Osoby jakiejkolwiek należy się: chleb, cześć, dom, a mnie dano: głód, chłód, srom!

Z dowodami pospieszę wszędzię, skoro mi Rodacy nadarzą środki. Z poważaniem *Kunicki.*

О скільки знаємо, то і се прилюдно оголошене письмо Куницького не улекшило його долї. Нїхто з поміж польскої суспільности ним не зайняв ся. За зломане житє заплачено голодом, холодом і наругою.

XIV.

(Дисциплїнарні справи питомцїв в перших двох роках ректорату крил. Бохенського. Дрібні події. Паденє карности. Недомаганя в харчу).

З поч. грудня 1841 р. обняв ректорат духовної семинарії, крил. Іван Бохенський. В першім місяци його управи відмічено в протоколах і актах семинарії одну дисциплїнарну справу, якої змістом провина трех питомцїв, Станислава Бачинського, Алекс. Терлецького

і Григ. Туркевича. Всї три дістали дозвіл, піти на латинський, сьвятий вечер до свояків, під услівєм, що вернуть на молитви о год. 3/4 на девяту. Бачинський прийшов домів після девятої години, коли ключ від воріт віднощено на ніч до ректора, за що його на засїданю ректорату упімнено. Два останні вернули доперва о год. ½11-тої, за що покарано їх 8-годинним карцером о хлїбі та воді і загрожено видаленєм з семинариї по дальшій, хотьби найменьшій провині [1]).

Обильнійшим в напрямі провин питомцїв против домашного ладу був *рік 1842*. Дня 7. II. забрали пит. Теоф. Дашкевич, Амвроз. Ільницький і Віктор Тарасевич з комірки семинариї дрова, рубали їх та різали в спальні під ч. 42. Коли їх на сїм приловлено, не хотїли зразу складати ніяких зізнань, а вчинили се доперва тоді, коли побачили, що їм грозить видаленє з семинариї. За сю провину покарано їх десятигодинним карцером о хлїбі і воді, в часї якого мали виробити на письмі трактат „de vitanda protervitate, ejusque sequellis" та загрожено видаленєм [2]).

На згаданого Тарасевича наложено небавом нову кару карцеру на протяг двох днів за те, що помагав виносити Ад. Брилїнському „pallia talaria" (»плащі по кістки« = реверенди), а крім сего виправ в ректорат, що они були власностию Брилїнського, хоть се минало ся з правдою. За присвоєнє чужих реверенд і за підозрінє, що він був також виновником крадежи пяти годинників, покарано Брилїнського видаленєм з семинариї [3]).

В історию сих реверенд вмішаний був також пит. Мих. Кассараба, а що він мав на своїй совісти цїлий спис гріхів против карности а передовсїм визначав ся безпримірним легковаженєм духовних обовязків, тому його рівнож видалено з семинариї.

Така сама доля стрінула Мих. Вербицького, що був завзятим курцем, що опізняв ся »з лїценций«, виходив без дозволу з семинариї, а па дорогу від церкви св. Юра до будинку семинариї потребував часу двох годин [4]).

Дня 25. III відлучили ся пит. I року богословя від дуктора, Ів. Стрільбицького в часї проходу і самі пізно до семинариї вернули. З дуктором прийшло домів тільки чотирох питомцїв. Головними виновниками цїлої події були пит. Юлїян Куницький та Ігн. Цурковський. Першого з них покарано однодневним, а другого дводневним карцером,

[1]) Акти ч. 195 і Einr. Protokoll з р. 1841. ч. 551.
[2]) Акти ч. 197 і 201. і Einr. Protokoll з р. 1842. ч. 70.
[3]) Акти ч. 201. Einreich. Protokoll з р. 1842. ч. 71—2, 96, 109, 113 і 126.
[4]) Акти ч. 201. Einreich. Protok. з р. 1842. ч. 126.

а пит. Теод. Ступницького, що держав руку з виновниками, усунено з педеляту. Всїх иньших питомцїв упімнено в музею [1]).

Шестигодинним карцером покарано Григ. Яворовського, що удавав недужого і велїв собі принести до спальнї вечеру, де курив тютюн, а упімнено Юстина Дорожинського, що вийшов на оглядане св. гробів у сьвітській одежі [2]).

З незвісної нам близше причини видалено Льва Крулїковського (дня 25. VI) а Теофілеви Павликови за те, що відважив ся на суперечку з віцер. о. Ільницьким, відобрано уряд педеля [3]). Здаєсь однак, що його поведенє було опісля взірцеве, коли на засїданю ректорату з дня 14. X його іменовано дуктором [4]).

Інтереснїйшою була може не стільки провина, скільки дальша доля пит. Мих. Свідзїнського.

Дня 28. IV 1842 р., у великий четвер, в часї вечірнї, застав віцеректор о. Ільницкий пит. II року фільозофії, Мих. Свідзїнського в спальнї ч. 46 під ліжком. Коли о. Ільницький візвав його, щоби виліз з під ліжка і пішов до церкви, Свідзїнський не послухав. Тодї загрозив о. Ільницький, що візве службу, яка його звідтам витягне.

Коли віцеректор вдруге прийшов до спальнї, Свідзїнський хотів укрити ся під иньшими ліжками, а вкінци станув біля вікна і заявив, що є хорий. О. Ільницький порадив йому, щоби в такім случаю положив ся до ліжка, а сам вийшов, в надії, що питомець отямить ся.

Небавом зайшов знов о. Ільницький з преф. Юзичинським до згаданої спальнї, але оба они вже Свідзїнського не застали. Служба зізнала, що він спустив ся по ринві через вікно на долину, а опісля через перелаз пішов до огороду. При сїй нагодї покалїчив собі нїгтї, що о год. 11 в ночи ствердив хірурґ.

З огляду, що Свідзїнський жив у незгодї з товаришами, занедбував ся в студиях, не спішив ся на богослуженя, а в додатку наразив

[1]) Акти ч. 202. Einreich. Protok. з р. 1842 ч. 127.

[2]) Акти ч. 203 і 204. Einreich. Protokoll з р. 1842. ч. 132.

[3]) Акти ч. 205.

[4]) Оригінальний акт мав я під рукою. З него довідуємо ся, що дукторами іменовано тодї Теофіла Павликова, Йос. Бучинського. Мих. Кучинського і Йос. Величковського: педелем IV р.: Константина Ікаловича: дяками (cantores): Вас. Ґоцького, Віктора Чернявського, Ів. Мацїлинського, Стеф. Кончевича та Ів. Хоміцького: інфірмариками: Ник. Величковського і Стеф. Добрянського; »лойнпкамп« (sacellani): Як. Досковського, Йос. Елїясевича, Теод. Стахова. Андр. Кебузїнського, Ів. Константиновича: педелями III р. Йос. Левицького і Мих. Куриловича, II р. Теод. Гарасевича і Порф. Мандичевського, I р. Мат. Сабатевича, Ів. Радевича, а педелем фільозофів: Андр. Маркевича.

на небезпеку здоровлє, або й житє, через що дав докази, браку званя до дух. стану, ректорат рішив на засіданю з дня 13. V видалити його з семинариї і здержати від сьвячень.

Заки сю ухвалу консистория потвердила, піднесено против Свідзїнського ще новий заміт, що він в невідповідний спосіб станув в обороні свого отця в окремім письмі з дня 9. V., зверненім до еп. Яхимовича.

Отець його, сьвященик antiquae educationis, був на старі літа сотрудником в Бережанах при пароховиі о. Павликовиі, з яким вів безнастанні спори. Раньше був він сотрудником в Станиславові, де його суспендовано, так що довело ся йому жити з продажі хатної обстанови, або дару ласки парохіян. За сповнену провину присуджено йому зразу піврічні а опісля тримісячні реколєкциї [1]) і перенесено до Бережан. Тут, як писав син до еп. Яхимовича, „pod chciwym i nieznośnym dziekanem, którym żona włada, ulokowanym został“. Між парохом і сотрудником вивязала ся ворожнеча. Парох мав забирати йому доходи і забороню- вати вірним, щоби сотрудника винагороджували за працю.

З огляду, що отець Свідзїнського мав довги, був хорий на ревматизм і мимо 26-літної душпастирської служби не дістав парохиї, син просив епіскопа, щоби забрав його з Бережан і дав парохію в Ключеві, або Чорнокінцях. „Wszakże, писав син до епіскопа, jedynie od J. W. i Przewielebnego Pasterza zależy przy dzisieyszy sessyi los niewinnego rozstrzygnąć, niezważając, jak inni u Prześwietnym Konsystorzu o podpisanego ojcu opinię fałszywą tylko z przesądu, bez przekonania dają! X. Dziekan Stanisławowski miał możnych krewnych i przyjaciół!... Krótko mówiąc, dłuższe zabawienie w Brzeżanach w grób go wtrąci“.

---

[1]) Про реколєкциї „in domo correctionis“ читаємо в »Згадках із семин. житя у Львові« такі подробиці: »В одній із побічних каплиць (церкві св. Юра) містила ся лавочка, на якій засідали реколєктанти. Одного з них взивано на діякона при недїльній літурґії. Сумно було дивити ся на нещасних, яких задля людських слабостий треба було умістити в далекім монастири, а не виставляти на посьміховище львівської публики в архикатедральній церкві. Понижувані і попихані церковною прислугою, они часто витягали до нас (питомців) свої руки о грошевий даток, а ми їм не відмовляли. Зі знесенем реколєкций, званих »під сходками у св. Юра«, де приміщувано засуджених на кару презвітерів з перемиської і львівскої епархиї, знесено також ганьбу, яку всї виділи і чули, окрім тих, яким на чести підвластного духовеньства найбільше повинно було залежати. Наставниками реколєкцийного дому були зразу о. Василь Созанський, а опісля о. Йос. Кульчицький. (*Дїло* за рік 1888. ч. 84).

Свідзінський віддав свою просьбу до рук еп. Яхимовича, а коли його дня 16. V переслухано, заявив, що не мав би в ній нічого змінити. Тому, що просьба була обидна для консисториї, а що крім сего допустив ся Свідзінський дисциплїнарних провин в семинариї, його видалено з семинариї і дух. стану та дозволено вписати ся на иньші студиї.

Після виходу з семинариї почав Свідзінський шукати за иньшим хлїбом, а коли його найти не міг, пустив ся Вислою до Ґданська. Звідтам приплив, в надії на красшу долю, кораблем до Льондону, де найшов приміщенє в британськім музею. Тут перебув він три місяцї, переписував акти на ріжних мовах, але діставав за те таку дрібну винагороду, що она ледви на прожиток вистарчала. Тому виїхав він з Льондону кораблем до Прус, звідки мав надію, вернути до Галичини. Однак мав він пашпорт тільки з Льондону до Прус і як писав в своїй просьбі до консисториї, „na granicy do Galicyi, (majac z soba pare pism, które niewiedzac, że sa zakazane, przy sobie niósł, przytrzymany i po dwumiesięcznem badaniu wolno puszczony i ze Sącza paszportem opatrzony powrócił do ojca“.

Се було причиною, що Свідзінський доперва дня 20. X 1843 р. вніс поновну просьбу о прийнятє до дух. семинариї. В просьбі виправдував ся зі своїх провин і боронив себе, що у великий четвер не пішов на вечірню, бо його плащ забрав пит. Стефан Терлецький, а в додатку не мав чобіт і бояв ся, що перестудить ся, та що утїкав через вікно зі страху, бо бачив, як віцер. Ільницкий скликував префектів, щоби з ними війти до спальнї. Колиж не учив ся, то тільки тому, що I рік фільозофії кінчив на Угорщинї, а у Львові мова справляла йому трудности. Про свою просьбу, вручену еп. Яхимовичеви, додав, що писав її в нерозвазї і що свого кроку жалує.

Однак, мимо сего оправданя, Свідзінського просьбі відмовлено і до семинариї не прийнято, головно, мабуть, тому, що його видаленє потвердила була також львівська ґубернія [1]).

В р. 1842 уступили дня 19. III добровільно з семинариї з причини третої (злої) ноти з археольоґії пит. Андр. Чернявський і Яков Демкович [2]). Задля тої самої причини видалено дня 4. IV пит.

---

[1]) Акти ч. 205 і 206. Einreich. Protok. з р. 1842 ч. 194 і 332 а з р. 1843. ч. 443. Крім сего мав я в руках акти з Архіву льв. Консист. ч. 2562/313 praes. 8 Junii 842 і 3813/514 praes 17. Aug. 842., де перехована просьба Свідзінського а в ній опис його блуканини по сьвітї.

[2]) Einreich. Protok. за рік 1842. ч. 110. і 278.

Івана Бобикевича, Ігн. Цурковського і Ник. Стефановича [1]).

На основі розпорядку ґубернії з дня 6. VIII 1833 р. Nr. 46.197, питомці, що дістали трету клясу, не могли лишити ся в семинариї, а що його пригадала консисторія ректоратови дня 28. VII 1842 року, тому дня 29. VII уступили добровільно з семинариї з причини злої ноти пит. Теоф. Колянковський, Мих. Завадовський, Ів. Зазулінский [2]) і Йос. Клосевич, який просив, щоби міг ходити на дальші студиї в Тарнові [3]). Тих, що добровільно не уступили, треба було видалити, як се стало ся дня 31. X з пит. Ден. Бурачинським, Андр. Герасимовичем, Ів. Кучинським, Леонідом Романовським та Ігн. Заклинським. Два пит. Йос. Чемеринський та Іван Ясінський внесли просьби о дозвіл поправити іспити, однак перший з них перепав поновно при іспиті і тому його рівнож дня 7. XI з семинариї усунено [4]). За брак поступів у науці видалено ще й пит. Вен. Базилевича (дня 31. X [5]).

Натомість просив о звільненє з семинариї Самон Лукашевич, який писав, „quod officiis alumni satisfaciendi non sit in statu“ [6]).

Відмовлено стипендий з причини лихих нот Гавр. Марковичеви [7]) та Іванови Студзінському [8]).

Значна часть питомців до науки не дуже горнула ся, тому й не рідко читаємо в протоколї семинариї, що вносили просьби, щоби їм дозволено повторити іспити [9]), або й виїхати на ферії тим, що мали другу клясу з поодиноких предметів [10]).

Поведенє питомців не було беззамітне. Вправдї на однім засїданю ректорату (30. III 1842 р.) рішено похвалити 42 питомців, то однак на тім самім засїданю удїлено численні догани за занедбуванє духовних обовязків, за куренє тютюну, за неоправдані вимоги в харчу, або й за наклін до горячих напоїв [11]). Списи питомців, що були курцями нераз

---

[1]) Тамже за рік 1842. ч. 139.
[2]) Тамже за рік 1842. ч. 284.
[3]) Тамже за рік 1842. ч. 288 і 345.
[4]) Тамже за рік 1842. ч. 397 і 442.
[5]) Тамже за рік 1841. ч. 433.
[6]) Тамже за р. 1842. ч. 499 і 507.
[7]) Тамже за р. 1842. ч. 32.
[8]) Тамже за р. 1842. ч. 37.
[9]) Тамже за р. 1842. ч. 123, 294 і 306.
[10]) Тамже за р. 1842. ч. 326.
[11]) Акти ч. 203.

обильні в імена [1]). Їх упоминано, або карано карцером, як прим. Ант. Лотоцького, Ник. Копача та Ігн. Заклинського [2]).

Вже в першім році ректорату о. Бохенського замітне падене карности серед питомців. Колиб ми навіть не мали протоколів засїдань ректорату, то один одинокий акт, який містимо в нашім виданю, сьвідчить, що мимо численних упімнень, питомці виходили одинцем на виклади і не приписаною дорогою, видалювали ся зі спільних проходів і відвідували в тім часї родину, виповняли час приписаний на науку („silentium“) иньшими занятами, пізно приходили до церкви, або й занедбу-

Антін Могильницький.

вали духовні вправи, курили тютюн, або ходили в сьвітській одежі [3]). Остання провина увійшла вже була в звичай і ректорат був змушений заборонити питомцям, носити „kaszkiety i furażerki“, та „czapki“ [4]), а консистория відозвала ся з докором навіть про укінчених питомців, Стеф. Качалу, Юл. Соневицького, Ник. Проскурницького і Йос. Левицького, що не соромили ся „tanquam histriones“ (як актори), „aut simile his hominum genus“ ходити в сьвітській одежі. А що в сїм напрямі питомці наслїдували префектів, тому митрополит Мих. Левицький забо-

---

[1]) Акти ч. 203, 204, 208.
[2]) Акти ч. 205. Einreich. Protokoll з р. 1842, ч. 188.
[3]) Акти ч. 208.
[4]) Акти ч. 204, 205, 208.

ронив на будуче префектам і питомцям, під загрозою дисциплінарних кар уживати сьвітських одягів [1]).

З дисциплінарних кар відмітимо ще 6 годин карцеру, ухвалених для пит. Одїжинського за незвісну нам близше провину. При тій нагоді упімнено ще чотирох його товаришів [2]).

З иньших подій, про які є згадка в протоколї дух. семинариї, відмітимо, що дня 11. I. 1842 р. відвезено до шпиталю тяжко недужого пит. Келистина Скоморовського і на жаданє маґістрату виплачено за його лїченє 94 злр. 40 кр. [3]). Рівнож рішено дня 13. V 1842 р. відослати до шпиталю пит. Льва Лукашевича, „scabie denuo infectum" [4]). При кінци вересня 1842 змінено в семинариї лїкаря. На місце дра Ґербля, що сповняв тут свої обовязки від р. 1830, іменовано дра Ґльойснера [5]). Стало ся се, очевидно, з причини старости дра Ґербля, якого при наглих занедужанях мусів заступати др. Вайнреб. Останному признав ректорат 100 злр. винагороди і за се мусів виправдувдувати ся перед консисторією в протоколї з засїданя, відбутого дня 4. XI. 1842 р. В місяци червни вніс просьбу Іван Ступницький, пізнїйший перемиський владика, щоби його заіменовано префектом, однак консистория поладнала її некорисно [6]). Дня 13. IX заіменував цїсар крил. Бохеньского дїйсним ректором [7]). Дня 29. IX запитувала консистория ректорат, як часто і куди виїздив Марк. Шашкевич, коли був питомцем духовної семинариї [8]). Відповідь ректорату знаємо вже з иньшого жерела [9]). Розходило ся тут о провіренє доносу Дм. Мохнацького, який зізнав на письмі в карнім суді, будьто би Шашкевич в семинариї стояв на услугах Росиї, з часта виїздив до Бродів і вертав обладований срібними рублями.

Не поправив ся стан карности також в 1843 роцї. Богато з поміж питомцїв занедбувало науку. Знаємо їх поіменно з актів, виданих в нашій збірцї [10]). В поодиноких случаях ректорат обставав за питом-

---

[1]) Акти ч. 207. Einreich. Protokoll з р. 1842. ч. 336.
[2]) Einr. Protok. з р. 1842. ч. 459.
[3]) Тамже з р. 1842. ч. 15, 19, 36, 148, 164, 244, 294.
[4]) Акти ч. 205.
[5]) Einreich. Protokoll з р. 1842. ч. 505.
[6]) Тамже з р. 1842. ч. 247.
[7]) Тамже з р. 1842. ч. 338.
[8]) Тамже з р. 1842. ч. 350.
[9]) Мих. Тершаковець: »До житєписи Маркіяна Шашкевича« Львів 1912. стр. 88 і 129—31 (відбитка з »Записок наук. тов. ім. Шевченка Т. 105—6).
[10]) Акти ч. 221, 222, 223, 230, 232 і 233.

цями, щоби їх лишено в семинарії. Так прим. просив ректорат консисторію за богословами III р. Павлом Аришевським та Ігн. Сохоцьким і доказував, що цісарський розпорядок не вилучував від сьвячень тих, що мають другу клясу з догматики. Оба питомці учили ся пильно і тільки з браку таланту не були в силї задержати в памяти „tam duo vasta objecta“, як догматику і моральну. Оба визначували ся взірцевим поведенем і учили питомців церковного співу, а Аришевський протягом трех місяців був недужий [1]. Рівнож просив ректорат консисторию, щоби задержала в семинарії з тих самих причин Юстина Яремкевича і Ник. Копача [2]. Лишено також в семинарії пит. Ник. Левицького, що дістав другу клясу з інтродукциї, а перемиська консисторія згодила ся на се під услівєм, що він іспит поправить після ферий [3].

Не обійшло ся однак також без видалень. Одним з перших був Йос. Воєвідка, який просив в січни ректорат, щоби йому дозволено виїхати на село, „quia non est par absolvendis examinibus“ і виправдував себе тим, що є глухий. Лїкар глухоти не найшов, а що Воєвідка не учив ся і дня 13. I вийшов на місто без дозволу та в цивільній одежі, ректорат видалив його з семинариї [4].

З початком лютого видалено пит. Ів. Збудовського, бо як сам признавав ся, не був в силї складати іспитів, а крім сего тяжило на нїм підозрінє сповненя крадежи. З протоколів вийшло на яву, що пит. Йос. Воєвідції украдено гроші (8 vigesimari ½ CM. et 3. x. VV.) Підозрінє упало на Збудовського, який ще в Чернівцях любив присвоювати собі чужі річи. Воєвідка загрозив йому, що коли гроший не зверне, то донесе ректоратови. Збудовський віддав часть гроший, хоч виправдував ся, що його невинно посуджено [5].

Добровільно уступив з семинариї Ів. Сїменович, бо як толкував ся, „se imparem esse adimplendis omnibus, quae exiguntur“, а в додатку мав відбути карцер за те, що скитав ся по місті [6].

З причини третої кляси з археольоґії видалено в марті і маю 1843 р. Як. Громницького, Ник. Майковського, Ант. Пясецького, Юл. Сембратовича і Стеф. Ґродецького [7].

---

[1]) Акти ч. 232.
[2]) Акти ч. 233. Einreich. Protok. з р. 1843 ч. 477 і 481.
[3]) Акти ч. 233 і 230.
[4]) Einreich. Protok з р. 1842. ч. 33. Я мав в руках акт ректорату з арх. Льв. Конс.
[5]) Einreich. Protokoll з р. 1842. ч. 44 і 62. Акт найшов я в арх. Льв. Конс.
[6]) Акти ч. 214. і Einreich. Protok. з р. 1843. ч. 73.
[7]) Тамже з р. 1843. ч. 88, 110 і 191.

Стратили місця задля лихих поступів богослови I року: Андрій Цурковський, Стеф. Фльорияньский, Віктор Лопатиньский, Роман Пйотровський і Вас. Турчинський: фільозофи II. року: Прокіп Белей, Вас. Федусевич, Алекс. Кузик, Лев. Підлїсецький: фільозофи I року: Ів. Білїнкевич, Кипр. Глиньский, Ів. Нарольський [1]. „Valedixerunt studiis": Вінк. Гузаревич. Ем. Колянковський, Ів. Кудрикевич, Яков Савицький, Ем. Шведзїцький і Як. Тихович [2].

За цїлим рядом питомцїв вставляв ся ректорат, щоби їм дозволено іспити повторити [3]. Богато з них іспити поправило, будьто в часї року, будьто після ферий [4]. Нема також сумнїву, що і з поміж тих, які зневолені були покинути семинарію, не один поправив іспит і вернув до неї повно.

Всеж таки й ректорат бачив, що карність між питомцями упадає. Тому візвав він їх в лютім 1843 р., щоби здержали ся по музеях від гри на інструментах, співу та всяких иньших забав, щоби не виправляли криків по коритарях та щоби удержували чистість по виходках [5]. Львівська конеисторня завважала дня 13. III. з докором, що питомцї в церкві св. Юра не співають „et se non decenter gerant" [6]. Дня 18. IV жадала льв. консисторія від ректорату „ut singulariter religiositati et pietati alumnorum invigiletur" [7]. При кінци грудня 1843 докорювала консисторня питомцям за їх „negligentiam in studiis et absentiam a praelectionibus" [8].

Але крім тих загальних упімнень і помічань маємо ще цїлий ряд заміток про поодиноких питомцїв, що дисциплїнарних приписів не перестерігали, що грали в карти, курили тютюн, негодували на харч, занедбували духовні обовязки, з псоти дзвонили по коритарях [9], або визначували ся наклоном „ad vagandum" [10]. За ті провини карано одних упімненєм, иньших карцером (як Яворського, Стахурського, Алексевича,

---

[1] Тамже з р. 1843. ч. 538. Акт з дня 8. IX перехований в Арх. льв. Конс.

[2] Акти ч. 222.

[3] Einreich. Protokoll. з р. 1843. ч. 92, 103, 104, 297, 298, 317, 338, 442.

[4] Тамже з р. 1843. ч. 222, 232, 298, 322, 326 і Акти ч. 222, 232, 233.

[5] Акти ч. 212.

[6] Einreich. Protokoll з р. 1843. ч. 117.

[7] Тамже з р. 1843. ч. 192.

[8] Тамже з р. 1843. ч. 584. і Акти ч. 236.

[9] Акти ч. 214.

[10] Тамже ч. 216, 220 і 230.

Ігн. Сохоцького, Ник. Кучинського, Вікт. Волянського, Ник. Копача, Олекс. Паньківського [1]), Церкевича [2]), Юл. Бублика, Йос. Дудикевича, Павла Грегоровича, Ант. Гриневича, Ник. Кучиньского, Сем. Ляховича і Константина Васияновича [3]), або накладано „abstinentiam“ від 3 і 4 справи [4]).

Та всї ті кари не викоріняли псот, навичок та немовби нарочного, лихого поведеня і легкованеня всяких, домашних приписів. Були ще й питомцї, яким визначено окреме місце в протоколах семинариї. До них належали: Венед. Левицький, якого упімнено, бо приписи легковажив і в духовних обовязках „tardus observatus est“ і Мих. Сїдорович, що визначував ся простаковатостию („ruditate“) супротив наставників [5]). Специяльний зразок браку ввічливости супротив віцер. дра Ільницького подав був пит. Плятон Сїчинський (з III р.) Коли о. Ільницький йшов до музею на виклад церк. слов. мови, Сїчинський кричав за ним: „Czy może znowu na rewizyję?“ а коли вертав з викладів, кликав за ним: „Chodź, chodź!“ А що Сїчиньський лихо учив ся і вчаснійше виходив з богослуженя, його засуджено на карцер о хлїбі і водї на протяг трех днів [6]). Карцером 12-годинним покарано Вас. Топольницького, бо скитав ся по містї, занедбував обовязки, курив тютюн і грав в карти [7]). Упімнено прилюдно в музею пит. Йосафата Урбана, що нарочно дня 23. VII не пішов до церкви св. Юра, але ще й хвалив ся „otóż na swoim postawiłem“ і за се дістав в музею прилюдну догану [8]). Пит. Ем. Чайковського покарано двічи 8 годинним карцером за те, що сфальшував сьвідоцтво моральности [9]). За грубу неввічливість і глузоване з проф. Кухарського покарано пит. Ем. Ґадзїнського і Теоф. Бородайкевича 8 год. карцером, а що останний вернув з ферий доперва дня 26. X, тому видалено його з семинариї [10]). З невідомої нам близше причини опустили семинарию: пит. Конст. Брошньовський і Ант. Левицький [11]).

З протоколів семинариї дізнаємо ся, що конс. жадала від ректорату, щоби духовник семинариї, о. Сабатий Гарасевич „producat testi-

[1]) Тамже ч. 225 (I).
[2]) Тамже ч. 216.
[3]) Тамже ч.
[4]) Тамже ч. 225 (II). Einr. Protok. з р. 1843 ч. 285.
[5]) Тамже ч. 214 і Einr. Protok. з р. 1843. ч. 98.
[6]) Акти ч. 219 і Einr. Protok. з р. 1843 ч. 149 і 184.
[7]) Акти ч. 220. Einr. Protok. з р. 1843. ч. 149 і 181.
[8]) Акти ч. 226 і Einr. Protok. з р. 1843. ч. 305.
[9]) Einreich Protok. з р. 1843. ч. 476.
[10]) Акти ч. 234 і Einr. Protok. з р. 1843. ч. 447, 466 і 579.
[11]) Einreich. Protokoll з р. 1843. ч. 422. і 506.

monium, quod non sit in statu obeundi suum munus" [1]). Рівпож веліла конспсторпя дня 17. X донести собі, чи Гавр. Маркевич „ob haesitantiam linguae sit habilis ad statum ecclesiasticum", почім відмовила йому прийнятя до семинарії [2]). Годі також не піднести факту, що конспсторпя зборонила питомцям, поладнувати орудки родичів або свояків, які з часта питомців надуживали і до розстрою карности в семинарії причиняли ся [3]). Не від річи буде також подати виїмки з записок ректорату, з яких довідуємо ся що: „Dnia 17. 9. br. 843. ważono bułki, a te były zupełnie ważne. Ważono chleb i ten był zupełnie podług wagi przepisanej. Die 27. 9 br. 843. trzy stoły odrzuciły ciasto od rosołu, ale rosół zjedli. Dnia 14. X. bris odrzucili kluseczki z serem a doktor uznał je za dobre. Dnia 14. X. br. 843 na zażalenie Alumnów ważono bułki, a te były ważne. Tegoż (dnia) odrzucili w 3 Ref. I stołu — 6 porcyi mięsa, które były bardzo dobre".

Сї дрібні виїмки вказують також, що карність в семинарії підупадала з браку сильної руки у ректора Бохенського, за якого проводу навіть кухню семинарицьку так страшно занечищено, що ґуберн. Стадіон писав про неї з відразою і ставив її низше від на пів чисто удержаного хлїва для безрог [4]). До поважнїйших забурень в справі харчу не дійшло, але нарікания на харч з боку питомців були так часті, що раз прийшло з сего приводу до комічної події, про яку розказав менї п. Володимир Лукич Левицький. Було се по великодни. Один з питомцїв побачив ректора о. Бохенського, приступив до него з великим розмахом і клпкнув: »Христос воскрес!« Ректор гадав, що питомець йде до него жалувати ся на харч і без надуми відповів: „Nic o tem nie wiem, nie słyszałem i słyszeć nie chcę!"

XV.

(Ревізиї книжок від грудня 1841 по конець 1843 року. — Увязненя питомцїв).

Ми не мали би ще повного образу подій в дух. семинарії за час двох перших лїт ректорату крил. Бохенського, якби не згадали про ревізиї книжок питомцїв та про видалюванє і вязненє богословів, підозрілих о конспірацийну пропаґанду.

---

[1]) Тамже з р. 1843. ч. 410.
[2]) Тамже з р. 1843. ч. 429 і 462.
[3]) Акти ч. 235.
[4]) Гляди нашу студию стр. XLI.

Попередний ректор, др. Яхимович вважав умісним, а може й конечним майже на відхіднім (26. X 1843 р.) видати до питомців свого рода поучене, в якім накликував їх, щоби готовили ся не тільки на добрих сьвящеників, але також на вірних державі горожан. Він бачив, що майже рік річно хтось з питомців прилучував ся до польских конспіраторів і тому взивав їх, щоби не читали шкідливих книжок, щоби берегли ся стріч з політично підозрілими людьми і не приймали їх в мурах семинариї та щоби держали ся приписів, бо мають дбати про щастє вірних, держави і своє власне [1]).

Такий поклик був вказаний хотьби тому, що богато з поміж духовної молодежи, часто на основі самих підозрінь, видалювано з семинариї, почім не один з поміж неї марнував ся. Др. Яхимович хотів, очевидно, сему запобічи та здержати семинарию від безнастанних клопотів, а духовеньство від підозрінь о наклін до конспіраційної роботи. Своєю дорогою, конспіраційний рух між питомцями семинариї почав слабнути під впливом численних вязнень польских конспіраторів і політичного процесу против них, початого в р. 1841, а покінченого тяжкими карами, вже сильно злагодженими цісарем Фердинандом Благим, на дни 1. I 1845 року.

Всеж таки відгомін конспіраційного руху бачимо ще за перших літ ректорату о. крил. Бохенського і йому хочемо хвилину приглянути ся.

Дня 18. XII 1841 р. звістив архикнязь-ґубернатор конзисторию, що членом революцийного товариства був ук. питомець, Іларий Котович, якого треба здержати від сьвячень. За те можна признати титул стола пит. Филимонови Котовичеви, якого несправедливо о подібну провину підозрівано [2]).

Мабуть, під впливом сего повідомленя відбув ректорат дня 27. XII 1841 р. ревізию по музеях і найшов у верхній одежі пит. Мих. Захаріясевича дійсно революцийну рукопись. Її вістрє звернене було против „trzech rozbójników ukoronowanych", що розібрали Польщу, почім звеличано в ній Робеспієра та взивано люд до революциї. Мих. Захаріясевич заявив при слідстві, що про згадану рукопись нічого не знав та що його верхна одежа висіла через два місяці в музею і легко до неї хто иньший інкриміновані папери вложити міг. Мимо що Захаріясевич дав докази, що зі згаданою рукописию нічого спільного не мав, віддано його дир. поліциї, яка задержала його у вязниці по день 9. II

[1]) Акти ч. 192. Einr. Protok. з р. 1841, ч. 426.

[2]) Акти ч. 194. Einr. Protok. з р. 1841, ч. 522. і мої »Польські донспірациї« стр. 589.

1842. Опісля відослано його з поворотом до семинарії і передано під нагляд ректоратови. Та хоть особа Захаріясевича тільки случайно входила тут в гру, фактом є, що в семинарії найдено революцийну брошуру і що сторонники таких поглядів були між питомцями.

Дня 18. II 1842 р. найдено при ревізиї у пит. Томи Ступницького два томи творів Шілєра, у Ів. Баревича часопись „Orędownik" а в Мартина Цурковського твори Шекспіра. Жадна з книжок не була нецензурною, а коли згаданих питомців упімнено, то тільки тому, що они їх раньше ректоратови не зголосили [1]).

Дня 28. II шукали пит. Алекс. Терлецкий, Нпк. Дебельський і Конст. Пелехович за пяти украденими годинниками і найшли під сходами 12 »революцийних« (без сумніву, польских патріотичних) пісень і передали їх ректоратови. Ректорат перевів безпроволочно ревізию по спальнях і музеях та порівнував почерки питомців, а дир. поліциї Сахер Масох зарядив окреме слідство. Підозрівано, що згадані пісні були власностию пит. Льва Цегельського, який зрадив ся, що одну з них „Żołnierz strzeże bez litości" знав на память. З протоколів переслуханя знаємо ще заголовок другої пісні „Więzień". Є се поезия Ст. Люб. Яшовського, в якій однак нічого революцийного не було. Оспівана тут доля нещасливого вязня. Наводимо її нарочно, на доказ, як легко тоді було попасти польскому віршови на індекс »революцийних« пісень:

„W ciemnościach lochu leżał więzień blady
I dziko marzył o dzieciach, o żonie;
Z łez na podłodze powypalał ślady
Wypatrzył oczy ku rodzinnej stronie.

Przez mur chciał przejrzeć, przez mur myślą przenika,
Lecz i myśl jego w okowy ściśnięta,
Ciążące na niej darmo wstrząsa pęta
Jest jak więzienie i pusta i dzika.

Chciał się nią cofnąć w przeszłych lat zdarzenia,
Że był szczęśliwym, wezwać ją za świadka,
Lecz teraznicjszość truje przypomnienia
Tak doń przylgnęła, jak owad do kwiatka.

Tęsknił za słońcem, bo srogość okrutna
Tę nawet błogą pociechę mu wzięła;

[1]) Акти ч. 197. Einr. Protok. з р. 1842. ч. 70.

I dusza jego była jak grób smutna
I pierś rozpaczy tylko jadem tchnęła.

Uległ na koniec pod cierpienia ciosem
I nieszczęśliwy i smętny do końca;
Często z mogiły tęsknym jęknie głosem
Za swą rodziną i za światem słońca".

Мабуть, що і в других піснях, яких заголовків не знаємо, можна було найти патріотичні теми, звязані з польським повстанєм і через те уважано їх »революцийними« [1]).

При иньшій нагоді (перед 9. III. 1842 р.) завважав ректорат, що пит. Іван Сїменович в часї „silentium" читав „varios gallicos libros", яких раньше не зголосив. Крім сего списано поновно з пит. Баревичом протокол за те, що читав „Orędownik". Останного упімнено при всїх питомцях в музею [2]).

Нема сумнїву, що ревізиї відбувано ще й пізнїйше (принайменьше від марта до ферий), але їх слїдів не находимо анї в актах, анї в протоколах, мабуть тому, що тодї нїчого підозрілого не найдено. З актів дізнаємо ся, що допера дня 17. X переведено ревізиї в пит. Йос. Волянського, Мих. Захаріясевича та Іполїта Весоловського, але рівнож нецензурних книжок не найдено.

Вслїд за тим (3. XI 1842 р.) відбуто ревізию всїх річий питомцїв I року, між якими 45 було новиками, але крім „tubulos fictiles" (глиняних сопілок) у пит. Алексевича, Туркевича і Збудовського та „sclopetum" (пістолєта) у Стеф. Підляшецького, найдено хиба „Rozmaitości" з лїт 1837, 1838 і 1841 у Любінецького та листи писані до родини. Заборонених, чи підозрілих книжок не було слїду.

Дня 11. XI піднято нову ревізию книжок і письм Баревича та Кир. Хомінського, однак і сим разом нїчого нецензурного не найдено, а що Баревич часом одинцем з колеґїй і проходів вертав, тому дня 15. XI відбуто в него, Вен. Левицького та Івана Сїменовича ревізию, але між книжками і письмами не найдено нїчого, зверненого против релїґїї, моральности і уряду [3]).

---

[1]) Я виписав сей вірш зі збірки Ромуальда Крижановського, перехованої між судовими актами процесу Гречанського в бернад. архіві у Львові, про яку була висше мова.

[2]) Акти ч. 197. Einr. Protok. з р. 1842. ч. 70.

[3]) Акти ч. 209. Einr. Protok. з р. 1842. ч. 496.

Колиж поведенє Ів. Баревича і на дальше давало привід до всякого рода підозрінь, зарядив ректорат дня 22. XII. нову ревізию його книжок і тоді найдено в пульті пит. Конст. Левицького:

1) Tygodnik literacki з літ 1840—1,
2) Poezye Bohdana Zaleskiego,
3) Pamiętnik naukowy. Kraków 1837 і
4) Galerya pisarzy polskich.

Згаданий Левицький був тоді хорий і лежав в інфірмари та не знав, що сї книжки находять ся в його пульті, а Баревич подав був раньше ректоратови, що держить у себе тільки „Pamiętniki naukowe". З огляду, що з Баревичом товаришував Мих. Курилович, переведено також у него ревізию, але без вислїду [1]. Поезиї Богдана Залєського ректорат задержав у себе.

Дальші ревізиї відбуто дня 25. I. і 25. II. 1843 р. у тих питомцїв, яких підозрівано, що читали заборонені книжки, але крім висше згаданих книжок (з вилученєм творів Залєського) у Баревича, не найдено знов нїчого підозрілого. Дня 18. III дійшло до відомости ректорату, що богослови II р. Ів. Баревич, Церкевич і Мартин Цурковський читають на університетї в часї викладів якісь книжки. Скоро тільки они вернули з викладів домів, переведено у них ревізию і найдено у Церкевича поезиї Ад. Міцкевича, які він хотів конче укрити під підшивкою плаща, а в Баревича виписки з Шіллєра і Байрона. При ревізиї иньших річий обох питомцїв найдено також історичні карти Польщі. При сїй нагоді перешукано тоді також книжки пит. Льва Цегельського і Мартина Цурковського. У першого найдено стеноґрафію Тайльора, у другого твори Шекспіра. Про всї ті ревізиї повідомив ректорат консисторию і дирекцию поліциї.

Коли переслухувано в поліциї Баревича і Цурковського, а они не хотїли подати жерела, з якого набули найдені у них книжки і вказували на якогось незвісного жида, президия ґубернії веліла обох видалити з семинариї, а Март. Цурковського покарати у власнім обсягу. „Tygodnik literacki" і поезиї Міцкевича президия ґубернії сконфіскована [2]. В дійсности однак і в сих книжках не було нїчого революцийного.

З иньших подій згадаємо, що перем. епископ видалив дня 25. II. 1843 р. з семинариї Льва Галецького, бо він був посуджений о звязи з конспірацийними, тайними кругами [3], і що митр. Левицький велів

---

[1]) Акти ч. 213.
[2]) Акти ч. 213 і 224. Einr. Protok. з р. 1843 ч.
[3]) Акти ч. 215. Einr. Protok. з р. 1843 ч. 90.

стежити за пит. Ів. Лазуркевичом, про якого зізнав один з інквізитів, що він в Перемишли заходив до шинку Юдіни Естер і співав польські пісні шкідливого змісту.

Дальші ревізиї були без вислїду. Маємо під рукою нотатки віцер. о. Ільницького, які наводимо в оригіналї:

„Rewizyę czyniono: 28. 8. br. 843. po wakacyach u wszystkich Alumnów i prócz u Dąbrowieckiego znalezionych Rozmaitości Nr. 23—26 ex 1843 i wierszów nieobyczajnych u nikogo nic zakazanego, lub podeyrzanego (nie znaleziono).

15. 9 br. 843 rewidowano Juliana Kunickiego i Piotra Janowskiego (nic).

20. X br. 843 rewidowano Kuryłowicza, Chomickiego, Wasylkowskiego, Lachowicza, Dobrzańskiego i Curkowskiego Mar. nic nie znaleziono.

— — — — — — — — — —

XVI.

(Дисциплїнарні доходженя в справі заручин питомцїв. Жонаті питомцї в духовній семинариї. Причина недостачі духовеньства та її наслїдки. Взірцеві сьвященики з часів Маркіяна. Вивінованє ук. питомцїв з боку релїґійного фонду. Обрядові спори в мішаних подружях. Церковна обстанова. Целїбат).

В окремий розділ вилучили ми дисциплїнарні справи питомцїв, виликані їх заручинами, або передвчасною женитьбою, як цікавий причинок до істориї суспільного житя і відносин серед духовеньства часів Маркіяна Шашкевича. Нерідко лучало ся, що питомцї заручували ся не то в часї богословських, але й фільозофічних наук (нинїшної VII і VIII ґімн. кл.), причім батьки суджених списували окремі, дуже точні умови на тему віна. Частину гроший виплачувано сподіваним зятям в часї студий, а після вінчаня вирівнувано всї иньші точки умови з незвичайною совісностию. Тих кілька умов, які передруковуємо, сьвідчать, що питомцї загально добре женили ся, та що віно було основою їх дальшого, матеріяльного добробиту. З причини браку духовеньства сьвіжо висьвячені презвітери оставали на однім місци протягом довшого часу, або й ставали тут парохами, чи капелянами, а віно зложене з коний, коров, волів та ягнят, традицийної брички і господарських знарядів, дозволяло їм відразу завести власне ґаздівство і обезпечувало їм будуччину.

Богато з поміж заручених питомців женило ся опісля зі своими судженими та жило меньше, чи більше щасливо в подружю. Але були й такі питомці, що в заручинах бачили тільки жерело доходів і до прийнятого на себе обовязку женитьби не почували ся. Заведені в надіях батьки звертали ся тоді з жалобою до конситсторії, де против обвинених ведено слідство, яке кінчило ся карою видаленя з семинарії, або здержаня від сьвячень, доки обвинений не вирівнав своїх грошевих зобовязань. Такі дисциплінарні доходженя будуть предметом студий у сїм розділї.

При дисциплінарних актах питомця Мазуркевича, про якого ширше розкажемо, найшли ми таку записку:

№ 703 ex 830.

Exhibita erat querela a Junowicz Joanne, parocho in Jacobowka, d. Kol., quod Ni. Nikorowicz filiam querulantis in uxorem ducere voluerit, 443 fl: 20 kr. VV. acceperit et dein a suo proposito recessit.

№ 3557 ex 830 occurit querella Joannis Wojewodka, parochi in Staro-Kutty contra Andream Celewicz de 21.

№ 4003 ex 837.

Dydycki Josephus, a(ra)tor in Strusow formavit praetensionem ad N. N. Wilnicki de 800 f. CM.

№ 16498.

Tarnawski Joannes, parochus in Piadyki conquestus est, quod Athanasius Knihyniecki 100 fl., horologium et annulum acceperit.

Імовірно, в подібних справах, а на кождий спосіб з материяльних причин, вносила жалобу Альойза Гузовска на пит. Рогошевського [1]) і Катерина Прета на пит. Конистяньского [2]). Против всїх них велїла консисторня вести доходженя, але що самих актів ми до рук дістати не могли, тому обмежуємо ся на короткій згадцї. Нема однак сумнїву, що в часї слїдства виявила ся не одна подробиця характеристична для суспільного і культурного житя нашого духовеньства в минувшинї.

За те можемо розказати дуже подрібно про дисциплїнарне слїдство переведене против питомця Андрія Мазуркевича.

Дня 2. мая 1838 року вніс о. Іван Подгорецький, сьвященик antiquae educationis, адмінїстратор Жежави жалобу до львівської консисторії, що пит. Андрій Мазуркевич „haniebnie i piekielnie mnie skrzywdził". Доказом сего була залучена умова і спис побраних від него згада-

---

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1837 ч. 244 під днем 1. липня.

[2]) Тамже з р. 1837. ч. 245. рівнож під днем 1 липня.

ним питомцем (фільозофом II року) гроший. Жалував ся о. Подгорецький, що в додатку Мазуркевич ще й дочку „po rużnych domach krzywdził obmową“. І не жаль йому за „takim brudnym człowiekiem“, але шкода гроший. Тому просив конспсторию, щоби вдала ся в справу і до покривдженя не допустила.

Коли протягом двох місяців о. Подгорецький не дістав відповіди, пригадав ся він ще раз конспсториї дня 30. червня новим письмом, в якім доносив, „że skrzywdzony zostałem z łaski Alumna Andreasza Mazurkiewicza, Mieszczanina Buczackiego“ і то не сам, але з жінкою і дочкою „szelmowskim sposobem utumaniony“. Коли й сим разом відповіди не було, просив він дня 17. IX. і дня 23. X. 1838 р. конспсторию, щоби змилосердила ся над його „piekielnem pokrzywdzeniem“ і йому „święta sprawiedliwość wymierzyła“.

Найкрасше вияснять нам справу умова і спис побраних гроший, які подаємо за ориґіналами в цілости:

Copia simplex. Intercyza czyli umowa!

Zgoda między W. Imć. Xiędzem Podhoreckim z iedney strony a między Jędrzeiem Mazurkiewiczem z drugiey strony; iż tenże, potrzebując wsparcia dla dalszych kontenowania studiów, przymuszony był udać się, ażeby swoy dalszy los poprawić mogł, do W-o Imc. Xiędza Podhoreckiego, chcąc się połączyć z tegoż Córką, Imc. Panną Julianną po ukończonym roku drugiego S. Theologii, podpisany zaś deklaruię temuż dać wsparcia, aż dopuki swoie studia zupełnie nie ukonczy — czyia to będąc po świecku, czyli w Seminarium — po ukończonych zaś studiach obecnie temuż sto Dukatów (№ 100 #), pare koni z Bryczką krytą, pasieki pięćdziesiąt pni (№ 50), krów dwie z cielętami (№ 2), Wołow sześć (№ 6), owiec dziesięć z Jagniętami (№ 10), Wozów dwa (№ 2), ieden koński a drugi Wołowy i wszelkie inne wyprawy, któremu akuratnie przerzykam przy świadkach dobrowolnie uproszonych doręczyć.

W przeciwnym zaś razie, ieżeliby podpisany Jędrzey Mazurkiewicz chciał się od teyże umowy odciągnąć, wtedy mogę go do Jaśnie Wielmożnego g. k. Konsystorza przedstawić i oraz omowioną krzywdę użalać się i o Satysfakcię prosić.

Działo się w Trybuchowcach u Wo IMCI Xiędza Szymona Berezowskiego, — dattum 1o 7bra 835 Roku.

X. Jan Podhorecki Administr.
Żeżawy i Pieczarny.

Świadkowie:

X. Simeon Berezowski, kooperator Trebuchowiec.

Jan Berezowski, Syn tegoż.

Bazilius Berezowski, słuchacz roku 2go Philosophii.

Dobrowolney ugodzie przystaiąc, podpisuię się —

Andreas Mazurkiewicz

słuchacz Philosophii 2-go roku.

przytomna też tey ugody Marianna Pawelska †

przytomny świadek Jan Radecki.

Podpisanemu Jędrzeiowi Mazurkiewiczowi daię na rok 1835 Renskich Mon: Con: Czterdzieście (№ 40). X. Jan Podhorecki.

Przytomny świadek X. Simeon Berezowski

Jan Berezowski.

Odebralem z rąk Wielmożnego Xiędza Podhoreckiego Ryńskich 40 w Monecie konwencyiny, dnia 1go 7-bra 835 w Trybuchowcach, Dnia 24o Listopada 835 odebrałem z rąk Wielmożney Imc. Podhoreckiey Ryńskich 38 fl. w Walucie Wiedeńskiey — Tarnopol, dnia 24o Listopada 835.

Andreas Mazurkiewicz

słuchacz Philosophii 2o Roku.

Dnia 13. X bra 835 odebrałem od Wo Imc. Xiędza Podhoreckiego na sprawienie Płaszcza 58 fl. W. W.

Tarnopol, dnia 13go Xbra 835.

Andreas Mazurkiewicz.

Konsygnacya.

Pod sumieniem podaie, com wydał na potrzeb dla Alumna Andreasa Mazurkiewicza od dnia 1o 7-bris 835 roku a to w następuiący sposób — i naysprawiedliwiey, kture kwitami wylegitymować się w stanie iestem:

	M: K:	grosz
podróż do Tarnopola razy pięć . . .	50	„
posyłając pieniędzy na różne potrzeby . .	29	„
dałem dnia 1o 7bra 835	40	„
dałem za robotę Płaszcza	—5	„
dałem za 10 kołnirzyków	—2	„
za woreczek Jedwabny	—1	„
za pocztę	—3	32
Summa w M: K:	127	
	3	
	130	32

	Ryńskie W: W:	Grosz
dałem dnia 24. Listopada 835 . . .	38	
dałem dnia 31. Xbris 835	58	
Summa .	96 W. W.	

Dalsza Konsygnacya.

	Ruble	Gray
Cztery # w Złocie czyni Rub: kop. sztuk	12	
za kamizelkie dto	2	
za masło y za syr dto	2	
za Legomine korcy 10 różnego gatunku	6	
za bielizne i szycie	4 zł.Pol.3 i Gray	10
	1	10
Summa	26 4	20

Хоть фільозоф Мазуркевич, заки ще став питомцем семинарії, черпав обильно з достатків свого сподіваного тестя та не гордив анї золотими конв. монети, чи віденської валюти, анї рублями, анї золотими польскими, анї харчем, мимо всего того він зірвав з панною Юліянною, а в листї з дня 28. VIII. 1836 р. заявив, що коли Бог дозволить йому „gdzie znaleźć partyę“, то гроші пожичені зверне, а поминає притім кривду, заподіяну йому дочкою о. Подгорецького. Мазуркевич просив о. Подгорецького, щоби якийсь час підождав, бо »кто терпенъ, той спасенъ, по смерти Покаянія нѣстъ«, а закінчив лист уцїлованєм ніг свого недоспілого тестя і тещі.

Дивна річ, що о. Подгорецький ждав з висилкою жалоби до консисториї майже два роки, бо аж до мая 1838 р. З невідомої нам близше причини переслала консистория жалобу о. Подгорецького ректоратови дух. семинариї доперва дня 22 серпня з жаданєм, щоби Мазуркевича переслухано і списано протокол [1]). Дня 10. X. дістав ректорат дальші жалоби о. Подгорецького против Мазуркевича [2]) дня 17. XI жадала консистория від ректорату відповіди [3]), а дня 22. XII переслав ректорат консисториї протоколи [4]), з яких виймаємо що найважнійше.

Мазуркевич заявив в слїдстві, що дня 28. VIII 1835 р., коли мав виїздити з Бучача до Тернополя на другий рік фільозофії, прийшов до

---

[1]) Einreich. Protok. з р. 1838 ч. 288.
[2]) Тамже з р. 1838. ч. 452.
[3]) Тамже з р. 1838. ч. 524.
[4]) Тамже з р. 1838. ч. 565.

него Мих. Березовський (в р. 1838 слухач II р. фільозофії в Чернівцях) з недалекого села Трибухівців і сказав: »ходи до мене, бо приїхала моя кузина, Подгорецька з Жежави з дочкою і їде дальше до Зарваниці на відпуст«. Оба пішли до Трибуховець, але пані Подгорецької вже не застали. Березовський задержав Мазуркевича до найблизшого дня, доки не вернула пані Подгорецька з Зарваниці, яка сама зробила йому предлогу, що буде давати гроші на його студиї, коли схоче оженити ся з її дочкою, „bo iuż wiekowi ludzie iesteśmy, a nie mamy szczęścia dla naszego dziecka". Мазуркевич згодив ся на те, поїхав до Жежави, а опісля враз з о. Подгорецьким до Трибуховець, де дня 30. VIII списано умову, почім вернув до Тернополя на дальшу науку. Однак в лютім 1836 року дістав він від свого неписьменного отця лист, писаний рукою мандатарського писаря Стемпковського, в якім повідомлено його, що „ta Panienka 4 miesięcy była w Mołdawie z parobkiem". Коли після іспитів вернув домів, всюди чув неприхильні вісти про свою суджену. Тому поїхав до Жежави, де застав „pannę brzemienną". Коли Мазуркевич почав докоряти родичам, они взяли дочку в оборону, однак в часї ферий сама панна Юліянна, яка знала, що він з нею не оженить ся, завела його до хати на селї і показала свою неправесну дитину. Прийшло до зірваня заручин, а Мазуркевич зобовязав ся звернути побрані гроші. Так зізнавав обвинений питомець.

Мазуркевич признав ся в слїдстві, переведенім ректоратом, що взяв гроші з титулу зобовязаня до женитьби після студий, тільки заквестіонував квоту 50 зл. на поїздки до Тернополя, до яких він о. Подгорецького не зобовязував. При сїй нагодї додав, що ковнїрцїв дістав тільки пять, „a zatym przeplacono 24 kr., woreczek nie jedwabny, tylko z włóczki 20 kr." а видатків за почту рівнож звертати не думає, бо сам також платив за почту, а писав тільки тодї, коли йому велїв о. Подгорецький. Загалом взяв від о. Подгорецькою в конвенц. монетї 64 fl. 44 kr., у віденській валютї 96 fl, а в рублях за віктуали, масло, „za leguminy 3 korcy i ćwierć, naywięcey 3 rubli, gdyż w tenczas bardzo tanio było zboże, za 3 koszul y 2 gaci 2 Ruble y puł, za laseczkę 36 kr. = разом 19 рублїв, 3 ринських і 36 кр.

Протокол з Мазуркевичем списано дня 15. вересня 1838 року. Однак найблизшого дня переслухувано його ще задля иньших провин, а саме за те, що скалїчив ножиком в руку пит. Онуфрия Ванчицького, який будив його зі сну на викладах та тягнув за одежу, та що після виходу з семинариї на ферії „cursitando per domus, summo cum dedecore status clericalis mendicabat, edicendo, se esse pauperem Seminaristam ruthenum, carentem omni medio pro vatura solvendi".

На перший заміт відповів Мазуркевич, що зранив товариша, бо не доглянув, що він мав в руках ножик, а на другий заміт виправдував ся, що коли дня 13. липня виписав ся з семинариї, пішов до шевця по чоботи, а звідтам до пані, у якої давнійше мешкав, а она пожичила йому 40 кр. К. М. Додати треба, що скалїчений Ванчицький просив ректорат, щоби Мазуркевича не карати, бо сей вже досить натерпів ся, коли побоював ся, що він стане калїкою. В додатку переслухано ще раз Мазуркевича, чи він дїйсно хотів в часї ферий заручити ся в Бучачи у якогось Орловського? Сему обвинений заперечив, кажучи, що Орловський має дочку, але замужну, а цїлий донос є вислїдом злоби о. Подгорецького, якому хиба жаль грошиий, бо свою дочку Юлїянну вже видав замуж.

Мимо сеї оборони конзисторпя признала Мазуркевича вповнї справедливо рішенєм з дня 26. XII (Ч. 4800) „inhabilem ad statum sacerdotalem“ і веліла видалити його з семинариї, що стало ся дня 28. XII 1838 р.[1]) На се рішенє вплинула також обставина, що ректор Яхимович звернув увагу дисциплїнарної комісиї, в якій крім него засїдали ґен. вік. Барвінський, крилошани Барусевич, Дембіцький, Вас. Созанський і Лотоцький, що Мазуркевич в часї останних ферий прибув до пароха в Куткори Стефановича і заявив, що оженить ся з його дочкою ще перед початком року, хоть скінчив що йно третий рік богословя. Присуд, виданний на Мазуркевича, веліла конзисторпя відчитати всїм питомцям „pro deterrente exemplo“. В лютім 1839 р. дозволила ґубернїя Мазуркевичеви переписати ся на иньший видїл [2]). До семинариї він вже, мимо заходів, не дістав ся [3]). Своїм цинїчним оповіданєм про дочку о. Подгорецького, Мазуркевич виставив собі таке погане сьвідоцтво, що є поважні сумнїви, чи можна йому було взагалї вірити.

Меньше прикрою була справа пит. IV року, Івана Дубаневича. Ректор Яхимович доніс дня 12. II 1840. року перемиській Конзисториї, що ректорат рішив згаданого питомця видалити з духовної семинариї, бо вийшло на яву, що він „cum quapiam puella Julianna Volter nexus diuturnos legibus disciplinaribus vetitos fovisse et ad vota sua eidem manifestanda in culina, seu potius penu Seminarii in Vigiliis Nativitatis Ch. D. et Theophaniae panem axymum (oplatek) fregisse“. До наложеня сеї тяжкої кари на пит. Дубаневича склонила ректорат ще й та

---

[1]) Einreich. Protok. з р. 1838 Ч. 574. Всї акти, що вяжуть ся з особою Мазуркевича, найшов я в Арх. льв. Конзисториї Гляди також Акти Ч. 172 і Einreich. Prot. з р. 1839. ч. 154.

[2]) Einreich Protok. з р. 1839, ч. 111.

[3]) Тамже з р. 1841. ч. 295 і з р. 1842. ч. 403, яким його поданє о приняте до семинариї зложено ad acta

обставина, що в р. 1837. покарано його карцером, що в пізнійших літах часто упоминано, бо „tamquam ad vagandum proclivis notatus fuerit, et tempore feriarum veste civili indutus absque licentia ad civitatem exiverit". В часї сесиї радив віцеректор о. Ільницький, щоби йому визначити за кару „publicam exprobriationem", бо він за кілька місяців кінчить семинарію, а як сирота не мігби удержати ся на иньших студиях. Так само обставав за ним префект о. Юзичиньский, однак більшостию голосів ухвалено видаленє Дубаневича з семинариї. На сесиї явили ся ректор Яхимович, віцеректори Ів. Лотоцький та Ів. Ільницький, духовник о. Гарасевич і два префекти оо. Малиновський і Юзичиньский. Перемиська конзисторія наложену кару потвердила [1]).

Коли дисциплїнарне слїдство против Мазуркевича поставило нам виновника в дуже прикрім сьвітлї і велить нам бачити в нїм чоловіка виахованого і на скрізь зіпсованого, то слїдство, переведене в р. 1841. против укінченого питомця, Матвія Валюхевича дало нам докази його бездонної наївности і молодечого недосьвіду. Валюхевич навязав зносини з Йосифою Крокевич, покоєвою (famula cubiculari) ґр. Дідушицького. Він писав до неї листи, а коли дійшов до розуму і хотів оженити ся з иньшою, она вислала жалобу до конзисторії, в якій писала, що знає Валюхевича від р. 1838, що він прирік оженити ся з нею, через що она иньші »партиї« відкинула, а вкінци, що, мабуть, було найважнїйше, мала через него ось які видатки:

1) gotowemi pieniędzmi	10	fl.	M.	C.
2) za dwa krawatte	4	„	„	„
3) za ružne rzeczy, kture na wesele pokupowała	30	„	„	„
4) za dwie sukien, kture na wesele sprawiłam	28	„	„	„
5) za podrusz, kture podpisana (z swoią) Matko do krewnych poiechała	15	„	„	„
6) za chustke czarne na szyiy . .	2	„	„	„
7) za stancję, kture podpisana u Iskierskiego na iegoż rozkaz naymowała, to iest od Miesiąca Augusta 1839 aż do kwietnia 840, co kosztowało	61	„	„	„
Suma wszytkiey Expensy .	150	„	„	„

[1]) Einreich. Protokoll з р. 1840. ч. 58 і 88. Дня 9 мая питала Конзистория ректорат семинариї, чи про Дубаневича донесено ґуберниї і чи не можна би дати йому цертифікату. (Тамже ч. 213).

До жалоби долучила »пошкодована« безграмотні листи Валюхевича, в яких він виявляв свої любовні почуваня. При переслуханю виправдував ся Валюхевич, що краватки вложила йому Крокевичівна до валізи, як їхав на ферії, про що він дізнав ся доперва в дорозі, що женитьби не прирікав, а любовні листи писав z „grzeczności“. Остаточно заплатив він їй в маґістраті жаданих 150 зл., на що предложив консисториї поквітоване з заявою Крокевичівної, що більше ніяких претенсий до него не має. Однак мимо всего того консистория відсунула Валюхевича від одного сьвяченя, а при другім веліла відбути раньше триднeвні реколекциї [1]).

Очивидна річ, що Крокевичівна хотіла бодай використати скрутне положенє недосьвідного питомця і за його гроші справити собі одежу, коли не поталанило їй перевести в діло мрії: стати жінкою сьвященика.

В 1841. році відбуло ся ще одно слідство, але оно виявило вповні невинність обвиненого. Антін Гриневич, що в р. 1841. покінчив у лiцею в Тернополи фільозофічні науки, звернув ся до консисториї з просьбою, щоби приняла його до дух. семинариї. Однак рівночасно вплинула до консисториї жалоба якоїсь Францішки Врублевської, мов би то Гриневич, коли ще був учеником ґімназиї в Бучачи, їй прирік, що після укінченя ґімназиї прийме посаду мандатаря, або економа і ожените ся з нею. Вислід прирeченя мав бути такий, що Врублевська повила дитину. З огляду, що Гриневич уступив з ґімназиї в р. 1839, консисторія поручила бучацькому деканальному урядови, щоби розвідав ся, як Гриневич в школі поводив ся. Рівночасно веліла консистория деканальному урядови в Зарванниці, щоби від пароха Вишнівчика, о. Василя Шушкевича, звідки Гриневич був родом, зажадав для останного сьвідоцтва моральности та близших пояснень, чи Гриневич прирік Врублевській женитьбу, чи стояв з нею в близших, недозволених зносинах і чи є правдою, що коли она принесла йому дитину, він та його отець мали дитині і матери грозити смертию? [2]).

Від бучацького декана, о. Мих. Сіменовича наспіла відповідь, писана дня 30. VIII 1841. року, в якій доносив, що з причини недуги вислав він о. Ан. Глинського, пароха Косьмірина, щоби розвідав ся про справу, а сей доніс, що до уший пароха Бучача, о. Ів. Кропивницького не дійшла ніколи обидна для Гриневича поголоска, що префект ґімна-

---

[1]) Архів льв. Консисториї. Акти з дня 28 Apr. 841 ad Nr. 1609.

[2]) Тамже акт з підписом крил. Куземського датований 12. VIII 1841 р.

зиї о. Коссак висказав ся про поведене Гриневича в часї науки з похвалою, що нїяка Врублєвська, до него нїколи з жалобою не звертала ся, що господар конвікту, в якім Гриневич проживав, не держав у себе нїколи нїякої Врублєвської, а навіть не чув, щоби така жінка в Бучачи перемешкувала і що найімовірнїйше, цїла жалоба є видумана.

Дуже точне слїдство перевів у згаданій справі зарваницький декан. Лотоцький, який переслухав селян Вишнївчика, а сї під обовязком зложеня присяги виставили Гриневичеви можливо найкрасше сьвідоцтво, а при сїй нагодї заявили, що нїяка Францїшка Врублєвська нїколи до їх села не заходила і що тим самим анї Гриневич, анї його отець грозити їй не могли.

Наслїдком сих зізнань консисторпя прийшла до пересьвідченя, що цїла жалоба є видумана і дозволила обжалованому ходити на богословські виклади, причім заявила, що впише його поновно між кандидатів духовного стану, „si fide dignis testimoniis probaverit, se per decursum temporis, quo studiis vacaverit, bene et honeste gessisse“[1].

В два роки пізнїйше (19. II. 1843 р.) вніс Мих. Жуковський, економ в Залїщиках жалобу до львівської консисторії на питомця, Мих. Левицького, який в р. 1841. скінчив богослове, а який ще в р. 1836, коли ходив у Чернівіцях на фільозофію, прирік оженити ся з його дочкою, причім титулом завдатку на придане побрав при списаню умови 80 зл. КМ., а опісля частїйше домагав ся гроший та дістав їх загально 251 fl. K. M. і 40 kr. K. M. Жуковський домагав ся звороту гроший від Левицького, бо „właśnie przez niego iako piawkę do ostatniey koszuli wyssany został i teraz na swoie starość, gdy iuż przeszło 66 lat licze, ogołocony ze swego majątku, bez sposobu do życia z dziećmi swemi zostaie i ieszcze w nadziei odzyskania swey krwawey pracy przepisane stemple i poczty opłacać musi“.

До жалоби долучив Жуковський умову, яка звучала:

Copia ex originali tymbro 1. fl. C. M. proviso.

„Intercyza. Między IM. Panem Michałem Żukowskim z iedney strony a IM. Panem Michałem Lewicki z drugiey strony nastepuiącey treści: IM. Pan Michał Lewicki, Philozof II-go roku obowiązuje się po ukończoney Theologii pojąć IM. Pannę Rozalię, córkę IM Pana Żukowskiego Michała za żonę pod tą kondycyą, aby wyż wspomniony IM. Pan Michał Żukowski dopomagał mu zamierzone studya ukończyć. — IM. Pan Michał Żukowski zaś obiecuje wyż wspomnionego Michała Lewic-

[1]) Арх. льв. Конс. ч. 21. X-bris 841. N. 5209/816. Порівнай також Einreich. Protokoll з р. 1841. ч. 321., під яким мимне письмо Врублєвської переслано ректоратови дух. семинарії.

kiego w studiach iego wspierać, ale z wyznaczonego dla Córki posagu. składaiącego się z 300 fl. C. M. (trzysta Ryńskich w Mon. Conw.) parę koni z Bryczką i szorami do wyjazdu i parę krów. Co uskutecznić obiecuje i własną Ręką podpisuie i ztwierdzam. Michał Żukowski *m. p.* Zaleszczyki. dnia 3go 9bra 836. po przeczytaniu podpisuję. Michael Lewicki *mpp.* a Conto wyż wspomnionych 300 fl. C. M. biorę na własną potrzeb fl: ośmdziesiąt C. M. No 80 fl. CM., którą to ilość wziołem, świadczę. die 4o 9-bra 836. Michael Lewicki *mp.* Będąc przytomni tey intercyzy jako świadkowie podpisujemy się: X El. Zielski Administrator Bedrykowiec. Michał Winnicki Auditor IIgo Roku filozofii".

Консисторпя зарядила дня 23. II 1843 р. слідство, а поки що заборонила приймати Левицького до презвітерияльного дому, доки не очистить ся з піднесених замітів. „Lewicki ab ordinibus SS. eousque arceatur qua abaeratus et irregularis, donec quaerulanti causatum damnum restituerit". Здає ся, що М. Левицький анї до слідства, анї до сьвячень не зголосив ся. З його прізвищем стрічаємо ся ще в актах консисториї в р. 1847, коли він просив „k. k. Kammerprokuratur" о прийняте до державної служби і приніс з собою сьвідоцтво моральности, видане парохіяльним урядом. Тодї просила k. k. Kammerprokuratur консисторию о інформацию, з якої причини Левицький досп не сьвятив ся, а передовсїм „ob er nicht wegen politischer Bedenklichkeit, oder sonst einem moralischen Gebrechen von diesem Berufe ausgeschloßen wurde?" Консисторпя відповіла 11. червня 1847. р., що Левицький не зголосив ся доси до презвітеріяльного дому та, імовірно, закинув гадку, сьвятити ся, що про його політичні погляди не пороблено ніяких некорисних помічень, та що тільки вплинула жалоба від Жуковського о зворот 251 fl. 40 kr. конв. монети [1]).

Мабуть на всїх тих слїдствах покінчив ся реєстр провин питомцїв в справі заручин. Годї однак не згадати на сїм місци про крайно невідповідну женитьбу питомця Якова Нероновича. Оженив ся він, як екстерніст III року, з Мариянною Людвікою Вінницькою в р. 1836. На основі доносу суперника провірив ректорат в дорозї поліциї, що її бито різками, передержувано в домі поправи і т. п. Про самого Нероновича, що сповняв обовязки учителя в ставропигійській школї, ходили ще иньші прикрі поголоски і тому видалено його з духовного стану, а Ставропигія усунула його рівнож від обововязків у своїй інституциї [2]). Та, здаєсь, брак сьвящеників, а може й иньші, улекшуючі провину об-

---

[1]) Арх. льв. Консисториї ч. 789/117 23 Febr. 843.
[2]) Акти ч. 102. I—IV. Einr. Prott. за рік 1836. ч. 204. 230. 256.

ставини, улекшили Нероновичеви доступ до покінченя духовних студий і до висьвяченя.

На всякий спосіб виявило ся, що в р. 1836. були між питомцями-екстерністами люди жонаті. Однак в часї, коли ведено слїдство против Мазуркевича вийшли на яву ще иньші події, що питомці женили ся перед укінченєм студий, або що в самій семинариї жили жонаті питомці, батьки родин.

Дня 3. IX 1838. року доніс ректорат львівській конзисториї, що укінчений фільософ Григорий Лушпінський оженив ся в часї ферий і тому ректорат не знає, чи має його прийняти до семинариї [1]). Конзисторня заборонила приймити Лушпінського на студиї і велїла перевести з ним протоколярне доходженє, чому він оженив ся, в якій парохії і хто його вінчав? Ректорат відповів, що питанє, чому Лушпінский оженив ся, є дражливе і годї домагати ся від него, щоби складав зізнаня проти власної жінки. Фактом однак є, що він оженив ся у Львові, під оком конзисториї та ректорату, що звінчав ся з конечности, щоби покрити своє неморальне поведенє, а був ще в додатку малолїтним. На всякий спосіб не було би бажаним, щоби жонаті питомці перебували в семинариї. Конзисторня велїла Лушпінського видалити з семинариї а ґуберния дозволила йому перейти на иньший відділ. На тім може була би покінчила ся цїла справа, та при сїй нагоді виявило ся, що побіч Лушпінського перебувало в семинариї ще трех жонатих питомців: 1) Онуфрий Костецький, богослов III року з трилїтного курсу теольоґії, якого прийнято до семинариї в шкільнім році 1838, а який роком раньше, як екстерніст, оженив ся з дочкою пароха в Буківцях, о. Ів. Дзеровича; 2) Антін Іжовский, пит. II року з трилїтного курсу теольоґії, якого прийнято до семинариї на шкільний рік 1839, а який оженив ся ще в р. 1834. з дочкою економа Адальберта Ковальского, коли ще сам був заступником домінїкального репрезентанта в Будзанові; і 3) Александер Гізовський, богослов II року з чотиролїтного курсу, прийнятий на рік 1838. до семинариї а жонатий від 1837. року з дочкою вдови Францїшки Шемельовської в Перемишли. Жінки всїх трех питомців перебували у своїх родичів поза Львовом.

Всї ті вісти викликали в конзисториї сильне негодованє, бо в прилюднім виховуючім закладї найдено батьків родин, бо виявило ся, що кандидати духовного стану, ледви тільки почали учити ся богословя, а деякі ще в часї фільозофічних наук, будьто женили ся, будьто заручували ся, а наслїдком сего приходило до скандальних процесів, що вкінци самі сьвященики радо заручували своїх дочок та давали питом-

[2]) Тамже за рік 1838. Ч. 304.

цям завдатки, а через се не мало причиняли ся до розладу в семинарії. Тому рішила ся консисторія лиху на будуче запобічи. Коли однак консисторія запитала ректорат, що має зробити з трема згаданими, жонатими питомцями, тодішний ректор Яхимович відповів, що годило би ся їх лишити в семинарії, бо против них не заходять такі обтяжаючі обставини, як против Лушпінського, бо всї три, в попередних роках, сповняли, як екстерністи, точно свої обовязки, бо два з них кінчать вже студиї, а вкінци в попередних роках держано жонатих питомців в семинарії, а жонатим екстерністам видавано без перепон цертифікати. На всякий спосіб радив Яхимович на будуче видати відповідні розпорядки, щоби анї в семинарії, анї поза нею не було жонатих кандидатів духовного стану [1]). Остаточно всїх трех питомців лишено в семинарії, а з легко зрозумілих причин, після довгих заходів [2]), дозволено також Лушпінському дня 16. X 1841 р. ходити на богословські студиї, на що директорат богословських студий не згодив ся [3]), так що доперва в р. 1843. дістав він стипендию, та як екстерніст, кінчив богослове [4]).

Щоби запобічи таким подіям, митр. Мих. Левицький видав дня 24. XII. 1838. р. по своїй архиепархиї розпорядок, яким зборонив питомцям заручувати ся в часї студий, або й женити ся, причім зобовязав також сьвящеників, щоби зі своєї сторони до таких заручин і вінчань, під загрозою відвічальности, не допускали [5]). Таку саму заборону видав також перемиський епіскоп в початку січня 1839. року [6]), а коли ґубернія згодила ся на те, щоби Костецького, Іжовського та Ґізовського задержати в семинарії, митрополит велїв ще раз питомцям оголосити ґуберніяльну заборону женитьби кандидатів духовного стану з 1799. року, щоби опісля котрийсь з питомцїв не виправдував ся незнанєм приписів [7]).

Мимо всїх тих заборон показало ся, що в семинарії перебував ще иньший жонатий питомець Семен Соболєвський. Його прийнято до семинарії в р. 1841. а роком раньше, коли він старав ся о стипен-

---

[1]) Акти ч. 154 від I—VI і Einreich. Protokoll з р. 1838, ч. 304, 323, 475, 539 (в справі Лушпінського і ч. 560 в справі трех иньших, жонатих питомцїв.

[2]) Порівнай Einreich. Protok. з р. 1839 ч. 68 і 119.

[3]) Einreich. Protokoll з 1841, ч. 54, 398 і 405.

[4]) Тамже з р. 1843, ч. 45, 425, 521, 564 і з р. 1844, ч. 468 і 567.

[5]) Акти ч. 154. VII і Einreich. Protokoll з р. 1839. ч. 6.

[6]) Акти ч. 167. і Einreich Protokoll з р. 1839. ч. 30.

[7]) Акти ч. 169. і Einreich Protokoll з р. 1839. ч. 53.

дию, та в рік пізнійше, коли виїздив на ферії з семинарії, привіз двічи сьвідоцтва моральности від уряду парохіяльного в Станиславові і деканального в Поморянах, що є безженним. Наслїдком доносу, що він є жонатим, переслухано його, а тодї виявило ся, що він оженив ся ще в р. 1835, заки пішов на фільозофію, з Анною Гохштедтер, що його жена перебувала в Заліщиках, та що она привела йому на сьвіт дві дочки і одного сина. Соболевський виправдував ся, що приносив такі сьвідоцтва моральности, які йому видавано, що його ніхто о те, чи він жонатий, не питав, та консисторія в се не повірила, а за те, що двічи хотів ввести в блуд свою власть, признала його негідним, стати сьвященником, веліла видалити його з семинарії та відчитати питомцям перед фериями і після ферий акт, виданий против него консисторією. Коли Соболевський против рішеня консисторії відкликав ся до цїсарської ласки, його просьбі відмовлено [1]).

Помиляв би ся однак той, хто думав би, що для жонатих питомців були вже в пізнійшім часї замкнені ворота семинарії. В р. 1848. прийнято до семинарії вже в друге жонатого питомця, нашого визначного музика, Мих. Вербицького, а як інформує мене о. крил. Чапельский, в р. 1849. перебував у львівській семинарії жонатий питомець, Ґелїчинський і на нїм ще, мабуть, спис жонатих питомців не покінчений.

Причиною сих незвичайних відносин був, як вже зазначено, брак духовеньства, якого чимало упало жертвою холери в р. 1831. У львівскій епархії умерло в р. 1831. загально 97 сьвященників. Можна припускати, що сама холера забрала з того числа що найменьше сїмдесять осіб. В роцї 1832. було у львівській архиепархії 966 парохій (в тім числї 170 необсаджених) 235 капеляній (162 незаміщених) і сотрудництв 107 (69 необсаджених) [2]). Недоставало отже 301 сьвященників, а коли дочислимо, що до кождої парохії було прилучених по два, три, або й більше сіл і церков, то зрозуміємо, що принайменьше 600 сіл було без власних сьвященників, яких виручували принагідні адмінїстратори. В перемиській епархії умерло рівнож 70 сьвященників на холеру [3]).

Як оповідав ровесник Маркіяна Шашкевича, о. Лука Левицький, парох Белзця свому синови, Кирилови, холера в р. 1831 так прорідила в деяких околицях ряди духовеньства, що в деканатах лишило ся по кількох сьвященників. З записок о. Кирила довідую ся, що в каменецькім і сусїдних деканатах о. Василь Бліхарський, капелян Неслухова за-

---

[1]) Акти ч. 227 і Einreich. Protokoll з р. 1843, ч. 301, 315 і 490.

[2]) Schematismus... Cleri Archidioeceseos Metropolitanae graeco-cath. Leopoliensis pro anno Domini 1832, стр. 346—53.

[3]) Мих. Возняк: „Галицькі граматики“ стр. 6.

відував після 1831. р. протягом десяти літ 12 церквами. Раз на тиждень відвідував він на кони кожду церкву і сповняв душпастирські обовязки. Бувало й таке, що похорон мусів ждати 3—4 дні, заки о. Бліхарського на його обїздках найдено. З доходів купив о. Бліхарський два села Банюнин і Неслухів, однак його майно перейшло в чужі руки, бо дочка вийшла замуж за совітника ґубернії, Німця. Сам. о. Бліхарський помер у Львові, але його мощі похоронено в Банюнині. Парох Белзця, о. Павло Левицький, дід о. Кирила завідував протягом семи літ парохіями Пітричами і Острівцем, а парохіяни звозили йому за те з обох сіл ерекціональне збіже. Задля браку духовеньства принимано на богослове писарів, економів, мандатарів, вислужених жовнірів, людий старших, нерідко жонатих, які в семинарії, або й на екстерні кінчили богословські науки. Екстерністи побирали стипендиї по 80 злр. і з того удержували ся. Жонаті екстерністи заробляли ще лекциями, а їх жінки шитєм. Перед хвилею згаданий віртуоз, Мих. Вербицький заробляв, як питомець, лекциями музики. Він був жонатим і мав двоє дітий, а коли жінка в р. 1839. померла [1]), питомці, як пише о. Кирило Левицький, похоронили її з парадою, а він з часом, за диспензою, вдруге оженив ся, а стративши кілька літ часу, таки покінчив богословє і став сьвящеником. Андрій Пясецький, парох Скваряви під Золочевом оженив ся на фільозофії. Жена заробляла на прожиток гафтованєм, а він направою годинників. Парох Вибранівки, о. Ник. Туркевич, вислужив вісім літ у війську і був капралем, опісля кінчив богословські науки і висьвятив ся, а сусіди-сьвященики називали його до смерти: „вуйко капраль“. Щоби збільшити число сьвящеників, заведено в р. 1834. „трієнналки“ (трилітну науку) побіч чотиролітної, а коли й се не довело до бажаної цїли, „трієнналки“ в р. 1840. знесено, а за те стягнено дві, або й три парохії в одну.

Так отже опинили ся в семинариї, побіч молодих студентів, люди старші, що вже мали нагоду покушати иньшого хлїба, в додатку жонаті, що до карности наклону не мали. Може ся обставина вияснить і злагодить не одну провину, сповнену питомцями, а рівночасно послужить доказом, серед яких тяжких відносин доводило ся ректоратови, удержувати карність в семинариї.

Читач сеї студиї не повинен також забувати, що матеріял, який ми мали під рукою, був дуже обильний, але з природи річи односторонний. Акти говорять нам богато про дисциплїнарні провини питомців, а за те рідко коли згадують про тих питомців, що вели себе в семи-

[1]) І. Воробкевич: „о. Мих. Вербицький“ (Ілюстр. Музичний календар) за рік 1907, стр. 68.

нарнї взірцево. Перед вели тут звичайно дуктори, педелї, дяки („cantores“), захристияни („sacellani“), яких прозивано „лойниками“, та „інфірмарники“, що нераз точно і старанно піклували ся недужими питомцями. Їх поведенє, з рідкими виїмками, було дуже добре. Якби ми мали більше поважаня для традициї сьвященичих родів, якби у нас про кождого сьвященика списано для потомства те добро, яке він в церкві та для церкви, в громадї, школї, чи суспільнім житю зробив, то переконалиби ся, що з часів, про які говоримо, навіть з поміж питомців дисциплїнарно караних, вийшло богато добрих, коли не примірних сьвящеників. Взірцем їх був Марк. Шашкевич, що свою душпастирську працю увінчав творчостию письменника, в якій виявив глубоку віру і високе розумінє свого становища. Не богато людий з доби Маркіяна Шашкевича дожило до наших часів, але й між тими, яких ми бачили, з почестию згадуємо, як примірних сьвящеників, Григория Барвінського, пароха Шляхтинець (родж. 1802, сьвяч. 1830 † 13. I. 1880), Григ. Олесницького, пароха Говилова (р. 1816, сьвяч. 1838 † 13. III 1905) [1]), Йосифа Варапучинського, пароха Прошови (р. 1817, сьвяч. 1841 † при кінци 19. віку) Григ. Шведзїцького, пароха церкви св. Пятниць у Львові (р. 1817, сьвяч. 1843 † 8. II. 1886. р.[2]), Теофіля Павликова, пароха Успенської церкви у Львові (р. 7. VIII. 1821, сьвяч. 1846, † 17. VII. 1905 р.) [3]) та иньших.

Вже хотьби й сї, нечисленні прізвища сьвідчать, що тодїшна семинария, мимо всїх недостач, виховала не одного питомця на доброго душпастиря. А побіч ревних сьвящеників учило ся в нїй в роках 1829.—50. богато талановитих студентів, з поміж яких виросло в мурах семинариї, або й опісля, чимало дїячів і письменників. Се був рішучо найкрасший час умової, лїтературної та наукової працї, в якій взяло участь наше духовеньство, виховане в мурах львівської семинариї. Та про се скажемо дещо більше в дальшій главі.

Ми могли би закінчити сей розділ, колиб не записки о. Кирила Левицького, з яких виймаємо ще деякі подробицї, характеристичні для житя тодїшного духовеньства, за якими надармо шукали би ми в сучасних актах.

Неопрезвітери в часах Маркіяна Шашкевича діставали на перше ґаздівство: нову реверенду, споднї, чоботи, палицю та конфедератку,

---

[1]) »Руслан« за рік 1905, Ч. 49, де я помістив некрольоґ покійного.

[2]) Гляди некрольоґи в »Дѣлѣ« за рік 1886. ч. 16, »Мирі« за р. 1886. Ч. 16. в »Нов. Пролом-і« за р. 1886. Ч. 310.

[3]) Вѣст. Нар. Дома за рік 1905. Ч. 7 і 8.

високу, як коновку. „Коли мій вуйко, читаємо в згаданих записках, о. Ап. Тарнавський, парох Верхобужа, мущина високого росту, наложив на голову таку конфедератку, я глядів на него, як на вежу. Чоботи були рівні на обі ноги і мали підкови. Коли раз якийсь неопрезвітер зайшов до директора презвітерії, о. Март. Барвінського і просив о чоботи, иньший на праву, а иньший на ліву ногу, без підківок, учув відповідь: „Jak aspana zawołają w nocy do chorego, aspan będziesz szukał buta z prawej i lewej nogi — tymczasem chory umrze. Bez podków aspan poślizniesz się i upadniesz z Sakramentami. Nic z tego, buty, ja każdemu, z podkówkami!“ Я памятав 90-літного старця, пароха Збоїск, о. Подольського, що носив прості чоботи з підківками, бо так „na prezbiteryi przepisano“. Ще в р. 1848. деякі съвященики голили тонзури, а витаючись, цїлували один другого, замість в лице, в рамя, або вивертали один другому голову на бік та цїлували в тонзури“.

Про подружне житє сьвящеників передав нам о. Кирило Левицький такі замітки: „Коли жена сьвященика походила з руського роду, головно сьвященичого [1]), не соромила ся ходити на богослужене в завою на голові, належала до церковних сестриць і держала сьвічку, на рівні з селянками. Колиж жінкою сьвященика стала дочка економа, мандатаря, або Полька римо-католицького обряду, то звичайно виховувала дітий на Поляків і нераз вносила розлад до хати. В Бродах коло Щирця був парохом о. Стельмах, жонатий зі спольщеною Німкою, з роду Кляйнів. Коли о. Стельмах виходив в недїлю або сьвято до церкви, жена їхала з дочками до Николаєва над Дністром, віддаленого о півтора милї, де сповідала ся і причащала ся. Одна дочка їх подружила ся з о. Щасним Саламоном, друга з о. Юлїяном Опишкевичем, пізнїйшим парохом Конюх. О. Саламон не був в силї склонити жінку, щоби ходила до церкви. Она їздила до костела в Старій веси і тут сповідала ся. Коли у них прийшла на сьвіт перша дочка з щербиною на верхній губі, а друга з прирослими ушима, о. Саламон призадумав ся над калїцтвом дітий, бо сам і жена були здорові. Він почав питати жену про причину а та з плачем оповіла, що в костелї чула від сьвященика, що она є незаконною жінкою, що жиє в конкубінатї, бо сьвященик не повинен женити ся, що за кару буде родити дїтий калїк і що з мужом та дїтьми піде до пекла. Коли перестала їздити до костела і визбула ся страховин, вповюваних лат. сьвящеником, повила ще опісля четверо здорових дїтий“.

---

[1]) В лїтах 1822—33 оголошувано тим питомцям, що кінчили семинарию „правила“, в яких накликувано їх між иньшим, щоби женили ся тільки з дочками сьвящеників. (Вѣстн. Нар. Дома за рік 1906. Ч. 4. стр. 67-8).

„Иньший сьвященик, о. Дмитро Гузар, повінчав ся з гарною Німкинею-Полькою, Кароліною Шубертівною. О. Гузар став, після висьвячення, сотрудником Успенської церкви у Львові. Коли тільки о. Гузар пішов до церкви, жена йшла до костела о. Домініканів. Колиж о. Гузар став парохом в Заваловї і йшов на богослуженє до церкви, жена їхала до Підгаєць, до костела. Просьби її мужа, (який про се авторови записок сам оповідав), щоби ходила до церкви, не помогли. Вилїчив її з латиньства польський парох Підгаєць, о. Кершка. Наймолодшою з дїтий була дочка Ольга (нинї жена нотаря і письменника, Володимира Лукича Левицького в Винниках). Охрестив її о. Балицький з Носова. В три неділї пізнїйше заїхав перед парохіяльний дім в Заваловї, о. Кершка, хоть перед тим в домі о. Гузара нїколи не бував. Підгаєцький парох війшов до хати, поздоровив господарів словами: „Niech będzie pochwalony!“ і сказав: „Tu moja parafianka urodziła się; przyjechałem wprowadzić ją do krztu świętego“. О. Гузар онїмів, а його жена висловила счудованє, що о. Кершка посьмів шукати в домі руського сьвященика своєї парохіянки, почім випросила його з хати. Від сего часу ходила примірно до церкви і жила тим самим народним житєм, що муж і сини Володимир, (вислуж. сов. Суду), Евген (прадат і катехит учит. семин. у Львові) і Лев (нотар в Галичи)“.

Для нас цікаве ще оповіданє о. К. Левицького з иньшого боку, що жена сьвященика не потребувала в часах, про які пишемо, зміняти обряду. Видно се також з зізнань Ґвальбертини Крижановської в процесї о. Дезидерия Гречанського і товаришів.

Церковна обстанова в часах Маркіяна Шашкевича була бідна. Ліхтарі і хрести були деревяні, фелони бідні, чаші цинкові. Було давнїйше по церквах золото і сріблo, але його забрано в часї воєн Наполеона на воєнні потреби в заміну за облїґацині, що нинї не мають вартости. Написи на образах по церквах були польські. Ще нинї містить ся на іконостасї в белзецькій церкві (родиннім селї о. Кирила Левицького) напись: „Ten ikonostas postawiony sumptem ks. Jendrzeja Jachimowicza (стрия митр. Григория), parocha Bełzeckiego“.

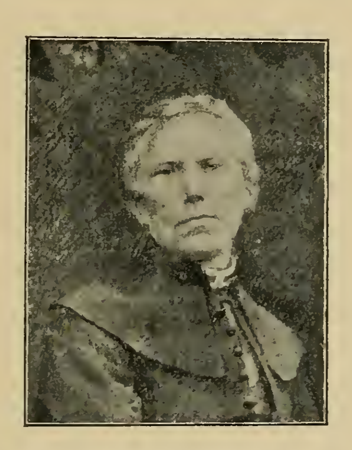
Питомців від целїбату, (як читаємо в записках о. Левицького) здержувано. Коли хто хотів дра Ів. Ільницького зажурити, то говорив, що буде сьвятити ся безженним. Др. Ільницький червонїв на лици та відповідав: „Паскудний! Іди геть! Ти знаєш, що целїбат? Спитай ся мене!“ Так само мав здержувати питомців від безженности др. Григорий Яхимович, коли став епископом.

— — — — — — — — — —

XVII.

(Загальний огляд лєктури питомців. Релїґійне і полїтичне вільнодумство. Участь питомців на барикадах у Львові в р. 1848. Наука ц. слов. мови. Розпорядки консисторий. — Авантура з приводу іспитів церк. сл. мови в р. 1834. Маркіянова праця починою широкої дїяльности сьвящеників на поли лїтературнім і науковім. Послїдовність працї Шашкевича і його товаришів).

Коли приглянемо ся заголовкам книжок, які найдено у питомців в часї численних ревізий, то завважаємо, що они вчитували ся в твори Шіллєра, Коцебуе, Шіллїнґа, Віттенбаха, Каролїни Піхлєр [1]) та иньших

Антін Петрушевич.

німецьких письменників. Не чужими були для них переклади на німецьку, чи польську мову творів Вальтера Скотта, Шекспіра, Richardsona [2]). Дехто захоплював ся історнєю Роттека [3]), що мала великий

---

[1]) Каролїна Піхлєр род. у Відни 7. IX. 1769. р., де померла 9. VII 1843. р. Она написала богато романів і деякі драматичні твори. Її „Sämmtliche Werke“ видано у Відни в лїтах 1820—45. в шісдесяти томах.

[2]) Самуїл Richardson, анґлїйський письменник родив ся 1689 р. † 4. VII 1761. Його моралїзуючі романи „Pamela“, „Clarissa Harlove“ мають визначну вартість. Він був творцем анґлїйського, родинного роману. Його твори, що вийшли в 20 томах, учили чесноти, перестерігали перед проступком з виглядом на нагороду, або кару вже в сїм житю. Був він великим знавцем житя, головно жіноцтва. Лєсінґ поручав чичитати його романи щоби витискати ними тодїшну, легку, французьку лїтературу.

[3]) Карло Вячеслав Роттек родив ся 18. VII. 1775. р. † 26. XI.

вплив на сучасну суспільність своїми ліберальними ідеями, головно на середні верстви, і яка була улюбленою лектурою серед питомців, не тільки львівської, але й віденської духовної семинариї ще у пізнійших часах[1]). Годї дивувати ся, що й польські періодичні видання „Rozmaitości“, „Przyjaciel ludu“, „Pamiętnik naukowy“, „Galerya pisarzy polskich“, всякі альманахи находили доступ серед тодїшної духовної молодежи. Були се річи цензурні, хоть і они часом попадали на індекс заборонених духовною властию книжок.

Але побіч тих книжок любував ся дехто з поміж питомцїв у книжках, які вивертали горі дном доґми католицької церкви, або й називали всї релїґії фікциями, як в „Encyklopedie v. Ersch und Gruber“ die Ruinen Volney's“ і т. п. [2]).

В парі з релїґійним вільнодумством, яке однак вилїтало з голов питомцїв, ще заки стали сьвящениками, йшло полїтичне, яке находило богатий корм в творах Людвіка Börne [3]) і Генрика Лявбе [4]).

1840 р. і був професором унїв. в Фрибурзї. Його ідеалом був „ein auf das Vernunftrecht basierter Rechtsorganismus und eine auf dem Gesamtwillen des Volkes beruhende Staatsverfassung“ Його найважнійшим твором була „Allgemeine Geschichte“ в девяти томах (Freiburg 1812-27), яка вийшла в 25 виданях.

[1]) Др. Ярослав Гординьский: Віденська гр. кат. духовна семинарія в рр. 1852—55. Львів 1913. Відбитка з 115 тому „Записок“ Наукового тов. ім. Шевченка. Стр. 22.

[2]) Ґраф Constantin François Volney родив ся дня 3. II. 1757, † 25. IV. 1820. Його найважнійшим твором були „Les ruines ou les meditations sur les révolutions des empires“ перекладені майже на всї европейські мови. Його „Oevres complètes“ видано в Парижи в р. 1820, а другий наклад в р. 1836.

[3]) Börne Ludwig, з роду Жид (раньше звав ся Löb Baruch), родив ся дня 6. V. 1786. р. в Франкфуртї над Меном, † дня 12. II 1837. р. в Парижи, куди переселив ся в р. 1830. після липневої революциї і тут виступив сильно против реакциї, основуючи часопись „Balance“. У своїх „Briefe aus Paris“ і „Neue Briefe aus Paris“ боров ся він против пануючої династичної системи в Німеччинї, а цїлий напрям його писань з лїберального переміняв ся тут в радикальний. В р. 1817. перейшов він на евангелицьке ісповіданє. Його твори видано в осьми томах. В його честь виставлено два памятники, один в Парижи, а другий в Франкфуртї.

[4]) Heinrich Laube автор драматичних творів, романів та історні німецького письменства, родив ся дня 18. IX 1806. р. в Шоттав на Шлезку а помер у Відни дня 1. VII 1844. р. За лїберальні погляди, висказані в письмах, він двічи відпокутував у вязницї. Його полїтична проґрама пробиває ся сильно з роману „Das junge Europa“.

Вчитували ся питомці в твори, звязані з французькою революцією, а найбільше одушевляли ся творами Міцкевича, Богд. Залеского, брошурами, піснями, віршами та летучими листками, звязаними з історією польського повстаня. В недостачі власного, народного ідеалу захоплювали ся питомці польськими, революцийними мріями. Твори Лямене́[1]) переодіті в польську, патріотичну і революцийну одежу, читали питомці з захватом. Революцийні рукописи не належали в тодішній дух. семинариї до рідких появ, а дві рукописи, найдені в пит. Ник. Проскурницького і Мих. Захаріясевича, які скваино читано або й переписувано в семинариї, сьвідчили, що питомці сильно ними цікавили ся, хоть они були звернені не тільки против суспільного ладу, але, що важнійше против духовеньства, може й виключно, руського. Національний ідеал брав верх над релїґійним, чи становим.

За польський, національний ідеал доводило ся декому з питомців перетерпіти. Їх видалювано з семинариї, вязнено, віддавано примусово до війська, засуджувано на кару вязниці, або й смерти. Тяжкі кари може й приголомшили на якийсь час одушевлене питомців для польської справи, але їх не убивали. Доказом сего був рік 1848, коли пит. львівської дух. семинариї захоплювали ся польськими ідеалами, вбирали на голови рогатівки (Наумович), на груди пришпилювали польські кокарди, а деякі з них ставали на барикадах міста Львова[2]).

---

[1]) Lamenais Hugues Felicité, французький письменник родив ся в р. 1782. і був зразу великим приклонником папства, однак від липневої революциї змінив свої погляди. Найважнійшим його твором, в якім пропаґував революцию в імени релїґії були „Paroles d'un croyant", які перекладено майже на всї европейські мови в поверх 100 виданях.

[2]) В Архіві льв. Консист. (5776/946 praes. 26. X. 1848. Sitz. 26. X. br. 1.EE./1192) найшов я сей акт: Amts-Erinnerung. Es verlautet, daß von den in das Seminarium neulich aufgenommenen Kandidaten, einige am 2en November l. J. auf den Barikaden gesehen wurden. Um sich dießfalls seine Überzeugung zu verschaffen, wäre dem k. k. General-Commando das Verzeichniß dieser Kandidaten vorzulegen mit der Bitte, das Hochselbes diejenigen zu bezeichnen geruhe, welche zu den Verteidigern der Barikaden gehörten (дальший почерк крил. Мих. Куземського): Unter Anschluß eines Verzeichnißes der sämmtlichen Kandidaten des geistlichen Standes-Seminarzöglinge, Stipendisten und Externisten beider Diöcesen an das k. k. General-Commando. Note. Es hat sich das Gericht verbreitet, daß einige von den Kandidaten des geistlichen Standes bei der unglückseligen Katastrophe in Lemberg am bewaffneten Widerstande gegen das k. k. Militär Teil genommen haben. Wiewohl bei Manchen diese Verirrung dem jugendlichen Leichtsinne zugeschrieben werden muß, und darin auch gewißermaßen eine Entschuldigung finden dürfte, findet sich das Konsistorium dennoch veran-

А тимчасом прозябало иньше, нове, своєрідне житє, під яке кладено вже раньше основи.

---

laßt, nachzuforschen, ob dieses ausgesprengte Gericht nicht auf Thatsachen beruhe, weil das Konsistorium nicht gleichgiltig hinnehmen kann, daß die künftigen Apostel des Friedens sich am Widerstande gegen die rechtmäßigen Gewalten betheiligen. Ein Hochlöbliches k. k. General-Commando wird demnach ersucht, die Eröffnung machen zu wollen, ob und welche von den im anruhenden Ausweise verzeichneten Kandidaten in der Hinsicht notirt sind. Kuziemski. An Ein Hochlöbliches k. k. General-Commando in Lemberg. Ми знаємо на певно, що в р. 1848. видалено з семинариї за політичні провини пит. Йос. Чачковського, по I. р. богословя, Івана Струмінського, Дмитра Олїйника (по II р. бог.), Мих. Моравецького, Петра Любовича, Жеґаловача, Ал. Яновича, Йос. Білїнського, Теоф. Дудикевича, Теоф. Криницького і Як. Баревича, які „revolutionären Umtrieben anhängliche Gesinnungen an den Tag gelegt hatten". Йос. Чачковський в просьбі з дня 5. XI. 1849. р. о поновне прийнятє виправдував ся: „Von Wirbel der verwirrten Zeit hingerissen, hatte sich vielleicht der Gefertigte eines Vergehens schuldig gemacht, indem er der selbstgeschaffenen Grundsätze noch ermangelnd, dem Andrang der neu aufgetauchten Begriffe bloßgestellt im ersten Aufwalle denselben nicht Stand bieten konnte. Doch diese waren nichts mehr, als Fehler der jugendlichen Unbesonenheit, da der Gefertigte durch seinen früheren Lebenswandel stets gute Sitten an den Tag gelegt, wie auch sein jetziges ganzjähriges Betragen Sittlichkeit und Anhänglichkeit an das durchlauchste Kaiserhaus beweiset, wie aus den Zeugnissen sub A. u. B. zu ersehen ist". Мимо сего виправданя Чачковського до семинариї не прийнято (рішенє з дня 2. I. 1850). Чачковський (род. 21. II. 1830. р. † у Львові 3. IX 1902) як вислужений директор станиславівської реальної школи. Іван Струмінський просив в 1851. році о суплентуру в ґімназиї. Коли ґубернія питала ректорат семинариї, за що його видалено, дістала відповідь, що зроблено се з огляду на його моральне і полїтичне поведенє. Струмінський покінчив правний видїл і умер у Львові (24. VII. 1909 р. в 82 р. ж.), як вислужений радник двора при найвисшім віденськім трибуналї. — Третий видалений Дмитро Олїйник в просьбі о прийнятє до семинариї (з дня 18. IX. 1851. р.) писав, „що судба его ôддаленьа зъ Семѣнара по большой части була над провиненя. Веи ухибки ограничали ся на часъ битя въ Семѣнарю, где му як дуже много другимъ не способ було оперти ся слабости недостоѵѣдченного вѣка и шалеѵи часу". Остаточно він відкликав свою просьбу. Мих. Моравецький признав у просьбі о прийнятє до семинариї, внесеній дня 21. X. 1849. р., що з недосьвіду і задля молодечого віку допустив ся в р. 1848. провини серед обставин. „welche so geschickt und bewandt zur Aufregung und Verwirrung der Gemüter, als die im Jahre 1848. gewesen". Як паладнано його просьбу, не знаємо. Петро Любович просив в р. 1850. о поновне прийнятє до семинариї. Від хвилї видаленя був він протягом двох лїт на лекциї у сьвященика в тернопільскім окрузї і в якогось урядника, де дав докази, daß er in religiöser, moralischer und poli-

Окремий обряд, окрема церк. словянська мова богослуженя, безпосередна служба нашого духовеньства серед народа мусїли скорше, чи пізнїйше отворити очи, що треба завертати на иньший шлях, на поле відродженя власної землї. Духовна власть була зневолена звертати увагу на те, щоби питомцї училн ся свого обряду, щоби розуміли лїтурґічні книги, щоби промовляли до народа тою мовою, яка була для него рідною і зрозумілою. Визначний ректор львівської дух. семинариї (по рік 1820), а пізнїйший крилошанин перем. капітули, др. Іван Лаврівський, дбав пально про те, щоби питомцї учили ся церковно-словянської мови. Він звертав нераз увагу консисторії на потребу знаня серед питомцїв церковно-словянської мови, сам радо підоймав ся науки, а навіть довів до того, що питомцї почали писати проповіди в руській мові, що правда, латинською азбукою. У мене під рукою кілька таких проповідий, означених роком 1820. Їх автори, чи перекладчики бороли

---

tischer Hinsicht seine Gesinnung geändert und jedenfalls eine empfehlungswürdige Haltung beweise". Ректорат семинариї поручив його просьбу ґубернії до прихильного поладнаня (14. XI. 1850. p. 4310/591). Він семінарию скінчив, а визначив ся тим, що залюбки віддавав ся музицї і лишив після себе чимало композиций. Умер вчасно на становищи пароха в Грималові. Був братом звісних нам вже пит. Максима і Антона Любовичів, що одушевляли ся польськими конспірациями. Всї згадані питомцї виступали против „Руської Ради" і вели селян на „Radę polską", взивали, щоби селяни „tirones ad militiam non tradant", викрикували, „że już nie konsystorz, ale naród parafie będzie rozdawał", носили польські кокардки, або конфедератки, виступали против проф. Ґеровського і віцер. Ільницького, викликували в семинариї заворушеня, не учили ся і т. п. Юр. Кміт: „1848 рік і Львівська руська духовна семінария" (Записки Т. 40, стр. 1—10).

Ще иньшого питомця Івана Липового підозрівано, що він в часї свого побуту на великодних сьвятах в р. 1848. в Баківцях коло Бібрки склнкував людий з дооколичних сїл „и ихъ на сторону партийнои революціи польскои намовлявъ, а щобъ своимъ бесѣдамъ большои ваги надавъ, сошедшихъ ся людий увѣрити старался, що онъ до тои справи съ Консистора высланныи. Тойже самъ мавъ до пароха въ Девятникахъ листъ писати, щобъ и его до такого безправного дѣланія наклонити. Коли однак бобрецький декан дістав поручене, щоби справу розслїдити, то вийшло на яву, що „Іоанъ Липовый минувшого року (1848) въ часѣ святъ Воскресенія, будучи въ Баковцяхъ у отца своего, сходящимся до него людемъ обвѣстилъ, що онъ и другый зъ ґубернїюмъ маютъ розказъ голосити, що панщини не буде. Зъ того самого протоколу показуется такожъ, що онъ до пароха въ Девятниках писалъ листъ не призвоитый" (Арх. льв. Консист. Ч. 5387/882 і 1849/280 1849. (21. V). Гляди також: Юр. Кміт: „Питомець аґітатор" (Записки Т. 41. „Miscellanea" стр. 8—11).

ся з язиковими трудностями, нашестрювали їх польонізмами, та всеж таки давали докази доброї волї, якою кермувала розумна та запопадлива рука ректора Ів. Лаврівського [1]).

Після його уступленя справа заснїтила ся. Ректорат послугував ся між собою польською мовою, з питомцями списувано урядові протоколи в польській, або нїмецькій мові, львівська консистория писала по рік 1848. виключно латиньскою або нїмецькою мовою. Питомцї говорили польською мовою, а до обрядів, до церк. слов. мови відносили ся не то байдужно, але й нераз ворожо.

А однак потреба знаня богослужебної мови і обрядів була пекуча. Розуміли се обі консисториї, львівська і перемиська, що в часах, про які пишемо, видали в сїм напрямі цїлий ряд розпорядків.

Так прим. велїла львівська консистория дня 15. I. 1829. р. упімнути деяких питомцїв, щоби „cantui ecclesiastico diligentius incumbant" [2]). В р. 1830. жалувала ся львівська консистория на лихі поступи питомцїв в співі та на те, що деякі „insuper tantum mediocriter legere sciant" [3]).

Коли в р. 1830 (дня 31. V) еп. Снїгурський запитував ректорат, хто має виклади в семинариї про ц. слов. мову, церковний спів та обряди, дістав на се відповідь, що наукою ц. слов. мови і поясненєм текстів займає ся між питомцями віцеректор Телїховський, що співу учать питомцї-дяки під наглядом духовника, о. Сабатия Гарасевича, який вправляє питомцїв в обрядах. Однак при сїй нагодї ствердив ректорат, що між питомцями II, III, а навіть IV року були такі, „qui nec legere sciunt", а через те наука співу та обрядів йшла пиняво [4]).

---

[1]) Др. Іван Лаврівський родив ся 15. V 1773. р. † 25. VI. 1846. р. Він був сином Василя Лаврівського, родж. 1749. р. † 1813. р. і Пелягії, дочки Івана Терлецького і Катерини з Копистиньських (родж. 1759 р. † 1819). Його житепись поміщена у віденськім „Вѣстнику" за рік 1852. п. з. Лавровскій Йоаннъ, крилошанинъ перемышльскій" Ч. 21. Був се чоловік учений, що оснував прегарний архів перемиської консисториї. З важнїйших праць, присьвячених його науковій працї згадаємо про М. Возняка: „Галицькі граматики української мови", Львів 1911, стр. 3—5 і 330—40, де мова про рукописи його граматики. Мих. Тершаковець: „Галицко-руске лїтерат. відродженє" стр. 11—14, 157—8. Гляди також: Др. Ил. Свѣнцицкій „Обзоръ сношеній карпатской Руси съ Россіей въ 1-ую пол. XIX в Спб. 1906. стр. 124 і 140.

[2]) Акти ч. 17.

[3]) Акти ч. 28.

[4]) Акти ч. 32. I і II. Einreich. Protok. за рік 1830. Ч. 265 і 285.

Дня 20. IV 1831. р. веліла львівська консисторія візвати питомців до більшої пильности в науці церк. слов. мови, церк. співу та иньших предметів [1]).

В р. 1833. питала львівська консисторія ректорат, які поступи „in ritualibus et lingua slavica" робили стипендисти Іван Трембіцький, Як. Стельмахів, Ник. Рашкевич [2]), а перемиська консисторія виявила негодоване під адресою тих питомців, „qui malum progressum e lingua slavica fecerant" [3]).

Що питомці не вчили ся радо церк. слов. мови, про се сьвідчить нам дуже прикра подія з р. 1834, яку тут докладно з актів переповідаємо:

Іван Гушалевич.

Дня 11. VII 1834. р. покінчено іспит з догматики, а на день 15. VII. визначив ректорат іспит з церк. слов. мови для питомців III року, які мали три дні вільного часу, щоби до него приготовити ся, однак, замість учити ся, дармували.

О год. 4. по полудни почав ся іспит і тревав до вечера, до години семої, а продовженє його відложено до найблизшого дня. З сего були невдоволені питомці перем. епархії Йос. Константинович, прийнятий до семинариї в р. 1833. і Мих. Левицький, які негодували перед ректором, о. Теліховським, словами: „Co to, kto teraz examen trzyma, teraz są wakacye, examina ukończyły się do 15-go Lipca, a tu examen?".

---

[1]) Einreich. Protok. за рік 1831. ч. 138.
[2]) Такжe за р. 1833. ч. 250, 251 і 399.
[3]) Такжe за рік 1833. ч. 375.

Дня 16. липня зійшли ся рано на іспит останні питомцї, а між ними Константинович і Левицький. Перший з них, хоть мав талант, виявив таке запедбане в церк. слов. мові, що дістав другу клясу. Другий на поставлені питаня не тільки не відповідав, але сьміяв ся, а коли іспит з ним покінчено, „per ambitum cursitando, aperiendo januam conclavis, ubi examen instituebatur et illuc alumnos aliarum classium, qua spectatores immitendo, deinceps vero: „Tu widzę i goście są" illusorie acclamando, fistulando per ambitus, et varias nugas importune exercendo Rectori examinanti insultaverit".

Коли іспит покінчено, а ректор пішов до свого мешканя, щоби вислати питомців, що виїздили на ферії, явив ся у него питомець перемиської епархії, Йосиф Крушинський, який просив, щоби йому також дозволено виїхати домів. Коли ректор заявив, що він саме нинї упав при іспитї з церк. слов. мови і не буде міг виїхати, доки іспиту не поправить, Крушинський почав викрикувати: „Ja jestem słaby, ja cały się trzęsę, co to? wczoraj nie było co jeść, chcecie mnie tu umęczyć, to tacy są księża, to księża to robią?" Вкінци однак Крушинський пішов до своєї спальнї, де зразу дальше викрикував, а після того отямив ся, почав учити ся граматики, третого дня зложив іспит та поїхав на ферії.

Ще завзятійше домагав ся дозволу на виїзд без іспиту з церк. слов. мови пит. Мих. Левицький, який викрикував в хатї ректора: „Ja szkolne examina pozdawałem, żadnych innych nie potrzebuję. Pan musisz mnie tu zaraz puścić, tu jest gałgański wikt, a Pan tu dobrze jesz!"

Коли ректор ввічливо просив його: „Księże Lewicki, proszę zostawić mnie, gdyż mam wiele zatrudnienia", він заявив: „Nie ustąpię się! albo co? może mnie Pan za łeb weźmiesz?" Колиж ректор загрозив, що буде зневолений лишити питомців, які мають виїздити і збирав ся до виходу, Левицький загородив йому дорогу і кричав: „To nic nie pomoże, gdyż ja się nie odstąpię i tak, jak cień się nie popuszczę". Ректор мимо сего вийшов до дальших комнат, а Левицький пішов слїдом за ним.

Не помогло й те, що ректор покликував ся на розпорядок консисториї з дня 27. VI 1827. р. ч. 1568, що йому забороняв пускати питомців на ферії, доки не зложать іспиту з церк. слов. мови, Левицький відповів: „To nieprawda, takiej ordynacyi niema", а коли ректор подав йому автентичний розпорядок, додав: „To jest podpis Metropolity, to nie jest ordynacya Konsystorza Przemyskiego! Może Metropolita dla swoich dawać takowe ordynacye, nas się nie tyczy".

Ректорови не стало вже терпцю, тому сказав: „Xięże Lewicki. Waćpan mnie winien jesteś subordynacyę“, однак стрінув ся з відповідю: „Co, mam może czołem uderzyć? ja żadnej subordynacyi nie znałem i subordynacyi dla nikogo znać nie chcę“.

Не помогли опамятуваня з боку духовника, о. Гарасевича, якого ректор запросив на сьвідка події. Левицький обстоював при своїм, а вкінци надумав ся, зголосив ся дня 19. VII до іспиту, а хоть „quaedam, licet insufficienter respondisset“, дістав дозвіл на виїзд до Улажова, олешицького деканату.

В дальших авантурах виручив його Йосиф Константинович, який дня 17. VII питав о. Теліховського: „Kiedy ja na wakacyje pojadę“, а коли дістав відповідь: „Kiedy Waćpan klassę drugą z gramatyki poprawisz“, додав: „No, kiedy tak, niech mnie X. Rektor teraz uczy“ і почав відчитувати одно правило за другим, причім удавав, що їх не розумів. Ректор не щадив пояснень, хоть з лиця, жестів та простаковатого поведеня питомця бачив, що він не в тій цїли прийшов, щоби чогось научити ся, але щоби ректорови доскулити. Рівнож ходив він того самого дня за поясненями граматики до віцеректора, а коли дня 18-го прийшов знов до о. Теліховського, обкурений тютюном і питав його, коли поїде на ферії, ректор просив нечемного питомця, щоби відійшов. Тодї почав Константинович викрикувати: „Nie poydę, cóż weźmiesz mnie X. Rektor za łeb?“ Коли ректор вийшов до своєї комнати, то і тут не спекав ся навязливого питомця, який кричав: „Co to za sprawiedliwość? Uciekać nic nie pomoże, bo ja poydę i tam. X. Rektor chce powagi, nie może iej mieć, innych puścić takich, co czytać nie umieją, mnie zaś w niewoli męczyć!“

Ректор велїв тодї поповно запросити на сьвідка події духовника семинарії, але Константинович не хотїв „suam turbulentiam per patrem spiritualem spectari“ і відійшов, а дня 19 піддав ся іспитови та по численних, добрих відповідях виїхав того самого дня до Лабової, мушинського деканату.

Сї грубі виступи згаданих питомцїв дали доказ, що они були „inculti, turbulenti, animi elati, subordinationis impatientes“. Крім сего поводили ся они при столї „indecenter“, в харчу „praetensiones ultra jus et fas fecerunt“, легковажили домашні приписи, висьмівали упімненя, були неслухняними і давали своїм приміром злий примір товаришам. Левицький хотїв навіть раз виломити двері семинарії, коли не дістав дозволу, вийти на місто, а коли віцеректор звернув його увагу словами: „Księże Lewicki, dlaczegoż to z takim gwałtem, to nie jest szynkownia“, зазнав від простаковатого питомця обидної відповіди: „Co, ja nie u takich bywałem“. Ректорат взяв всї ті обставини під увагу і поставив

внесок, щоби Левицького і Константиновича видалити з семинариї, а Крушиньского рішив покарати після повороту з ферий шестигодинним карцером.

Акти відослано перемиській консисториї доперва дня 5. IX 1834, коли она мала звідки инде про цілу подію вісти. Можлива річ, що ректорат не хотів, а може й соромив ся виводити сю нечувано прикру справу на денне сьвітло. Еп. Снїгурський висловив ся про некультурність згаданих питомців з оправданим обуренєм і видалив Левицького та Константиновича з семинариї, а першого навіть з дух. стану і жадав, щоби кару чим скорше виконано, бо подібні індивідуа можуть легко довести до дальших непорядків і ректорат був би безсильним в удержаню ладу в семинариї [1]).

Та мимо сеї кари більшість питомців відносила ся й дальше байдужно до науки церк. слов. мови. В р. 1835, була львівська консистория зневолена загрозити (дня 10. I. 1835 р.), що не прийме анї одного питомця до презвітерияльного дому „nisi fuerit in lectione idiomatis slavici et universo cantu ecclesiastico perfecte versatus“ [2]). Того самого року видала перемиська консистория дня 20. VIII. Ч. 1849. розпорядок, щоби всї єї питомці „ad frequentandas praelectiones ex lingua ruthena trahantur“ [3]).

Однак мимо сих погроз і розпорядків вийшло на яву при іспитї з читаня „linguae ruthenicae“ в р. 1837, що богато кандидатів дух. стану, прийнятих до семинариї, ледви уміло букви розріжнити. Консистория зажадала, щоби їх візвано до науки і після року зложено звіт [4]).

Так само не уміли читати кандидати дух. стану в р. 1838. Одні з них були „calculo secundae classis“ а иньші „calculo o notati“ і тому львівська консистория велїла собі донести про їх поступи по роцї [5]). Рівнож візвано в р. 1838. і 1839. всїх стипендистів, щоби присвоювали собі знанє „linguae ruthenae“ [6]).

---

[1]) Акти найшов я в Арх. льв. Консисториї. Порівнай Einr. Protok. за рік 1834, ч. 239. Константиновича прийнято опісля до семинариї. Він перенїс ся в р. 1840 з перем. до львівськ. епархії, а з часом засуджено його на смерть за польські конспірациї. Крім даних про него, поміщених в студиї, гляди також мої „Польскі конспірациї“ стр. 40.

[2]) Тамже за рік 1835. ч. 8.

[3]) Тамже за рік 1835. ч. 217.

[4]) Акти ч. 144. Einr. Protok. за р. 1837, ч. 482.

[5]) Акти ч. 161. Einr. Protok. за р. 1838, ч. 523.

[6]) Einr. Protok. за рік 1838. ч. 337 а за рік 1839 Ч. 375 і 376.

Колиж в р. 1840. виявило ся при іспиті питомців, які вступали до семинариї, що 31 з поміж них дістало з читаня „secundam, vix secundam et tertiam classem“, а тільки 2 одержало ноту „eminenter“. а 14 „primam. vel vix primam“, консистория веліла ректоратови. щоби подав їй докладні вістки. з яких родин они походили. Тоді вийшло на яву, що кільканайцять питомців було синами сьвящеників. Консистория поручила всім батькам-сьвященикам висловити негодоване і догану. Замітним було се, що до тих питомців. які не уміли читати словяньської азбуки, належали Антін Петрушевич і Келестин Скоморовський. яких батьки рівнож дістали догану [1]).

З окрема висловлено догану пит. Йос. Левицькому (28. I. 1840. р.) за недбальство у вивченю руської мови, причім візвано його щоби учив ся співу [2]). Дня 8. IX 1840. р. видала львівська консистория обіжник. в якім заявила. що не буде приймати до презвітерияльного дому, „qui mala classe e ritibus notati“ [3]).

В р. 1841. (20. VII) веліла консистория остро питати з церковного співу і не пустити тих. ще дістали злу ноту. перед 15. VIII на ферії. з рівночасною загрозою. що вступ до презвітерияльного дому буде для них замкнений [4]).

Та мимо всіх тих погроз іспит з співу „et lectione ruthenica“ дня 7. X 1841. р. випав погано. На 45 питомців 20 дістало з читаня злу ноту, а іспит зі співу випав ще гірше [5]). Не добре випали також іспити в падолисті і груднп 1841. р.[6]). а коли те саме повторило ся в р. 1842.[7]). консистория видала обіжник (30. XII. 1842.), в якім зазначила, що з поміж прийнятих до семинариї, тільки „paucissimi“ мали вистарчаюче знанє церк. слов. мови, а иньші, або не уміли читати, або з трудом відріжняли словяньскі букви. Були між ними й такі, що не уміли перехрестити ся після грецького обряду. анї „отче нашу“ „in lingua patria“ не знали, хоть були синами сьвящеників. При іспиті виправдували ся питомці, що не

---

[1]) Акти ч. 180.

[2]) Einr. Protok. за рік 1840, ч. 46.

[3]) Тамже за рік 1840, ч. 433.

[4]) Тамже за рік 1841, ч. 276, 313 і 361.

[5]) Акти ч. 188.

[6]) Акти ч. 196. Тоді жадала консистория спису родичів, щоби їм висловити догану.

[7]) При іспиті з дня 29. IX 1842. р. дістало 19 питомців (на 40) другу, або трету клясу з ц. слов. мови, а при іспиті відбутім дня 8. X. 1842. р. 12 питомців (на 51.) одержало злу ноту з церк. слов. мови, а зі співу анї один питомець при обох іспитах не відповів вимогам. (Акти ч. 211. I і II).

знали про те, що їх жде іспит, тому консисторія подала до відомости деканів, що питомець, який не знає ц. слов. мови, не може числити на прийняте до семинариї [1]).

На рівнї з львівською консисториєю піклував ся наукою ц. слов. мови еп. Снїгурський. Коли дня 10. IV. 1843. р. питала його ґубернія, чи питомцї, крім викладів з пасторальної, повинні також слухати викладів польської мови, еп. Снїгурський піддав ректоратови семінарії відповідь, що він не легковажить знаня польської мови, але потрібнїйшою є наука руської і церк. слов. мови, якими сьвященики послугують ся в душпастирстві [2]).

Та всї ті заходи і розпорядки обох консисторий розбивали ся о байдужність з боку питомцїв. При іспитї з читаня слов. мови, переведенім дня 29. IX. 1843. р. шіснайцять питомцїв на 70 дістало трету, або другу клясу, деякі, між ними Келестин Скоморовський, не явили ся а Іван Наумович дістав ноту „vix primam“. З церковного співу ледви кількох питомцїв дістало „primam“, 6 „secundam“, а всї иньші „tertiam“ [3]) Еп. Снїгурський ствердив дня 9. X. 1843. р., що кандидати дух. стану не то, що не уміють читати церковно-словяньских текстів, але й не знають щоденних молитв і не уміють хрестити ся по східному обрядови [4]). Тому й велїв небавом (9. XI. 1843 р.), щоби питомцї піддали ся іспитови з церк. словяньської мови [5]).

Наслїдок байдужности питомцїв до богослужебної мови і обрядів був такий, що не оден з них, в презвітерияльнім домі, про обряди і устав не велике мав поняте. Тому посилано таких укінчених питомцїв на науку до сьвятоюрського дяка Гетьмана, який за се побирав від них нагороду і гарний гріш лишив після себе, з якого частину (5000 корон) записав на церкву вріднім селї, Скориках. Щоби бодай дрібку співу і устава тодїшні укінчені питомцї могли научити ся, консисторія держала їх на сьвяченю повних три місяцї [6]).

Серед таких обставин годї було завидувати людям, що підіймали ся науки сих предметів, а головно церковно-словяньської мови в тодїшній духовній семинариї. Після уступленя ректора, о. Ст. Телїховського учив

---

[1]) Акти ч. 210.

[2]) Акти ч. 218.

[3]) Акти ч. 229. Консисторія візвала дня 22. VIII. 1843. р. питомцїв IV року, щоби учили ся обрядів, бо тільки „paucissimi“ з поміж них присвоїли собі достаточне знанє. Акти ч. 228.

[4]) Акти ч. 231.

[5]) Einreich. Protok. за рік 1843. ч. 420.

[6]) Сі вістки виймаю з записок о. Кир. Левицького, зложених на основі оповіданя його отця, товарища Маркіяна, Лукп. (Його некрольоґ в „Зорі“ за р. 1892. ч. 15).

учив якийсь час церковно-словянської мови віцеректор о. Вітошинський, доки остаточно не обняв науки др. Ів. Ільницький (паґат), що сповняв сей обовязок аж до р. 1869., до хвилї вїзду на становище перемиського крилошанина. Що й тут вкладав о. др. Ільницький всю свою енерґію, щоби для питомцїв вийшов хосен, про се годї сумнївати ся. Ми маємо вістку про його науку вже з 60-тих років. Питомцї й тодї сей предмет легковажили і називали його „Михалком". При іспитї отворяв др. Ільницький свій грубий, старий, єрейський молитвослов, вказував пальцем на одно, то на друге слово і питав: „Сину, що се значить? а се? а се? як буде pluralis, perfectum, futurum? participium? і т. п. Іспит відбував ся дуже скоро при богатьох питанях, а молитвослов о. Ільницкого там, звичайно, отворяв ся, де були найтруднїйші слова. Хто дістав три „криски", що на три питаня не відповів слова, іспит, без відклику, кінчив ся і треба було дальше учити ся. Коли й перепадав питомець, др. Ільницький частував його табакою і желав, щоби слїдуючий іспит красше пощастив ся [1]).

— — — — — — — — — —

Ми навели нарочно цїлий ряд розпорядків обох консисторий, щоби доповнити образ відносин, серед яких Маркіян Шашкевич і товариші довершували свою переломову працю. І великою була сила їх слова, дїла і приміру, коли саме в часах, про які пишемо і в найблизших лїтах (по рік 1850) львівська, дух. семинария виплекала тільки письменників і діячів, як нїколи після того. Навіть з поміж питомцїв підозрілих о конспірацийну роботу (Шухевич), або тих, що серцем були по сторонї польської справи ще в роцї весни народів (Наумович), або й тих, що легковажно, чи байдужно відносили ся до науки руської і церковно-словянської мови (Петрушевич, Скоморовський), виросли письменники, що клали підвалини під наше нацїональне відродженє. Однї з них остали ся вірними своїм ідеалам з молодечих лїт по конець житя, иньші потонули в обєдинительнім морю, та всеж їх працї, доверtermeної для рідного народа, в красшій для них самих добі мрій, анї забувати, анї легковажити не яло ся.

Побіч Маркіяна Шашкевича [2]), Якова [3]) та Івана Го-

---

[1]) **В. з С.**: „Згадки изъ семин. житя у Львовѣ" Дѣло за р. 1888. ч. 102.

[2]) Виданя творів Шашкевича виставили Вол. Коцовський з богатим науковим апаратом в Онишкевича „Руській бібліотецї" Т. III. Львів 1884 р. Вїмки з творів подав Юлїян Романчук: Руска письменність, III стр. 1—64. Повне, критичне виданє завдячуємо Мих. Возняковн: Писання Маркіяна Шашкевича. Львів 1912 р. (Збірник

ловацьких[4]) Івана Вагилевича[5]), Николи Устияновн-

фільольоґ. секциї наук. тов. ім. Шевченка Т. XIV). До видапя додав впорядчик передмову „Кілька слів про видавання Шашкевичевих писань і їх хронольоґію" стр. III—XXI. Дуже цінні, нові дані до житєписи Маркіяна подав Мих. Тершаковець в „Причинках до житєпису Маркіяна Шашкевича та дещо із його письменської спадщини" (Записки Т. 58 стр. 1—48) і „До житєписи Маркіяна Шашкевича" (Записки т. 105—6). Той сам автор напечатав про творп Шашкевича цілий ряд заміток. з яких наведемо: „Маркіян Шашкевич про свою читанку" (Записки том 61), „Про наклад „Русалки Дністровоі" (Записки Т. 108), „Короледворська рукопись в перекладі Маркіяна Шашкевича" (Записки Т. 68. стр. 1—43). „Причинок до студій над Марк. Шашкевичем" Львів 1906. Гляди також Ів. Созанський „Недруковані вірші Марк. Шашкевича" (Записки Т. 65), Ол. Барвінський „Лист Марк. Шашкевича до Тадея Василєвського (родженого 1795 † I. III. 1850. р.) В листі Василєвського з дпя 14. I. 1837. р. є згадка про похорони дідича Юхнович, Уруського, в часї якого „Szaszkiewicz Marcyan miał Exortę na cmentarzu". (Руслан 1906 р. ч. 2.) Ф. Свистунъ: „Для чего львовская цензура не допустила къ печатанію „Русалку Днѣстровую"? „Вѣстникъ Нар. Дома" 1906 стр. 191. і д. О. О. Марковъ: Къ исторіи „Русалки Днѣстровой" Тамже 1911. р. стр. 57—69. Др. В. Щурат: „У Захара Авдиковського" (Неділя Львів 1912. ч. 17) і „Дід Марк. Шашкевича" (Тамже 1911. р. ч. 43—4) Др. Ів. Крипякевич: „Памятник роду Шашкевича" і „Львівське житє в часах М. Шашкевича" (Тамже 1911. ч. 43—4); Мих. Возняк: „Слідами Маркіяна" (Тамже 1911. ч. 43), „З Заряня віднови українського культурно-літературного житя" (Тамже 1912. ч. 9) „До історії альманахів М. Шашкевича" (Тамже 1912. ч. 13). І. П. „Політичні відносини в Галичині в часах М. Шашкевича (Тамже 1911 ч. 45). В обох річниках „Неділї" поміщено дуже богато незвичайно інтересних подробиць, звязаних з житєм і творчостию Марк. Шашкевича, а побіч сего фотоґрафії і рисунки.

[3]) Твори Як. Головацького у виїмках зібрані Коцовським в „Рускій бібліотецї" III стр. 193—382, Юл. Романчуком в „Руск. письменности" III стр. 65—172. Яків Гол. родив ся 17. XI. 1814. р. в Чепелях † 1 (13) V. 1888. р. у Вильнї. Про него гляди: Ом. Огоновській. Исторія литературы руской" IV стр. 60—119. Тут зібрана література предмета і поданий спис творів Як. Головацького. Про граматичні твори Як. Г. та про їх ґенезу подав основні вістки Мих. Возняк в студиї: „Галицькі граматики української мови першої половини XIX в. Львів 1911. стр. 205—243., 303—4, 307—17, 319, 331. Незвичайно важний матеріял до історії нашого письменства в Галичині і на Угорській Руси подає нам видана мною: Кореспонденция Якова Головацького в лїтах 1835—49. (Львів 1908.) і в лїтах 1850—62. (Львів 1905.) Нею звязав Як. Гол. імена майже всїх письменників галицької та угорської землї. До обох томів подав я широкі студиї на тему русофільства (1850—62) і на тему розвою нашого письменства (1835—49). Гляди ще Мих. Возняк: До вияснення національних по-

ча [1]), і Антона Могильницького [2]) видала львівська духовна се-

гладів Як. Головацького в р. 1848. (Записки наук. „Тов. ім. Шевченка“ Т. 121).

[4]) Дуже цінні дані до діяльности Івана Головацького (редактора „Вістника законів державних) подає Кореспонденция Як. Головацького (оба томи). Гляди також: Ів. Кривецький: „Причинок до характеристики літературної творчости Івана Головацького“ (Записки наук. тов. ім. Шевч. Том. 78). Мих. Возняк: „Два недруковані вірші Ів. Головацького“ (Записки Т. 94. стр. 163—6.) Іван Головацький умер у Відни в першій половині лютого 1899. р. Гляди „Руслан“ 1899. ч. 28 з дня 6 (18) II., „Допись з Відня. Похорони Ів. Головацького“ і ч. 28—9 статтю дра К(улачковського) Олекс. п. з. „Немезіс народної апостазиї“. Невеличку посмертну вістку подали „Буковинскій Вѣдомости“ (Чернівці 1899. ч. 7.) За житя І. Г. помістила чеська ілюстрована часопись „Svetozor“ за рік 1880. ч. 3. його житєпись і портрет.

[5]) Виїмки творів Вагилевича видав Коцовський „Руска бібліотека“ III стр. стр. 116—189. Вагилевич родив ся 2. IX. 1811 † 10. V. 1866. Гляди: Огоновскій „Исторія литературы рускои“ IV. стр. 119—150. В останних десятилїтях вийшло богато причинків до його житєписи і творчости: Як. Головацкого: „Судьба одного галицко-русскаго ученаго — къ біографіи Ив. Ник. Вагилевича“ (Кіевская Старина 1883, за липень), др. Івана Франка: „До біографії Івана Вагилевича (Записки наук. тов. ім. Шевченка Том 79.), Ів. Созанського: „Причинок до біоґрафії Ів. Вагилевича“ (Записки том 69, стр. 169—171).), Ів. Созанського: „З лїтературної спадщини Вагилевича“ (Записки том 70), Др. Іляріона Свєнціцького: „Іван Вагилевич, як проповідник. Причинок до зносин Галичан з Росиєю перед 1849. р. і до історії української проповіди“ (Записки Т. 84. стр. 98—110), Мих. Возняка: „З бібліоґрафічних занять Ів. Вагилевича (Записки Т. 116, стр. 168—76). Оцінку граматик Вагилевича подав Мих. Возняк в студиї „Галицькі граматики“, стр. 142—172, 174—182, 275, 297—9. Гляди ще: Яр. В(есоловсь)кий „Іван Вагилевич“ (Недїля 1911. ч. 45) др. В. Щурат: „З недрукованих творів Ів. Вагилевича“ (Тамже за р. 1912. ч. 40).

[1]) Твори Ник. Устияновича у виїмках видав Юл. Романчук „Руска письменність“ III стр. 173—494. Устиянович род. 7. XII. 1811. в Николаєві † 3. XI. 1885 р. Гляди про него: Огоновскій „Исторія литературы рускои“ II (2) стр. 393—426. З новійших праць замітна студийка: Др. Яросл. Гординського: „До біоґрафії й характеристики Мик. Устияновича“ (Записки наук. тов. ім. Шевч. Т. 104. стр. 83—122.) Гляди також про него мою студию до „Кореспонденції Як. Головацького“ (1850—62) стр. XCVII—VIII). В сім томі і другім (1835—49) поміщені також його листи. Гляди ще: Др. Ярослав Гординський „Польонофільство Мик. Устияновича“ Руслан 1912 ч. 59.

[2]) Твори Ант. Могильницького видала свого часу редакция „Зорі“ п. з. Письма Антонія Любичь Могильницкого. Львôвъ 1885. Новійше видане Юліяна Романчука: „Руска письменність“ III стр. 496

минаріня в згаданім часї Теофана Глинського¹) Йосифа Лозинського²) Григория Шашкевича³), Йосифа Левицького

—623. Могильницький родив ся 3. III. 1811. р. в Підгірках † 13. VIII. 1873. р. Гляди про него: Ом. Огоновскій: „Історія литературы рускои“ II (2) стр. 274—292. Константин Лучаковський: Антін Любич Могильницький єго житє, єго значінє (Справозданє дирекції ц.к. акад. ґімн. за рік 1886/7). В „Русланї“ за рік 1906 ч. 26—8 находимо: „Непечатаний твір Антона Могильницького“ (Nocleg na czerwonych brzegach i jazda dziadami (prawdziwe zdarzenie, wyjęte z podróży górskich jako dodatek do Rozmaitości Werchowińskich) Dnia 15. lipca 843 przez X. A. M... „Гляди ще про него мою студию до „Кореси. Як. Голов.“ (1849—62) стр. LXI—III. В сїм та другім томі листи Могильницького до Як. Головацького. Др. В. Щурат: „Антін Могильницький („Недїля“ 1911. ч. 16—7) і др. К. Лучаківський: „Промови Ант. Любич Могильницького“ Тамже 1911. ч. 25—6.

[1]) Теофан Глинський, родив ся 1806 р. умер 17. IV. 1893. року у 87 р. житя, а 64 сьвященьства. Він визначив ся в боротьбі против русофільского напряму в нашім письменстві в роцї 1851. (Гляди мою студию до Кореспонденциї Як. Головацького (1850—62) стр. XXIX —XXXV). Там зібрані некрольоґи та статиї про сего визначного чоловіка. Про граматику Глинського гляди: М. Возняк: „Галицькі граматики“ стр. 172—183 і 277—96.

[2]) Йос. Лозинський родив ся дня 20. XII. 1807. р., скінчив богословє 1830. р. у Львові, висьвятив ся 1831. р. † 1889. р. (Дѣло за рік 1889. ч. 175, Зоря за р. 1889. ч. 15 і 16, Календар „Просьвіти“ за рік 1889. стр. 48., Правда за рік 1889. стр. 160, Червоная Русь за рік 1889. ч. 162, „Новый Галичанинъ“ за р. 1889. ч. 16 і 17. Порівнай Лозиньского „Автобіографическіи записки“ в Литерат Сборнику 1885. вип. II. і III стр. 114—26. Про його граматики та статиї в справі азбуки писали: др. Осип Маковей: „Три галицькі граматики (Записки т. 51 і 54.) і Мих. Возняк: „Галицькі граматики“ стр. 109—137, 141—2. Про його сьвітлу оборону народної мови против русофільских напрямів гляди мою студию до „Кореспонденциї Якова Головацького“ (1850—62) стр. XI, XVII—XVIII, LXXX—III, LXXXVI —VIII, CVII—CX. Доповненя подав Мих. Возняк в статийцї: З-за редакцийних куліс віденьского Вістника та „Зорі Галицької“ (Записки т. 107). Про буквар Йос. Лозинського з р. 1838 (Записки т. 91, стр. 160 —4). М. Тершаковець „Галицко-руске відродженє“ 75—8, 142—50).

[3]) Григорий Шашкевич р. 1809 † 1888 на становищи архипрезвітера капітули в Перемишли. Він відограв важну ролю в обороні народної мови против обєдинительних змагань (гляди мою студию до Кореспонденциї Як. Головацького (1850—1862) стр. LXV—VI, XCVII). Про його участь в азбучній боротьбі в р. 1859 подав дуже гарні матеріяли др. Ів. Франко: „Матеріяли до історії азбучної війни в Галичинї в р. 1859. (Українсько-руський Архів Т. VIII, Львів 1912), де поміщені листи еп. Литвиновича, Як. Головацького, Мих. Малиновського, Мих. Куземського, звернені до Григ. Шашкевича. Його некрольоґ (Червоная Русь за рік 1888. ч. 91.). Довгі літа був він совітником в мін.

з Болшова[1]), Антона Лужецького[2]), Мих. Козановича[3]), Івана Жуковського[4]) Йос. Скоморовського[5]), Юліяна Величковського[6]), Рудольфа Моха[7]), Льва Трещаковського[8]),

---

просьвіти і тут для нашого шкільництва поклав чималі заслуги. Був він також Ober-Rektor-ом від дух. семинариї. Гляди: Др. Яросл. Гординський: „Віденська гр. кат. дух. семинарія в рр. 1852—55“, стр. 4. і дальші. Гляди ще „Житє і Слово“ Том V Львів 1896., де Др. Іван Франко напечатав в статийці п. з. „До історії 1848 року“ переписку Гр. Шашкевича з Юл. Камінським і О. Прокопчицом (стр. 216—21 і 368—71.)

[1]) Дані про Йосифа Петровича Левицького гляди в моїй передмові до „Кореспонд. Як. Головацького“ з літ 1835—49 стр. VIII—IX.

[2]) Антін Лужецький, парох Скопова (родив ся 1807 р. висьв. 1835 р.) Про його твори гляди мою передмову до „Кoресп. Як. Головацького“ (1835—49) стр. LXXVII—IX і Мих. Тершаковця: „Галицко-руске літературне відродженє“ стр. 135—6 і 158—63.

[3]) Мих. Козанович родив ся 4. VI. 1807 † 13 IV 1877. Був парохом у Вільшаниці. Ом. Огоновскій: „Історія литературы рускоп“ II (2) стр. 703—5.

[4]) Іван Жуковський родив ся в р. 1810. Ґімназию кінчив в Бережанах, фільозофію (7 і 8 кл.) у львівській семинариї (1828—30. р.), почім перенїс ся на богословє до Відня (1830—4). Від 1839. р. був парохом церкви св. Петра і Павла у Львові, а в р. 1848—53. учив попри се руської мови в акад. ґімн. В р. 1854 став парохом в Підберезцях, а в р. 1865 крилошанином львівської капітули. Умер в р. 1884. (Дѣло 1884. ч. 97). Про него, як про учителя руської мови писав Е. Харкевич: „Хронїка льв. акад. ґімназиї“ (Звіт за рік 1900/1.) Гляди також: Мих. Возняк: „Проєкт правописи Ів. Жуківського на зїздї „руських учених“ (Записки том 82, стр. 53—86), де зібрані иньші його твори. Порівнай ще Мих. Возняка: „Галицькі граматики“ стр. 137—41, 237 і дальші, 319, 324.

[5]) Йос. Скоморовський родив ся 1815 р., висьвятив ся 1838. † при кінци XIX в. на становищи пароха в Березовиці великій к. Тернополя. Уложив русько-польский словар в 5 томах, який переховує ся між рукописями „Народного Дому“ у Львові під ч. 305.

[6]) Про него гляди: М. Возняк „Віршові проби Юл. Величковського“ (До питання авторства Шашкевичевої „Читанки“) (Записки Т. 104, стр. 181—91).

[7]) Рудольф Мох родив ся 17. IV. 1816. р. в Бережанах, де кінчив ґімназию (1828—34), почім учив ся фільозофії в Тернополи (1834—36.) і богословя у Львові. Оженив ся з Розалією Бачинською і висьвятив ся в р. 1842. З разу був сотрудником в Завадцї к. Калуша, опісля завідатем в Потоцї к. Рогатина. В р. 1845. перенїс ся до Лагодова коло Глиняи, де дістав небавом парохію. Від р. 1864. був парохом в Острові коло Галича. Визначив ся як автор драматичних творів і як проповідник-місіонар. Умер 11. II. 1891. р. в 76 р. житя. Ник. Гошовскій: „Рудольф Мохъ“ в Календари общ. Качковського за рік 1893, стр. 81—5.

Осипа Шухевича [1]), Мих. Тимняка [2]), Івана Бірецкого [3]), Теодора Лисяка [4]), Стефана Качалу [5]), Антона Петрушеви-

---

Його листи до Як. Головацького в обох томах „Кореспонденциї". У „Вѣстн. Нар. Дома" з р. 1908 ч. 2 і 3. находимо: „Политическое польско-русское стихотворенiе Рудольфа Моха изъ 1848 г." Дуже широку переписку Р. Моха обговорили Ф. Свистун у „Вѣстн. Нар. Дома" за рік 1903, і Мих. Возняк в студиї: „Із кореспонденциї Рудольфа Моха" (Записки том 81. стр. 151—71), де подані цінні причинки до характеристики його творчости і до приятельованя Моха з Ант. Могильницьким.

[8]) Лев Трещаковський родив ся 1810. р. в Станиславові, висьвятив ся в р. 1840, був сьвященником в Корчині (недалеко Коломиї), в Рудні під Львовом і в Городку, де помер 4 (17) V. 1874. р. Гляди: о. Генрикъ Полянскій: „Изъ жизни бл. п. Льва Трещаковського" Вѣстникъ „Нар. Дома" 1908 р. ч. 7. Трещаковський був автором численних відозв і статий, розсипаних по Зорі Галицкій. Він відограв важну ролю в р. 1848—49, про що сьвідчать його записки п. зв. „Дѣянія", яких відпис є в моїх руках. Гляди також Мих. Возняк: „Українські драматичні вистави в Галичині" Записки Т. 87, стр. 88—91, де згадано про його заслуги на полї розбудженя нашого житя в р. 1848 і дальших.

[1]) Осип Шухевич родив ся дня 14. І. 1816. в Раківци р. над Дністром, пов. городенського, учив ся в Бучачи і Львові † 1870 в Тишкібцях. Переклав Вірґіля „Пісню про хліборобство, скотарські поеми, Ернеста Шульце: „Заклятy рожу", Гердера „Хоробрий воїн", Вальтера Скота „Подорожний". Гляди: Переводи і наслїдованя Осипа Шухевича (посмертне виданє) Львів 1883 р. З передмови дра Франка виймаємо одну подробицю: „Die 1. Julii 1838. Szuchiewicz Józef miał na pożegnanie mowę w tej cerkwi — egregie concinatus est — wzruszył każdego — Vivat Józef Szuchiewicz, vivat! (з написи на амвонї семинарицької церкви).

[2]) Мих. Тимняк родив ся 1817, висьв. 1843 † 1855. У „Вѣнку" Ів. Головацького за рік 1847 (Часть II) стр. 332—7 поміщ. його оповіданє: „Біг знає, чим чоловіка карати має".

[3]) Іван Бірецький помер 12. VII. 1883. в 68. роцї житя. Гляди мою студию до „Кореспонденциї Як. Головацкого" (1835—49.) стр. LIX, де подана ширша оцінка його діяльности. В сім томі поміщені також його листи до Як. Г., в числї вісьмох.

[4]) Теодор Лисяк, парох Должнева родив ся (17. II) 1. III 1817. в Угнові. Умер в 83 роцї житя. Похорони його відбули ся дня 2 V. 1900 р. Автобіоґрафію о. Лисяка подав др. Ярослав Гординський в „Русланї" за рік 1911. Ч. 176—9. Про його оборону народної мови перед обєдинительними змаганями подав я вістки в моїй студиї до „Кореспонденциї Як. Головацького" (1850—62) стр. XXIII—V, XXVII—IX. Лисяк писав також під анонїмом „Богдана изъ надъ Солокіи". Ів. Ем. Левицький Библіографія I. стр. 146.

[5]) Стефан Качала родив ся в р. 1815. в Фирлеєві † 10. XI. 1888. р. на становищи пароха в Шельпаках. З його історичних творів найважнїйший: „Polityka Polaków względem Rusi" (1879). Писав богато попу-

ча[1]), Келестина Скоморовського[2]), Івана Гушалевича[3]), Івана Наумовича[4]), Алексея Заклинського[5]), Павла Леонтови-

лярних статий, між якими видне місце займає: „Що нас губить, а що нам помочи може". Виголосив чимало промов в державній раді і соймі. Писав богато дописий на політичні, господарські та економічні теми. За житя був щедрим меценатом народних інституций, яким з окрема записав більше, як дві третини свого майна (18.600 злр.) Некрольоґ в Дѣл-ї за рік 1888. Ч. 242 а „Завѣщане бл. п. Стефана Качалы" (Тамже ч. 276).

[1]) Антін Петрушевич родив ся 18. I. 1821. р. в Добрянах, учив ся в Стрию, опісля у Львові, в домініканській ґімназиї (1834—9. р.) на фільозофії (1839—41), богословю (1841—5). Висьвятив ся в р. 1847. і став зразу сотрудником в Перемишли, опісля капеляном митр. Мих. Левицького. В р. 1856 дістав парохію в Новиці, калуського округа, в р. 1861. становище крилошанина львівської капітули, на якім перебув по конець свого житя († 23. IX. 1913 р.) Точну житєпись помістив С. Г. Шахъ п. з. „Памяти А. С. Петрушевича" (в „Прикарпатской Руси" за рік 1913. ч. 1164—9, і 1171, 3, 6—7).

[2]) Келестин Скоморовський родив ся 16. IV. 1820. р. в Дашнянах, береж. округа а умер парохом в Останю дня 16. IV. 1866 р. Писав поезиї, переклав „Ермака", з церк. слов. мови Апостола і Діян. Апост., а з нім. мови катехизм Леонгарда. Збирав матеріяли до німецько-руського словаря. Др. Мих. Пачовський „Келестин Скоморовський", забутий галицький поет" в „Січи", альманаху в память 40-их роковин основаня товариства „Січ" у Відни. Львів 1908. стр. 195—202. Нову студію, на основі доси незвістних поезий Скоморовського, приготовлює др. Ярослав Гординський.

[3]) Іван Гушалевич родив ся в Павшівці 4. XII. 1823. р. † вислуженим катехитом акад. ґімназиї дня 2. VI. 1903 р. у Львові. Оцінку його праці подав др. Ярослав Гординський в студиї п. з. „Іван Гушалевич і його літературна діяльність". Львів 1905 (відбитка з „Руслана"). Нові матеріяли (листи) зібрані в „Кореспонденциї Як. Головацького" (1849—62) і в моїй студиї до сего виданя стр. VI—VII, CXLVI—VIII. Гляди також: Др. Ярослав Гординський: „До діяльности Івана Гушалевича в рр. 1867—71. (Записки н. тов. ім. Шевч. том 94. стр. 144—57).

[4]) Іван Наумович родив ся 26. I. 1826. р. в Козлові, висьвятив ся 1851. р. і став сотрудником в Городку. В р. 1853. перенїс ся на парохію до Ляшок королївських, в р. 1856. до Перемишлян, в р. 1867. до Стрільча, а в р. 1872. до Скалата. В р. 1882. дня 29. VII. засуджено Наумовича, що ширив православє в Гниличках, на вісім місяців вязниці, які відпокутовав в р. 1884. Коли стратив парохію, перенїс ся до Росиї і там прийняв православє. Умер в повороті з Кавказу в Новоросийску дня 4 (16) VIII. 1901. р. Його мощі перевезено до Київа, де їх поховонено на Аскольдовій могилї. Наумович був одним з найвизначнїйших письменників для народа. Його „Наука" була в своїм часї, чи не найпопулярнїйшою часописю. Від р. 1848 розсипав він в сучасних йому

ча [1]), Йосафата Кобринського [2]), музиків Мих. Вербицького [3]), Петра Любовича [4]), та Івана Лаврівського [5]).

виданях безліч статий, оповідань, драматичних творів, господарських підручників та віршів. Гляди: Осипъ Мончаловскій: „Житье и дѣятельность Ивана Наумовича“. Львів 1899 стр. 1—112.

[5]) Ал. Заклинський родив ся 17 (29) III. 1819 р. а умер 26. III. 1891. Як укінчений питомець брав він в р. 1848. участь в словяньскім зїздї в Празї враз з крил. Ґинилевичом та Ів. Борисїкевичом. З приводу смерти своєї жени уложив він популярну в Галичинї пісню: „Там, де Чорногора сумно Угрів край витає“. Гляди: „Записки Алексея Заклинского, приходника Старыхъ Богородчанъ“. Львовъ 1890. Його некрольоґ поміщений в „Науцї“, Відень 1891. р. стр. 158—9.

[1]) Павло Леонтович родив ся 1825. р. в Щуткові (Павло зі Щуткова) † 7 (19) V, 1880. р. Ом. Огоновскій: „Исторія литературы рускои“ II (2) стр. 705—7. Гляди ще „Вѣст. Нар. Дома“ 1907. р. стр. 193—5. „Лирникъ, непечатанное стихотвореніе Павла изъ Щуткова“.

[2]) Йосафат Кобринський родив ся 28. IX 1818. в Коломиї, ґімназию кінчив в Станиславові, фільозофію в Черніівцях. В р. 1838. поїхав на богослове до Відня, однак з причини недуги вернув до краю і скінчив його у Львові доперва в р. 1844. В роцї 1845. став він сотрудником в Москалївцї а в р. 1853. парохом в Мишинї, де перебув до глубокої старости († 29. III 1901. р.) Писав чимало популярних статий, а в р. 1842 видав „Буквар“ (перший гражданкою). Календарь общ. ім. Качковського за рік 1893, стр. 81—5. Дату смерти подав менї син покійного, др. Вол. Кобринський, лїкар у Львові.

[3]) Мих. Вербицький родив ся 1815. р. в селї Улючи, добромильського округа. Його отець був тїточним братом еп. Снїгурського. Коли Михайлови було 10 лїт, умер йому отець. Михайлом і його братом, Володиславом заопікував ся еп. Снїгурський. Оба ходили до ґімназиї в Перемишли. Тут учив ся Михайло музики під директором хору Нанк-им. В р. 1834. ходив Михайло у Львові на перший рік фільозофії. В р. 1838. оженив ся і учив музики у вірменськім монастири Бенедиктинок. Коли йому померла жінка, він став курсором перемиської консисториї. Тут пізнав він славного музика Льоренца. Перед 1848. р. він вдруге оженив ся і небавом (1848. р.) прийнято його до семинариї, яку скінчив в р. 1850. р. Після висьвячення став він завідателем Залужа-Стрілок, а в р. 1852. парохом Млинова, де помер 6 I. 1870. р. Раньше від него померла його жінка. Вербицький лишив після себе богато цїнних музичних творів. Порівнай: Ізидор Воробкевич: „Мих. Вербицький“ Музичний календар на рік 1907. Львів. стр. 67—70. Гляди також фейлєтон Осипа Залеского, в »Дїлї« за рік 1916. Ч. 12.

[4]) Про Любовича сказали ми дещо висше (стр. CCXXXII—III).

[5]) Іван Лаврівський родив ся 1822. р., богослове кінчив у Львові і Перемишли 1848. р. Коли жена його, Теофіля з Раставецьких небавом померла, він став в р. 1850. префектом перемиської семинариї (IV. рік заведено тут в р. 1845.) і катехитом народних шкіл. В р. 1853. став він парохом церкви св. Норберта в Кракові а 1865. духовником семинариї у Львові. В р. 1867. переселив ся до Росиї, перейшов на православіє і був

До їх культурної праці прилучили ся старші сьвященики Никола Верещинський [1]), Лука Данкевич [2]), Стефан Петрушевич [3]), Іван Озаркевич [4]), Василь Гавришкевич [5]), Йосиф Левицький (граматик [6]), Кирило Блонський [7]), Петро Паслав-

---

у Холмі професором доґматики. Умер в р. 1873. **В**(іктор **М**(атюк): „Іван Лаврівський“ Календар »Просьвіти« на рік 1889. стр. 82—6.

[1]) Никола Верещинський, меценат нашого письменства родив ся 1793. р. в Ходорові † 5. XI. 1882. р. в Черніівцях. Його житєпись і огляд творчости подав я в моїй студиї до „Кореспонденциї Як. Головацького“ (1835—49) стр. XXXVI—VII). В сїм томі випечатав я також пять листів Верещинського до Як. Головацького.

[2]) Лука Данкевич (Лука з Ракова) родив ся 1791. р. висьвятив ся 1820 † 1866. р. Його некрольоґ в „Слові“ за р. 1866, ч. 103. Він писав богато поезий.

[3]) Стефан Петрушевич (отець Антона), парох Добрян родив ся 1772. р., висьвятив ся 1802. † 1859. Гляди: Ф. Свистунъ: „О. Стефан Петрушевичъ“. (Вѣстникъ „Народного Дома“ 1908. ч. 8—11). Почав писати зразу по польски вже з початком XIX в., а після 1830 р. в руській мові. Замітним був його драматичний твір „Муж старий, жінка молода“, про який подав окрему студию др. Іван Франко: „Галицький Москаль Чарівник“ (Записки наук. тов. ім. Шевч. Том. 27.) Порівнай також Мих. Возняка: „Українські драматичні вистави в Галичині“ (Записки Том. 88, стр. 58—61). Гляди рівнож: Мих. Тершаковець: „Галицко-руске літературне відродженє“ стр. 136.

[4]) Іван Озаркевич, парох Коломиї родив ся 1795. р. а умер 1854. Огоновскій: „Исторія литературы рускои“ II. (2) стр. 938—40. Він переробив „Наталку Полтавку“ Котляревського на комедіо-оперу: „На милуванє нема силуваня“, яку в р. 1848 виставлено з успіхом в Коломиї. Гляди: Др. Іван Франко: „Писання І. П. Котляревського в Галичині“. (Записки Т. 87 і 88).

[5]) Василь Гавришкевич родив ся 1899 † 1863 р. Писав „Руководство къ умноженію и годованію садовины по селахъ и мѣсточкахъ“ (1844 р.) та вірші, напечатані Ф. Свистуном в „Вѣстник-у Нар. Дома“ 1908 ч. 8—9. Порівнай М. Тершаковець: „Галицко-руске літературне відродженє“. Львів 1908. стр. 136—7.

[6]) Йосиф Левицький родив ся 1801 р., кінчив ґімназ. науки в перемиськім лїцею, опісля у Львові (І рік фільозофії) протягом 1819. року, почім прийнято його до віденського конвікту, де опинив ся 5. XI. 1819. р. Тут почав він займати ся руською мовою і письменством. В р. 1822 приїхав до Відня на богословє К. Блонський. Оба заприязнили ся і почали о „объясненію языка руского промышляти“ і плодом сеї спільної праці був переклад нїмецького твору „Heimweh der Verbannten“ під чудовижним заголовком „Домоболіє проклятыхъ“. В р. 1825. висьвятив ся Левицький безженним і став капеляном еп. Снїгурського. На тім становищи перебув по рік 1832, почім викладав в дух. заведеню церк. слов. граматику кандидатам фільозофії і богословя (по цьвітень 1834. р.) В Пе-

ський [1]) або й талановиті питомці віденьского конвікту Антін До-

ремишли відограв Левицький при еп. Снїгурськім важну ролю, запровадив в р. 1827. в церкві хор, зайняв ся основанєм епіскопської друкарнї (1829), порядкував з Лозинським бібліотеку крил. Могильницького і т. и. В р. 1834. перейшов він на парохію до Скла а в р. 1844. до Грушева, мокрянського деканату. В р. 1835. поїхав Левицький з еп. Снїгурським до Відня і тут рівнож ввів в житє хор, зложений з 20 питомців під управою Чеха, Долежаля. В р. 1848. брав живу участь в зборі „руських учених". В р. 1848. покликано його на духовника перемиської семинариї і професора пасторальної. Виклади почав дня 1. XII. 1848. р. По при фахові занятя брав участь в аматорських виставах, як перекладчик драматичних творів. З причини задиркливої вдачі і незгоди з еп. Яхимовичем перенїс ся він в мартї 1853. р. на парохію до Нагуєвич, де умер на удар серця 24. V 1860. р. Писав поезиї, панеґірики, перекладав нїмецкі твори, писав фільольоґічні статиї, бажав стати диктатором письменства, видавав молитвослови і визначив ся як автор граматик. Дуже цїнні причинки до його житеписи подав Юстин Желехівський в своїм творі: „Іоаннъ Снѣгурській" Львовъ 1894 стр. 56, 102, і др. Ів. Франко: „До житеписи Йос. Левицкого". Зоря 1886. Ч. 5. стр. 84. Про його твори гляди: М. Тершаковець: „Галицко-руске лїтературне відродженє" стр. 79—112 і 150—3 і того самого автора: „Матеріяли й замітки до історії національного відродженя Галицької Руси в 1830. та 1840. рр." (Українсько-руський Архив. Т. VIII. Львів 1907. р. стр. 204—41). Про Левицького, як граматика, писав Мих. Возняк: „Галицькі граматики" стр. 92—109, 141—2, 195—205, 273, 304. Про його погляди на лїтературну мову та про його статиї в Йордана: „Jahrbüher f. slav. Literatur" та про його листи гляди оба томи „Кореспонденциї Як. Головацького" (мої студиї (до лїт 1835—49) стр. LXXI—VI, LXXXVIII—XCII. і (до лїт 1850—62) стр. XIII—XIX. Дуже цїнну студию про Левицького подав також др. Осип Маковей: „Три галицкі граматики (Записки Том 51 і 54) стр. 17—25, 31—51, 59—76. Особа Йосифа Левицького послужила др. Франкови темою до його повісти „Великий Шум". Левицький виступив тут під іменем о. Квинтиліяна Передримірського.

[2]) Кирило Блоньский родив ся 1803 р. † 1852 р. парохом в Пістинї (Вѣстникъ (віденьский) за рік 1852. Ч. 75. Гляди ще: М. Возняк: „Галицкі граматики" стр. 138.

[1]) Петро Паславський родив ся 1792 р. в Лазах коло Ярослава. Висьвятив ся 1815. р., був парохом в Боратинї, ярославського округа, а в мартї 1821. р. став сотрудником церкви сьв. Варвари у Відни. В р. 1835. іменовано його там парохом в р. 1844. почетним крилошанином. Згинув, убитий з мести дяком Теодором Ковальчиком дня 10 (22. VII) 1847. р. Порівнай „Кореспонденция Як Головацького" (1835—49) Лист 99. стр. 196, Богдан Дѣдицкій: „Михаилъ Качковскій" стр. 79—80, Мих. Возняк: „Галицькі граматики" стр. 1—2 і Мих. Тершаковець: „Галицко-руске лїтературне відродженє" стр. 16—17.

брянський [1]), Василь Ільницький [2]) (оба були на фільозофії у у львівській семинариї), Юстин Желехівський [3]).

---

[1]) Антін Добрянський родив ся 26. I 1810. в Бунові, яворівського округа, учив ся в Яворові і Львові, де був питомцем семинариї, як фільозоф (1829—30. р.) Під осінь 1830. приїхав він на богослове до віденського конвікту. У Відни познакомив ся він з Копітаром. В поч. 1835. р. оженив ся з Юліянною Желехівською, а еп. Снігурський покликав його на учителя ц. слов. мови для фільозофів-стипендистів і богословів, для яких видав „Грамматику старославянского языка“ (1835). В р. 1836. став він капеляном Малкович, а в р. 1837. парохом Валяви, де перебув протягом сорок літ, по конець свого житя. Умер дня 10 (22) VI. 1877. р. Визначив ся як автор граматик, численних історичних статий, проповідий („Наукъ церковныхъ“ 1860) та иньших богословських творів. За визначні заслуги іменовано його в р. 1856 почетним крилошанином перемиської капітули. Богданъ А. Дѣдицкій: „Антоній Добряньскій, его жизнь и дѣятельность въ Галицкой Руси“ (изд. общ. Качковского за августъ і септемврій 1881). Мих. Тершаковець: „Галицко-руске літературне відроджене“ стр. 17—18 Мих. Возняк: „Галицкі граматики“ стр. 137—8.

[2]) Василь Ільницький родив ся 22. IV. 1823. р. в Підпечарах, де умер 15. IV. 1895 р. Він висьвятив ся в р. 1848. і став завідателем парохиї в Бокові а опісля в Воскресінцях. В р. 1848. брав участь в зборі руських учених. В р. 1849. учив в станиславівській ґімн. руської мови і релиґії. В р. 1851. зложив іспит з історії, ґеографії і руської мови на низшу ґімназию, який в р. 1856. доповнив на цілу ґімназию. В р. 1852. іменовано його учителем станисл. ґімназиї. В р. 1858. переніс ся до Львова, в літах 1861—8. був директором ґімназиї в Тернополи. В році 1868. покликано його на члена Ради шк. кр. і на директора акад. ґімн. у Львові. На сім становищи перебув він по день 30. IX. 1892. р. За його проводу в акад. ґімназиї введено 31. V. 1873. руську мову, як викладову. Був він головою комісиї для укладу шкільних книжок, писав розвідки ґеографічні, історичні, критично-естетичні, педаґоґічні, ряд оповідань і драму „Настасю“ (Справоздане дир. ц. к. акад. ґімн. у Львові за рік 1894/5 стр. 48—50). Дуже цінні причинки до його творчости подав Ів. Созанський: З літературної спадщини Василя Ільницького (Записки наук. тов. ім. Шевченка стр. 1—59). Гляди ще: Степан Чарнецький: „Артистична комісия“, з материялів до історії русько-народного театру, де поміщений портрет Василя Ільницького (Неділя 1912. р. ч. 43).

[3]) Юстин Желехівський родив ся 6 (18) VI. 1821. р. в Вишатичах коло Перемишля. Він учив ся в Перемишли, почім виїхав на богослове до Відня, куди прибув в році 1841., оженив ся з Доміцелею Хотинецькою, дочкою сінявського пароха і висьвятив ся в р. 1845. Небавом умерла йому жена і він перейшов з села до Перемишля, де був зразу префектом закристиї, капеляном еп. Снігурського, а в кінци катехитом ґімназиї. В шісдесятих роках одушевляв ся українськими творами, опісля став сторонником обрядовцини і був по конець свого житя членом

Значне число (поверх 40) письменників є хиба найкрасшим сьвідоцтвом того величного движеня, яке скристалізовало ся в мурах львівської дух. семинариї і бистро обняло цілий ряд старших і молодших сьвященників. Був се рішучо найкрасший час в історії львівської, руської духовної семинариї та в історії житя руського духовеньства. Серед вичислених людий бачимо поетів, повістярів, творців драм, учених фільольоґів, етноґрафів, істориків, визначних проповідників, знаменитих бесідників, талановитих публіцистів, спосібних музиків.

Керманичем завязку сего культурного движеня став Маркіян Шашкевич. І не легкою була його задача. Були й перед ним письменники, крил. Іван Могильницький [1]) і др. Іван Лаврівський, рівнож сьвященики люди високої інтеліґенциї та ідейности, що, без сумніву, йшли до тої самої цїли, що Маркіян, однак они не уміли найти стежки, що вела на широкий шлях національного відродженя. Найшов її молодий питомець, Маркіян Шашкевич. Визначав ся він одушевленєм, яким розпалював „огонь в груди, який лише гробова персть угасити може". Знав народну мову так гарно, як нї один з його товаришів, вглублював ся в етноґрафічні досліди[2]), а свої поетичні твори звязав з народними піснями. Они доставили його творам поетичного складу, тропів, висловів, зворотів, ритміки, а в части тужного настрою. Не чужим було для него польске письменство, твори Міцкевича, польско-українська школа і поль-

---

старорускої партиї. За обрядовщину війшов він в колізию з намісником Ґолуховским, який навіть велїв йому на якийсь час платню задержати. Був характером чистим як слеза. Умер дня 26. III 1900. р. в 79 році житя. (Його некрольоґ і згадку про похорони подав Наталь Вахнянин в „Руслані" за рік 1900. ч. 61 і 64). Його „Автобіографію" поміщено в „Вѣстник-у Нар. Дома" 1909—10. В тім самім видавництві за рік 1912. помістив Ф. Свистун: „Изъ рукописнаго наслѣдія по бл. п. Юстинѣ Желеховскомъ" стр. 53—56, 70—75, 86—93, 109—14, 121—22. Праця Желех. про еп. Івана Снїгурського, писана зі знанєм і одушевленєм для особи великого, перемиського владики.

[1]) Іван Могильницький родив ся 1777. р. † 24. VI. 1831. р. на становищи крилошанина перем. капітули. Його „Фільольоґічні праці" видав Мих. Возняк в „Укр. руськім Архіві" Том V, Львів 1910. стр. 1—238. Той сам автор обговорив широко його граматику, та инші лінґвістичні праці в „Галицьк-их граматиках" стр. 5—79, 263—7. Дані про житє Могильницького і оцінку його заслуг на поли народного шкільництва подав Ів. Ем. Левицький: Погляд на розвій низшого і висшого шкільництва в Галичині в рр. 1772—1800. і розвій руського нар. шкільництва в рр. 1801—1820. (Львів 1903.) відбитка з V тому „Збірника істор. фільозоф. секциї" стр. 30 і дальші.

[2]) Мих. Возняк: „Маркіян Шашкевич, як фолькльорист" (Звіт акад. ґімн. у Львові за рік 1910/11 і „З фолькльорних занять Маркіяна Шашкевича" (Записки наук. тов. ім. Шевч. Том 109. стр. 140—155.)

ські революційні твори. Основ для будуччини свого народу шукав він в сучаснім йому словяньськім відродженю, а сумну сучасність рідної землї звязував він зі славною та крівавою минувшиною, в яку вчитував ся з повагою дослїдника. В духовій і культурній єдности Галичини з Україною бачив він запоруку красної долї [1]).

Ніжність, чутлива вдача, одушевлене для справи, етноґрафічні, фільольоґічні та історичні студиї, знане рідної мови та чужих, поетичних, наукових і лїтературних творів поставили його на чолї відродженя галицької землї.

Не станемо тут говорити про перепони, які Маркіян і його товариші стрічали у своїй праці [2]), а піднесемо хиба тільки, що приятелїв для неї мали они серед найблизшого окруженя не богато. З наставників дух. семинариї, мабуть, тільки один Мик. Малиновський відносив ся прихильно до неї [3]), а з владик одинокий Снїгурський розумів її а на-

---

[1]) Порівнай: мою студию: „Geneza poetycznych utworów Markiana Szaszkiewicza" Kraków 1896. і в перекладї „Ґенеза поетичних творів Маркіяна Шашкевича", Львів 1910. Гляди також: др. В. Щурат: Найблизші жерела творчости М. Шашкевича (Учитель за рік 1909. і 1910.) та його „Лїтературні начерки", Львів 1913. р. М. Тершаковець: „Причинок до студий над М. Шашкевичем (Перша галицько-руська побутова новеля)". Мова тут про жерела „Олени". Др. Василь Щурат: „Шашкевичева Олена" (Недїля 1911. Ч. 15), Володимир Радзикевич: „Шашкевичева Олена" (Звіт дпр. прив. женськ. ґімн. СС. Василиянок у Львові за шкільний рік 1910/11). Ярема Яким „Маркіян Шашкевич, як лїрик-поет. Лїтературно-критичний нарис (Звіт дирекциї ц. к. ґімн. Франц-Йосифа в Тернополи за рік шкільний 1910/11), Ор. Авдикович: „Форма складань Маркіяна Шашкевича" (Звіт дирекциї ц. к. ґімн. з руським викладовим язиком в Перемишли за рік шкільний 1910/11). Др. В. Коцовський: „Житє и значенє Маркіяна Шашкевича и въ додатку матеріялы и замѣтки до ґенези руско-народного вôдродженя въ Галичинѣ" Львів 1886. його „Памяти Маркіяна Шашкевича" (Записки наук. тов. ім Шевченка Т. III) Ів. Запевич: „Лїтературні стремлїня галицьких Русинів" Т. II, стр. 428—451, Ол. Барвіньский: „Виїмки", Львів 1905. стр. LI і дальші.

[2]) Порівнай хотьби мою студию до „Кореспонденциї Як. Головацького" (1835—49), що вийшла також окремою відбиткою п. з. „Причинки до історії культурного житя Галицької Руси в лїтах 1833—47). стр. 1—XXXVIII).

[3]) Видне се, хотьби з обставини, що Малиновський дав до перегляду ректорови Яхимовичеви приповідки Ількевича, однак Яхимович їх купити не хотїв, бо як казав „Nie mogę i nie mogę, dlatego nie mogę, bo nie chcę" (Тамже стр. LXI). Стверджують се також листи Малиновського до еп. Снїгурського, які задумує видати небавом др. В. Щурат. До характеристики Малиновського важні Ф. Свистуна: „Сношенія крыл. М. Малиновскаго съ вѣденскою нунціятурою въ 1868—70". (Вѣст-

віть підпомагав[1]). Колиж Венедикт Левицький вихвалював в р. 1836. питомців за те, що они віддавали ся літературній праці в народній мові, то робив се тільки тому, щоби звеличити свою дбалість у давленю польської, конспіраційної пропаґанди, бо коли довело ся йому видати осуд про „Русалку Днїстрову“, він спричинив не тільки її заборону, але що йшло вслїд за тим, переслїдоване укладчиків. Уряд відносив ся рівнож неприязно до праці молодих реформаторів, бо її не розумів. А як неприхильно дивила ся на заходи Маркіянового кружка львівська консисторія, видно хотьби з актів про пит. Александра Величковского, Як. Головацького та Івана Вагилевича. Останного радив ректор Яхимович відсунути від сьвячень саме за його літературні та наукові занятя, які,

Стефан Качала.

по його гадці, могли би Вагилевича відтягнути від душпастирських обовязків. А коли ректор Яхимович за два листи Поґодіна, писані до Вагилевича, кинув на него тінь підозріня, що його зносини з Росиєю є „bedenklich“ [2]), то годі навіть дивувати ся, що польский конспіратор,

---

никъ Нар. Дома 1905. ч. 1 і 2). „Отставка крыл. Мих. Малиновскаго“ (Тамже 1908. ч. 12). О. О. Марковъ: „Изъ кореспонденціи Мих. Малиновскаго“ (Тамже 1911. ч. 5), де містять ся також вимки листів Копітара до него.

[1]) В епіскопській печатнї в Перемишли вийшла статийка Марк. Шашкевича „Азбука і abecadło“ (1837 р.) Еп. Снїгурський підпоміг грошево видане другої части „Вѣнка“ (моя студия до „Кореcп. Як. Головацького“ (1835—49 стр. XCVII). Без сумнїву, не одну важну подробицю відкриє нам ще переписка еп. Снїгурського.

[2]) Акти ч. 190 стр. 295.

питомець руської дух. семинариї, Дмитро Мохнацький списав нікчемний донос, в якім цілу роботу Маркіяна Шашкевича і товаришів назвав платною аґітациєю в користь Росиї [1]).

А між тим вели Маркіан Шашкевич і його товариші працю обдуману і послїдовну.

Саме в тім часї, коли в мурах руської дух. семинариї ведено польську, конспірацийну пропаґанду, Маркіян Шашкевич почав рівнож конспіруьати і зібрав громадку товаришів, серед яких будив народну сьвідомість. Вислїдом сеї конспірацийної роботи були збірки: „Син Русї" (1833), „Зоря" (1834) і „Русалка Днїстровая", видана при кінци 1836 р.

Не зневірив ся Маркіян, коли завдяки сумнївам Копітара, уряд не допустив до видання в сьвіт „Зорі", а скваино використував кожду нагоду, якою паралїжував польску пропаґанду і зазначував окремішність нашого народа від польского. Коли в р. 1834. поручила конзистория окремим розпорядком, щоби питомцї кождого місяця виголошували промови про обовязки супротив монарха, Марк. Шашкевич виступив вперве з руською промовою (12. II. 1835 р.), а рівночасно видав вірш „Голос Галичан", присьвячений 67 роковинам уродин цїсаря Франца І. Коли промова Шашкевича, по словам Як. Головацького, викликала одушевлене а „руський дух підняв ся на 100 процент", то й поезия Маркіяна в честь цїсаря „задзвенїла в серцях руських, як та позавна, що кличе мерцїв із гробу" [2]). Слїдом Маркіяна пішли другі питомцї, Роман Пасїчиньский, (29. I. 1837 р.), що в своїй промові давав натяки на погубність працї польських конспіраторів, а наш нарід назвав „Русланами" [3]) і Ант. Могильницький (9. XI. 1839 р.) що ширше розвинув ту саму гадку і накликував товаришів, щоби присвоювали собі знане рідної мови, бо „будемо учити руський нарід а не умієм з ним

---

[1]) М. Тершаковець: „Материяли й замітки до історпї націон. відродженя Галицької Руси" (Українсько-руський Архів Т. VIII) стр. 146—94.

[2]) Порівнай: др. Василь Щурат „Голос Галичан, автоґраф першої друкованої поезиї Марк. Шашкевича" Львів 1911, стр. 3. — Замітне, що коли небавом помер цїсар Франц І, а питомцї уладили богослуженє, на якім пит. А. Воєвідка виголосив проповідь в нїмецькій мові, то в нїй не находимо нїякого, руського патриотизму. (Trauer-Andacht welche am 26. März 1835 für Weiland Seine Majestät, Kaiser Franz I in der Kirche des griech. katolischen General-Seminariums in Lemberg abgehalten worden. Lemberg).

[3]) Др. В. Щурат: „Два перші публичні виступи М. Шашкевича (Дѣло 1911 р. ч. 247.)

розмовити ся“, „будем его провідниками а не знаєм відповісти его язиком, коли нас о дорогу питає“ [1]).

Сліди тої послідовности бачимо в році 1836., коли умер др. Михайло Гарасевич, „один з найстарших піонірів галицького національного відродженя“ (як назвав його М. Тершаковець [2]). Ник. Устиянович видав вірш п. з. „Слеза“, в якім оплакував „нову зорю, що на Галичім небі згасла“. Вірш видано також в німецькім перекладі. А хоть поезию Устяновича споневіряв задля мови й правописи азбучний диктатор, Йосиф Левицький у недоладнім віршу „Слеза над слезою“ [3]), то всеж і она не остала без впливу на розріст національних почувань серед питомців.

В р. 1836. бачимо в мурах семинариї ширшу працю. За почином кружка Маркіяна Шашкевича виголосили питомці по львівських церквах проповіди в рідній мові, а хоть сї проби не удержали ся, то всеж і они сьвідчать, як обдуманою була діяльність молодих питомців, що також

---

[1]) Ся промова випечатана у виїмках в „Вѣнку“ (II. 1847.) п. з. „Слово о повинностяхъ пôдданыхъ“ стр. 1—33. Порівнай наведені слова А. Мог. стр. 21. Можна підозрівати, що також пит. Лев Полевий, Йос. Левицький та Іван Шоробура виголосили промови в руській мові. Слідувало би рівнож переглянути німецькі та латинські промови, бо і в них декуди пробиває ся руський патріотизм, як прим. в „Rede über die Pflichten gegen S-e Majestät Ferdinand I-ten gehalten am 4-ten Juni 1838. in General. Seminario gr. kath. Rts. zu Lemberg von Gałecki Gabriel, Theologen des 4-ten Jahrganges und Zöglings der oberwähnten Anstalt“. Тут читаємо такі звороти: „Doch wie wenig möchte ich von diesem vielgeliebten Monarchen gesagt haben, wenn ich hiemit meiner Rede Einhalt zu thun gesonnen wäre. Dies wäre gleichsam ein Sandkorn im großen Weltmeere gegen das Alles, was er für Ruthenia gethan. Ist er nich die Morgenröthe unseres jetzigen Glückes — nicht der Schutzgeist unseres Volkes gewesen? .. Freue dich also Ruthenia, den die Glückssonne, die über deinem Horizont jahrelang weilte, breitet noch immer ihre wohltätigen Strahlen über dich aus. Uns zum Trost ist noch kein heilbringendes Gesetz aufgehoben, kein uns nachtheiliges erfolgt. Steht nicht das Heiligthum der Lehre und der Erkenntniße jedermann offen? Wird nicht der Sohn eines vornehmen Vaters eben so wie der eines armseligen ruthenischen Landmannes auf Kosten des gnadenreichsten Monarchen Ferdinand I zum künftigen Berufe geschickt gemacht?...“ (З рукописи, переховано̂ї в архіві львівської дух. семинариї).

[2]) Мих. Тершаковець: „Галицько-руске літературне відроджене“ стр. 113—22, де подана житепись М. Гарасевича, зібрані його твори, переведена аналіза німецького перекладу „Слези“ Ник. Устияновича. Тут поміщені також згадки про инші вірші, уложені на похорони Гарасевича, некрольоґи і т. п.

[3]) Ом. Огоновскій: „Исторія литературы рускои“ II (2) стр. 396—8.

в сім напрямі хотіли переломити дотеперішні звичаї. Рівночасно ладив Марк. Шашкевич свою читанку, бо розумів, що тільки наука на рідній мові може довести до пожаданих вислідів. Перекладали питомці твір Томи з Кемпісу про наслідоване Христа з двох жерел (латинського ориґіналу та німецького перекладу), а коли розгоріла ся азбучна боротьба, Шашкевич докинув свої замітки, зібрані в „Азбука і abecadło", де станув рішучо в обороні словянської азбуки. Колиж додамо, що саме в р. 1836. видано друком „Русалку Дністровую", то маємо хиба доволї доказів, з яким обдуманєм і послїдовностию йшли молоді роформатори до наміченої цїли.

Іван Наумович.

Коли Шашкевич уступив з семинариї (в р. 1837.) його товариші послїдовно продовжували почату працю. Дня 18. III. 1838. р. висьвячено в сьвятоюрській церкві мукачівського епіскопа, дра Василя Поповича. До асисти станув майже цїлий ректорат [1]). Хор питомцїв під управою Івана Сінкевича [2]) співав в часї богослуженя, а пит. Ант. Могильницький видав друком „Пѣснь радостну", в якій звеличав дра Поповича та станув на становищи духовної єдности Галичини з угорською Русию, коли писав:

„На Днїстрі і крутій Тиссї руська мати,
Твоїх дїтий двоє, як близнят;
Хоть їх розлучають високі Карпати,
Най любов і віра получат" [3]).

[1]) Акти ч. 150.

[2]) „Дѣло" за рік 1888. ч. 173 в фейлетонах **В** з **С**: Хроника льв. дух. семин.

[3]) Письма Ант. Любич Могильницького Львів 1885. стр. 122. і Юл. Романчук „Руска письменність" III. стр. 612.

Рік 1839. дав питомцям нову нагоду до виявленя патріотичних почувань. Саме тоді обїздив Галичину архикнязь Франц Карло. З нагоди його побуту у Львові Могильницький видав привітний вірш, в якім зазначив, що Русини не зложать в дарі любому гостеви анї вінця, що вінчав князя Льва в мирі і побідї, анї золотого престола Данила, що не привитають його мудрі бояри, яких племя щезло, але зустріне його нарід серцем та піснею, а руська молодїж сплете вінцї та кине їх архикнязеви під ноги з бажанєм долї.

Вірш перепустила цензура, та його стрінула конфіската з боку митр. Мих. Левицького, який велїв забрати цїлий наклад і держав його довгі лїта, бо не припала йому до вподоби чиста, народна мова вірша, бо, по його словам: „nie można tak prostym językiem takiego dostojnika witać“, бо вкінци молодий питомець важив ся витати архикнязя в імени клиру, до чого тільки митрополит вважав себе управненим [1].

Хоть трудности з виданєм „Русалки“ поза границями Галичини були великі і хоть цензура не дозволила її ширити, товариші Маркіяна рішили ся йти перебоєм і щоби не мати до дїла з руським цензором, др. Вен. Левицьким, перенесли виданє дальших творів до Відня, де вийшли „Приповідки“ Ількевича [2] (1841 р.) і два „Вѣнки“ Ів. Головацького. Був се рівнож доказ послїдовного переводженя плянів розбудженя національної сьвідомости в дїло.

Сю послїдовність бачимо ще в двох напрямах. Маркіян Шашкевич, Як. Головацький та Ів. Вагилевич перекладали твори словяньских поетів. Два останні пішли ще дальше і познакомлювали з житєм нашого народа ширший словяньский сьвіт. В тій цїли навязали они переписку з словяньскими ученими [3]) і в лїтах 1838—41. видали в „Časopys-i čes-

---

[1]) Гляди мою студию до „Кореспонденциї Як. Головацького“ (1835—49) стр. XLVI—VIII.

[2]) Студию про приповідки Григ. Ількевича видав пок. Андрій Франко п. з. „Григорий Ількевич, як етноґраф“ (Записки наук. тов. ім. Шевч. Т. 110 стр. 123—56 і 111 (стр. 117—139). Раньше видав Мих. Возняк „До історії видання Ількевичевих приповідок“ (Записки Т. 106, стр. 175—90). Причинки до житєписи Ількевича напечатав Др. Щурат в „Дїлї“ за рік 1912. ч. 270. в фейлетоні: „З нашої наукової лїтератури“.

[3]) Порівнай: Чтенія моск. общ. древностей за рік 1880 ч. I i II в статї „Письма къ Мих. П. Погодину изъ славянскихъ земель“ (1835—61). съ примѣчаніями Нила Попова стр. 533—666. Тут маємо два письма Компаневича, 28 листів Зубрицького, 11 Вагилевича, 2 Як. Головацького і 5 Сев. Шеховича. Богату переписку Як. Головацького з Ґеорґ. Петровичом, Карлом Заном, Ів.Коляром, Варт. Копітаром, Фр. Кречмаєром, Фр. Курелацом, Карл. Піхлером, Йос. Подлїпьским, Ізм. Срезневським, П. Й. Шафаріком, Фр. Яхімом гляди в його „Кореспонденциї“

koho Museum“ цілий ряд творів, а в „Москвитянин-ї“ статю Я. Головацького „Великая Хорватія, или Галицко-карпатская Русь“ (1841) [1]).

Колиж нашим письменникам доводило ся переборювати тяжкі перепони, ставлені головно своїми людьми, то саме з кружка Маркіяна Шашкевича вийшов чоловік, Яков Головацький, який у знаменитій, чи не найкрасшій своїй публіцистичній статї „Zustände der Russinen in Galizien“ розкрив перед широким, словянським і німецьким сьвітом вагу розвою руської справи, обговорив її з широкого становища духової єдности Галичини з Україною, напятнував руського цензора дра Венедикта Левицького і митр. Мих. Левицького за їх ворогованє против лїтературних почннів галицьких письменників і накликував австрийський уряд, щоби підпоміг руський елємент в Галичинї, бо через те моглиби Русини стати сильною запорою супротив польських, революцийних конспірацнй, а з другої сторони через поперте руського письменства могла би Австрия впливати на Україну, так, як впливає на Сербію і Босну через Сербів на Угорщинї [2]).

Не тільки сила слова й одушевленє молодих питомців, але й їх з гори обдумана і послїдовна праця, запоручувала успіх в поширеню їх гадок і намірів. І коли ми в р. 1848. виступили як самостійний нарід, здобули ся на таку замітну подію, як збір „руських учених“[3]),

---

(1835—49), І. С. Свѣнцицкій „Матеріялы по. исторіи возрожденія Карпатской Руси“ І Львів. 1906, де поміщена переписка Лаврівського з Кеппеном, Поґодіна з Компаневичом і Вагилевичом, Срезневського з Ів. та Як. Головацькими, Вагилевичом і Сев. Шеховичом, Ден. Зубрицкого з Шевирйовим і Давидовичом. Гляди також того самого автора: Обзоръ сношеній карпатской Руси съ Россіей в 1-вую половину XIX в. СПБ. 1906 стр. 45—78. Мих. Тершаковець: „Відносини Вартоломея Копітара до галицько-українського письменства“ (Записки Т. 94 і 95 та окремою відбиткою стр. 1—71.). Про зносини Я. Головацького з українськими письменниками гляди також його „Кореспонденцию“ (1835—49) і мою студию до неї стр. LI—IV, LVII—VIII). Порівнай: М. Возняк: Погляд на культурно-лїтературні зносини галицької України та російської в першій половині XIX. в. (Недїля за р. 1911. ч. 43—4.).

[1]) Порівнай хотьби тільки мою студию до „Кореспонденциї Як. Головацького (1835—49). стр. LXI.

[2]) Jordan: „Jahrbüher für slavische Literatur“ за рік 1846 стр. 136—79.

[3]) Збір „руських учених“ був, чи не найкрасшою манїфестацією у внутрі краю в р. 1848. Побіч людий, що з наукою не мали нїчого спільного, засїли тут люди, що виказали ся значним образованєм і мали вже за собою поважні наукові студиї. Збір визначив ся сердечним одушевленєм, з яким поодинокі бесїдники висловлювали свої погляди про окремішність української мови і письменства, або й віддавали поклін

могли видавати часописи, брати участь в словянськім зїздї в Празї[1]), та з розмахом рвати ся до участи в полїтичнім житю[2]), то се заслуга Маркіяна і його товаришів, що викресали нове житє і в дарі своїй землї в роцї весни народів привели готових до працї людий.

заслугам Маркіяна Шашкевича. Гляди: Як. Головацкій: „Историческій очеркъ основанія галицко-рускои Матицѣ".

[1]) Про словянський зїзд важні вістки подані, очевидцями, в першім рядї др. Григ. Ґинилевичем (Дѣло за рік 1883. ч. 61—3. в статї „Зъ 1848. року" (Давнї матеріялы до оцѣненя новыхъ заходôвъ около польско-рускои угоды), а дальше Ал. Заклиньским в його „Запискахъ" стр. 47—68. Гляди також: Ів. Созанський „До історії участи галицьких Русинів у слов. конґресї в Празї в 1848. р." (Записки н. тов. ім. Шевч. том 72.). Порівнай „Кореспонденцию Як. Головацького" (1835—49.) листи Ч. 131—2, 134—5, 137—8.).

[2]) Богато з поставлених на дневний порядок в 1848. р. полїтичних жадань переведено в житє, але одно дуже важне, про подїл Галичини на дві части. остало й по нинї мрією. Цїнні замітки до історії полїтичних змагань в 1848. і дальших подав Наталь Вахнянин в студії: „Причинки до історії руської справи в Галичинї в лїтах 1848—1870", Львів 1901. стр. 1—98. Незвичайно важні студиї про 1848. рік подав Іван Кривецький: „Справа подїлу Галичини в рр. 1846—50". (Записки Т. 94—7.); „До психольоґії 1848. року" (справа Гошовського) (Записки Т. 90.); „З виборчого руху в Східній Галичинї 1848. р." (Записки Том 70.); „Оборонна орґанїзация руських селян на галицько-угорськім погряничу в 1848—49. рр." (Записки Т. 63—4.); „Баталїон руських гірських стрільців 1848—50. р." (Записки Т. 107.).

Акти духовної семинарії.

Рік 1829.

Ч 1.

Акт Ректорату з дня 28. II. 1829 р. в справі провин питомцїв, Ол Навроцького, Григ. Палатинського, Мих Раставецького і Ант. Щуровського.

Cum Seminarii Grlis Alumni, Nawrocki Alexius, Palatyński Gregorius, Rastawiecki Mich. et Szczurowski Anton. testantibus protocollis sessionum Rectoratus dto 15. 9-bris et 16. 10-bris a. el. item dto 2. Janu. a. c. ob frequentem et multiplicem neglectum officiorum, aliquoties, tum privatim, tum publice moniti in se non rediverint; sed et in specie Nawrocki teste sessionis Protocollo dto 28. Febr. a. c. d. 2., 25 et 28 m. el. Palatyński Greg. d. 2., 15. et 16. el. m. Rastawiecki et Szczurowski Ant. d. 15. et 16. m. el. a precibus matutinis et Missa abfuerint, et insuper Palatyński Greg., Rastawiecki et Szczurowski Ant. tempore, quo ad Ecclesiam pro Sacris se conferre obligantur, vel in locis secretis morentur, vel vero per ambitum circumfugiant; ac eo ipso vilipensionem et contemptum seminaristicae disciplinae commonstrent — idcirco sententia Rectoratus suprafati Alumni ad poenam duplicis abstinentiae a prandio die 17. 23. Mart. a. c. publice in Refectorio in pane et aqua effectuandam condemnantur, eo addito, quod si se non emendaverint, Altiori loco pro infligenda iisdem graviori poena deferentur.

Pariter Kulczycki Nicolaus tertii anni Theologiae auditor, qui die 11. m. el. sine praevie petita facultate ad urbem exivit, et solus ad Seminarium reversus, ac proinde statuti seminaristici, quo liber et arbitrarius exitus Alumnis vetatur, reus factus est,

subibit poenam duplicis abstinentiae a prandio d. 17. 23. Mart. a. c. solito modo effectui dandam.

Leopoli, d. 28. Febr. 829. Dubowicki, Rector.

Ч. 2.

Заряджене митр. Мих. Левицького з дня 14. III. 1829 р. в справі проповідий питомців дух. семинариї.

№. 67/schol.

Alumni Seminarii, quarti, seu ultimi, anni theologi. ad emanatam jam anterius hujatem ordinationem sermones sacros pro concione in hujate Ecclesia Archicathedrali habere tenentur,

Subingressae circumstantiae exposcunt modo aliam sibi correspondentem eatenus dispositionem.

Praecommittimus itaque v. Rectoratui:

I.) ut pro hocce currenti anno

a) alumnos praefatos eadem serie, ex qua praedicaturi erant in hujate Ecclesia Archicathedrali, inviet ad sermones sacros diebus Dominicis et festivis, incipiendo a proxime sequenti, nempe a 2-da Dominica praesentis Quadragesimae usque inclusive ad ultimam Maji a. c. in Ecclesia hujate civitatensi tituli Obdormitionis B. V. M. habendos, quem in finem alumnus ibi praedicaturus, cum secundo coalumno, qui ejus esset socius, et tempore S. Lyturgiae Sub-Diaconum in ista Ecclesia ageret, die destinato et tempore opportuno se ad istam Ecclesiam conferre et inde post S. Lyturgiam illico ad Seminarium cum suo socio redire debebit; tum

b) ut etiam aliam eorumdem alumnorum quoad sermones sacros, in hujate quoque Ecclesia Archicathedrali porro habendos et quidem talem faciat exdivisionem, ut ab iis isti sermones diebus Dominicis et Festivis incipiendo a die tertia Dominica praesentis Quadragesimae, excepta feria 6-ta hebdomadis Magnae, et die Dominica Paschatis in memorata Ecclesia hujate, quorsum iidem Alumni alioquin omnes ex praescripto veniunt, quoque debite habeantur pariter usque inclusive ad ultimam Maji a. c.

II.) ut in posterum semper talem quoad sermones sacros ab alumnis quarti anni theologis habendos faciat ordinem, ut isti sermones

a) in hujate Archicathedrali Ecclesia, pariterque

b) in supradicta Ecclesia Civitatensi incipiendo inde a prima ad ultimam Octobris — tum a die Dominica post 15 Ja-

nuarii inclusive ad ultimam Maji cujusvis anni habeantur diebus dominicis et festivis, servato superius sub Nro I ad: *a*. memorata modalitate quoad exitum ad Ecclesiam Civitatensem et inde reditum, tum servata exceptione dierum superius sub Nro I ad b. mentionatorum, quibus exceptis diebus etiam adnumeranda erit dies Dominica Descensionis Spiritus S., quando inciderit in tempus habendorum ab Alumnis in Ecclesia hujate Archicathedrali sermonum Sacrorum, in Ecclesia enim civitatensi etiam hac die Dominica ab Alumno, in defectu alius concionatoris, praedicandum erit.

Quod autem

III, praeter alumnos duos, in utraque praefata Ecclesia praedicaturos, juxta praemissa a V. Rectoratu designandos, etiam tertius, qui quoque pro eodem sacro sermone ab illis duobus habendo, se pararet, [2] designandus sit, ut casui repentinae infirmitatis alterutrius illorum duorum alumnorum vel qualicunque impedimento prospiciatur, id circumspectio exigit, et per se intelligitur.

Pariter IV per se intelligitur, quaestionis alumnos designandos esse pro memoratis sacris sermonibus habendis illis diebus ex ritu g. c. festivis, quibus in Universitate collegia auditorum vacant.

Praesentem ordinationem Nostram V. Rectoratus alumnis non tantum 4-ti anni theologis, sed omnibus etiam, ut tempestive praesertim quoad stylum, se pro habendis sacris sermonibus qualificent, notam reddet, tum quoad ea, quae V. Rectoratum concernunt, effectui dabit.

Leopoli die 14. Martii 829.

Michael Metropolita.

На 4 стор. дописка Ректора: pr. 18. Martii 829. № 63.

Fiat satis huic ordinationi et exhibitum assumatur ad normalia.

Leopoli die 18. Martii 829. Dubowicki.

Понизше адреса:

A Consistorio Metropolit. r. g. c. Leopoliensi № 67/schol. Venerabili Rectoratui Seminarii Grlis r. g. Leopoliensis hic loci.

Exoffo.

Ч. 3.

Акт Ректорату з дня 16. III. 1829 р. в справі провин 21 питомцїв

Clarissim. Gierowski, professor studii biblici Novi Foederis horsum insinuavit, sequentes alumnos Hermeneutas: Galik Mi-

chaelem, Horynowicz Konst., Jarosiewicz Rhod., Korzeniewicz Ant., Kropelnicki Franc., Kulanda Simeonem, Omylański Joannem, Prodziewicz Laz. et. Reszytyłowicz Ignatium, e studio biblico in examinibus scholasticis privatis calcula classis tertiae notatos, et insuper in opera praecitato studio navanda minus diligentes esse. — Cum itaque mox citati Alumni incumbentibus sibi obligationibus non undequaque satisfacere studeant, et prout manifestum est, pro publicis praelectionibus imparati compareant, et vel ideo in dedecus totius hujatis Alumnatus in examine malos eventus ferunt; idcirco praesentibus non solum admonentur, ut diligentiorem curam studiis impendant, sed etiam ob commonstratam superius inertiam poena abstinentiae a prandio die 25. Mart. a. c. in pane et aqua in Refectorio luenda adficiuntur.

Hlebowicki Gabriel Pastoralista, qui die 2. m. c. a meridie in Dormitorio sub N-ro 29. occlusus fumum herbae nicotianae trahebat, et vel ideo per temerarium hunc passum contra Institutum, quo herbae nicotianae fumatio alumnis penitus prohibita est, graviter deliquit, et vilipensionem Dni Studiorum Praefecti Budzynowski, ut portam ab intus clausam reseret, eandem reserare nollens, indicia animi insubordinati, atque irreverentiae erga superiorem praebuit —, subibit poenam triplicis abstinentiae a prandio diebus 25. 28. 30. m. c. effectui dandam.

Kisielewski Joannes, Trusz Demetr., qui d. 16. m. c. Mokrzycki Stephan. Hankiewicz Demetr. Wiszniowski Joannes, Czemeryński Alex., Chodziński Steph., Jamiński Theoph.. qui d. 14. m. c. Horbaczewski Sever., qui d. 13. m. c. et Proskurnicki Basilius, qui d. 14. et 18. m. c. a precibus matutinis et Missae sacrificio emanserunt, ·dabunt poenam unius abstinentiae a prandio d. 25. m. c. Metela Ios. vero d. 14. m. c. a precibus matutinis et Missa absens, insuper ad Refectorium tempestive nunquam comparet, sed studio tardius [2] venit, et quidem post absolutas preces, quas persolvere non solet, subibit poenam duplicis abstinentiae a prandio d. 26. et 30. m. c. explendam.

Leopoli, die 16. Mart. 829.

Dubowicki
Rector.

Ч. 4.

Акт Ректорату з дня 16. III. 1829 р. в справі провин питомців, Ник. Негребецького, Назара Сабатовича, Ів. Стрільбицького, Венед Калужняцького і Онуфр. Нероновича.

Cum universis Alumnis diligentia in frequentandis collegiis multoties commendata, et liber, atque arbitrarius exitus sub poena prohibitus fuerit, his autem non obstantibus inter Alumnos reperiuntur plurimi, qui erga haec Superiorum toties repetita monita apertae inobedientiae indicia produnt, et minus, aut plane non perpendunt se in conscientia obligari ad gerendam morem legibus hujus Instituti —. Alumnis praefatam nefariam cogitandi, agendique rationem faventibus, teste Seminarii Superiorum observatione accensendi veniunt:

1) Nehrebecki Nicolaus Historicus, qui anno elapso de negligentia in adimplendis obligationibus domesticis et frequentandis collegiis, de proclivitate ad potum, et cartofoliorum lusum pro pecunia, de cursitatione per urbem et domus propinatorias frequenter notatus, monitus, punitus, et quod maximum est, poena aresti 6 horarum in domo correctionis adfectus —; Anno vero currenti pariter ob lusum cartifoliorum pro pecunia, et neglectum officiorum, tum propterea, quod in exitu omnium se segregaverit, et solus aliorsum abiverit, et 24. Janu. a. c. mane a collegiis absens fuerit, ad poenam triplicis abstinentiae a prandio condemnatus extitit, — his tamen non obstantibus novissime d. 28. m. el. a vesperis, d. 14. m. c. a precibus matutinis et Missae Sacrificio emansisse —, et d. 9. m. c. mane praelectionibus publicis non interfuisse nulla justa hujus suae absentiae adducta causa, et vel ideo a respectivo Dno Professore absentiae notam tulisse observatur.

2.) Sabatowicz Nazarius anno elapso ob inertiam in officiis domesticis, et absentias a praelectionibus publicis — tum ob fumationem herbae nicotianae, et cursitationem extra Seminarium saepe saepius monitus, abstinentiis a prandio adflictus, imo ad poenam aresti 6. horarum in domo correctionis condemnatus —, pari ratione anno currenti propter neglectum officiorum, tum arbitrarium e Seminario exitum, quam etiam punctum (sic) contrahendi passiva debita notatus et multoties monitus, nullum ad praesens emendationis indicium manifestavit. Etenim die 9. m. c. mane proprio motu a publicis praelectionibus emansit, et a D-no Professore absens notatus est. —

Quamvis itaque recensiti Alumni Nehrebecki et Sabatowicz ob specificatas ab Instituto deviationes nunc jam statim altiori

loco pro dimissione e Seminario proponi mererentur, ne tamen reliquum adhuc medium emendationis eorum intentatum, relinquatur, uterque ad poenam trinae abstinentiae a prandio publice in Refectorio d. 26. 30 m. c. et 2. Apr. in pane et aqua luendam condemnatur. —

3) Strzelbicki Joannes et Kałużniacki Benedictus Historici, qui pariter praecitata die 9. m. c. mane a collegiis scholasticis sponte se subduxerunt et absentes sunt notati, et quorum insuper d. 12. m. c. nulla habita facultate obtulit se coalumno Buczkowski in socium, poena abstinentiae a prandio, et quidem Strzelbicki binae, d. 26. et 31. et Kałużniacki unius d. 25. m. c. solito modo effectuanda adficiuntur.

4) Neronowicz Onuphrius, Logicus eo, quod d. 9. m. c. non praehabita facultate ante communem Alumnorum ad collegia exitum, solus e Seminario exiens diverterit ad suburbium Cracoviense, atque inde pro publicis praelectionibus tarde comparuerit, subibit poenam abstinentiae a prandio d. 26. m. c. explendam.

Leopoli, die 16. Mart. 829.

Dubowicki
Rector.

Ч. 5.

Письмо Ректорату до Консисториї в справі провини пит. Михайла Ганкевича (18. III. 1829 р.)

N-ro 62.

Illum ac Reverendissimum Metropolitanum
Consistorium!

Petitum, quod Alumnus Archidioecesanus Michael Hankiewicz sub hodierno Illmo ac Rndsimo Metrop. Consistorio per servum Seminarii inscio Rectoratu exhibere attentabat, Rectoratus autem intercepit, in quo simul ad aliud quoddam sub die 7-a m. c. pariter inscio Rectoratu exhibitum petitum provocat in adnexo ⁄. humillime substernitur.

Rectoratus Seminarii grlis observat desuper sequentia:

Michael Hankiewicz anno schol. 827. ad Seminarium qua primi Anni Theologiae Auditor iterate susceptus, postquam illud ineunte anno schol. 825 sponte deseruerat, accepit e Bibliotheca Seminarii libros pro usu et quidem

a) Ackermann Archeologia biblica, b) Jahn Grammatica hebraica idiomate latino et d.) Drümelii Lexicon latino-germanicum. Tomi 2.

Anno schol. 827 ad finem vergente, cum Alumni iter pro feriis schol. parantes, libros pro usu acceptos Bibliothecae Semi-

narii solito modo [2] traderent, etiam eos ab Michaele Hankiewicz acceptos ab eodem, qua Alumno suae Classi adscripto, studiorum Praefectus Polański requirebat, ast hos deperditos esse, vel vero furto casu quo ablatos Hankiewicz, eo tum asseruit. Successu temporis cum Michael Hankiewicz, prouti anno 827 ita 828 pro feriis scholasticis in Seminario sponte maneret ac proinde eidem, de quanto quod Alumni pro feriis discedentes percipiunt detrahi, nihil potuerit, neque etiam alia ratione damnum Bibliothecae illatum reparare voluerit, imo nec potuerit forsan, factum est, ut eidem certa pars, de quanto quod alumni pro comparandis calceamentis percipiunt, subtraheretur, atque hoc modo libri citati pro Bibliotheca Seminarii compararentur, excepto tamen Opere, quod inscribitur Drümelii Lexicon latino-germanicum Bibliothecae hucusque non restituto. Hanc restitutionem Michaele Hankiewicz de die in diem, de anno in annum differente de ea vero serio cogitante nunquam, Alumnis pro Secundo Semestri 829. per 15 fr. pro comparandis calceamentis [3] nuperrime percipientibus illud quantum Michaeli Hankiewicz obveniens studiorum Praefectus Polański retinuit eo consilio, ut memoratum Opus pro hacce pecunia compararet; jam vero istud in urbe perquirens apud quendam Judaeum Antiquarium recte idem ipsum, quod Michaeli Hankiewicz e Bibliotheca Seminarii traditum erat, invenit, opus quaestionis itaque imo et ipsum Judaeum Antiquarium Vicerectori Wisłocki adduxit. Atque hoc die 9-a m. c. factum est. Judaeus, a quonam opus haberet, interrogatus, se non recordari, quem illud ante duos jam annos emeret, ajebat; vocatus autem Hankiewicz, et num idem ipsum opus esset, quod e Bibliotheca Seminarii acceperat, quaesitus: Ja nie mogę poznać falso respondit. Cum nullum dubium subversaretur Opus apud Judaeum inventum Bibliothecae Seminarii proprium esse, Vicerector Wisłocki illud recepit; metuens autem Judaeus, ne pecuniam in comparationem ejusdem operis erogatam male perderet, insinuavit, se Venditorem, a quo nimirum illud sibi comparaverat, indicaturum esse sub conditio- [4] -ne tamen, si 10 fl. V. V., quos pro Opere solverat, eidem restituti fuerint. Quod enim Vicerector Wisłocki promisisset, eo momento Judaeus insinuavit, sese opus quaestionis emisse al Alumno, qui recte hic praesens adest, et is vocatur Michael Hankiewicz. Factum hoc Hankiewicz denique fassus est, et in ejus praesentia, de quanto quod stud. Prof. Polański retinuerat Judaeo 10 fr. V. V. exsoluti sunt, reliquum vero ad manus recepit. Istud autem, quod iam sub die 7-a m. c. Illmo Consistorio supplicem libellum exhibuerit, Rectoratui in hodiernam

diem occultum mansit, neque etiam alius modus Libros Bibliothecae recuperandi praesto erat.

Quoniam Alumnus Michael Hankiewicz irreverentiam erga Superiores Seminarii et superbiam pluries commonstraverat jam tempore primae suae in Seminario commorationis, libros e Bibliotheca hujati pro usu sibi traditos, qui pariter eadem ac nunc ratione recuperari debuerat, vendiderat imo etiam anno schol. elapso nonnulli Alumni de eodem libros suos auferre et vendere suspicabantur, cujus tamen incusationis ob defectum probationis nullus usus fieri poterat, Rectoratus opinatur, Michaelem Hankiewicz e Seminario dimittendum esse.

Leopoli, die 18-a Martii 829.

Telichowski.

Ad Illm. ac Rndssimum Metrop. Consist. Rectoratus Seminarii Grlis Alumnum Michaelem Hankiewicz Libros ad fundum pertinentes vendisse refert.

Ч 6

Дисциплїнарні акти питомцїв Теофіля Козловського, Мих. Раставецького і Сильвестра Процїньского.

I.

Реляція Ректорату до Консисторії з дня 27. III. 1829 р.

N-ro 71. praes. 27. Martii 829.

Illmum ac Rndssimum Metropolitanum Consistorium!

Nullis obstantibus admonitionibus tam publicis, quam privatis, imo et abstinentiis injunctis, Alumni Kozłowski Theophilus Logicus Archidioecesanus, Rastawiecki Michaël Logicus et Prociński Sylvester Hermeneuta, ambo Dioecesani Premislienses leges Seminarii, officia domestica plurimam partem negligentes et per urbem quacunque occasione sive e Collegiis profugiendo, sive ab exitu communi se in via separando cursitantes infringunt, etenim eorum primus teste protocollo Sessionis Rectoratus dto 31-a 8-bris a el. impegit colaphum Alumno Alexandro Lewicki ex Sławentyn atque eapropter admonitus fuit; b) teste protocollo dto 16-a X-bris a. el. ob pronitatem ad litigiem, quae exercere et pugnos, quos Condiscipulis, tam Alumnis, quam Extraneis infligere solebat, unam abstinentiam injunctam sibi habuit et quidem propter hunc nonnisis respe[-2-]ctum, quod Novitius fuerit; c) die 4-a Februarii a. c. a meridie hora praelectionis secunda e Collegio ad suburbium Cracoviense se contulit et d) die 7-a Martii sine permissione Rectoratus veste saeculari indutus, exivit ad Collegia, quibus finitis

proprio motu ad partem urbis Zarwanica dictam divertit, ibidem usque horam 12-m permansit, et denique solus domum reversus est.

Secundus nimirum Rastawiecki a) ob absentiam die 16-a 7-bris a precibus vespertinis, et mense Octobri a. el. a praelectione historiae naturalis, tum ob absentiam die 17-a Januarii a. c. ab Officio nocturno admonitus fuit, b) teste protocollo dto 28-a Februarii ob absentiam a precibus matutinis et Missae sacrificio diebus 15-a et 16-a Februarii poenam binae abstinentiae tulit, quae eidem tanto magis injungi debebat, quod tempore Sacrorum semet in locis secretis abscondere solitus fuerit, c) die 6-a Martii e Collegiis redux a sua classe in via se separavit et $^3/_4$12 solus domum rediit; d) diebus 5-a et 13-a Martii a. c. a precibus matutinis et Missae sacrificio denuo imo 13-a Martii et silentio matutino abfuit; e) die 27-a m. c. e Collegio rediit a sua classe iterum se separavit, et cum Historicis rediit; denique f) non solum in divinis negligens, sed etiam munditiei incurius lectisternia omnia pediculis infecit. Quo ad Alumnum hunc et id observatur, quod idem anno 826 qua Gymnasialista in hujati Seminario varias res furto abstulerit et hinc politiae traditus fuit.

Jam vero tertius Sylvester Prociński die 10-a X-bris a. el. pro Missa tarde e 14-a X-bri pro Correpetitione imperatus venit, b) diebus 28-a Februarii et 14-a Martii a precibus matutinis abfuit, de quibus omnibus monitus fuerat c) a respectivo Domino Professore delatus, quod in examine scholastico calculo classis tertiae notatus sit poenam abstinentiae tulit, d) munditiei incurius lactisternia et vestimenta sua pediculis infecit; denique e) diebus 2-a et 3-a Martii nulla habita facultate ad Civitatem proprio motu domu excurrebat; atque de ratione arbitrariae excursionis quaesitus: se scire, quod a Vicerectore non sit obtenturus facultatem [4] et idcirco nulla petita veniae abiverat, respondit; ad quam difficultatem etiam plures Alumni arbitrarie cursitantes provocant. —

Quibus jam malis et praesertim arbitrariae cursitationi Alumnorum ut firmus obex poni possit, Rectoratus Illmo ac Rndssimo Metrop. Consistorio supplicat, quatenus suprafatis Alumnis Kozłowski Theophilo, Rastawiecki Michaeli et Prociński Sylvestro poena aresti 6. horarum in domo Correctionis Presbyterorum injungatur. Leopoli, die 27-a Martii 829. Telechowski.

Ad

Illmum ac Rndss. Metr. Consist.

Rectoratus Semin. grlis

de Alumnis Kozłowski, Rastawiecki et Prociński leges domesticas infringentibus refert.

II.

Додаткова реляція Ректорату до Консисториї з дня 20. IV. 1829 р. в справі пит. Сильв. Процїнського.

N-ro 98. praesent.
20. Apr. 829.

Illmum ac Reverendissimum Metropolitanum
Consistorium!

Suppletorie ad hujatem relationem dto 27-a Martii 829 N-ro 71. de Alumno Dioecesano Premisliensi Sylvestro Prociński humillime refertur, quod idem in cunctis officis adimplendis negligentior ac antea die 18-a m. c. a meridie hora secunda Alumnis omnibus pro exitu comuni e Seminario egredientibus proprio motu semet a classe separando solus ad partem abiverit et media septima hora cum Vesperae in Seminario jam finirentur, solus rediit. Quaesitus desuper respondit: a lege Alumnis exitum vexante exceptiones admitti debere propter varia, quue curanda habent, negotia, quod si nullae exceptiones admittantur, eo ipso eidem coactio adhibetur proprio motu e Seminario excurendi. Cum Rectorus de hocce Alumno bonam spem non foveat, eo quod tam in studiis, quam etiam in cunctis officiis domesticis negligens sit praeterea mire constitutus est adeo, ut cum Alumnis perpetuo discordet, eundem e Seminario dimittendum esse opinatur. Leopoli, die 20-a Aprilis 829.

Telichowski.

Ad
Illmum ac Rndssm. Consist. Metropolit.
Rectoratus Sem. grlis
Alumnum Dioecesanum Premisliensem, Sylvestrum Prociński e Seminario dimittendum esse refert.

III.

Відповідь Консисториї з дня 16. V. 1829 р.

N-ro 1326.

Illustrissimum ac Reverendissimum r. g. c. Premisliense Consistorium medio Notae dto 30. Aprilis a. c. N-ro 858 reinsinuavit Consistorio huic, quod existimet, Alumnos Seminarii Dioecesanos Premislienses Rastawiecki Michaëlem, Logicum, et Prociński Sylvestrum Hermeneutam, non obstantibus admonitionibus, imo et poenis, arbitrarie classes suas, et publicas praelectiones deserentes, per urbem vagantes et de squalidissima immunditie notatos e Seminario dimittendos esse.

Quoniam autem Prociński Sylvester teste relatione V. Rectoratus Seminarii dto 7. m. et a. c. N-ro 113. Seminarium 2. Maji a. c. deseruit, et Kozłowski Theophilus, Dioecesanus Leopoliensis primi anni Philosophiae Auditor, juxta relationem V. Rectoratus dto 27. Martii a. c. N-ro 71. leges Seminarii infringere, officia domestica negligere, litigia exercere, pugnos tam Alumnis, quam extraneis infligere, et per urbem jam e collegiis profugiendo, jam ab exitu communi se separando cursitare solet, et non obstantibus admonitionibus 31. 8-bris a. el. et 11 Aprilis a. c. eidem datis, tum poenis abstinentiae dictatis, 4. Februarii a. c., a meridie e Collegio ad Suburbium Cracoviense se contulit, et 7. Martii a. c. sine permissione Rectoratus veste seculari indutus ad Collegia exivit, his finitis ad partem urbis Zarwanica dictam divertit, ibidem ad horam 12. permansit, et solus denique ad Seminarium reversus est; idcirco committitur V. Rectoratui, ut tam Rastawiecki Michaelem, quam et Kozłowski Theophilum, receptis ab illis rebus aerarialibus e Seminario illico dimittat, et praesentem ordinationem omnibus Alumnis in Musaeo congregatis promulget. Caeterum V. Rectoratui significatur, quod ad mentem initio citatae Notae Consistorii Premisliensis, vacantia post Rastawiecki Michaëlem et Prociński Sylvestrum stalla, ad secuturam illius Consistorii dispositionem vacua relinquenda, jam vero in locum dimissi e Seminario Onuphrii Neronowicz, Prociński Carolus, ad praesens secundi anni philosophiae Auditor, si necessarias qualitates possidere repertus fuerit, ad Seminarium suscipiendus sit.

De dimisso itaque e Seminario Kozłowski Theophilo, Consistorio hujati jam autem de dimisso Rastawiecki, et quomodo se res cum suscipiendo Procinski Carolo habuerit, V. Rectoratus Consistorio Premislensi relationem exhibebit. Leopoli, die 16. Maji 829.

Michael Metropolita.

Publicatum d. 21. Maji 829. a meridie
pr. S. Wisłocki
S. V. R.

На другій стороні в горі: praesent. 31. Maii 829 N-ro 121. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi
N-ro 1326.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis.
Ex offo. consignand. hic loci.

Ч. 7.

Акт Ректорату з дня 31. III. 1829 р. в справі провин 12 питомців.

Cum Kisielewski Ioannes Pastoralista elapsis annis de inertia in adimplendis obligationibus, de pertinacia protervia et irreventia erga suos superiores notatus, monitus, multoties punitus —, anno vero currenti ob multiplicem absentiam a divinis dto 15. 9-bris et 16. 10-bris a. el. abstinentia a prandio adfectus se non emendaverit, sed noviter d. 19. m. el. a matutinis, precibus et Missae sacrificio, et 21. el. m. a precibus matutinis, Missa et silentio emanserit, et insuper die 31. Martii a. c. D-no Studiorum Praefecto Polański tempore silentii Nosocomium visitanti, et illum monenti, ut se ad Museum conferat, morem gerere nollens pertinaciter exstiterit: idcirco sententia Rectoratus fine praefatum alumnus Kisielewski Ioannem corrigendi, et eundem pro expositis devictatibus promerita poena adficiendi —, dictatur iidem triplex abstinentia a prandio diebus 10. 14. et 17. April. a. c. in pane et aqua publice in Refectorio explenda.

Sequentes vero Seminarii Grlis Alumni in adimplendis officiis domesticis tanquam negligentes observati et notati:

1) Iamiński Theoph., Iankiewicz Ioannes, et Witoszyński Athan. item Bałtarowicz Mich., Kunczewicz Clemens et Wysłobocki Iosephus, qui adeo exiguam operam studiis impendunt, ut anno currenti nec semel parati pro repititione comparuerint —

2) Bereżnicki Const., qui die 29. m. el. tempore vesperarum ex Infirmario ad Ecclesiam abire jussus, illuc se non contulit, sed in ambitu penes culinam sito obambulabat. —

3) Prokopowicz Mart., quie die 19. m. el. Reszytyłowicz Ignat. et Iarosiewicz Rhod., qui d. 29 m. el. a matutinis precibus et Missa abfuerint —, subibunt poenam unius abstinentiae a prandio in pane et aqua d. 10. April. a. c. effectui dandam. —

Denique Alumnis Palatyński Gregorio, et Neronowicz Onuphrio Logicis, [3] qui die 17. Mart. a. c. a praelectione Historiae naturalis, ad quam diligenter frequentandam vi legis obligantur, emanere et ad urbem se conferre, atque inde tribus quadrantibus pro 11-ma soli domum reverti ausi sunt, qui eapropter in obversum legibus Instituti agere praesumunt, et domesticam disciplinam violant —, injungitur poena triplicis abstinentiae a prandio diebus 10. 14. et 17. April. 829. effectui dandam. —

Leopoli, die 31. Mart. 829. Dubowicki, Rector.

Ч. 8

Консисторія до Ректорату в справі прогнани пит. Михайла Ганкевича (11. IV. 1829 р.).

№ 996.

V. Rectoratus Seminarii Generalis exhibuit Nostro Metropolitano Consistorio suam dto 18. Martii a. c. № 62. relationem de eo, quod

a) alumnus Hankiewicz Michaël per servum Seminarii inscio Rectoratu Consistorio transmittere tentaverit petitum et in hoc supplicaverit, ne scriptum suum die 7. Martii a. c. Consistorio exhibitum amplius resolvatur, cum jam libros restituendos restituerit, et quae sibi obvenerunt, obtinuit, quod

b) idem Hankiewicz anno 827 iterata vice ad Seminarium susceptus e bibliotheca Seminarii pro usu Ackermann Archeologiam biblicam, Iahn Introductionem in libros V. T.; Iahn grammaticam hebraicam et Drümelli Lexicon latino-germanicum 2 Tomi acceperit, et dum ad hosce libros restituendos provocatus fuisset, hoc deperditos, aut casu ablatos esse asseruerit; quod

c) successu temporis, dum Hankiewicz, tam anno 827, quam et 828 pro feriis scholasticis in Seminario sponte maneret, ac proinde eidem de quanto, quod alumni pro feriis discedentes percipiunt, nihil detrahi potuerit ad reparandum damnum bibliothecae illatum, eidem certa pars de quanto, quod alumnis pro calceamentis exsolvitur, subtracta sit et hoc modo libri supracitati excepto opere Drümelli, comparati extiterint; quod cum pro detractis Alumno Hankiewicz nuper e quanto pro calceamentis destinato 15 Fr. V. V. opus Drümelli comparandum esset, opus hoc id ipsum, quod Hankiewicz e bibliotheca accepit apud judaeum antiquarium inventum sit et hoc judaeus apud Hankiewicz se emisse pronuntiaverit, et Hankiewicz id fassus sit.

Cum itaque, Alumnus Michaël Hankiewicz, qui iam anno 827 ob frequentes absentias a collegiis et in specie ob absentiam a praelectionibus 20. Aprilis et 16. Maji ejusdem anni Decreto Rectoratus in facie omnium Alumnorum monitus, die 30. Novembris 827 poena triplicis abstinentiae propter calculum tertiae classis in examine privato ex Exegesi N. T. obtentum et die 16. Januarii 828 ob absentiam a precibus matutinis et missae sacrifico, tum 8. Januarii ob lusum chartifoliorum in Musaeo tempore vesperarum die 5. Januarii poena unius abstinentiae punitus, ob lusum chartifoliorum 5. Martii in Musaeo tempore silentii, monitus et Decreto Consistoriali dto 22. Martii 828 № 976 ad poenam aresti 10

horarum in domo correctionis luendam damnatus, non resipuerit, et iam anno scholastico currente, ideo quod 18. X-bris 828 lusu chartifoliorum silentium turbaverit, per Decretum, et propter abitum e correpetitione 29. Januarii a. c. Rectoratu admoneri debuerit, cum tandem idem alumnus in officiis religionis et in specie in absolvenda confessione negligens notetur, et libros bibliothecae Seminarii vendere non erubuerit, proinde V. Rectoratui Seminarii generalis ordinatur, ut memoratum Michaëlem Hankiewicz receptis ab eodem rebus aerarialibus e Seminario dimittat.

Quae ordinatio omnibus Alumnis in Musaeo congregatis promulganda, et de effectu Consisiorio relatio exhibenda est.

Leopoli die 11-a Aprilis 829. Michael Metropolita.

Понизше дописка: Promulgatum d. 21. Apr. 829.

S. Wisłocki.

На обороті дописки Ректорату: praesent. 20. April. 829. № 99.

Fiat sequens relatio:

./. Consistorium .'.

In fundamento decreti Consistorialis N-ro 11. Aprilis a. c. № 996. excessivus alumnus hujati Seminarii, Michael Hankiewicz, Dioecesanus Leopoliensis, Dogmaticus, die 21. Aprilis a. c. mane e Seminario dimissus est.

De quo Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio pro officioso usu humillime refertur.

Leopoli, die 22. Apr. 829. Dubowicki.

Ad

Illustrissimum ac Reverendissimum r. g. c. Metropolitanum Consistorium

Rectoratus Seminarii generalis refert ad Consistorialem N-ro 996 ex 829 de dimisso ex Seminario excessivo alumno, Michaële Hankiewicz.

Понизше адреса: a Consist. Metropol. r. g. c. Leopoliensi № 996 ex 829 Venerabili Rectoratui Seminarii Grlis r. g. c. Leop. Exoffo. hic loci.

Ч. 9.

Акт Ректорату з дня 18. IV. 1829 р. в справі провин 11 питомців.

Cum Alumni Seminarii Trusz Demetrius, Iarosiewicz Rhodianus, Kropelnicki Franciscus, Kałużniacki Benedictus et Maykowski Iosephus a precibus et Missae sacrificio se absentare soleant, et hoc ipso vilipensionem statutorum Seminarii

ostendant, cum porro iidem Anno currenti aliquoties monti, atque ob negligentiam in adimplendis officiis domesticis sententia Rectoratus, et quidem Trusz ob absentiam ab exercitio in sacris ritibus dto 16. 9-bris a. el. ad poenam unius abstinentiae a prandio —, Iarosiewicz ob neglectum in officiis divinis, dto 1. 10-bris a. el. ad poenam unius abstinentiae a prandio —, Kropelnicki propter negligentiam in sacris officiis, quatuor vicibus dto 15. 9-bris item 1. 16. 10-bris a. el. et. 2. Janu. a. c. ad poenam abstinentiae a prandio, Kałużniacki ob absentiam a divinis dto 15. 9-bris a. el. ad poenam unius abstinentiae a prandio et Maykowski ob emansionem a precibus et Missa dto 15. pariter ad poenam unius abstinentiae a prandio condemnati, — se non emendaverint: sed de novis repertis Trusz d. 2. m. c. a matutinis precibus et Missa emanserit — Iarosiewicz d. 2. m. c. tempore cantui praefinito cartifoliis luserit, et 12. ej. m. tempore Doctrinae Spiritualis in Dormitorio occlusus iacuerit — item d. 4. et 6. m. c. a matutinis precibus et Missa —, et. d. 5. ej. m. a precibus abfuit, Kropelnicki d. 4. m. el. ex Ecclesia finem vesperarum egressus per ambitus cursitaverit et 5. ej. m. a matutinis abfuerit, Kałużniacki d. 8. et 14. m. c. a matutinis precibus emanserit, et d. 12. ej. m. tempore, quo Vesperis interesse debuerat, in hortulo a postica parte Seminarii sito deambulare ausus sit —, denique Maykowski d. 13. m. c. precibus matunis et Missae sacrificio interesse neglexerit: proinde praesenti Decreto Rectoratus saepe citatis Alumnis non solum major diligentia in officiis domesticis, praecipue religioso-moralibus commendatur — verum quoque ad dandam promeritam poenam ob commonstratam eorum negligentiam Trusz Demetr., Iarosiewicz, Kałużniacki et Maykowski Ios. injungitur abstinentia a prandio d. 18. April. Jarosiewicz Rhod. et Kropelnicki Francisco bina abstinentia a prandio d. 18. 21. April. publice in Refectorio explenda — unaque Kropelnicki Francisco et Jarosiewicz Rhodiano significatur, [2] quod si nulla emendationis indicia praebuerint, altiori loco pro decernenda iisdem graviori poena deferentur. —

Alumni vero Hankiewicz Demetr., qui d. 2. Apr. a matut. precibus et Missa abfuit, Sabatowicz Nazarius, qui die 5. m. c. a repetitione Alumnis ordine diuino praescripta, etsi a respectivo Studiorum Praefecto vocatus emanere ausus est, — Mihijewicz, qui die 2. m. c. tempore, quo cantui interesse obligabatur, cartifoliis lusit — Dobrzański Ioannes, qui die 12. m. c. tempore, quo doctrinae spirituali attenta mente interesse debuerat, in Dormitorio occlusus iacuit —. Denique Gromowin Euthim. et Partycki Ios., qui

die 14. April. in repetitione provocati nihil se legisse dixerunt — ad poenam unius abstinentiae a prandio die 18. Apr. explendam condemnantur. Leopoli, die 15-a Aprilis 829.

Dubowicki Rector.

Ч. 10.

Дисциплїнарні акти пит. Ів Кисїлевського, Гавр. Глїбовицького, Влад. Паппа та Ів. Вишньовського з р. 1829.

N-ro 101 ex 829.

Metropolitanum Consistorium!

Alumni Seminarii Grlis, Auditores anni tertii et quarti Theologiae, iuxta adnexam sub ·/. in copia commemorationem a studiorum Praefecto Łuczakowski Rectoratui dto 21. Apr. N-ro 101 exhibitam, die 21. ej. m. ad indictas a respectivis Professoribus praelectiones publicas horis praefinitis e Seminario exiverunt, a quibus se dispensatos esse nescientes modo solito domum rediverunt, exceptis alumnis Kisielewski Joanne, Hlebowicki Gabriele et Papp Ladislao Pastoralistis, nec non Wiszniowski Ioanne Dogmatico —, qui ex aedibus academicis nulla petita venia contulerunt se ad urbem, et primum ante duodecimam horam meridianam —, ultimus eorum Wiszniowski Ioannes adeo ebrius, ut vix pedibus sustentaretur, ad Seminarium reduces observati extitere —; ac vel ideo ab exercitiis spiritualibus antimeridianis emanserunt, et praevaricationis illius statuti seminaristici, quo Alumnis durantibus magna hebdomade triduis Spiritus recollectionibus, omnis exitus est prohibitus, rei facti sunt, quae praevaricatio eisdem eo gravius imputanda venit: quod monitionum a Reverendissimo Domino Vicario Generali pridie universis Alumnis in Museo congregatis datarum immemores aperta insubordinati animi indicia, et vilipensionem disciplinae seminaristicae commonstraverint. —

Habita insuper ratione, quod in specie Kisielewski Ioannes Archidioecesanus a) teste Protocollo sessionis Rectoratus dto 16. 10-bris a. el. ob neglectum officiorum religioso-moralium poenam unius abstinentiae a prandio dederit, b) dto 30. Ianu. et. 16. Martii a. c. ob non absolutam in praescripta [2] serie sacram Confessionem monitus et ob negligentiam in adimplendis obligationibus domesticis abstinentia a prandio punitus fuerit —, c) dto 31. Mart. ob proterviam, inoboedientiam et irreverentiam erga studiorum Praefectum Polański commonstratam, nec non absentiam a precibus, Missae Sacrificio et silentiis poenam triplicis abstinentiae

a prandio sustinuerit — et d) die 31. m. el. a subsignato Vice Rectore de non absoluta sacra confessione, de insubordinato animo, atque negligentia in officiis domesticis monitus adjecta ea observatione: quod si se praecipue quoad primum punctum non emendaverit, facile evenire poterit, ut in fundamento subsistentium praescriptorum ab Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio e Seminario dimittatur —, proterve ac fervide reposuerit: „Co mi konsystorz, ieżeli mnie skrzywdzi — to ia póydę do Xięcia". —

Hlebowicki Gabriel Archidioecesanus teste Protocollo Sessionis Rectoratus dto 15. 9-bris a. el. propter absentiam ab exercitio in S. S. ritibus, a precibus et Missae Sacrificio abstinentia a prandio punitur —, dto 2. Janu. et 28. Febr. a. c. ob negligentiam in officiis religioso-moralibus monitus fuerit — et dto 16. m. el. propter fumationem herbae Nicotianae in Dormitorio, et commonstratam in sua justificatione desuper proterviam poenam triplicis abstinentiae a prandio subiverit. –

Papp Ladislaus Dioecesanus Premisliensis ob multiplicem neglectum officiorum domesticorum poena abstinentiae a prandio dto 15. 9-bris, 1. et 16. 10-bris a. el. adfectus, et [3] dto 15. m. c. monitus fuerit —, denique

Wiszniowski Ioannes, Archidioecesanus teste Protocollo dto 16. m. el. ob absentiam a precibus et Missa poenam abstinentiae a prandio subiverit.

Rectoratus Seminarii Grlis exhibendo desuper Illmo a Rmo Metrop. Consistorio relationem, ejus opinionis est, ut ad praecavendos in posterum similis disciplinae Seminaristicae, et subordinationis oppositos passus —, supracitati Alumni Kisielewski Ioan. Hlebowicki Gabr., Papp Ladisl. et Wiszniowski Ioan. tanquam protervi, insubordinati, atque disciplinae Seminaristicae impatientis animi e Seminario dimittantur.

Leopoli, d. 30. Apr. 829.

Sim. Wisłocki
V. R.

Ad
Illustrissimum ac Reverendissimum r. g. c. Metropolitanum Consistorium
Rectoratus Seminarii Grlis refert de excessivis ejusdem Seminarii Alumnis Kisielewski Joanne, Hlebowicki Gabriele, Papp Ladislao et Wiszniowski Ioanne cum opinione, ut e Seminario dimittantur.

II.

Commemoratio.

Accidit die 21-a Aprilis 829., ut Alumni Seminarii Grlis, Auditores Theologiae anni tertii et quarti, putantes futuras esse praelectiones, quas indictas fuisse a professoribus respectivis dicebant, ad collegia horis consvetis e Seminario exirent; rescientes autem scholas vacare, modo solito ad aedes Seminarii reversi sunt. Ex his autem:

1-mo Hlebowicki Gabriel Pastoralista segregans se a communitate sua, tribus quadrantibus pro duodecima solus redibat. In reditu observabatur a duobus Praefectis, Polański Thoma et Łuczakowski Elia, nec non a servo tunc portam custodiente: quam ob rem Hlebowicki requisitus, factum suum constanter negabat, imo et vocato servo, qui tardum ejus adventum in faciem eidem testaretur in pernegatione sua perstabat, donec tandem inquisitione pressus, rem agitatam fassus esset.

2-do Papp Ladislaus et Kisielewski Ioannes, iidem Pastoralistae a collegiis suis se separantes tardius, quam primus domum ambo redierunt, observati a supra fatis praefectis et servo. Papp, quidem deviationem suam fassus, veniam petivit, quae cum eidem gravibus ex causis negaretur: Doleo, inquiebat, quod veritatem sim professus; etenim juris regula prima est: Negare. Quaesitus autem a commemorante, quomodo id potuisset negare, cum a duobus praefectis et servo tarde veniens videretur, respondit: Potuissem me excusare, quod fuerim in praelectione ex litteratura polonica, cuius auditoribus adscriptus sum. —

Cum autem commemorans ultro opponeret: Resiire potuisset Rectoratus, num praelectiones e litteratura dicta habeantur, nec ne, reposuit Papp: Potuissem dicere, me expectasse praelectiones et sic expectando tarde veni, licet nullae erant praelectiones. — Tandem

3-o Wiszniowski Ioannes Dogmaticus non minus ac priores suum collegium relinquens ante horam 12. domum rediit adeo ebrius, ut vix pedibus sustentaretur: a puero in Seminario inserviente diceretur: Ależ to piany Xiądz. — et quidam Collegarum quaesitus, ubinam versaretur Wiszniowski, respondit: Taki piany, że ledwie osiedział przy stole, — to zgroza. — Hi omnes insuper a recollectione antemeridiana magna hebdomade haberi solita abfuerunt. De quibus Venerabili Rectoratui pro usu Officioso commemorat Elias Łuczakowski, Studiorum praefectus.

Leopoli, die 21-a Aprilis 829.

III.

Консисторія запитує дня 2. V. 1829 р. Ректорат в справі пит. Ів. Вишньовського.

N-ro 1219.

In adnexo communicatur V. Rectoratui Seminarii generalis explicatio Alumni Joannis Wiszniowski, pro eruenda hac circumstantia, quod idem cum quodam suo cognato die 21. Aprilis a. c. in dormitorio vinum biberit, tum pro exigenda ab eodem Wiszniowski solida explicatione, ubinam idem, et cum cujus permissione die 23. Aprilis a. c. die magno Jovis a meridie fuerit, siquidem a D. Canonico Czestyński et D. Professore Gierowski eadem die post horam quartam pomeridianam in platea Sykstuska solus visus erat.

His praehabitis relatio V. Rectoratus dto 30. Aprilis a. c. N-ro 101. solvitur. Leopoli, die 2. Maji 829,

Michael Metropolita.

На 4 стор. в горі: praesent. 10. Maji 829. №-o 119 а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.

N-ro 1219
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis

Exoffo. consignand. hic loci.

IV.

Окрема реляція Ректорату в справі пит. Вишньовського з дня 2. V. 1829 р.

N-ro 119.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolit. Consistorium!

Ad ordinationem Consistorialem dto 2-a Maji a. c. N-o 1219. circa readclusionem Communicati hisce refertur, quod Alumnus Joannes Wiszniowski, qui die 21-a Aprilis a. c. ante meridiem domum ebrius venisse a studiorum Praefecto Łuczakowski observatus est, ab eodem studiorum praefecto desuper eo tum quaesitus imprimis semet ebrium fuisse penitus negaverit, et tum nonnisi cum perspexisset effugium hoc plane non valere, in habitaculo Seminarii sub N-o 1. pro locatione Infirmorum adhiberi solito, vinum cum suo Cognato bibisse fassut sit, jam vero in remonstratione sua dto 30-a Aprilis Excellentissimo Domino Archipraesuli exhibita idem in dormitorio suo, nimirum sub N-o 28 accidisse asseverat, quod omnimo falsum est, etinim tunc temporis omnia

dormitoria et in specie illud sub N-ro 28 erant occlusa et claves apud studiorum praefectum Łuczakowski repositae erant, et [2] Wiszniowski clavim pro dormitorio aperiendo atque Cognato suo ibidem suscipiendo non petierat. Ast neque novum effugium ad culpam imminuendam adhibitum plus valet, praetermisso namque eo, quod Alumno Wiszniowski proprium sit mentiri, vagari et Superioribus resistere, neque enim prima jam nunc vice perversitatis hujus specimen dederat experientia praecedentium annorum idem attestante, studiorum praefectus Łuczakowski eundem ad Seminarium ocreis et palio luto infectis et vestimentis madidis redeuntem propriis oculis viderat, recte enim hacce die ante meridiem valde pluebat, cum interea Conscholares Ioannis Wiszniowski, ad quos idem provocat e collegio debito tempore revertentes sicco pede domum venissent. Quid quod et ipsimet hujus Classis Alumni Joannem Wiszniowski e civitate ebrium venisse testati sint?

Quod attinet circumstantiam alteram videlicet, quod magno die Jovis a Rndssimis Duobus Canonicis Czestyński et Professore Gierowski in platea Syxstuska observatus fuerit, factum hoc Joannes Wiszniowski pro more sibi recepto imprimis per omnia fortia, ut ajunt, negavit, deinceps vero paulum apud se recogitans explicationem desuper scripto exhibiturum se promisit, quae etiam reapse exhibit hic in adcluso substernitur.

Quo ad hancce explicationem Rectoratus Illmo ac Rndss. Metr. Consistorio refert, Alumnum Petrum Stefanowicz veritatem facti testari, atque id ultro observat Ioannem Wiszniowski anno elapso praeprimis ob malum in studiis profectum, qui etiam ad praesens non multo speratur e Seminario dimissum fuisse.

Leopoli die 2-a Maji 829.

Telichowski.

Ad Illustr. ac Rndss. Metrop. Consistorium
Rectoratus Semi. generalis
de Alumno Ioanne Wiszniowski necessaria
refert ad Ordinationem Consistor. № 1219/ex 829.

Ч. 11.

Внесок Ректорату з дня 23. VI. до Консисториї в справі зміни лїкаря дух. Семинариї.

N-ro 158.

Illm. ac Rndsmum Metropolit. Consistorium!

Chyrurgus Seminarii hujatis Cron ob provectam aetatem suam et debilem visum providendis Infirmis adeo impar est, ut com-

plures Alumni desuper multoties conquaesti et in specie Alumni Szczurowski Romanus et Zelechowski Aemilianus ratione medendi vulneribus, quibus fortuito oppressi sunt, atque iis Chyrurgus Cron nullam opem adferre noverat, auxilium Dni Professoris Wagner sua ex parte implorare coacti fuerint. Rectoratus Seminarii grlis Illmo ac Rndss. Consistorio Metropolitano haec eo fine refert, ut ratione constituendi alterius multo dexterioris in locum Dni Cron Chyrurgi necessaria benigne disponantur.

Leopoli, die 23-a Junii 829.

Telichowski.

Ad Illmum ac Rndsmum Metrop. Consistorium
Rectoratus Seminarii grlis
de inhabilitate hujatis chyrurgi Cron
necessaria refert.

Ч. 12.

Ректорат духовної семинариї в справі бранки питомців Івана Соневицького і Олекси Навроцького (27. VI. 1829 р)

1.

N-ro 161.

Hochwürdiges griech. kath. Metropolitan Consistorium!

Am 25-ten l. M. ergab es sich, daß die zwei hiesigen Seminariums Zöglinge Soniewicki Johann und Alexius Nawrocki Hörer der Philosophie im zweiten Jahrgang die sowohl von Seiten ihrer Verwendung, mit der ersten Fortgangsklasse durchgehends auch der zweite derselben Nawrocki im ersten Semester mit einer im gegenwärtigen zweiten Semester aber mit zwei Vorzugsklassen, als auch ihrer guten Aufführung wegen anempfohlen zu werden verdienen, von dem Commisair Zaiączkowski mittelst gewöhnlicher Bollets an die Person gerichtet vorgeladen bei der Polizey Direktion zu erscheinen, wie es schon ehedem viele Mahle geschah, ohne daß den Gegenstand, weßwegen sie dahin berufen werden, anzugeben oder das Rektorat in die Kenntniß des Gegenstandes vorläufig gesetzt zu haben. Sie giengen dahin mit Bewilligung der Rektorats ab, wurden aber von dannen durch den Polizey Revisor Haraszkiewicz, ohne es dem [2] Rektorat gemeldet zu haben auf den Assentirungsplatz in der Klerik abgeführt, wo sie alsogleich einer Revision unterworfen wurden. In Folge deren wurde der erste, nähmlich Johann Soniewicki untauglich befunden, der andere aber, Alexius Nawrocki assentirt, unter Militär-Escorte und großen Volksauflauf in das Seminarium zur Umkleidung gebracht,

und wieder fortgeführt; wo er sodann einen Beurlaubungspaß als Gemeiner des Löblichen kaiserlichen königlichen Infanterie Regiments Baron Bianchi auf der Stelle erhielt, welcher hier in Abschrift beigeschloßen wird. Das Seminarium [3] Rektorat setzt ein Hochwürdiges Metropolitan-Consistorium hievon in die Kenntniß mit der Bitte sich zur Befreyung des Zöglings Alexius Nawrocki, gnädig verwenden, wie es auch erwirken zu wollen, daß in Zukunft die Zöglinge von der Polizey Direktion nur durch das Rektorat belangt und der Gegenstand ihrer Belangung Demselben eröffnet werde.

Lemberg, den 27-ten Junii 829..

Telichowski.

An Ein Hochwürdiges griech.-kath.
Metropolitan Consistorium
Bericht des Grl. Seminariums Rektorats
wegen Aushebung des Zöglings Alexius
Nawrocki zum Militärdienst.

II.

Відповідь Консисторії Ректоратови з дня 30. VI. 1829 р.

N-ro 1954.

Ut relatio V. Rectoratus dtto 27. et praesentt. 29. m. et a. c. N-ro 161. de alumno, Alexio Nawrocki ad militiam accepto, horsum exhibita ad altiorem locum cum hujate intercessione promoveri valeat, necessaria sunt:

a) testimonia, etiamsi tantum in schedulis a D. D. Professoribus de progressu memorati Nawrocki in studio philosophico semestris praesentis II-di, et quoad annum primum studii philosophici, tum quoad primum semestre II-di anni studii philosophici specifica consignatio a V. Rectoratu subscribenda quoad classes, profectus e singulis materiis dicti studii a Nawrocki reportatas;

b) petitum ejusdem suprafati Nawrocki, quod optet liberari a statu militari, ad quem e Seminario acceptus est, in quo petito supplicans etiam se declarare debet, num propositum firmum habeat, statum sacerdotalem amplectendi, et si eliberationem petitam nanciscetur, studio theologico operam navandi.

Hoc itaque a V. Rectoratu medio suppletoriae relationis horsum citra omnem moram exhibenda sunt, cum observatione

num saepedictus Nawrocki, in Seminario hucdum commoretur et sustentetur. Leopoli. die 30. Junij 829.

Barwiński.
Grlis Vrius

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesent. 30. Junii 829 № 163. а понизше адреса:

a Consistorio Metropol. r. g. c. Leop.
N-ro 1954.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis. —
consignand.
Exoffo. hic loci.

III.

Друге письмо Ректорату з дня 7. VII. 1829 р.

N-ro 163.

Hochwürdiges griech. kath. Metropolitan
Konsistorium!

Im Grunde der Consistorial Verordnung vom 30-ten Juni l. J. Zahl 1954 mit Bezug auf den hierortigen Bericht vom 27-ten Juny l. J. Zahl 161. wird der Gesuch des zum Militair ausgehobenen hiesigen Zöglings Alexius Nawrocki, der noch immer im Seminario ungestört und auf Kosten des Religionsfonds unterhalten wird, um Befreyung von der Militär Widmung sammt den Zeugnißen über dessen Fortgang in den Studien während seines zweijährigen Aufenhaltes im Seminario, die aber dem Bericht vom 27-ten Juni l. J. Z. 161. wegen der damals nicht beendigten Prüfungen für das gegenwärtige zweite Semester nicht beigeschloßen werden konnten, Einem Hochwürdigen Metropolitan Consistorio in der Anlage mit dem Bemerken unterlegt, daß der besagte Zögling Alexius Nawrocki nur mit einer einzigen zweiten Klasse aus der reinen Elementar-Mathematik im zweiten [2] Semester 828 erscheint; welcher Umstand nicht den Mangel an Verwendung, oder Mittelmäßigkeit seines Talents zuzuschreiben ist, welches schon daraus ersichtlich wird, daß derselde im laufenden Schuljahr 829 aus allen Lehrgegenständen die erste Classe in der Ordnung erhalten habe; so wie die reine Elementar-Mathematik für einen geistlichen Candidaten nie als ein Hauptgegenstand anzusehen ist.

Das Seminariums-Rektorat schreitet für den Zögling Alexius Nawrocki bei Einem Hochwürdigen Metropolit. Consistorio in Ehr-

furcht und bittet Wohldasselbe in Gnaden berücksichtigen zu wollen, daß derselbe

a) in den Studien einen hinlänglichen und den allerhöchsten und hohen die Seminariums Zöglinge angehenden Verodnungen [3] entsprechengen Fortgang gemacht, in den Sitten während seines zweyjährigen Aufenhalts dahier sich recht gut verhalten und auf seinen Vorhaben beharrenden theologischen Studien sich widmen zu können, dann b) weil widrigenfalls die für ihn ausgelegten Kosten für den Religionsfond verloren gingen.

Lemberg, den 7-ten July 829.

Telichowski.

An

Ein Hochw. gr. kath. Metrop. Consistor.

das Grl. Semin. Rektorat schreitet um eine Befreiung des Zöglings Alex. Nawrocki von der Militär Widmung.

Брулїон пис. на 3 стор. folio.

Ч. 13. № 249 a. 829.

Зарядженє Митр. Мих Левицького в справі викладів педаґоґії, господарства і польського письменства з дня 12. IX. 1829 року.

№ 2803.

Series plurum annorum docuit, quod Alumni Seminarii generalis, secundi anni philosophiae auditores, qui praelectiones e paedagogia integro anno frequentarunt, et auditores Theologiae, qui se cathalogis pro oeconomia rurali, et literatura polonica inscripserunt, examina ex his objectis non absolverint, et mulli eorum sub praetextu frequentationis praelectionum ex his materiis, cursitantes tantum per urbem observati fuerint.

Ad manutenendum itaque in Seminario debitum ordinem et ad obviandum practicatis hucusque divagationibus et cursitationibus statuitur, ut abhinc, studium paedagogiae ad secundum theologiae annum, studium autem oeconomiae ruralis et studium literaturae polonicae ad quartum theologiae annum restringantur; adeoque ad frequentandum studium paedagogiae tantum alumni secundi anni theologi, ad literaruram autem polonicam prouti etiam et oeconomiam ruralem alumni quarti nonnisi anni theologi admittantur.

Itaque V. Rectoratus Seminarii hanc ordinationem pro norma alumnis publicabit, et non tantum sedulo invigilabit, ut Alumni his objectis operam navantes respectivas praelectiones diligenter

frequentent, sed etiam finitis examinibus semestralibus de progressu eorum Consistorio referet. — Leopoli die 12. 7-bris 829.

Michael Metropolita.

Publicatum d. 28-bris 829.

Sim. Wisłocki.

На 2 сторонї в горі дописка: Praes. 24. 7-bris 829 № 249. а понизше: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 2803. Venerabili Rectoratui Seminarii Grlis r. g. c. Leopoliensis hic loci Exoffo.

Ч. 14.

Зміна в Ректоратї наслїдком недуги рект. о. Дубовицького (акт з дня 15. IX 1829 р.)

№ 129.

Cum Rendmus Dnus Custos Archicathedralis et Seminarii Rector sinistra valetudine affectus ipsemet in votis habeat, ut ab officiis Rectori Seminarii incumbentibus sublevari et deinceps majori cum facilitate recuperandae valetudini incumbere valeat: proinde conformiter huic desiderio dispensamus Eum provisorie ab officio ad intervallum unius mensis, et disponimus sub eodem D. D. Vice-Rectoribus Seminarii, quorum officii alioquin est, loco Rectoris impediti aut infirmi negotia Seminarii gerere, ut

1) D. Vice Rector Simeon Wysłocki omnia negotia, quae disciplinam Seminarii concernunt, in se suscipiat, eademque integre, et in toto eorumdem complexu loco Rendmi Rectoris gerat, ut porro

2) D. Vice Rector Telichowski in omnibus illis negotiis, quae oeconomiam Seminarii et manipulationem Cassae respiciunt, Rendmo Rectori ad secuturam aliam dispositionem, juvamen praestet, et in specie quo magis securitati pecuniae in Cassa reperibili provideatur, non tantum omnibus solutionibus, quae ex Cassa Seminarii fiunt, semper intersit, sed insuper etiam, clavi unae ipsius Cassae in manibus Dni Rectoris, et clavi secunda in manibus Oeconomi Swidzinski ulterius relicta, tertiam clavim, qua nimirum janua Conclavis ubi Cassa deposita est, reseratur, D. Vice Rector Telichowski apud se conservet. —

De hoc itaque praedictos D. D. Vice Rectores pro notitia et directione eo addito informamus, quod de praemissis sub eodem relatio Excelso Regnorum Praesidio exhibita sit, quodve iidem D. D. Vicerectores postquam ea, quae praedicto modo disposuimus, in effectum deducta fuerint, Nobis relationem praestare debeant.

Leopoli, 15. 7-bris 829.

Michael Metropolita.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. die 15. 7-bris N-ro 238. а понизше адреса:

ab Ordiniatu Metropol. Leopoliensis
Ad
Adm. Rdos Vice Rectores Seminarii generalis
Wisłocki & Telichowski
Exoffo. hic loci.

Ч. 15.

Зміна лїкаря духовної Семинариї, переведена дня 23. IX. 1829 р.

N-ro 2871.

Excelsum C. R. Gubernium dto 1. m. et a. c. N-ro 50701 significavit Consistorio huic, quod et perceptus Protomedicatus affirmaverit, pensione provisum Cyrcularem Chyrurgum Joannem Cron ob provectam aetatem et delibitatum visum non esse amplius idoneum ad operationes chyrurgicas in Seminario Generali praestandas et ipsemet hic Chirurgus id ipsum fassus sit; quod itaque C. R. Gubernium memoratum Cron a praestandis operationibus chyrurgicis in Seminario Generali mediante adnexo hic decreto liberaverit et hasce exercendas Professori Benedicto Wagner medio ulterius pariter hic adnexi Decreti praecommiserit.

Ordinatur itaque V. Rectoratui, ut adnexa haec Decreta utrique respective, insuper autem Benedicto Wagner etiam Notam taxalem hic adjacentem admanuet, et postquam prior munus suum exercere cessaverit et alter hocce fungi inchoaverit, diem, quo id factum fuerit, Consistorio indicet, pro ulteriori hinc ad C. R. Gubernium facienda intercessione, ut ab indicata die systemisata pensio priori limitari, posteriori vero assignari valeat. Leopoli die 23. 7-bris 829.

Michael Metropolita.

Акт пис. на 1 сторонї. На 4 сторонї дописка: Praesent. die 24. 7-bris 829. N-ro 250. понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi. N-ro 2871.

Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis
consignand.
Exoffo. hic loci.

Ч. 16.

Перемиський епіскоп Ів. Снїгурський боронить своїх прав супротив Ректорату духовної Семинариї (24 IX. 1829 р.)

N-ro 1799.

Relationes Venerabilis Rectoratus de locatione in Seminario Dioecesanorum Nostrorum dto 18-a m. c. ad N-ros 213 et 214 horsum exhibitae ea cum adnotatione sumuntur pro notitia, quo passus in spontanea repudiatione a Seminario suscepti a Nobis Candidati Alexandri Kmicikiewicz commonstratus, eo minus probari queat, et in futurum a similibus eo magis abstinendum sit: ac electio et susceptio Candidatorum ad Seminarium exclusive ad Ordinariatum, et locatio susceptorum in Seminario nonnisi, seu exequutio Ordinationis de suscipiendis Candidatis ad Seminarium editae, servatis de lege servandis ad V. Rectoratum Seminarii pertinet, salva pro eodem libertate: si quae impedimenta, quoad locationem alicujus Candidati in Seminario viderit, eadem respectivo Consistorio indicandi, et interea, donec desuper resolutio Consistorialis devoluta fuerit, quaestionis locationem in Seminario suspendendi.

Premisliae die 24-a Septembris 829.

Ioannes Eppus.

Акт пис. на 1 стор. folio. На другій дописка: Praes. d. 5. 8 bris 829 N-ro 267. а понизше адреса:

a Consistorio g. c. Premisliensi
N-ro 1799
Venerabili Rectoratui
Seminarii generalis
rit. gr. cath. consignand.
Exoffo. In stricte offsis.
Leopoli.

Ч. 17

Відповідь ректорату духовної Семинариї в справі питомця. Петра Стефановича, посудженого о знущанє над підданими (30. X. 1829 р.).

N-ro 310 ex 829.

Nota.

In Erledigung des von dem Wohllöblichen k. k. Kreisamte unterm 25-ten 8-ber l. J. Zahl 13.870 anher erlaufenen Auftrages beehrt man sich bekannt zu geben, daß dem Peter Stefanowycz,

Zögling des g. k. Seminariums, welchem und über eine von demselben an mehreren Ostrower Unterthanen verübten Mißhandlung einvernehmen zu werden, sich vermög des gedachten kreisämtlichen Auftrages, den 6-ten 9-ber l. J. bey Einem Wohllöblichen k. k. Kreisamte zu melden hat —; sey am 23. l. M. im Grunde der vom Hochwürdigen g. k. Metropolitan-Konsistorium unterm 21. 8-ber l. J. Zahl 3156. ertheilten Erlaubniß auf zweymonatliche Cur zu seinen in Kutkorz Złoczower Kreises ansässigen Eltern verreist.

Lemberg, am 30. 8-ber 829. Simeon Wisłocki.

An Ein Wohlöbliches k. k. Lemberger Kreisamt.

Ч. 18.

Акт з дня 2. X. 1829 р в справі провини пит. Якова Дрогомирецького.

N-ro 261. ex 829.

Consistorium Metropolitanum!

Drohomirecki Iacobus Seminarii grlis Alumnus Archi-Dioecesanus, Theologiae Anni tertii Auditor, d. m. el. a meridie sine palliolo Seminaristico spatiatum cum respectiva classe exiens, in reditu domum a communitate segregatus, solus, prout a Reverendissimo Dno Vicario Generali (cui obviam venit) observatus extitit, condiscipulos suos antecurrendo revertebatur. Ad rationem temerarii hujus passus contra legem Instituti universis Alumnis multoties promulgatam, qua exitus sine palliolo, et segregatio in exitu a classe sua eisdem est prohibitus — dandam vocatus: ipsemet admissum illud malefactum suum fassus est, et emendationem solenniter adpromisit.

Rectoratus Seminarii Gralis ductus consideratione memoratum Alumnum Drohomirecki notatum non esse, et expositi eidem delicti poenitere, decrevit: ut tam ad manutenendam disciplinam domesticam, et Alumnos in praescripto ordine continendos, quam etiam ad praestandam ex parte toties dicti Alumni pro admissa ejusdem deviatione satisfactionem —, publicam coram universis in Museo congregatis Alumnis admonitionem sustineat. —

Quam sententiam Rectoratus in prae- [2] -fatum Drohomirecki latam sub die hodierna media duodecima hora meridiana effectui datam esse Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio pro officiosa notitia humillime refertur. —

Leopoli, die 2. 8-bris 829.

Sim. Wislocki.

Ad Ilustrissimum ac Reverendissimum r. g. c. Metropolitanum Consistorium

Rectoratus Seminarii Grlis refert Drohomirecki Jacobum ejusdem Seminarii Alumnum pro delicto eidem intus exposito publicam admonitionem sustinuisse.

Ч. 19.

Ректорат до Консисториї в справі провини пит. Івана Ганкевича (12. X. 1829).

I.

N-ro 283 ex 829.

Ilustrissimum ac Reverendissimum Metropol. Consistorium!

Alumnus Archidioecesanus Theologiae anni 3-ii absolutus Auditor, Ioannes Hankiewicz die 2-da Octobris a. c. e feriis scholasticis Leopolim rediit, die et nocte in urbe extra Seminarium transigendo die primum 6-a Octobris mane Rectoratui semet insinuavit, atque testimonium Infirmitatis, quod circiter 26-m 7-bris sonat, produxit. In fundamento adducti testimonii a Rectoratu inscriptus et ad insinuandum se respectivo D-no Professori remissus est. Ast die hesterna idem Hankiewicz nunciavit Rectoratui, se tametsi collegia frequentaverit (quod Alumni suae classis caeteroquin bene morati et Ductores in Seminario constituti testantur) respectivo Professori nec intimasse adventum suum, nec Cathalogo inscriptum esse, petiitque fieri a Rectoratu intercessionem ad Directoratum facultatis theologicae eo fine, quatenus Cathalogo Auditorum anni 4-ti inscribi permittatur, quod Rectoratus Semi- [2] -narii penes adclusionem testimonii infirmitatis ab Alumno Hankiewicz producti sub hodierna die praestitit. Rectoratus Seminarii Grlis haec ad notitiam Illustrissimi ac Reverendissimi Metrop. Consistori defert, atque opinatur, Alumnum, Ioannem Hankiewicz tum pro eo, quod semet debite insinuare neglexerit, quam etiam pro eo, quod tribus diebus ac noctibus extra Seminarium manserit, promereri, cui poena aresti horarum octo injungatur.

Leopoli die 12. Octobris 829.

Telichowski.

II.

Відповідь Консисториї з дня 24. X. 1829 р.

Resolvendo relationem V. Rectoratus dto 22. m. et a. c. N-ro 283. ordinatur Eidem, ut conformiter hujati ordinationi d-to 12. Maji 288. N-ro 1393 locale in aedibus Seminarii ad poenam aresti ab

Alumnis sustinendam determinet, Alumnum Hankiewicz Joannem propositae poenae subjiciat, et de resultate horsum referat. Leopoli die 24. 8-bris 829.

Michael Metropolita.

На другій стороні дописка Ректорату: Praes. d. 13. 9-br. 829. N-ro 333. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi
N-ro 3089
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis
consignand.

Exoffo. hic loci.

III.

Повідомлене ректорату з дня 29. XI. 1829 р.

Consistorium Metropolitanum!

Rectoratus Seminarii Grlis Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio pro officiosa notitia humillime refert, Hankiewicz Ioannem Alumnum eo, quod post tardum reditum suum e feriis magnis Leopolim tribus diebus ac noctibus extra Seminarium peractis, primum quarta die Rectoratui se insinuavit, et adventum suum, tametsi collegia publica aliquot iam dies frequentaverit, respectivo Professori indicare neglexerit, propositam a Rectoratu poenam octo horarum aresti in conformitate consistorialis ordinationis dto 24. 8-bris a. c. N-ro 3089 die 26. m. c. a $^1/_4$9 hora antemeridiana ad $^1/_2$5 meridianam in aedibus Seminarii sub N-ro 1. in pane et aqua sustinuisse.

Leopoli, die 29. 9-bris 829.

Simeon Wisłocki.

Ad
Illustrissimum ac Reverendissimum r. g. c. Metropolitanum
Consistorium
Rectoratus Seminarii Grlis refert ad Consistorialem
N-rum 3089 ex 829. Hankiewicz Joannem Alumnum poenam
aresti octo horarum d. 26. m. c. sustinuisse.

Ч. 20.

Перемиський епископ о. Іван Ступницький в справі питомця Мартина Кишака (17. X. 1829 р.).

N-ro 167/pr.

Relationem Venerabilis Rectoratus de 23. Septembris a. c. Illustrissimo ac Reverendissimo Consistorio Metropolitano exhibi-

tam, Nobisque pro usu officii comunicatam eo resolvimus: Alumnus Dogmaticus Diocesanus Noster Martinus Kiszak eo gravius praevàricatus est, quod recognita a Superioribus probataque bonitate jusculi Barszcz vocitati coram Superioribus comparens cum despectu debito eorum authoritati omnimodo reverentia, temerariis et petulantibus expressionibus uti ausus est. Passum itaque hunc Alumni Martini Kiszak severe reprobamus, atque fine coërcendae ejusmodi insolentiae decernimus, ut Alumnus hic carentiae duorum ultimorum ferculorum in prandio proximae diei Domini subiciatur. Significandum insuper Alumno Martino Kiszak, quod nisi abhinc emendatus fuerit moresque cultos et statui spirituali conformes prae se tulerit, ex Seminario dimittetur, quo in casu praeter jacturam fundi sustentationis eum sors lectionis ad militiam manet.

Decretum hoc Venerabilis Rectoratus Alumnis Theologis sub tempus proximae congregationis promulgabit, ac de effectu dispositorum Illustrissimo et Reverendissimo Consistorio Metropolitano nec non Consistorio Nostro referet.

Leopoli die 17. Octobris 1829. Ioannes Eppus.

Акт пис. на 1 стор. folio. На четвертій стороні в горі записка: praesentt. 20-a Octobris 829 N-ro 298. Понизше адреса: Ab Ordinariatu Gr. Cath. Premisliensi. N-ro 167/pr.

Venerabili Rectoratui
Seminarii Generalis Leopoliensis r. g. c. consignandum
Exoffo.

Ч. 21.

Заряджене молитов в цїли відвернення холєри (16 XI. 1829 р.).

N-ro 3431.

Excelsum C. R. Praesidium dto 12. m. c. № 8583 significavit, quod pestis limitibus Galiciae et Bukovinae appropinquaverit.

Providentiae profecto Divinae in acceptis referendum venit, quod horrendum istud malum territorium Galiciae et Bukowinae hucusque adhuc non attigerit. In omnipotenti DEO spes ultioris etiam salutis omnino quidem collocanda, sed simul quoque infinita Bonitas Ejus corde contrito et enixis orationibus deprecanda est, ut misereatur populorum suorum et imminens illud malum omnipotente Dextera sua a domicilliis nostris avertat. —

Quapropter Rectoratui Seminarii commendamus, ut post acceptam praesentem ordinationem et quamdiu periculum imminentis pestis duraverit, omni die Dominico et Festo in Li-

turgiis Sacris collectas, за всякое прошеніє adhibeat, finito vero missae Sacrificio post orationem заамвонная dictam, Sacrosanctam Eucharistiam in Altari magno Sollenniter exponat, cum alumnis flexis genibus ter Pater noster & c. et Deipara Virgo & c. adjecto hymno „sub Tuum Praesidium confugimus & c. recitet, deinde solitas Supplicationes decantet, et cum S. Eucharistia universis alumnis benedicat; insuper autem universos alumnos hortetur, ut pro impetranda Omnipotentis protectione ab imminenti illa clade singulis diebus privatim etiam enixas orationes ad Deum fundant, et quod ad promerendam Omnipotentis misericordiam omnino necessarium est, peccatorum suorum reminiscantur, poenitentiam agant, et vitam praeceptis religionis conformare studeant. —

Leopoli die 16-a 9-bris 829. Michael Metropolita.

Низше дописка: publicata est haec ordinatio alumnis die 19. 9-bris 829.

Акт писаний на одній стор.; на 2 ст. в горі: Praes. d. 17. 9-bris 829 № 337; понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 3431. Venerabili Rectoratui Seminarii Grlis r. g. Leopol. Exoffo hic loci.

Ч. 22.

Ректорат до Консисториї в справі карцеру для питомців.

N-ro 356/829.

Metropolitanum Consistorium!

Satisfaciendo ordinationibus consistorialibus dto 12. Maji et 24. 8-bris a. c. N-ro 1393. et 3089. quibus Rectoratui ordinatur, ut locale in aedibus Seminarii ad poenam aresti ab Alumnis sustinendam determinet, Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio humillime refertur; quod opinione Rectoratus Alumni poenam aresti tempore aestivo in cella tractus superioris sub N-ro 34. —, tempore vero hyemali, cum in mentionata cella fornax, quae ibidem adaptari nequit, non reperiatur, et aliud cubile fornace provisum et ad quaestionis finem aptum praesto non habeatur —, in cubiculo sub N-ro 1. (Sprechzimmer) sustinere possint.

Leopoli d. 30. 9-bris 829. Sim. Wisłocki.

Ad

Illustrissimum ac Reverendissimum r. g. c. Metropolitanum Consistorium

Rectoratus Seminarii Grlis refert ad consistorialem N-rum 1393. et 3089. de locali in aedibus Seminarii ad poenam aresti ab Alumnis sustinendam derminata.

Рік 1830.

Ч. 23.

Ректорат дух. Семинариї доносить дня 6. III. 1830 р. Митр. Конситориї про поступи питомців в першім семестрі 1829/30 рік.

N-ro 111.

Consistorium Metropolitanum!

In adnexo sub ·/. substernuntur Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio Tabella individualis, exhibens Classes progressus in studiis litterarum ab Alumnis Seminarii Grlis ad utramque Dioecesim pertinentibus in Examine primo semestrali anni scholastici 1830 reportatas, pro officioso usu, ea cum observatione, quod

a) inter alumnos Numero 193 in adjacente Tabella individuali indicatos et nuper elapso primo semestrali examini subjectos, 147 Alumni partim in Classem progressus primam, partim Eminenter primam referri meruerint, quod

b) 36 Alumni obloquente acclusa sub signo ·/. Consignatione specificati, inter quos etiam Nowakowski Antonius sub positionali N-ro 155 occurens ex historia universali calculo Classis tertiae notatus reperitur, a philosophico Studiorum Directoratu obtinuerit licentiam sinistras progressus Classes cum fine currentis Anni scholastici reparandi; quam ob causam, quam etiam ob respectum bonae eorundem in Seminario comportationis Rectoratus apud Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium suos interponit partes, quatenus ad 8-vam Septembris a. c. qua terminum ad examina iteranda praefixum beneficio fundi foui valeant. — quod

c) Androchowicz Michaël, sub N-ro positionali 57. ob gravem et diuturnum morbum, quo [2] adhuc detinetur, examen e Archaelogia, quod brevi est depositurus, noudum absolverit; quod

d) Żelichowski Aemilianus sub № 193, qui iam ultra annum in Seminario aegrotat, ac vel ideo nullum examen fecit, conformiter ordinationi Consistoriali dto 30. Januar. a. c. N-ro 247. separata exhibebitur Relatio, quam primum D. Gerbl medicus super causa et genere infirmitatls memorati Żelichowski opinionem suam in scriptis depromptam hujati Rectoratui anteponat.

Quod denique

e) provocando se ad hujates Relationes dto 21-a. 22-a Februarii et 3-a m. el. a. c. N-ro 82. 88 et 99 Bazylewicz Mi-

chaël sub N-ro posit. 165., Szaszkiewicz Martianus sub Numero posit. 186 et Czwartacki Theodorus sub № posit. 168 ob immoralitatem e Seminario dimissi, jam vero Rypiński Joannes sub № posit. 130, Sochocki Josephus sub N-ro posit. 133. ob malum in studiis progressum ex eodem Seminario proprio motu egressi sint.

Leopoli die 6-a Martii 830.

Ad Illustrissimum ac Reverendissimum r. g. c. Metropolitanum Consistorium Rectoratus Seminarii Grlis exhibet Tabellam individualem Alumnorum ejusdem Seminarii primo Semestri Anni scholasticici 830.

Ч. 24.

Митрополит заряджує дня 27. II. 1830 р. прийняте нових питомців на місце Маркіяна Шашкевича і товаришів, прогнаних з дух. Семинариї.

N-ro 593.

Cum post exitum e Seminario Generali Rypiński Joannis et Sochocki Josephi, nec non post dimissionem Pawłowski Stephani, Bazylewicz Michaëlis, Szaszkiewicz Martiani et Czwartacki Theodori, sex stalla pro hujate Archidioecesi vacent, Candidati autem, Okuniewski Daniel, quarti anni Theologiae Auditor, tum Bałtarowicz Michael et Paczowski Joannes primi anni Theologiae auditores pro susceptione ad Seminarium qualificati sint, idcirco committitur V. Rectoratui Seminarii, ut memoratos tres Theologiae Auditores, quorum petita testimoniis instructa sub ·/. acclunduntur, quoad eorum statum sanitatis per D. Physicum Seminarii revideri curet, et postquám sani adinventi fuerint, eosdem ad Seminarium suscipiat, et de peracto circa reaclusionem communicatorum, nec non acclusionem arbitrii medici horsum referat.

Quoad reliqua tria vacantia stalla subseque V. Rectoratui necessaria significabuntur. Leopoli die 27. Februarii 830.

Michael Metropolita.

На 4 сторонї в горі дописка: Praesent. d. 18. Mart. 830. N-ro 133., а понизше адреса:

A Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
№ 593.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis
Exoffo. consignand. hic loci.

Ч. 25.

Ректорат духовної Семинариї боронить ся (дня 23. IV. 1830) перед замітами прогнаного питомця Теодора Чвартацького.

№ 160.

Illm. ac Rndsm. Metrop. Consistorium!

In sequelam Ordinationis Consistorialis dto 20-a Martij a. c. № 802 ad remonstrationem dimissi e Seminario Alumni Theodori Czwartacki circa readclusionem Communicati sub ·/. humillime reponitur totam hanc scriptionem mendacem redolere animum cupidum vindictae, quam Czwartacki de Vicerectore Telichowski Stephano sumere intendit propterea, quod nonnisi eo instigante semet e Seminario dimissum esse falso praesumat.

In specie vero respondet Rectoratus,

quod eorum, quae puncto secundo remonstrationis continentur sensum nullatenus capiat, nec mentem Theodori Czwartacki assequatur;

b) Ea, quae puncto tertio ponuntur, odium in Vicerectorem Telichowski manifeste produnt et falsa sunt; Czwartacki namque nullos unquam Alumnos, quos per cauponas vagari noverat, Rectoratui indicavit, nec eos alumnos Theologos, qui benevolentia [2] Vicerectoris Telichowski confici eundem ad domum propinatoriam quadam vice deduxisse in sua remonstratione perhibentur nominat et quaecunque maledicta homo perversae indolis, cujus malitia aetatem ipsam longe sùperat in Vicerectorem Telichowski conjicit, nominatim criminatio conniventiae ad cursitationem Alumnorum per popinas, insana et niquissima convicia in eundem Vicerectorem sunt.

Fatetur quidem Czwartacki se una vice domum propinatoriam intrasse, ast non una solum vice, pluries id fecit, neque attentionem Rectoratus effugit, in omni tamen casu pro more sibi recepto et factum ipsum, vel si illud absolute negare non poterat, praestitam tamen sibi per aliquem Alumnorum societatem per omnia negavit, neque ullo modo eo deduci unquam poterat, ut socios indicaret.

Quod si vero aliquem Alumnorum domus cauponis divertere contigerat, Rectoratus eo tum juxta praescripta semper processit. Denique

c) Criminatio nonnullorum Alumnorum puncto quarto remonstrationis a Theodoro Czwartacki videlicet, quod iidem talari alumnorum vesti civili superinduta domo exiverint, veste talari deinceps apud amicos depositas cauponas frequentaverint oppido falsa

est, praeterquam enim quod Czwartacki nullos Alumnos criminis objecti reos adducat etiam vestis saecularis hoc modo con- [3] structa est, ut talari Alumnorum veste superinduta nunquam plene tegi possit, nam limbus collaris (kołnierz) vestibus civilibus (Kaputröcke) forma consveta adplicari solitus super vestem alumnaticam semper prominebit, nisi Alumni eundem limbum forsan abscindere voluerint, ast tum vestis ipsa nullius usus foret.

Rectoratus studiose in vitium illud Alumnis objectum inquisivit, ast nullo facto probatum adinvenit, ipsemet Theodorus Czwartacki in abitu suo e Seminario coram vicerectore Wisłocki id nonnisi recognovit se audivisse, dum Alumnus Andreas Tomicki sub secreto Josepho Lewicki e Bołszow dixerat: nonnullos Alumnos veste mutata excurrisse domo; quod adcitati statim mox nominati Alumni Theodoro Czwartacki in oculos negarunt, nullam unquam hujus rei mentionem fuisse contestantes, cui testimonio plurimi bonae spei et indolis Alumni Philosophi hacce in causa vocati accesserunt assecurando id, quod a Czwartacki contenditur ab illo confictum, revera autem non evenisse.

Leopoli, die 23-a Aprilis 830.

(Акт без підпису писаний рукою віцер. Телїховського.)

Ч. 26.

Заряджене Митрополита з дня 27. III. 1830 р. в справі трех питомцїв, що виказали лихими поступами в науцї.

№ 933.

Resolvendo relationem V. Rectoratus Seminarii dtto 6. m. et a. c. N-ro 111 medio cujus tabella individualis de progressu Alumnorum in studiis primo Semestri a. c. commonstrato exhibita est, et alteram dtto 25. m. et a. c. № 146 in eo horsum factam, quod Ioannes Buczacki examen ex historia universali cum profectu primae classis suppleverit, significatur Eidem,

a) id sumi ad notam, quod 146 Alumni examina semestralia bene absolverint, atque ordinatur ut

b) Alumnos, qui in his examinibus secundas classes obtinuerint, nomine Consistorii moneat, ut majori diligentia studiis incumbant et malas illas classes emendare satagant, utve

c) Alumnos secundi anni philosophiae auditores, Lotocki Iosephum et Woliński Iosephum, qui e tribus objectis secundam classem habent, et juxta relationem V. Rectoratus dtto 6. m. et a. c. № 112 horsum exhibitam, non ob talentorum sed diligentiae defectum in tres secundas classes relati sunt, nec non Nowakowski

Antonium, qui ex historia universali calculo tertiae classis notatus est, et in fundamento ordinationis gubernialis dto 19. Aprilis 823. № 20366 emanatae, hinc dt° 10. Maji 823 № 1020 V. Rectoratui intimatae, in Seminario manuteneri nequit — receptis ab illis rebus aerarialibus e Seminario illico dimittat, et de peracto horsum referat.

Caeterum V. Rectoratus Seminarii informatur, relationem suam de alumno Sierociński in Seminario retinendo, Consistorio Premisliensi pro necessariis resolvendis esse resignatam.

Denique adurgetur Rectoratus ut de infirmo Emiiano Zelichowski demandatam in sequelam decreti gubernialis dto 14. Januarii a. c. № 71220 medio Consistorialis Intimati dto 30. Ianuarii a. c. № 247 relationem absque ulteriori mora exhibeat.

Leopoli die 27. Martii 830.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. die 5-a Aprilis 830 № 166 а понизше адреса:

a Consistòrio Metropol. r. g. c. Leopoliensi
№ 933.
Venerabili Rectoratui
Seminarii Grlis
r. g. c. Leopoliensis

Exoffo. hic loci.

Ч. 27.

Митрополит подає дня 1. V. 1830 р. до відомости Ректорату декрет Цїсаря в справі питомцїв, прогнаних з духовної Семинариї.

N-ro 1244.

Excelsum C. R. Gubernium dto 3. Aprilis a. c. N-ro 18773 in fundamento decreti alto aulico Studiorum Commissionis dto 13. Februarii a. c. N-ro 688 adaperuit Consistorio huic, quod S-a Majestas altissima decisione sua dto 31. Januarii a. c. statuere dignata sit, ut Alumni ob quamcunque deviationem e Seminario dimissi a frequentandis in futurum studiis theologicis excludantur.

Committitur itaque V. Rectoratui Seminarii Generalis, ut convocatis universis Alumnis ad Musaeum, altissimam hanc decisionem notam reddat, et eosdem moneat, quatenùs statutis Seminarii convenienter se gerant, et omnia sedulo vitent, quae dimissionem e Seminario causare possent.

Leopoli die 1. Maji 830.

Michael Metropolita.

Понизше записка:
Publicat(um) universis Alumnis
die 16-a Maji 830.

St. Telichowski
Vicerector.

Republicavit universis Alumnis
d. 3. Febr. 831.

Dębicki
V. R. gl.

folio. на сїрім папері. На другій стороні в горі:
praesent. 11. May 830. N-ro 225.
Низше: A Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 1244.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis. r. g. c. Leopoli
Exoffo. consignand. hic loci.

Ч. 28.

Митрополит дня 15. V. 1830 р до Ректорату в справі питомцїв, що виказали ся лихими поступами в церковнім співі.

Quoniam e Consignatione a V. Rectoratu medio relationis dto 14. m. et a. c. N-ro 223. horsum submissae apparet, quod Alumni:

Bałtarowicz Michael
Hankiewicz Joannes
Partycki Josephus
Rozankowski Michael
Sabatt Nicolaus, Cantus Ecclesiastici nonnisi initia habeant,
Lewicki Joachimus,
Rzepecki Basilius et
Ryniewicz Eustachius in hoc mediocriter versati sint,
Okuniowski Daniel autem et
Wysłobocki Josephus insuper tantum mediocriter legere sciant, adeoque qualitates ad obtinendum Lectoratum necessarias non possideant, ideo ordinamus V. Rectoratui Seminarii Generalis,

a) ut supra specificatis Alumnis significet eos ad ordinem Lectoratus promoveri non posse, donec defectus hos suppleverint; utve

b) reliquis 27. Alumnis quarti anni theologiae auditoribus quia Poniuch (sic!) ruri nunc reperitur, disponat, quatenus absoluta S.

confessione, die crastina, hora 8. matutina pro obtinendis ordinibus minoribus in Ecclesia Nostra Metropolitana compareant.

Leopoli die 16. Maji 830.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: Praesentt. 15-a Maji 830 № 231, а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 1471.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis
Exoffo. consignand. hic loci.

Ч. 29.

Митрополит Мих. Левицький заряджує дня 19. V. 1830 р. богослуженє в подяку за відверненє від Австриї пошести холєри.

№ 1491.

Cum juxta intimationem Excelsi C. R. Regnorum Praesidii dto 14. m. et a. c. № 3996 periculum pestis, quae in oris extraneis grassabatur et regionibus Austriacis imminebat, Gratia Omnipotentis aversum sit, ideo relate ad hujatem ordinationem dto 16. Novembris a. el. № 3431 committimus V. Rectoratui Seminarii generalis, ut sequente die Dominico in gratiarum actionem S. Liturgiam absolvat, hac finita, Sacro Sanctam Eucharistiam solenniter exponat, cum Alumnis flexis genibus ter Pater Noster et Deipara virgo, adjecto hymno: Sub Tuum Praesidium confugimus, recitet, et post institutas solitas Supplicationes, hymnum Tebe Boha chwałym decantet, atque ita devotiones, quae hucusque pro avertendo periculo pestis absolvebantur, claudat.

Leopoli die 19. Maji 830.

Michael Metropolita.

На другій стор. в горі дописка Ректорату: Praesentat. die 22-a Maji 830. № 244. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi
№ 1491
Venerabili Rectoratui
Seminarii Grlis
r. g. Leopoliensis
Exoffo. hic loci.

Ч. 30.

I.

Митрополит доносить дня 23. V. 1830 р. Ректоратови про кухаря Йосифа Маєвського і його „matrimonium brutale“.

N-ro 58.

Innotuit Excelso C. R. Guberniali Praesidio, quod Iosephus Majewski coquus Seminarii cum quadam muliere in matrimonio sic dicto brutali vivat, et hac immorali vitae ratione Alumnis Seminarii scandalum praebeat.

Itaque in sequelam Rescripti Praesidialis dto 21. m. c. N-ro 4126. Rectoratui ordinamus:

1. ut rem hanc statim examini subjiciat, compertaque veritate ejus,

2. Iosepho Majewski instantaneam amotionem illius mulieris eo addito injungat, quod secus passus fient, ut a functione coqui seminaristici amoveatur, et pro dato scandalo judicio politicae Instantiae subjiciatur.

Caeterum, ut accuratius perspici queat, quomodo se haec res habeat, etiam Obsonator Frankowski, qui Coquum Majewski suscepit, ad responsionem vocandus, et de effectu praemissorum relatio sine mora Nobis exhibenda, simulque indicandum est, an Majewski in ipsa arca Seminarii, vel vero forte in habitaculo pro Obsonatore Seminarii extra arcam designato habitet; an Rectoratui antea quidpiam de ejus illicita cum quadam Muliere cohabitatione notum fuerit, an haec femina in culina Seminarii comparere soleat; qualis denique sit reliqua comportatio saepe dicti Majewski, et qualis de eo inter Alumnos vigeat opinio.

Leopoli die 23. Maji 830.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 23-a Maji 830 № 245 а понизше адреса:

A Metropolita
N-ro 58.
V. Rectoratui
Seminarii
Gnrlis

Exoffo. hic loci.

II.

Відповідь Ректорату з дня 26. V. 1830 р.

№ 245.

Excellentisse, Illustrissime ac Rndsme Archipraesul!

In consequentiam Ordinationis Archipraesuleae dto 23-a Maji a. c. № 58. Rectoratus Seminarii grlis humillime refert verum esse, quod coquus ab hujati obsonatore Frankowski conductus Josephus Majewski cum quadam muliere in matrimonio sic dicto brutali vivat; factum istud nunc temporis primum ex propria confessione Josephi Majewski Rectoratui innotuit, et Obsonator Frankowski ad responsionem vocatus sibi etiam ignotum fuisse perhibuit. Mulier haec dicto Coquo Majewski in parva in area Seminarii sita domo, cui tamen omnis cum Alumnis communicatio per sepimentum praescissa est, conhabitavit, in culina seminaristica omni die praesens aderat, diversos ibidem peregit labores et tam a Superioribus, quam etiam omnibus Alumnis et famulitio toto commorationis suae tempore, qua legitima Conjux Josephi Majewski habebatur. Jam vero in sequelam praelaudatae Ordinationis Excellentiae Vestrae hancce mulierem Majewski e Seminario jam amovit, cujus caeteroquin reliqua comportatio vituperanda non est.

Leopoli, die 26-a Maji 830.

Акт, писаний рукою віцер. Телїховського, не має підпису. На 4 стор. адреса:

Ad
Excellentissum, Illustrissimum ac Rndsmum
Archipraesulem, Metropolitam Haliciensem, Archiepiscopum Leopoliensem, Episcopum Kamenecensem
etc. etc.
Rectoratus Semin. grlis
humillime refert, Coquum Seminarii, Josephum Majewski mulierem, quacum illicite cohabitavit, e Seminario amovisse ad N-rum Praesid. 58/ex 830.

Ч. 31.

Ректорат доносить дня 27. VII. 1830 р. Консисториї про поступи питомцїв в орієнтальних язиках.

N-ro 258.

(Consistorium Metropolitanum.)

In sequelam Ordinationis Consistorialis dto 8-a Maji a. c. N-ro 1367 relate ad altam Ordinationem Excelsi Caes. Regii Gubernii dto 17-a Aprilis a. c. № 22705. humillime refertur

nullum Alumnorum Seminarii grlis in linguis orientalibus adeo excellentem progressum fecisse, ut proemio donari mereretur, nam tametsi anno scholastico currente teste Tabella individuali inter Theologos anni primi ex Archidioecesi Metropolitana Bielecki Michael, Hamorak Simeon, Lewicki Stephanus, Marmorowicz Ioannes, Ścisłowski Joan., Soniewicki Joannes, Szepegy Cyril tum pro parte Telichowski Alexander cum profectu classis eminentis, Czomkiewicz Nicolaus vero cum profectu classis primae; e Dioecesi autem Premisliensi Denkowicz Andreas et Kalitowski Ioannes pariter cum profectu classis eminentis praelectiones in dialectos orientales exceperint; iidem tamen, ut proemio donari possent juxta altissimam decisionem Suae Majestatis dto 16-a Decembris a. el. easdem praelectiones per plures annos frequentare deberent.

Leopoli die 27-a Julii 830.

Telichowski.

Ad

Illm. ac. Rndssm. Metr. Consistor.

Rectoratus Seminarii grlis

refert nullum Alumnorum Seminarii grlis e progressu in linguis orientalibus proemio donari meruisse ad N-um Consistor. 1367/ex 830.

Ч. 32.

1.

Перемиський епіскоп, Ів. Снїгурський запитує для 31. V. 1830 р Ректорат в справі науки словянської мови, церковного співу і ритуалу.

№ 932.

Cum in Objecto constitutionis hujatis domus Presbyteralis Excelso C. R. Gubernio praefixo in termino opinativa relatio praestari debeat; hinc Venerabili Rectoratui ordinatur, ut intra 48 horas a receptis praesentibus litteris referat: cujus Classis Alumni Seminarii, quibus horis de hebdomada et a quo in lingua slavica, cantu ecclesiastico, administrandis SS. Sacramentis, absolvendis devotionibus in specie in Lythurgia instruantur?

Huic adjicienda est opinio, num et quibus sub modalitatibus alumni Seminarii tempore commorationis suae hoc in Instituto, citatis in Objectis ita perfici valerent, ut sustentatio eorundem in domo Presbyterali pro tempore eorum promotionis ad SS. Ordines solummodo necessaria existimetur.

Premisliae, die 31-a Maji 830.

Joannes Eppus.

На другій стороні в горі дописка: praesentt. 6-a Junii 830 № 265. а понизше адреса:

a Consistorio g. c. Premisliensi
№ 932
Venerabili Rectoratui Seminarii Generalis
rit. gr. cath. consignand.

In stricte officiosis. Leopoli.

II.

Відповідь Ректорату з дня 8. VI. 830 р.
№ 265.

(Consistorium Premisliense.)

In obsequium Ordinationis Consistorialis dto 31-a Maji a. c. № 932 humillime refertur Alumnos Theologos Anni tertii singulis diebus Jovis, et quibuscunque Collegia publica vacare contingit in praeceptis grammaticis linguae slavicae, et iisdem diebus etiam Theologos anni quarti in analysi textus ecclesiastici per Vicerectorem Telichowski per unam horam; jam vero Alumnos omnes juxta suas Classes in certa et cuilibet classi determinata parte Cantus eccleciastici per designatos ad id Alumnos Cantores sub inspectione Patris Spiritualis Harasiewicz diebus Jovis, diebus dominicis et quibuscunque Collegia in Universitate vacant per unam horam ita institui, ut intra decursum quatuor annorum universum cantum ecclesiasticum condiscere possint, ea etenim principia, quae Alumni Philosophi percipiunt, in primo anno theologico repetuntur: in specie autem Theologis anni quarti in ordine absolvendarum devotionum, administratione Sacramentorum et Lythurgia per eundem Patrem Spiritualem immediate singulis diebus Jovis per unam horam.

Attamen spectato eo

a) quod multi Alumni jam pro secundo, jam pro tertio, imo et pro [2] quarto anno theologico ad Seminarium et quidem nonnuli tales, qui nec legere sciunt, veniant, quibus itaque in Cantu ecclesiastico et ritibus sacris vel nonnisi manca, vel nulla etiam institutio adhiberi possit; quod

b) Alumni studiis scholasticis nimis occupati sint, adeo studio Rituum Sacrorum et Cantui ecclesiastico minimam solum temporis partem dicare valeant, quod denique

c) Institutio illa in cantu ecclesiastico ritibus sacris, ordine devotionum absolvendarum, administratione Sacramentorum et Lythurgia theoretica sit, eam vero ad Curam animarum debite ge-

rendam practicam adeoque Alumnos in Ordinibus sacris constitutos esse oportere: Rectoratus suam opinionem eo deposuit: Alumnos Seminarii tempore commorationis suae hoc in Instituto citatis in Objectis ita perfici non posse, ut sustentatio eorundem in domo presbyterali pro tempore eorum promotionis ad SS. Ordines solummodo necessaria existimetur.

Leopoli die 8-a Junii 830.

Ad
Illm. ac Rndm. Consist. Prem.
Rectoratus Sem. grlis
ad N-rum Consistor. 932 ex 830
eo exhibet, quod Alumni tempore Commorationis Suae in Seminario in scientia Rituum Sacrorum plene perfici non possint.

(Акт без підпису, писаний рукою віцеректора о. Телїховського.)

Ч. 33.

Митрополит пересилає дня 29. V. 1830 р. пастирський лист в справі індульґенций, признаних Папою Пієм VIII.

№ 1648.

Cum tempus ad lucrandas a Summo Pontifice Pio VIII. concessas indulgentias duarum septimanarum in hujate Archidioecesi a 20. Iunii ad 4. Iulii a. c. praefixum, in dies examinum incidat, proinde alumnos Seminarii generalis a visitatione hujatis Ecclesiae Archicathedralis dispensamus ea lege, ut quilibet eorum concessas indulgentias consequi cupiens, servatis omnibus aliis in adnexis ⁒. Literis pastoralibus expressis conditionibus duabus vicibus per hoc tempus in Ecclesia Seminarii S. Orationem Dominicam, S. Salutationem Deiparae et semel Symbolum fidei devota mente recitet, et precationibus his pro Salute Summi Pontificis Pii VIII. Psalmum 22. **Гдь пасетъ мя, и ничтоже мя лишитъ**, cum Tropario ad S. Nicolaum: **Правило вѣри** — addat. Si vero aliquis infirmus esset, et haec adimplere non posset, Patri Spirituali liberum erit, juxta ea, quae in Literis Pastoralibus §§. 3. et 4. continentur, talem dispensare, aliaque ei ordinare pietatis exercitia. Quam ordinationem V. Rectoratus universis Alumnis notam reddet, et iisdem peragrare Ecclesias sub nullo respectu permittet.

Caeterum significatur, quod devotiones typo impressae hinc sub 28. Aprilis 826. № 891 V. Rectoratui communicatae in Ecclesia Se-

minarii durante tempore modernarum indulgentiarum quolibet die Dominico et festo post exitum S. Liturgiae absolvendae sint.

Leopoli, die 29. Maji 830.

Michael Metropolita.

На другій стор. в горі дописка Ректорату: praesentt. 19. Junii 830. № 281. а понизше адреса:

a Consistorio Metropol. r. g. Leopoliensi
№ 1648
V. Rectoratui
Seminarii Grlis
r. g. c. Leopoliensis

Exoffo. hic loci.

Ч. 34

Митрополит велить дня 28. VI. розпустити питомців на ферії з причини пошести пропасниці і потреби чищеня дух. Семинариї.

N-ro 1932.

D. Physicus Seminarii Dr. Gerbl exposuit opinionem suam, quod necessario omnino sit, ut Alumni quantocijus pro feriis e Seminario dimittantur, et deinde totum aedificium Seminarii ob copiosas postremi hyemis nives humiditate infectum debite purgetur, haec enim humiditas principalem causam constituit, cur adpraesens supra centum Alumni febri laborent.

Itaque ordinamus Rectoratui, ut Alumnis, quamprimum examina ex praescriptis materiis absolverint, statim liberum abitum pro feriis permittat.

Quod attinet praepositam purgationem Seminarii, fit remonstratio sub eodem, ut Excelsum C. R. Gubernium purgationem hanc ordinare, et necessarlas expensas resolvere velit.

Leopoli die 28. Junii 830. Michael Metropolita.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. 29. Jun. 830. № 295. Понизше дальші дописки:

„Ut, ex rationibus, nitus exaratis, quamprimum Alumni e Seminario dimitti queant, Consignationem Classium Pastoralistarum, nisi quid gra...... obstitent, Cl. Dn. Professor extradendam accelerare velit.

Leopoli, die 29. Junii 830. Zachariasiewicz.

Ex rationibus adductis testimonia extradi possunt.

Leopoli 29. Junii 830.

Thom... (підпис нечиткий.)
Schol.

В долї адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol.
N-ro 1932.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis

Exoffo. consignand. hic loci.

Ч. 35.

Заряджене Митрополита з дня 13. VII. 1830 р. з нагоди смерти першого віцеректора Семинарий, Сем. Вісłоцького.

№ 2052.

Ad relationem dto 11. m. c. N. 313. de obitu primarii Vice Rectoris Seminarii Simeonis Wisłocki exhibitam ordinamus:

1) ut salarium defuncti hujus Vicerectoris una cum emolumentis ejus officio adnexis a die obitus praedicti Vice Rectoris sistatur.

2) ut secundarius Vice Rector Seminarii D. Stephanus Telichowski regimen totius Seminarii in se provisorie suscipiat, ad obeundas autem functiones, quae Vice Rectoribus incumbunt, praeter Patrem Spiritualem Seminarii D. Sabbatiam Harasiewicz etiam Studiorum Praefectos D. Antonium Budzynowski et D. Eliam Łuczakowski, donec aliter ordinatum fuerit, adhibeat.

Leopoli, die 13. Julii 830.

Michael Metropolita.

На другій сторонї в горі дописка Ректорату: praesentt. 14-a Julii 830. № 317. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 2052.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis

Exoffo. hic loci.

Ч. 36.

Заряджене Цїсаря в справі питомцїв, прогнаних з духовної Семинарий з дня 23. VI. 1830 р.

N-ro 2585.

Quae S. Majestas dto 23. Junii a. c. juxta intimationem Excelsi C. R. Gubernii dto 7. Augusti a. c. N-ro 47833 intuitu illorum, qui propter devictates e Seminario dimittuntur, resolvere dignata est,

ea in Copia ·/. V. Rectoratui communicantur cum ordinatione, ut Altissimam hanc S-ae Majestatis resolutionem universis Seminarii Alumnis notam reddet, et si quis e Seminario dimissus fuerit alumnus, de ejus applicatione et moralitate, item an et in quantum hinc dimissus ad alia studia frequentanda admittendus esset huic Consistorio referat, quatenus hic qua talis Ex. C. R. Gubernio hinc indicari possit.

Leopoli die 28. Augusti 830.

Barwiński
Grlis Vrius.

На 3 стор.:

Copia ad N-rum 2585 ex 830. Consistor.

N-ro 47.833.

S-e k. k. Majestät haben über einen a. u. Vortrag, was gegen solche Individuen, welche wegen Vergehungen aus den geistlichen Seminarien entlassen werden, und daher von den theologischen Studien auszuschließen sind, vorzukehren sey, wenn sie zu einem anderen Studienzweige sich wenden wollen, unterm 23. Juni l. J. folgende a. h. Entschließung zu erlaßen geruhet:

„Schüler der Theologie, welche aus einem geistlichen Seminarium entlaßen werden, und mithin von den Theologischen Studium ausgeschloßen sind, kämen nur dann zu einem anderen Studienzweige, zu dessen Antrettung sie vermöge der Studienzeugniße aus den Vorbereitungswissenschaften geeignet sind, mit der Stellung unter die besondere Aufsicht der Profeßoren zur Überwachung ihrer Sittlichkeit, zugelassen werden, wenn ihre Entlassung aus dem Alumnate nicht wegen eines Vergehens, und aus Gründen erfolgte, welche auch bei einem anderen Studienzweige ihre Ausschließung herbey geführt haben würden.

Dem Konsistorium wird daher in Folge Decrets der h. Studienhof-Commission vom 17-ten u. M. Z. 3434 aufgetragen, die Entlaßung jedes Zöglings, gleich wie sie erfolgt, mit Beifügung der Ursachen derselben der Landesstelle anzuzeigen und unter Anschluß der möglichst vollständigen Nachweisungen über die Qualification desselben sowohl in moralischer, als auch in literrarischer Beziehung das Gutachten beizufügen, ob und in wieferne derselbe zur Zulassung zu einem andern Studienzweige geeignet seyn dürfte. — Lemberg den 7-ten August 830.

Auersperg.
Bielawski.

На 4 стор. в горі дописка Ректорату: praesentt. 3-a 7-ber 830. N-ro 373.

Publicavit universis Alumnis die 15. Septembr. 830.

C. Dębicki, V. R. g. S.

Republicavit die 3-a Febr. 831.

C. Dębicki, V. R. g. S.

Понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.

N-ro 2585.

Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis
consignandum

Exoffo. hic loci.

Рік 1831.

Ч. 37.

Митрополит запитує Ректорат в справі економічного заряду духовної Семинариї (27. I. 1831 р.).

N-ro 229.

In sequelam Gubernialis resolutionis dto 2. 9-bris a. el. N-ro 56053 ad Ordinariatum sub praesentato 10. m. c. devolutae exhibenda venit opinio quoad sequentia:

1. An non Rector Seminarii circa suas functiones scientificam et moralem Alumnorum formationem respicientes relinquendus, a negotiis autem oeconomicis Seminarii, quibus hucusque tantopere distentus est, ut praedictis functionibus vix incumbere valeat, eximendus, et negotia haec vel uni Vice Rectorum committenda, vel pro eisdem specialis et a Rectoratu totaliter separata administratio constituenda esset?

2) An non loco prolixae et perplexae Instructionis Rationum, quam observare teste experientia valde difficile est, alia brevior et simplicior ad instar illius, quae in Seminario latino absque omni dispendio evidentiae reipsa in usu est, introducenda esset?

3) Annon ad facilitandas Rationes Seminarii, ad amovendum item periculum, cui notabilis saepenumero pecunia ad cassam Seminarii depositorialem non custoditam comportata exposita est, et ad tollendos abusus incompetentium solutionum a C o n t o dictarum et aliarum similium, statuendum esset, ut pecuniae Lieferantibus et Opificibus Seminarii apud generale Solutionum Officium

assignentur, Cassa autem Seminarii depositorialis ad minores solutiones, quae Rectoratui minus negotii causarent, restringatur.

Committimus proinde Rectoratui, ut quoad tria haec puncta opinionem suam depromat, in specie vero, relate ad punctum secundum, normam Rationum Seminarii latini perspiciat, et an simpliciter ita, prout ibi in usu est, vel vero cum certis, in relatione opinativa exponendis, modificationibus in Seminario Nostro adhibenda esset, se declaret; jam autem quoad punctum tertium, solutiones, quae in posterum quoque Cassae Seminarii depositoriali omnino relinqui deberent, in suae relatione cathegorice recenseat.

Leopoli die 27. Januarii 831.

Michael Metropolita.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. 29-a Januarii 831. № 33 а понизше адреса:

a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopol.
№ 229.
Venerabili Rectoratui
Seminarii Grlis
r. g. c. Leopoliensis

Exoffo. hic loci.

Ч. 38.

Митрополит до Ректорату дня 28. I. 1831 р в справі потреб питомців.

N-ro 233.

Ad calcem protocolli revisionis Materialium et Supellectilium Seminarii per D. Consiliarium Gubernialem de Thürmann expediti, Articulo 11. sequentes propositiones a Rectoratu factae occurrunt:

a) ut ad mensam quilibet Alumnus poculo vitreo provideatur, cum prout ipsemet praedictus D. Consiliarius observavit, indecorum sit et nauseam excitet id, quod sex alumni ex uno eodemque poculo aquam bibant,

b) ut in pulpitis discentium in Musaeis tempore hyemali plures, quam hucusque candellae accendantur, cui propositioni D. Consiliarius ita accessit, ut pro duobus Alumnis una Candella destinetur; septem enim sebaceae candellae unum pondo galiciense efficientes exiguae sunt, ut una earum pro 4. Alumnis prout fit hucusque, destinata sufficiens lumen praebere non potest et exinde necessario sequi debet, ut vel visus discentium labefactetur, vel iidem studiis operam non impendant,

c) ut cuilibet Alumno menstrue 8. calami suppeditentur, loco quod hucusque 5 solummodo unusquisque percipiat.

Hanc propositionem praedictus D. Consiliarius Gubernialis moderatam et necessariam esse censet.

Priusquam autem, quoad has propositiones in sequelam Gubernialis resolutionis dto 2. 9-bris a. el. N. 56053 opinio ex parte Ordinariatus exhibita fuerit, committimus Rectoratui,

1) ut si quid adhuc pro majori illarum propositionum evidentia observandum haberet, id uberius exponat.

2) ut referat, an id, quod pro 6. Alumnis unum vitrum in mensa ponatur, quod item pro 4. Alumnis una candella in Musaeis ardeat, et quod unus Alumnus quinque Calamos menstrue accipiat in aliqua ordinatione, quae si in actis reperiretur de dato et Numero citanda est, fundetur, vel vero usu solummodo receptum sit,

3) denique, ut augmentum expensarum ad effectuandas illas propositiones necessariarum computet, et in opinativa sua relatione exprimat.

Leopoli, die 28. Januarii 831.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 29-a Januarii 831. № 34. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.

№ 233.

Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis Exoffo. hic loci.

Ч. 39.

Митрополит запитує дня 1. II. 1831 р. в справі потреб духовної Семинариї.

N-ro 282.

Inter propositiones ad protocollum Dni Consiliarii Gubernialis de Thürmann a Rectoratu factas, articulo 11 sequentia occurrunt et quidem

sub Lit. d) quoad ad manutenendam disciplinam inter Alumnos fenestrae nonnulorum cubiculorum tractus inferioris clathris instrui deberent; jam autem sub Lit. e) quod ad impediendam humiditatem in cubiculis, servandumque decorem et munditiem inter Alumnos, quodlibet cubiculum Lavatorio providendum, modus autem lotionis, qui nunc alumnis in usu est, quod scilicet. 6. 8. et plures etiam se levantes, unum cadum aqua repletum circumstent, abolendus esset

Priusquam igitur quoad utramque hanc propositionem ad mentem Gubernialis resolutionis dto 2. 9-bris a. el. № 56053 opinio ex parte Ordinariatus deprompta fuerit, Rectoratui ordinamus

1) relate ad lit. d., ut necessitatem et motiva hujus propositionis uberius exponat, simulque indicet, quot et quae cubicula tractus inferioris clathris fenestrarum providere opus esset, et qualem circiter saltem expensam hoc post se traheret,

2) relate ad litt. e) Cum ab initio Seminarii Cubicula alumnorum Lavatoriis provisa fuerint, eorumque descriptio et pretium in antiquioribus Suppellectilium Seminarii consignationibus certo certius adnotata occurat; proinde Rectoratus inspectis his Consignationibus declarationem suam exhibeat, an non ejusdem ipsius modi Lavatoria nunc etiam comparari deberent, quot numero necessaria essent, et quantum comparatio eorum constaret?

Leopoli, die 1. Februarii 831.

Michael Metropolita.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. 2-a Febr. 821. № 38. а понизше:

a Consist. Metropol. r. g. c. Leopoliensi
№ 282.
Venerabili Rectoratui Seminarii Grlis r. g. c.
Exoffo. hic loci.

Ч. 9.

Зарядженє Консисториї з дня 12. III. 1831 р. в справі лїценциий питомцїв і поведеня пит. Ів Білинського.

N-ro 552.

Ad submissa per relationem dto 28. Februarii a. c. N-ro 72. protocolla sessionum ex mense Februario a. c.

1-mo observatur non esse consultum tempus duarum horarum Alumnis pro exitu privato concedere, tanto enim intervallo temporis non tantum diversa loca urbis et suburbiorum visitare, sed extra territorium Civitatis alumni facile excurrere possent; itaque tempus exitus privati restringendum et facultas exeundi ob graves nonnisi causas ita concedenda est, ut ea provisus locum, ad quem abiturus est, indicet, et intra praefixum sibi tempus ad Seminarium omnino revertatur.

2-do Ordinatur Rectoratui, ut super Joannem Biliński, secundi anni philosophiae auditorem, ad rixas, iracundiam et pugnam pro-

clivem vigilem oculum habeat, et de casu ad casum de comportatione hujus alumni Consistorio referat.

Leopoli, die 12. Martii 831. [Barwiński.

На 2 сторонї дописка Ректорату: praesentt. 24-a Martii 831. № 95., а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 552.

Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis
Exoffo. hic loci.

Ч. 41.

Акт Ректорату з дня 21. IV. 1830 р. в справі провин 22 питомцїв духовної Семинариї.

In sequelam conclusi sessionis dto 15. Aprilis 831. celebratae fiat Decretum sequens:

Cum e Protocollo Sessionis hujus Rectoratus adparuerit, quod Alumni hujus Seminarii ·

1-mo) Buczacki Ignatius, Floryański, Głowacki Basilius et Sieczyński Victor jam indulgendo longiori somno, jam ambulando in ambitu inferiori saepe saepius a precibus et Missa abesse soleant; quod

2-do) Minczakiewicz et Petrowicz historici die 17. m. c. tantam in divinis negligentiam, suamque pertinaciam commonstrarunt, quod et a suis infirmis coalumnis rogati, imo etiam a praeposito ad supplendas vices luminariorum tempore Sacrificii Missae inviati fuerint, tamen officio huic, cuilibet alumno, qua candidato status sacerdotalis ad gloriam Dei incumbenti morem haud gesserint; quod tandem

3-o) Alumni: Steblecki, Lewicki Stephanus et Korzeniewicz d. 8. m. c. a precibus matutinis — tum Hołowkiewicz, Michalewicz et Dniestrzański die 10. m. c. a vesperis — insuper: Chodziński et Drewnicki d. 13. — Maybroda, Obłoczyński et Michalewicz die 11. et Maykowski, Nawrocki, Steblecki, Trochliński et Zderkowski die 12 m. c. a precibus et Missa abfuerint;

Rectoratus hujus Seminarii Alumnis Minczakiewicz, Petrowicz, Buczacki Ignatio, Floriański, Głowacki Basilio et Sieczyński Victori [2] de pertinacia in negligendo culto divino notatis, hac vice injungit abstinentiam ab integro prandio die hodierna subeundam, ea cum cominatione, quod nisi se emendaverint, severiori poenae imo etiam pro circumstanciis delicti poena dimissionis e Seminario afficientur.

Reliqui sub puncto 3-o commemorati Alumni monentur, hortanturque, ne nimio somno, studiis officiis et sanitati suae noxio, porro indulgere audeant.

Cum insuper ex parte Rectoratus observatum sit, quod nonnulli alumnorum Sacrato tempore jejunii, loco ut liberis horis piis exercitiis, cantu ecclesiastico, aliisque innoxiis hilaritatis actibus occupentur, concertus musicae instrumentalis et cantilenas prophanas nimio clamore cum scandalo advenarum instituant; ad praecavendum itaque, ne seculares ejusmodi agendi ratione scandalisentur et ne alumni pravos contrahant habitus tempus sacratum violandi, concertus musicae instrumentalis prophanae et cantilenarum civilium in museis et dormitoriis ad viam publicam positis absolute, imo etiam diebus jejunii in aliis dormitoriis prohibetur, loco autem cantilenarum prophanarum in sequelam Ordinationis Ex. CR. Gubernii et IRM. Consistorii ad N. 951 ex 831., quae nunc publicata est, commendatur alumnis exercitium in cantu ecclesiastico eo magis, quod id convocatio exigat, ut oratione et cantu Ecclesiastico ad suam aliamque aedificationem glorificent Deum, monente Apostolo in Epistola ad Eph. c. 5.:

Videte itaque fratres, quomodo caute ambulatis: non quasi insipientes. Sed ut sapientes: redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. — — implemini Spiritu Sancto. Loquentes vobismetipsis in psalmis et hymnis et canticis spiritualibus, cantantes et psallentes in cordibus vestris Domino.

Leopoli die 21. Aprilis 831.

Telichowski.

Publicavit omnibus Alumnis die 21. Aprilis 831.

C. Dębicki
V. R. g. S.

Ч. 42.

Зарядженя в роції 1831 з приводу холєри.

I.

Митрополит до Ректорату дня 21. V. 1831 р.

№ 1275.

Excelsum C. R. Gubernium perpenso eo, quod de statu valetudinis alumnorum hoc anno nihil pertimescendum sit, quodve per mutationes quasdam locationis alumnorum in dormitoriis rebus pro posse consultum interea extiterit, a Commisione in sequelam Gubernialis decreti dto 30. Septb. a. el. N-ro 60.642 per defunctum

Gub. Consiliarium Popper inchoata recedendum esse die 3. m. c. № 23137 decrevit, simulque ordinavit, ut Rectoratus communi opera cum D-o Physico Seminarii ad tuendum bonum statum valetudinis Alumnorum, omniaque huic valetudini nociva amovenda purgationem, ventilationem et thurificationem dormitoriorum continuo observare et haec media praeservativa in illis praesertim ubicationibus adhibere debeat, quae hujus modi praecautionem praecipue exposcunt, et in quibus, si id negligeretur, alumni detrimentum sanitatis experirentur.

De praemissis itaque Rectoratus Seminarii relate ad intimationem Consistorialem dto 5. 8-bris 830. № 3011. pro notitia, directione et exacta observatione informatur.

Leopoli, die 21. Maji 831.

Michael Metropolita.

На другій стороні дописка Ректорату: praesent. 26-a Maji 831. № 198. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi

N-ro 1275.

Vener. Rectoratui Seminarii Grlis r. g. hic loci.

Exoffo.

II.

Консисторія до Ректорату дня 21. VIII. 1831 р.

№ 2324.

In sequelam altae Gubernialis ordinationis dto 12. m. el. a. c. № 45223. disponitur V. Rectoratui sub strictissima ejus responsabilitate, ut ad praecavendam propagationem morbi Cholera omnes labores tam sutricis, quam sartoris Seminario adstitutos, conformiter ordinationi Physici Seminaristici D-ris Gerbl et sub ejus inspectione, purgationi et suffitioni chlorano instituendae, subjiciat.

Leopoli, die 22. Aug. 831.

Barwiński.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. 23. Aug. 831. № 301. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. Leopolien.

№ 2324

Ad Ven. Rectoratum Seminarii grlis r. g. Leopolien.

Exoffo. hic loci.

III.

Консисторія до Ректорату дня 25. VIII. 1831 р.

N-ro 2382.

Caes. Reg. Provincialis Commissio Sanitatis dto 19-a m. et. a. c. N-ro 4107. suppletorie ad suam resolutionem dto 12. m. et. a. c. N-ro 3613. V. Rectoratui mediante hujate ordinatione dto 21. m. et. a. c. N-ro 2310 communicatam, et ad hujatem relationem dto 11-a m. et. a. c. N-ro 2217. Excelso Caesar. R. Gubernio exhibitam, significat horsum, quod omnes res alumnorum ex feriis redeuntium praescriptae purgationi subjici debeant, et quod locali Commissioni disponat, ut illam purgationem in effectum deducet, cui propterea adventus alumnorum indicandus est.

Committitur itaque V. Rectoratui Seminarii generalis, ut quam primum aliquis alumnorum ex feriis rediverit, hunc illico locali Commissioni sanitatis indicet, quatenus praescriptae purgationi subjiciatur.

Haec ad Ejus relationem dto 8-a m. et. a. c. N-ro 280 pro notitia et directione.

Leopoli die 25-a Augusti 831.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. 26-a Aug. 821. № 307. а понизше адреса:

a Consist. Metr. r: g. Leop.
N-ro 2382.
V. Rectoratui Seminarii generalis hic loci.

Exoffo.

IV.

Нота в справі контумациї питомців 3. IX. 1831 р.

Note!

Laut der verehrten Note von 26-ten August d. J. Zahl 1043. hat man die Ehre Einer Löblichen Local-Sanitäts Comission die Eröffnung zu machen, daß man sogleich bemüht war, der Absicht Einer Hohen Stelle wegen Contumacirung der von den Ferien rückkehrenden Seminaristen zu entsprechen.

Zu diesem Ende wurde zur ärztlichen Leitung der Herr Stadtphysicus Gerbel eingeladen, von diesem aber dieselbe wegen seiner vielfältigen Geschäfte an den Herrn Bezirks Wundarzten Lyro; von dessen Thätigkeit und Kenntniß derselbe das entsprechende Resultat erwartet und zu ihm das größte Vertrauen hat übertragen. Die Besorgung und Rechnungslegung der dabei vorkom-

menden Auslagen wird dem Seminar Rechnungsführer übertragen worden.

In wie ferne nun der Zweck dieser Anwendung erreicht wurde, beliebe Eine Löbliche Local Sanitäts-Commission aus nachfolgenden Verfügungen gefälligst zu entnehmen:

Um nun die Kontumazierung der rückkehrenden Seminaristen und die Reinigung und Räucherung ihrer Effecten einzuleiten, war man vorerst bedacht, die hiezu geeignetsten Localitäten auszumitteln, damit die Kontumazisten in keiner Berührung [2] mit anderen Personen kommen, zu diesem Ende wurden im Vordergebäude gleich beim Eingange zu ebener Erde die Zimmer N-ro 7. 8. 9. 10. und 11. zur Aufnahme der Kontumazisten bestimmt und mit dem nöthigsten eingerichtet, dann der rückwärtige Gang, um Beschädigungen des Gebäudes zu vermeiden, stark vermamelt, und so jede andere Comunication beseitiget.

Zur Räucherung und Lüftung der Effecten fand man im Hintergebäude im 1-ten Stock einen großen Saal mit 6 Fenstern am geeignetsten, welchen man mit den nöthigen Stricken, Balken und Stützen versehen hat, um die zur Räucherung bestimmten Sachen aufzuhängen und zu befestigen; die Räucherung selbst geschieht mittelst vier Glutpfannen nach dem Muster, wie solche in der hiesigen Räucherungs-Anstalt bestehen.

Die Reinigung der Wäsche wird vom einen eigens dazu gemietheten Weibe in einer abgesonderten Küche bosorgt, das Trocknen derselben kann in einem geräumigen Hofe, oder bei schlechter Witterung am Boden geschehen.

Zur Aubewahrung der gereinigten Sachen wurde ein eigenes, sicheres Depositorium bestimmt. Die Aufsicht über dieselben wurde dem Refectorien Aufseher, Michael Poschakowski und die Kontrolle derselben dem Herrn Bezirkswundarzten Lyro übertragen.

Die Aborte sind im Bereich der Kontumazisten, und auch hier [3] jede Vermischung mit anderen Partheyen beseitiget.

Was die Behandlung der rückkehrenden Seminaristen betrifft, so ist selbe folgende:

Gleich nach seiner Ankunft wird der Kontumazist sammt den mitgebrachten Effecten in ein dazu bestimmtes Zimmer gebracht, und nach bewirkter Umkleidung werden dessen mitgebrachte Sachen zur Reinigung und Räucherung sortirt, ferner bekommt derselbe nach Möglichkeit noch am nähmlichen, aber ganz sicher am folgenden Tag ein Reinigungsbad in lauen Wasser mit Seifen, so wie auch der Bedacht genommen wird, daß da später Einlangen-

den mit den bereits in der Kontumaz befindlichen nicht vermengt, sondern immer in eigenes Zimmer gebracht werden.

Die nöthige Bedienung geschieht mit den eigens dazu bestimmten Menschen, welche ebenfalls in keine Vermischung kommen.

Bis nun zu sind nach dem beiliegenden Ausweis 22. Seminaristen rückgekehrt, welche auch bereits in der Contumaze befindlich sind.

Lemberg den 3. September 831.

Акт без підпису. До акту долучений спис питомців враз з замітками, де перебували в часї ферий. чи в їх місцях побуту була пошесть холєри і де заїхали після приїзду до Львова.

V.

Консисторія до Ректорату дня 17. IX. 1831 р.

N-ro 2557.

Spectato eo, quod ad praecavendum, ne morbus Cholera ad Seminarium penetret, dispositum jam sit, ut materiala pro vestiendis Alumnis a Lieverantibus adstituta purgentur, et etiam singula ad vestitum spectantia, postquam ab opificibus respectivis recepta fuerint, praescriptae purificationi praevie subjiciantur, interest scire, an non etiam indusia, caeteraque lintea indumenta Alumnorum ad Lavatores vel Lotrices tradita, circa receptionem simili purificationi subjici deberent.

Committitur itaque Rectoratui, ut hac de re, praevie D. Gerbl, relationem suam quantocyus exhibet.

Leopoli, die 17-a 7-bris 831.

VI.

Митрополит до Ректорату дня 6. XI. 1831 р.

N-ro 36.

Habito die hodierna cum Celsissimo Dno Principe et Gubernatore Galiciae colloquio, Rectoratui Seminarii significamus, quod non sit amplius necessarium Alumnos ex feriis redeuntes contumaciae subjicere, sed sufficiat in susceptione horum Alumnorum, illa sollummodo attendere, quae alias ad praecavendos morbos epidemicos necessaria sunt.

Itaque Rectoratus Alumnos redeuntes ex feriis quoad statum sanitatis quidem per Dm Physicum Seminarii examinari curabit, contumaciae tamen non subjiciet, sed statim ad praescriptas occupationes stringet.

Leopoli die 6-a 9-br. 831. Michael Metropolita.

VII.

Консисторія до Ректорату дня 25 XI. 1831 р.

№ 3396.

Excelsum C. R. Gubernium dto 28-a 8-bris a. c. № 56696 ad hujatem relationem dto 24. 7-bris a. c. № 2665 significavit horsum, quod expensae pro Contumacia Alumnorum e feriis ad Seminarium redeuntium, et pro purgatione vestitus eorum factae, qua expensae instituti considerandae, et simili modo in rationibus computandae sint, sicuti jam dto 10. Junii a. c. N-ro 34704 dispositum fuit. Caeterum cum status sanitatis et urbis et provinciae sat favorabilis sit, haec contumacia quam et purgationes sistendae sunt.

De praemissis V. Rectoratus ad suam relationem dto 20. Septembris a. c. № 342 medio praesentium pro notitia et directione informatur.

Leopoli, die 25. 9-bris 831.

Barwiński
Grlis Vicarius.

На другій стороні дописка Ректорату: Praesentt. 28-a 9-br. № 443. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi
N-ro 3396.
Venerabili Rectoratui Seminarii Grlis r. g. c.
Exoffo. hic loci.

Ч. 43.

Заряджене Консисториї з дня 3. IX. 1831. з приводу лихих поступів естерністів.

№ 2360.

Excelsum C. R. Gubernium dto 11. Aug. a. c. № 40.006 ad hujatem relationem mediante qua tabella individualis de profectu alumnorum Seminarii generalis in studiis facto priorum duorum annorum theologiae auditorum, et utriusque anni philosophorum et externistarum e primo semestri anni scholastici 831. proposita fuit, significavit horsum, quod ex eadem appareat plures externistas in frequentando officio divino, spirituali instructione et domestica correpetitione valde negligentes fuisse, quare tam hos, quam et alumnos ex praescriptis objectis secundam classem habentes, ad majorem diligentiam stringendos esse.

Conformiter huic altae gubernialí ordinationi committitur V. Rectoratui, ut ex sua parte instet, quatenus alumni meliorem progressum in literis faciant, et ut externistae obligationes supremae

aulicae Commisionis Studiorum decreto dto 11. Februarii 814. № 256: et alta guberniali ordinatione dto 4. Martii 814 № 6519 praescriptas in futurum accuratius adimpleat.

Leopoli, die 3. Sept. 831.

Barwiński.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 8-a 8-br. 831 № 361. а понизше адреса:

a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopoliensi
N-ro 2360.
Vener: Rectoratui
Seminarii Grlis r. g. c.
Exoffo. hic loci.

Ч. 44.

Заряджене Митрополита з дня 17. IX. в справі начинь і приладів в духовній Семинариї.

N-ro 2553.

Ad remonstrationem Rectoratus dto 8. m. el. N-ro 293. sequentia significamus:

ad a) Oportuisset statim circa consignationem utensilium ad Refectoria et Infirmaria Seminarii pro Anno 832 comparandorum adnotare, quod magna pars horum utensilium ante plures jam annos comparata fuerit, diuturno itaque usu deteriorata extiterit, et ad usum ulteriorem penitus inepta evaserit. C. R. Gubernium cognita hujus modi adnotatione notabilem alioquin eorundem utensilium deteriorationem defectui debitae inspectionis forte non adscripsisset —

ad b) Eo ipso, quod adeo magnus sit numerus famulorum ad mensam ministrantium, Inspector Refectoriorum magnopere intendat oportet, ut ministrantes ordinate se gerant, et nec ad culinam nec inde ad Refectoria tumultuatim cursitent, hocce modo utensilia mensae destruant. Cum porro numerus Alumnorum Seminarii pro anno 832. notabiliter imminutus, eoque ipso minor numerus ministrantium mensae necessarius sit: proinde hi stringendi sunt, ut tanto ordinatius intra ministrandum procedant, et quamvis utensilium damnificationem evitent.

ad c) Facile certe, hyemali praecipue tempore, evenire potest, ut vasa, patenae, orbiculi, aliaque id genus utensilia refrigerata fissuras aquirant, si eis ex abrupto ferventissimi (siedendheiß) cibi infusi fuerint; sed hoc detrimentum plurimum impediri poterit, si adhibita fuerit cautela in domibus etiam privatorum

usitata, ubi scilicet attendunt, ne vasis, patenis et orbiculis refrigeratis ferventissimi cibi imponantur prius quam gradus fervescentiae non nihil sedatus et ipsa utensilia calore temperata fuerint. Haec itaque cautela Inspectori Refectoriorum et caeteris in culina etiam fungentibus inculcanda est —

ad d) Supponendum non est, ut Liverantibus, qui via licitationis obligationem adstituendi utensilia mensae in se suscipiunt; per ipsum actum Licitationis liceat, utensilia vilioris sortis et rejicula (Fabriks-Ausschüsse) adstituere. Oportet itaque stringere eos, ut bonae sortis utensilia adstituant, quaemadmodum omnes alii Liverantes ad praestandos bonae sortis articulos stringuntur. — Vitra quoque pro lampadibus solidioris qualitatis a Liverante requirenda, levia vero et quae ideo cito franguntur rejicienda sunt —

Propositio, ut utensilia mensae ex fabrica Pragensi Rectoratui utra licitationem comparare liceat, quemadmodum id Annis 817. 818. 819. in usu fuit, nunc altiori loco exhiberi non potest, cum utensilia pro Anno 832 medio licitationis ex fabricis Galiciensibus procurata jam sint — Quodsi aliquando necessitas ejusmodi procurationis rursus subintraverit, Rectoratui integrum est, propositionem illam renovare ita tamen, ut exinde commodum fundi evidenter demonstretur.

[2] Caeterum, quia Ordinatio Gubernialis Rectoratui hinc dto 15. Augusti a. c. № 2192. communicata eo praecipue tendit, ut damnum utensilium mensae ex incuria proveniens impediri, et hoc modo notabiliores expensae pro novis utensilibus evitari valeant: proinde Rectoratus Inspectori Refectoriorum et Portario, nec non etiam Praefectis Infirmariorum ad mentem illius Gubernialis ordinationis injunget, ut quisque utensilium sibi respective concreditorum debitam inspectionem gerat, singulis vicibus, quae sub inde deteriorata fuerint, consignet, et Rectoratui statim indicet, ut Author deteriorationis illico ad resarciendum damnum trahi, si vero casualis et nemini inputanda deterioratio eveniret, id praenotari, et dein postquam ad propositionem de comparandis novis utensilibus ventum fuerit, demonstrari valeat, necessitatem hujus expensae non ex defectu debitae curae provenire.

Leopoli, die 17-a 7-bris 831.

Michael Metropolita.

На четвертій сторонї дописка Ректорату: praesentt. 21-a 8-bris 831. №-о 382 а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 2553.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis.
Exoffo. hic loci.

Ч. 45.

Митрополит до Ректорату в справі поведеня питомців в духовній Семинариї (27. IX. 1831 р.)

№ 2702 (ординар.)

Mediante ordinatione consistoriali dto 8. m. c. № 2463 significatum jam est Rectoratui, quod Alumni, qui pro feriis abiverant, quin examina absolverent, nunc ad Seminarium successive redeuntes statim ad subeunda restantia examina stringendi sint.

Non obstante proinde eo, qnod publica collegia in Universitate nondum inchoata sint, Alumni in Seminario jam reperibiles singulas leges disciplinae servare, et in specie studiis omni cum assiduitate operam navare debent, ut priusquam collegia novi anni scholastici initium sumpserint, restantia examina bono cum profectu absolvere, et deinde studiis sequentibus absque impedimento, se accingere valeant.

Atque ideo Rectoratus ordinem diurnum tantisper, donec publica collegia inchoata fuerint, servandum statim Alumnis praescribet ita, ut singuli sub inspectione et manuductione Praefectorum studiis occupentur, nullus (?) autem tempus otio aut quibuscunque aliis disciplinae Seminarii prohibitis occupationibus impendat.

Porro ordinamus Reetoratui, ut illa, quae hinc annis superioribus et quidem: deto 30-a 8-bris 819. № 2270, deto 24. Aprilis 820. № 57. deto 20. Maji 820 № 904. dto 2. Aug. 822 № 1751. dto 31. Aug. et dto 1-a 7-bris 824. № 2015 et 2070, dto 31. Aug. 826. № 2009. dto 20. Maji 828. № 1576 deto 28. Maji 828. № 69 dto 10. Sept. 828 Nr. 2896 intimata sunt, nunc relegat, et strenue impediat, quominus alumni illos abusus et illas praevaricationes, quae recensitis intimationibus occasionem praebuerant, iterum aliquando committant.

Quaemadmodum autem omnes leges domesticae Seminarii ad amussim servandae, omniaque his legibus contraria impedienda et e medio tollenda sunt, ita etiam Rectoratus firmiter instabit, ut singula, quae statutis Seminarii de exitu alumnorum et eorum conversatione extra Seminarium praescripta, atque passim ob invales-

centes contrarios abusus in supra citatis ordinationibus inculcata sunt, strictissime observentur. Excepto eo, quod alumni Seminarii diebus scholasticis ad aedes Universitatis pro publicis praelectionibus iuxta suas classes simultanee et quidem horis praestitutis se conferre, et inde ad Seminarium regredi, porro diebus recreationum itidem horis praestitutis in communi aliorum societate spatiatum exire et redire, denique diebus majorum Solemnitatum et devotionum extraordinariarum, in quantum devotionibus his in Ecclesia Archicathedrali vel alia quacunque Ecclesia interesse juberentur, in communi omnium consortio ad designatam Ecclesiam exire et dein etiam ad Seminarium reverti debeant: omni reliquo tempore unusquisque alumnus in Seminario commorari, et illis occupationibus, quae in ordine diurno praescriptae sunt, constanter operam dare tenetur.

[2] Exitus itaque particularis unius aut duorum alumnorum disciplinam Seminarii nimium quantum conturbans et caeteroquin decreto Aulicae Cancellariae dto 24-a Julii 789 et dein ordinatione Guberniali dto 28. Septbris 798. № 28.306 expresse prohibitus nunquam penitus, sub propria Rectoratus responsione, et nequidem tunc temporis permittendus est, si aliquis Alumnorum obtenderet, quod negotium aliquod suorum parentum aut Consanguineorum extra Seminarium tractandum habeat, vel quod ad respectivum studii Professorem aut Directoratum causa impetrandae facultatis ad subeundum examen vel pro subeundo ipso examine exire debeat, vel denique quod infirmus sit, atque medicum adire cupiat.

Principale et unicum cujus libet Alumni negotium est, ut obligationibus, quas leges Seminarii praescribunt, satisfaciat, suaeque morali et scientificae culturae operam det. Extra Seminarium negotia, quae piam tractare nunquam alumnis permittendum est, parentes vel consanguinei soli sua negotia curent, vel alios sibi constituant procuratores.

Porro quilibet omnibus vitae emolumentis ex fundo Seminarii provisus alumnus eo totis viribus contendere debet, ut omnia examina in ordine cum profectu bonae classis subire valeat. Quodsi subinde unus aut plures justis ex causis examina repetere aut plures justis ex causis examina repetere aut extra ordinem subire tenerentur, Rectoratus arbitrio hujusmodi alumnorum, ut facultatem aut terminum examinis impetraturi ipsimet ad respectivos Professores aut Directoratus cursitent, nullatenus relinquet, sed potius eos quavis vice Professori aut Directoratui nominetenus indicabit, ut locus, dies et hora examinis praevie designetur; et postquam

hoc factum fuerit, tum demum Alumnis illis pro subeundo examine exire permittet ea cum monitione, ut dein ad aedes Seminarii revertantur.

Denique, cum pro alumnis et medicus et chirurgus ad expensas fundi religionis constitutus sit: proinde et Medicus et chirurgus ex parte Rectoratus requirendus est, ut Seminarium oportuno tempore visitent, et quidem semper ejusmodi horis, quibus omnes alumni domi essent, et male valentes infirmitates suas eis manifestare possent. In casibus repentinae infirmitatis alicujus alumni Medicus vel respective Chirurgus vocatus instantaneum suum adventum ad Seminarium alioquin recusare non poterit. Nulli itaque alumno licentia exeundi ad Medicum vel Chirurgum unquam concedenda est.

Praemissa Rectoratus universis alumnis statim publicabit, et ne quis eorum ignorantiam obtendat, ea, quae de exitu e Seminario sancita sunt in affixo Ordinis [3] diurni, vel etiam in separato Affixo pro constanti cujuslibet directione et norma succincte recensebit.

Caeterum commemoramus Rectoratui, ut quilibet Superiorum quemadmodum legibus Seminarii statutum est, librum praenotationum (: Vormerkbuch :) apud se exacte gerat, et circa visitationes Seminarii, quamprimum opus fuerit, librum hujus modi producere paratus sit. Per se autem intellegitur, quod hi libri praenotationum ad acta Officii spectent, adeoque quilibet Superior quacunque ratione suo Officio fungi cessaverit, librum illum suo successori pro ulteriori usu officioso tradere, suo tempore vero idem in actis Rectoratus conservari debeat.

Leopoli die 27-a Septembris 831. Michael Metropolita.

Акт пис. на 3 стор. folio. В низу третої сторони: Publicavit Universis Alumnis die 28-a 7-bris 831.

Dębicki
V. R. S.

Republicavit alumnis die 8-a Febr. 838.

Dębicki
V. R. Sg.

На четвертій стороні в горі: praesentt. 28-a 7-bris 831 № 349 а в низу адреса:

a Consistorio Metrop.... r. g. Leopol.
№ 2702.
Vener. Rectoratui
Seminarii Grlis

hic loci. Exoffo.

Ч. 46.

Заряджене Митроополита з дня 19. XI 1831. в справі викладів сільського господарства.

N-ro 3268.

Decretis a C. R. Aulicae studiorum Commissione et a C. R. Gubernio editis, atque Rectoratui Seminarii ex parte Consistorii dto 10-a Aprilis 830 N. 1043 in memoriam revocatis Alumni ad frequentandum studium oeconomiae ruralis in Universitate non obstante eo, quod jam in Gymnasiis studio huic operam navaverint, obligandi veniunt, quae enim in Gymnasiis ex hoc objecto explanantur, elementarem sollummodo informationem praebent, in Universitate autem uberiores scientiae oeconomiae notitias Alumni aquirere et suo tempore ad parochias promoti non tantum suam rem oeconomicam majori cum prosperitate gerere, sed etiam parochianis agriculturam exercentibus jam exemplo, jam consilio plurimum prodesse poterunt.

Quamvis autem mediante Ordinatione Consistoriali dto 12. 7-bris 829. N-ro 2803 Rectoratui commissum fuit, ut ad frequentandas praelectiones oeconomiae ruralis theologi anni 4-ti provocentur, haec tamen dispositio suum effectum sortita non est, atque ideo jam C. R. Gubernium dto 29. Martii 830. N. 18341. id quod a pluribus annis nullus alumnus Seminarii Ritus gr. Catholici praedictas praelectiones frequentaverit, graviter notavit, et id ipsum etiam in Decreto Aulicae Studiorum Commissionis dto 25. Januarii a. c. N. 246. notatum est.

Cum itaque res haec in sequelam Ordinationum Gubernialium dto 23. Febr. et dto 22. Aprilis a. c. N. 8864 et N. 23.588 justificari et studium oeconomiae ruralis inter Alumnos omnino promoveri debeat: proinde Rectoratui committimus:

1) ut causas, cur studium oeconomiae ab Alumnis tantopere fuerit neglectum, exponat.

2) ut ad mentem supracitatae Ordinationis Consistorialis Auditoribus 4-ti anni theotogici studium hoc, cui nisi operam navaverint, absolutoria a theologico Directoratu juxta dispositionem Gubernialem dto 1. 7-bris 815. N. 34220 sibi deneganda fore noverint, serio inculcet, et in illos, qui hocce studium negligerent, ita prout in alios collegia publica negligentes animadvertat.

3) ut si quae ad facilitandum Alumnis saepedictum studium, amovenda ejus impedimenta, simulque manutenendum in Seminario ordinem diurnum statuenda esse censeret, de his opinionem motivis instructam Consistorio exhibeat.

denique,

4) ut referat, an non praeter theologos 4-ti anni, alia etiam et quae classis theologorum absque dispendio reliquorum studiorum et domestici ordinis ad frequentandas praelectiones oeconomiae ruralis obligari posset.

[2] Praemissis Rectoratus sine mora satisfaciet, ut ante exitum mensis currentis ex parte Consistorii relatio C. R. Gubernio exhiberi valeat.

Leopoli, die 19. Novembris 831. Michael Metropolita.

Понизше дописка Ректорату:

1831

1-o Semestri ex Oeconomia rurali:
Kobylański Jos. prima
Szczudliński An. emin.
Hanczakowski Jos. emin.
Hurkiewicz Jos. emin.
Kiczak Mart. emin.
Steciak Mich. prim.

In ordinatione Consistoriali dto 25-a Aprilis 817. № 1088. legitur ad finem verba resolutionis Gubernialis dto 16. Apr. 817. Z. 15.845 und man wünscht, daß sie (Theologen) (an denselben) Vorlesungen über die Landwirtschaft, ob schon dieses Fach aufgehört hat für sie ein Zwangsstudium zu seyn, theilnehmen.

Publicavit alumnis die 25-a Novembr. 831.

C. Dębicki.

Republicavit d. 23. 8-brs. 832.

C. Dębicki.

На четвертій стороні дописка Ректорату: praesentt. 22a-9-br. N-ro 431. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 3268.
Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis

Exoffo. hic loci.

Ч. 47.

Заряджене Митрополита з дня 30. XI. 1831 р. в справі годин викладів сільського господарства і польського письменства.

N-ro 3482.

Occasione relationis a Rectoratu dto 27. m. c. N. 431. exhibitae remonstratur sub eodem Excelso C. R. Gubernio, quod optabile sit:

1) Praelectiones studii oeconomiae ruralis et linguae polonicae ita regulare, ut non una eademque hora, prout nunc, sed diversis, nihilominus tamen successivis horis instituantur, atque ita frequentatio earundem praelectionum theologis anni 4-ti possibilis reddatur,

2) pro eisdem praelectionibus, quemadmodum etiam pro praelectionibus paedagogico-catecheticis loco temporis ab 11. ad 12-am heram, aliam horam praefigere, cum ob commorationem Alumnorum secundi et quarti theologici anni in aedibus Universitatis ad horam 12. protractam, prandium Seminarii ad horam primam contra ordinem domesticum retardetur, et hoc modo alumni ante horam 2-dam ad aedes Universitatis pro collegiis exeuntes commoditate debite se pro hisce collegiis praeparandi priventur —

De hoc Rectoratus interea pro notitia informatur eo addito, quod donec hoc in puncto decisio Gubernialis emanaverit, Rectoratus instare debeat, ut Alumni ultimae classis theologiae praelectionibus oeconomiae ruralis regulariter intersint.

Leopoli, die 30. Novembris 831.

Michael Metropolita.

Понизше дописки: Publicavit 8-a X-bris 831.

C. Dębicki.

Republicavit d. 23. 8-br. 832.

C. Dębicki.

На другій сторонї дописка Ректорату: praesentat. 5-a X-bris 831. № 452., а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 3482.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.

Exoffo. hic loci.

Ч. 48.

Заряджене митр. Мих. Левицького, вид. 8. грудня 1831 р., щоби питомцї не носили сьвітської одежі.

N-ro 3138.

Ad impediendum, ne Alumni vestes seculares apud se servantes, iisdem vestibus vel in ipso Seminario utantur, vel quod peius adhuc esset, atque nuper reipsa accidit, hisce vestibus amicti clam e Seminario evadant, Rectoratus Nomine Nostro omnibus et singulis Alumnis vestes seculares apud se, prout dictum habenti-

bus demandabit, ut quilibet eorum omnia ad tales vestes pertinentia, quo etiam pilei seculares Furażerki Kaszkiety et similiter dicti, item femoralia alias Pantalony nuncupata spectant, exceptis paliis, quos qui habet interveniente acriori aëris temperie, portare potest, ad fasciculum componat, fasciculumque suum signatura sua munitam ad Depositorium Seminarii tradat, donec inde vestes in fasciculo comprehensae data occasione ad parentes vel consanguineos respectivos remissae fuerint.

Consignatio illorum Alumnorum, quorum vestes saeculares ad Depositorium prodicto modo receptae fuerint, Rectoratus horsum et quidem seorsive juxta quamlibet Dioecesim pro ulteriori usu officioso submittet.

Caeterum Rectoratus hac occasione Statuta Seminarii et in specie Decreta aulicum dto 24. Julii 789. et Guberniale dto 28. 7-bris 798 N. 28306. in Nostro iam Mandato ad Rectoratum dto 1. 7-bris 824. N. 2070. citata, atque usum vestitus secularis Alumnis intra et extra Seminarium sub poena dimissionis prohibentia nunc etiam toti coetui Alumnorum republicabit, et prout jam nuper dto 27. 7-bris a. c. N. 2702 disponebamus, decreta haec in ordine diurno vel separatum affixum omnium aspectui pro exacta observatione subjiciet, contra eadem vero decreta agentes horsum pro decernenda poena indicabit.

Leopoli, die 8. 9-bris 831.

Michael Metropolita.

В долї першої сторони дописка: Publicavit universis Alumnis d. 9-a 9-bris 831. C. Dębicki V. R. S. g. На другій стороні в горі: praesentt. 8-a 9-br. 831. № 407. Понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 3138.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis

Exoffo. hic loci.

Ч. 49.

Зарядженє митрополита з дня 31. XII. в справі лихого харчу в духовній Семинариї.

N-ro 3913.

Relatio Rectoratus dto 28. m. c. N. 495. in eo exhibita, ut Obsonatori Frankowski ideo, quod diebus 22. 23. et 25. ejusdem

mensis malos cibos pro Alumnis praeparaverit, 54 fr. 24 kr. C. M. circa proximam solutionem detrahantur, substernitur sub eodem pro decisione et ulteriori dispositione Excelso C. R. Gubernio.

Quodsi praedictus Obsonator rursus male cibos praeparaverit, Rectoratus jure suo uti, et Contractum illico ei enunciare, atque de peracto horsum relationem praestare debet.

Caeterum ut ab Excelso C. R. Gubernio Instructio pro Rectoratu expeti valeat, quomodo nam in futurum procedendum esset, si obsonator Alumnis cibum non comestibilem apposuerit, cum portiones pro tot Alumnis ex diversorio publico in instanti accipere vix possibile sit: committitur Rectoratui, ut hac de re solidam remonstrationem in separato exhibeat, et opinionem suam, quid pro istius modi casu statuendum esse crederet, adjiciat.

Leopoli, die 31. X-bris 831.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 3-a. Januarii 832. № 4. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi
N-ro 3913.

Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis
Ex offo. hic loci.

Рік 1832.

Ч. 50.

I.

Зарядженє митр. Консисториї з дня 10. III. 1832 в справі переповненя в духовній Семинариї.

N-ro 639.

Tempore commissionis per defunctum D. Consiliarium Gubernialem Popper in Seminario expeditae deductum est, 320 Alumnos in aedibus Seminarii ob angustiam loci citra periculum sanitatis retineri nullatenus posse. Atque ideo decreto Guberniali dto 19. Julii a. el. № 41.511 quod Rectoratui a Consistorio dto 13. Aug. a. el. № 2228 intimatum extitit, statutum fuit, ut novi Candidati in locum eorum, qui studiis a. 831. finitis e Seminario ad respectivas domus presbyterales transiverunt, suscipiendi in Seminario non locentur, sed stipendiis provideantur, id quod reipsa effectui datum est.

Praedicta Commissio instituta locali ubicationum Seminarii visione opinabatur, in his ubicationibus solummodo 195 Alumnos

absque periculo sanitatis locari posse. Hac vero opinione spectata censendum veniebat, neminem deinceps ad Seminarium suscipiendum esse eousque, donec numerus Alumnorum ad 195 individua reduceretur, atque ideo etiam pro illis stallis Alumnorum, quae jam currente anno scholastico in Seminario vacare contigit, nemo susceptus extitit, sed omnes candidati circa stipendia relicti sunt.

Quia vero Excelsum C. R. Gubernium dto 21. Febr. a. c. № 1970 ordinavit, ut in locum Ilewicz Hiacynthi, qui simul cum Zawadowski Joanne et Pokiński Michaële ob excessum die 1. 9-bris a. c. perpetratum e Seminario dimissus extitit, alius Candidatus dioecesos Premisliensis ex illis, qui stipendiis provisi sunt et Leopoli studiis operam navant, ad Seminarium suscipiatur, et quia exinde sequitur, ut etiam in locum Zawadowski Joannis et Pokiński Michaëlis, imo in locum omnium illorum, qui anno scholastico currente in Seminario esse cessarunt, alii Candidati e numero Stipendistarum ad Seminarium recipiantur: proinde ut Consistorium hac de re necessaria disponere valeat, Rectoratui ordinatur, quatenus referat:

1) An Commissio, qua nunc D. Consiliarius Gubernialis Eques de Bobowski in Seminario fungitur, quoad numerum Alumnorum in aedibus Seminarii tute locandorum cum opinione praecedentis Commissionis concordet, vel vero alium et quem numerum individuorum in Seminario citra periculum sanitatis locari posse censeat.

2) An opinione Rectoratus praeter numerum Alumnorum nunc actu in Seminario reperibilium, quorum summarius numerus in relatione exprimendus est, plures adhuc commune ibi locari, et in specie an tot stipendistae nunc statim ad Seminarium [2] suscipi possint, quot stalla Alumnorum anno scholastico currente vacare hucusque jam contigit. Haec autem stalla vacantia ita recensenda sunt in relatione Rectoratus, ut appareat, quam Dioecesim concernant, et per cujus dimissionem, exitum e Seminario aut mortem vacare coeperit.

Relatio, quoad praemissa quontocujus Consistorio exhibenda est.

Leopoli die 10. Martii 832.

Barwiński.

На четвертій сторонї дописка Ректорату: praesentt. 15-a Mart. № 111. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi. № 639. Vener. Rectoratui Seminarii Grlis hic loci Exoffo.

II.

Відповідь Ректорату.

Bericht des gr. k. Seminar Rectorats zur Cons. Zl. 639/832 in Betreff der nicht zuläßigen Aufnahme der mit Handstipendien betheilten Candidaten des geistlichen Standes in das hierortige Seminarium.

(: Consistorium ! :)

In Erledigung des hochverehrten Consistorial Erlaßes vom 10-ten dieses M. Zahl 639, womit dieser Rektorat im Grunde hohen Gubernial Verordnung vom 21-ten Februar l. J. Zahl 1970 die Berichtserstattung über die Zulässigkeit der Aufnahme in das hierortige Seminarium mit Rücksicht auf die Sanitäts-Verhältniße der mit Handstipendien betheilten Candidaten des geistlichen Standes an die Stelle der aus dem Seminarium entlaßenen Zöglinge Ilewicz Hia- [2] -cinth, Zawadowski Johann, Pokiński Michael und die sonstigen im Laufe des gegenwärtigen Schuljahres vacant gewordenen Stellen aufgetragen wird; wird Einem Hochwürdigen Consistorio folgendes einberichtet:

ad 1-mum. das Resultat der beihin zur Festsetzung der Anzahl der künftighin in das Seminarium nach Maßgabe des vorhandenen Raumes aufzunehmenden Zöglinge von hohen Orten delegirten Gubernial-Comissionen ist in Bezug auf die numerische Zahl der zu unterbringenden Zöglinge nicht übereinstimmend; indem die unter Vorsitz des verstorbenen Herrn k. k. Gubernial-Raths Popper abgehaltener Commission den Stand der ohne Nachtheil der Gesundheit aufzunehmenden Zöglinge auf 195 Köpfe bestimmte; dagegen ist in Folge der am 10-ten dieses unter Leitung des k. k. Herrn Gubernial-Raths [13] Ritter von Bobowski begonnenen comissionalen Verhandlung der im hierortigen Seminar vorhandene Raum ohne Benachtheilung der Gesundheit laut Beilage ·/. für 214. Individuen ausgemittelt worden.

ad 2-um. Gestützt auf das angeführte Gutachen der beiden vorangezogenen Gubernial Comissionen und auf die in Sanitäts-Hinsicht sich ergebenen Erfahrung, wie nachtheilig auf die Gesundheit der Zöglinge die überfüllte Anzahl derselben im Seminarium im Allgemeinen einwirkt, glaubt das Rektorat für eine weitere Aufnahme der Novizen und Unterbringen derselben im hierortigen Seminar-Gebäude um so weniger stimmen zu dürfen als schon durch die Unterbringung des dermahligen Personal-Standes jeder disponible Raum eingenommen worden ist, und ein weiteres Zusammendrängen der hierorts [4] inwohnenden Individuen ohne no-

torischen Nachtheil der Gesundheit nicht stattfinden könnte, weil schon von dem dermahligen aus 233 Köpfen bestehenden Personalstand der Zöglinge laut Beilage ·/. in der Zeit vom 1-ten November 831 bis 26-ten März l. J. 99 Zöglinge ärztlich behandelt wurden, und unter denen 13 in derselben Frist schon zweimahl erkrankten.

Schließlich wird bemerkt, daß die gegenwärtig bestehende auf 233 Individuen herabgesetzte Anzahl der Zöglinge folgendermaßen entstand:

Während des verfloßenen Schuljahres 831. wurden im Seminario 319 Zöglinge unterhalten, weil an die Stelle des laut hierortigen Bericht vom 28-ten März 831. Z. 102 verstorbenen Zöglings aus der Metropolitan-Dioecese Basil Łastowiecki... (на сїм акт урпвас ся.)

III.

Консисторія заряджує для 29. V., щоби лишено в семинариї 233 питомцїв.

N-ro 1508.

Alta gubernialis resolutio dto 16. m. et a. c. № 20618 ad hujatem relationem dto 6-a Aprilis a. c. № 960 emanata, quod in locum dimissorum alumnorum candidati stipendio provisi ad Seminarium suscipiendi non sint, neque numerus reperibilium ad praesens 233 in Seminario Alumnorum diminuendus sit, in Copia ·/. V. Rectoratui pro notitia communicatur.

Leopoli die 29. Maji 832.

Barwiński.

На третій сторонї:

Copia ad N-m 1508. ex 832.

Lemberger g. k. Metropol. Konsistor. № 20618.

Bei den mit Bericht vom 6-ten April laufenden Jahres, Zahl: 960 dargestellten Umstände wird zwar gestattet, daß an die Stelle der bisher ausgetrettenen Seminariums-Zöglinge keine mit Handstipendien betheilte Kandidaten des geistlichen Standes in das Seminar aufgenommen werden, dem Consistorium aber auch zugleich bedeutet, daß bis nicht über das Resultat der über die Belagsfähigheit und die davon abhängige Erweiterung des Seminariums-gebäudes, im Zuge schwebenden Gubernial-Commission abgesprochen seyn wird, von dem gegenwärtigen Stande der Seminarszöglinge pr. 233 Köpfe keine mehr zu entlaßen seyn.

Wornach das Seminariums-Rectorat zu verständigen ist. — Lemberg am 16. May 832. — Stutterheim. Thürmann.

На 4 ст. в горі дописка Ректорату: praesentt. 8-a Junii 832. № 217; а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi
№ 1508.
Vener. Rectoratui Seminarii Grlis hic loci. Exoffo.

Ч. 51.

Заряджене Консисториї з дня 2. VI. 1832 в справі куреня тютюну між питомцями.

N-ro 1446.

Ad relationem dto 30. Aprilis a. c. № 188, medio qua duo protocolla Sessionum Consistorio exhibita sunt, significatur V. Rectoratui, quod hinc poenae in transgressores legum Seminarii latae approbentur, insimul vero ordinatur eidem, ut sua ex parte omnem diligentiam adhibeat, quatenus fumatio, quae denuo in Seminario vigere coepit extirpetur, et ut seriam indagationem instituat, quinam alumnus, intelligitur cum licentia Rectoratus, die 30-a Maji a. c. ad balnea sic dicta, Kisielkiana dimissus, ibidem circa horam 11-am matutinam publice fumaverit, huncque horsum pro decernenda in illum poena, indicet.

Leopoli, die 2. Junii 832.

Barwiński.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. 4-a Julii 832. № 233. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi
№ 1446.
Vener. Rectoratui Seminarii Grlis hic loci. Exoffo.

Ч. 52.

Відповідь Консисториї з дня 14. VII. на просьбу Маркіяна Шашкевича, внесену до директорату фільозофічного студиюм.

N-ro 1956.

Excelsum C. R. Gubernium dtto 16. Iunii a. c. N-ro 32.390. significavit horsum, quod decreto supremo aulico studiorum Commissionis dto 19. Maji a. c. N-ro 1726. dispositum sit, ut alumni, auditores philosophiae, qui e Seminario propter aliquem excessum dimittuntur, conformiter praescriptis, quoad alumnos theologiae auditores editis, tractentur. De qua alta gubernìali ordinatione supple-

torie ad hujates intimationes dto 1. Maji 830. N-ro 1244 et dto 28. Augusti 830. N-ro 2585. medio praesentium V. Rectoratus pro notitia et directione cum haec ordinatione informatur, ut hanc altam resolutionem universis alumnis in Musaeo congrĕgatis notam reddat et praecitatas intimationes pariter in memoriam revocet, ideoque illas denuo promulget. Caeterum adjacens petitum Martiani Szaszkiewicz, C. R. Directoratui studii philosophici exhibitum, et horsum ab excelso Regimine devolutum cum sex testimoniis, eidem Szaszkiewicz restituendum erga eius reversales, et ille de tenore praemissae Aulicae resolutionis in scriptis informandus est, atque praecitatae intimationes eidem quoque pro ejus notitia et directione relegendae sunt.

Leopoli die 14. Julii 832.

Barwiński
Grlis Vrius.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praesent(a)t(um) 18-a Julii 832. № 245. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol.
N-ro 1956.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis r. g. c.
Leopoliensis

Ex offo. hic loci.

Ч. 53.

Консисторія заряджує дня 8. VIII. 1832 р., щоби наставники дух. Семинариї харчували ся разом з питомцями.

N-ro 2266.

Alta Gubernialis ordinatio dto 4. m. et a. c. N-ro 39068. in eo consistens, ut Superiores Seminarii cum Alumnis in refectoriis cibos sumant V. Rectoratui in adnexa ⁄. Copia communicatur eo addito, ut horsum intra biduum et quidem ante meridiem proximae diei Veneris exhibeat bene trutinatam relationem opinativam, pro possibili suffultam allegatis, vel saltim citatis ordinationibus, aut nefors Decretis Aulicis, in quibus fundatur expositus in adjacenti ordinatione Guberniali victus pro Superioribus Seminarii.

Caeterum commodum vel detrimentum pro inviligilatione, quomodo alumni assideant mensae, exinde, quod Superiores non simultanee cum Alumnis in refectoriis victum sumant, redundas, in ista relatione exponendum, et quot mensae, quibus alumni assident in quovis refectorio, si illud esset, haberentur, exponendum est.

Leopoli die 8. Augusti 832. Barwiński.

На третій сторонї:
Copia ad N-m 2266 ex 832
Consist.
Lemberger gr. kath. Consistorium N-ro 39068.

In den bisher mit dem Unternehmer der Verspeisung der gr. k. Seminariums-Zöglinge bestehenden Vertragen ist bedungen, dass der Unternehmer den Vice-Rectoren, Studienpräfekten und dem Spiritual täglich zu Mittag 5, zu Abend aber 3 Speisen, welche sich von jenen für die Zöglinge an Güte und durch die Zurichtungsart auszuzeichnen haben, liefern solle.

Abgesehen von dem Einfluße, dem diese Bedindung auf den Preis der Verspeisung der Zöglinge übt, ist die Zahl der Speisen zu groß und zur genaueren Überwachung des Unternehmers, und des Benehmens der Zöglinge bei den Speisen sehr wünschenswerth, daß die Vizerektoren, Präfekten etc. nicht nur mit den Zöglingen zugleich in der Refektorien speisen, sondern auch, daß sie nicht mehrere und nicht anders zubereitete Speisen, als die Zöglinge erhalten, und hiernach der Vertrag geändert werde.

Das Consistorium wird aufgefordert, sich binnen 8. Tagen gutächtlich zu äußern, ob und welche Bedenken gegen die angedeutete Änderung der Vertragsbedingungen obwalten. Lemberg am 4-ten August 832. Stutterheim. Salomon.

На 4 стор. дописка Ректорату: praesentt. 8-a Aug. 832. № 266, а пониэше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. № 2266. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis hic loci. Exoffo.

Ч. 54.

Консисторія повідомляє дня 1. IX. 1832 р. Ректорат про студиї чужинців у австрийських висших школах.

N-ro 123/schol.

Die hohe Landesstelle hat unterm 28. May l. J. Zahl. 28212. Nachstehendes anher erlaßen:

Die k. k. Studienhofkomission hat mit hohem Erlaße vom 8-ten April l. J. Z. 1409 Nachstehendes eröffnet:

S-ne k. k. Majestät haben mittels a. h. Entschließung vom 30. März d. J. a. g. zu bewilligen geruhet, daß Ausländer, welche die Bewilligung im Inlande zu studieren nachsuchen, durch die Studien Direktoren und Vice-Direktoren vorläufig, bis die höhere Entscheidung erfolgt, zu den Vorlesungen zugelaßen werden, jedoch sey den Profeßoren in dieser Hinsicht aufzutragen, auf solche Individuen besondere Aufmerksamkeit zu haben.

Welche a h. Anwendung in Hinkunft bey allen vorkommenden Fällen als Richtschnur zu gelten hat.

Welcher hochortige Erlaß dem Seminariums-Rektorate zur Wissenschaft mitgetheilt wird.

Lemberg, den 1-ten September 832.

Barwiński.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 16-a 9-bris 832. № 406. а понизше адреса: Vom g. k. Metrop. Consistorium № 123. schol. An das Lemberger gr. kath. General Seminariums Rektorat. Hier. Exoffo.

Ч. 55.

Зарядженє Консисториї з дня 15 IX 1832 р. в справі харчу для наставників дух. Семинариї і спільного харчованя з питомцями.

N-ro 2570.

Alta Gubernialis ordinatio dto 4. m. et a. c. N-ro 50290. intuitu immutatarum quarundam conditionum in contractu pro obsonatore Seminarii, tum intuitu quantitatis et qualitatis ciborum, tempore prandii et coenae a Praefectis studiorum in refectoriis simultanee cum alumnis sumendorum, nec non intuitu quantitatis et qualitatis ciborum pariter tempore prandii et coenae Vice-Rectoribus et Poenitentiario apponendorum, quos illi omnes tres in Refectorio, finita alumnorum mensa, comedire tenentur et denique intuitu inspectionis in refectoriis tempore prandii et coenae alumnorum a Vice-Rectoribus gerendae, V. Rectoratui in adnexa copia ·/. pro notitia et directione, atque stricta observatione communicatur, eo addito, ut praesentem intimationem D. D. Vice-Rectoribus, P. Poenitientiario et D. D. Praefectis studiorum, ut pro sua notitia et directione eam perlegant, et quod illam legerint, id sua subscriptione confirment, circulando communicet, tum de peracta hacce promulgatione horsum referat.

Leopoli, die 15. Septembris 832.

Barwiński
Generalis Vicarius.

Legi die 28-a 7-bris 832.	Legi die 1-a 8-bris 832.
Telichowski.	E. Łuczakowski.
dto C. Dębicki.	Hordyński.
Sabbatius Harasiewicz.	Legebam Slimakowski m. p.

На другій і третій стороні:

Copia ad N-m 2570 ex 832.

Lemberger g. k. Metropolitan Consistorium — № 50290.

Man hat beschloßen einige Bedingungen des Lizitazions-Protokolls zur Hintangebung der Kostgebung in dem hiesigen g. k. Seminarium abzuändern, und zwar wird künftig

1-tens der 12. Punkt der Lizitazions-Bedingniße folgendermaßen zu lauten haben.

Der Unternehmer verpflichtet sich, um den bei der gegenwärtigen Versteigerung gemachten Anboth, durch die obige Zeit, den Vice-Rectoren, dem Spiritual, den Studien-Präfekten und Zöglingen

a) zu Frühstücke täglich um 7. Uhr früh eine Mundsemmel von 11½ Loth in Gewicht

b) zu Mittag den Zöglingen und Studiepräfekten vier, den Vice-Rektoren und dem Spiritual aber fünf

c) zu Abendtisch den Zöglingen und Studienpräfekten zwey, den Vice-Rectoren, und dem Spiritual drey reinlich und schmackhaft zubereitete Speisen, nachdem vom Rectorate in jedem Monate zu verfassenden Speiszettel zu verabreichen.

Die Vice-Rectoren und der Spiritual haben zu Mittag und Abend dieselben Speisen, und eben so zu bereitet, zu erhalten, wie die Zöglinge, jedoch muß die ihnen zu Mittag zu reichende 5-te und zu Abend aufzusetzende 3-te Speise sich von den anderen an Güte und Zubereitungsart auszuzeichnen.

Mit der Gattung der Speisen ist dergestalt abzuwechseln, daß an jedem Tage der Woche, andere Speisen nach der Anordnung des Rektorates aufgetischt werden.

2-tens der 20-te Punkt ist künftighin nachstehendermaßen zu textiren.

Der Unternehmer verbindet sich stets eine solche Quantität Bouillon in Vorrath zu haben, als erforderlich ist, um im Falle die Rindsuppe ungenußbar befunden werden sollte, statt derselben zu Mittag und AbendSuppe aus Bouillon verabreichen zu können, welche er in diesem Falle statt der ungenußbar befundenen Rindssuppe in kürzester Zeit aufzusetzen gehalten seyn wird.

Sollte die eine oder andere Speise des Mittagsmahls ganz, oder nur einige Porzionen derselben von dem Seminar-Vorsteher für ungenußbar erkannt werden, und der Kostgeber dafür auf der Stelle keine genußbare Speise geben können, so wird er gehalten seyn, eben so viele Porzionen als ungenußbar erklärt worden sind,

von einer der zurückgestoßenen gleichkommenden, von dem Seminar-Rectorate zu bestimmenden Speise, denjenigen Individuen, welche um eine Speise weniger erhalten haben, denselben Tag, Abends außer der gewöhnlichen Abendmahlzeit vorzusetzen.

Wird aber die Speise des Abendeßens ungenußbar erklärt, so wird dem Kostgeber an dem täglichen Vergütungsbetrage ein Fünftel für so viele Köpfe, als von dieser Speise nicht erhalten haben, von dem ihm wöchentlich zu erfolgenden Vergütungsbetrage in Abzug gebracht werden.

3-tens. Da sich der Fall öfter ereignet, daß für die ersten Monate der Kontraktzeit höhere, für die letzten Monate aber geringere Preise angeboten werden, so ist bei der Licitationen dahin zu wirken, daß diese Anbothe vielmehr umgekehrt, nemlich, im geringeren Betrage für die ersten, und in höherem Betrage für die letzten Monate gemacht werden, nebst bei ist zu bedingen, daß bei sonst gleichen Anbothen denjenigen der Vorzug werden gegeben werden, welcher für die ersten Monate [3] geringere Aufforderungen stellt, so z. B. wenn ein Anboth mit 15. Kr. für die ersten 10. und mit 14 kr. für die letzten 2 Monate dagegen ein anderer mit 14 für die ersten zwey, und mit 15 Kr. für dle letzten Monate gemacht würde, so würde dem letzteren von dem ersteren der Vorzug gegeben werden.

Hievon wird das Consistorium in Erledigung der Berichte von 28. Jänner 832 und 13. August 832 Z. 217 nud 2299. mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, daß die unter 1. angegebene Modifikazion vom 1-ten Oktober 833. oder bei einer Änderung mit dem Kostgeber, früher in Wirksamkeit treten werde, daß dann die Studienpräfekten mit den Zöglingen zugleich in den Refectorien zu speisen und die Vorsteher die Aufsicht in denselben zu führen haben werden, wie dieß in den Statuten des Seminars und dem hohen Hofkanzley Dekrete vom 2-t. Jänner 817. Z. 27165 vorgeschrieben ist. Bis dahin haben die Vice-Rectoren, der Spiritual und die Studienpräfekten, sobald aber ein neuer Contract mit den angegebenen Modifikazionen in Wirksamkeit getreten seyn wird, die Vice-Rectoren und der Spiritual, nach aufgehobener Tafel der Zöglinge, gemeinschaftlich in einem der Refectorien zu speisen, und es kann dießorts nicht ungerührt bleiben, daß das Consistorium die Befolgung dieser Anwendung bisher nicht genau überwacht hat. Lemberg am 4-ten September 832.

Stutterheim.

Mierzwiński m. p.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 28-a 7-br. 832. N-ro 315. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 2570. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. hic loci. Exoffo.

Ч. 56.

Консисторія повідомляє дня 22. IX. 1832 Ректорат про цїсарське рішенє в справі тем при іспитї на учителя.

N-ro 153/schol.

Die hohe Landesstelle hat unterm 12. July l. J. Zahl: 39383 Nachstehendes anher erlaßen:

Vermöge h. Studienhof-Commissions Dekrets vom 20-ten v. M. Z. 2775 haben S-e k. k. Majestät mit a. h. Entschließung vom 12. Juny 832 anzuordnen geruhet: daß bei den mündlichen Konkursen für Lehrämter, den Konkurrenten die Wahl der Materie, über welche ein jeder durch eine Viertelstunde zu sprechen hat, selbst zu überlassen ist.

Welches hochortige Intimat dem Seminariums-Rectorate zur Wissenschaft mitgetheilt wird. Lemberg den 22. September 832.

Barwiński.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 16-a 9-bris 832. № 407. а понизше адреса: Vom Lemberg. gr. k. Metrop. Consist. N-ro 153/schol. An das Lemberger g. k. General-Seminariums Rektorat. Hier. Exoffo.

Ч. 57.

Відповідь Митрополита з дня 20. X. 1832 р. на заяву префекта, Ілиї Лучаківського, що не буде сповняти обовязків віцеректора.

N-ro 2778.

Elias Łuczakowski, Praefectus Studiorum in Seminario et in domestico Religiosorum Ritus latini Studiorum Instituto Professor renunciat per adnexam hic ⁒. remonstrationem officio Vicerectoris Seminarii, ad quod gerendum provisorie destinatus est.

Occasione hujus remonstrationis committimus Rectoratui, ut Remonstranti commemoret, quod Suprema S. S. Majestatis Voluntas repetitis vicibus, in specie autem Decretis Gubernialibus dto 17. Junii 808 N. 26225. et dto 28. Septembris 810 N. 32095. intimata diserte intendat, ut Alumni in C. R. Convictu educati praecipue ad officia Praefectorum, Correpetitorum et Vice Rectorum in Seminario adhibeantur; quod itaque consultum sit, ut Elias Łucza-

kowski suam promptitudinem in exequenda SS. Majestatis Ordinatione demonstraturus ab illa remonstratione recedat, atque spectata urgente Seminarii necessitate functiones secundi Vice Rectoris ulterius obeat, cum alioquin ipsemet in adnexa hic 2/. declaratione Anno 830. perhibuerit, quod praeter caeteras suas occupationes muneri Vice Rectoris provisorie satisfacere valeat.

De resultato praemissorum circa reacclusionem communicatorum relatio opinativa horsum a Rectoratu exhibenda est.

Leopoli die 20. Octobris 832. Michael Metropolita.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 25-a 8-br. 832 № 368, а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. N-ro 2778. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c Leopoliensis. hic loci. Exoffo.

Рік 1833

Ч. 58.

Консисторія до Ректорату дня 11. V. 1833 р. в справі провин питомців.

№ 1224.

Ad relationem dto 30. Aprilis a. c. № 122. mediante qua protocolla Sessionum Rectoratus ex mense Aprili exhibita sunt, significatur, poenas in transgressores legum Seminarii latas a Consistorio approbari; sub eodem commemoratur V. Rectoratui, ut ex sua parte vitium apud alumnos vigens solitarie per urbem cursitandi, tum consvetudinem fumum herbae nicotianae trahendi extirpari curet.

Leopoli, die 11. Maji 833. Barwiński.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentatt. 17-a Maji 833. № 136. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. № 1224. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. hic loci. Exoffo.

Ч. 59.

Зарядженє Консисториї з дня 8. VII. 1833 в справі виплати укінченим питомцям гроший на дорогу.

№ 1863.

Quae excelsum C. R. Gubernium dto 28. Junii a. c. № 38779 intuitu vialium absolutis theologis exsolvendarum resolverat, ea in adnexa copia V. Rectoratui pro notitia et directione communicantur.

Leopoli, die 8. Julii 823. Barwiński.
Grlis Vicarius.

На третій стороні:

Copia ad N-m 1863 ex 833.

Lemberger g. k. Consistorium № 38879.

In Erledigung des Berichts vom 23. Hornung l. J. Z. 423. wird dem Metrop. Konsistorium im Grunde des herabgelangten Hofkanzley Dekrets vom 11. Juny l. J. Z. 13699 bedeutet: daß es vor der Hand hinsichtlich des Reisegeldes pr. 25 fr. für die aus dem g. k. Seminarium tretenden absolvirten Theologen bei der bisherigen Gepflogenheit verbleiben könne, daß jedoch dieses Reisegeld nur den ganz mittellosen zu verabreichen sey.

Wornach sich das Consistorium zu richten hat. — Lemberg den 28. Juny 833. Stutterheim. Lanckoronski.

На четвертій стороні дописка Ректорату: praesentt. 12-a Julii 833. № 192. а понизше: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi. № 1863. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis. hic loci. Exoffo.

Ч. 60.

Консисторія поручає дня 11. IX. 1833 р. на дальше харчувати ся віцеректорам, духовникови і префектам враз з питомцями.

N-ro 2611.

Alta Gubernialis ordinatio dto 23. Augusti a. c. № 48492 intuitu modalitatum anno elapso in victu practicatarum, non mutandarum, et ut studiorum praefecti in refectoriis simultanee cum alumnis tempore coenae et prandii cibos sumant, in adnexa ·/. copia cum provocatione ad hujatem intimationem dto 15. 7-bris a. el. N-ro 2570. V. Rectoratui pro notitia et directione cum hac ordinatione communicatur, ut hanc altam ordinationem studiorum praefectis notam faciat, eosdem abhinc simultanee cum Alumnis prandere et coenare jubeat, et de effectu horsum referat. Leopoli, die 11. 7-bris 833.

Barwiński
Grlis Vicarius.

Понизше дописки: Inter Ad. RR. DD. studiorum praefectos circulandum.

Legi die 13-a Septembris 833.

E. Łuczakowski
eadem Kuczyński
item Ślimakowski.

На третій сторонї:
Copia ad N-m 2611 ex 833/consist.
N-ro 48.492.

Lemberger gr. kath. Metrop. Consistorium.

Auf den Bericht vom 3-ten d. M. Zahl: 2214 wird erwiedert, daß man auch gegenwärtig um so weniger Grund finde von der unter dem 4-ten September und 30. November 832. Zahl 50290 und 69114 getroffenen Bestimmungen rücksichtlich der den V. Rectoren, dem Spiritual und den Präfekten des hiesigen gr. kath. Seminars zu verabreichenden Kost, abzugehen, als der bezogene Bericht bewährt, daß die Seminarzöglinge in dem verflossenen Schuljahre mit der Kost zufrieden waren, die Vice-Rectoren, der Spiritual und die Präfekten über dieselbe auch nicht geklagt zu haben scheinen, und überhaupt nichts angeführt wird, was die Landesstelle bestimmen könnte, zu den bis zu dem vorigen Schuljahre bestandenen Bespeisungs Modalitäten zurückzukehren. — Übrigens muß man dem Consistorium den letzten Absatz des hierortigen Dekretes vom 4-ten September 832. Zahl 50290, wornach die Präfekten mit den Zöglingen zugleich in den Refektorien zu speisen haben, in Erinnerung bringen. — Lemberg am 23-ten August 833. Stutterheim, Serzt.

На четвертій сторонї в горі доппска Ректорату: praesentt. 12-a 7-br. 833. № 267. а понпзше: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. № 2611. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. hic loci. Exoffo.

Ч. 61.

Поновне заряджене Митрополита з дня 21. IX. 1833 р., щоби префекти харчували ся спільно з питомцями.

N-ro 2771.

Studiorum Praefecti: Elias Łuczakowski, Nicolaus Hordyński, Joannes Ślimakowski et Julianus Kuczyński simultanee cum Alumnis Seminarii prandere et coenare, juxta relationem Rectoratus dto 17. m. c. № 267. recusantes, videnter enormitatem apertae hujus contra expressas ordinationes Excelsi C. R. Gubernii renitentiae debita cum attentione non perpendisse.

Idcirco D. Canonico Capitulari et Seminarii Rectori committimus, ut praedictis studiorum Praefectis, et quidem singillatim cuilibet nomine Nostro ob oculos ponat, quod Potestatibus a Deo constitutis omnis homo, multo magis autem quilibet statui Spiri-

tuali adgregatus sub onere conscientiae obedire debeat, quodve in specie Praefecti Studiorum in Seminario vi sui muneris et vocationis virtutem subjectionis atque oboedientiae erga Potestates Caesareo Regias alumnis inculcare et virtutis hujus exemplum praebere, adeoque etiam ordinationi Guberniali dto 4. Septbris 832 № 50290 Rectoratui a Consistorio dto 15. 7-bris 832 № 2570 intimatae, nuper autem dto 11. m. c. № 2611 rursus incultatae se conformare, et prout hacce ordinatione statutum quoque sit, ut Vice Rectores et Pater Spiritualis Seminarii finita mensa alumnorum in Refectorio cibos suos in communi sumant.

Ordo iste prandendi et coenandi tam pro Vice Rectoribus et Spirituali, quam pro Studiorum Praefectis praescriptus a die 1-a 8-bris a. c. omnino jam in praxim deducendus est.

Itaque D. Rector et Canonicus prohibeat, ne a praedicta die cuipiam Superiorum Seminarii cibi ad ejus mansionem e Culina deferantur, et dispositionem faciat, ut ab illa die binis Studiorum Praefectis in uno, binis vero aliis in altero Refectorio et quidem eodem tempore cum Alumnis cibi apponantur, Vice Rectores autem cum Patre Spirituali suos cibos in alterutro Refectorio post prandium atque coenam Alumnorum in communi sumant.

De effectu praemissorum relatio ad Consistorium facienda est.

Leopoli die 21. Septbris 833.

Michael Metropolita.

На другій стор. в горі дописка Ректорату: praesentt. 26-a 7-br. 833. № 296. а понизше адреса: a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopol. № 2771. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis hic. Exoffo.

Ч. 62.

Консисторія видалює дня 9. XI. 1833 р. пит. Филемона Зарицького з дух. Семинариї.

N-ro 3218.

Ex relatione V. Rectoratus dto 30. 8-bris a. c. N-ro 352 adparet, quod alumnus et auditor secundi anni philosophiae hujus Archidioecesanus, Philemon Zarzycki, subdole impetrata facultate a studiorum Praefecto, Hordyński, invisendi suum infirmum fratrem, socium sibi designatum Michaelem Wierzbicki, ut secum cauponam adiret, permovere studuerit, qui id facere recusans ad Seminarium se contulit, Zarzycki vero praeprimis cauponam in suburbio Cracoviensi, dein officinam cupedinariam civis Andreoli, demum autem in platea lata cauponam mulsi intravit et potu inebriante adeo intemperanter usus est, ut primum vespere hora

media 6. ad Seminarium per ejatem servum adduceretur, hujus autem enormis excessus conscius sibi, non expectando hujatem decisionem, proprio ausu die 30. 8-bris a. c. Seminarium deseruit;

Quare idem Zarzycki in fundamento decretorum excelsi C. R. Gubernii dto 3. Aprilis 830. N-ro 18773. et dto 16. Junii 832 N-ro 32.390 hinc V. Rectoratui dto 1. Maji 830 N-ro 1244 et dto 14. Julii 832 N-ro 1956, intimatorum, pro inhabili ad statum sacerdotalem declaratur, eo addito, ut ex elencho alumnorum, quorum bonae famae per adeo turpem suam comportationem tantopere nocuit, deleatur, alioquin ob excessum supra expositum incapax admissionis ad studia theologica, et nefors etiam ad aliud quodcunque studiorum genus non admittendus, si Excelso C. R. Gubernio, cui sub eodem hac de re relatio exhibetur, ita decernere visum fuerit.

Committitur itaque V. Rectoratui, ut universis alumnis ad Musaeum convocatis praesentem sententiam pro deterrenti exemplo notam reddat, et eisdem inculcet, quatenus statutis Seminarii se omnimo conforment, ne qui secus procederet similem prouti praefatus Zarzycki sortem experiatur.

Caeterum V. Rectoratui tum Ordinariatus, quam et Consistoriales multifariae intimationes de non concedenda facultate alumnis e Seminario privatim exeundi, quo exitu variis abusibus via panditur, in memoriam revocantur cum ordinatione, ut V. Rectoratus alumnos passim sub ementitis praetextibus licentiam e Seminario privatim exeundi petentes ad illas ordinationes omnino releget. Leopoli die 9. 9-bris 833.

Barwiński.
Grlis Vicarius.

Понизше дописка: Publicavit universis Alumnis Seminarii d. 28. X-br. 833. C. Dębicki, Vicerector.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 24-a X-bris 833. № 401. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. № 3218. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis hic loci. Exoffo.

Ч. 63.

Консисторія до Ректорату в справі недозволеного проходу питомців, а головно пит. Волянського (19. X. 1833 р.).

Ad relationem dto 30-a 7-bris № 322 mediante qua bina protocolla Sessionum Rectoratus dto 5. et. 30. Septbris a. c. submissa sunt, committitur V. Rectoratui, ut alumnis in protocollo Sessionis dto 30. 7-bris a. c. nominetenus recensitis, qui die 17. ejusdem

mensis in exitu pro recreatione contra expressam inhibitionem Studiorum Praefecti Hordyński suam classem deserere et ad Sylvam S. Sophiae migrare ausi sunt, nomine Consistorii insuper significet, hunc excessum eorum tanto majori vituperio esse dignum, quod ultimum annum theologiae frequentantes exactae legum disciplinarium Seminarii observationis bonum exemplum caeteris alumnis classium inferiorum praebere obligati sint.

Ne autem malum hoc exemplum in posterum quispiam alumnorum invitari praesumat, Rectoratus Seminarii repetitas consistoriales ordinationes legem Seminarii de simultaneo alumnorum pro collegiis scholasticis aeque ac pro recreationibus exitu et reditu in memoriam revocantes toti gremio alumnorum republicabit eo addito, quod qui istam legem infringere ausi fuerint, severiori poena pro ratione vero circumstantiarum etiam poena ejectionis e Seminario afficientur.

Haec in specie alumno quarti anni theologiae Wolański ob oculos ponenda sunt, quemadmodum enim die 17. ita etiam die 19. Septbris classem suam tempore recreationis deserere non dubitavit; ob hunc itaque excessum nunc abstinentia a toto prandio punitus in quantum disciplinarem illam legem ulterius infringere ausus fuerit, velut incorrigibilis poena ejectionis e Seminario certo certius se afficiendum fore noverit. — Leopoli die 19. Octobris 833.

Barwiński
Grlis Vicarius.

Понизше дописка: Publicatum universis Alumnis d. 2-a 9-bris 833. C. Dębicki V. R. S. g.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 30-a 8-bris 833. № 348. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi № 3008. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. hic loci. Exoffo.

Рік 1834.

Ч. 64.

Зарядженє митр. Мих. Левицького до Ректорату дух. Семинариї з дня 10. І. 1834 р. в справі питомцїв, що викликали заворушенє задля лихого харчу.

№ 70.

Ex relatione Rectoratus deto 2. X-bris a. el. № 392 apparet, quod obsonator Frankowski in 9-bri a. el. et quidem die 13. jusculum lacteum, die 14. caules, die 15 placentas, et die 18 jusculum

acidum, vulgo barszcz, pro prandiis indebite praeparaverit, quodve hac occasione Alumni in refectoriis comparere et die 18-a 9-bris coenam, die autem 19 prandium et coenam non attentis reflexionibus Dni Rectoris, sumere recusaverint, donec tandem die 20 praedicti mensis meliora cogitare et praeeunte classe Pastoralistarum in Refectoriis prandere et coenare coepissent.

Recusatio illa victus a die 18 ad 20-am 9-bris manifestata, gravem certe universo coetui Alumnorum conciliat notam, ostendit enim vituperabilem proclivitatem ad ineundas conspirationes et ad subvertendam pacem atque disciplinam Seminarii, cui singuli Alumni omnino se conformare obligati sunt.

Porro spectato eo, quod in prandiis die 13. 14. 15. et 18. 9-bris non omnes cibi, sed unum tantum ferculum defectu laboraverit, et defectus iste singulis vicibus ab Obsonatore in coena compensatus fuerit; quod item die 18. 9-bris pro coena, die autem 19 pro prandio et pro coena cibi praeparati, judicio Rectoratus nullo defectu laboraverint, quod denique et Dnus Consiliarius Gubernialis Kraus die 27. et Vicarius Noster grlis die 28-a 9-bris Seminarium inopitate visitantes, comestibilia Alumnis ab Obsonatore sufficienter praeparari perspexerint, universalis illa recusatio victus nulla ratione excusari potest, et conspiratio in istam recusationem adscribenda venit:

1-o Joanni Karpa theologo anni tertii, hic enim a die 18 usque ad meridiem diei 20. 9-bris circumibat continuo musaea et alumnos ad recusandum victum provocabat verbis: Panowie, dziś bułek nie bierzemy. — Panowie, dziś na obiad nie idziemy. — Panowie, dziś na kolacyę nie idziemy, item die 20. 9-bris Classem Pastoralistarum, postquam reflexionibus Dni Rectoris obtemperare et in Refectorio comparere constituerent, inhonestis et candidato status ecclesiastici indignis verbis objurgabat, clamando: zdrada, Pastoraliści gałgany, insuper eadem die 20. 9-bris quamdam scriptam remonstrationem per Musaea circumferebat, et alumnos ad subscribendum sollicitabat; singula haec ostendunt Joannem Karpa principalem fuisse actorem conspirationis de recusando victu inter Alumnos excitatae.

2-o. Georgio Turski theologo anni 4-ti, hic enim, dum D. Rector Classi Pastoralistarum ob oculos poneret, quod iunioribus Alumnis bono exemplo praeire et primi ad Refectorium se conferre debeant, reflexionibus hujus modi audentius, quam quisquis alius se opponebat, et ipsa die 20. 9-bris Pastoralistas ab ingressu Refectorii avocare [2] nitebatur, donec illi ipsi silentium ei imponerent.

3. Sylvestro Mieyski theologo anni tertii, hic enim die 20. 9-bris exhortationem Dni Rectoris ad classem Dogmaticorum directam, ut juxta exemplum Pastoralistarum ad Refectorium se conferant, impedire nitebatur, et proclamabat: *Jeżeli inne klassy nie poydą i my nie poydziemy.*

4. Sielecki Joanni philosopho anni secundi, hic enim memoratam superius querelam cuius verisimilius ille ipsemet author erat, Joanni Karpa suppeditavit, et perinde se promotorem conspirationis esse ostendit.

5. Denique Petro Alexiewicz, anni primi theologo, item Theodoro Łuszczyński (philosopho II anni)[1] et Michaëli Wierzbicki philosopho anni primi, hi enim tres ad subscribendam mox dictam querelam se promptos exhibuerunt, eoque ipso velut principales excitatae inter alumnos conspirationis promotores censendi veniunt.

Quapropter communicatis cum Illmo ac Rmo Dno Episcopo Premisliensi consiliis ad cujus Dioecesim, excepto Theodoro Łuszczyński, omnes reliqui superius nominati actores et promotores conspirationis pertinent, ex juxta sententiam Ejusdem Illmi ac Reumi Dni Episcopi Premisliensis dto 2. m. c. N-ro 2771 huc intimatam, decernimus,

1-o ut Joannes Karpa caeteroquin, prout ex protocollis Sessionum a Rectoratu dto 4-a X-bris a. el. № 393 exhibitis patet, in Officiis Ordinis domestici remissus, tanquam semel pro semper ad statum sacerdotalem inhabilis, e Seminario ejiciatur.

2-o ut Georgius Turski, qui utpote theologus 4 anni alumnis classium inferiorum bono exemplo praeire debuisset, poenam aresti 12 horarum in Seminario subeat, postquam autem in sua dioecesi ad ordines sacros promotus fuerit, ab examine concursali per 5. annos exclusus maneat.

3. denique, ut Sylvester Mieyski, Petrus Alexiewicz, Joannes Sielecki, Theodorus Łuszczyński et Michaël Wierzbicki poena aresti 6 horarum afficiantur[2]), omnes autem aresto puniti graviorem poenam sibi imminere sciant, nisi abhinc in Seminario ordinate se gesserint et perinde verae emendationis specimina dederint.

Itaque Rectoratus Seminarii:

---

[1]) Слова в клямрах додані иньшою рукою.

[2]) В горі над прізвищем чотирох питомців зазначено оловцем, коли відбули кару, зглядно що виступили з семинарії. І так при Мейськім subiv. 20 Febr.), при Алексевичеви (5 Febr. subiv.), при Сілецькім і Лущиньскім (abivit), а при Вербицькім не зазначено нічого.

1) Praesentem decisionem toti collegio alumnorum promulgabit, et ad singula puncta in executionem deducet.

2) de dimissione Joannis Karpa, et de ejus ad statum sacerdotalem inhabili- [3] -tate ab Ordinariatu respectivo sancita, Directoratui studii theologici notitiam dabit, denique

3) diem dimissionis ejusdem Joannis Karpa e Seminario non tantum hujati sed etiam Premisliensi Consistorio indicabit, ut in locum dimissi alius Candidatus Dioecesis Premisliensis ad Seminarium suscipiendus designetur.

Caeterum obsonator Frankowski urgenter a Rectoratu monendus est, ut alumnis victum debite praeparare studeat, et defectus, qui eosdem male contentos reddunt, omnino evitet. Quodsi haec monitio nihil prodesset, Rectoratus jure sibi competente utatur, et dicto obsonatori contractum renuntiet.

Sed ex altera parte etiam alumnis ob oculos ponendum est' quod quoties defectum aliquem in victu experti fuerint, liberum quidem eis sit defectum superioribus exponere, et reparationem petere, quod tamen rem maturo cum judicio, prout id Candidatos status ecclesiastici studia philosophiae et Theologiae tractantes decet, gerere, adeoque desideria sua et incommoda ordinate exponere, ab omni autem ordinem et disciplinam Seminarii domesticam turbante agendi ratione sedulo sibi cavere debeant.

Leopoli die 10. Januarii 834.

Michael Metropolita.

Акт ппс. па трех стор. folio. На третій стороні уміщена замітка:

„Publicavit universis Alumnis die 14. Januarii 834.

C. Dębicki

Vicerector Sem. glis.

На четвертій стороні: praesentt. 14-a Januarii 834 № 6. а в долї адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopolien.

№ 70.

Venerabili Rectoratui

Seminarii Grlis

hic

Exoffo.

Ч. 65.

Акт з дня 8 II. 1834. в справі виступленя з дух. Семинариї пит. Ів. Сїлецького.

N-ro 334.

Relatio de egressu e Seminario alumni dioecesani Premisliensis et auditoris secundi anni philosophiae Ioannis Sielecki exhibetur sub eodem excelso C. R. Gubernio, Rectoratui autem ordinatur, ut a mentionato Sielecki novam vestem talarem, quam idem non restituit, recipiat, et de recepta hac relationem horsum praestet.

Leopoli, die 8. Februarii 834.

Barwiński.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 14-a Febr. 834. № 46 а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. N-ro 334. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 66.

Консисторія до Ректорату дня 9. IV. 1834 р. в справі обманьств доставцїв „laborum sartoreorum“.

N-ro 1011.

C. R. Circulare Officium hujas dto 2. Aprilis a. c. N-ro 16440. notificavit, quod excelsum C. R. Gubernium dto 13. X-bris 833 N. 70489. ad factam denuntiationem, adstitutores laborum sartoreorum in Seminario, pro anno 834. constitutos, varias defraudationes committere, ordinaverit, ut desuper indagatio instituatur et resultatum sibi indicetur, ad quam indagationem ex parte Circularis Officii practicans conceptus D. Kurka destinatus est.

De quo V. Rectoratus pro notitia eo addito informatur, quod ad illam indagationem ex parte Consistorii Canonicus Capitularis ac parochus ad SS. Parascevas, Joannes Czestyński, pro Commissario sub eodem designetur, et quod dies instituendae indagationis a C. R. Circulari Officio praefigetur.

Leopoli, die 9. Aprilis 834.

Barwiński
Generalis Vicarius.

На 4 стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 10-a Apr. 834. № 113. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. N-ro 1011. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. Leop. hic loci. Exoffo.

Ч. 67.

Зарядженє Митрополита видане дня 25. IV. з нагоди провини питомця Ів. Вендзїловича.

N-ro 27.

Excelsum Regnorum Praesidium dtto 11. m. c. N. 438, occasione delicti Joannis Wędzilowicz, quod Rectoratui jam ex hujati Intimatione dto 21. m. c. N. 22. compertum est, observavit, necessarium omnino esse, ut exacta inspectio omnium Candidatorum status ecclesiastici extra Seminarium studiis operam navantium geratur.

Candidati hi dupplicis sunt classis, alii stipendiis provisi sunt, alii suis sumptibus vivunt, omnes autem exercitiis religiosis et scientificis in Seminario interesse tenentur.

Committimus itaque Rectoratui, ut omnes ad frequentanda, praedicta exercitia stringat, insuper autem pro omni possibili ratione perspicere studeat, qualis nam sit eorum extra Seminarium comportatio, et quales praeter studia occupationes. — Quodsi innotuerit, aliquem eorum vitae rationem aut occupationes statui ecclesiastico, ad quem aspirant, haud convenientes sectari, statim de hoc respectivo Ordinariatui relatio a Rectoratu praestanda est.

Leopoli die 25. Aprilis 834.

Michael Metropolita.

На четвертій сторонї в горі дописка Ректорату: praesentt. 28-a Apr. 834. N. 136. а понизше адреса: ab Ordinariatu r. g. c. Leop. N-ro 27. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. Exoffo. hic loci.

Ч. 68.

Зарядженє Консисториї з дня 26. V. 1834 р. в справі невідповідного поведеня питомцїв.

№ 1577.

C. R. Directio Policiae dcto 24. Maji a. c. № 4366 notitiam horsum dedit, quod alumni hujatis Seminarii, induti vestitu clericali, in suspectis hortis et locis et in societate non decenti vagentur, hacve ratione scandalum praebeant. Eadem C. R. Directio requisivit, fieri passus, ex parte Consistorii, ut malum istud cesset, in simili enim occasione cum dictis alumnis ex Officio processura est.

Committitur itaque V Rectoratui, ut praemissa universis alumnis, in Musaeo congregatis, nota reddat, eisque id, ut sive am-

bulatum, sive ad publicas praelectiones, vel pro examine exeunt et inde redeunt, leges Seminarii quoad exitum et reditum et dictamina honestatis in genere quam exactissime observent, eo severius inculcet, quod jam ex praefata insinuatione praelaudatae C. R. Directionis satis perspiciant, quantam maculam generali hujati Seminario, in obversum ejus legibus et statutis agentes et se comportantes, jam innuserint, quam sinistram opinionem de alumnis hujatis Seminarii transgressores istarum legum et illorum statutorum tum in publico in genere tum in subselliis in specie causaverint, et quanta perinde injuria tam domum hanc educatoriam quam et probos ejus alumnos affecerint.

Inculcandum quoque est, quod, si non obstante hac monitione aliquis alumnorum in praefato exitu vel reditu contra saepedictas leges procedere ausus, et horsum delatus fuerit, illico dispositio subsecutura sit, ut instantanee e Seminario tanquam pessimae indolis et incorrigibile Individuum excludatur.

De peracta praesentis ordinationis promulgatione relatio horsum citra moram praestanda est. — Leopoli die 26. Maji 834.

Barwiński
Generalis Vicarius.

Низше дописка: Die 24-a Maji 834 universis alumnis publicavit C. Dębicki V. R. Sg.

На 2 сторонї в горі: praesentt. 27-a Maji 834 № 157, а понизше: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 1577. В долинї: Vener. Rectoratui Seminarii grlis hic loci. Exoffo.

Ч. 69.

Заряджене Консисториї з дня 4. VI. 1834 р. в справі потреби нагляду над поведенем питомцїв.

№ 1597.

Ad relationem V. Rectoratus dto 27. Maji a. c. № 157. horsum exhibitam, quod ordinationem hujatem dto 26. Maji a. c. № 1577 una cum insinuatione Ck. Directionis Politiae dto 24. Maji a. c. № 4366 universis alumnis in musaeo congregatis, ut in omni exitu et reditu leges Seminarii et dictamina honestatis exactissime servent, promulgaverit, ordinatur Eidem, ut conformiter hujatibus dispositionibus dto 1-a Sept. 824 № 2070 puncto 6. et dto 31. Aug. 826 № 2009 singula membra Rectoratus comportationi alumnorum in exitu et reditu, in deambulatione quoque invigilent, et quaecunque honestati et ordini domestico contraria essent, e medio tol-

lere studeant. Quae praesens ordinatio cum praecitatis dispositionibus singulis membris Rectoratus communicanda est.

Leopoli die 4. Junii 834.

Barwiński m. p.
Grlis Vicarius.

Понизше дописки членів Ректорату:
Legi 5-a Junii 834. St. Telichowski.
dto dto C. Dębicki.
dto dto Czerkawski.
dto dto I. Harasiewicz.
— Hordyński.
dto dto J. Ślimakowski.
dto dto Łuczakowski.
— — Kuczyński.

На стороні другій в горі: praesentt. 5-a Junii 834 № 167., а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi № 1597. Vener. Rectoratui Seminarii grlis. r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 70.

Заряджене Консисториї з дня 5. VII. 1834 р. в справі провини пит. Онуфрія Луцького.

№ 1817.

Ad relationem dto 31. Maji a. c. № 172., mediante qua horsum duo protocolla Sessionum Rectoratus ex mense Majo a. c. substrata sunt, significatur V. Rectoratui, quod Consistorium poenas in transgressores legum domesticarum latas ex integro approbet eo addito, ut praeter poenam abstinentiae ab integro prandio Onuphrio Łucki, qui tria indusia sibi e fundo pro anno 834 in usum extradita, vendidit, dictatam, eidem adhuc nomine Consistorii severa exprobatio detur, et universis alumnis inculcetur, ne res aerariales, etiamsi in usum sibi concessas, alienare aut vendere praesumant, quia secus, si id ad notitiam excelsi C. R. regiminis deveniret, extraditio ejusmodi rerum pro alumnis, quibus se cavere posse per earum disvenditionem comprobant, prohiberi et pro semper sisti posset.

Leopoli die 5. Julii 834.

Barwiński
Grlis Vicar.

Низше дописка: Publicavit omnibus die 8-a Julii 834. C. Dębicki V. R. Sg. На 2-ій стор. в горі: praesentt. 7-br. Julii 834 №

191, а пониззше: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi № 1817. Vener. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. hic loci. Exoffo.

Ч. 71.

Губернія подає дня 30. VI. 1834 р. Конситорий способи, якби запобічи бракови духовеньства в Галичині.

N-ro 2113.

Extractus ex alta guberniali ordinatione dto 30. Junii a. c. N-ro 23589. in adnexo . communicatur V. Rectoratui pro informatione, eo addito, ut quoad primum punctum externistas concernens, solidam opinionem ante 18-am m. c. horsum exhibeat.

Leopoli die 15-a Julii 834.

Barwiński
Grlis Vicarius.

На другій стороні:

Auszug

aus dem h. Gubernial-Erlaße vom 30. Juny 834. Zahl: 23589.

Über die erstatteten Anträge in Absicht auf die zu ergreifenden Mittel. um den Mangel an gr. kath. Klerus in Galizien abzuhelfen, haben S-e k. k. Majestät mit allerhöchsten Entschliessung vom 3-ten April d. J. zu beschließen geruht.

1-tens, daß vor Allem das Augenmerk darauf zu richten, und Allerhöchst derselben darüber ohne Verzug ein eigener Vortrag zu erstatten sey, ob der Bestand der vielen Externisten unter den Klerikern der beyden gr. kath. Diözesen dem Zwecke, gute Priester und Seelsorger zu bilden, entspricht, welcher Aufsicht und Leitung diese Externisten unterstehen, und ob sie insbesondere verhalten sind, und verhalten werden können, allen zur Bildung des Klerus im Seminarium vorgeschriebenen Übungen regelmäßig beizuwohnen, und ob es nicht rathsam, und ohne große Kosten ausführbar wäre. zu Przemysl, wo bereits ein philosophisches und theologisches Studium besteht, ein eigenes Seminar für den gr. kath. Klerus zu errichten.

2. . . . .

3. . . . .

4-t. In den philosophischen Studien gestatten S-e k. königl. Majestät, daß schwächere Talente unter den Klerikern nur zu den, für alle Studirenden obligaten Studien verhalten werden, jedoch haben auch diese die lateinische Philologie, in beiden Jahrgängen

und die Erziehungskunde in einem der theologischen Jahrgänge zu hören, und die Prüfung zu bestehen.

5-t. Auch gestatten S-e Majestät für solche Kleriker eine Abkürzung des theologischen Studienkurses auf drei Jahre in der Art, daß sie mit Ausnahme der biblischen Lehrgegenstände, welche ihnen besonders, und mit Hinweglassung des hebräischen und griechischen Sprachstudiums vorzutragen sind, alle übrigen Gegenstände öffentlich in der, von dem theologischen Directorate zu Lemberg vorgeschlagenen Ordnung studieren. — Doch sind die Kleriker, denen diese Begünstigung verstattet werden will, von den Ordinariaten vorläufig dem Studien Directorate anzuzeigen.

6-t. Das Bibelstudium ist diesen Klerikern von einem besonderen, allenfalls auch öffentlichen Lehrer gegen einen angemessenen Gehalt, oder eine angemessene Remuneration vorzutragen, und ist auch insbesondere darauf zu sehen, daß diese Schüler der kursorischen Erklärung der h. Schrift im Seminar fleißig beiwohnen.

[3] 7-tens. Übrigens wollen S-e k. k. Majestät den Religionsfonds-Stipendisten, welche die Philosophie studieren, in Beziehung auf die Militärdienstleistung die nähmliche Begünstigung zu gestehen, welche in Folge des Allerhöchsten Kabinetsschreibens vom 14. April 830. den Seminariums-Klerikern zugestanden wurde, jedoch mit der in der allerhöchsten Entschießung von 14. 9-ber 830 ausgedrückten Beschränkung.

Indem man im Grunde hohen Hofkanzley Dekrets v. 8-ten April d. J. Zahl 9005 das gr. kath. Consistorium von diesen a. h. Bestimmungen zur Wissenschaft, weiteren Amtshandlung und Beachtung in die Kenntniß setzet, wird demselben zugleich bedeutet, daß der Gegenstand wegen Errichtung vom Dioecesan-Seminarium in Lemberg und Przemysl in eigener Verhandlung stehe.

Das Consistorium hat bis 20-t. July d. J. sich ad I. hinsichtlich der Externisten Klerikern anher zu äußern.

ad 2-dum et 3-um . . . .

ad 4 — 5 — 6 werden unter einem die betreffenden Studien-Directorate in die Kenntniß gesetzt und dem theologischen Studien-Director verordnet, binnen acht Tagen jenen Lehrer in Antrag zu bringen, welchem der besondere Vortrag des Bibel-Studiums gegen eine — und welche Remuneration zu übertragen wäre.

Über den Zeitpunkt und die Art der wirklich erfolgten Ausführung dieser Allerhöchsten ad 4 — 5 — 6 erwähnte Anordnun-

gen, wird das Consistorium mit 15-ten Septb. d. J. anher Bericht erstatten.

ad 7. wird das Consistorium von dieser Allerhöchst genehmigten Begünstigung mit Beziehung auf die hierortigen Dekrete von 20. May und 4-ten Dezember 830. Zahl: 31257 und 74593 mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt, daß man diesfalls auch unter einem an die Kreisämter das Erforderliche verfüge.

На 4 сторонї дописка Ректорату: praesentt. 16-a Julii 834. № 194. a понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. № 2113. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leop. hic loci. Exoffo.

Ч. 72.

Акт губернії з дня 28. VII. 1834 р. в справі поліпшеня харчу префектам дух. Семінариї

№ 2304.

Alta gubernialis resolutio dto 25. Julii a. c. № 40.959 intuitu victus ad exhibitam a Vice Rectoribus, patre Spirituali et studiorum praefectis remonstrationem emanata, in adnexa Copia ⁄. V. Rectoratui pro notitia et directione, cum hac ordinatione communicatur, ut de hac alta resolutione concernentia individua informet.

Leopoli, dia 5-o Aug. 834.

Barwiński
Generalis Vicarius.

На 3 сторонї:

Copia ad N-rum Cons. 2304 ex 834.

Lemberger gr. k. Metropolit. Consistorium!

№ 40959. — In Erledigung des Berichts vom 28. Juny d. J. Z. 1816 hat man beschlossen, den Seminar-Vorstehern, d. i. den zwei Vice Rectoren und dem Spiritual für die neuen Verspeisungsperioden vom 1. October 1834 an, die bessere Kost von 5. Speisen Mittags und 3 Speisen Abends verabfolgen zu lassen, in welcher Beziehung dem Kreisamte zum Behufe der Abänderung der Licitationsbedingungen zur Beköstigung der Seminariums-Zöglinge gleichzeitig die nöthige Weisung ertheilt wird.

Die Studien-Präfekten im gr. k. Seminarium haben die Kost so zu genießen, wie sie ihnen bis jetzt zugestanden war, nemlich die 4 Speisen Mittags und 2 Abends gleich mit den Zöglingen, jedoch noch eine 5-te Speise Mittags und eine 3-te Abends als besondere Zugabe.

Hiernach sind die Vorgesetzten des gr. k. Seminariums über ihre mit dem bezogenen Berichte einbegleitete Vorstellung zu bescheiden.

Lemberg, am 25. July 834. Stutterheim. Maschek.

На четвертій стороні в горі: praesentt. 6-a Aug. 834. № 206., а понизше адреса: Venerabili Rectoratui Seminarii grlis hic loci. Exoffo.

Ч. 73.

Зарядженє перемиської Консисториї з дня 14 VIII. 1834 р. в справі поведеня питомців дух. Семинариї.

№ 1553.

Ex tabella individuali super statu Alumnorum Dioecesis Nostrae, qui cum fine anni schol. 1834. ad hujatem Domum Presbyteralem transire, inamoenam convictionem cepimus, quod plures ex iisdem Alumnis fuerint subordationis et disciplinae Seminaristicae impatientes, erga Superiores irreverentes, aliisque devictatibus dediti.

Cum autem plurimum intersit Nobis, ut Alumni Seminarii in bonos et dignos Curatos animarum formentur; hinc committimus Venerabili Rectoratui, ut in futurum Alumnos ejus modi devictatibus deditos, si leniora media exoptatum effectum non produxerint, non expectato tempore, donec studia theologica terminaverint, illico Consistorio deferat, ut mature emendari, aut pro re nata etiam e Seminario dimitti queant, ne secus indigni ad statum sacerdotalem promoveantur, vel ab eodem, postquam tantae jam expensae in illos e fundo religionis latae sunt arceri debeant.

Premisliae, die 14. Augusti 1834.

Sielecki

V. g.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 29-a Aug. 834. № 231. а понизше адреса: A Consistorio gr. cath. Premisliensi, № 1553. Venerabili Rectoratui Seminarii Generalis r. g. cath. consign. Leopoli in stricte Officiosis.

Ч. 74.

Митрополит пригадує дня 2. IX. 1834 р. Ректоратови дух. Семинариї, щоби оголосив питомцям приписи їх поведеня.

№ 2679.

Juxta antiquam et hucusque quotannis observatam regulam Seminarii Alumnis e feriis redeuntibus leges disciplinae Seminaristicae praelegi et exacta eorum observatio inculcari consvevit.

Committimus itaque Rectoratui, ut ineunte anno praesente scholastico cum omnes leges Seminarii, tum praecipue illas alumnis in memoriam revocet, quibus vitia in ordinatione Consistoriali dto 1. Septbris 824 № 2070 recensita aliaeque similes praevaricationes in Seminario nefors vigentes prohibentur; utque insuper universis et singulis alumnis et nunc circa praelectionem statutorum disciplinae domesticae, et in posterum quoque omni data occasione fortiter inculcet, quod suam in Seminario vivendi rationem disciplinae praescriptae attemperare, et mores semper honestos praeseferre, omne vero tempus omnemque laborem studiis futurae suae vocationis spiritualis impendere debeant, ut hac ratione beneficio sustentationis e fundo Seminarii ab Augustissimo Imperatore et Rege candidatis status ecclesiastici clementissime concesso dignos se monstrare, suo tempore autem strenui animarum pastores in dioecesi evadere, et se tanquam semper fideles subditos S. S. C. R. Majestatis exhibere valeant.

Caeterum insistendo iis, quae jam §. 7. supracitatae ordinationi dto 1. Septb. 824. № 2070 disposita erant, instabit Rectoratus, ne Praefecti studiorum cum alumnis pro recreationibus exeuntes in vestitu seculari incedant, sed potius semper veste talari utantur.

Leopoli, die 2. Septbris 834. Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 2-a 7-bris 834 № 237.

Circulandum

I. I. AA. R. R. D. D.

Vicerector Dębicki legit 4. 7-br. 834 C. Dębicki.

„ Czerkawski legit die 2-a 7-br. 834 Czerkawski.

Pater spiritualis legit d-o d-o d-o Harasiewicz.

Stud. Praefect. Łuczakowski legit d-o d-o E. Łuczakowski.

„ „ Hordynski.

„ Slimakowski d-o d-o Slimakowski.

„ Kuczynski . . . . Kuczynski

низше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi № 2679. Vener. Rectoratui Seminarii grlis. hic loci. Exoffo.

Ч. 75.

Заряджене Митрополита Мих. Левицького з дня 12. IX. 1834 р. в справі лектури питомців і ревізиї книжок.

N-ro 2850.

Innotuit, quod nonnulli Alumni pecuniam colligere et libros quosdam praeter scitum Superiorum emere consuerint.

Consuetudo haec contraria est legibus Seminarii, Alumnis enim absque scitu Rectoratus nihil adeoque etiam neque libros quoscunque emere licet, et insuper periculum est, ne hac ratione Alumni, forte etiam praeter opinionem suam, librum aliquem aquirant, cujus lectio damnum eis potius quam aliquam utilitatem adferret.

Quo propter Rectoratui commendamus ut rationem illam emendi libros Alumnis reprobet, et ne qualiacunque opera praeter scitum Superiorum emere praesumant, stricte prohibeat.

Porro disciplinae Seminarii conforme et in praesentibus rerum adjunctis omnino necessarium est, ut Superiores Seminarii libros Alumnorum et Scripta saepe saepius revideant, et hac ratione inutiles et forte nocivas lectiones Alumnorum impediant. Atque hoc curae et vigilantiae Vice Rectorum praecipue et studiis Praefectorum Rectoratus commendabit.

Leopoli, die 12. 7-bris 834.

Michael Metropolita.

Legi St. Telichowski.
„ Dębicki.
„ Czerkawski.

Publicavit universis Alumnis d. 14. 7-bris 834.
C. Dębicki
Vicerector Seminarii grlis.

Republicavit universis Alumnis d. 20. 8-bris 834.
C. Dębicki
V. R. Sg.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 13-a 7-bris № 256. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. Leop. № 2850. Venerabili Rectoratui Seminarii glis r. g. Leopoliensis. Exoffo. hic loci.

Ч. 76.

Митр. Мих. Левицький заряджує дня 12. IX. 1834, щоби питомці виголошували промови про обовязки супроти цїсаря.

N-ro 2847.

Die hesterna visitando Seminarium significavimus, Alumnis disponendum esse, ut omni die dominico et festo post exitum S. Liturgiae hymnum pro salute Imperatoris in Ecclesia solenniter decantent, ita enim obligationem orandi pro SS. Majestate memoria tenebunt, et gratitudinem suam erga SS. Majestatem pro beneficio sustentationis suae et fundo Seminarii monstrabunt.

Cirtumstantiae autem temporum exigunt, ut sensa hujus gratitudinis simulque etiam subditatis, amoris, fidelitatias et subjectionis

erga C. R. Majestatem omni efficatiori modo in animis Candidatorum status ecclesiastici excitentur, iisdemque occasio praebeatur, sensa haec sibi invicem communicandi et palam faciendi.

Hoc fine statuimus, ut abhunc initio cuiuslibet mensis unus alumnorum praestantioris capacitatis a Rectoratu designandus sermonem de supra dictis Officiis erga Summum Imperatorem praevie elaboratum crisi Rectoratus subjectum in praesentia alumnorum reliquorumque status ecclesiastici candidatorum extra Seminarium versantium, solemniter dicat, et in contextu hujusmodi sermonis id praecipue exponere studeat, quanto cum zelo candidati status ecclesiastici Officia illa erga SS. Majestatem nunc jam adimplere tenentur, ut tanto efficacius, postquam suo tempore curae animorum adplicati fuerint, eadem Officia populo fideli inculcare valeant.

Ordinamus itaque Rectoratui, ut alumnum, qui primum sermonem supradicto sensu elaboratum futuro mense Octobris et quidem die 4. ut pote Augusto Nomini SS. CR. Majestatis consecrata diceret, designet, et nomen ejus horsum indicet. — Caeterum liberum est Rectoratui plures etiam alumnos ad elaborandum sermonem, pro quavis imminente vice designare et dein sermonem, qui majori cum fructu in medium proferri posset, seligere. Alumnis, qui huiusmodi elucubrationibus se accinxerint, semper id in meritum et laudem computabitur. De praesente dispositione fit sub eodem ad Excelsum CR. Praesidium Regnorum relatio.

Leopoli die 12. Septembris 834.

Michael Metropolita m. p.

Понизше дописка: Publicavit universis Alumnis die 14. 7-bris 834. Dębicki m. p. Vicerector Sem. glis.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 13-a 7-bris 834 № 257. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi № 2847. Venerl. Rectoratui Seminarii grlis hic loci. Exoffo.

Ч. 77.

Акт з дня 29. IX. 1834 р. в справі докторату богословія, для тих, що хотїли би стати професорами унїверситета.

№ 56/schol.

Die hohe Landesstelle hat unterm 3. März l. J. Zahl: 8924 folgendes anher eröffnet:

S-e k. k. Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 9. Dezember 833 bezüglich auf die, für die Professoren an öffentlichen

theologischen Lehranstalten nothwendige Eigenschaften eines Doctors der Theologie allergnädigst zu befehlen geruhet:

1-tens. Bey Erstattung der Besetzungsvorschläge für erledigte Lehrkanzeln der Theologie an öffentlichen Lehranstalten ist auf das schon erlangte Doctorat der Theologie der Vorzug zu geben.

2-tens. Sollte ein Lehramtskandidat, der noch nicht Doctor ist, zum Professor der Theologie an einer öffentlichen Lehranstalt von Seiner Majestät ernannt werden, so ist ihm aufzutragen, dass er in der Zeit des dreijährigen Provisoriums sich auf ordentlichem Wege das Doctorat der Theologie beilege, so zwar, dass wenn dieses in der benannten Provisoriumszeit nicht geschehen wäre, auf seine definitive Bestättigung nicht anzutragen ist.

Sollten jedoch ausserordentliche Umstände denselben während dieser Provisoriumszeit gehindert haben sich das Doctorat beizulegen, so sind diese Umstände genau nachzuweisen, und von der Landestelle der h. Studien Hofkommission darüber Bericht zu erstatten, und über die drey Jahre des Provisorium ein neuer Termin zur Erlangung des Doctorats nachzusuchen, jedoch hat auch während dieser Zeit für den Professor das Provisorium fortzudauern, und es kann in keinem Falle vor dem wirklich erlangten Doctorate auf die definitive Bestättigung angetragen werden.

3-tens. Seine k. k. Majestät wollen zwar nicht, dass diese a. h. Verfügung auf schon angestellte Professoren, sie mögen schon definitiv bestättigt seyn, oder nicht zurückwirken soll, haben aber doch allergnädigst aufzutragen geruhet, dass den Jüngeren unter denselben besonders denen, welche an Universitäten oder an solchen Lehranstalten lehren, welche das Recht Doctoren zu graduiren besitzen, der Wunsch auszusprechen sey, dass sie für Erlangung des Doctorates auf ordentlichem Wege sorgen. Für die älteren schon gegenwärtig angestellten Professoren, wenn sie schon viele Jahre mit Auszeichnung ihr Lehramt verwaltet haben, und solchen, welche durch besondere schriftstellerische Verdienste namentlich in Abfaſsung von Vorlesebüchern, welche die Approbation erhalten haben, sich auszeichnen, haben Seine Majestät allergnädigst gestattet, dass um ein Ehrendiplom des Doctorats jedoch in einem Fall für Fall zu erstattenden allerunterthänigsten Vortrage bittlich eingeschritten werden dürfe.

[2] 4-tens. Endlich haben Seine Majestät solche, welche schon als Professoren gleichviel ob schon definitiv, oder noch im provisorio angestellt sind, wenn sie an jener Lehranstalt, wo sie als

Professoren lehren, erst zum Doctorate promovirt werden, von der feyerlichen Disputation allergnädigst zu dispensiren geruhet.

Dieses hochortige Intimat wird dem Seminariums Rectorate zur Verständigung der Rektorats-Mitglieder bekannt gemacht.

Lemberg den 29. August 834.

Michael Metropolit.

На 2 ст. в долї дописано: Bochenski; на 4 ст. в горі дописка Ректорату: praesentt. 24-a 7-bris 834. № 275. а понизше адреса: Vom g. k. Metropol. Consistorium № 56/schol. An das gr. kath. Seminarium Rektorat. Hier. Exoffo.

Ч. 78.

Акт Митрополита з дня 24. IX 1834 р. в справі промов питомцїв про обовязки супротив цїсаря.

№ 2963.

Dispositionem hinc dto 12. m. c. № 2847. Rectoratui intimatam in eo, ut initio cujuslibet mensis unus Alumnorum sermonem praevie elaboratum et a Rectoratu examinatum de officiis erga Summum Imperantem in praesentia omnium candidatorum status ecclesiastici solemniter dicat, Excelsum Regnorum Praesidium dcto 14. m. c. № 1324 tanquam fini conformem gratiose adprobare dignatum est.

De hoc itaque Rectoratus alumnos Seminarii certiores reddet, et illos, qui ad elaborandos supra dicta ratione sermones selecti fuerint, hortabitur, ut commisa sibi sermonum elaborationi eo majori cum zelo et diligentia se accingant, quod probabile sit fore, ut sermones illorum Altioribus Instantiis deinde substernantur, et exinde major laus majusque meritum in eos ipsos redundet.

Leopoli, die 24 Septbri 834.

Michael Metropolita.

На 2 стор. в горі дописка Ректорату: praesentt. 25-a 7-bris 834. № 278, а понизше: a Consistorio Metropol. r. g. c. Leop. № 2963. Venerabl. Rectoratui Seminarii grlis. hic loci. Exoffo.

Ч. 79

Митрополит заряджує дня 10 X. 1834 р. ревізиї книжок питомцїв.

N-ro 3175.

Pervenit ad notitiam Supremae Instantiae, quod in Seminariis Candidatorum status spiritualis Galiciae libri nocivi circumferantur,

quodve propagatores hujusmodi librorum eo tendant, ut alumni principiis Imperio aeque ac Religioni perniciosis imbuantur, deinde autem postquam curae animorum adplicati fuerint, eadem principia populo instillent.

Malum hoc in Seminarium hujas rit. gr. cath. irrepsisse, non constat quidem hucusque, nihilominus tamen Excelsum Praesidium Regnorum mediante Rescripto dto 6. m. c. № 1411 apprime significavit- „quod spectatis modernis temporum adjunctis alumni ab illo malo omni cum vigilantia praeservandi veniant, cum constet, perversos homines nihil intentatum nunc relinquere, ut etiam personas status ecclesiastici seditiosarum suarum opinionum complices reddere, praeprimis autem animos Candidatorum spiritualium in Seminariis per nefarios libellos atque opuscula pervertere valeant; — quod itaque Rector, Vice Rectores, Pater spiritualis et Studiorum Praefecti alumnis hoc in puncto sub propria responsione strictissime invigilare, et si quem lectionibus vel scriptis reprobationem merentibus occupari compererint, de hoc statim Ordinariatui mediante Rectoratu relationem praestare teneantur".

Hanc itaque Excelsi Regnorum Praesidii Ordinationem pro norma a singulis membris Rectoratus strictissime observanda intimamus, et quo firmius cujuscunque generis machinationibus perversorum hominum, qui sensa alumnorum pervertere niterentur, omnis ad Seminarium aditus praecludatur, disponimus, ut Superiores Seminarii ordinationi hinc dto 12. m. el. № 2850 editae firmiter instistant, adeoque saepe saepius semper autem ab insperato, libros et scripta alumnorum revideant, atque resultata ejusmodi revisionum in separato protocollo apud D. Rectorem conservando, pro argumento suae hoc in puncto vigilantiae, singulis vicibus notent; denique ut de peracta qualibet revisione, et quid tempore ejus in medium prodiverit, Ordinariatui relatio exhibeatur.

Caeterum Rectoratus alumnos etiam imo omnes reliquos Candidatos status ecclesiastici extra Seminarium viventes de machinationibus perversorum illorum hominum informabit, et instanter hortabitur, ut latens periculum seductionis ipsimet quoque solerter evitare studeant, atque praeprimis librorum et scriptorum scholasticorum studio incumbant, lectioni autem aliorum librorum nunquam praeter scitum Superiorum se accingant, [2] imo si quispiam ejusmodi libros eis suppeditaverit, de hoc statim Rectoratui notitiam dent. Hac ratione ostendent, se ab opinionibus improborum prorsus alienos et unice studiis suae vocationi additos esse, simul

autem etiam officiis subditalis amoris, reverentiae et fidelitatis erga SS. CR. Majestatem firmiter inhaerere.

Leopoli die 10. Octobris 834.

Michael Metropolita.

Низше слїдують підписи:

Legi 11-a 8-bris 834. St. Telichowski Rector.

dto	dto	C. Dębicki.
dto	dto	Czerkawski.
dto	dto	Harasiewicz.
dto	dto	Hordynski.
dto	dto	Slimakowski.
dto	dto	Kuczynski.
dto	dto	Łuczakowski.

На четвертій сторонї в горі дописка: praesentt. 11-a 8-bris 834. № 297; а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. 3175, Vener. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 80.

Консисторія велить дня 11. X. 1834 р. Ректоратови переслати собі промови пит. Дезидерія Гречаньского і товаришів.

N-ro 3111.

Ad relationem dtto 1-a 8-bris a. c. N-ro 257. quod ad mentem Ordinationis hujatis dtto 12. 7-bris a. c. N-ro 2847 alumnis Archidioecesanis quarti anni theologiae auditoribus Desiderio Hreczanski, Ioanni Audykowski et Iosepho Lewicki ex Włodzimirce elucubratio sermonum de officiis gratitudinis, subditalis amoris, fidelitatis et subjectionis erga S. S. Majestatem commissa sit, committitur Rectoratui, ut sermonem Desiderii Hreczanski praesentibus universis alumnis et reliquis status ecclesiastici Candidatis die 4-a m. c. jam habitum, nunc, reliquorum autem postquam pronunciati fuerint, Consistorio transmittat.

Leopoli, die 11. Octobris 834.

Barwiński
Grlis Vicar.

На другій сторонї дописки Ректорату: praesentatt. 16-a 8-bris 834. № 301. ·/. Consistor. Metropolit. ·/.

In obsequium ordinationis Consistorialis dtto 11-a 8-bris a. c. № 3111 sermo auditoris theologiae anni 4-i Desiderii Hreczański de officiis gratitudinis, subditalis amoris, fidelitatis et subjectionis

erga S. S. Majestatem praesentibus universis alumnis et reliquis status ecclesiastici Candidatis die 4-a 8-bris a. c. habitus in adnexo ·/. transmittitur.

Leopoli, die 3-a Novembris 834.

Ad Consistor. Metropolit. Rectorat. Semin. grlis. transmittit sermonem alumni Desiderii Hreczański 4-a 8-bris a. c. habitum ad № Consistor. 3111/834. Повизше містить ся адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
№ 3111.
V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopol.
Exoffo. hic loci.

Ч. 81.

Перемиський епіскоп до Ректорату дух. Семинарії в справі поступів в науках і поведеня своїх питомців (16. X. 1834 р.).

№ 2263.

Ex Tabella individuali super profectu in studiis et moribus Alumnorum Seminarii, Stipendistarum et Externistarum certificatis provisorum a Venerabili Rectoratu Nobis pro secundo Semestri Anni Schol. 834. anteposita adparuit, quod

I. ex Alumnis

Gruszkiewicz Hilarius fuerit in officiis remissus.
Kruszynski Iosephus dtto
Leszczynski Adrianus sit ad vagandum proclivis.
Polanski Hilarius dtto dtto
Sliwinski Iosephus dtto dtto
Mieyski Sylvester fuerit in officiis remissus.
Alexiewicz Petrus sit fumationi herbae nicotianae deditus et in Officiis remissus.
Strzelbicki Ioannes fuerit in Officiis remissus et in frequentanda Exegesi Cursoria S. Scripturae minus diligens.
Wierzbicki Michael fuerit in Officiis divinis remissus,

quod II. ex Stipendistis

Ilnicki Ioannes in frequentanda Doctrina spirituali,
Połoszynowicz Maximil. in frequentandis Officiis divinis et Correpetitionibus domesticis,
Rudawski Ioannes in Officiis divinis,
Wołoszynski Ignatius in Officiis divinis, Doctrina spirituali et Correpetitionibus domesticis,

Dołżanski Ioannes in frequentanda Doctrina spirituali et Correpetitionibus domesticis.

Hnatewicz Michael in frequentandis Correpetitionibus domesticis,

Malczewski Alexander in Officiis divinis Doctrina spirit. et Correpetitionibus domesticis,

Łoziński Petrus in frequentanda Doctrina Spirituali.

Minczakiewicz Philemon	dtto	dtto
Sabara Basilius	dtto	dtto
Szczawinski Anton	dtto	dtto
Podłuski Sylvester	dtto	dtto

minus diligentes fuerint, et Połoszynowicz Maximilianus in frequentanda Doctrina Spirituali plane notam negligentis sibi contraxerit.

quod III. ex Externistis Certificatis provisis.

Iaminski Theophilactus, Kondrowicz Iosephus, Porucznik Petrus, Przysłopski Felix, Tyminski Iulianus, Oscisławski Petrus, Iasinski Gregorius, Pietrasiewicz Alexius, Iszczak Alexander, Strogan Nicolaus, Czizda Michael in omnibus, jam autem Hoszowski Alexander, et Neronowicz Iacobus exceptis Officiis divinis pariter in omnibus negligentes fuerint, quod porro

[2] Derżko Ioannes in frequentandis Officiis divinis et Correpetitionibus Domesticis.

Chodorowicz Ioannes in frequentanda Doctrina spirituali, Exegesi Cursoria et Correpetitionibus domesticis.

Ciepanowski Elias dtto dtto

Dub Michael in frequentandis Officiis divinis, Doctrina spirituali et Correpetitionibus domesticis.

Kruszynski Adamus in frequentanda Doctrina Spirit. et Correpetionibus domesticis se se minus diligentes; jam vero Czechowicz Iosephus in Officiis divinis et Exegesi Cursoria et Kruszynski Adamus in frequentanda Exegesi Cursoria prorsus negligentes exhibuerint.

Cum itaque omnes superius recensiti Candidati Natus Sacerdotalis obligationibus sibi incumbentibus haud satis faciant, et praeparationem sui pro statu, ad quem tendunt, ita negligant, ut vix expectari queat eosdem bonos futuros fore animarum Curatos, quare mererentur totatiler a statu sacerdotali arceri, ne Vinea Christi segnibus et inanibus operariis impleatur; attamen ducti spe futurae eorum emendationis, pro hac vice iisdem negligentiam,

remissionem in adimplendis Officiis et proclivitatem ad vagandum severissime exprobramus, cum eo, quod nisi sese emendaverint, severiori animadversioni subiicientur, et pro re nata etiam a statu sacerdotali arcebuntur.

Venerabili Rectoratui comittimus, ut praesentem exprobrationem superius expressis Candidatis status Sacerdotalis publice in Musaeo perlegi faciat.

Caeterum cum exinde, quod Tabella individualis super profectu in studiis et moribus Alumnorum Seminarii, Stipendistarum et Externistarum quotannis a Venerabili Rectoratu tam vero Consistorio immitti soleat, multae difficultates tam in electione Candidatorum ad Seminarium et pro Stipendio, quam etiam in extradendis Certificatis oriantur, Consistorium enim de moralitate illorum diligentia et sedulitate in adimplendis Officiis vocationis, applicatione et in genere de comportatione eorum, qui Leopoli Studiis operam navant, non aliunde certiorem notitiam et convictionem, quam a Venerabili Rectoratu capere potest; quare ut difficultatibus his obveniri valeat, et ne indigni, negligentes, in officiis remissi etc. ad Statum Sacerdotalem admittantur, comittimus Venerabili Rectoratui, quatenus in Futurum Tabellam individualem intra 14. dies post finita Examina secundi Semestris Nobis anteponat, Consignationem vero illorum, qui obtentas malas in ordine Classes serius reparaverint, vel ob justas causas non absoluta in ordine examina tardius suppleverint, intra unum mensem [3] post initium cujus vis Anni Scholastici Nobis exhibeat.

Premisliae die 16-a Octobris 834.

Ioannes Eppus.

На четвертій сторонї дописка Ректорату: praesent. 1-a 9-bris 834 № 324.

Die 6-a 9-bris in Musaeo, Aiumnis publicat.

per Czerkawski
Vice Rector(em).

а понизше адреса:

a Consistorio g. c. Premisliensi
N-ro 2263.
Venerabili
Rectoratui
Seminarii generalis
rit. gr. cath.
consignand.

In stricte offsis. Leopoli

Ч. 82.

Заряджене епіскопа, Ів. Снїгурського з дня 16. X. 1834 р. в справі лектури питомцїв

N-ro 2282.

Innotuit Excelso Caes. Reg. Gubernii Praesidio, quod inter alumnos Seminariorum in Galicia nocivi libri circulentur, quo disseminatores talium librorum nociva principia alumnis, et per hos, qua futuros doctores populi, populo instillare intendunt.

Etiamsi secundum statuta Seminarii nullius libri lectio, qui prius a praeposito Seminarii revisus non fuerit, alumnis permissa sit, et Nos speramus, quod Venerabilis Rectoratus continuo ad id vigilem occulum habeat, tamen modernae circumstantiae temporis, faciunt id admodum verosimile, quod perversae indolis homines, qui pessima, Civitati et Religioni maxime nociva principia omni possibili modo disseminare conantur, — etiam Clerum ad suas partes pertrahere nitantur, idque omnis novitatis capacia corda alumnorum Seminarii subdole decipiendo et eorum sensa per eiusmodi periculosa scripta inficiendo, inchoent.

Comittitur itaque Reverendissimo Rectori, ut cointelligenter cum vice-Rectoribus et praefectis strictissime eatenus invigilet, ne libri nocivi in manibus alumnorum inveniantur, secus Venerabilis Rectoratus pro omni, si quae detecta fuerit, transgressione responsabilis evadet. Ceterum Venerabili Rectoratui committimus, ut indilate omnem alumnum, qui libros eiusmodi nocivos sibi quocunque demum modo comparare, tegere vel apud se retinere auderet, horsum pro officioso usu deferat, omnemque relate ad id observationem indicet.

Premisliae die 16-a Octobris 834.

Joannes Eppisc.
Coll. Polański.

На другій сторонї дописка Ректорату: praesentat. 1-a 9-bris 834. № 323. 6-a 9-bris 834. Alumnis publicat. per VR. Czerkawski, а понизше адреса: a Consistorio g. c. Premisliensi № 2282, Venerabili Rectoratui Seminarii Generalis rit. gr. cath. consignand. In stricte officiosis. Leopoli.

Ч. 83

Митрополит поручає дня 8. XI. 1834 р. Ректоратови, стежити за питомцями, щоби не читали книжок, достарчених їм б. пит. Сїлецьким, або ким небудь иньшим.

N-ro 3472.

Fertur, quod Sielecki, qui antea Theologiae operam navabat, deinde autem studiis juris se accinxit, libros quosdam perversae materiae alumnis utriusque hujatis Seminarii communicare consueverit, et quod libri hi diebus recreationum ab alumnis spatiatum exeuntibus lecti fuerint.

Committimus itaque Rectoratui, ut penitius, absque strepitu tamen, pervestiget, et Ordinariatui nulla interposita mora referat, an non reipsa aliquando evenerit, ut prohibiti aliqui libri sive a Sieleckio sive a quodam alio cuipiam alumnorum suppeditati ab alumnis in exitu pro recreationibus legerentur.

Licet autem ex pervestigatione compertum haberetur, id nunquam evenisse et licet sperandum esset fore, ut alumni officiorum erga supremum Imperantem memores semper perseverent, adeoque studiis suae vocationis intenti maneant, et libros nocivos a nemine acceptent, probe scientes, quod hoc bonae famae totius Seminarii obesset, et exclusionem illorum a statu ecclesiastico causaret, qui lectione dicti generis librorum occupari praesumerent; circumstantiae tamen rerum fortiter postulant, ut Superiores Seminarii sub gravi sua responsione, latenti periculo seductionis alumnorum omni possibili modo obicem ponere studeant.

Quapropter in sequelam Rescripti ab Excelso Praesidio Regnorum deto 2. m. c. № 1521 emanati et insistendo priori Rescripto Praesidiali hinc die 10. m. el. № 3175. intimato, Rectoratum Seminarii Universim, et singula ejus membra in specie, strictissime obligamus, ut alumnis, quotiescunque sive domi praescriptis exercitiis occupantur, sive e Seminario pro collegiis publicis aut pro recreationibus exeunt, assidua cum vigilantia attendant, et omni ratione impedire studeant, ne quis seductionibus illorum succumbat, qui nocivos libros circumferre, et praeprimis candidatis status ecclesiastici communicare dicuntur.

Leopoli, die 8-va Novembris 834.

Michael Metropolita.

Legi St. Telichowski.
dto C. Dębicki.
dto Czerkawski.

Legi S. Harasiewicz.
dto Slimakowski.
dto Kuczyński.
E. Łuczakowski.

Акт писаний на одній стороні; па 2 ст. в горі: praesentt. 10-a 9-br. 834 № 329. А понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi N-ro 3472. Venerl. Rectoratui Seminarii grlis hic loci. Exoffo.

Ч. 84.

Консисторія заряджує дня 29. XI. 1834 р. щоби при іспитах питомців являли ся Ректор, або иньші члени Ректорату.

N-ro 3734.

Directoratus studii philosophici hujatis Universitatis in relatione de statu praedicti studii Excelso CR. Gubernio exhibita observavit, inter causas exigui profectus Candidatorum status spiritualis etiam exiguam inspectionem ex parte Rectoratuum Seminariorum referendam esse; quamvis enim Ordo examinum Rectoratibus a Studiorum Directoratu notificatur, nemo tamen, qui applicationem candidatorum spiritualium saltem exeunte semestri perspiceret, examinibus interesse solet.

Itaque ad mentem resolutionis gubernialis dto 14. m. c. № 70112. Rectoratui committitur, ut ad evitandas in posterum similes observationes Directoratus studii philosophici, ordini examinum semestralium ab hocce Directoratu sibi notificato se accommodet, et eam rationem ineat, ut examinibus vel ipse D. Rector, vel eo impedito, alii Seminarii superiores semper intersint.

Leopoli, die 29. Novembris 834.

Barwiński
Grlis Vicarius.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. 5-a X-bris 834. № 354. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 3734. Vener. Rectoratui Seminarii grlis hic loci. Exoffo.

Рік 1835

Ч. 85.

Ординаріят в справі виступу питомця, Теофіля Вислоцького на сцені театру (22. I 1835 р.).

№ 236.

Requisitio C. R. Directoratus studii theologici dtto 20. m. et a. c. N-ro 11. intuitu primi anni theologiae auditoris, Theophili

Wisłocki, quae sub eodem Premisliensi r. g. c. Consistorio pro ulterieribus resolvendis resignatur, in Copia ·/. communicatur V. Rectoratui pro notitia eo addito, ut hac occasione tam externistas literis certificatoreis provisos, quam et candidatos stipendio provisos et extra Seminarium degentes moneat, ut a visitando theatro et a visitandis locis pro choreis destinatis solerter sibi caveant, ne inamoenas sequelas experiantur.

Leopoli die 22 Januarii 835.

Barwiński
Grlis Vrius.

Акт пис. на 1 стор. folio, низше: Publicatum die 26-a Januarii 835 in Museo omnibus concernentibus per

Vice Rectorem Czerkawski
vertatur

На третій стороні:

Copia ad N-um 236 ex 835 Consist.

A. C. R. Directoratu theolog. Studii — N. 11. Nota.

C. R. Policiei Directio, literis dto 10. Januar. a. c. N. 14/g significavit: quod Theophilus Wisłocki r. g. c. theologus anni I-mi, non modo saepissime theatrum frequentet, sed plane in Scenam repetitis vicibus, qua actor, in persona famuli prodierit, et in Bracia Forster in scena, qua Custos captivorum comparuerit.

Num similis agendi ratio, possit cum statu futuro illius vocationis convenire C. R. Policiei Directio, decisioni Instantiarum, quarum interest, id subjecit; Directoratus vero observare praeterea suar(um) partium ducit: quod in quantum a concernentibus Professoribus informetur: Theophilus Wisłocki in studio literarum et frequentandis Collegiis, minus diligens existat.

Quae igitur Rndssimi Consistorii super praefato Wisłocki sententia fuerit, infrascriptus expetit, quam primum informari. Leopoli, die 20. Januar. 835. Zachariasiewicz. Director theol. Studii.

Ad Illmum ac Rndssm. Leop. r. g. c. Consistorium.

На 4 стороні: praesentt. 26-a Januar. 835. № 17.

a Consistorio Metrop. r. g. c.
Leopoliensi
№ 236.
Venerabili Rectoratui
Seminarii grlis
r. g. c. Leopoliensis

Exoffo. hic loci.

Ч. 86

Заряджене Ординаріяту з дня 24. II. 1835 р., щоби питомці не ходили до польського театру і не виступали на сцені, як актори.

№ 548.

C. A. Directoratus studii theologici dto 10. Februarii a. c. № 28. notificavit horsum, quod literis Excelsi C. R. Gubernialis Praesidii informatus sit, C. R. Policiei Directionem detulisse, quospiam theologos theatrum frequentantes, etiam, qua actores in scenam polonicam prodire.

Quemadmodum itaque Directoratus Professoribus Theologiae praecommisit, ut auditores suos, a simili agendi ratione statum clericalem dedecente praemonea(n)t, ita etiam Rectoratui Seminarii ordinatur, ut hoc in puncto Candidatis status ecclesiastici extra Seminarium versantibus omni cum attentione invigilet, et si quem eorum ludos theatrales frequentare, vel quod pejus adhuc esset, ceu actores in scenam prodire compererit, de hoc statim relationem Consistorio exhibeat.

Leopoli, die 24-a Februarii 835.

Barwiński.

Omnibus Alumnis Seminarii et Externistis promulgavit d. 4-a Mart. 835.

C. Dębicki
V. R. Sg.

На другій стороні дописка Ректорату: praesentt. 27-a Febr. 835. № 47, а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
N-ro 548.
V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leop.
Exoffo. hic loci.

Ч. 87.

Заряджене митр. Мих. Левицького в справі промов питомців про обовязки супротив цїсаря і властий, поведеня богословів і їх участи в театральних виставах (вид. дня 27. II. 1835 р.).

N-ro 3.

Vigore Supremae Resolutionis dto 6. Januarii a. c. per Rescriptum Excelsi Regnorum Praesidii dto 11. m. c. N. 70 in se-

quelam Decreti Aulicae Studiorum Commissionis dto 17. Januarii a. c. N. 271. Ordinariatui intimatae SS. CR. Majestas identidem praecipere dignata est, ut non solum conversatio et epistolare commercium Candidatorum status spiritualis strictissimae Inspectioni subjiciatur, sed etiam eisdem Candidatis Officia erga Imperantem et constitutos ab eo magistratus saepe saepius inculcentur, nec non ignominia et funestae sequelae omnis contra Potestatem a Deo constitutam manifestatae renitentiae ob oculos ponantur, atque continuo ab eis meditandae commendentur.

Ad mentem itaque Supremae hujus Resolutionis, non solum Rectoratui commendamus, ut illis dispositionibus, quae Eidem dto 12. 7-bris a. el. N. 2847 et 2850, item dto 10. 8-bris et 10. 9-bris a. el. N. 3175 et 3472 intimavimus, firmiter omnino insistat, sed insuper etiam sequentia ordinamus.

1) ut Pater Spiritualis in suis Exhortationibus ad Candidatos status ecclesiastici habitis de Officiis erga supremum Imperantem, quanta nimirum cum industria quisquis Officiis his conscientiose satisfacere et ab omni eorundem transgressione abstinere teneatur, quam frequentissime sermonem habere non intermittat.

2) ut de eodem objecto Studiorum Praefecti tempore correpetitionum cum Candidatis status ecclesiastici saepe saepius tractent.

3) Ut Studiorum Praefectus cursoriam Exegesim tractans [2] quavis occasione, quam certe Scriptura sacra frequentissime probet, de Officiis subditorum erga Imperantem et altiores Potestates disserat, atque motiva horum Officiorum, quae Religio sacra proponit, et quibus Candidati status ecclesiastici non solum ipsimet nunc jam sese accommodare tenentur, sed suo tempore etiam ad erudiendum populum fidelem uti debebunt, dilucide semper explanet.

4) ut Candidati status spiritualis etiam in methodo populum fidelem de Officiis erga Altiores Potestates instruendi exerceantur, adeoque ut Theologi anni quarti in sermonibus sacris, quos exertitii causa elucubrare et passim jam in Archicathedra, jam in allis Ecclesiis pro concione dicere solent, de praedictis Officiis omni data occasione verba faciant, Rectoratus autem eos hoc in puncto manducat; denique

5-to) ut Rectoratus non solum conversationi et commercio epistolari Alumnorum Seminarii solerter invigilet, sed etiam vitae rationem, conversationem et occupationes Candidatorum extra Seminarium degentium perspectas habere studeat, praevaricantes pro suo Officio statim corripiat, incorrigibiles autem Ordinariatui indicet. — Et quia recte nunc percrebuit, quosdam Candidatos status

ecclasiastici Ludis theatralibus tanta cum temeritate operam navare, ut publice in scenam ceu Comoediarum Actores prodire praesumant: proinde Rectoratui stricte ordinamus, ut reos hujus temeritatis pervestiget, et Ordinariatui [3] pro alteriori decisione omnino indicet.

Leopoli die 27. Februarii 835.

Michael Metropolita.

Акт пис. на трех сторонах folio. Пониз̆ше дописки:

Currenda

Legi St. Telichowski Rector.
Czerkawski Vice Rector.
dto Hordyński.
dto I. Harasiewicz.
C. Dębicki.
J. Slimakowski.
„ Kuczyński.
E. Łuczakowski.

Omnibus Alumnis promulgavit
d. 4-a Mart. 835
C. Dębicki
VR. Sg.

На четвертій стороні: praesentt. 1-a Martij. 835. № 48, а понизше адреса:

ab Ordinariatu r. g. c. Leop.
N-ro 3.
Venerabili Rectoratui Seminarii grlis
r. g. c. Leopoliensis

Exoffo. hic loci.

Ч. 88.

Зарядженє митр. М. Левицького в справі поведеня екстерністів (2. V. 1835 р.)

N-ro 1353.

Alta Gubernialis ordinatio dto 14. Aprilis a. c. № 22649 intuitu commissionalis indagationis instituendae, num in Seminario aliqui ex candidatis stipendio provisis audithoribus theologiae locari non possent, in adnexa copia ·/. V. Rectoratui pro directione eo addito communicatur, quod ad hanc indagationem D. Scholasticus Ioannes Bochenski sub eodem pro Concommissario designetur.

Caeterum ad mentem eorum, quae ad calcem Gubernialis Decreti occurrunt, ordinatur Rectoratui

1) ut juxta praecedentes dispositiones hinc repetitis vicibus sibi jam intimatas comportationi Candidatorum status spiritualis extra Seminarium degentium stricte semper et sub propria responsione invigilet;

2) ut eisdem Candidatis proxima vice ad Seminarium congregatis vitae rationem vocationi status ecclesiastici, ad quem aspirant, competentem fortiter inculcet, atque significet, quod non solum studiis assiduam operam navare, sed etiam mores semper probos et honestos praeseferre, excessus autem, quibus nonnulli eorum hucusque indulsisse notati sunt, sedulo ac omni cum attentione vitare debeant, secus quisquis eorum sibimet ipsi imputare debebit, si poenas correctoreas et pro ratione circumstantiarum etiam privationem stipendii et perpetuam a statu ecclesiastico exclusionem expertus fuerit — denique

3) ut Rectoratus, quamprimum observaverit quempiam illorum extra Seminarium degentium Candidatorum deviare, statim eum corripiat, casu quo vero de majori delicto ageretur, nulla interposita mora relationem Consistorio praestet, ut delinquens stipendio privetur, et ex albo Candidatorum status ecclesiastici eliminetur.

Leopoli die 2. Maji 835.

Michael Metropolita.

Praefatis candidatis d. 10. Maji 835 ad Seminarium congregatis publicavit.

C. Dębicki
V. R. S.

На 4 стороні в горі: praesentt. 5-a Maji 835 № 106, а понизше: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. N-ro 1353. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. Exoffo. hic loci.

Ч. 89.

Митрополит Мих. Левицький до Ректорату (25. IV. 1835 р.) в справі провин питомців.

N-ro 1250.

Ad relationem Rectoratus dtto 31. Martii a. c. № 92., medio cujus protocolla Sessionum ex mense Martio a. c. Consistorio exhibita sunt, sequentia Rectoratui significantur:

Ex praememoratis protocollis patet, quod Alumni: Halikowski Michael, Stefanowicz Simeon, Łopaczyński Josephus, Dasiewicz Michael, Horynowicz Alexander, Kuciel Stephanus, Kustynowicz Damianus, Alexiewicz Petrus, Chromowski Joannes, Jankiewicz Terentius et Kosonocki Andreas legem disciplinarem, quae alumnis ex Seminario sive pro collegiis sive pro recreatione exeuntibus desertionem suae classis, et arbitrarias ad Notos quosvis excursiones severissime prohibet, transgressi sint, quod item Alumni: Pokinski Joannes, Ochrymowicz Josephus, Suranowicz Cornelius quarti anni,

denique Knihinicki Joannes. Czyrnianski Hilarius et Chromowski Joannes II. anni theologiae Auditores turpem, statui ecclesiastico haud convenientem, et legibus Seminarii severissime reprobatum atque prohibitum trahendi fumum herbae nicotianae foveant.

Praevaricationes omnium hucusque recensitorum Alumnorum graves sunt, et Rectoratus eosdem poenis correctionis juste affecit. Quo efficacius tamen iidem ab ejusmodi praevaricationibus in fufurum contineantur, Rectoratus singulis eorum nomine Consistorii adhuc significabit, quod nisi constantis emendationis specimina dederint, quisquis eorum sibimet ipsi imputare debebit, si animadversionem severiorem et pro circumstantiarum ratione forte etiam dimissionem e Seminario et eo ipso exclusionem a statu ecclesiastico expertus fuerit.

Ex eisdem protocollis Sessionum patet, quod Alumni anni quarti theologiae auditores: Gadziński Michaël, Gułysz Joannes, Polanski Hilarius et Hreczanski Desiderius ex theologia Pastorali in Collegiis examinati, prouti et Siokało Basilius I. anni Theologiae auditor ex studio biblico V. F. [2.] notam negligentiae, Czyrowski vero Romanus, Pokiński Joannes et Zielski Elias plane tertiam classem retulerint. Committitur itaque Rectoratui, ut non solum istis Alumnis omnimodam diligentiam studii theologiae Pastoralis et studii biblici V. T. instanter praecipiat, sed etiam in specie attento Decreto Guberniali dtto 19. Aprilis 823 № 20366 Rectoratui pro directione sub die 10. Maji 823 № 1020 intimato, de Alumnis Czyrowski, Pokinski et Zielski a Dno Professore Theologiae Pastoralis sciscitet, qualemnam profectum iidem nunc in studio theologiae Pastoralis faciant, et in quantum prodiret, eos etiam in finali examine nonnisi tertiam classem merituros, eundem D. Professorem requirat, ut ad mentem supradicti Decreti a Directoratu studii theologici nunc iam examini subjiciantur, et exinde dignoscatur, utrum in Seminario manutenendi vel forte statim dimittendi sint. De resultatu rei Rectoratus Constistorio relationem praestabit.

Externistae Zawadowski Joannes et Tyminski Julianus Certificatis provisi, spectata adnotatione protocolli Sessionalis, Certificatis privandi essent. Ut itaque hoc in puncto necessaria resolvi queant, Rectoratus relationem ulteriorem, prout in Sessione conclusum est, Consistorio exhibeat, oportet. Caeterum pro futura directione Rectoratus significatur, quod in protocollis Sessionum quotiescumque de Alumnis aut aliis candidatis status ecclesiastici agitur, cognomina et nomina eorum legibiliter, expresse et praeter omnes abbreviationes exprimantur; ut loco expressionis Hermenentae, Dog-

matici etc. potius: theologiae auditores anni I. II. III. aut IV., scribatur et similis expressio etiam de philosophia operam navantibus adhibeatur; porro cum nonnulli studiis juxta breviorem cursum operam navent, ut haec quoque categoria non praetereatur; denique, ut Dioecesis, ad quam candidatus, de quo agitur, spectat, semper indicatur.

Leopoli die 25. Aprilis 835. Michael Metropolita.

Акт писаний на двох сторонах. У долї на другій сторонї дописка: Omnibus Alumnis in musaeo congregatis promulgavit, die 15. Maji 835 Dębicki V. R. S. g. На четвертій в горі дописка Ректорату: praesentt. 15. Maji 835. № 115. Circulandum.

Legi die 15. Maji 835. St. Telichowski.
dtto dtto C. Dębicki.
dtto dtto E. Łuczakowski.
dtto dtto J. Slimakowski.
dtto dtto Kuczyński.
dtto dtto Hordyński.
dtto dtto Czerkawski.
dtto dtto Harasymowicz.

Понизше дописка: a Consistorio Metrop. r. gr. c. Leop., № 1250. V. Rectoratui Seminarii grlis r. gr. c. Leopol. Exoffo. hic loci.

Ч. 90.

Митрополит пересилає дня 19. V. 1835 р. признанє питомцям за участь і промову на богослуженю за цїсаря Франца I.

N-ro 24.

Eccelsum Regnorum Praesidium dtto 14. m. c. N. 3780. significavit, quod ex relatione, quam Ordinariatus Metropolitanus sub die 5. m. c. N. 19. de funebrali devotione pro sacrae memoriae Augustissimo Imperatore et Rege Francisco I. die 26. Martii a. c. in Ecclesia Seminarii absoluta et simul sermone pronunciato exhibuit, cum complacentia perspexerit, alumnos Seminarii ritus gr. cath. propensionis suae erga Personam sacrae memoriae Imperantis, et subjectonis erga supremam potestatem documenta exhibuisse.

De hoc itaque Rectoratus Seminarii universos alumnos informabit, et hac occasione eosdem hortabitur, ut in futurum quoque officia erga Supremum Imperantem et constitutas ab eo potestates sedulo adimpleant, insuper autem studiis futurae suae vocationi competentibus diligentem operam navent, leges Seminarii discipli-

nares Suprema Imperantis autoritate sancitas debita cum exactitudine observent, honeste denique et prout candidatos status ecclesiastici decet, in omnibus se gerant, quaecunque autem Candidatis ejusdem ecclesiastici status malam reputationem conciliare possent, sedulo evitare studeant.

Leopoli, die 19. Maji 835.

Michael Metropolita.

Omnibus alumnis in museo congregatis publicavit die 20. Maji 835. Dębicki V. Rsg.

На 4 ст. в горі дописка: praesentt. 19-a Maji 835. № 128. а пониэше: ab Ordinariatu r. gr. c. Leop. № 24. V. Rectoratui Seminarii grlis r. gr. c. Leopol. Exoffo. hic loci.

Ч. 91.

Митр Консисторія взиває дня 19. XII. 1835 р. Ректорат дух. Семинариї щоби частїйше відбував ревізії книжок серед питомцїв

№ 4019.

Ad relationem deto 17. Decembris № 321 revisionem librorum et manuscriptorum apud alumnos reperibilium, die 17. m. c. institutam et nihil contrarium C. R. Regimini et principiis religionis catholicae inventum fuisse, committitur V. Rectoratui, ut non semel de anno, sed prouti hinc dto 12. Septembris et 10-a Octobris 834. N ro 2850 et 3175 dispositum fuit, saepe saepius tales revisiones et quidem insperate instituat, atque resultatum in suo protocollo praenotet, et quoque de peracta revisione horsum relationem praestet.

Leopoli, die 19-a Decembris 835.

Barwiński
Glis Vicarius.

На другій в горі дописка Ректорату: praesentt. 24-a X-br. 835. № 326. а в низу адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliens.
N-ro 4019.
Venerabili Rectoratui
Seminarii Grlis
Exoffo. hic loci.

Рік 1836.

Ч. 92.

Акти в справі провини екстерніста Івана Блонського з днів 14. I. і 12. II. 1836 р.

№ 16.

[Consistorium Metropolit.]

Auditor theologiae anni primi Archidioecesanus Externista Joannes Błoński ab alumnis Seminarii grlis de libris tum seminaristicis, tum privatis in Seminario furto sibi ablatis culpatus ad Directionem policiae traditus, detectis nonnullis facti indiciis ad inquisitionem Judicii criminalis hujatis devenit, et sub inquisitione hucdum existit. Quum Externista hic pro frequentandis studiis theologicis literas certificatorias obtinuerit, circumstantia supra exposita pro eisdem literis revocandis Illmo ac Rndssmo Metropolitano Consistorio refertur.

Leopoli, die 14-a Januarii 836.

Акт писаний рукою ректора Теліховського. Замітне, що сей акт не вписаний під ч. 16. „Gestions-Protokoll-ю" дух. Семінарії.

II.

Повідомленє маґістрату з дня 12. II 1836 р.

№ 1115.

Note.

Man beehrt sich Einem Hochwürdigen Rectorate des gr. katolischen Seminariums zu eröffnen, daß die mit dem Hörer des 1-ten Jahrgangs der Theologie Johan Błoński, wegen schw.: Polizey-Übertretung des Diebstahls an Büchern, abgeführte Untersuchung aus Mangel rechtlicher Beweise aufgehoben wurde, wobei unter einem die bei dem Samuel Igel betretenen, als ein Eigenthum des gr. kat. Seminars ausgewiesenen 5 Bücher sub /.[1]) Einem Hochwürdigen Rectorate — zur gefälligst eigenen Übernahme, die sub $^2/_2$[2]) anruhende Grammatik der illyrischen Sprache aber, zur gefälligen Zustellung an den Seminar-Zögling Hr. Marcian Szaszkiewicz als Eigenthümer desselben in Dienstfreundschaft übermittelt werden.

Lemberg am 12-ten Februar 1836.

(підпис нечиткий.)

An Ein Hochwürdiges Rectorat des gr. kath. Seminars hier.

---

[1]) На боці: 5. Bücher. [2]) на боці: 1. Band Grammatik der ilyr. Sprache.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 8-a Martii 836. № 73. а понизше адреса: Vom Magistrat der k. k. Hauptstadt Lemberg. № 1115. An Ein Hochwürdiges Rectorat des gr. kat. Seminars allhier. Exoffo.

Ч. 93.

Ректорат пересилає дня 14. I. 1836 р. Консисториї промову пит. М. Сембратовича про обовязки супротив Монарха.

17.) Praesentt. 14-a Januarii 836.

Oratio de officiis erga Sacratissimam Majestatem observandis ab Alumno hujus Sem. Th. IV. Michaele Sembratowicz d. 14. Januarii a. c. in Seminario habita substernitur Consistorio Metr.

Circa acclusionem operati hujus orationis. fiat relatio sequens:

Illustrissimum ac Rndssm. Metrop. Consistorium!

In accluso ./· exhibitur oratio de officiis amoris, fidelitatis et obedientiae erga Sacratissimam Majestatem Augustissimum Imperatorem nostrum Ferdinandum I. observandis ab alumno hujus Seminarii auditore Theologiae anni IV. dioecesano Premisliensi Michaele Sembratowicz, in gremio candidatorum status spiritualis dioecesanorum Leopoliensium et Premisliensium die 14-a Januarii 836 in eodem Seminario habita, pro notitia et usu officioso.

Leopoli, die 4-a Januarii 836.

C. D(ębicki).

Ad Illm. ac Rndssm. Metr. Consistorium!

Rectoratus Seminarii glis. substernit orationem de officiis erga SS. Majestatem observandis ab alumno hujus Seminarii Michaele Sembratowicz habitam.

Ч. 94.

Ректорат доносить дня 2. II. 1836 р про ревізію книжок питомців.

№ 36. Praesentt. 2. Februarii 836.

Commemoratur exhibendam esse Consistorio Metropolitano relationem de revisione librorum et manuscriptorum apud alumnos reperibilium die 2. m. c. instituta.

V.

Fiat relatio sequens:

Illm. ac Rndssm. Metrop. Consistorium!

In revisione librorum et manuscriptorum apud omnes Alumnos Seminarii reperibilium, a Rectoratu die 2-a m. et a. c. in se-

quelam ordinationis Consistorialis dto 10. Octobr. 834. № 3175 peracta, nihil quidquam principiis Religionis catholicae, aut C-o R-o Imperio adversum inventum esse, praesentibus refertur.

Leopoli die 2-a Februarii 836.

C. D(ębicki).

Ad Illm. ac Rndssm. Metr. Consistorium!

Rectoratus Seminarii glis refert de peracta revisione omnium librorum et manuscriptorum apud alumnos reperibilium.

Ч. 95.

Венедикт Левицький іменований візитатором духовної Семинарії (12. II. 1836 р.)

N-ro 4.

Bonum ordinem in Seminario manutenere, et ne quid ibi contra praescriptam disciplinam aliquando eveniat, praecavere cupientes, Reverendissimum Canonicum Archicathedralem Benedictum Lewicki rerum Seminarii, cujus antea jam regimen gesserat, bene gnarum, sub hodierno Visitatorem Seminarii constituimus, ut oportunis temporibus, ad Seminarium descendat, quomodo ibi regimen disciplinare et oeconomicum comparatum sit, perspiciat, atque de resultato Nobis notitiam praestet.

Quodsi in tractu ejusmodi visitationum defectus aliqui in medium prodirent, constitutus Visitator, vel ipsemet statim oportunas commemorationes Rectoratui faciet, vel in quantum res essent majoris momenti Nobis notitiam dabit.

De praemissis Rectoratus ea cum significatione informatur, ut supradicto Visitatori, quotiescunque ad Seminarium venerit, ad singula, quae ad perspiciendam rationem totius regiminis Seminaristici referuntur, quavis vice respondeat, ejusque commemorationibus se conformet.

Leopoli die 12. Februarii 836.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 12-a Febr. 836. № 43. а попизше: ab Ordinariatu r. g. c. Leop. № 4. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 96.

Ректорат пересилає для 12. II. 1836 р Консисториї промову пит. Мих. Бульвіньского про обовязки супротив Монарха.

№ 62. Praesentt. 12. Februar. 836.

Commemoratur exhibendam esse Constorio Metr. orationem de officiis erga S-am Majestatem ab alumno Th. IV. Michaele Bulwiński D. Prem. die 12. Febr. a. c. in Seminario habita.

Circa acclusionem hujus orationis in originali fiat relatio sequens:

Illm. ac Rnds. Metr. Consistorium!

In adnexo ·/. exhibetur oratio de officiis amoris, gratitudinis et obedientiae erga S. Majestatem Imperatorem nostrum Ferdinandum I. observandis, ab alumno hujus Seminarii Michaele Bulwiński, Theologiae a. IV. auditore dioecesano Premisliensi, die 12. Februarii a. c. in gremio candidatorum status spiritualis dioecesis Leopoliensis et Premisliensis r. g. c. in Seminario congregatorum habita, pro usu officioso.

Leopoli die 12-a Februarii 836.

C. Dębicki.

Ad Illm ac Rndssm. M. Consistorium

Rectoratus Seminarii glis exhibet orationem de officiis erga SS. Majestatem servandis ab alumno Michaele Bulwiński mense Februario a. c. habitam.

Ч. 97.

Консисторія звільняє для 20. II. 1836 р. о. Ілию Лучаківського від обовязків префекта дух. семинарії.

N-ro 500.

Excelsum CR. Gubernium dtto 18. Januarii a. c. N-ro 78557. hujatem relationem dto 19. X-bris 835. № 4017, quod Elias Łuczakowski studiorum Praefectus propter proclivitatem ad ebrietatem die 11. X-bris 835. ab hocce Officio amotus sit, ad notam sumit, et ordinat, ut praefato Łuczakowski assignata remuneratio 200 fl. et alia emolumenta cum inclusive 10. X-bris 835. in depositoriali Seminarii Cassa sistantur.

De hac alta guberniali resolutione V. Rectoratui ad suam relationem dto 12. X-bris 835. N-ro 317 medio praesentium pro notitia et directione informatur.

Leopoli die 20. Februarii 836.

Barwiński
Grlis Vicarius.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 23-a Febr. 836. № 52. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. N-ro 500. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. hic loci. Exoffo.

Ч. 98.

Консисторія до Ректорату в справі куреня тютюну серед питомців (20. II. 1836 р.).

№ 501.

Ex protocollis sessionum medio relationis deto 31-a Januarii 836 № 35 submissis patet, quod alumni: Joannes Krycz primi anni, Joannes Czaykowski, secundi anni, Andreas Macieliński et Timotheus Załuski tertii anni theologiae auditores, statui ecclesiastico non convenientem et legibus Seminarii severissime prohibitum habitum trahendi fumum herbae nicotiane foveant. Committitur itaque V. Rectoratui, ut illis alumnis nomine Consistorii adhuc significet, quod nisi illum habitum fumandi sollicite vitaverint, et se emendaverint, quisque eorum sibi ipse imputare debebit, si praeter poenam a Rectoratus dictatam, adhuc severiorem scilicet dimissionem e Seminario et eo ipso exclusionem a statu ecclesiastico expertus fuerit.

Leopoli, die 20-a Febr. 836. Barwiński
Grlis Vrius.

Понизше дописка: Publicavit universis Alumnis.
C. Dębicki
V. R. S.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 26-a Febr. 836. № 54. а понизше адреса:
a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopoliensi
N-ro 501.
Vener. Rectoratui Seminarii grlis hic loci. Exoffo.

Ч. 99.

Митр. Мих Левицький заряджує дня 5 III. 1836 року в справі нехарности в кухні та иньших непорядків в доставі одежі для питомців

№ 571.

Die hohe Landesstelle hat dem Konsistorium unterm 1-ten l. M. Zahl: 12.229 folgendes bedeutet:

Am 22-ten v. M. ist in dem g. k. Seminar die unerwartete und unangenehme Uiberzeugung geschöpft worden, daß die Küche

sehr unrein gehalten werde, daß sich in den Speisekammern nur sehr geringe Vorräthe befanden, von denen ein Theil der vorgefundenen Butter ranzig, ein anderes ebenfalls unreines Fett aber in einem kupfernen, schlecht verzimten Gefäße aufbewahrt war. Von den bereiteten Speisen war die Suppe mit dieser ranzigen Butter angemacht und die Grauppen sehr unrein und unschmackhaft, so wie die Fleischbrühe, welche in dem Krankenzimmer gereicht wurde, ganz schlecht und wäßerig war. Das Brot war nicht gut ausgebacken, daher feucht. Auch wurde das Eßen, nicht wie es kontraktmäßig geschehen soll, um 12. Uhr, sondern erst um $12^3/_4$ Uhr aufgetragen, welches offenbar Störung in der übrigen Stundeneintheilung der die Schulen besuchenden Studierenden herbeiführen muß.

Endlich sind mehrere Talare und eine bedeutende Anzahl Winterleiber den Zöglingen noch nicht verabreicht worden.

Da man in der letzteren Beziehung dem Lemberger Kreisamte unter einem die unverzügliche kontraktmäßige Amtshandlung gegen die Unternehmer aufträgt, und dem Consistorio nur bemerkt, sich zu überzeugen, ob hier nicht dem Seminar Rectorate ein Versäumniß und Mangel an Uiberwachung zur Last liege, nach Befund aber das Amt zu handeln, wird dem Consistorium verordnet, an das Seminar-Rectorat wegen unverzüglicher kontraktmäßiger Behandlung der Verspeisung Unternehmer, welche bei einen nicht unbedeutenden Vergütungsbetrag immer Klagen veranlaßen, und nach der geschöpften Uiberzeugung alle Verpflichtungen bei Seite setzen, somit wegen Aufkündigung des Vertrages sogleich das Nöthige zu verfügen, und zum Behuf der weiteren Einleitungen über das Resultat die Anzeige zu erstatten. Zugleich ist bei den wahrgenommenen bedeutenden Gebrechen das Verfahren des Seminars Rectorats unter dessen Augen bei pflichtmäßiger strengen Sorge und Uiberwachung derlei fortdauernde Unzukomlichkeiten nicht eintreten sollten, in dieser Beziehung zu prüfen, zu würdigen, und das weitere Amt zu handeln, endlich von dem Befunde und getroffener Verfügung binnen 8. Tagen die Anzeige anher [2] zu erstatten.

Uiber diese hohe Verordnung wird dem Rectorat bedeutet, daß man dem Hl. General Vikar Ritter v. Barwiński übetragen habe, unverweilt zu erheben, ob nicht dem Rektorate ein Versäumniß und Mangel an Uiberwachung zur Last falle, daß mehrere Talare und eine bedeutende Anzahl Winterleibl den Zöglingen noch nicht verabreicht worden. Das Rektorat wird angewiesen,

hierüber dem besagten Hl. General Vikar Antwort und Rede zu geben.

Uibrigens da das Rektorat, laut seines Bericht vom heitigen Datum Zahl 65 den kontraktsbrüchigen Verspeisungs Unternehmern Marianna und Nicolaus Frankowski den Kontrakt mit dem heutigem Tage aufgekündiget hat; so liegt es viel daran, diese Unternehmer im Grunde des Kontrakts zu verhalten, daß sie die Verköstigung der Zöglinge annoch weiter durch 8. Wochen kontraktmäßig besorgen sollen. Das Rektorat ist in dieser Hinsicht verpflichtet, die besagten Unternehmer streng zu überwachen, in allen Fällen, wo die die bisher gerügten Gebrechen wiederum zum Vorschein kommen sollten, sein Amt kontraktmäßig und nach bestehenden Directiven zu handeln.

Lemberg den 5. März 836.

Michael Metropolita.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 5-a Mart. 836. № 69. а понизше адреса: Vom Lemberg. g. k. Metr. Konsist. № 751. An das gr. k. General Seminariums-Rektorat. Hier. Exoffo.

Ч. 100.

Зарядженє Ординаріяту в справі куреня тютюну і сьвітської одежі серед питомців, вид. дня 19. III. 1836 р.

№ 915.

Ex protocollis Sessionum medio relationis deto 29-a Febr. a. c. № 83. submissis patet

1. quod alumni, Aithalus Gadziński (3-ii anni)[1]), Joannes Czaykowski, (quarti anni)[2]), tum Josephus Hankiewicz secundi anni et Alexander Kopysciański primi anni theologiae auditores fumum herbae nicotianae trahant. Committitur itaque V. Rectoratui, ut illis 4. Alumnis nomine Consistorii adhuc significet, quod nisi turpem, statui ecclesiastico haud convenientem, et legibus Seminarii strictissime prohibitum habitum fumandi sollicite vitaverint et se emendaverint, quisque eorum sibi ipsi imputare debebit, si pro transgressione legis Seminarii, fumationem prohibentis, dimissionem e Seminario et eo ipso exclusionem a statu ecclesiastico expertus fuerit. Quare injungitur Rectoratui, ut si quis eorum in-

---

[1]) додане оловцем. [2]) счеркнено оловцем.

corrigibilem se exhibuerit, Consistorio pro decernenda ejus dimissione relationem praestet.

2) Quod Leo Macieliński auditor secundo anni theologiae vestem civilem induerit et ambulatum in illa exiverit, atque pro hac petulantia ei ex parte Rectoratus monitio data est, haec (admonitio)[1]) quidem ratihabetur, ast hac occasione multifariae dispositiones de recipiendo civili vestitu ab Alumnis Rectoratui in memoriam revocantur, hoc enim modo nullus deinceps, relicta veste talari, vestitu seculari uti potest.

Leopoli die 19. Martii 836.

Barwiński
Grlis Vrius.

Акт пис. на 1 стор. folio. В низу дописка: Publicavit 22. Mart. 836. C. Dębicki V. R. Sg. На другій стороні в горі: praesentt. 22-a Mart. 836. № 96. а в долї адреса:

A Consistorio Metropol. r. g. Leopoliens.
№ 915.
Vener. Rectoratui
Seminarii grlis hic loci
Exoffo.

Ч. 101.

Акти в справі утечі пит. Івана Головацького з духовної Семинариї (з дат 26. V, 28. VI, 7 IX. і 26. IX 1836 року)

I.

N-ro 1754.

Ad relationem a Rectoratu die hesterna exhibitam, ordinatur sub eodem Officio decanali Złoczoviensi, ut a parocho in Czepiele Theodoro Głowacki resciat, utrum suus filius Joannes Głowacki, qui die 21. m. c. Seminarium arbitrarie deseruit, reipsa apud eum reperiatur; et in quantum ita esset, ut ab hocce Joanne Głowacki solidam justificationem istius desertionis scriptis dandam sine mora exigat, atque pro decisione horsum exhibeat.

Quia autem Rectoratus loco quod desertionem illam Alumni Joannis Głowacki, si non statim die 21. m. c., saltem mox die sequente Consistorio notam reddere debuisset, relationem suam hac de re primo die 23. m. c. N. 160 concinnavit, et ad Protocollum Consistorii primo 25-ta ejusdem m. exhibuit, hoc autem ostendit,

---

[1]) додане иньшою рукою.

quod membra Rectoratus ad ea, quae in Seminario fuerint, haud attendant, et inspectionem debitam Alumnorum non gerant: proinde Rndssmo Canonico, cui regimen Seminarii hodie provisorie concreditum est, committtimus, ut Superioribus Seminarii commonstratum hunc defectum zeli nomine Nostro ob oculos ponat, et unumquemque eorum ad suas obligationes sedulo adimplendas serio stringat.

Leopoli, die 26. Maji 836.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописки Ректорату: 28. Maji 836. № 202.

Legi C. Dębicki.
Legi Harasiewicz.
Kuczyński.
Ślimakowski.
Ilnicki.
Hordyński.

а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. № 1754. Perillustri Rndssmo Dno Benedicto Lewicki, Canonico Archicathedrali et constituto hodie provisorio Rectori hic loci. Exoffo.

II.

N-ro 2066.

Cum ex relatione Officii decanalis Złoczoviensis dto 14. Junii a. c. N-ro 100. ad hujatem ordinationem dto 26. Maji a. c. N-ro 1754 praestita appareat, quod Joannes Głowacki, qui die 21. Maji a. c. Seminarium deseruit, apud suum parentem Curatum in Czepiele a die 27. Maji ad 8-am Junii a. c. commoratus fuerit, dein vero inde aliquorsum abiverit, idcirco committitur V. Rectoratui, ut alumnos, num nefors sciant, ubi praefatus Głowacki ad praesens commoretur, interroget, et resultatum quantocijus modernum locum commorationis praefati Głowacki nefors sciant, horsum medio relationis indicet.

Leopoli, die 28. Junii 836.

Barwiński.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 8. Julii 836. № 200. (sic?) а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. № 2066. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. hic loci. Exoffo.

III.

N-ro 3206.

Ad relationem dto 10. 7-bris a. c. N-ro 200. horsum praestitam significatur V. Rectoratui, quod Joannes Głowacki ob delictum arbitrariae desertionis e Seminario, stallo sibi ibidem concesso privetur, et eo ipso iuxtu consistentia normalia tam a studiis theologicis, quam et a statu ecclesiastico excludatur, cui postquam paliolum restituerit, testimonia in Actis Seminarii asservata restituenda et C. R. Directoratui notitia danda, quod idem ex albo alumnorum eliminatus sit, utrum vero ad alia studia admittendus horsum opinativa relatio a Rectoratu exhibenda sit.

Leopoli, die 7. Septembris 836.

Barwiński
Grlis Vicarius.

Omnibus Alumnis in museo congregatis publicavit die 19. 8-br. 836.

C. Dębicki
V. R. S.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 19. Sept. 836. № 299. а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi № 3206. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Exoffo. hic loci.

IV.

№ 299.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropol. Consist.

Conformiter dispositioni consistoriali de 7. Sept. a. c. N. 3206 alumnus Seminarii Grlis Joannes Głowacki stallo in eodem ipsi impertito privatus est et ex albo alumnorum Seminarii deletus, quae privatio alumnis congregatis in unum pro deterrenti exemplo publicata, ast effectus hujus privationis haud videtur eo extendendus, ut ipse ad alia studia non admittatur.

Leopoli die 26. Sept. 836.

B(enedictus) L(ewicki)
p. R. S(eminarii).

Ad
Illustriss. ac Rndiss. Metropol. Consistorium Rectoratus Seminarii Grlis refert, quod alumnus Seminarii Grlis Joannes Głowacki stallo in Seminario ipsi impertito sit privatus.

Ч. 102.

Акти в справі провин пит. Якова Нероновича.

I.

Ректорат дух. Семинариї доносить дня 11. VII. 1836 р. перемиській Консисториї про провини пит. Якова Нероновича.

№ 204. ex 836.

Franciscus Blank, emeritus militaris decurio (Korporal) tractans in praesentiarum rem caupenariam, porugit (!) ad Seminarii Grlis Rectoratum querellam de 9. Julii 836. super theologum anni III-ii Jacobum Neronowicz, praeceptorem scholae in Instituto hujati Stauropigiano ecclesiae civitatensis de eo, quod

a) ille puellam Marianam Ludovicam Wiszyńska ex Pustomyty oriundam, postquam jam Blankio appromiserat, quod velit cum ipso matrimonio jungi, qui ea propter hoc intuitu necessarios jam passus fecerat (ostendens desuper adlata documenta,) et cum ipsa ab aliquo tempore negotium cauponarium peregerat — per sua promissa (ducendi eam in uxorem, postquam finiet studia theologica) eo deduxit, ut resileret a promisso facto; quod

b) praefatus Neronowicz deprehensus a Blankio dicto in suo cubili cum commemorata Wiszyńska (saepius eam interdiu adivit et per integras dies in caupona mansit) in lecto eodem cubans, postquam ob eam rem a Blankio reprehenderetur — violenter hunc agressus, et prostratum in terram pugnis excipit adeo, ut vestis superior ejus dilaceraretur, quod

c) Neronowicz etsi jam pridem penes excessus ab ipsa Wiszyńska in caupona, seu domo Blankii — contumelis affectus, in faciem pugnis cessus et calceis ipis (Pantoffeln) colaphos inftractos obtinuit — loco ut eam pro semper [2] desereat, potius in furto adjuvit; postquam enim Blank .... eadem Wiszyńska misisset in pagum Krzywczyce ad recipienda a rusticis debita, interea in absentia ejus res et bona fortunae hujus apprehendit et clam per vectorem quemdam in oppidum Janow devehere intendebat. Post reditum suum Blank domum ex pago dicto in admirationem raptus ob res depraedatas resciens mox quod Neronowicz cum Wiszyńska in oppidum Janow profugus, eosdem illico insecutus atque ad pagum Domażerow deprehendit et Dominio ejati .... hanc fugam et conjurationem praecipuam indicavit.

Dominium eos sub custodia ad C. R. Policiae Directionem Leopoliensem remisit, ubi Wiszyńska in arresto mansit per noctem et

Neronowicz sub custodia policiaei in suum habitaculum ad ecclesiam civitatensem deductus.

II. Petit Blank a Rectoratu Seminarii, ut Neronowicz propter excessus hos a statu clericali arceatur et a munere praeceptoris amoveatur, eo magis, quod potui deditus est.

Addidit Blank, quod Neronowicz cum Wiszyńska per plures annos in nexu illicito vixerat, de quo Blankio prius nihil quid notum fuerat, alias fugisset consortium tale.

Observandum hoc loco, quod ante duos annos iste Neronowicz in ecclesia civitatensi jussit bannas proclamare de matrimonio [3] ineundo cum puella honesta, cujus mater propinatoria est balneorum ad indictum hortum Jabłonowskianum, valedicendo puellae, quae per plures annos ipsi in spem promissi matrimonii pecuniam et similia suppeditavit. Et haec erat eadem Wiszyńska, quae postquam audiisset de bannis, venit ad Rndiss. Canonicum Lipiński, praeprimis autem ad Cooperatorem Michałowski et circumstantialiter omnia huic enarravit, inter alia etiam, quod jam prolem cum Neronowicz habuit et ipse Neronowicz coram eodem Michałowski effatus, quod per tres annos eam habuerit concubinam. Mater autem pueris puellae post cognitum iniquum factum Neronowicz resolverat a nuptiis sistendo bannas.

Haec infra certo ennarata a Michałowski addito, quod iste noscat characterem Neronowicz et immo eum incapem pro sacerdote edixerat. Eadem etiam studiorum praefectus in Seminario Hordyński de Neronowicz pertulit et quod eum saepius ad stagnum Palczynsiensem cum puellis conversantem vidit.

V.

Substernatur querela Blankii medio relationis Rectoratus Seminarii Consistorio Premisliensi, cum Neronowicz sit Diocesanus Premisliensis.

Illustriss. ac Reverendiss. Premisl. Consistorium!

In adnexo querela Francisci Blank, decurionis militaris, in praesentiarum negotium cauponarium tractantis super excessibus commissis a theologo Jacobo Neronowicz pro usu officioso eo magis substernitur, quod theologus hic alioquin e theologia morali [4.] nonnisi secundam progressus classem consecutus et in frequentando admodum negligens fuerit, ex dogmatica vero nullum plane deposuit tentamen et vita ejus, ut aliunde sufficienter notum, — sit prava.

Leopoli die 11. Julii 836. B(enedictus) L(ewicki).
p. R. S.

Ad Illustrissimum ac Reverendiss. Premisliense Consistorium rit. gr. cath.

Rectoratus Seminarii Grlis substernit querelam Franciski Blank super excessibus a Jacobo Neronowicz theologo commissis. Expèd. die 12. Julii 836.

II.

Перемиська Консисторія відносить ся до Ректорату дня 21. VII. 1836 р.

N-ro 1777.

Venerabili Rectoratui committitur ad Ejus relationem dto 11-a Julii a. c. № 204., ut horsum suppletorie adhuc referat, utrum Jacobus Neronowicz mereatur inter Candidatos status sacerdotalis retineri, vel vero an non consultius foret, ut a statu hoc penitus excludatur; tum si opinio Venerabilis Rectoratus pro eodem retinendo esset, quomodo pro commissis excessibus puniendus et emendandus foret.

Premisliae die 21-a Julii 836. Sielecki.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praesentt. 2. Aug. 836. № 230. а понизше адреса: a Consistorio g. c. Premisliensi № 1777. Venerabili Rectoratui Seminarii generalis rit. gr. cath. consignand. Leopoli. In stricte officiosis.

III.

Відповідь Ректорату в справі пит. Як. Нероновича (22. VIII. 1836 р).

№ 256.

Illustriss. ac Reverendiss. Premisliense rit. gr. cath. Consistorium!

Ordinatione consistoriali de 21. Julii a. c. N. 1777 dispositum suppletoriam exhibere relationem de theologo Jacobo Neronowicz; Rectoratus, ut huic dispositioni eo plenius satisfaceret, requisitionem ad CR. Policiae Directionem hujatem in summa hujus tenoris: ob nicht Etwas rücksicht des Theologen Jacob Neronowicz in den Polizey Akten vorgemerkt ist — fecerat. Cum vero frustra justo longius responsum ab hoc officio expectaretur, infra scriptus in persona se contulit die 21. m. et a. c. ad primum Policiae Commissarium — zum ersten Ober Commisair ut referentem concernentis negotii; obtinuitque declarationem b. m. quod in Actis nihil quid-

quam de vitae ratione Neronowicz praenotatum, et cum omnino in praesentiarum spes hucdum sit, illum, cum jam cum persona, cui per longius tempus quoquo modo adhaeserat, matrimonium inierat, vitam meliorem, quam hucusque fuerat, esse ducturum, hanc ob causam et CR. Directioni [2] nihil quidquam obstitisse visum, quominus testimonia adlata per Neronowicz a praefecturis urbanis et sub urbanis (od landwojtow lwowskich) esse subscriptione confirmanda. Persona quidem, cui se vinculo matrimonii junxerat, addidit Commissarius, octo vicibus fuerit per brevius aut longius in domo correctionis (Corrections und Arbeitshaus) detenta, tempus semel etiam ut syphilistico morbo infecta, praenotata et semel etiam virgis caesa. Adjecit et suam opinionem, quod cum dignitate status sacerdotalis non conveniat talem in gremio suo habere. In ipso jam infra scripti abitu ex cancellaria adjecit, quod omnium horum usum facere possim, quod scilicet cuncta hae ab Ipso b. m. resciveram.

Quae cum ita sint, et ...... Rectoratus jam pridem quaedam adversa famae Neronowicz noverat et serius etiam plura a duobus sacerdotibus[1]) et aliis in reprobationem ejus vergentia communicata habuerint, imo ab ipso uno Individuo Confraternitatis Stauropigianae (Zubrzycki Dionisio) undequaque spectabili pessime ut inemendabilis dilineatus et eapropter recentissimo ab Instituto a ministerio magistri scholae ejatis cum testimonio malo fuerat amotus (perhibitur vero .... iterum ad hocce est susceptus) verbo [3] cum generatim mala fama de Neronovio nimium quantum delatata et alumnis Seminarii Grlis cuncta perbene nota, Rectoratus putat, eum a sacerdotio esse excludendum, alias hic Leopoli exoriretur inde scandalum magnum, et indignitas status sacerdotalls offenderetur non modice.

Quia jam omnis spes in praesenti ejus statu matrimoniali haud sit abjicienda, opinione Rectoratus, Neronowicz Praemisliem esse revocandus, ut ibidem studia theologica a tertio theologiae anno repetat; ibidem vero sub vigili oculo gravis alicujus viri, si non sacerdotis, constituendus et primum post duos trinos annos sine emendationis seriae factis manifestis comportatae ad statum ecclesiasticum recipiendus.

Leopoli, die 22. Aug. 836.

B(enedictus) L(ewicki)
p(rov.) R(ector).

---

[1]) На боцї: Michałowski et Hordyński.

Ad Illustriss. ac Rndss. Premisl. rit. gr. cath. Consistorium Rectoratus Seminarii Grlis refert necessaria ad Consist. N-rum 1777 ex 836.

IV.

Рішене перемиської Консисториї з дня 31. VIII. 1836 р.

№ 2236.

Cum juxta relationem Venerabilis Rectoratus dto 22-a Augusti a. c. № 256. Iacobus Neronowicz, Theologus anni tertii vitam summe immoralem Candidatum status sacerdotalis haud decentem ducat, seque Matrimonio cum muliere pessimae famae junxerit, hinc idem, Jacobus Neronowicz tanquam indignus in gremio Cleri tolerari, hisce a statu sacerdotali excluditur.

Venerabili Rectoratui committimus, ut exclusionem hanc coram congregatis in Musaeo Alumnis caeterisque Candidatis status spiritualis publicari curet.

Premisliae die 31-a Augusti 836.

Понизше дописка віцеректора: Publicavit d. 24. 7-bris 836.
C. Dębicki.

На другій сторонї дописка Ректорату: praes. 10. Sept. 836. №. 187. а понизше адреса: a Consistorio g. c. Premisliensi. № 2236. Venerabili Rectoratui Seminarii generalis rit. gr. cath. consignand. Leopoli. In stricte officiosis.

Ч. 103.

Акт іменованя ректора Семинариї. Стеф. Телїховського парохом церкви св. Юра (16. VIII. 1836)

N-ro 2372.

Iuxta intimationem excelsi CR. Gubernii dto 8. Julii a. c. № 39454. Dnus Rector Seminarii et Canonicus gremialis Stephanus Telichowski a munere Rectoris Seminarii liberatus, et in parochum ad hujatem Ecclesiam Archicathedralem a S-a CR. Majestate nominatus est, quod nominationis Decretum illi sub eodem consignatur, eo addito, ut pro impetranda sui institutione ad hujatem Archicathedralem parochiam se horsum insinuet, qua ejus institutione subsecuta V. Rectoratui ulteriora significabuntur.

Leopoli die 16. Augusti 836.

Barwiński.
Grlis Vicarius.

На другій сторонї дописка Ректорату: praes. 16. Aug. 836. № 249. а понизше адреса: a Consistorio Metropolit. r. g. c. Leopol.

№ 2372. Ad V. Rectoratum Seminarii grlis Leopoliensis r. g. c. hic loci. Exoffo.

Ч. 104.

Внесок Ректорату з дня 23. VIII. 1836 р. до Консисториї в справі провин питомця Дионїзия Шведицького.

№ 265.

Illustrissimum ac Rndissimum Metropolitanum Consistorium!

Alumnus Seminarii Grlis Dionisius Szwedzicki, auditor theologiae anni primi Archidioecesanus per decursum anni schol. 836. de fumatione herbae nicotianae, de proclivitate ad vagandum (praeprimis in vestibus secularibus), de negligentia denique in officiis domesticis et scholasticis notatus, hancque ob causam de iis devictatibus jam coram, seu privatim die 9. Nov., 13. Decembr. 835, 17. Martii, die 3. et 7. Junii atque 27. Julii a. c. jam publice per decretum in Musaeo die 30. Decembris (1835) admonitus, dehortatus et correctus imo et poena carentiae ab integro prandio die 1. Aprilis a. c. adfectus. Ast per hoc non tantum ad seniora mentis consilia non perductus; sed ulterius etiam factis improbis perversam suam indolem manifestare non destitit, eo quod 28. Junii et 15. Julii in veste seculari e Seminario egredi nefarie attentaverit; et cum hac vice in ausu hoc temerario impeditus esset, mox eum die 18. Julii a. c. executus: hora nempe secunda post prandium per cancellos culinae adjacentes et culinam ipsam domo, indutus veste seculari evaserat, et primum hora septima, dum pro coena alumnorum cancelli occlusi ex parte ambitus aedium (Corridor) adaperti essent, per eosdem in aedes Seminarii intrare voluerat; sed interea in ipso hoc facto interceptus. Ex instituta mox indagatione innotuit et hoc, quod jam pridie, die 17. Julii tempore sacrarum vesperarum per apertam portam ecclesiae seminaristicae [2] exteriorem e domo Seminarii elapsus forum civitatis adierat, et primum in hora septima pro coena ad Seminarium redierat; pro quo vitio disciplinae seminaristicae adeo adverso poenam arresti in pane et aqua viginti quatuor horarum per duas hebdomadibus sibi succedentibus dies, hoc est die 21. et 28. Julii imposita sub uno elaborando themate: de necessitate observandae disciplinae Seminarii et peccato huic officio adverso — dictatam habuit cum comminatione, quodsi semel adhuc simile quid ausus fuerit, pro dimissione e Seminario sit proponendus.

Poena haec utut solemne promissum seriae emendationis ex parte alumni hujus accederat, non eam vim in animum ejus, quam

Rectoratus firmiter sperabat, exseruit, jam enim die 1-a Augusti a. c. in praescripto exitu alumnorum communi pro deambulatione consveta, de novo evasionem in vestitu seculari e Seminario tentavit et brevi post die 19. Augusti in vestitu seculari exivit cum allis alumnis in communi, et illico post exitum ex aedibus Seminarii se separavit et adiit urbem, indeque solus tribus primum quadrantibus pro octava post coenam redierat.

Cum Rectoratus Seminarii Grlis ex hisce factis sufficienter cognoverat, alumnum Dionysium Szwedzicki esse inemendabilem et vocatione status spiritualis plane destitutum, poenaque jam maxima et gravissima in Seminario sit affectus, haecve secunda vice non iteranda, quia alioquin frequens usus [3] hujus poenae in tanta multitudine alumnorum penes temporis genium adeo depravatum evitari non poterit, per hoc igitur illa in oculis alumnorum vilesceret et cessaret esse medium efficax finis intenti. Accedit ad hoc, quod in publicatione prioris poenae, comminatio adjecta, proponendum esse pro dimissione, si quid simile ausus fuerit, in lata autem sententia in domo educationis omnino est standum, quia mutatio ex causa minus gravi admissa, debilitati potius adscriberetur et inconstantiae et eapropter nimium quantum auctoritati debitae Rectoratus noceret.

Alumnus ergo Dionysius Szwedzicki cum amaritudine quidem sensus pro dimissione e Seminario proponitur, ast juste, quia eam omnino promeruerat, de adlata igitur sibi aliqua injuria conqueri non potest; (eo magis, quod in finali examine duas tertias, et unam secundam progressus classem obtinuerat, et vix eas sit emendaturus) per inflictam vero recenter poenam, reo promeritam, notio poenae et finis ejus legem esse inviolabilem in caeteris omnibus refricatur, et hoc ipso emendatio mentis et vitae eo facilius in eis excitari potest.

Leopoli, die 23-a Augusti 836.

Benedictus Lewicki
provis. Rector Seminarii Grlis.
Cyrillus Dębicki
Vicerector Seminarii glis.

II.

Зарядженє Консисториї з дня 3. IX. 1836 р.

Ad relationem dto 23. Augusti a. c. N-ro 265. ordinatur V. Rectoratui, ut alumnum Dionysium Szwedzicki ex motivis

in illa relatione expressis e Seminario illico dimittat, quod jam pridem fieri debuerat propter tertiam classem ab eo reportatam, de die dimissionis horsum referat, de dimissione illius C. R. Directoratui studii theologici notificet, et utrum idem ad alia studia admitti possit, suam opinionem horsum exhibeat, cum ad statum spiritualem idem semel pro semper qua inhabilis declararetur.

Leopoli die 3-tia 7-bris 836.

Barwiński
Grlis Vicarius.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 19. Sept. 836. № 300., а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop. № 2894. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 105.

Ректорат дух Семинариї ставить внесок до Консисториї дня 24. VIII 1836 р, щоби тяжше хорих питомцїв віддавати до шпиталю.

№ 264.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium!

Multifaria plurium annorum experientia docuit, quod persaepe contingentes morbi alumnorum in aedibus Seminarii multum ordinem Seminarii ex diverso respectu turbant, magnas per longiorem protractionem eorum expensas aerario faciant et frequenter disciplinam Seminaristicam nimium quantum laedant; Rectoratus Seminarii existimat optimum hisce malis, si non penitus medendi saltem magna ex parte illa efficaciter impediendi — medium esse hoc, ut alumni Seminarii gravi periculoso, vel longo aliquo morbo affecti mittantur pro eorum curatione et sanatione ad nosocómium universale (Allgemeines Krankenhaus) eo magis, quod mos hic jam pridem in Seminario Archiepiscopali hujate, ubi exiguus est numerus alumnorum Seminarii Grlis et positio aedium Seminarii rit. lat. elevatur, undiquaque occlusa, multo ergo salubrior nostrae, bono cum effectu est introducta.

In valetudinario autem seminaristico nonnisi retineantur alumni, laborantes ex morbo tantum leviori. Audet igitur ejusmodi propositiones Illustrissimo ac Rndissimo Metropotitano Consistorio antepo-

nere et petere, ut haec, si ita visum fuerit, et altiori Instantiae pro valihabitione substernatur.

Leopoli die 24. Aug. 836.

B(enedictus) L(ewicki) p. R. S.

Ad Illustrissimum ac Reverendissimum Consistorium Metropolitanum. Rectoratus Seminarii Grlis substernit propositionem ratione curationis et sanationis graviori morbo affectorum alumnorum Seminarii.

Exped. die 25. Aug.

Ч. 106.

Ректорат відносить ся до Консисториї дня 13. X. 1836 р. в справі провини питомцїв Ів. Хромовського і Василя Комарницького.

№ 365.

Illustriss. ac Reverendiss. Metropol. Consistorium!

Rectoratus Seminarii Grlis usus variis mediis cum severissimis comminationibus dimissionis e Seminario — ad nefandum fumandi herbam nicotianam in Seminario inter alumnos introductum morem abolendum; attamen non obstantibus hisce omnibus adhucdum vitium illud inter eos in eodem perseverare non cessat, pluresquo etiam vitio illi pertinaciter in opprobrium seriarum perhibitionum inhaerere pergunt, imo pro eo quodam modo percurando, foedere quasi communi — cum omnes ab hoc vitio liberos omnimodo insequuntur, verbis facti, ipso etiam nutu acerrimi incessant — conspirant.

Huic igitur innixus praeter alios, qui disparuerant — Joannes Chromowski, quarti anni theologus cum socio Basilio Komarnicki die 11. m. et. a. c. post coenam circa horam octavam per fenestram dormitorii secure descenderat in hortum a parte posteriori aedium Seminarii situm, prostratusque humi illae suae inveteratae consvetudini ita longe indulsit, ut longe lateque odorem hunc cum aliis spargeret. Aufugere [2] etiam ille derelicto socio, quam primum observaret appropinquantes duos superiores Seminarii, eundem intercipere volentes, tentaverat, sed mox odoriferus incidit in manus tertii.

Res ergo eo jam progressa, ut praefatae poenae latae et comminationes toties factae in vanum abeunt et timendum jam, ne Rectoratus Seminarii tandem destituatur penitus mediis illud malum, plura alia cum periculo incendii tempore tam arido conjunctum —

in concomitatu suo habens e Seminario eliminandi. Quare hisce adactum se Rectoratus videt alumnum Chromowski pro simili poena dimissionis e Seminario ac alumni non ita pridem ob secundas progressus classes non emenditas affecti fuerant — proponendi, alioquin ille in tabella individuali ultimarie R. Consistorio exhibita, ut vagabundus et ad potum inebrientem proclivus praenotatus. In alterum vero alumnum socium dimittendi lata a Rectoratu poena arresti 12. horarum in pane et aqua. Et haec spectata indole ejus et adjunctis domesticis undequaque sufficiens, est visa, cum priori dimissionis pro fine a Rectoratu intento, oblevando.

Leopoli die 13. Oct. 836.

B(enedictus) L(ewicki), p(rovisorius) R. S.

Ad Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium Rectoratus Seminarii Grlis proponit Joannem Chromowski, alumnum Seminarii Grlis pro dimissione e Seminario.

Ч. 107.

Перем. Консисторія видалює дня 23 X. 1836 р. пит. Григ. Бучаневича з дух. семинариї

№ 125/pr.

Cum Alumnus Seminarii Grlis et auditor Theologiae anni 4-ti Gregorius Buczaniewicz die 18. Octobris a. c. in exitu communi a classe sua separatus, primum circa horam septimam vespertinam ad Seminarium ebrius et fumo herbae nicotianae spirans redierit; idemque jam ante susceptionem sui ad Seminarium de vitio crapulae notatus, et eatenus tam tunc, quam etiam modo in Seminario a Rectoratu monitus fuerit, quin pravam hanc proclivitatem hucdum deponere vellet; hinc cum media od ejus emendationem adhibita incassum abeant, praecavendo ne vitium ebrietatis et indecens fumatio herbae nicotianae, formationi Cleri junioris adeo noxia inter Alumnos vigeat, Venerabili Rectoratui, superando ejus relationem dto 22-a Octobris a. c. № 378 comittimus, ut dictum Gregorium Buczaniewicz illico e Seminario dimittat, in ejus locum Joannem Towarnicki auditorem Theologiae anni 1-mi suscipiat, et de facto relationem Consistorio Nostro exhibeat.

Leopoli 23. Octob. 836.

Joannes Eppisc.

Низше дописка: Eadem die a meridie omnibus Alumnis publicavit. Dębicki V. R. sg.

На 4 ст. в горі дописка Ректорату: praes. 23. Obt. 836. N. 380. а понизше адреса: Ab Ordinariatu g. c. Premisl. Ad Venerabilem Rectoratum Seminarii Grlis r. g. Ex offo. № 125. Leopoli.

Ч. 108.

Заворушене в духовній семинариї в дни 17. X. 1836 р.

1.

Письмо Консисториї до Ректорату (з дня 22. X. 1836 р.)

3682/658 praes. 22-a 8-br. 836.

Rectoratus Seminarii Generalis dto 20-a 8-bris a. c. N-ro 374. refert, quod alumni ideo, quod ad videndum ordinem comitiorum e Seminario missi non fuerant, die 17-a m. c. varios clamores exercuerunt, portam horti lapidibus obruerunt et his similia faciendo vociferantes: idziemy na seym campanam exteriorem et interiorem ante coenam pulsarant, post coenam vero in ambitibus lumen extinxerant, et in horto fumarant. Die autem 18-a m. c., postquam Rector congregatis ductoribus et pedellis omnium classium in suo cubili, haec omnia severe exprobravit, ut a similibus abstineant, addito commisso, ut suo tempore haec reliquis significarent alumnis, statim plures in Refectorio primo compertis quibusdam a ductore Seroiczkowski Joanne ex diversis mensis incensi furore irruerunt in eum verbis et dictis acerbissimis et indignabundis cum magno tumultu adeo, ut Seroiczkowski ad Rectorem cum fletu se contulerit, Rector vero conferrendo se illuc tumultum hunc congruis verbis latino idiomate repressit. Turbatores ordinis Rectoratus rescivit, hosque in duas classes distinguit et hi sunt: 1. qui sub prandium ordinem turbarunt Borysikiewicz Franciscus, 2. Wirski Thaddaeus, 3. Terlecki Alexander, 4. Jankiewicz Terentius, archidioecesani, dein 5. Strzelbicki Ioannes, 6. Czyrniański Hiliarus et 7. Alexiewicz Spiridion Premisliensis, et 2-do, qui die 17-a motus seditiosos excusabant: 1. Pleszkiewicz Simeon, 2. Macieliński Andreas, 3. Balko Josephus, 4. Czyrowski Nicolaus, 5. Mackiewicz Petrus, 6. Derzko Josephus, 7. Łąkiewicz Nicolaus, 8. Gruszkiewicz Samuel, 9. Buczaniewicz Gregorius, 10. Gruszkiewicz Cyprianus, 11. Centelewicz Nicolaus, 12. Gadziński Aithalus, [2] 13. Knihinicki Joannes, 14. Nowosiadłowski Joannes, 15. Sięgalewicz Michael, 16. Szewadzucki Daniel, 17. Decykiewicz Andreas, 18. Narolski Albinus, 19. Chromowski Joannes jam e Seminario dimissus et 20. Turczmanowicz Joannes.

A priori 1. Borysikiewicz Franciscus alioquin in officiis divinis remissus, ad vagandum et potum proclivis pervicax et fumator; 2. Strzelbicki Joannes pervicax, disciplinae Seminaristicae impatiens, in officiis omnibus negligens, fumator et jam trium dierum aresto punitus; 3. Alexiewicz Spiridion, turbulentae indolis, ad potum proclivis, fumator, essent e Seminario dimittendi absque spe certificati pro hoc saltem anno obtinendi. Jam vero 1. Terlecki Alexander, 2. Czyrniański Hilarius ambo turbulentae indolis et fumatores, cum 3. Pleszkiewicz Simeone Premisl. et 4. Macieliński Andrea archidioecesano alioquin valde notati, essent dimittendi e Seminario, ut extra studia absolvant. Alumnis vero Wirski Thaddaeo, Jankiewicz Terentio, Mackiewicz Petro, Archidioecesanis — item Derszko Ioanni, Gruszkiewicz Samueli et Nowosiadłowski Ioanni, Premisliensibus esset per unam diem aut 12 horas recollectio in domo recollectionis dictanda. Reliquis severa admonitio ex parte Consistorii danda.

V.

Habita ratione exhibiti ad N-um 1244 ex 830. fiat ad Rectoretum Seminarii sequens Mandatum:

Et relatione dto 20-o 8-bris a. c. № 374. praestita apparet, quod quarti anni theologiae auditores et alumni Seminarii generalis ob denegatam eisdem licentiam solennitatem inauguralem comitiorum videndi die 17-a m. c. praeprimis in musaeis feroces clamores [3] excitaverint, tum post prandium in horto Seminarii anteriori lusus haud convenientes instituerint, dein portam hujus horti impetuosa lapidum projectione pulsaverint et ante coenam hunc violentum excessum repetierint; dato vero pulsu campanae plerique ad Refectoria transeuntes continua serie campanum exteriorem et interiorem pulsarint clamantes: idziemy na seym; post coenam denique lumen in cunctis ambitibus Seminarii extinxerint, cursitando sibilaverint, atque clamores dissonos ediderint et in horto Seminarii posteriori herbae nicotianae fumum, praehabita lege Seminarii abusum hunc prohibente, traxerint; tandem etiam die 18. 8-bris in primo refectorio tantum tumultum excitaverint, ut D. Canonicus et provisorius Rector hunc tumultum in instanti reprimere et pacem atque modestiam in Refectorio servandam mandare cogeretur.

Inordinata haec, et cum universis Candidatis status ecclesiastici, tum praecipue ultimi anni theologiae auditoribus indignissima cogitandi, agendique ratio severissimam reprehensionem omnino meretur. Itaque decernimus:

I. ut principales hujus tam enormis excessus authores, et quidem Borysikiewicz Franciscus, alias jam ob pruitum (!) vagandi, et proclivitatem ad potationes male notatus, insuper pervicax et fumi herbae nicotianae habitualis amator, atque in officiis divinis remissus; 2. Strzelbicki Joannes etiam pervicax, disciplinae seminaristicae impatiens, in omnibus officiis negligens, fumi herbae nicotianae amator et jam trium dierum aresto punitus: tandem 3. Alexiewicz Spiridion quoque ob turbulentem indolem notatus, ad potum proclivis, et fumi herbae nicotianae amator, velut inhabiles ad statum ecclesiasticum illico e Seminario ejiciantur, et ab ulteriori studio theologiae excludantur, atque de hoc ex parte Rectoratus Seminarii C. R. [4.] Directoratui studii theologici notitia detur et de die autem exclusionis eorum e Seminario respectivis Consistoriis relatio exhibeatur.

II. ut 1. Terlecki Alexander, 2. Czyrniański Hilarius, ambo ob turbulentam indolem et habitualem usum fumi nicotiani notati, porro 3. Pleszkiewicz Simeon et 4. Macieliński Andreas poena aresti in aqua et pane per tres dies a Rectoratu determinandas afficiantur;

III. ut alumni Wirski Thaddaeus, Jankiewicz Terentius, Markiewicz Petrus, Derszko Josephus, Gruszkiewicz Samuel et Nowosiadłowski Joannes, recollectionibus 12. horarum in Seminario peragendis a Rectoratu subjiciantur.

IV. ut Rectoratus sequentibus Alumnis, et quidem:

1. Balko Josepho,
2. Czyrowski Nicolao,
3. Łąkiewicz Nicolao,
4. Gruszkiewicz Cypriano,
5. Centelewicz Nicolao,
6. Gadziński Aithalo,
7. Knihynicki Joanni,
8. Sięgalewicz Michaëli,
9. Szewadzucki Danieli,
10. Decykiewicz Andreae,
11. Narolski Albino et

12. Turczmanowicz Joanni, id quod descripti superius excessus participes fuerint, nomine utriusque Ordinariatus severissime exprobret ea cum significatione, etiam ad illos, qui N. II. et III. recensiti sunt, extendenda, quod nisi resipuerint et abhinc ordini domestico Seminarii exacte se conformaverint, atque modeste se gesserint, proxime velut inhabiles ad statum ecclesiasticum e Se-

minario ejicientur et a studiis theologicis conformiter hujati intimationi dto 1-a Maii 830. N-ro 1244. excludentur. Praesens ordinatio consveto modo omnibus alumnis publicanda est.

Barusiewicz
Referentis loco.

Ad Rectoratum Seminarii Generalis hic loci.

II.

Письмо Консисторії до губернії з дня 11. IX. 1836 р.

3755/676 praes. 31-a 8-br. 836.

Ad Sessionem 5-a 9-br. 836.

Rectoratus Seminarii generalis dto 28-a 8-bris a. c. N-ro 379. ad hujatem ordinationem dto 23-a 8-br. a. c. N-ro 3682. refert, alumnos hujatis Seminarii quarti anni theologiae auditores Borysikiewicz Franciscum Archidioecesanum, tum Alexiewicz Spiridionem et Strzelbicki Joannem, dioecesanos Premislienses receptis ab illis rebus aerarialibus die 23-a 9-bris a. c. a meridie e Seminario exclusos esse.

Exped. 11. 9-bris 836.

Circa acclusionem Relationis a Rectoratu ad N. 3682. a. c. exhibitae item Copiae ordinationis sub eodem N-ro ad Rectoratum editae, et praesentis Exhibiti fiat ad Gubernium relatio:

Hochlöbliche k. k. Landesstelle!

Laut der beiliegenden Anzeige des Seminarium-Rectorats vom 20-ten 8-ber d. J. Zahl 374. ist am 17-ten 8-ber d. J. ein äußerst strafbares Vergehen in dem Seminarium begangen worden. — Den 17-ten 8-ber wurde bekanntermassen zur feierlichen Eröffnung des dießjährigen Landtages bestimmt. Da an demselben Tage keine Schulkollegien waren, so machten die Zöglinge Anstalt, in die Stadt zu gehen, um den feierlichen Einzug der Landstände anzuschauen. Dem Rectorat wurde indessen vom gefertigten Metropoliten die Weisung ertheilt, den Zöglingen den beabsichtigten [2] Ausgang aus dem Seminarium gänzlich zu verwehren, weil es gegen die Ordnung und Discipiin des Seminariums wäre, wenn die Zöglinge auf dem Stadplatz und auf den Gassen als Zuschauer erscheinen und verweilen sollten.

Mit diesem Verboth unzufrieden haben nur mehrere Zöglinge, und zwar Hörer der Theologie im 4-ten Jahre, welche allen übrigen Zöglingen der unteren Klassen mit gutem Beispiele vorleuchten sollten, schon vormittags in den Musäen gelärmt und geschrieen.

Sie setzten das Lärmen und Schreyen auch nachmittags auf dem Seminariumshof fort, wobei sie auf das große Eingangsthor stürmend, mit Steinen bewarfen und diesen Unfug auch vor dem Abendsessen wiederholten. — Als es ferner zum Abendessen geläutet wurde, und die Zöglinge sich in die Speisezimmer begaben, so haben die Unzufriedenen die beiden Glocken, deren eine im Inneren des Seminargebäudes, und die andere draußen gegen die Musäen besteht, einer nach dem anderen unter dem Geschrey Idziemy na Seym angezogen, sie löschten nach dem Abendessen [3] alle Lampen auf den Seminariumsgängen aus, liefen hin und her, pfiffen, schrieen und lärmten, während die anderen in dem Disciplinarverbothe trotzend, Tabak rauchten. — Am folgenden Tage, nehmlich den 18-ten 8-ber liessen sie noch ihrer Unzufriedenheit freyen Lauf, und zwar in dem Speisesaal N. I. bis der provisorische Rektor sich dahin verfügte, und dem unanständigen Geschrey Einhalt that.

Der gefertigte Metropolit sah sich veranlaßt, die abschriftlich mitgehende 2/. Verfügung von 23. 8-ber d. J. Zahl 3682, einverständlich mit dem während des Landtages in Lemberg anwesenden H. Przemysler Bischofs Snigurski, an das Rektorat zu erlassen. Zufolge derselben wurde angeordnet, daß in dem eingangserwähnten Rektoratsberichte benannten unruhigen Zöglinge nach dem Grad ihrer Strafbarkeit vom Rektorat im Korrekzionswege geahndet, die drey strafbarsten aber nehmlich: Franz Borysikiewicz Lemberger, dann Johann Strzelbicki und Spiridion Alexiewicz Premysler [4] Diözesanen, aus dem Seminarium entlassen, und von dem Studium der Theologie ausgeschlossen werden sollen.

Die Entlassung dieser drey Individuen, ist laut der 3/. beiliegenden Anzeige des Rektorats am 23-ten 8-ber d. J. vollzogen worden. Welches Einer hohen Landestelle mit dem Bemerken in Ehrerbiethung angezeigt wird, daß man nicht ermangeln werde, die 3 in Erledigung gekommenen Seminariumsplätze mit anderen tauglichen Kandidaten zu besetzen, und hierüber nachträglich Einer hohen Landesstelle Bericht zu erstatten.

An Ein Hochlöb. k. k. Landes Gub. Lemberger gr. kath. Metropol. Konsistorium dto 5. 9-br. 836. Zahl 3755. berichtet über die Entlassung aus dem Seminar der drey geistlichen Zöglinge, Franz Borysikiewicz, Johann Strzelbicki und Spiridion Alexiewicz. Mit 3. Beilagen.

III.

Просьба видаленого пит. Фр Борисїкевича з дня 11. XI. 1836 р. о поновне принятє до дух. семинариї.

Excellentissime Illustrissime ac Reverendissime Archi-Praesul!

Sortem non omnibus aeque faventem comunem esse, constans est sententia, illam autem ab insultibus et perversitate unius . . . . dependere, non aeque experientia firmata est, ut Infrascripto de sua favere incipiente pertimescendum esset. — A primis incunabilis sors Infrascriptum tristissima persequitur — pater enim ejus Officialis Circularis, a quo deligentem educationem et prima rudimenta scientiarum acceperat, indefesso labore obrutus, tanquam sincerus civis civitatis, mox in promotionis suae tempore moriebatur, relinquens inopem uxorem, et auxilio indigentes liberos orphanos, — ab hoc jam tempore solum et unicum fulcrum familiae fine meliorandae sortis suae Infrascriptus expectabatur, et ad usque spem illius haud fefellit, totus enim quantus agnoscens statum suum miserrimum, omnis in eo erat, ut studiis, quibus operam navaret, excelleret, et sane his, medellam miseriae patientis familiae adferret; et revera labor illius neque absque fructu erat, ad praesens enim tempus fere per omnia studia, praeter classes Eminentes ex objectis et moribus etiam complacentiam et benovelentiam suorum D. D. Professorum sibi comparavit, ita ut in II-do anno Theologiae dignus esse censeretur, qui in Instituto Vindobonensi ulteriora studia theologica continuaret; nunc jam firma fide tenuit, se finem studiis impositiorum, et tandem fructum horum collectivum; sed sicuti stella incidente nube tenebrescit, sic sors infrascripti incidente nube tenebrescit, sic sors infrascripti incidente falsa delatione unius collegarum tenebris obducta est; — propter quam Infrascriptus Decreto dtto 23. 8-bris 836 a statu sacerdotali arcetur eo, ac si qualitatibus statui huic necessariis destitueretur (utpote proclivis ad potum, habitualis fumigator et remissus in divinis) — et insuper clamorum in Seminario exortorum esset auctor. Quum hoc Decreto inops orphanus statum quemcunque alium agrediendi mediis destituatur, seseque gravatum senserit, et insuper vitia, a quibus vel alienissimus, vel forte ob juvenilem aetatem magis, quam constantem habitum, et perversitatem animi — subjectus fuerit, — illi false adscribantur, hinc audet Excellentissimum, Illustrissimum ac Reverendissimum Archipraesulem humillibus cum precibus supplex adire, jam non eo fine, ut sese ab omni labe immunem sistat, verum ut veram eorum

factorum det imaginem, ob quae Infrascriptus tanquam delicta imputata, gravi poena exclusionis e Seminario percussus est.

Die 17-a 8-bris durante adhuc prandio Alumni nonnulli Refectorium deserentes more consueto in horto ambulabant et arbores aridas simul cum radicibus extrahebant, in has arbores petulanter considere jusserunt unum suorum; illumque per hortum trahebant, sat magno cum clamore dicentes: (Eques Manasterski iedzie na Sejm), porro asserens prependiculariter sistebant, illosque dimittebant cum impetu, quae sero resonabant, quique sonus per errorem aliquem pro obrutione portae lapidibus false suppositus est, hoc etiam ipse Seroiczkowski, qui totius accusationis auctor, et cui absque disquisitione accusatorum coeca fides tribuebatur, negare non valet, quum secundum narrationem Alumnorum ipse hoc videret; — nullum autem tumultum quemadmodum describitur locum habere potuisse, ex eo patet, secus enim [2] R. R. D. D. Superiores, omnes domi praesentes, vel saltem unus, alterve audiisset, exiisset et monuisset, — haec in horto agitabantur, priusquam infrascriptus e Refectorio ad Musaeum transiens animadversit, et demum in finem horum etiam ad Alumnos, aliorum petulantiam hanc deridentes et deserentes, improbantes alios pervenerit; tunc auctor horum clamorum esse non poterat, quum coepta hac indecenti hilaritate, in Refectorio detineretur, quod et ipse accusator salva conscientia asserere haud valeat.

Quod attinet pulsationem campanae et extinctionem lampadum, hanc Alumni, euntes ad coenam vespertinam petulanter excitabant, lampades autem post coenam, sicut moris est, alii secum accipiebant, ut candellam invenire possent, alii ob defectum candellarum in dormitoriis retinebant, et forte alii alias petulanter extinguebant, Infrascriptus autem eo minus id fecisse supponi potest, quum eo tunc tempore a R. D. Praefecto Slimakowski suum dormitorium adiens et clavem quaerens, dormitorii inventus sit. — Demum infelix infrascripto 18-a dies evenit: Convenientibus ad coenam Alumnus Bobikiewicz narrat, ac si Rndissimus ac Clarissimus D. Rector, Canonicus et Professor Lewicki ductoribus diceret, se Excellentissimum D. Archiducem adire velle, ut pro hesternis clamoribus, quorum auctores praesides silentiorum vocati reticuerunt, — quemcunque decimum excludere permittat: cui infrascriptus reposuit: Non est possibile, ut Reverendissimus ac Clarissimus Dominus L e w i c k i, qui veniens ad Seminarium dixerat: se totum in eo fore, ut Alumni meliori, quam ad usque opinione publica donarentur, hoc indecens exhilarandi genus usque ad E x c e l l e n-

tissimum D. Archiducem deferret, eo minus autem exclusionem omni decimo in effectum duceret. Hoc audiens Seroiczkowski exaltatus et affectu abreptus cultrum (!) in coenam projiciens in vulgus clamare coepit: Tu esto mendax, noli mihi mendacium obiicere. — Quid mirum, si omnes Alumni, indecenti sermone et facto moti, superbienti, sibi praerogativam aliquam adscribenti, cui communiter inimici essent, irridebant, alii autem in medium refectorii egredientem et clamantem (coż wy tem zrobicie) tacere vel exire jusserunt, et hoc tumultum nominari placuit, in cujus causa Infrascriptus esset! Si persuasus esset, et iam purissimo ex motivo loquenti malas sequellas inpraevisas imputandas esse, non recurreret ad benevolentiam Excellentissimi Illustr. ac Reverendissimi Archipraesulis sed incoscientia de innocentia sua persuasus supplicat; velit Excellentissimus Illustrissimus ac Reverendissimus Archipraesul accuratiorem facti disquisitionem instituere, quae ad usque non est facta; quum mox ac praefatus Seroiczkowski Refectorium desereret, primae irae pudorem aegre ferens, ea, quae ei in mentem inciderint, Reverendissimo ac Clarissimo D. Rectori false narraverit, non praevidere valens pessimas sequellas accusationis, quam altera mox die libenter negaret; demum post subsequentem exclusionem e Seminario Infrascriptum praesentibus Alumnis coram Reverendissimo ac Clarissimo D. Rectori defenderet. — Antea autem nemo ad causam dicendam vocatus est, et solum coeca fides Alumno Seroiczkowski tribuebatur. Quod attinet deficientes qualitates ad statum sacerdotalem, in his jam provocat Infrascriptus ad suos R. D. superiores, qui infrascriptum solum primo anno monuerunt, verum non ac si proclivis ad potum, habitualis fumigator et remissus in divinis esset, sed de levioribus omnibus Alumnis communibus deviationibus, ab hoc inde tempore nunquam neque publice, neque oraliter monitus, eo minus punitus est; et ad usque de complacentia et benevolentia horum erga se variolatus est. — Infrascriptum potu inebrianti esse deditum aperta est calumnia, hac in causa provocat ad omnes Alumnos, qui de illo solum rarissime cerevisiam bibente, salva conscientia testare possunt, porro provocat ad ipsos [3] R. R. D. D. superiores, quoties erat, si quae observaverint, admonere, quod tamen non evenit, quum nullus horum infrascriptum potu deditum esse agnosceret, immo quum exclusio Infrascripto prolecta fuisset, de qua neque somniabant, obstupescebant omnes audientes infrascriptum tam male a Rectoratu notatum esse. Ceterum, ut pondus suo asserto addat, facto comprobare promittit. Infrascriptus alias in mente

habuit, post feliciter finita studia theologica, examen rigorosum pro obtinenda dignitate doctoratus deponere, modo autem obstringit sese statim elapso anno, si facultatem obtinuerit, ad examen unius objecti, quod facere haud posset, si, quemadmodum describitur, potationi indulgeret; — per totum autem tempus commorationis suae in Seminario chorum musicalem duxit, proprio sumptu puerum ex Instituto Stauropig. cantantem secundum posse, praemiabat, et vel ideo solum remissus in divinis dici haud potest. — Haec jam infrascriptus Excellentissimo ac Reverendissimo ac Illustrissimo Archipraesuli anteponit, velit si accussatorem, etiam accusatum benignissime audire non dedignari, qui ad usque ad suam defensionem non provocatus, nihil est fassus. Ad firmandam suam explicationem provocat ad ipsum Reverendissimum ac Cl. Dominum Rectorem, qui pro lenitate poenae praecanti dixerat: „Non es absque culpa, verum sunt in Seminario majoris culpae obnoxii opinionem modo aliam de te darem, initiativam autem facere non possum", porro Collegia diligenter frequentare, et sub vigili oculo habitare jussit".

Si autem secundum descriptionem habitualis esset fumigator, non posset a tempore Rectoratus Rndissimi ac Cl. D. Rectoris Lewicki a fumigatione totaliter abstinere, et tamen abstinuit, quod etiam infensissimus inimicus fateri cogitur.

His antepositis sperat Infrascriptus Excellentissimus, Illustrissimus ac Reverendissimus Archi Praesul velit benignissime poenam illius lenire, pro devictatibus, si quae imputarentur, poenam Aresti, vel aliam congruentem irrogare; saltem litteras certificatorias extradere, quas jam alias Alumni poena exclusionis, uti Konstantynowicz et Lewicki Michael, stante jam decreto aulico, percussi, et modo Buczaniewicz Gregorius eodem decreto hujus anni exclusus, ab Illustrissimo ac Reverendissimo Episcopo Peremisliensi benignissime obtinuerunt; solemniter autem promittit omnes devictates et speciem mali vitaturum, et omnes alios a similibus verbo et exemplo dehortaturum, ut dignus aliquando curatus animarum et bonus civitatis cives evadat.

Leopoli, die 11-a Novembris 836.

Suae Excellentiae
obsequentissimus Borysikiewicz Franciscus
Auditor S-ae Theologiae anni IV.

На 4 сторонї в горі дописка Консисториї: Praes. 11-a 9-br. 836. 3886/702., а понизше адреса: Ad Excellentissimum, Illustris-

simum ac Reverendissimum Archi Praesulem Dominum Nostrum Metropolitam Haliciensem, Archi Eppiscopum Leopoliensem, Eppiscopum Kamenecensem, nec non intimum C. R. Apostolicae Majestatis Consiliarium etc. etc. etc.

Franciscus Borysikiewicz, Auditor S. Theologiae anni IV-ti sincerimam dat descriptionem factorum, propter quae ex Seminario exclusus est. et a status sacerdotalis dignitate adipiscenda arcetur. ut intus.

IV.

Відповідь провіз ректора, Венедикта Левицького з дня 30. XII. 1836.р.

N-ro 422 ex 836.

Illustrissime ac Reverendissimo Metropolitane Ordinariatus!

Per dispositiouem consistorialem dto 12-a Novemb. a. c. N-ro 3886. adactum se videt infrasertus antequam rem ipsam in communicato — hic reaccłuso ·/. petito exalumni Francisci Borysikiewicz contentam exhibere aggrediatur — praemittere principia, quae ab ingressu concrediti sibi muneris praesentis usque ad eventum relatione Rectoratus de 20-a Octobr. a. c. N-ro 374. exhibitum in directione Seminarii praecipue in disciplinaribus secutus fuerit.

Inprimis jam ab ipso momento, quo constitus fuerat Visitator Seminarii grlis conatum adhibuit defectus et vitia Rectoratui adscripta — ut eo facilius modus et media malis occurendi et eadem etiam amovendi detegi possent — rite cognoscere. Priusquam autem cognitio haec consequeretur, susceperat generatim animo in oeconomicis qualemcumque ansam, quantum in viribus ejus repositum esset, querulandi Alumnis non suppeditandi, sed potius adimendi. In disciplinaribus vero eisdem variis occasionibus, jam uni alterive, atque pluribus, jam eorum saniori et potiori parti (auditoribus tertii et quarti theologiae anni) graviter commendarat, ut naevos in collegis suis observatos ipsi inter se [2] omni meliori et fraterno modo corrigere satagerent, et tum primum ad Studiorum praefectos deferant, si conamina eorum ad emendationem tendentia frustrata fuerint. Ad dominans vero vitium fumationis herbae nicotianae, ex quo tanquam fonte plura alia disciplinae Seminarii tanto adversa promanarent, imminuendum et tandem penitus e Seminario extirpandum — cum illud in eodem adeo increbuerat, ut ex toto numero Alumnorum (255) vix aliquot 50 inveniri pote-

rant, (saltem ex 101 alumnis auditoribus infraserti de elapso anno schol. 836 tantum modo 18. deprehensi ab hac tetra in sacerdote consvetudine liberi) atque res eo perducta fuerat, ut aliqui fumatorum non tantum in horto uno, alterove, sed in ambitus domus plane, et in musaeis illud sibi licitum putarent et sumerent — praeter monitiones, persvasiones, obsecrationes et obtestationes pluribus et diversis adhibitas vicibus, etiam comminationes dimissionis tristis pro ipsis et familia eorum, graviter et fortiter interpositae. Ast dum parum haec cuncta proficerent et procax inter plures audacia haud iminueretur, instantibus recte in Universitate examinibus publicis, cum alioquin vix non dimidium e numero auditorum efficerent alumni Seminarii grls (101) severius notos fumatores et alias notatos in his tractandos duxit, et illud exequi coeperat, et tum [3] primum compressa audacia, et fumisugia publice in horto cis murum Seminarii projecta. Infrasertus existimans cum gaudio et exultatione cordis seriam subsecutam emendationem, remisit de severitate in examinando, et illico post finita examina circa medium mensis Junii malum fumigationis cum omni tristi sua caterva reverti vidit, adhibita tamen solerciori ex parte fumigatorum cautela; constituti enim sunt e medio eorum vigiles et introducta varia signa, ut sibillus oris, crepitus palmarum manus vel foliorum ex arboribus repente manu compressorum sic ad conspectum infraserti. Videns subscriptus spem suam delusam et quo ad effectum intentum ad irritum factam, accessit ad severiores expositiones et reprehensiones eorum, quae agebantur, adjectis etiam comminationibus secuturae dimissionis cum omnibus consectariis ad vividum depictis. Ast expositiones et reprehensiones in malam partem versae et detortae, defectus vero et neglectus officiorum haud credibilis praecipue divinorum cum caeteris vitiis maximam partem persistebant et cum pertinacia aliqua, quae nonnunquam cum insolentia et fastu manifestari coeperat. Aggrediendum ergo erat ad altiorem correctionis mediorum gradum ante ipsas ferias autumnales, eapropter affecti sunt aliqui poena arresti per unam, duas et tres dies, eoque medio in vanum adhibito, ad propositiones pro dimissione [4] e Seminario leniori, ita ut erga certificata liceret dimissis extra Seminarium studiis vacare, prout illud contigit ob fumationem in Dioecesano Premisliensi Gałecki, et 9 aliis maximam partem ex hac Archidioecesi potissimum propter progressus classes secundas ex negligentia et pigro otio reportatas — dimissis. Et cum vitium fumationis cum omni insana turma sua non desineret, progressum ad ulteriorem dimissionem, quae eum effectum

habuit, (in Chromowski Alumno et partim Buczaniewicz Gregorio) ut plane secluderentur e studiis theologicis. Per hanc vero exclusionem foedus quasi malevolentium Alumnorum (des bösen Gemeinsinnes) in abscondito hucusque serpens et agens, palam jam vim suam praeseferre et evertere rectissima et purissima Rectoratus conamina non erubuit. Unus enim Alumnorum illico epistolam ad D. Leszczyński Adjunctum C. R. Camerae procuraturae scripsit rogando, ut illico apud Excellentissimum Dominum Archipraesulem imo et infrasertum intercederet pro ejus ad Seminarium restitutione, et brevi post tertia die fama in aedibus Seminarii percrebuerat dimissum Chromowski iterum ad Seminarium esse suscipiendum, quo insolentia Alumnorum magis adhuc adamta. Et cum interea accideret, ut diebus comitiorum regni generalium die 17-a Octobris a. c. exitus Alumnorum in urbem cum scitu Archipraesulis non permitteretur, subsecuti hac occasione motus in Seminario relatione Rectoratus die 19-a Octobris a. c. N-ro 374. descripti.

[5] Atque principia haec exposita a leniori ad severiora procedendo, in Seminario, ut domo educationis moralis, ad ordinem in omnibus disciplinarem ex disordine chaotico — quasi in regulam deducto, inter innumera impedimenta et repetitam in epistola anonyma comminationem zginiesz marnie cum labore magno, molestia sui nimia, et aegritudine animi enormi — restituendum, eo magis infrasertus sequenda esse duxit, quod eadem et doctrinae Evangelii conformia esse novit. Non ergo motu repentino naturae effervescentis in dirigendo Seminario ductus, non violento animi affectu in exhibenda etiam relatione de 19-a Octobris jam comemorata — prout in suo petito exhibere Borysikiewicz intendit, abreptus, sed principiis suprafatis innixus, uti cuncta Seminarii ita et haec, post institutum exactum examen, capto praevie consilio suorum in munere collegarum — peregerat.

Ad vim vero conspirationis inter Alumnos tacito consensu initae, seu foederis sic dicti des bösen Gemeinsinns — vitii communis omni domui educationis adeoque et Seminario nostro, et tam periculosi in eo, ut est omnis societas secreta in civitate aliqua, ex ratione quod tantus sit numerus Alumnorum, ut vix alicubi in toto imperio Austriaco detur aequalis vel similis — debilitandam, paralisandam et frangendam — intimam et arctissimam inter [6] individua Rectoratus Seminarii in omnibus unionem tanquam aeneum murum opponendum esse subscriptus statuerat, etsi illam Alumni variis modis ut mendaciis coram uno alteroque Superiore

singillatim prolatis, porro querelis, blandiloquiis etc. etc. relaxandam et disrumpendam tentarant.

His praemissis ad rem jam ipsam, in petito Borysikiewicz contentam, exponendam accedendum: In petito hocce, generatim dicendo, cum veris sunt falsa mixta. Vera sunt, quae exhibentur de arbore per aream horti cum magno Alumnorum clamore hinc inde tracta; de asseribus, sed versus portam horti externam — quod adjicere studio a Borysikiewicz praetermissum, positis et cum sono magno resonantibus; porro de pulsu campanae, extinctione lampadum, et de conflictu Alumnorum in refectorio, sed non sub tempus coenae sed prandii etc. False vero asseritur a Borysikiewicz, quod haec omnia ab Alumno Seroiczkowski delata; quia infrasertus tota hac die praesens erat in cubilibus suis, excepto quod post prandium et coenam Alumnorum, pro prandio et coena ad mansionem suam extra Seminarium — notum quippe, quod ad suspicionem omnem Alumnis adimendam; ac si in aliquo illicito nexu cum obsonatore Seminarii sit, nec victum in Seminario apud obsonatorem erga solvendum propria pecunia conducat et sumat — abiverit, ast illico iterum ad Seminarium rediverat. Ipse propriis oculis cuncta vidit, propriis auribus audivit. Utique ille ipse non amplius bis terve excitatos ferens inconditos et feros in Musaeis clamores, adiverat singula quatuor Musaea, reprobans eos et voce gravissima increpans. Et praeterea Vice-Rector [7] Dębicki in suo cubili supra cubili Rectoris sito per totum hujus diei tempus ex fenestris suis haec omnia exacte observarat.

Ad resonantem terrificum repetitis vicibus fragorem asserum si non portae ipsius — verum quidem quod subscriptus non exiverat, ast ex eo, quo jam eo consilio eundem editum suspicaretur, ut ipse hoc modo ex penetralibus suis provocaretur in hortum ad fastum et insolentiam tumultuantium publice experiundam, atque tali ratione auctoritatem suam undequaque subsanatam videndum, cum tam parum reprobationes in singulis Musaeis factae prodessent.

Quod recte Borysikiewicz auctor fuerit turbarum notarum, Rectoratus hoc in relatione sua non edixerat, sed hoc solum quod ipse omnino ad cohortem turbatorum pertinuerit et ad indecentem hanc ut ipse dicit hilaritatem multum, si non plurimum contulerit. Quod autem ipse auctor confusae turbae sub tempus prandii in Refectorio die sequenti seu 18-a Ocrobris fuerit, hoc ex ipsius etiam scriptura certum agnoscitur, prout et illud non addubitandum, quod ejus auctoritas apud Alumnos erat magna adeo,

ut a nutu ejusdem omnia pendere viderentur, et ea propter tanta cum fiducia ad testimonia coalumnorum provocat.

Pulsationem campanae et extinctionem lampadum negare Borysikiewicz non audet. Horum autem prius, ut aliquid insoliti adeo repercussit animum recte tum temporis praesentis apud Vice-Rectorem Dębicki Decani foranei ex Dioecesi Premisliensi, ut de causa ejus avide percunctaretur. Alterum exponit ille ac si aliquod tale accidisset, quod ad ordinem pertineret quotidianum [8] vel tantum casu ex defectu candelarum in dormitorio — lampades ab Alumnis ibidem retentae essent, cum tamen tum temporis erat dies lunae, et Alumni die quolibet sabbathi pro tota hebdomade candellas sumant; et praeterea studiorum praefectus Slimakowski repetitis vicibus extinctas lampades accendi jussisset. Borysikiewicz tamen asserere ausus, quod nullus in Seminario fuerit motus, nullus tumultus, et tamen exhibitio eventuum in relatione Rectoratus de 19-a Octobris in essentia per enarrationem ejus undequaque confirmatur, atque quodammodo completur, praetermissis nonnisi ab eo silentio pluribus, uti sunt illa de vociferationibus: idziemy na seym; de sibillationibus cursitando per ambitus; de clamoribus dissonis in diversa vocantium editis, atque de fumationibus herbae nicotianae in horto etc. etc.

Addendum vero et illud hoc loco ex parte Rectoratus ad totam rei faciem exponendam pro recta dijudicatione ejusdem, cum in relatione sua de 19-a Octobris circumstantia haec plane non adjuncta; tum scilicet temporis stantem ad orgias lignorum combustibilium Seminarii basim seu jugum, formam literae graecae gamma habentem, pro appendenda statera ad ponderandas per appositionem ponderum res grandioris voluminis ut e. g. sebbi pro lampadibus, et straminis pro lectis Alumnorum etc. — ad fores aedium Seminarii, in symbolum patibuli, ab Alumnis adlatam et appositam fuisse. Iam haec et similia pro mera petulantia haud haberi possunt!

Quod concernit factum in Refectorio die sequenti seu 18-a Octobris tempore prandii, et non ut Borysikiewicz scribit tempore coenae — ille per improvidum et imprudentem, si non malo animo institutum [9] sermonem cum Alumno Seroiczkowski, et non, ut iterum asserit, cum Alumno Bobikiewicz — causa evasit principalis conflictuum, litium, et turbae in praesentia servorum Seminarii et tot aliorum extraneorum ad mensas Alumnorum inservientium, in quibus probabilissime deventum ad nimias verberationes fuisset inter Alumnos, imo fors ad vulnera inter exacerbationem animorum

magnam adeo, ut duo vel tres vix non de mensis suis prosilirent ad verberationem parati, si infrasertus ad provocationem Alumni Seroiczkowski ad Refectorium non advenisset, et verba ad omnes idiomate latino, ne intelligerentur etiam a servis, protulisset. Ex ipsis etiam Alumnis unus (Ustyanowicz) post sedatos jam motus adhuc durante prandio timuerat, ne aliqui Alumnorum Seroiczkowski in eodem Refectorio verberibus onerent — svaserat igitur Vice-Rectori Dębicki, ut maturius Seroiczkowski e Refectorio exeat. Hoc quidem non factum, nihilominus tamen Vice-Rector usque ad finem prandii et exitum Alumnorum in eodem Refectorio permanendum esse duxit, ad praepedienda ne fors exoritura mala.

Quae ergo in Refectorio cum scandalo peracta sunt tanto, non poterant non omnibus perbene esse nota, ex quibus aliqui desuper percepti in secreto. Non igitur Seroiczkowski coeca fides juxta assertum Borysikiewicz est data.

Quod concernit defectus ipsi Borysikiewicz in relatione fata Rectoratus adscriptos, illi desumpti sunt ex libris praenotationum individuorum [10] Rectoratus et ex individuali tabella Alumnorum, de 4-a Augusti a. c. Illmo ac Rendsmo Consistorio Metropolitano eodem mense ex toto annno schol. 836. cum fine ejusdem anni substrata. Et alioquin supplicans ipse fatetur, quod cerevisiam biberit, herbam nicotianam fumaverit, et vitiis... sit subjectus.

Quae tandem de verbis ab infraserto ad Borysikiewicz prolatis occurrunt in scripto ejus, haec mutilata, immutata, distorta, et plane alium sensum tracta.

Caeterum Borysikiewicz per totam suam expositionem sufficienter comprobat, quod pertinuerit ad foedus Alumnorum in Seminario sic dictum des bösen Gemeinsinns, imo praecipuum ejusdem membrum fuerit; provocat enim cum fiducia firma et in concussa ad testimonium Coalumnorum, et intendit vix non protocollarem exceptionem, ac si viveret in vita hominum practica, communi, in vita civili, et non domo educationis, certus de effectu omnimode juxta vota ejus subsecuturo ex ipsa natura dicti foederis. Ex hoc foedere promanabant et conamina Alumnorum tam intensa, omnia per Rectoratum ad ordinem Seminarii restituendum peracta, omni modo irritum reddendi. Ast cum viderent et factis convincerentur, omnia molimina eorum vana inania et incassa esse, imo rem eorum pejorem reddere, incoeperat tandem ordo disciplinaris in omnibus restitui; in adimplendis officiis domesticis diligentia major adhiberi, neglectus tam magnus cultus divini imminui et frequentatio ejusdem dominari; audacia temeraria, quae

tanta fuerat, ut saepius infrasertus putaret se esse positum in medio militum praetorianorum — ut non dicat Janiczarorum — successive reprimi [11] et tandem ex intregro frangi, et fumatio herbae nicotianae penitus aboleri, atque concinnitas ordinis in cunctis rebus Seminarii major et major introduci, et si ulterius res ita progressa fuerit, parum jam hoc intentu ad faciendum et optandum restabit. Ipsi melius sentientes Alumni — ut non dicatur caeteri Superiores — statum praesentem Seminarii cum statu anni elapsi in nullam comparationem venire posse, ut esse ex integro reformatum — palam edicunt, et severitatem observatam approbant.

Consideratis igitur supra expositis adparet, Borysikiewicż non injusta, sed omnino promerita poeña fuisse adfectum, ét ea propter etiam Rectoratus Seminarii grls in sessione sua de 17-a Novembris a. c. penitus insistendum esse relationi suae de 19-a octobris decreverat. Imo ipsi eventus secutae exclusionis mox commemorati ostendunt, eam prorsus necessariam fuisse ad molimina Rectoratus intento optato effectu coronanda.

Leopoli, die 30-a Decembris 836.

Benedictus Lewicki
prov. Rector Seminarii.
Cyrillus Dębicki
Vicerector Seminarii g!is.

На четвертій стороні в горі дописка Консисториї: Praes. 25. April 837. 1400/163., а понизше адреса:

Ad
Illustrissimum ac Reverendissimum
Metropolitanum Ordinariatum
substernit conformem dispositioni Consistoriali de 12. Novembris 836. N-ro 3886 relationem cum reacclusione communicati.

Ч. 109.

Звіт ректора дух семинариї Венедикта Левицького до Консисториї в справі ревізії книжок і занять питомців, висланий дня 27. XI. 1836 р.

№ 433.

Illustriss(ime) ac Reverend(issime) Consistorium!

Etsi Rectoratus Seminarii Generalis — nec ante ferias autumnales, nec ipso tempore feriarum, eo minus in praesenti studiorum

scholasticorum cursu, quo tempus totum per ordinem Seminarii ita inter labores sub vigili oculo instituendos divisum, ut nullum pigro concedatur otio; penes diversi enim generis occasiones jam accidentaliter oblatas, jam studio quaesitas — alumnos Seminarii Generalis in lectione librorum civitati et religioni perniciosorum non deprehendet, tamen pro maiore convictione et securitate revisiones librorum ad eos pentinentium, conformiter dispositionibus consistorialibus instituendos esse duxit et uno eodemque temporis momento instituit die primi mensis et anni currentis in omnibus Seminarii dormitoriis et die 24 ejusdem mensis in Musaeis omnibus — nullosque plane ejusmodi libros vel manuscripta invenit. Conatus Rectoratus Seminarii eo in negotio non modo tantum negativi, sed etiam positivi adhibentur. Ut eo efficacius ejusmodi lectio ab alumnis Seminarii arceretur, convertit idem attentionem alumnorum [2] ad gravioris momenti libero et justo tempore suscipiendos labores, uti sunt: lectio historiae patriae, studium linguae ruthenae et aliarum; confectio facillima lexici linguae huius in Seminario, ubi alumni ex diversis Galiciae plagis sunt in unum allati; elucubratio sacra(ru)m sermonum sic dictarum concionum in lingua patria et earum publica ad populum enunciatio; interpretatio utilium librorum oeconomicorum, purium, moralium, aut talium, qui pro institutione in scholis parochialibus & inservire possent.

Cum gaudio videt Rectoratus, quod ejus modi labores successive adgrediantur ab alumnis. Ita iam inceperunt interpretari librum S. Thomae a Kempis de imitatione Christi in duobus exemplaribus, uno ex idiomate germanico et alio ex originali latino in nostram linguam ruthenam.

Porro colligunt verba pro lexico et sat notabilem collectionem jam fecerunt. Ab uno eorum opus maximam partem merite pro lectione puerorum in scholis parochialibus jam perfectum, ut illud jam Suae Excellentiae Archipraesuli in exemplari exhibitum. Penes revisionem librorum observata interpretatio opusculi ad oeconomiam ruralem pertinentis. Praeterea permoti 23 alumni ad frequentandas in Universitate praelectiones ex oeconamia rurali — 22 praelectiones ex grammatica et litteratura polona — 3-es historia civitatum (Staatengeschichte) — 32 frequentabant praelectiones [3] quod speciem externam mortuorum Scheintodten — 17 Exegeseos Nr. 7. extraordinandae. Ex primo theologiae anno 31 paedagogiam sublimiorem seu philosophicam excipiunt. Et ne hac occasione praetextus sumentur pro excursionibus et hac ratione relaxationi

disciplinae seminaristicae porta adperiatur, infra scriptus cum alioquin quotidie in aedibus Universitatis cum professoribus convenit; petit ab eis frequenter informationem, num diligenter intersint praelectionibus et in eis progressum faciant. Stipendistae quoque 36 auditores primi philosophiae anni mittuntur ad correpetitiones e mathesi pura per Adjunctum studii philosophici institutas, omnesque iam duabus vicibus ab ipso professore hujus materiae in praesentia infra scripti cum bono et satis bono progressu sunt examinati.

Pro fine quoque supra fato eo facilius obtinendo, in propositis Rectoratus Seminarii habet proxime petendi ab Excelso Gubernio aliquod saltem pauschale pecuniarum ad coëmendos quotannis pro bibliotheca Seminarii libris, eo magis, quod Sua regia Altitudo Archidux Gubernator regni tempore Suae visitationis Seminarii hoc anno non ita pridem institutae, penes revisionem bibliothecae de eo, quanto pecuniae ex Rectore et Vice-Rectore percunctaretur.

Leopoli, die 27. Nov. 836.

B. L. pR.

Ad Illustriss. ac Reverend. Metropit. Consistorium!

Rectoratus Seminarii Generalis

exhibit relationem de instituta revisione librorum in dormitariis et Musaeo Seminarii die 1. et 24. Nov. a. c.

Акт писаний на 3. стор. folio в формі подання власноручним, країно нечитким письмом Венедикта Левицького провізор. ректора дух. семин..

Ч. 110.

Протокол відбутих ревізий книжок між питомцями духовної Семинариї в днях 1. і 24 XI. і 12. та 15. XII. 1836 р.

N. 436. ex 836.

Protocollon

super institutis revisionibus librorum ad alumnos pertinentium in Seminario Grli.

Die 1-a Nov. 836 instituta est revisio in omnibus dormitoriis Seminarii tam inferioris, quam superioris tractus.

Benedictus Lewicki
provis. Rector Semin.
C. Dębicki Vicerector.
Hordyński.
J. Ślimakowski.
Ilnicki Joannes.
Kuczyński.

Die 24. Nov. 836. revisio instituta omnium Musaeorum Seminarii, et prout in prima, ita et in secunda nulli libri civitati et religioni perniciosi adinventi.

Benedictus Lewicki.
C. Dębicki.
Hordyński.
J. Ślimakowski St. Präfekt.
Kuczyński.
Ilnicki Joannes.
Witoszyński Vicerector.

Die 12. et 15. Decembris 836 stricta revisio omnium Musaeorum et dormitoriorum Seminarii instituta et omnes libri, qui videbantur aliquo modo abhorere a vocatione alumnorum, occupationibus eorum, nec non officiis praesentibus ipsis sunt adempti ad tempus indeterminatum. Consignatio horum librorum adnectitur relationi Rndiss. Metropolitano Consistorio exhibendae.

Benedictus Lewicki. J. Ślimakowski.
Witoszyński Vicerector. J. Ilnicki.
Kuczyński.

Ч. 111.

Заряджене митр. Мих. Левицького з дня 29. XI. 1836 р. в справі ревізиї книжок між питомцями дух Семинариї

№ 64.

Reperitis jam vicibus Rectoratui Seminarii instanter significavimus, ut omni opera adhibita impedire studeat, ne libri seditiosi et scripta ad manus Candidatorum status ecclesiastici devolvantur. Huc spectant praecipue Ordinationes, dtta 12. 7-br. 834. № 2850. — dtta 10. 8-bris 834. № 3175. — dtta 10. 9-br. 834. № 3472. — et dtta 27-a Febr. 835. № 3.

Ex Rescripto Excelsi Regnorum Praesidii, nuper sub die 22. m. c. Nobis intimatae perspeximus, accidisse casum, qui nulli dubio locum relinquit, quod Candidati status ecclesiastici, etiam in Seminariis locati, libros imperio et Ecclesiae nocivos prae manibus habeant.

Praescisso vero eo, quod lectio ejus modi librorum fini Institutorum spiritualium e diametro opposita sit, suspicandum insuper venit, libros illos ab extraneis hominibus, qui pacem ubique turbare intendunt, eo fine Candidatis spiritualibus suppeditari, ut hi principiis seditiosis contra Imperium et Ecclesiam imbuantur, et

deinde postquam curae animarum applicati fuerint, velut facile instrumentum ad concitandum populum evertendamque Religionem et publicum ordinem turbandum adhibeantur.

Hoc spectato Rectoratui instanter ordinamus:

1) Ut singula membra Rectoratus recensitis superius Ordinationibus sub propria et personali cujus libet responsione, exactissime semper se conforment, et officio suo fungantur.

2) Ut strictissam revisionem proxime statim, evitando tamen omnem strepitum, instituant, an non seditiosa aliqua et fini educationis Candidatorum status spiritualis contraria opera vel scripta apud quempiam Alumnorum in Seminario reperiantur. Quidquid hujus generis, sive scriptum, sive typis impressum inventum fuerit, Rectoratus illico ad se recipere, unde proveniat, et a quo suppeditatum sit, pervestigare, et resultatum statim Ordinariatui pro ulteriori dispositione indicare debet.

3) Ut Rectoratus etiam illorum Candidatorum, qui extra Seminarium versantur, continuam inspectionem habeat, et omni possibili modo pervestigare et perspicere studeat, qualis sit eorum agendi et cogitandi ratio et an non aliquis eorum libros aut scripta seditiosa apud se habeat, lectione eorum occupetur, et forte etiam Alumnis Seminarii communicare soleat. Quidquid hac de re Rectoratui innotuerit, statim Ordinariatui indicandum est.

Leopoli, die 29. Novembris 836. Michael Metropolita.

На 4 сторонї дописки: Praesentt. 30. Novembr. 836. № 437.

Legit: C. Dębicki.
„ Hordyński.
„ Ślimakowski.
„ Kuczyński.
„ Ilnicki Joannes.
„ Witoszyński Vice-Rector et emanatas Ann. 834 et 835 hoc obtutu ordinationes, sibi communicari petit. — Понизше адреса: Ab Ordinariatu Metrop. r. g. c. Leopiensi. № 64. Ad V. Rectoratum Seminarii generalis r. g. c. hic loci. In stricte officiosis.

II.

Відповідь пров. ректора, Венедикта Левицького з дня 17. XII 1836 р.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium!

In sequelam dispositionis Excellentissimi Archipraesulis de 30. Nov. a. c. N-ro 64. instituit Rectoratus Seminarii strictissimam

musaeorum, dormitariorum et aliorium abditorum Seminarii locorum die 12. et 15. m. et a. c. revisionem, post — non ita pridem perfectam — ut exhibitum relatione de 27. Nov. a. c. N. 433. — similem; atque nullos libros et scripta seditiosa aut civitati perniciosa, inter plura alumnorum opera — juxta hic adnexam ⁄. consignationem — ipsis propterea, quod ea eorundem vocationi, occupationibus atque officiis praesentibus non undequaque congruere et convenire viderentur — adempta et ad depositum interea recepta; adinvenit imo nec quidquam aliorum factorum, quae ad principia omnino reprobanda conclusionem facere permitterent, observarat. Opera ergo praefata post aliquod tempus, ut primum exactius a Rectoratu relecta fuerint, reddenda ipsis esse existimantur, ne praepostere quaque versus divulgetur omnem plane jam lectionem librorum in Seminario indiscriminatim prohiberi et condemnari.

Leopoli die 17. X-bris 836.

B. L. p. R.

Exped. die 20. X-bris 836. Ad Illustr. ac Rndiss. Metropolit. Consistorium.

Rectoratus Seminarii Grlis refert strictissimam Musaeorum, dormitoriorum et aliorum abditorum Seminarii locorum fine perquirendorum librorum et scriptorum ad alumnos spectantium revisionem de novo institutam fuisse.

Ч. 112.

Консисторія застерігає ся дня 10. XII. 1836 р. против порученя „explanationis cursoriae Exegeseos“ преф. Ник. Гординському.

N-ro 4190.

Ad relationem Rectoratus dto 1. m. c. N. 440. respondetur, quod spectata suprema Resolutione, quae per Decretum Guberniale dto 31. Julii 813. № 26309. Rectoratui ex parte Consistorii dto 28. Augusti 813. № 1150. communicatum, intimata est, explanationem Exegeseos cursoriae in Seminario huic, vel illi individuo committere, Rectoratui haud competat, sed res haec a dispositione Ordinariatus dependeat, ita ut Ordinariatus, nisi aliud idoneum individuum praesto esset, etiam Adjunctos Studiorum theologicorum ad explanationem praedictam Exegeseos cursoriae adhibere valeat.

Atque ideo ex dispositione Ordinariatus Metropolitani ad Rectoratum dto 30. 8-bris 813. N. 1431. expedita explanatio illa cursoriae Exegeseos Patri spirituali commissa erat. Porro subsequis

temporibus studium hoc, semper tamen cum praevio scitu et Consensu Ordinariatus, Studiorum Praefecti simulque Adjuncti Theologiae: Łuczakowski, Budzynowski et Slimakowski tractabant. — Quod deinde in locum Studiorum Praefecti Slimakowski successerit Kuczynski, et huic demum Hordyński substitus sit, factum est arbitrio Rectoratus, et praeter scitum Ordinariatus.

Quapropter ordinamus Rectoratui, ut in posterum, quotiescunque de constituendo Individuo pro cursoria Exegesi ageretur, horsum praevie relationem praestare et resolutionem Ordinariatus expetere nonpraetermittat.

Porro spectato eo, quod Nicolaus Hordyński promotionem ad beneficium curatum intendat, et verisimilius proxime Officio Studiorum Praefecti renunciaturus sit, ordinamus, ut Explanationi cursoriae Exegeseos Studiorum Praefecto Inicki abhinc se accinget, et ut Rectoratus diem, qua Ilnicki hoc munus aggressus fuerit, Consistorio indicet.

Leopoli die 10. Decembris 836.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 14. Decembris 836. № 454. Via cursoria inter Rectoratus Individua.

Leopoli die 14. Decembris 836.

Benedictus Lewicki
p. R.
legi ead. C. Dębicki
Ilnicki
legit eadem die Harasiewicz
legit Witoszyński
Hordyński,

а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi № 4190. Venerabili Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis hic loci. Exoffo.

II.

Відповідь Венедикта Левицького з дня 14. XII. 1836 р.

№ 454.

Illustriss. ac Rndss. Metropolit. Consistorium!

In conformitatem dispositionis consistorialis die 10. Decembris a. c. N. 4190 studiorum praefectus Inicki sub hodierno munus explanationis Exegeseos cursoriae pro alumnis in Seminario Grli aggressus.

Leopoli, die 14. Decembris 836. B. L. p. R. S.

Ad Illustriss. ac. Rndiss. Metropolitanum Consistorium Rectoratus Seminarii Grlis refert, quod Studiorum praefectus Ilnicki explanationem exegeseos cursoriae pro alumnis in Seminario inciperet.

Exped. die 15. X-bris 836.

Ч. 113.

Письмо митр. Мих. Левицького до Ректорату дух. Семинариї з дня 24. XII. 1836 р. в справі ревізиї книжок.

№ 4437.

Relationes Rectoratus dto 27. m. el. Nr. 433 et 17. m. c. № 437 in eo exhibitae, quod revisio librorum et operum apud alumnos Seminarii reperibilium diebus 1-a et 24-a m. el. tum 12. et 15. m. c. instituta fuerit, nihilque civitati et ecclesiae periculosum in medium prodiverit, substernuntur sub eodem excelso C. R. Regnorum Praesidio.

Quod impulsu Rectoratus pleriqui alumni studio linguae ruthenae operam dent et alii dictionarium hujus linguae componant, alii elucubrationibus concionum aut versionibus in hanc linguam utilium opusculorum se accinxerint, unus autem libellum pro usu scholarum parochialium jam elaboraverit, quod praeterea plerique praelectiones oeconomiae ruralis, polonicae linguae et literaturae, historiae civilis austriacae, instructiones de suscitandis ad speciem mortui, exegeseos extraordinariae et sublimioris paedagogiae frequentent, singula haec, prout etiam correpetitiones ex mathesi pura stipendistis injunctae, tanquam utiles occupationes, alumnis et stipendistis a Rectoratu bene indicatae omnino adprobari merentur, et nihil restat, quam ut Rectoratus eodem studio atque zelo semper contendat, ut candidati status ecclesiastici objectis vocationi suae convenientibus totum tempus et operam suam impendant, ita enim fiet, ut conatus perversorum hominum, qui suas perniciosas doctrinas candidatis spiritualibus praeprimis suggerrere nituntur, irriti evadant et suo effectu frustrentur.

Libellus pro usu scholarum popularium ritus graeco-catholici jam elaboratus, postquam a Rectoratu examinatus fuerit, Ordinariatui exhibendus est, ut casu quo fini responderet, de ejus destinatione pro usu praedictarum scholarum necessaria resolvi valeant.

De libris circa revisionem die 12. et 15. m. c. ab alumnis receptis, circumstantialis relatio CR. Praesidio Regnorum suppletorie exhiberi debet. Postquam itaque Rectoratus hosce libros examina-

verit, resultatum Ordinariatui indicandum est, et utrum iidem libri Alumnis restituendi sint, tum primo decernetur, postquam hac de re resolutio praesidialis emanaverit.

Leopoli die 24. Decembris 836.

Michael Metropolita.

Акт писаний на однії стороні folio. На другій адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. Leopol.
N-ro 4437.
V. Rectoratui Seminarii grlis
hic loci
Exoff.

в горі: praes. 30. X-bris 836. N-ro 456. і підписи членів Ректорату, що читали акт:

Legit eadem Dębicki,
Legi 30-a Dec. 836. Witoszyński.
Dtto Ilnicki.
do M. Harasiewicz.
-- Slimakowski.
Kuczyński.
Hordyński.

Рік 1837.

Ч. 114.

Митр. Мих. Левицький видалює дня 4. 1. 1837 р. пит. Хризанта Романовича з богословських студий.

№ 35.

Ob excessus a Chrisantho Romanowicz, juxta relationem Officii Provincialis dtto 3. m. c. Consistorio exhibitam, commissos eundem Romanowicz inhabilem ad statum ecclesiasticum vigore praesentis decreti declaramus, et Religiosissimo Patri Provinciali ordinamus, ut receptis ab illo rebus, quae pro ejus usu ex Seminario praestitae erant, eundem statim e Monasterio dimittat, et de effectu horsum relationem exhibeat.

De quo Rectoratum eum in finem informamus, ut praedictum Chrisanthum Romanowicz ex albo Candidatorum status ecclesiastici expungat, et insuper ad Directoratum studii theologici passus faciat, ut hocce individuum etiam cathalogo Auditorium Theologiae Dogmaticae expungatur.

Leopoli die 4. Januarii 837.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 4. Janu. 837. № 1, а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 35. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 115.

Заряджене митр. Мих. Левицького до Ректорату дух. Семинариї з дня 10. I. 1837 р. в справі спису і ревізиї книжок питомців.

№ 109.

Praeter quosdam libros ad proficiendum in scientiis status ecclesiastici nec utiles, nec necessarios, atque ideo per Rectoratum juxta relationem dto 17. el. № 437. circa ultimam revisionem mense Decembri a. el. institutam ab Alumnis receptos nulli alii libri perniciosi apud alumnos reperti sunt. Ne autem istius generis libri in posterum forte a perversis hominibus cuipiam in Seminario subministrentur, necessarium omnino est, ut evidentiam librorum apud alumnos reperibilium nanciscatur, et continuo gerat. Hoc itaque fini disponimus, ut quilibet alumnus exactam consignationem omnium librorum apud se reperibilium conficiat, et sua subscriptione provisam apud Rectoratum deponat. Si contingeret, ut aliquis serius aliquos libros obtineat, stringendus est, ut hoc Rectoratui statim intimet, et libros recenter obtentos priori consignationi inscribat. In futurum similes consignationes librorum initio anni scholastici ab alumnis e feriis redeuntibus, a Novitiis autem statim circa ingressum eorum ad Seminarium exigendae sunt, et usus earum dein faciendus circa revisiones, quae, juxta resolutiones alias iam emanatas, frequentioribus vicibus, semper autem ex improviso et sine strepitu institui debent.

Quod si in praedictis consignationibus aliquando libri statui ecclesiastico haud convenientes, aut forte, quod sane peius esset, perniciosi occurrerent, Rectoratus ejus modi libros statim ad se recipiet, et Ordinatui pro ulterioribus disponendis notitiam dabit.

Leopoli die 10 Januarii 837. Michael Metropolita.

Акт пис. на однії стороні folio. На другій в горі: praes. 10. Jannuar. 837. № 2. В низу адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leop.
№ 100. (?)
V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c.
Leopoli
hic loci.
Exoffo.

Ч. 116.

Митрополит Мих. Левицький жадає дня 11. 1. 1837 пересилки найдених у питомцїв рукописий.

N-ro 4.

Ex adnexa Copia perspiciet Rectoratus, quae Excelsum C. R. Praesidium Regnorum dto 4. m. c. N-ro 1415. de libris typis impressis et per Rectoratum tempore revisionis mense Decembri a. el. institutae ab alumnis receptis Officio Revisionis librorum ordinaverit. — In quantum hocce Officium ratione illorum librorum ulteriores enucleationes ab Ordinariatu postulaverit, Rectoratui hoc in puncto necessaria hinc intimabuntur.

Quod attinet manuscripta, praeter supra dictos libros, ab Alumnis recepta et in Consignatione Rectoratus recensita et quidem:

N: seriali 11. Manuskrypt — Excerpta rożnych powinszowań wierszem i prozą Vol. I.

Nr. 16. Manuskrypt z kilka kartek składający się różnych piesni — Vol. 1.

Nr. 23. Manuskrypt — Excerpta różnych pieśni i mow.

Nr. 24. Trzy Manuskrupta z kilku arkuszy, różnych pieśni polskich, ruskich, niemieckich, naywięcej erotycznych. — Vol. 3.

Omnia haec Excelso Praesidio juxta expressam ejus dispositionem exhiberi debent. Ordinatur itaque Rectoratui, ut haec manuscripta horsum quantocyus submittat, addita sua de contento eorundem opinione.

Leopoli die 11. Januarii 837.

Mich. Metropolita.

На другій сторонї:

Abschrift

eines Praesidial-Erlaßes an das Bücher- Revisions-Amt dto 4. Jänner 1837. Z. 1415/ggg.

Dem H: wird aufgetragen, die Censurs-Decision zu den im beiligenden Verzeichniße angeführten Druckschriften in dasselbe gehörigen Ortes einzutragen, und dieses Aktenstück sodann wieder anher vorzulegen.

Sollte das H: über die Titel und den Inhalt dieser Druckschriften umständlicher Aufklärung benöthigen, so ist dieselbe im kurzen Wege bei dem Lemberger gr.-kath. Metropolitan-Ordinariat mit Berufung auf den gegenwärtigen Auftrag, und auf dessen, an das Landes Präsidium erstatteten Bericht vom Bericht vom 24. December 836. Z. 4437 einzuholen.

Die mit keinem Censurs-Dezisum versehenen Bücher sind bei dem gedachten Ordinariate zu erheben, und in so ferne sie in polnischer Sprache aufgelegt sind, der hierortigen Censur zu unterziehen, und ist das Decisum sodann anzuzeigen.

Die nicht zensurirten Bücher in anderen Sprachen sind aber anher zur Durchsicht vorzulegen.

Rücksichtlich der in diesem Verzeichniße vorkommenden Manuscripte ergeht unter Einem die erforderliche Weisung an das genannte Ordinariat. L. w. v.

На четвертії стороні дописка Ректорату: praes. 12. Janua. 837. № 4., а понизше адреса: ab Ordinariatu Metropolitano Ad Venerabilem Seminarii grlis Rectoratum № 2. Exoffo.

Ч. 117.

Просьба дра Венедикта Левицького з дня 14. I. 1837 о наділене його становищем ректора.

Hochwürdiges Metropolitan Consistorium!

Unterzeichneter findet sich durch seine gegenwärtige Stellung und durch das überwältigende Gefühl der Pflicht gegen die Diözes bewogen, um das erledigte Rektorsamt im hiesigen general-Seminario um so eher competiren, als er schon das zweite Mahl zur provisorischen Versehung der Seminar Rektorsstelle berufen ist, und als bey bekannten Bewandniß der Umstände sein längeres Widerstehen für eine Widersetzlichkeit, für Stolz und Ungehorsam gegen den Willen der Vorgesetzten angesehen werden könnte.

In dieser Absicht unterlegt er den hier angebogenen tabellarischen Prospekt der absolvirten Studien und den 26-jährigen Dienstleistung, sammt den betreffenden Zeugnißen, daß er nähmlich:

1-tens laut Taufschein G. g. im Jahre 1783 im Iwanowce Stryer Kreise geboren, daher ein Inländer, 54 Jahre alt, und zum benannten Amte wohl brauchbar ist.

2-tens die Normal- und Gymnasialschulen sammt philosophischen, theologischen Studien und dem ersten Jahrgange der juridischen an den [2]österreichischen Lehrinstituten größtentheils mit Vorzug ut: A. B. C. D. E. F. G. H. I. K..y beendigt hat: daß er

3-tens seit 16-ten September 810 mithin über 26 Jahre Priester ist, und als solcher zuerst den Dienst eines Domvikärs bei den Domkirche zu S. Georg und zugleich eines Kaplans beim wei-

land gewesenen Metropoliten Angełłowicz durch vier volle Jahre ut F. f. C. c. und D. d. versehen hat. Ferner ist er

4-tens Doctor der Gottesgelehrheit, Senior der theologischen Professoren und der theologischen Fakultät; war viermahl zum Dekan der theologischen Fakultät, nähmlich in den Schuljahren 828., 829., 831. und 835., und im Schuljahre 1830. zum Rektor der Lembergem Universität ut C. c. c. & D. d. d. gewählt worden.

5-tens. Leistete er durch 5 Jahre nähmlich vom Jahre 815 bis 1819 inclusive den Dienst eines Vize-Rektors im general Seminario ut Instrumentum Constitutionis in Canonicum sub E. e. e. bestättiget.

6-tens. Supplirte er die Lehrkanzel der Moraltheologie an der Universität durch das ganze Schuljahr 1818, wurde im Schuljahre 1819 zum wirklichen Professor desselben Gegenstandes ernannt und bekleidet diesen Dienstposten bis gegenwärtig (837) mithin das 19-te Jahr, oder mit Einschluß der einjährigen Supplentur schon das 20-te Jahr ut A. a. a. B. b. b. C. c. c. und D. d. d. — Nebst bey ist er alsordentlicher öffentlicher Professor zugleich Examinator Candidatorum ad beneficia curata [3] in Archidioecesi omnium trium rituum, als: latini, graeci et armeni seit 818 bis gegenwärtig.

7-tens. Vertrat er provisorisch die Seminar-Rektorsstelle vom 1-ten August 820 bis 14-ten Jäner 824, folglich drey Jahre, $5^1/_2$ Monath ut E. e. e.

8-tens. War er provisorischer Direktor des theologischen Studiums an der hiesigen Universität fast drey Monate, nähmlich vom 30-ten November 829 bis 19-ten Februar 830 nach dem hier angeschloßenen H. Gubernialdekrete vom 29-ten November 829 Z. 11921 und vom 9-ten Februar 830 Zahl 6385. Er wäre auch bei diesem Amte belassen worden, wenn nicht laut h. Studienhofkommissionsdekrets vom 10-ten Juni 820 Z. 3645 zur Gubernial Zahl 31590 und vom 16-ten Jäner 830 Z. 345. zur Guberl. Zahl 6385 die allerhöchste Entschließung S-r k. k. Majestät vom 23-ten May 820 verordnete, daß zur Supplirung eines erkrankten oder abtrettenden Studiendirektors an einer Universität nie ein wirklicher Professor, sondern stets ein anderes Individuum gewählt werden solle. Weßhalb derselbe vom h. Landesgubernium mit obbenannten Dekrete vom 9-ten Februar 830 Z. 6385 — der dießfälligen Amtsführung mit Anerkennung seiner dabei bewiesenen Einsicht — enthoben wurde.

9-tens. Ist ihm mit h. Landespräsidialdekrete vom 30-ten August 835 Z. 7035 ad Metropolitani [4] Ordinariatus N-um 45 — seit

September 835 die Censorstelle der ruthenischen Schriften und Bücher in Galizien, wie der Staats und Diözesan Schematismus bezeuget, anvertraut worden, und versieht dieses Amt ohne irgend eine Remunerazion zu beziehen fast durch anderthalb Jahre.

10-tens. Ist er mit h. Metropolitan Auftrage vom 12-ten Februar 836 Z. 4. zum Visitator des general-Seminarium bestimmt worden und entsprach seiner Bestimmung, wie die innerhalb drey Monathen gemachten 26 Visitationen, über deren Resulsat jedesmahl manu brevi an S-e Exzellenz Herrn Metropoliten Bericht erstattet wurde, bewähren. Ihm ist

11-tens. Das zweyte Mahl die provisorische Versehung der Rektorstelle im General-Seminario in Folge h. Gubernialsdekrets vom 10-ten May v. J. Z. 27250 zur Consistorial-Zahl 1708 und h. Gubernial-Entschließung vom 8-ten Juli v. J. Z. 39454 zur Consistorial-Zahl 252 seit 26-ten May v. J. bis gegenwärtig überlassen worden.

Er hat also bereits mit Anfang des gegenwärtigen Schuljahres 837 schon sein 27-tes Dienstjahr überhaupt, wie die bisher angeführten Zeugniße bekräftigen, angefangen. Endlich

12-tens wird über sein sittliches Verhalten und geleistete Dienste vom Jahre 810 bis 826 inclusive — im Constitutions-Instrumente in Canonicum Archicathedralem vom 15-ten Jäner 827 zur Ordinariats Zahl 4 ut E. e. e. bezeuget.

[5] Was aber ferner seine Sitten und Verwendung vom Jahre 827 bis gegenwärtig — anbelangt, darüber glaubt Gefertigter, außer den bisher aufgezählten Zeugnißen keine weiteren Belege vorlegen zu müssen, da sein ganzer Lebenswandel dem Metropolitan Consistorium ihn in Ansehung der angeführten Beweggründe für die vacante Rektorstelle gütigst in Vorschlag bringen, und er wird sich bestreben bei seinem redlichen Eifer und Wunsche die dem Seminar-Rector obliegenden Pflichten, so gut, als es nur seyn kann, zu erfüllen auch dem Ideale eines Seminar-Rektors mit Hülfe Gottes, unter Leitung, Schutz und Beistehen des Metropolitan Consistorium nachzukommen, was er um so leichter zu erreichen hoft, als ihm die nachzuahmenden Vorzüge und die zu vermeidenden Fehler der gewesenen Rektoren seit der Stiftung des Seminarium vom Jahre 1783 bis auf die letzten Zeiten recht wohl bekannt sind.

Da aber außer dem der Hauptzweck des Seminariums, als geistlichen Erziehungshauses — die moralische Ausbildung der Zöglingo ist, und diese durch vollständige Seminardisciplin größten-

theils vom Rektor mit Erfolg zu bewirken bleibt; zur gehörigen Handhabung aber der Seminardisciplin [6] dem Gefertigten als Rektor das von ihm bekleidete Amt eines Universitäts Professor und Diözesan Examinator sehr nöthig ist; indem diese Authorität bisher das Meiste in der Disziplin des Seminars bei so verdorbenem Zeitalter für die Jugend, und bei dem bösen Gemeinsinn der Zöglinge — gemeinen Fehlern der Erziehungshäuser, daher auch des general-Seminars — hervorgebracht hat; so bittet er unter Einem hohenorts einzuschreiten, womit er noch zwei Jahre bei dem Lehramte neben dem Rektoramte belassen werden dürfte; indem er in diesem Zeitraume, da ein Theil der Seminar Zöglinge bereits schon vor den Herbstferien des verfloßenen Schuljahres aus dem Seminar ausgetretten, der andere aber mit den Herbstferien des laufenden Schuljahres austretten werde.

a) eine ganz neue Generation der Zöglinge für das Seminarium procreiren, und dabei

b) wenigstens eine und die andere Abhandlung aus der Moraltheologie, wenn nicht den ganzen zum Vorlesebuche vorgeschriebenen Author in polnischer oder ruthenischen Sprache zum größeren Gebrauch der Landgeistlichen — bearbeiten könnte; dann glaubt er

c) seine vieljährige Dienstleistung verdient auch in der Hinsicht berücksichtiget zu werden, daß man ihn bey dem Amte, in dem er den größten Theil seines Lebens als öffentlicher Beamter zugebracht hat, und es so lieb gewonnen hat, daß er fest entschloßen war, es nicht so leicht zu verlassen, — die einberaumte kurze Zeit zur Analisirung der reinsten und heiligsten Zwecke ohne Beeinträchtigung der beiderseitigen Amtspflichten — belasse, und nicht so gleich von diesem zu seinem grösten Leidwesen abtretten lasse, [7] weil dieß auch einen nachtheiligen Einfluß auf seine Gesundheit haben, und das wirkliche Rektorsamt schon bei dessen Antritte ungemein erschweren und keineswegs erleichtern könnte.

Der Gefertigte — in Anbetracht dessen, daß laut Z. Gubernialdekrets vom 10-ten Jäner 817 Z. 582 weiland S-e Majestät folgendes allergnädigst zu entschließen und den Consistorien zur Wissenschaft mitzutheilen geruhet haben: „Um den theologischen Lehrämtern mehr Reitz zu geben und die Professoren länger bei denselben zu erhalten“ — wird unter Andern bewilliget, — verdiente Professoren zu Ehrenstellen, deren Obliegenheiten das Lehramt nicht wesentlich beeinträchtigen in Antrag zu bringen“, und

daß S-ner k. k. Majestät nach dem Allbekannten, zwar sehr viel an der wissenschaftlichen Bildung, aber noch mehr an der moralischen gelegen ist, — hofft zuversichtlich die Genehmigung seiner unterthänigsten Bitte; denn das h. Landesgubernium und die h. Hofstelle dürften wohl, als Organe des Monarchen vom Wahlspruche „recta tueri“ an der besagten Bitte um so weniger einen Anstand finden, als diese Ämter vereinbarlich sind; dafür konnte er nicht nur das decretum Concilii Tridentini Sess. XXIII. cap. XVIII. de reform., sondern auch mehrere Beispiele aus dem Aus- und Innlande — wenn er nicht wüßte, daß dergleichen Sachen ad exemplum trahi non oportet et deinceps tanquam canonem et vim legis universalis habere — anführen.

Lemberg am 14-ten Jäner 837.

Benedict Lewicki
Ehrendomherr, Professor der Moraltheologie an der Universität und provisorischer Rektor des Gnral Seminariums.

На 8 ст. в горі дописка: Praes. 15-a Januar 837. № 157/12. а понизше адреса: An Ein Hochwürdiges Lemberger gr. kath. Metropolitan Consistorium.

Benedict Lewicki Ehrendomherr der gr. kath. Metropolie, Professor der Moraltheologie an der Lemberger Universität und provisorischer Rektor des general-Seminarium bittet für die vakante Rektorstelle im hiesigen grl Seminarium in Vorschlag gebracht zu werden.

Mit 15 Beilagen.

Ч. 118.

Митр. Мих. Левицький повідомляє дня 27. I. 1837 р., що найдені рукописи відсилає президиї Ґуберниї.

№ 9.

Manuscripta ab alumnis tempore revisionis in Decembri a. el. recepta una cum opinione Rectoratus dto 24. m. c. sub hodierno Excelso Regnorum Praesidio exhibentur.

Cantilenae obscenae, et aliae Poloniam respicientes in Manuscripto alumni Alexandri Malczewski occurrentes merentur omnino vituperium. Quae hoc obtutu ab Excelso Regnorum Praesidio ulte-

rius ordinata fuerint, expectandum est, interea autem Rectoratum obligamus, ut huic alumno solerter et accurate invigilet.

Leopoli die 27-a Januarii 837.

Michael Metropolita.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 27. Jan. 837. N. 27. а понизше адреса: Ab Ordinariatu Metropolitano r. g. c. Leopoliensi N-ro 9. Ad V. Rectoratum Seminarii Grlis r. g. c. Leopoliensis hic loci. Exoffo.

Ч. 119.

Акти в справі ревізиї книжок в духовній Семинариї, відбутої дня 12. і 15. XII. 1836 р.

I.

Письмо митр. Мих. Левицького до Ректорату з дня 3. III. 1837 р.

№ 24.

Laut hoher Entschließung des k. k. Landespräsidiums vom 5. Febr. d. J. Zahl 6897, welche vom Rektorat von hieraus untern 24. Febr. d. J. Zahl 20 intimirt wurde, sind die in dem Rektoratsverzeichniße unter Postnummern 8—18, dann 7. und 10. aufgeführten Bücher, so wie die unter Postnummern 16/1 und 24/1 verzeichneten Handschriften hohen Orts geblieben und werden nicht mehr ausgefolgt werden.

Ich benöthige zu wissen, bei welchen Zöglingen die besagten Bücher und Handschriften vorgefunden wurden, dann mit welchem Erfolg jeder dieser Zöglinge sich auf die Studien herlege, ob sein Betragen der Seminariums Disciplin angemessen, und wie seine religiösen, dann auch politischen Gesinnungen beschaffen seyen.

Ich fordere daher das Rektorat auf, mir hierüber zuverlässige Auskünfte bald möglichst zu erstatten.

Lemberg den 3-ten März 837.

Michael Metropolit.

Акт пис. на 1 стор. folio; на 4 стор. дописка Вен. Левицького, пров. ректора Семинариї: praes. 4. Martii 837. № 74, а понизше адреса:

Vom g. k. Lemberger Metrop. Ordinariate
№ 24.
An das gr. kath. Seminariums
Rectorat

In stricte officiosis. hier.

II.

Відповідь ректора Венедикта Левицького:

N. 74.

Euer Excellenz!

In Gemäßheit des h. Auftrages von 3. März l. J. Z. 24 unterlegt das Seminar-Rectorat das hier anliegende Verzeichniß der am 12. und 15. X-br. v. J. bey fünf nahmhaft gemachten Seminarzöglingen vorgefundenen Bücher und Handschriften, die hohen Orts geblieben und nicht mehr ausgefolgt werden, sammt an angehängten Bemerkungen über die abgeforderte Charakteristik der eben erwähnten Zöglinge.

Lemberg den 12. März 837. B. L. p. R. S.

An S-e Excellenz den Hochwürdigsten Herrn Metropoliten von Halicz etc.

Seminar Rectorat unterlegt das abgeforderte Verzeichniß zur Metrop. Ordinariats Zahl 24. Exped. 14. März 837.

Згаданий „Verzeichniß“ уміщений з технічних причин на ст. 170.

Ч. 120.

Письмо митр. Мих. Левицького до Ректорату дух. семин. з дня 4. III. 1837 в справі „Rozmaitości“ та иньших періодичних видань.

№ 25.

Bei der am 2-ten d. M. in dem Seminarium vorgenommenen Revision der Bücher und Schriften einiger Zöglinge wurde bemerkt, daß die Zöglinge die Allgemeine Zeitung, und auch andere periodische Zeitschriften lesen. Ich fordere das Rektorat auf, unverzüglich zu erheben, und mir anzuzeigen:

1) welche Zöglinge, von wem, und in welchem Wege die Allgemeine Zeitung erhalten.

2) welche andere Zeitschriften, und von welchen Zöglingen gelesen werden, wie auch von wem, und wie sie solche erhalten?

Lemberg am 4-ten März 837. Michael Metropolit.

Акт пис. на одній стор. folio. На четвертій в горі: praes. 4. Martii 837. Nr. 76. і адреса:

Vom g. k. Lemberger Metrop. Ordinariat

№ 25.

An

das Rektorat des g. k.

Seminariums

Exoffo. hier.

Verzeichniß
der bei den nachbenannten gk. Seminars Zöglingen am 12. und 15. December 836 vorgefundenen Bücher und Handschriften, die hohen Orts geblieben und nicht mehr ausgefolgt.

Post N-ro	Titelblatt der Bücher und Handschrifen	Namen der Zöglinge, bei welchen diese Werke vorgefunden wurden	Anmerkung
8 9	Das gerettete Venedig, ein Trauerspiel, B. 1. Paßman Oglu ein Roman	Skobielski Andreas, Hörer der Theologie im III. Jahrgange Przemisler Diözese	Dieser Zögling ist erst für das Schuljahr 1837 in das Seminar aufgenommen worden. In Collegialprüfungen gut bestanden, sein Betragen ist den Disziplinarvorschriften des Seminars gemäß. Man hat bisher nichts wahrgenommen, was auf seinen wider religiösen Sinn und widerartige politische Gesinnungen zu schliesen berechtigte mit ......
13 14	Voltairs sämmtliche Schriften, 29 B., Berlin 797 (Correspondenzen mit Staatsmännern, Standespersonen, Gelehrten, Litteratoren und Künstlern Reb Schloime Klappzymbeles	Dobrzański Joseph, Hörer der Theologie im 3-ten Jahrgange. Przemislier Diözese	Der Fortgang in Studien dieses Zöglings ist gut, sein Betragen den Vorschriften gemäß, seine religiöse und politische Gesinnungen auch gut beschaffen. Er ist seit zwei Jahren im Seminar.
18	Owidii Nasonis von der Liebe, ein Fragment in polnischen Sprache gedruckt.	Audykowicz Gregor, Hörer der Theologie im 1-ten Jahrgange Lemberger Erzdiözese	Er ist erst nach den Herbstferien pro anno schol. 837 in das Seminar aufgenommen. Er hat die letzte Semestralprüfung mit gutem Fortgang bestanden; giebt sich mit politischen Sachen, oder Fragen gar nicht ab. Sein religiöser Sinn ist ziemlich gut, nach dem Schlu?e, daß er vielleicht Morgen und Abendgebeth versäumt hat.
24	Manuscript, enthaltend verschiedene deutsche, polnische und ruthenische Lieder, nahmentlich von diesen das Stück (piece ($^{16}/_1$, und $^{24}/_1$)	Malczewski Alexander, Hörer der Theologie im IV-ten Jahrgange Przemisl. Diözese	Er ist seit zwei Jahren im Seminar, studirt gut, beträgt sich den Disziplinarvorschriften des Seminars gemäß; sein religiöser Sinn und seine politische Gesinnungen sind gut beschaffen.
16	Manuscript $^{6}/_1$	Folusiewicz Theodor, Hörer des 3-ten theologischen Jahrganges Przemysler Diözese	Hat guten Fortgang in Studien des verflo?enen Schuljahres 836 gemacht; in dem laufenden aber bey der Collegialprüfung gut bestanden; hat guten religiösen Sinn und gute politische Gesinnungen.

Lemberg 12. März 837. B. L. p. R. S.

Ч. 121.

Ректорат до Консисториї в справі читаня „Rozmaitości“ та иньших книжок серед питомцїв (6. III. 1837).

Zahl 76.

Euer Excellenz!

In Befolgung des h. Auftrages von 4. l. M. u. J. Z. 25 berichtet das Seminar Rektorat in Ehrenbietung, daß schon am 16. Nov. gelegentlich bey der Aufsichtführung über die Musäen, die allgemeine Zeitung im Pult des Seminars Zögling Pleszkiewicz in einem Obsoluto (!) mit folgender Liste der Leser: Bielinkiewicz Milkowicz, Macieliński, Gadziński, Hnatewicz, Knihinicki Ath. Malczewski — Pleszkiewicz, Romanowski, Żelichowski und Komarnicki — vorgefunden. Es hat sich aber alsogleich bey der dießfalls gepflogenen Erhöbung (?) gezeigt, daß benannte Zeitung dem Seminarzöglinge Mochnacki, der sie von seinem Bruder — deren er dreye hier in Lemberg zählt — bekam — gehörte: Nebstbey, daß die Zöglinge auch eine polnische Lemberger Zeitung mit Miscelanen (Rozmaitości) auf eigene Kosten samt: Przyjaciel ludu — praenumerando halten, dießmahl hat man nur bey der Ausstellung, daß es ohne Vorwissen und vorangegangener Anmeldung beym Rectorate geschehen werden (!) lassen; daß

2-tens nach der am vorgestrigen Tage gemachten Ausfrage des Mochnacki, er die von vorerwähnten Brüdern [2] erhaltene allg. Zeitung, allerest den Seminarzöglingen Ochrymowicz und Kozirowski mitzutheilen pflegt, wo sie dan Gadziński ließt, und übrigens immer am Schreibpult setzt, womit sie von jedem, der Lust zu Lesen hat, gelesen werden, dieß aber hat er nunmehr aus eigenem Antriebe fernerhin zu machen unterlassen und niemandem mehr zum Lesen verabreicht.

Was hingegen die Frage, „welche andere Zeitschriften und von welchen Zöglingen gelesen werden, wie auch, von wem und wie sie solche erhalten“,

3-tens anbelangt, darüber findet man lediglich anzugeben, daß keine andere Zeitschriften unter den Seminarzöglingen, außer den vom Zöglinge Ustyanowicz und Szwedzicki via praenumerationis bey den hiesigen Buchhandlungen angeschaften Werken Jean Paul Friedrich Richter Gust und kraftvollste Stellen aus dessen sämmtlichen Werken in 13 Bändchen. Gratz 1836; von Zöglingen aber Podlaszecki und Łucki Onuphr. sämtliche Schiller Werke in 36 Bändchen Wien 835 — sich vorfinden und gelesen werden,

wie auch daß Szwedzicki auf Welt-Gemälde-Gallerie oder Geschichte und Beschreibung aller Länder und Völker ihrer Religion, Sitten in Stuttgard gedruckt in 8° ...... beym Wild prenumer(ir)t.

Lemberg den 6. März 837.

Акт пис. на половині аркуша на двох сторонах сильно нечитким письмом. На другій стороні рубрум:

An
S-e Excellenz den Hochwürdigsten
Herrn Metropoliten von
Halicz

Seminar Rectorat
berichtet das Nöthige zur
Metropol. Ordinariats Zahl 25.

Exped. die 8. März 837.

Ч. 122.

Митрополит до пров. ректора Венед. Левицького в справі питомців, посуджених о політичні провини (3. III. 1837 р).

№ 22.

Laut einer dem hohen Landes-Präsidium zugekommenen geheimen Anzeige soll es unter den hiesigen Theologen ritus graeci mehrere Individuen geben, die politisch bedenkliche Gesinnungen hegen, als:

Mochnacki, Szwedzicki, Strzelbicki Theodor, Macieliński, Balko, Hrab, Kuszczykiewicz, Siokało; Kuliczkowski.

Als der bedenklichste wurde der Hörer der Pastoraltheologie Mochnacki bezeichnet. Auch ist auf angeblich große Unfüge, die im hiesigen gr. kath. Seminarium herschen sollen, deren Natur aber nicht näher bezeichnet wurde, hingedeutet, und angeführt worden, daß die Zöglinge des Seminariums von der dort vorgenommenen Revisionen frühere Kenntniß erhalten und in dem ausgedehnten Seminar-Gebäude bei Zeiten Alles bei Seite geschaft haben sollen.

Ich finde daher, in Folge hoher Präsidial Verordnung vom 17-ten v. M. Z. 186/ggg und mit Hinweisung auf meinen Erlaß vom 29-ten 9-ber v. J. Zahl 64, den provisorischen H. Rektor aufzufordern:

1) sämmtliche Rektoratsglieder an den letztgenannten Erlaß vom 29-ten 9-bris v. J. zu erinnern, und auch die Befolgung desselben zu dringen.

2) die obengenannten Theologen, vorzüglich in ihrem Benehmen unter einander, und ihren Einfluß auf andere, so wie auch hinsichtlich ihrer religiösen Grundsätze, durch vertraute Präfekten inbesonder einer strengen Aufsicht zu unterziehen, bei vorkommenden bestimmten Inzichten einer bedenklichen Treibung bei ihnen genaue Untersuchung ihrer Bücher und Papiere unvermuthet vorzunehmen, und mich von dem hiedurch erzielten Resultate, zur weiteren Berichterstattung an das hohe Landes-Präsidium, in Kenntniß zu setzen.

3) die vorgeschriebene Hausordnung und Disziplin in dem Seminarium in allen Punkten strengstens handzuhaben, und sorgfältigst nachzuforschen, ob nicht wirklich irgend ein Unfug von den Zöglingen in dem Seminarium getrieben wurde. Sollte ein Unfug solcher Art entdeckt werden, daß das Rektorat demselben zu steuern nicht vermöchte, so ist mir hievon unverzüglich anzuzeigen.

4) Die Revisionen im Seminarium immer unverhoffte vorzunehmen und dabei alles sorgfältig zu vermeiden, was Anlaß zur Behauptung geben würde, daß die Zöglinge wirklich von diesen Revisionen früher Kenntniß erhalten, und in dem ausgedehnten Seminar-Gebäude bei Zeiten Alles bei Seite schaffen.

5) Auch diejenigen geistlichen Kandidaten, welche außer dem Seminarium leben, genau zu überwachen, ihren religiösen und politischen Gesinnungen nachzuforschen, und falls diese ihrem künftigen Berufe nicht entsprechen, sofort anher Bericht zu erstatten.

[2] Das hohe k. k. Landespräsidium ist in der gerechten Erwartung und beide Ordinariate sind von dem Wunsche beseelt, daß in dem hiesigen gr. kath. Seminarium ein eben so religiöser, als den politischen Absichten zusagender Geist erhalten, genährt und auf diesem Wege Männer in der Seelsorge gegeben werden, die das in sie gesetzte Vertrauen auch rechtfertigen. Ich .... mich zu dem provisorischen H. Rektor, und zu den sämmtlichen Rektoratsgliedern, daß sie von der großen Wichtigkeit dieses Zweckes überzeugt, sich alle Mühe geben werden, um diesem Zwecke bestens zu entsprechen.

Lemberg den 3-ten März 837.

Michael Metropolit.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 4. Martii 837. № 75. а понизше: Vom g. k. Lemberger Metropolitan

Ordinariat № 22. An den provisorischen H. Rektor des gr. k. Seminariums, Lemberger Ehrendomherrn, Doktor der Theologie und Professor der Moral Theologie B e n e d i k t L e w i c k i. hier. In stricte officiosis.

Ч. 123.

Протокол засїданя Ректорату з дня 8. III. 1837 р.

№ 99.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii grlis, die 8-a Martii 837 praesentibus Reverendissimo Rectore, Vicerectoribus Dębicki et Witoszyński, Patre spirituali et studiorum Praefectis Slimakowski, Kuczyński et Ilnicki habitae.

Reverendissimus Rector commemorat:

a) Quamvis juxta meam propriam et cujuslibet membri Rectoratus convictionem in singulis partibus disciplinae domesticae ordo bonus habeatur, et abusus ab Alumnis adamati eum in modum minuti aut exterminati sint, ut absentatio Alumnorum a sacris et reliquis officiis rarissima evaserit, fumatio herbae nicotianae penitus exstirpata sit, procrastinatio Alumnorum redeuntium a collegiis et communi exitu perrara et exigua compareat, in Refectorio praetensiones moderatiores fiant, et ipsa pervicacia Alumnorum et spiritus subordinationis impatiens magna ex parte repressus et cohibitus sit: tamen quia juxta denunciationem altiori exhibitam, petulantias quasdam (Unfug) ab Alumnis committi suspectum sit, — quas vero neque ipse hucusque observavi, neque quisquam Superiorum earum genus explorare potuit, ut plane ignoretur, in quo illae petu- [2] lantiae consistant, — ideo omnibus nobis conjunctis viribus enitendum erit, quam solertissime superinvigilare, an non quisquam Alumnis potum inebriantem subministret, an non noctu lectione librorum malorum occupentur, vel vero conventicula secretiora, in quibus confabulentur, habeant; num extranei suspecti eos non invisant, an non aliqui citius, quam oportet, adjungendo se alienae classi ad collegia exeant, vel tardius domum revertantur, num alicubi lusui cartifoliorum non indulgeant, vel vero in alio quocunque vitio deprehendantur.

S u m a t u r p r o d e b i t a n o t i t i a e t s t r i c t a c u j u s q u e o b s e r v a n t i a.

b) die hesterna publicavi Alumnis in singulis Musaeis, ut qui examen ex materiis extra ordinariis non subiverunt, altero se-

mestri non audeant ad praelectiones ex talibus materiis exire, — cui ex parte Superiorum superinvigilandum erit.

Sumatur ad notitiam et observationem.

c) Commemoratio toties facta de strictissima invigilatione, quali lectione Alumni occupentur, denuo repetitur cum adnotatione, quod etiam lectio ephemeridum nomine: allgemeine Zeitung et Rozmaitości iis interdicta sit.

Pro notitia et stricta observantia.

[3] d) Superiores cuncta, quae in Alumnis observant, ex quibus in eorum sensus religiosos et politicos concludi posset, in consuetis libris praenotationum adnotent, quo non solum in tabella semestrali justus calculus in moribus accuratius determinari, sed si ab altiori loco de eorum sentiendi ratione quaestio facta fuerit, certius judicium ferri possit.

Pro notitia et observatione.

e) in tabella individuali semestrali utpote documento publico classes Alumnorum non numeris sed literis scribendae sunt, cum alioquin nunc in iisdem rubricae typis lithographicis expressae sunt, ideoque ad earum lineationem nullum tempus impenditur.

Quam primum omnes, qui a Directoratibus facultatem obtinuerunt, classes reparaverint vel examen suppleverint, tabella Consistorio substernenda erit.

Vice Rector Dębicki commemorat, quod alumni Terlecki Alexander auditor theologiae anni IV-ti Dioecesanus Leopoliensis, Krynicki Theodorus theologiae Anni II. auditor Dioecesanus Premisliensis et Moyseowicz Theodorus theologiae anni I. auditor Dioecesanus Leopoliensis die 22-a Februarii ab exitu communi caeteris modicum serius domum reversi sint.

Cum eorum procrastinatio exigua fuerit et in ambulatone a Studiorum Praefecto visi fuerint, ideo nonnisi privatim moneantur.

[4] Vice Rector Witoszyński commemorat, cum in omnibus, exceptis levioribus praetensionibus alumnorum in Refectorio bonum ordinem observet.

Pater spiritualis nihil commemorat.

Quae studiorum Praefectus Slimakowski de nonnullis Alumnis commemoravit, quod justo diutius somno indulserint vel ad silentium ob commorationem diuturniorem in dormitoriis tardius venerint, nonnisi libro praenotationum Reverendissimi Rectoris inserta sunt, quum alioquin a Studiorum Praefecto monitionem tulerint se-

seque emendaverint, et praeterea experientia docuerit, privatas monitiones et fraternas correctiones meliorem effectum habere, quam exosas publicas.

Studiorum Praefectus Kuczyński commemorat: Cl. D. Professor Gierowski indicavit mihi, quod Alumni 2-di anni theologiae Auditores: Balko Franciscus, Horodyski Nicolaus, Kocowski Gregorius, Szczawiński Joannes et Zafijowski Joannes a praelectione ex Exegesi extraordinaria sese absentaverint; cum investigassem ubi eo tempore fuerint, cognovi: Balko Franciscum, Szczawiński et Zafijowski actu domum; licet sine sufficienti ratione, reversos fuisse, Horodyski vero et Kocowski, quamvis etiam assererent se domum rediisse, de vagatione suspectos manere.

Tres priores a Studiorum Praefecto Kuczyński monitionem tulerunt, reliqui duo a Reverendissimo Rectore correpti sunt cum comminatione poenae severioris, si unquam ausi fuerint a collegio publico abesse. Nicolao Horodyski praeterea, qui nonnisi mediocris est talenti, prohibitum est praelectiones, ex Exegesi extraordinaria adire.

Stud. Praefectus Ilnicki nihil commemorat.

Hisce terminatur sessio protocollon tenente studiorum Praefecto Kuczyński. Leopoli ut supra.

Ч. 124.

Митрополит пересилає дня 13. III. 1837 р. рішенє Президиї губерниї в справі рукописи, найденої в духовній Семинариї.

№ 31.

Vermöge hohen Erlasses des k. k. Landes-Präsidiums vom 6-ten d. M. Zahl 225/ggg ist anher bedeutet worden, daß das vorgelegte in dem gr. kath. Seminarium vorgefundene Manuscript „Rebb Schloime Klapzimbelles“ laut Äußerung des Bücher-Revisionsamtes, zeuge der ämtlichen Censurs-Verzeichnisse zum Druck nicht zugelassen worden sei, und daher dasselbe nebst den vorgelegten zwey verbotenen Büchern bei dem hohen Landes-Präsidium zurückbehalten werden.-

Hievon wird das Rektorat auf seinen Bericht vom 24. v. M. Zahl 51. zur Wissenschaft verständigt.

Lemberg, den 13. März 837. Michael Metropolit.

На 4 стор. в горі дописка Ректорату: praes. 13. Martii 837. N-ro 84., а понизше адреса: Vom Metropolitan-Ordinariat Zahl 31. An das gr. kath. Seminariums-Rektorat hier. Exoffo.

Ч. 125.

Митр. Мих. Левицький видалює дня 22. III. 1837 р. пит. Дмитра Мохнацького і Йос. Балька.

№ 40.

Aus den am 2-ten d. M. bei einigen Seminariums-Zöglingen vorgefundenen Schriften hat sich ergeben:

1) daß der Przemysler Diözesan Kandidat, Hörer im 4. Jahre der Theologie Demeter Mochnacki politisch bedenkliche Gesinnungen wirklich hege; und

2) daß die moralischen Gesinnungen des Lemberger Diözesan Kandidaten Hörers im 4. Jahre der Theologie Joseph Balko höchst verdorben seyen.

Beide Ordinariate haben daher die besagten zwey Individuen für untauglich żum Priesterstande erkannt, und allsogleiche Entfernung derselben aus dem Seminarium beschlossen.

Dem Rektorat wird also aufgetragen dem Demeter Mochnacki, und dem Joseph Balko die Aerarial-Sachen und Bücher abzufordern, beide dann aus dem Seminarium zu entlassen, und hievon das theologische Studien-Direktorat in die Kenntniß zu setzen, den Tag der Entlassung aber anher anzuzeigen.

Über die anderen Zöglinge, deren Schriften am 2-ten d. M. in Beschlag genommen worden sind, wird die Entscheidung nachfolgen.

Lemberg, den 22. März 837.

Michael Metropolit.

В долинї дописка: publicatum omnibus Alumnis 22-a Martii 837.

Witoszyński Vicerector.

На 4 сторонї в горі дописка: praes. 22. Martii 837. N. 107., а понизше адреса: Vom Metropolitan-Ordinariat Zahl 40. An das gr. kath. Seminariums Rektorat hier. Exoffo.

Ч. 126.

Митр. Мих. Левицький запитує Ректорат дух. Сем. дня 23. III. 1837 про поведенє питомцїв, посуджених о полїтичні провини.

N-ro 38.

Rücksichtlich der Seminariums-Zöglinge:

1. Szwedzicki Jakob, Hörer im 2-ten Jahre der Theologie, dann

2. Strzelbicki Theodor,

3. Macieliński Leo,

4. Hrab Basil,

5. Siokało Basil, die vier letzteren Hörer im 3-ten Jahre der Theologie benöthigt man zu wissen: seit welchem Jahre jeder derselben sich in dem Seminarium befinde; mit welchem Fortgange er bis jetzt den Studien obliege, ob und mit welchem Erfolge er die Vorschriften der Hausdisziplin in dem Seminarium beobachte; endlich wie dessen religiöse Gesinnungen geschaffen sind, das Rektorat wird daher aufgefordert, die genauen Auskünfte hierüber anher ohne Verzug zu erstatten, und außerdem rücksichtlich der Externisten: Kuszczykiewicz Benedikt aus dem 3-ten Jahre der Theologie, dann Kuliczkowski Peter und Zieniewicz Anton, beide aus dem 2-ten Jahre der Theologie, anzuzeigen, wie ihre szientifische und moralische Verwendung beschaffen sey, und ob sie sich in jene Vorschriften genau fügen, nach welchen die Externisten an den Correpetitionen und sonstigen Exercitien der Zöglinge in dem Seminarium Theil nehmen sollen.

Lemberg den 23. März 837. Michael Metropolit.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 23. Martii 837. N. 110. а понизше адреса: Vom Lemberg. g. k. Metropolitan Ordinariate № 38. An das gr. kath. Seminariums-Rektorat. Hier. Exoffo.

Ч. 127.

Дозвіл Консисториї на відпустку Маркіянови Шашкевичеви, виданий дня 23. III. 1837.

N-ro 964.

Ad intercessionem V. Rectoratus dto 19. Martii a. c. № 96. facultas Alumno Seminarii Marciano Szaszkiewicz ad curandam sanitatem suam rus discedendi concessa ad ulteriores sex septimanas extenditur. De quo idem Szaszkiewicz informandus est.

Leopoli die 23. Martii 837. Barwiński
Grlis Vicarius.

На другій стороні в горі: praes. 4. Aprilis 837. N. 119. а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c.
Leopolie(nsi)
N-ro 964.
V. Rectoratui Seminarii grlis r. gr. c. Leop.
Exoffo. hic loci.

Ч. 128

Протокол засїдань Ректорату дух. Семин з дня 24. III. 1837 р. в справі питомцїв, посуджених о полїтичні провини.

ad N. 110 ex 837.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii generalis extraordinariae, die 24. Martii 837 celebratae, in fundamento ordinationis Metropolitani Ordinariatus die 23. Martii 837. № 38., fine declarationis de charactere sequentium theologorum dandae:

Szwedzicki Jacobi,
Strzelbicki Theodori,
Macieliński Leonis,
Hrab Basilii,
Siokało Basilii,
Kuszczykiewicz Benedicti,
Kuliczkowski Petri et
Zieniewicz Antonii

Quaeritur: a quo anno quilibet eorum in Seminario persistat, quo cum progressu studiis usque ad praesens vacet, et quo cum effectu praescriptas Seminarii disciplinares leges adimpleat, tandem quis sit eorum religiosus sentiendi modus? — Quod vero tres ultimos externistas concernit: qualis sit eorum scientifica et moralis applicatio, et num semet praescriptis, quoad frequentationem, correpetitionem et aliorum officiorum in Seminario conforment.

ad a) Szwedzicki Jacobus cum initio anni scholastici 836 ad Seminarium susceptus est, eodem anno progressum in studiis magna ex parte exhibuit, prouti et primo semestri anni currentis eminentes retulit classes, applicatio ejus anno elapso erat bona, excepto, quod die 27. Januarii 836 coram A. DD. Professoribus in examine publico inurbane et indecenter sese gesserit; quapropter [2] a Rectoratu die 4-o Februarii in Museo coram alumnis congregatis severissimam tulit exprobrationem, praesenti vero anno in hisce nonnisi punctis notatus occurrit; 11-a 8-bris et 16-a 9-bris sero ad Refectorium veniens precibus non recitatis commedebat, a Cl. D. Professore Gerowski commissum ipsi, qua Pedello theologorum anni II., ut alumnum ejusdem classis ob negligentiam in studiis ad Rectoratum deferat, id facere neglexit, 11-a 7-bris a Collegiis aberat, praeterea praesumptuosus et pronus ad judicia temeraria de aliis ferenda hominibus, Missae et Sacrificio, aliisque officiis diligenter

intererat, s. Confessiones omnes utroque anno praescripto absolvit tempore, e moribus utroque anno in tabeli individuali primam classem retulit. Religiosus ejus sensus videtur esse bonus.

Ad b. Strzelbicki Theodorus ad Seminarium susceptus est initio anni scholastici 835., eodemque omnes progressus primas classes habuit, prouti et sequenti anno 836. eundem fecerat profectum, praesenti anno in collegiali tentamine vix primae classis calculum consecutus est. E moribus anno 835. primam habuit classem, anno 836 vix primam ob proclivitatem ad vagandum, indolem fervidam — anno 837 refertur juxta libros praenotationum, ob remissionem in officiis in classem vix primam, s. Confessiones quolibet anno absolvit quidem, in officiis tamen divinis minus diligens inveniebatur.

Ad c. Macieliński Leo ad Seminarium susceptus est initio anni scholastici 834., hoc anno, uti etiam sequentibus 835 et 836 retulit in examinibus publicis classes primas mixtim cum eminentiis, in tentamine collegiali anno 837 calculum primae eminenter classis est consecutus. E moribus habuit anno 834 classem primam, anno 835 quoque primam, fuit tamen bis poenae abstinentiae affectus et semel aresto punitus ob deviationes disciplinares anno 836 habuit, e moribus classem vix primam ob remissionem in officiis et pervicacitatem, anno 837, aliquo modo melior factus est, s. Confessiones anno quolibet terminis praescriptis absolvit, sensus ejus religiosus sat bonus esse judicatur.

ad d) Hrab Basilius susceptus est ad Seminarium initio anni scholastici 836 et in literis progressum classis primae fecit, anno currenti in tentamine collegiali quoque retulit primam. E morum cultura habuit anno 836 vix primam ob inurbanitatem, fervidam indolem et pervicacitatem, fervidus quoque observatus anno 837, prout etiam in officiis divinis minus diligens s. Confessiones vero omnes quolibet anno absolvit.

ad e) Siokało Basilius susceptus est ad Seminarium initio anni scholastici 834, progressum in studiis singulis annis eminentem fecit. E moribus anno 834. primam habuit, licet semel ob ferviditatem abstinentia fuerit punitus, anno 835 quoque primam et ob irreverentiam erga D. Professorem erat punitus, anno 836 habuit primam classem, 837 bene se gerit, s. Confessiones omnes quolibet anno absolvit. Sensus ejus religiosus est bonus.

ad f) Kuszczykiewicz Benedictus, externista ex Dioecesi Premisliensi fuit anno 835 alumnus Seminarii ritus latini, dein ad ritum graecum rediens provisus est anno 836 stipendio, qua sti-

pendista exhibuit se in adimplendis officiis Seminaristicis diligentem, anno currenti in iisdem officiis observatur minus accuratus.

ad g) Petrus Kuliczkowski, Externista Archidioecesis Leopoliensis ad Seminarium fuit susceptus initio anni scholastici 836, dein ob malum in studiis progressus cum fine ejusdem anni e Seminario dimissus, anno praeterlapso habuit e moribus primam classem, anno currenti in studiis bonum progressum fecit, in officiis externistis incumbentibus minus accuratum sese exhibet.

ad h. Zieniewicz Antonius, Stipendista Dioec. Premisl. anno 836 e profectu in literis partim primam, partim secundam classem habuit, officiis externistis incumbentibus satis fecit, anno 837 in studiis primam classem retulit et officia stipendistis incumbentia diligenter adimplet.

Hisce terminatur Sessio Rectoratus Seminarii Protocollon tenente studiorum Praefecto Ilnicki Joanne.

Leopoli, die ut supra

Benedictus Lewicki
prov. Rector Seminarii,
C. Dębicki,
Aithalus Witoszyński Vicerector,
Sabb. Harasiewicz,
Kuczyński,
J. Ślimakowski,
Ilnicki Joann.

Ч. 129.

Звіт пров. Ректора Венедикта Левицького висланий Консисториї дня 24. IV. 1837 р, з відбутих в часї між 26. марта а 16. цьвітня ревізий книжок серед питомцїв духовноï Семинариї.

Zahl 148.

Hochwürdigstes Metropolitan Ordinariat!

Aus Anlaß der — nach dem hierortigen Berichte vom 29. März l. J. Z. 113. am 25. März in dem Seminarium vorgefundenen perniciösen und gefärlichen Bücher hat das Seminar Rectorat beschloßen statt der allgemeinen — bey allen Seminar-Zöglingen zu einer und der nähmlichen Zeit vorzunehmenden Bücherrevision & die sich ohnehin in einem so großen Erziehungshause, wie das General Seminarium ist, allenfalls gehörig nicht bewerkstelligen lassen — die öfteren, partielen, denn solche weit leichter ohne Ge-

räusch volle Anstalten vorzunehmen sind und sicher zum beabsichtigten Zwecke führen — einzuführen. Und daher

I-tens. Eine derartige Revision gleich den anderen Tag d. h. den 26. März nach dem Nachtessen in den Schlafzimmern und Museen mit sieben Seminar-Zöglingen vorgenommen und bey Einem von ihnen unter anderen folgende Bücher: a) Serbische Lehrbücher mit cyrilischen Letter(n) in Offen 1826 gedruckt Thl. III. und IV. b) Darstellung aus vergangener Zeit von Alex. Bronikowski Band 1. gedruckt in Halberstad, [2] c) Dziady, część czwarta, ein Fragment in Abschrift von 5 Bogen angefangen von 1-ten — verfaßt bekantermaßen von Mickiewicz; d) wieder eine fragmentarische Abschrift eines Aufsatzes vom nähmlichen Miczkiewicz — vorgefunden und bis zur weiteren höheren Veranlaßung vorenthalten und zwar die sub. lit. e) angeführten Jahrbücher aus der Ursache, weil sie nach genauer Einsicht bey dem k. k. Bücherrevisionsamte nicht censuriert seyen. — Das Buch sub lit. b) weil mehrere Werke von Bronikowski verbothen und wirklich in dem vorliegenden Werke etwas verborgenes unter hospicium des Bernhardsberges dargestellt zu seyn scheint. — Die Manuscripte sub lit. c. und d., weil sie vom verdächtigen Schriftssteller herkommen.

Bey den Anderen hat man gleichfalls gefunden und beanständet: Pamiętnik historyczno polityczno ekonomiczny część V. und VII. z roku 1788 und część VII. ex 1785, weil er auch nicht censuriert seyn soll.

II. Eine ähnliche Bücherrevision ist wieder den 6. April mit zweyen Zöglingen vorgenommen, aber Nichts von schädlichen Manuscripten und Büchern gefunden. Dann

III. ist am 10. April eine Revision mit 9. Zöglingen vollzogen und nur zwey Bücher vorenthalten. Das Eine: Hinterlaßene Werke Friedrich II. König von Preussen B. I. gedruckt in Augsburg 1789. und das [3] andere: Umständliche Aufklärung zur Geschichte der französischen Revolution von Buchholz B. I. gedruckt in Pest 1815.

Endlich ist

IV. den 16. April aus Anlaß des unter den Zöglingen, Zuhörern des 1-ten theolog. Jahrganges vorgefundenen Aufrufes an das ruthenische Volk Galiziens mit 12. Zöglingen angestellt wurde aber Nichts schädliches in den Manuscripten nach genommener Einsicht und gepflogener Prüfung entdeckt, daher ihnen solche rückgestellt wurden.

Man hat auch bey einigen Alumnen Miscelaneen oder Rozmaitości der Lemberger pohlnischen Zeitung von verschiedenen

Jahrgängen gefunden und ihnen solche weggenommen, weil Eure Excellenz mit dießfälligem Auftrage vom 9. März l. J. Zahl 29. Das Lesen derselben zu verbiethen für gut befunden haben.

Lemberg, den 24. Aprilis 837.

B(enedict) L(ewicki) p. R.

Exped. den 5. Maji.

An Ein Hochwürgigstes Metropolitan Ordinariat Seminar Rectorat unterlegt die Anzeige über die seit 26. März bis 16. April vorgenommenen partielen Bücherrevisionen in dem Seminargebäude.

Ч. 130.

Протокол відбутих ревізий книжок у питомців дух. Семинариї з дня 26. III, 6. IV. і 16. IV. 1837 року.

Protocollon

institutarum revisionum in Seminario Grli, num alumni non habeant libros perniciosos moralitati, religioni et civitati, anno schol. 1837.

Post institutam ejusmodi revisionem per Commissarios consistoriales Reverendissimum Vicarium Generalem Barwiński et Reverendissimum Scholasticum Jachimowicz die 2. Martii 837., instituta item per Rectoratum

occasione inventorum suppositorum duorum perniciosorum librorum die 25. Martii revisio. — commemorata librorum revisio die 26. Martii 837. post coenam in dormitoriis et Musaeis apud Alumnos Seminarii: 1-o S z u c h i e w i c z, 2-o Żelechowski .... — 3-o Wołoszczak, 4. U s t y a n o w i c z, 5-o Karaczewski, 6-o Pleszkiewicz et 7-o Romanowski.

Die 26. Martii 837.

Apud Ustyanowicz inventi libri libri a) Лѣтописъ за годинѕ 836 часть III. et IV. у Бѕдимѕ, b) Darstellung aus vergänglicher Zeit von Alexander Bronikowski B. I-ter, Ehrenpunkt das Hospicium des Bernhardsberges Halberstadt 829 bey Brügermann. — c) Rozmaitości N. 4. ex 836. N. 5. 6. 7. 8 ex 836. — d) Manuscripta:

powieści wschodnich, przez Chodka (!) — Dziady część czwarta arkusz 1. 2. 3. 4 i 5 in 4^0. — Manuscript coś z Mickiewicza. — list jakiś na dwóch półarkuszach, gdzie o despotyzmie, czarnych, popach i .... i o Miczkiewiczu. — Resztę mu oddano jako to musicalia etc.

U Pleszkiewicza: Pamiętnik historyczno-polityczno-ekonomiczny roku siodmego, część V, May 788., — roku czwartego częsć VII. Lipiec 1785., — i roku siódmego część VII. Lipiec, 1788., czyli 3 zeszyty.

U Romanowskiego Rozmaitości N. 42. ex 830 i N. 43. z tegoż roku.

Apud reliquos nihil plane inventum ex scriptis, vel libris.

Die 6. Aprilis. Die 6-a Aprilis instituta in dormitoriis revisio apud alumnos 1-o Jankiewicz et 2-o Macieliński Leonem et nihil inventum.

Bened. Lewicki, prov. Rector. Witoszyński, Vicerector. J. Ślimakowski. Ilnicki. Kuczyński, Stud. Praefectus.

[2] Die 10. April. a. c. Die 10. Aprilis a. c. octava hora pomeridiana ad 9 horam revisio librorum apud sequentes alumnos instituta: Bilinkiewicz Porphyr, Lewicki Joseph — Pasieczyński Romanum — Strzelbicki Theodorum, Siokało Basil. Czaykowski Joannem, Dobrzański Josephum et Skobielski Andream; ast plane nihil nec ex libris, nec ex manuscriptis perniciosum adinventum apud ipsum Pasieczyński et Skobielski, qui plurimos habent libros, nisi bey Pasiecz.: (дальше годї відчитати.)

Bened. Lewicki, prov. R S. C. Dębicki, J. Slimakowski.

Die 16. April 837. instituta revisio librorum post coenam apud alumnos sequentes: Proskurnicki Nicol., Winnicki Isid., Witoszyński Anatol. — Ochrymowicz Joan. Nawrocki — Kotowicz Mich. — Kotowicz Mich. — Kotowicz Hilar. — Koszelewski Petrum, Boratowicz, Stankiewicz logicos, — Wagilewicz Joan. et Łukaszewski historicos.

B(en). L(ewicki) pr. R. S. C. Dębicki. Witoszyński V. Rector. Kuczyński. Ilnicki.

Ч. 131.

Митроп. М. Левицький велить дня 26. IV. 1837 р. стежити за поведенєм питомцїв, посуджених о полїтичнї провини.

Zahl 52.

Laut Eröffnung des hohen k. k. Landes-Präsidiums vom 15. d. M. Zahl 416 ggg spricht einigermaßen für die der bedenklichen

politischen Gesinnungen beeinzichtigten Zöglinge: Jakob Szwedzicki, Theodor Strzelbicki, Leo Maćieliński, Basil Hrab und Basil Siokało, der Umstand, daß bei der Revision ihrer Papiere am 2-ten März d. J. nichts Verdächtiges betretten wurde.

Diese Individuen werden also, gleichwie auch der mit dem Handstipendium betheilte Externist Benedikt Kuszczykiewicz von dem geistlichen Stande gleich jetzt noch nicht ausgeschlossen; es wäre denn, daß in der Folge, bei der fortgesetzten Beobachtung derselben, die Bedenklichkeit ihrer politischen Gesinnungen sich bestättigen, oder auch, abgesehen von derley Gesinnungen, es sich sonst ergeben würde, daß sie zum geistlichen Stande nicht taugen.

Das Rektorat wird daher, mit Bezug auf die hierortige Weisung vom 3. März d. J. Zahl 22. und auf dessen Bericht vom 24. März d. J. Zahl 110. beautragt, die genannten Individuen, in ihrem Benehmen unter einander, und ihrem Einfluß auf andere geistliche Kandidaten, so wie auch hinsichtlich ihres sittlichen und religiösen Betrages streng und unausgesetzt zu überwachen, und ihnen gleich jetzt, so wie auch bei schicklichen Gelegenheit vor Augen zu stellen, daß Gründe vorhanden sind, mit ihrem Betragen unzufrieden zu seyn, und daß sie die Beförderung zum Priesterstande nur unter der Bedingung hoffen können, wenn sie durch ihr Benehmen Beweise eines vollkommenen Berufes zu diesem Stande, und zu den damit verbundenen Pflichten gegen den Staat liefern werden.

Es dürfte seyn, daß diese Individuen noch nicht gänzlich verdorben sind, und es wird vielleicht noch dem Rektorate gelingen [2] sie durch fortgesetzte Überwachung und durch geeignete Ermahnungen, von dem gänzlichen Verderben zu bewahren. — Sollte sich aber das Rektorat überzeugen, daß einer oder der andern unverbesserlich ist, so ist hierüber ein erschöpfender Bericht unverweilt anher zur weiteren Schlußfassung zu erstatten.

Belangend die zwei Externisten Peter Kuliczkowski und Anton Zieniewicz, so gewärtiget man von den hohen k. k. Landes-Präsidium eine weitere Mittheilung der Daten, welche ihre politische Gesinnungen verdächtigen, und in deren Erwägung man dann das Weitere in Absicht auf ihre Behandlung verfügen wird. Einstweilen hat das Rektorat beide streng im Auge zu halten, und da sie Externisten sind, hauptsächlich darauf zu sehen, daß die Besuche derselben in dem Seminarium thunlichst beschränkt werden.

Lemberg am 26. April 837.

Michael Metropolit.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 26. April 837. N. 149., а понизше адреса: Vom gr. kath. Metropolitan Ordinariat. Zahl 52. An das gr. kath. Seminariums-Rektorat hier. Exoffo.

Ч. 132.

Ректорат доносить Ординаріятови дня 30. IV. 1837 про увязнене пятьох питомців.

I.

Zahl 150.

Hochwürdigstes Metropolitan-Ordinariat!

Gemäß h. Landes-Präsidial Auftrage von 24. April l. J. Z. 541. zur Ordinariats-Zahl 53. sind die darin benannten Seminar-Zöglinge nachdem ihnen die Aerarialsachen abgenommen und sie die weltlichen Kleider angezogen haben, dem von der k. k. Polizey Direction abgeordneten Commissair mit zwey anderen Beamten den 29. April l. J. vormittag übergeben.

Das h. Decret allen Seminar Zöglingen erst nach Nachmittag mit nöthigen Ehrmanungen bekannt gemacht worden.

Lemberg den 30. April 837.

B(en). L(ewicki), p. R. S.

An Ein Hochwürdigstes Metropolitan-Ordinariat.

Seminar-Rektorat unterlegt die Anzeige, daß fünf Seminar-Zöglinge der k. k. Polizey-Direction den 29. April l. J. übergeben worden.

II.

Ректорат доносить дня 1. V. Директоратови богословських студий про видалене і вилучене з духовного стану пятьох питомців.

№ 150. Nota.

In sequelam dispositionis ordinariatus Metropolitani dto 27. Apr. a. c. N. 53. hisce Rndissimo C. R. Directoratui studii theologici pro usu officioso perhumillime notificatur, quod quinque alumni, auditores theologiae anni primi: Ochrymowicz Joannes, Stankiewicz Cajetanus, Winnicki Isidorus, Kotowicz Michaël et Proskurnicki Nicolaus ex Seminario sint dimissi et a statu sacerdotali pro semper exclusi.

Leopoli die 1. Maji 837. B(en). L(ew). p. R. S.

Ad Reverendissimum C. R. Directoratum studii theologici in Universitate Leopoliensi hic loci.

Ч. 133.

Заряджене митр. Мих. Левицького в справі ревізиї книжок і заборони „Rozmaitości", вид. дня 4. V. 1837 р.

№ 56. (ордин.)

Auf den Bericht von 24. April d. J. Zahl 148 wird dem Rektorat erwiedert:

1) über die in diesem Berichte № I. und III. angezeigten Bücher und Handschriften ist ein abgesondertes Verzeichniß zu verfassen, und anher zur weiteren Einbeförderung an das hohe Landes-Präsidium vorzulegen. In diesem Verzeichnisse muß der Titel des Buches oder der Handschrift genau angegeben, ferner der Name des Zöglings, bei welchem das Buch oder die Handschrift vorgefunden worden, und in Anmerkung das Gutachten, warum das Rektorat das Buch oder die Handschrift in Anstand zu nehmen befunden habe, beigefügt werden.

2. Sollten bei der Revision wiederum bedenkliche Werke oder Handschriften zum Vorschein kommen, so ist mit der Anzeige hierüber nicht bis zum Resultat künftiger Revision abzuwarten, sondern diese Anzeige zur Erleichterung der weiteren Verhandlung derselben, gleich nach vollzogener Revision anher zu erstatten.

3) Die bei einigen Zöglingen vorgefundene und weggenommene Sammlung von verschiedenen Jahrgängen des Anhangs zu der Lemberger pohlnischen Zeitung Rozmaitości genannt, ist den Zöglingen nicht mehr auszuliefern, und das Rektorat hat diese Zöglinge ernstlich zu warnen, daß sie bei Vermeidung einer strengeren Ahndung, sich in die hierortige Verordnung vom 9. März d. J. Zahl: 29 genau fügen, das Lesen des genannten Anhangs gänzlich aufgeben, und ihre Zeit auf andere mit ihrem künftigen Beruf verbundene Studien verwenden sollen.

Lemberg den 4. May 837.

Michael Metropolit.

Акт пис на однії стороні folio. На другій в горі: Praesentt. 4-a Maji 837. № 152., понизше адреса:

Vom g. k. Metropol. Ordinariat

№ 56.

An

das Rektorat des g. k.

General Seminariums

Exoffo. hier.

Ч. 134

Митр. Мих. Левицький до Ректорату в справі заборонених книжок і надзору над питомцями (9. V. 1837 р.).

№ 58.

Aus dem abschriftlich beigefügten Erlaße des hohen Landes Präsidiums vom 4. d. M. Zahl 545/ggg wird das Rektorat die fortdauernde Nothwendigkeit einer umsichtigen Überwachung der Seminariumszöglinge, und auch der außer dem Seminarium bestehenden geistlichen Kandidaten einsehen

Die in dem hochortigen Erlaße benannten Individuen: Ochrymowicz, Kotowicz und Proskurnicki sind schon, gleichzeitig mit dem Stankiewicz und Winnicki, da sie sich mit dem revoluzionären Aufrufe an die ruthenische Nazion beschäftigen wagten, von dem geistlichen Stande bereits ausgeschlossen, und aus dem Seminarium in Polizey gewahrsam genommen werden. — Das Rektorat hat nunmehr streng darauf zu sehen, und die übrigen Zöglinge zu warnen, daß sie sich von aller strafbaren Berührung mit den besagten Individuen, so wie auch mit den in dem hochortigen Erlaße benannten: Clemens Mochnacki, dem jüngeren Zieniewicz und Kuliczkowski sorgfältig, und bei Vermeidung der strengsten Ahndung, nach Umständen, aber auch der Ausschließung von dem geistlichen Stande, fern halten, und keine verdächtigen Bücher oder Schriften weder von diesen Individuen, noch von Jemand anderem anzunehmen, im Gegentheil wenn solche ihnen von wem immer übermittelt werden sollten, dieß gleich dem Rektorate anmelden sollen. Diese Warnung ist ins besondere an die Hörer vom 3-ten Jahre der Theologie Hrab, Macieliński Leo, Szuchewicz und Siokało, dann an die Hörer vom 2-ten Jahrgange der Theologie Witoszyński Anatolius, und Szwedzicki mit Nachdruck zu richten.

Übrigens, obschon das verpönte Werk von Lamenais bis jetzt bei keinem Zöglinge betretten wurde, so ist es doch sehr möglich, daß die geheimen Verbreiter der revoluzionären Grundsätze auch dieses Werk in die Hände unvorsichtiger Zöglinge zu spielen [2] Mittel finden werden, so wie es schon wirklich der Fall mit dem vorerwähnten revoluzionären Aufrufe an das ruthenische Volk war. — Das Rektorat, und jedes Mitglied desselben wird sich also alle Mühe geben, um dieses zu verhindern; und sollte besagtes Werk von Lamenais im Seminarium zum Vorschein kommen, so

ist dasselbe gleich in Beschlag zu nehmen, und anher berichtlich einzusenden.

Lemberg, den 9. März 837.

Michael Metropolit.

[3] Abschrift ad N-um 58. ex 837 Präs.

№ 545/ggg.

Hochwürdigster Herr Erzbischof!

In einer hier angekommenen Anzelge wurden mehrere Zöglinge des gr. kath. Seminars beschuldiget, mit einander in einer gewissen Gemeinschaft behufs des Lesens verderblicher Bücher zu stehen, als Hrab, Macieliński Leo, Szuchewicz und Siokało sämmtlich Hörer der Dogmatik. Dasselbe soll bei den Hörern der Kirchengeschichte und Hermeneutik: Witoszyński Anatolius, Ochrymowicz, Kotowicz, Szwedzicki und Proskurnicki der Fall sein. Angeblich erhalten sie diese verbothenen Bücher von Clemens Mochnacki, dem jüngeren Zieniewicz und Kuliczkowski, dann von dem Juristen Rylski.

Vor einiger Zeit soll einigen Theologen das verpönte Werk von Lamenais und ein Aufruf an die russische Nazion abgenommen worden sein. Auch sollen unter den Seminariumszöglingen verbotene Lieder gelesen werden.

Obwohl die Meisten dieser Individuen Euerer Excellenz bereits aus früheren Anlässen von einer unvortheilhaften Seite bekannt sind, auch der Vorfall wegen jenes Aufrufs Gegenstand einer eigenen Verhandlung geworden ist, so glaube ich doch die gegenwärtige Mittheilung Euerer Exzellenz nicht vorenthalten zu sollen, da die darin enthaltenen Daten auf die fortdauernde Nothwendigkeit einer umsichtigen Überwachung der Seminariumszöglinge hinweisen.

Empfangen Euere Exzellenz den Ausdruck der ausgezeichneten Hochachtung mit der die Ehre habe zu seyn — Euerer Excellenz gehorsamer D(iene)r.

Lemberg, den 4. März 837.

Stutterheim.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praesent. 9. Maji 837. № 157., а понизше адреса: Vom gr. k. Metropol. Ordinariat № 58. An das Rektorat des gr. kath. Gral Seminariums Hier. Exoffo.

Ч. 135.

Львівська Консисторія запитує дня 15. VI. 1837 р. про кваліфікацию питомців, посуджених о політичні конспірациї.

№ 1865.

Im Grunde des hohen Praesidial-Erlaßes vom 31. May d. J. Zahl 709/ggg wird das Rektorat angewiesen über die ausgeschloßenen Seminariums Zöglinge, Balko Michaël, Mochnacki Demeter, Proskurnicki Nicolaus, Kotowicz Michael, Ochrymowicz Johann, Stankiewicz Cajetan und Winnicki Isidor, und zwar über jeden insbesondere mit einer genauen Berücksichtigung der unter 28. August 830. Zahl: 2585 von hieraus mitgetheilten Gubernial Verordnung dto 7. August 830. Zahl: 47833 möglichst vollständige Nachweisungen über die Qualification derselben sowohl in moralischer als auch in literärischen Beziehung zu liefern und das Gutachten beizufügen, ob und wie fern sie zur Zulassung zu einem anderen Studienzweige geeignet seyn dürften.

Lemberg, den 15. Juny 837.

Barwiński
Grl Vkr.

На другій стороні дописка Ректорату: praes. 28. Julii 837. N. 286., а понизше адреса: Vom g. k. Metropol. Konsistor. N-ro 1865. An das Rektorat des g. k. General Seminariums.

Ч. 136.

Письмо ректора Вен. Левицького до Консисториї з просьбою о відпустку на фериї для Маркіяна Шашкевича, пис. дня 26. VII. 1837 р

Zahl 279.

Hochwürdiges Metropolitan Consistorium!

Der mit Seminar-Rectorats Urlaub den 11. Julius l. J. auf 8 Tage aus dem Seminar zu seiner tödtlich erkranten Mutter entlassene Seminar Zögling Martian Szaszkiewicz — wie dieß bereits den 13. l. M. u. J. dem Hochwürdigen Metropolitan Consistorium mit hierortigen Concomitationsberichte eröffnet, — ist auf den bestimmten Tag den 19. Julii wieder in das Seminar zurückgekehrt. Er bittet aber wieder in dem angeschlossen mit ärzlichen Zeugniße instruirten Gesuche, um die Bewilligung zur Abreise auf die

Ferienzeit wegen seines geschwächten Gesundheitszustandes um sie auf dem Lande restauriren zu können. Diese Bewilligung wäre ihm um so eher zu ertheilen, als ihm einzig nur das Verboth des Hochwürdigen Metropolitan Consistorium vom 8 Julii l. J. Z. 2141. entgegensteht, als er der dießfälligen Abreise unumgänglich zur Herstellung der Gesundheit benöthigt und als sonst gar Nichts von Seite des Seminars Rektorats dawider einzuwenden ist.

Lemberg den 26. Julius 837.

B. L. p. R. S.

Акт писаний на одній стороні на половині аркуша. На другій половині адреса:

An Ein Hochwürdiges Metropolitan Consistorium
Seminar Rectorat

äußert sich hinsichtlich der zu ertheilenden Bewilligung dem Zögling Martian Szaszkiewicz zur Abreise auf die Ferienzeit, unerachtet ihm solche vor kurzer Zeit verbothen.

Є се брулїон писаний власноручно Венедиктом Левицьким до Консисториї. Письмо крайно нечитке. В низу дописка иньшою рукою: expedit(um) 26-a Julii 837.

Ч. 137

Митр. Мих. Левицький до Ректорату в справі видаленя пит. Петра Кулїчковського і Ант. Зїневича (10. VIII 1837 р.).

№ 93.

Aus den von dem Lemberger Kriminalgerichte hohen Orts vorgelegten, und zufolge hohen Erlaßes des k. k. Landes Präsidiums vom 12. Juny d. J. Zahl 741/ggg mir mitgetheilten vier Protokollsauzügen hat sich ergeben, daß der Externist der Lemberger gr. kath. Diözes Peter Kuliczkowski im Besitze des höchst verderblichen Werkes die Ruinen von Volney war; da dieses Werk, als Kuliczkowski selbes in die Schulkollegien brachte, an den Stipendisten der Przemysler gr. kth. Diözes Anton Zieniewicz gelangte; daß endlich Kuliczkowski dasselbe an den Theologen Arbaszewski Anton verkaufte. Hiedurch hat sich also die dem hohen Landes Präsidium schon früher zugekommene Anzeige vollkommen bestättigt, das nähmlich Kuliczkowski sich ein Geschäft mache, revoluzionäre Bücher den geistlichen Kandidaten zu übermitteln. Obschon ferner laut Äußerung des Kriminalgerichts, bey der rücksichtlich der Unfüge im lat. Seminarium im Zuge stehenden Untersuchung noch keine nähern Daten über die

Verbindung des Kuliczkowski und des Zieniewicz mit Domin und Jozefczyk erörtert worden seyn; so ist es doch, in Erwägung der vorgemeldeten Protokolauszüge sehr wahrscheinlich, daß Kuliczkowski im Einverständniße mit jenen Individuen gehandelt habe, welche den geistlichen Stand deßwegen gewählt hatten, um seiner Zeit das Volk zu revoluziniren.

Ich finde mich daher veranlaßt, den Peter Kuliczkowski für untauglich zum geistlichen Stande zu erklären, und das Rektorat aufzufordern:

1-tens den Kuliczkowski aus den Verzeichnißen der geistlichen Kandidaten der Metropolitan Diözes auszustreichen, und hievon das Studiendirektorat in der Absicht in die Kenntniß zu setzen, daß auch die Ausstreichung des Kuliczkowski aus den theologischen Schulkathalogen veranlaßt werden möge.

2-tens. Sein Gutachten, mit möglichst vollständiger Nachweisung über die Qualifikazion des Peter Kuliczkowski sowohl in moralischer, als auch in literarischer Hinsicht, anher ohne Verzug zu erstatten, ob und wie fern Kuliczkowski zur Zulassung zu einem anderen Studienzweige geeignet seyn dürfte.

[2] Belangend den Stipendisten der Przemysler-Diözes, Anton Zieniewicz, so ist die gegen ihn, in dem 4-ten Protokollauszuge § 648 vorgebrachte Beschuldigung besonders schwer, und dürfte hinreichend seyn, um ihn vom geistlichen Stande und vom Genuß des Stipendiums auszuschließen. Hierüber hat indessen das Rektorat die weitere Verfügung des Przemysler bischöflichen Ordinariats zu gewärtigen, an welches das Nöthige unter einem von hieraus veranlaßt wird.

Uniow, den 10-ten August 837.

Michael Metropolit.

На 4 стор. в горі дописка Ректорату: praes. 15. Aug. 837. № 310., а понизше адреса: Vom Metropolitan Ordinariate № 93. An das gr. kth. Seminariums Rektorat zu Lemberg. Exoffo.

Ч. 138.

Консисторія запитує для 12. VIII. 1837 р. Ректорат про поновне приняте пит. Ів. Хромовського до дух. Семин.

№ 2572.

Das mit Rektoratsberichte vom 25. July d. J. Zahl: 228 hieher gelangte Bittgesuch des entlaßenen Zöglings Johann Chromowski, um die Wiederaufnahme in die Zahl der geistlichen Kan-

didaten, wird dem Rektorate im Anschluße ·/. und mit dem Auftrage zurückgestellt, den Bittesteller zur weiteren Beibringung der Zeugniße über sein dermaliges Betragen anzuweisen, die vorgebrachten Zeugniße mit einer gutächtlichen Äußerung anher vorzulegen, und dabey auch den Bericht vom 13-ten October 836 Zahl: 365 zu berücksichtigen, in welchem das Rektorat zwar auf die Entlaßung des genannten Zöglings aus dem Seminarium angetragen, aber auch sich dahin geäußert hatte, daß ihm der weitere Besuch der theologischen Studien zu gestatten wäre.

Lemberg den 12-ten August 837.

Barwiński
Grl Vkr.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 24-a Aug. 837. № 319., а понизше адреса: Vom Lemberger gr. k. Metropol Kons. № 2572. An das gr. kath. Seminariums Rektorat. Exoffo. hier.

II.

Відповідь Венедикта Левицького з дня 27. VIII. 1837 р.

Zahl 319.

In Erwägung dessen, daß a) der aus dem Seminar entlassene Zögling Johann Chromowski nach dem von ihm vorgelegten gehörig instruirten, hier angeschloßenen Gesuche sein Vergehen von ganzem Herzen bereuhet; sich zu bessern verspricht und auch wirklich nach den dießfalls vorgebrachten Moralitätzeugnissen gebessert hat; mithin durch die an ihm vollzogene Strafe der Ausschließung aus dem Seminar seine thatsächliche Besserung berückstelliget worden; insbesondere aber darf sein,

b) der beabsichtigte Zweck des Seminar-Rectorats hinsichtlich der Abstellung des gesetzwidrigen Gebrauches des Rauchtabaks im Seminarium und Herstellung der häuslichen Disziplinar-Ordnung bekanntermaßen vollkommen erreicht worden -- nimmt das Seminar-Rectorat kein Anstand mehr seiner Wiederaufnahme in die Zahl [2] der geistlichen Candidaten anzurathen, um so mehr als es mit hierortigem Berichte vom 13. Oct. 836. Z. 365 auf dessen derartige Entlassung aus dem Seminar, wie sie wegen der zweyten Fortgangsklasse im litterärischen zu geschehen pflegt, d. h. mit Zulassung der weiteren Fortsetzung der Studien — den Antrag gemacht hatte.

Hiemit glaubt das Rectorat mit Rückschluß des Communicats 2/: den Consistorial-Auftrag vom 12. Aug. 837. Zahl 2572 am 24. Aug. erlediget zu haben.

Lemberg, den 27. Aug. 837.

B. L. p. R. S.

An Ein Hochwürdiges Metropolitan Consistorium — Seminar-Rectorat äußert sich hinsichtlich der Wiederaufnahme des entlassenen Seminar-Zögling, Johann Chromowski in die Zahl der geistlichen Candidaten zur Consistorialzahl 2572.

Ч. 139.

Еп. Снїгурський відносить ся дня 19. VIII. 1837 р. до Ректорату в справі поведеня своїх питомцїв в духовній Семинариї.

№ 1775.

Ex anteposita horsum sub die 3-a Augusti a. c. № 299. Tabella individuali super progressu in studiis et moribus Alumnorum, stipendistarum et literis certificatoriis provisorum, cognovimus, quod

1. Hrab Basilius et Kopyścianski Alexander ob ferviditatem indolis. — Żegestowski Constantinus, Żelechowski Hyeronimus, Kuszczykiewicz Benedictus, Krynicki Theodorus, Szczawiński Joannes et Lewicki Hilarius ob negligentiam in adimplendis officiis domesticis; porro Prokopowicz Gabriel ob indolem animi turbulentem, et Dubaniewicz Joannes ob proclivitatem ad rixas notati sint;

2. quod Batog Mathias, Witoszyński Jacobus, Żelechowski Hieronimus, Kuszczykiewicz Benedictus, Pisarczuk Gregorius, Krynicki Antonius, Krynicki Theodorus, Polański Gregorius, Szczawiński Joannes, Węgziłowicz Alexander, Mochnacki Clemens, Czyrniański Athanasius, Ferodowicz Joannes, Mochnacki Stephanus, Slepogórski Andreas, Strogan Nicolaus, Dubaniewicz Joannes, Towarnicki Joannes, Witoszyński Antonius, Ciepanowski Jacobus, Ciepanowski Cyprianus, Kaszubiński Hyppolitus, Lapczyński Martianus, Jaremkiewicz Emilian, Kryłowski Gabriel, Kulczycki Joannes, Liskowacki Sylvester, Lubczak Josephus, Łuczeyka Timothaeus, Tarczanowski Josephus, Tustanowski Antonius, Bogdanowicz Joannes, Lewicki Theodor, Bryliński Adamus, Borkowski Theophilus, Jasiński Basilius, Kuszczykiewicz Joannes, Kiczura Joannes, Łysiak Theodorus, Stachow Theodorus et Witoszyński Michael — malum progressum

in Studiis anno Schol. currenti fecerint, quod tantum negligentiae et malae applicationi illorum adscribi valet; et

3. quod Żegestowski Constantinus, Żelechowski Hieronimus, Kuszczykiewicz Benedictus, Krynicki Theodorus, Szczawiński Joannes, Mochnacki Clemens, Slepogórski Andreas, Strogan Nicolaus, Lewicki Hilarius, Ciepanowski Jacobus, Ciepanowski Cyprianus, Kruszyński Leo, Czornysz Joachimus, Jaremkiewicz Emilianus, Kryłowski Gabriel, Kulczycki Joannes, [2] Liskowacki Sylvester, Lubczak Josephus, Łuczeyka Tymotheus, Tarczanowski Josephus et Tustanowski Antonius — officia divina, Doctrinam spiritualem, correpetitiones domesticas et Exegesim cursoriam minus diligenter frequentaverint.

Qua propter Venerabili Rectoratui committimus, ut specificatis

ad 1. injungat, quatenus defectus suos morales emendare studeant, secus si in iisdem perseveraverint, pro inhabilibus ad Statum Sacerdotalem declarabuntur; porro indicatis

ad 2. notum reddat, quod si se in futurum non emendaverint, et meliorem progressum in studiis non fecerint, beneficio fundi in Seminario privabuntur, denique expressis

ad 3. negligentiam in officiis divinis in frequentanda Doctrina spirituali, Correpetitionibus et Exegesi Cursoria saeverissime cum comminatione rigidioris animadversionis in casu non subsecutae emendationis exprobret.

Premisliae die 19-a Augusti 837.

Joannes Eppus.
Polański.

На 2 ст. в низу дописка: Publicatum omnibus Alumnis.
Die 29. Sept. 1837. Witoszyński
V. R.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 3-a Sept. 837. № 334., а понизше адреса: a Consistorio gr. c. Premisliensi. № 1775. Venerabili Rectoratui Seminarii gnrlis rit. gr. cath. consignand. In stricte offsis.

Ч. 140.

Еп. Ів. Снїгурський забороняє дня 29. VIII. 1837 р. виплатити стипендію видаленому екстернїстови, Ант. Зїневичеви.

№ 1989.

Cum Antonius Zieniewicz de lectione et propagatione librorum seditiosorum, tum de prolatione quarumdam summe periculosarum

expressionum inculpatus, suam innocentiam tempore indagationis in C. R. Policiei Directione Leopoliensi cum eodem assumtae comprobare non valuerit, atque hoc ipso non tantum beneficio stipendii, sed etiam statu sacerdotali se indignum praestiterit, hinc idem propterea ab ulteriori frequentatione studiorum theologicorum sub die 21-a Augusti a. c. № 112 exclusus extiterat, de quo sub eodem Dato relatio Excelso C. R. Gubernio exhibita, et Directoratus studii theologici Leopoliensis informatus est. — Cum itaque stipendium tantum illis assignatur et exsolvendum veniat, qui se eodem per suam ex omni parte bonam comportationem dignos faciunt, hinc resolvendo relationem Venerabilis Rectoratus dto 23-a Augusti a. c. № 323. committimus eidem, ut Antonio Zieniewicz detentum pro secundo semestri anni schol. 837. Stipendium non exsolvat, illudque solito more ad C. R. Circularem Cassam comportari faciat.

Premisliae, die 29-a Augusti 837.

Joannes Eppus.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 3-a Sept. 837. № 335., а понизше адреса: Ab Ordinariatu g. c. Premisliensi 1989 Venerabili Rectorätui Seminarii generalis rit. gr. cath. consignand. In stricte. offsis Leopoli, а побіч почтові печатки: Przemyśl, Lemberg 3. Sep. 1837.

Ч. 141.

Протокол засїданя Ректорату з дня 5. IX. 1837 р. в справі вибору дукторів, педелїв, завід. інфірмара, дяків, захристиянів з поміж питомцїв.

Ad N. 380.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii Generalis, die 5-ta 7-bris 837, praesentibus: Reverendissimo Rectore, Vicerectoribus Dębicki et Witoszyński, Patre Spirituali, studiorum Praefectis: Slimakowski, Kuczyński et Ilnicki celebratae — Ratione constituendorum: Ductorum, Pedelorum, Cantorum, Infirmariorum et Sacellanorum.

Ductores constituti sequentes:
Kozorowski Stephanus,
Polański Josephus,
Skomorowski Josephus et
Soniewicki Theophilus.

b) Pedelli:
Lawrinow Daniel Pastor.
Szwedzicki Jacobus,
Trzeszczakowski Leo Dogmata
Mogielnicki Anton Hermaneu,
Tymniak Michael Histor.

c) Infirmarii Inspect.
Baranowski Andreas et
Wieliczkowski Antonius.

d) Cantores:
Puhacz Michael,
Skobielski Andreas,
Szymonowicz Anton.
Humiecki Joannes,
Woleniuk Lucas.

Sacellani:
Hankiewicz Josephus,
Hoszowski Alexander,
Sabath Anton,
Kisielewski Petrus,
Polański Gregorius.

Bened. Lewicki, p. R. S.
C. Dębicki, Harasiewicz, Kuczyński, J. Slimakowski, Ilnicki Joannes.

Ч. 142.

Консисторія пересилає дня 12. VIII. 1837 р. просьбу видаленого питомця, Йосифа Балька в цїли вияснення суперечностей.

N-ro 2589.

Im Anschluße ⁄. wird das Bittgesuch des entlassenen Zöglings Joseph Balko zu einer nohmahligen und genauen Würdigung mit der Bemerkung zugestellt, daß es dem Rektorate nicht geziemte der Entscheidung des Metropolitan Ordinariats entgegen zu tretten, und von demjenigen, der als äußerst verdorben aus dem Seminarium entlassen wurde im Berichte vom 26. July d. J. Zahl: 229. zu behaupten, daß er sich allerdings durch die ganze Zeit, als ein fleißiger, sittlich guter und sittsamer Jüngling gezeigt und bewährt hat; welche Behauptung das Rektorat um so weniger hätte, ausstellen sollen, als es unter 20. Oktober 836. Zahl: 374. von demselben Zöglinge berichtet hatte,

daß er unter diejenigen gehörte, welche am 17-ten October d. J. den tumultuarischen Auftritt veranlaßt haben, daß ihm deßhalb ein strenger Verweis zu ertheilen wäre, daß er sammt den anderen in dem erwähnten Berichte nahmhaft gemachten Zöglingen weit größere Strafen verdiente, wenn man nicht berücksichtigen würde, daß er im vierten Jahrgange der Theologie sich befindet. Auf diesen Bericht ergieng an das Rektorat die Entscheidung des Metropolitan Consistoriums vom 23. October 836. Zahl: 3755. wo es unter № IV. heißt: ut Rectoratus sequentibus Alumnis et quidem 1. Balko Josepho, 2. Czyrowski etc. id quod descripti superius excessus participes fuerint, nomine utriusque Ordinariatus severissime exprobret eacum significatione quod nisi resipuerint... proxime velut inhabiles ad statum ecclesiasticum e Seminario ijicientur, et a studiis theologicis excludentur.

Diese Entscheidung konnte dem Rektorate nicht unbekannt seyn, und hätte bey der Berichterstattung nicht mit Stillschweigen übergangen werden sollen. Es wird auch behauptet, daß der oft genannte Balko in den Schuljahren 833 und 834 die Studien ausgesetzt habe, und als Bedingung der Wiederaufnahme zu den theologischen aufgestellt, daß er über sein untadelhaftes Verhalten in diesen Jahren Zeugniße beibringe, wogegen in dem späteren Rektoratsberichte vom 28. August d. J. Z. 286 gesagt wird, daß er damahls die philosophischen Studien hier und zu Tarnopol besuchte, wodurch die Vermuthung veranlaßt wird, daß er sich nachgehends bei dem Rektorate über diese Zwischenzeit ausgewiesen haben dürfte, wovon aber hierorts nichts bekannt ist.

Indem man nun das Bittgesuch des Joseph Balko zur nochmahligen Würdigung übermittelt: sieht man einem genaueren unter Rückschluß des Communicats zu erstattenden Berichte entgegen, durch welchen man in den Stand gesetzt wäre, in Betreff des Bittstellers einen gegründeten Antrag der hohen Landestelle vorzulegen.

Lemberg, den 12-ten August 837.

Barwiński
Grl Vkr.

На четвертій стороні в горі дописки Ректорату: praes. 24-a Oct. 837. № 435. Понизше дописка Вен. Левицького:

Circulandum inter membra Rectoratus Seminarii Grlis.

Leopoli die 24. Oct. 837. і підписи:

V. R. C. Dębicki, Witoszyński, J. Harasimowicz, J. Slimakowski, Kuczyński, Ilnicki.

а понизше адреса: Vom Lemberg. g. k. Metrop. Consist. № 2589 An das Rektorat des g. k. General Seminariums. Exoffo. Hier.

II.

Відповідь Ректорату з дня 6. XII. 1837 р.

№ 435. praes. 24. Octob. 837.

Mit Consistorial-Dekret vom 12. August l. J. Z. 2589 wird das Bittgesuch des entlassenen Zöglings Joseph Balko zu einer genaueren nochmahligen Würdigung zurückgestellt mit einer Ahndung, daß man bei der Berichterstattung den Verweis, welcher dem Bittsteller von beiden Ordinariaten ertheilt wurde, mit Stillschweigen übergangen, und im Widerspruch mit einem früheren Berichte über seinen Aufenthalt in Schuljahren 833 und 834 Angaben gemacht hatte, ohne dieselben näher begründet zu haben.

Hochwürdiges Metrop. Konsist.

Nach einer nochmahligen und genaueren Würdigung des von Einem Hochwürdigen Metr. Consistorium unter 12. August d. J. Zahl zugestellten und hier rückgeschloßenen ·/. Bittgesuchs des entlaßenen Zöglings Joseph Balko, glaubt das Seminar Rektorat auf die Wiederaufnahme des Bittstellers zu den theologischen Studien nicht antragen zu dürfen, indem derselbe ungeachtet des von beiden Ordinariaten unter 23-ten Oktober [2] v. J. Zahl 3755 erhaltenen und mit Androhung der Entlassung verbundenen Verweißes, sich dennoch neue Vergehungen zu Schulden kommen ließ, welche seine wirkliche Entlassung aus dem Seminarium nach sich zogen, und nicht nur keine Beweise seiner Besserung vorgebracht, sondern auch sein der hohen Landesstelle vorgelegte Bittgesuch, so eingerichtet hat, daß man in demselben nichts finde, woraus man auf eine Sinnesänderung schließen und wenigstens für die Zukunft eine Besserung erwarten könnte. Das Rektorat ist daher der Meinung, daß der Bittsteller mit seinem unstatthaften Gesuche platterdings abzuweisen wäre.

Lemberg an 6-ten Dezemb. 837.

An

Ein Hochwürdiges g. k. Metrop. Cons.

gr. kath. Seminar Rektorat

dtto 6. Dezember 837. Z. 435

äußert sich über das zurückgestellte Bittgesuch des entlassen Zöglings Joseph Balko zur Konsistorial Zahl 2589 ex 837.

Mit 1 Beilage.

Ч. 143.

Митр. Мих. Левицький запитує дня 7. IX. Ректорат про родичів видалених питомців, Петра Кулїчковського і Ант. Зїневича.

N-ro 102.

In Folge hohen Präsidial Erlaßes vom 2. l. M. Zahl: 1162/ggg wird dem Seminariums Rektorat aufgetragen, rücksichtlich der von den theologischen Studien ausgeschloßenen Individuen Peter Kuliczkowski und Anton Zieniewicz aus den bey dem Rektorat vorfindigen Verzeichnißen der geistlichen Kandidaten zu erheben, und zur weiteren Berichtserstattung an das hohe Landes Präsidium anher anzuzeigen: woher diese Individuen gebürtig sind, wer ihre Eltern sind oder warn, dann wohin sie sich begeben haben, und dermahlen aufhalten.

Lemberg den 7-ten 7-ber 837.

Michael Metropolit.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 7. Spt. 837. № 343., а понизше адреса: Vom Ordinariate. № 102. An das gr. kath. Seminariums Rektorat. Exoffo. Hier.

II.

Відповідь Венедикта Левицького з дня 9. IX. 1837 р

Zahl 343.

Hochwürdigstes Metropolitan Ordinariat!

Gemäß h. Auftrage von 7. Sept. l. J. Zahl 102. berichtet das Seminar-Rectorat in Ehrenbiethung, daß der von den theologischen Studien ausgeschlossene Hörer Peter Kuliczkowski vom Vater Basil Kuliczkowski Bürger in Grabowce Stanislawower Kreise; Zieniewicz Anton aber vom Vater Thomas Zieniewicz, Bürger in Przeworsk, Rzeszower-Kreises geboren worden und daß beyde vom Lande aus den Herbstferien zurückkamen und sich gegenwärtig hier in Lemberg aufhalten.

Lemberg, den 9. Sept. 837.

Ben. L. p. R. S.

An Ein Hochwürdigstes Metropolitan Ordinariat — Seminar Rectorat unterlegt den anbefohlenen Bericht zur Metropolitan- Ordinariat-Zahl 102.

Ч. 144.

Заряджене Консисториї з дня 5. X 1837 в справі знаня руської мови у питомцїв дух. семинариї.

№ 3319.

Resultatum examinis e lectione linguae ruthenicae et cantu ecclesiastico instituti ostendit plures candidatos status sacerdotalis nuper ad Seminarium susceptos studium linguae ruthenae adeo neglexisse, ut primum literas alphabeti discernere discant. Cum vero lingua hac et scura celebranda et populo doctrina Salutis annuncianda veniat, V. Rectoratui injungitur, ut malis classibus notatos ad linguam ruthenam sedulo discendam stringat et de progressibus eorum per decursum anni in studio linguae ruthenae et cantu eccleslastico factis, seorsivam relationem horsum exhibeat.

Leopoli die 5-ta Octobris 837.

Barwiński
Grlis Vicarius.

На другій стороні: 482 praes. 11. Novembris 837. Alumnis in Musaeo congregatis publicatum die 3. Decembr. 837. comminatione adjecta neminem pro feriis discessurum, nisi ea, quae e ritualibus classi cuivis praescripta sunt accurate novent.

Jachimowicz.

а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c.
Leopoliensi
N-ro 3319.
V. Rectoratui Seminarii
grlis r. g. c. Leopolien.

Exoffo. hic loci.

Ч. 145.

Протокол з засїданя Ректорату дух. Семинариї, відбутого дня 26. X. 1837 р.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii Generalis die 26-a 8-bris 837, praesentibus Reverendissimo Rectore, Vicerectoribus: Dębicki et Witoszyński, Patre spirituali, studiorum Praefectis: Slimakowski, Kuczyński et Ilnicki — celebratae.

Post introductum finitis feriis ordinem domesticum super comportatione Alumnorum nil adeo comemorandum venit, optandum

quidem fuisset, juxta intentum Rectoratus, ut jam primis duobus mensibus omnes Alumni praecipue neo suscepti vestitu clericali providerentur; sed causa retardationis non in Rectoratu sed alibi est reposita; Rectoratus enim duabus vicibus jam necessarios passus ad Caes. Reg. Officium Circulare fecerat et desuper relationem Illustrissimo ac Reverendissimo Consistorio exhibuerat.

Inserviat notitiae.

Occasione delatae ab uno inservientium in culina Seminarii querelae de eo, ut obsonator eum post solutionem ei obvenientem e servitio dimittat, apparuit, quod filia obsonatoris in cella [2] penuaria per noctem dormiat; quare illuc post decimam horam vespertinam descenderat infrascriptus Rector cum uno Vicerectore et deprehendit revera dormientem; eapropter inhibuit, ne in futurum audeat aliquis ibidem dormire, cum cella penuaria non sit dormitorium et res undequaquam sit indecens. — Cum praeterea idem obsonator a tempore feriarum autumnalium partem quandam obsoniorum, quae ob angustiam loci in cella penuaria penes culinam sita locari non potuerat — in pavimento depositorium in arca Seminarii interiori reperibilium reposuerat et inde cursitationes famulitii ad memoratum repositorium obsonii fuerint, ideo inde hoc repositorium obsoniorum amotum, et translatum est in pavimentum officinae Seminarii, ubi habitarat quondam Rationarius Seminarii, ad quod aditus patet ab extra.

Cum praeterea conquereretur obsonator, quod butyrum in cella sub Refectorio ob humiditatem loci diu recens servari non possit, ideo Rectoratus eidem celam [3] infra habitationem Rationarii positam hunc in finem tradidit.

Inserviat notitiae et futurae beneplacitae directioni.

Rectoratus Seminarii concesserat sequentibus alumnis frequentandi praelectiones in literaturam polonicam:

Czaykowski Joanni,
Hrab Basilio,
Kruszelnicki Joanni,
Libaczewski Alexandro,
Macieliński Leoni,
Soniewicki Theophilo,
Śtrzelbicki Theodoro,
Szczawiński Antonio,

Szust Joanni,
Wachnianin Clementi,
Witoszyński Jacobo,
Sienkiewicz Joanni.

Jam vero sequentes habent facultatem frequentandi praelectiones e lingua polonica:

Gładyszowski Antonius,
Hnatyszak Damian,
Ilewicz Basil,
Podlaszecki Clemens,
Skomorowski Joseph,
Szuchewicz Joseph.

[4] e Pedagogia habent facultatem frequentandi praelectiones primi anni theologi:

Antoniewicz Basil,
Baltarowicz Alexander,
Bednarz Joseph,
Bogdanowicz Joannes,
Kaczała Stephanus,
Komarnicki Maximilian,
Koprowski Emilian,
Kocowski Nicol.,
Lewicki Theodor,
Jaworowski Michael,
Szwedzicki Cyprian,
Theodorowicz Joseph,
Witwicki Sophron,
Gizowski Alexander.

Facultatem habent frequentandi praelectiones e literatura classica et Philologia graeca sequentes:

Wołoszczak Theodorus,
Kaczała Stephanus,
Jaworowski Basilius,
Kadayski Alexander.

Oeconomiam ruralem frequentant sequentes:

Cicimirski Anton,
Dydycki Joseph,
Hankiewicz Joseph,
Juzyczyński Anton,
Gałecki Gabriel,
Żelichowski Hiero,

Lewicki Carol,
Żelechowski Mich.,
Żegestowski Constant.

[5] Pro orationibus de officiis erga sacratissimam Majestatem habendis sequentes se sponte offerebant:

Lawrinow Daniel,
Skomorowski Joseph,
Hlebowicki Sophron,
Kuryłowicz Stephan,
Hankiewicz Joseph,
Siokało Basilius,
Gałecki Gabriel,
Wołoszczak Theodor,
Szuchewicz Joseph.

Praelectiones surdomutorum frequentant sequentes 12.

1) Galecki Gabriel,
2) Gładyszowski Antonius,
3) Juzyczyński Antonius,
4) Kordasiewicz Theophilus,
5) Lawrinow Daniel,
6) Lewicki Carolus,
7) Podlaszecki Clemens,
8) Polański Josephus,
9) Supkiewicz Joannes,
10) Skomorowski Josephus,
11) Strzelbicki Theodorus,
12) Żelechowski Hieronimus.

Hisce terminatus Protocollon Sessionis Protocollon ducente Studiorum Praefecto Ilnicki die ut supra.

Bened. Lewicki, Witoszyński, Kuczyński, Harasiewicz,
C. Dębicki, I. Slimakowski, Ilnicki.

II.

Відповідь Консисториї з дня 4. XI. 1837 р.

№ 3678.

Protocollum Sessionis Rectoratus dto 26-a Octobris a. c. medio relationis dto 30-a Octobris a. c. № 450 horsum substratum, sequentibus resolvitur:

1) facta dispositio, ne filia obsonatoris in cella penuaria dorniat, ratihabetur;

2) data facultas obsonatori, ut partem obsoniorum in pavimento habitationis pro rationario destinatae, prouti ut idem butyrum in cellario infra hanc habitationem reperibili locet, eo minus ex parte Consistorii probari potest, cum obsonator pro conservandis obsoniis et butyro de praescripto ei obvenientia destinataque depositoria habeat, facile enim evenire posset, ut obsonator semel in possessionem hujus ubicationis introductus, exposessionari se non sineret, et tamen hacce ubicatio alteri alicui usui destinari deberet, videndum itaque ne ex benevola concessione abusus aliquis exoriatur;

3) permissa facultas alumnis frequentandi praelectiones ex lingua et litteratura polonica, et literatura et philologia graeca, ex oeconomia rurali, et ex instructione surdomutorum pro notitia Consistorii inservit;

4) quoad facultatem datam frequentandi praelectiones paedagogiae primi anni theologiae auditoribus, suppletorie horsum referendum est, quo in fundamento haecce permissio facta, cum juxta hujatem intimationem dto 26. Febr. 833. № 436 omnes alumni et candidati stipendio provisi, qui examen ex paedagogia tempore studii philosophici non subiverunt, ad praelectiones ex hacce materia frequentandas, secundo anno theologiae stringendi sint; tandem

5) quod sponte se obtulerint 9. Alumni oratione dicenda de officiis erga SS. Majestatem, amoenae notitiae inservit, ast V. Rectoratui hac occasione commemoratur, ut tales orationes Consistorio conformiter praestantibus ordinationibus submittat, cum hucusque ex anno scholastico currente nulla horsum devenerit.

Leopoli die 4. Novembr. 837.

Barwiński.

На другій сторонї дописка Ректорату: praes. 16. Nov. 837. № 493., а понизше адреса: a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopol. № 3678. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 146.

Зарядженє митроп. Мих. Левицького, видане дня 2. падолиста 1837 в справі найдених при ревізиї в дух. семинариї книжок.

Nr. 112. (консист.)

Über die bei der vorgenommenen Revision in Seminarium vorgefundenen, und laut Rektoratsanzeige von 3. Juny d. J. Zahl:

198 dem Bücherrevisionsamte ausgefolgten Bücher und Handschriften hat das hohe k. k. Landes-Präsidium unterm 21. 8-ber d. J. Zahl 1406/ggg bedeutet, daß:

1) Litopis za hodynu 1826. Czast 3. 4. unbestimmt,

2) Bronikowski's Darstellung aus vergangener Zeit, Halberstadt 1829.

Mickiewicza Dziady

— Pielgrzym

und Pamiętnik historyczno-polityczno ekonomiczny. Część VII. z r. 1785. dagegen verboten, die übrigen abermals:

3) Pamiętnik historyczno polityczno ekonomiczny część V. i VII. z r. 1788.

Friedrichs II. hinterlassenen Werke 1. B. Augsburg 1789 und Buchholz-Geschichte der französischen Revoluzion erlaubt sind.

Die Bücher und Handschriften sub 1. und 2. sind nicht geeignet, in den Händen der betreffenden Zöglinge belassen zu werden und wurden hohen Amts zurückbehalten; die erlaubten dagegen werden dem Rektorate zur Ausfolgung an die Eigenthümer nebenliegend zurückgestellt.

Belangend die Brochüre von Mickiewicz Pielgrzym, wovon eine fragmentarische Abschrift beim Theologen Ustyanowicz Nicolaus betreten wurde, so ist selbe nach dem hohen Erkenntniße, vom höchst revoluzionären Inhalte und das hohe k. k. Landespräsidium hat beschlossen, den Ustyanowicz, sobald dessen gegenwärtiger Aufenhalt hohen Orts angezeigt seyn wird, einvernehmen zu lassen, auf welchem Wege er zum Besitze dieser Abschrift gelangte, wer [2] solche verfaßte und in wessen Händen sich das Original selbst befinde —

dieser Umstand beweist, wie nothwendig es sey, daß das Rektorat die erforderliche und mit dem Ordinariatserlaße vom 10. Januar d. J. Zahl 100 angeordnete Evidenz aller in den Händen der Zöglinge befindlichen Bücher und Handschriften erhalte, und durch unvermuthete Revision alle bedenklichen Werke und Brochüren entdecke und in Beschlag nehme.

Ich fordere also das Rektorat auf, sich auch künftighin an die dießfalls bereits von hieraus erlassenen Verodnungen genau zu halten.

Lemberg den 2-ten 9-ber 837.

Michael Metropolit.

На четвертій сторонї в горі дописка Ректорату: praes. 3-a 9-bris 837. № 462., а понизше адреса:

Vom gr. k. Metrop. Ordinariat
№ 112.
An
das gr. kath. Rektorat des General-Seminariums
Exoffo. Hier.

Ч. 147.

Акти в справі питомця Николи Проскурницького.

I.

Митроп. Консисторія до Ректорату львівської духовної Семинариї (9. XI. 1837 р.).

№ 3712.

Die h. Präsidial-Entscheidung vom 25-ten 8-ber l. J. Zahl 1392/ggg, daß der aus dem Seminarium und vom geistlichen Stande ausgeschloßene Zögling Nicolaus Proskurnicki, zur Fortsetzung der theologischen Studien zugelaßen werden könne, wird in der Nebenlage dem Rektorate mit dem Auftrage zugestellt:

1) Den Proskurnicki vorzurufen, und nach der in dem umliegenden Erlaße der k. k. Polizeydirekzion vorkommenden Andeutung zum Protokoll einzuvernehmen, welche mildernde Umstände er zur Entschuldigung seiner Theilnahme an dem bei ihm betrettenen revoluzionären Aufsatze in der ruthenischen Sprache anzuführen habe, und ob er in Zukunft, falls man ihn zur Fortsetzung der theologischen Studien zulassen würde, sich angelegen seyn lassen werde, derley strafbare Angelegenheiten gänzlich zu meiden, sich nur mit geistlichen Berufsstudien zu beschäftigen und die Unterthanspflichten gegen S. k. k. Majestät nie außer Acht zu lassen.

2) Dieses Einvernehmungsprotokoll anher vorzulegen, und unter Rückschluß des Communicats sich gutächtlich zu äußern, was einzuleiten wäre, um in Gemäßheit der hohen Praesidialweisung das fernere Betragen des Proskurnicki gehörig überwachen, und die Bürgschaft erhalten zu können, daß er einst die Pflichten des Priesters mit Würde und Anhänglichkeit an die Regierung erfüllen werde.

Lemberg den 9-ten November 837.

Barwiński
Grl. Vkr.

На 4-тій стор. в горі дописка Ректорату: praes. 15. Nov. 837. №. 491. Понизше адреса:

Vom Lemberg. g. k. Metropol. Consist.
№ 3712.
An das Rektorat
des gr. kath. General
Seminariums
Exoffo. Hier.

II.

Відповідь Ректорату з дня 17. X. 1837 р.

491. praes. 15. Novembr. 837.

Metropolitan Konsistorium ertheilt unter 9-ten November d. J. Z. 3712 den Auftrag, daß der entlassene Zögling Nicolaus Proskurnicki über die mildernden Umstände, die er zur Entschuldigung seiner Theilnahme an der revolutionären bei ihm betrettenen Schrift anzuführen hätte, einzuvernehmen und die Art anzugeben, wie er überwacht werden solle.

Das Einvernehmungs Protokoll ist unter Rückschluß des Kommunikats dem Metrop. Konsistorium vorzulegen.

Hochwürdiges Metropolitan Konsistorium!

In Befolgung des unter 9-ten November d. J. Zahl 3712 erhalten Auftrags, wurde der entlassene Zögling Proskurnicki Nicolaus vorgerufen, über die angedeuteten Punkte befragt und das beiliegende ·/. Einvernehmungs-Protokoll verfaßt, welches man unter Rückschluß des herabgelangten Communicats $^{2}/_{2}$ Einem Hochwürdigen Metropolitan Konsistorium mit der ehrenbiethigen Bemerkung vorlegt, daß die nicht beabsichtigte, bloß zufällig und durch die Unkenntniss des Inhaltes [2] der revolutionären bei ihm betrettenen Schrift, herbeigeführte Theilnahme, dann das offene Geständniß und die Reue diejenigen Umstände sind, die zwar seine Schuld nicht aufzuheben, aber dieselbe bedeutend zu mildern vermögen; daß sein sonstiges Betragen im Seminario, nach dem Urtheile der Vorgesetzten untadelhaft war; daß er sich stets gutmüthig und folgsam bewiesen, und man an ihm nichts bemerkte, was verdorbene Gesinnungen oder Verwicklung in revolutionäre Umtriebe ahnen ließe.

Was die weitere Weisung anbelangt, sich zu äußern, wie das Betragen des erwähnten Proskurnicki fernerhin zu überwachen wäre, glaubt das Rektorat antragen zu dürfen, daß er unter

eine besondere Aufsicht des Studienpräfekten zu stellen wäre, dem die Überwachung der Theologen des ersten Jahrganges, sowohl der Zöglinge, als der Externisten obliegt, welcher ihn stets im Auge zu behalten, sein Betragen, die Art seiner häuslichen Beschäftigung und seine geselligen Verbindungen zu erforschen, und in bestimmten Zeitfristen dem Rektorate, und dieses wieder Einem Hochwürdigen Metropolitan-Konsistorium anzuzeigen verpflichtet seyn soll.

Lemberg den 17. Novemb. 837.

G. J.

An Ein Hochwürdiges gr. k. Metrop. Konsistorium.

Seminar Rektorat dto 17. Nov. 837. Z. 491. unterlegt das mit dem entlassenen Zöglinge Nicolaus Proskurnicki, in Folge des Consistorial-Auftrags vom 9. Novemb. d. J. Z. 3712 aufgenommene Protokoll.

Mit 2 Beilagen
und 1. Suballegat.

III.

Консисторія дня 28. XI. 1837 до Ректорату духовної Семинариї.

№ 3866.

Laut der Eröffnung der k. k. Polizey-Direkzion vom 26. 7-ber d. J. Zahl 9106 und deş hohen Erlaßes des k. k. Landes-Präsidiums vom 25. 8-ber d. J. Zahl 1392/ggg scheint Nicolaus Proskurnicki bei der Angelegenheit des in der ruthenischen Sprache verfaßten höchst revoluzionären Aufrufes, der am wenigsten schuldige, ja vielmehr wider Wissen und Willen, ohne Vorsatz hineingezogen worden zu seyn. Derselbe hat auch laut der Rektoratsanzeige vom 17. d. M. Zahl 491 zum Protokoll sich geäußert, daß er nie an den revoluzionären Schriften Theil genommen habe, und falls ihm die angesuchte Erlaubniß, die theologischen Studien fortzusetzen, ertheilt werden würde, er sich bloß mit diesen Studien beschäftigen, und die Unterthanspflichten gegen S. k. k. Majestät nicht nur selbst mit der größten Gewissenhaftigkeit erfüllen, sondern auch anderen einprägen werde.

In der Anhoffnung, daß Nicolaus Proskurnicki nicht ermangeln werde, sich künftighin dieser seiner Äußerung gemäß zu verhalten, wird demselben, auf sein unterm 13. 7-ber d. J. dem

Konsistorium vorgelegtes Gesuch, gestattet, die theologischen Studien als Externist, fortzusetzen. Das Rektorat hat demselben hievon mit dem Bedeuten in die Kenntniß zu setzen, daß seine Zukunft nunmehr bloß von seinem eigenen Betragen abhänge, und daß man ihn nur dann zum Priesterstande zulassen werde, wenn sein Betragen während der Dauer der von ihm noch zurückzulegenden Studienjahren dem geistlichen Berufe ganz entsprechen, und die Bürgschaft in sich dafür enthalten werde, daß er seine Pflichten als Priester mit Würde und Anhänglichkeit an die Regierung erfüllen werde, [2] daß er also seiner bei dem Rectorate zum Protocoll geäußerten Gesinnungen standhafte Beweise liefern, und Alles sorgfältig meiden soll, was ihm eine wiederholte Ausschließung von den theologischen Studien zuziehen könnte.

Übrigens wird das Rektorat beauftragt, diesen Proskurnicki angetragenenmassen (!) unter eine besondere Aufsicht des betreffenden Studienpräfekten zu stellen, die Zeitfristen, in welchen dieser Präfekt seine Auskünfte über das Betragen des Proskurnicki, dem Rektorate erstatten soll, festzusetzen, und das Resultat dieser Auskünfte zur Kenntniß des Konsistoriums zu bringen.

Lemberg, den 28-ten November 837.

Barwiński
General-Vicar.

На 4 сторонї в горі дописка Ректорату: praes. 29-a Novembris 837. № 514. і адреса:

Vom gr. k. Metrop. Consist.
№ 3866.
An das Rektorat des gr. kath. Gral
Seminariums
Exoffo. Hier.

Ч. 148.

Консистория жадає опінїї в справі поновного принятя до духовної Семинариї пит. Спір. Алексевича (4. XI. 1837 р.).

№ 3694.

Das anher mittelst h. Gubernial Indorsats, vom 19. October l. J. Zahl: 56670 herabgelangte Gesuch, des aus dem Seminarium entlassenen Zöglings Spiridon Alexiewicz, um seine Wiederaufnahme zum geistlichen Stande, wird im Anschluße ·/. dem Rektorate mit dem Auftrage zugestellt, sich darüber unter Rück-

schluß des Communicats zu äußern, wie der oberwähnte Bittsteller, seit seiner Aufnahme in das Seminarium, bis zu seiner Entlaßung aus demselben sich benommen und aufgeführt habe, und ob derzeit seine Aufführung so beschaffen sey, daß man wegen seiner Wiederaufnahme bey der hohen Landesstelle einschreiten könnte.

Lemberg den 4. Novemb. 837.

Barwiński.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 9. Nov. 837. № 471., а понизше адреса: Vom Lemberg. g. k. Metrop. Consist. № 3694. An das Rektorat des g. k. General Seminariums hier. Exoffo.

II.

Відповідь Ректорату з дня 5. XII. 1837 р

№ 471. praes. 9. Novemb. 837.

Metropolitan Konsistorium deto 4. November d. J. Z. 3694 ertheilt den Aufrag, über das zugestellte Bittgesuch des entlaßenen Zöglings Spiridion Alexiewicz sich zu äußern wie er sich im Seminario seit seiner Aufnahme aufgeführt habe und ob man wegen seiner Wiederaufnahme zu den theologischen bei der Landesstelle einschreiten könnte.

Bericht.

Hochwürdiges Metropolitan Konsistorium!

In Befolgung des herabgelangten Auftrags vom 4. November d. J. Z. 3694, und unter Rückschluß ·/. des Kommunikats, wird Einem Hochwürdigen Metropolitan Konsistorium gehorsamst berichtet: daß der gewesene Zögling Alexiewicz Spiridion am 3-ten September 834 in das Seminarium aufgenommen, und aus demselben am 24-ten Oktober 836 entlaßen wurde; daß an demselben nach den vorhandenen Seminarakten im Schuljahre 835. keine, dagegen im Schuljahre 836 schon manche Gebrechen wahrgenommen wurden, weßwegen er in der vorgelegten Qualifications-Tabelle [2] mit vix prima aus den Sitten bezeichnet, und in der Anmerkungs-Rubrik beigesetzt wurde: turbelentae indolis et ad potum proclivis. Seine Theilnahme an dem unruhigen Auftritte am 17. Oktober 836, welche ihm die Entlaßung aus dem Seminarium zugezogen hat, ist in dem hierortigen Berichte vom 20. Oktober v. J. Z. 374 auseinander gesetzt.

Was aber die fernere Weisung anbelangt, sich zu äußern ob derzeit, seine Aufführung so beschaffen sey, daß man wegen seiner Wiederaufnahme zu den theologischen Studien bei der hohen Landesstelle einschreiten könnte, so kann das Seminar Rektorat derselben um so weniger genüge leisten, da der Bittsteller nicht einmahl in Lemberg sich befindet, sonder nach den seinem Gesuche angeschloßenen Zeugnißen im verfloßenen Schuljahre zu Przemyśl den vierthen theologischen Jahrgang besucht, mithin über seine dermahlige Aufführung die dortigen Behörden vernommen werden müßten.

Uibrigens glaub(t) das Rektorat zu müßen [3], daß es auf die Handhabung der Hausdisziplin einen höchst nachtheiligen Einfluß äußern würde, wenn die aus dem Seminar entlaßenen Zöglinge, ohne irgend einen Beweis der Beßerung gegeben zu haben, bloß deßwegen zu den theologischen Studien zugelaßen werden möchten, weil sie sich ohne dazu berechtiget zu seyn in irgend einen theologischen Jahrgang haben aufnehmen laßen.

Lemberg am 5-ten Dezemb. 837. G. J.

Konsistorium
g. k. Seminar Rektorat
dto 5. Dezemb. 837. Zahl 471

äußert sich über das mitgetheilte Bittgesuch des entlaßenen Zöglings Spiridion Alexiewicz.

Zum Consist. Zahl 3694 ex 837.

Рік 1838.

Ч. 149.

Ректор Григорий Яхимович пересилає Консисториї промови питомцїв про обовязки горожан супротив Монарха, виголошені від дня 14. I. по день 1. VII. 1838 року.

I.

Consistorium.

Oratio de officiis erga Sacratissimam Majestatem Imperatorem nostrum Ferdinandum I. observandis, ab Archidioecesano Auditore Theologiae Anni quarti Sophronio Hlebowicki ad universos status sacerdotalis Candidatos in Museo congregatos die 14. Januarii a. c. habita Illustrissimo ac Rmo Consistorio in adnexo ·/. substernitur.

Leopoli die 5. Febr. 838. G. J.

(Consistorium.)

Rectoratus Seminarii griis substernit Orationem de officiis erga Sacratissimam Majestatem die 14. Januarii ab Alumno Hlebowicki Sophronio habitam.

II.

№ 72. (Consistorium.)

Exemplar orationis de officiis erga Sacratissimam Majestatem Imperatorem nostrum Ferdinandum I. observandis, ab Archidioecesano Auditore Theologiae anni quarti Josepho Skomorowski ad universos status sacerdotalis Candidatos in Museo congregatos die 18. Februarii a. c. habitae Illmo ac Rmo Consistorio in adnexo ¹/. substernitur.

Leopoli die 4. Martii 838. G. J.

Consistorium

Rectoratus Seminarii grlis substernit orationem de officiis erga Sacratissimam Majestatem die 18-a Februarii a. c. ab Alumno Josepho Skomorowski habitam.

III.

№ 127.

Substernuntur orationes die natali S-ae Majestatis Imperatoris Ferdinandi 1-mi habitae.

Ill. a(c) Rmum Consistorium!

Duae Orationes die 19. Aprilis a. c. utpote Natali SS-ae Majestatis feliciter regnantis Imperatoris Ferdinandi I. ad congregatos in museo cunctos utriusque Dioecesis status sacerdotalis Candidatos, a duobus Alumnis et Auditoribus theologiae anni quarti, scilicet archidioecesano Basilio Siokalo et Dioecesano Premisliensi Stephano Kuryłowiez habitae, Illustrissimo ac Reverendissimo Consistorio, in adnexo ¹/. ²/. substernuntur.

Leopoli die 24-a Aprilis 838.

Consistorium
Rectoratus Semin. grlis

substernit duas orationes die Natali Augustissimi Imperatoris Nostri Ferdinandi I. ab Alumnis Siokało Basilio et Kuryłowicz Stephano habitas.

IV.

№ 147.

Ill. ac Rmum Consistorium!

In adnexo ·/. substernitur Illmo ac Rmo Consistorio Oratio de officiis erga Sacratissimam Majestatem Imperatorem nostrum Ferdinandum I. observandis, ab Archidioecesano Alumno Seminarii et Auditore Theologiae Anni IV. Josepho Hankiewicz ad universos status sacerdotalis Candidatos in Museo congregatos die 22. Martii a. c. habitá.

Leopoli die 5. Maji 838.

(Consistorium.)

Rectoratus Seminarii grlis substernit orationem de officiis erga S-am Majestatem observandis ab Alumno Josepho Hankiewicz die 22. Martii habitam.

V.

№ 234.

(Consistorium.)

Binae Orationes de Officiis erga Imperantem observandis ab Alumnis Seminarii et quidem Dioecesano Premisliensi Gałecki Gabriel die 4. Junij. et Archidioecesano Szuchewicz Josepho die 1-a Julij a. c. habitae Illustrissimo ac Reverendissimo Consistorio in adnexo ¹/. ²/. substernuntur.

Leopoli die 14. Julij 838.

Ч. 150.

Митр. Мих. Левицький визначує дня 16. III. 1838 р. асисту при сьвяченю мукачівського епіскопа, д-ра Поповича.

№ 881.

V. Rectoratui Seminarii generalis committitur, ut occasione consecrationis Illustrissimi ac Reverendissimi nominati Episcopi Munkacsiensis, die 18-a m. c. in Ecclesia Nostra Metropolitana S. Georgii instituendae, praedicta die post horam 8-m matutinam in Ecclesia Metropolitana cum alumnis compareat, et alumni post adventum suum ad dictam ecclesiam, alii chorum dextrum, alli sinistrum occupent, reliqui autem cum illis, qui ad cantandum tempore missae sacrificii destinati sunt, chorum ecclesiae superiorem ascendant, tum ut

a. 12 alumnos ad gestandos cereos,

b. 2 alumnos ad thuribula et unum ad naviculam thus continentem,
c. 2 „ ad paropsidem,
d. 4 „ ad assistendum Illustrissimis ac Reverendissimis Dnis Conconsecratoribus,
e. 2 „ ad cereos circa crucem Metropolitanam portandos, et unum ad crucem capitularem designet, quos omnes sticharіis indutos esse oportet.

Praeterea designandi sunt duo alumni ad vasa sacra custodienda.

Diaconorum functiones obibunt:

I. A. R. Cyrillus Dębicki Vice-Rector et
A. R. Michaël Malinowski Praefectus Studiorum.

Mitram et pedum tenebunt:

I. A. R. Kuziemski Michaël Cancellarius Consistorii et
I. A. R. Harasiewicz Sabbatius Poenitentiarius Seminarii generalis.

Dikerion et Trikerion gestabunt:

A. R. Slimakowski Joannes et
A. R. Ilnicki Joannes Praefecti Studiorum.

Leopoli die 16. Martii 838.

Michael Metropolita.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 17-a Martii 838. № 83.

legit C. Dębicki.
J. Slimakowski.
Ilnicki.
I. Harasiewicz.
M. Malinowski,

а понизше адреса:

a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol.
№ 881.
Ad
Vener. Rectoratum
Seminarii generalis
hic loci. Exoffo.

Ч. 151.

Еп. Ів. Снїгурський до Ректорату (5. V. 1838 р) в справі поведеня своїх питомцїв

№ 1063.

Ex anteposita horsum sub die 30-a Aprilis a. c. № 134. Tabella individuali super progressu in studiis et moribus Dioecesanorum Nostrorum, inamoenam convictionem cepimus, quod Alumni:

a) Czyczyłowicz Alexander,
Dniestrzański Theodorus,
Pietrasiewicz Gervasius,
Konstantynowicz Joannes et
Mieyski Cyrillus
non exoptatum fecerint in Studiis profectum, quod

b) Jaworski Michael,
Czyczyłowicz Alexander et
Podoliński Basilius
remissi sint in officiis; quod

c) Komarnicki Maximilianus immorigerum se exhibeat; quod

d) Czyczyłowicz Alexander in frequentandis officiis divinis doctrina spirituali et correpetitionibus et
Komarnicki Maximilianus in officiis divinis minus sint diligentes. Quod porro Stipendistae et Certificatis provisi, nempe:

a) Czerniański Athanasius,
Jaremkiewicz Emilianus,
Iszczak Alexander,
Kaszubiński Hyppolitus,
Łapczyński Martianus,
Łuczkiewicz Michael,
Wierzbicki Michael,
Bokoło Michael,
Kryłowski Gabriel,
Liskowacki Sylvester,
Salwicki Clemens,
Stroński Michael,
Wohlan Simeon,
Dołżycki Joannes,
Kulczycki Stanislaus,
Decykiewicz Romanus,
Nowosiadłowski Emilianus,
Sielecki Leo,
Strachocki Antonius,

Tarasiewicz Victor et
Tustanowski Gregorius
malum in studiis fecerint profectum, quod
[2] b) Czerniański Athanasius,
Jaremkiewicz Emilianus,
Iszczak Alexander,
Kaszubiński Hyppolitus,
Łapczyński Martianus,
Łuczkiewicz Michael,
Wierzbicki Michael,
Bahrynowicz Joannes,
Bokało Michael,
Ciepanowski Jacobus,
Drzymalik Ignatius,
Kryłowski Gabriel,
Lewicki Hyeronimus,
Liskowacki Sylvester,
Lubczak Josephus,
Paryłowicz Joannes,
Salwicki Clemens,
Stroński Michael;
Tarczanowski Josephus,
Wohlan Simeon et
Zborowski Joannes
in frequentandis Officiis divinis, Doctrina spirituali, correpetitionibus domesticis et Exegesi cursoria minus fuerint diligentes.

Quapropter committimus Venerabili Rectoratui, ut omnibus supra recensitis Candidatis status sacerdotalis Nostram displicentiam publice in Musaeo congregatis significet, illisque notum faciat, quod nisi sese emendaverint, Certificatis provisi, Certificato, et Stipendiis donati, Stipendio privabuntur; alumni vero e Seminario amovebuntur, et ad Statum Sacerdotalem pro inhabilibus declarabuntur.

Insuper habito respectu, quod plures Candidati Exsternistae in applicatione, studiis et moribus malos Calculos reportaverint, adeoque ad Statum Sacerdotalem, haud animum habere conspiciantur, Vnrbli Rectoratui committimus, ut Nobis illos Candidatos consignet, qui jam anno currenti spectata eorum negligentia malo profectu et aliis adjunctis Certificando privandi essent.

Premisliae die 5-a May 838. Joannes Eppus.
Polański.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 12. Junij 838. N. 201., а понизше адреса: a Consistorio g. c. Premisliensi. № 1063. Venerabili Rectoratui Seminarii generalis rit. gr. cath. consignand. In stricte offsis. Leopoli.

Ч. 152.

Пит. Іван Вагилевич просить дня 17. VII. 1838 р. Директорат богосл. студий о дозвіл, складати поновний іспит в догматики.

Inclite C. R. Facultatis Theologiae Directoratus!

Humillime subsignatus in decursu anni bis aegrotus (uti testimonium adnexum testatur (1.) debitam diligentiam Theologiae Dogmaticae impar fuit, hinc et examen ex objecto hocce vasto non cum optato progressu absolvit; quare Inclito C. R. facultatis Theologicae Directoratui suas prececes (sic) humillime substernit, quatenus ipsi facultas examen, ex supra memorato objecto, reparandi benigne concedatur.

Leopoli, die 17. Julii 1838.

Joannes Wagilewicz
Auditor S. Theol. ann. III.
nec non Alum. Seminar. grlis r. g. c.

На 4 стороні в горі дописка Директорату: Exp. 11-ten Aug. 838. № 155., а понизше адреса: Ad Inclitum C. R. Facultatis Theologicae Directoratum supplex petitum Wagilewicz Joannis Audit. S. Theol. an. III. nec non Alum. Seminar. r. g. c.

На другій стороні рубрум поміщені дописки: Datur Dno Wagilewicz Joanni facultas tentamen ex theolog. dogmatica repetendi A. C. R. theolog. Directoratu.

Leopoli, die 11-a Aug. 838.

Gojdan.

Examinatus et in secundam classem e Dogmatica Theologia relatus est.

Leopoli, die 14-ta 7-bris 1838.

Tyczyński.

До подання долучена була посьвідка Ректорату такого змісту: N-ro 263. Ex offo.

Ex parte Rectoratus Seminarii grlis r. g. c. pro usu officioso refertur, Joannem Wagilewicz, Alumnum Seminarii hujatis nec non Auditorem S. Theol. an. III. a 5-a die Januarii usque

ad 3-m Februarii, dein a 22-a Aprilis usque ad 6-am Maii a. c. in frequentandis Collegiis morbo impeditum fuisse.

Leopoli, die 17. Julii 1838.

Witoszyński
Vice Rector Seminarii.

Ч. 153.

Еп. Іван Снїгурський приймає дня 28. VIII. 1838 р. нових питомцїв до духовної Семинариї.

№ 2262.

Post egressum e Seminario cum fine anni schol. 838. finitis Studiis theologicis 27 Alumnorum Dioecesis Nostrae manserunt in annum schol. 1838/39 pro Dioecesi hujate vacua stalla . 27

Post dimissos e Seminario ob malum progressum in studiis: Kulczycki Joannem, Czyczyłowicz Alexandrum, Dniestranin Theodorum, Pietrasiewicz Gervasium et Konstantynowicz Joannem 5

Denique post liberum egressum e Seminario Constantini Witoszyński 1

Vacua reperiuntur in Seminario pro Dioecesi Nostra in annum schol. 1838/39 . . . . . . 33 stalla

Pro his implendis suscipiuntur sequentes Candidati status sacerdotalis, nempe:

A. Absoluti Theologi Anni III.

1. Bierzecki Joannes,
2. Łukasiewicz Maximilianus,
3. Mussakowski Antonius.

B. Absoluti Theologi Anni II.

4. Alexiewicz Julianus,
5. Choynacki Antonius,
6. Hankiewicz Joannes,
7. Krynicki Antonius,
8. Klepacki Michael,
9. Kaszubiński Hyppolit,
10. Korytyński Zeno,
11. Maxymowicz Ignatius.

C. Absoluti Theologi Anni I.

12. Czaykowski Damianus,
13. Drzymalik Ignatius,

14. Hanasiewicz Constantinus,
15. Sozański Theophilus,
16. Kalitowski Paulus,
17. Paryłowicz Josephus,
17. Paryłowicz Joannes,
19. Leszczyński Cyrillus,
20. Ciepanowski Jacobus,

[2.] D. Absoluti Philosophi Anni II.

21. Bankowski Antonius,
22. Bankowski Emilianus,
23. Ilnicki Petrus,
24. Kordasiewicz Julian,
25. Macelkiewicz Theodorus,
26. Nizowy Andreas,
27. Polański Sophron,
28. Sozański Michael,
29. Sałacki Joannes,
30. Kiczor Joannes,
31. Jaworski Paulus,
32. Towarnicki Michael,
33. Deniszczak Płato.

Si qui ex supra recensitis Candidatis sese non insinuaverint, vel alia ex ratione Stallum in Seminario occupare non potuerint, tunc substitutis, qui sunt:

1. Kulczycki Joanne si Classem secundam ex Jure ecclesiastico emendaverit.

2. Dniestranin Theodoro si Classem secundam ex Introductione in V. F. emendaverit.

3. Pietrasiewicz Gervasio, si Classes secundas ex Philologia latina et Historia naturali emendaverit,

4. Konstantynowicz Joanne si Classem secundam ex Historia naturali reparaverit.

5. Wankowicz Joanne
6. Kuniewicz Athanasio
7. Sawarin Andrea
8. Pietrasiewicz Marco
9. Lityński Jacobo
10. Zborowski Joanne
11. Lewicki Hyeronymo

} Si necessaria Testimonia coram Vnrbli Rectoratu produxerint.

vacantia Stalla Venerabilis Rectoratus implebit.

Tabella suscipiendorum una cum Allegatis eorundem consignatur in adnexo ·/. $^{2}/_{2}$.

Impletis omnibus Stallis relatio desuper horsum exhibenda praestolatur.

Adjacens $^{3}/_{3}$ Publicatio affigenda est solito more in valvis Seminarij pro notitia suscipiendorum Candidatorum.

Premisliae die 28-a Augusti 838.

Joannes Eppus.
Polański.

На 4 сторонї в горі дописка Ректорату: praes. 3. Sept 838. № 306., а понизше адреса: a Consistorio g. c. Premisliensi. № 2262. Venerabili Rectoratui Seminarij generalis rit. gr. cath. consignand. in stricte offsis. Leopoli.

Ч. 154.

Акти в справі жонатих питомців духовної Семинариї.

I.

Консисторія до Ректорату в справі пит. Григ. Лушпінського (дня 6. IX. 1838 р).

№ 3089.

Cum ordinatione excelsi C. R. Gubernii dto 3. Maji 1799 № 6688 vetitum sit, ne alumni Seminarii ante absoluta studia matrimonia ineant, idcirco V. Rectoratui ad relationem dto 3. Septbris a. c. № 304 ordinatur, ut non tantum alumnum absolutum philosophum Gregorium Łuszpiński ad Seminarium amplius non suscipiat, sed etiam pro finali quoad ulteriorem ejus tractationem decisione eundem protocollariter percipiat, ob quam causam ante ingressum studii theologici nubere ausus sit, tum in qua parochia banna ejus et sponsae promulgata fuerint, et quis demum matrimonium ejus benedixerit. Resultatum hujus protocollaris perceptionis adjecta opinione Rectoratus Consistorio exhibendum est.

Leopoli, die 6-o Septembris 838.

Barwiński
Generalis Vicarius.

На другій сторонї в горі дописка Ректорату: praes. 10. Sept. 838. № 323., а понизше адреса: a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopol. № 3089. V. Rectoratui Seminarii Grlis r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

II.

Відповідь Ректорату з дня 10. IX. 1838 р.

№ 323. praes. 10. Sept. 848.

Metrop. Consistorium dto 6. Sept. a. c. № 3089 injungit, ut absolutus Philosophiae auditor Łuszpiński Gregorius ad protocollum percipiatur, quam ob causam ante ingressum studii theologici nubere sit ausus et a quo Matrimonium hoc benedictum fuerit.

Illustrissimum ac Rndssm. Consist.

Protocollum ad Ordinationem Illmi ac Rndm. Consistorii dto 6. Septemb. a. c. № 3089 cum absoluto Philosophiae auditore Łuszpiński Gregorio assumptum in adnexo ·/. ea cum observatione substernitur, quod incertum maneat, num circumstantiae ad primam quaestionem adductae verae sint, nec ne, ulterius vero in res familiares inquirere et alios citare testes Rectoratui haud competat: quodve secunda quaestio directe soluta non sit, et nimis durum esset, si ulterioribus quaestionibus torqueretur maritus, ut adversus propriam uxorem, cui indissolubili vinculo jungitur, testimonium perhibeat; idcirco Rectoratus Sem. nonnisi priori suae opinioni, sub 3. Sept. a. c. № 304. expositae, scilicet, ut ad conservandam disciplinam praefatus Łuszpiński Gregorius e numero Alumnorum Seminarii eliminetur, insistendum esse censet, decisioni Illmi ac Rndmi Consistorii relinquendo, num delictum a toties dicto Alumno perpetratum sit ejus naturae, ut et alias sequelas atque in specie exclusionem a studiis theologicis et a statu sacerdotali post se trahere debeat.

Leopoli die 14. Sept. 838.

Consist. Rectoratus Semin. grlis substernit protocollum cum alumno Seminarii et absoluto phil. Auditore Łuszpiński Gregorio assumptum ad N-rum 3089 ex 838.

III.

Видалене пит. Григ. Лушпінського з дух. Семинариї (7. XII. 1838 р.).

№ 4420.

Die h. k. k. Landestelle hat unterm 6-ten 9-ber empfangen am 6-ten Dezember l. J. Zahl: 73263 diesem Konsistorium Nachstehendes eröffnet:

In Erledigung und unter Rückschluß der Beilagen des Berichts vom 29-ten September d. J. Zahl 3269 wird dem Consisto-

rium bedeutet, man nehme die von demselben getroffene Verfügung vom 6-ten September d. J. Zahl 3089, nach welcher der Seminariums-Zögling und absolvirte Zuhörer der Philosophie Gregor Łuszpiński, da er sich in der letzten Vakanzzeit verehelichte, in das Seminar nicht mehr aufgenommen, und von den theologischen Studien und dem geistlichen Stande ausgeschlossen worden sey, zur Wissenschaft, mache diese Ausschließung ordnungsmäßig bekannt, gestatte jedoch dem Gregor Łuszpiński den Übertritt zu anderen Studienzweigen.

Hievon wird das Seminariums-Rektorat auf seine Berichte von 3-ten und 14. 7-ber l. J. Zahlen 304 und 323 zur Wissenschaft und zur weiteren schriftlichen Verständigung des besagten Łuszpiński auf sein unterm 10. 8-ber l. J. an das h. k. k. Landes-Präsidium eingeweihtes Bittgesuch, dessen hier ·/. mitgehende Beilage demselben zurückzustellen ist, hiemit in die Kenntniß gesetzt.

Da es aber den Disziplinar-Gesetzen [2] des Seminariums zuwider ist, daß Verheirathete in einem Erziehungshause sich befinden sollen; so wird das Seminariums-Rektorat im Grunde des oben berufenen hohen Erlaßes angewiesen, anher längstens binnen 8 Tagen nach genauer Überzeugung, zuverlässig anzuzeigen, ob sich unter den in dem Seminarium befindlichen Zöglingen verheirathete befinden, welches Jahr der Theologie dieselben frequentiren, wann sie geheirathet haben, und wo ihre Ehegattinen sich dermahlen aufhalten.

Lemberg den 7-ten Dezember 838. Barwiński
Grl. Vkr.

На третій стороні маємо: „Verzeichniß der verheiratheten Seminar-Zöglinge", який пропускаємо, з огляду на точнійші дані в иньшім акті, який дальше містимо. На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: Eingelauf. 8. Decemb. 838. № 539., а понизше адреса: Vom gr. kath. Metrop. Consistorium № 4420. An das Rektorat des gr. kath. General Seminariums. Hier. Exoffo.

IV.

Відповідь Ректорату (8. XII. 1838 р.) в справі жонатих питомців.

N-ro 539. eing. 8. Decemb. 828.

Lemb. Metrop. Konsistorium eröffnet unter 7-ten Dezember d. J. Zahl 4420, daß die h. Landestelle die Ausschließung des Gre-

gor Łuszpiński von den theologischen Studien zur Wissenschaft genommen, und gestattet habe, daß derselbe zu anderen Studien übertrete, zugleich wird der Auftrag ertheilt, ob verheirathete Zöginge im Seminarium sich befinden, wann sie geheirathet haben, und wo sich ihre Gattinen aufhalten.

An den entlassenen Seminar-Zögling
Gregor Łuszpiński.

Laut Eröffnung des Lemberger g. k. Metropolitan Konsistoriums von 7-ten Dezember d. J. Z. 4420 hat die hohe k. k. Landesstelle unter 6-ten November d. J. Zahl 73263 Ihre Entlassung aus dem Seminarium, so wie die Ausschließung von dem geistlichen Stande und den theologischen Studien zur Wissenschaft genommen, und Ihnen zugleich den Übertritt zu anderen Studienzweigen zu bewilligen geruhet. Wovon Sie in Erledigung des unter 10. Oktober d. J. an das hohe k. k. Landes-Präsidium eingereichten Bittgesuchs, dessen Beilage im Anschuße ·/. zurückfolgt, zur Kenntniß und Darnachachtug (!) hiemit verständiget werden.

Lemberg 8. Dez. 838.

Vom Rektorate des gr. k. Semin. An den entlassenen Seminar-Zögling Gregor Łuszpiński hier.

Hochwürdiges Metrop. Kons.

In Gemäßheit des unter 7-ten Dezemb. [2] d. J. Z. 4420 zugekommenen Auftrags, wird Einem Hochwürdigen Metropolitan Konsistorium in Ehrenbiethung berichtet, daß im gegenwärtigen Schuljahre in dem hierortigen Seminarium drey verheirathete Zöglinge sich befinden, nähmlich

a) Kostecki Onuphrius, Lemberger Erzdiöezesan, Hörer der Theologie im dritten und letzten Jahre des dreyjährigen theologischen Studienkurses, welcher im Schuljahre 1838 in das Seminar aufgenommen war, und schon früher im Jahre 837, nachdem er den ersten theol. Jahrgang als Externist beendiget hatte, die Tochter des Pfarrers zu Bukowce, Johann Dzerowicz geheirathet habe. Seine Ehegattin wohnt bei ihrem Vater zu Bukowce in Brzeżaner Kreise und Strzelisker Dekanate.

b) Iżowski Anton, Lemberger Erzdiözesan, Hörer der Theologie im zweiten Jahrgange des dreyjährigen Studienkurses, ist im laufenden Schuljahre 839 in das Seminarium aufgenommen, hat im Jahre 1834 als Stellvertretter des Dominikal-Repräsentanten

zu Budzanow geheirathet, seine Ehegattin wohnt dermahlen zu Chome Tarnopoler Kreises, bei ihrem Vater Adalbert Kowalski, welcher daselbst den Dienst eines Oekonoms versieht.

c) Gizowski Alexander, Przemysler Diözesan, Theolog im zweiten Jahrgange des vierjährigen Studienkurses, ist im Jahre 838 in das Seminar aufgenommen, hat nach beendigten philosophischen Studien im Jahre 837 geheirathet, seine Ehegattin [3] wohnt bei ihrer Mutter, der Bürgerswittwe Francisca Szemelowska zu Przemysl.

Diese drey Zöglinge haben somit noch vor ihrer Aufnahme in das Seminarium geheirathet, und da ihre Gattinen fern von Lemberg bei ihren Eltern wohnen, so werden sie durch ihre Fernhaltung, weder in ihrem Studium, noch in Beobachtung der vorgeschriebenen Hausordnung gehindert.

Lemberg am 8-ten Dezemb. 838.

An Ein Hochwürdiges Metrop. Kons.

Rektorat des gr. k. Grl. Seminar berichtet über die im hierortigen Seminarium befindlichen Zöglinge Zur Konsist. Zahl 4420 ex 838.

V.

Консисторія запитує Ректорат дня 13. XII. 1838 р, які причини промовляли би за полишенєм трех жонатих питомцїв в духовній Семинариї?

№ 4459.

Laut der Rectorats Anzeige vom 8. d. M. Zahl 539 befinden sich dermahlen im Seminarium drey verheirathete Zöglinge: Kostecki Onuphrius, Iżowski Anton und Giżowski Alexander — das Rektorat bemerkt, daß, weil die Gattinen dieser Zöglinge fern von Lemberg wohnen, sie durch ihre Verehelichung weder in den Studien, noch in der Beobachtung der Disziplinarvorschriften im Seminarium gehindert werden. Diesem nach wären also die besagten drey Zöglinge beizubehalten.

Da indessen, abgesehen von dem Wohnorte ihrer Gattinen, es an sich selbst höchst unschicklich ist, und nicht geduldet werden kann, daß in dem Seminarium, welches eine öffentliche Erziehungsanstalt ist, Familien Väter sich befinden sollen; — da es ferner an den Tag gekommen ist, daß Kandidaten des geistlichen Standes, kaum daß sie die Theologie zu studieren begonnen haben, ja einige schon während ihres philosophischen Studienkurses, theils

heirathen, theils in der Absicht zu heirathen, um Weiber manchmal nur um ihre Heirathsgelder an sich zu bringen, freien, und hiedurch sich in skandalöse schon zu wiederholten Malen beim Konsisiorium verhandelte Prozesse verwickeln, da man endlich wahrgenommen hat, daß dlesem Unfug die auf dem Lande befindlichen Kuratpriester selbst, welche um ihre Töchter zu unterbringen mit den geistlichen Kandidaten zur Zeit der Ferien unbedachtsame Heirats Verabredungen treffen, Vorschub zu geben pflegen — so ist dringend nothwendig, von einem solchen Unfug sowohl die Kandidaten des geistlichen Standes, als auch die Kuratpriester in der Diözes durch kräftige Maßregeln abzuhalten. Das Zweckmäßigte ist, jene Kandidaten, welche anstatt sich einzig auf ihre Studien und den Erwerb der zum geistlichen Berufe erforderlichen Eingenschaften zu verlegen, sich verehelichen, von dem geistlichen Stande gänzlich auszuschließen. Diese Maßregel wurde auch neulich auf den Gregor Łuszpiński angewendet.

Das Rektorat hat daher die obigen Bemerkungen zu beherzigen [2] und sich nachträglich zu seinem eingangserwähnten Berichte zu äußern: ob und welche Rücksichten eintreten, um die verheiratheten Zöglinge Kostecki, Iżowski und Giżowski in dem Seminarium beizubehalten.

Lemberg den 13. Dezemb. 838.

Michael Lewicki
Metropolit.

На четвертій сторонї дописка Ректорату: praes. 20-ten Decemb. 1838. № 560., а понизше адреса: Vom Lemberg. g. k. Metropol. Konsist. № 4459. An das Rektorat des g. k. General Seminariums. hier Exoffo.

VI.

Відповідь Ректорату з дня 22. XII. 1838 року.

№ 560 eing. 20. Dezember 838.[1])

Metrop. Konsistorium ertheilt unter 13. Dezemb. d. J. Z. 4459 den Auftrag über die verheiratheten Zöglinge Kostecki Onuphrius, Iżowski Anton und Giżowski Alexander sich zu äußern, ob und welche Rücksichten für ihre Belaßung im Seminarium sprechen.

Hochwürdiges Metrop. Konsistorium:

Unter 13. Dezember d. J. Zahl 4459 wurde das Seminar Rektorat angewiesen, sich zu äußern, ob und welche Rücksichten ein-

[1]) mundavit die 22. 10-bris 838. Lewicki.

treten um die verheiratheten Zöglinge Kostecki Onuphrius, Iżowski Antonius und Giżowski Alexander in dem Seminarium beizubehalten.

Dem gemäß glaubt das Rektorat ohne die leichtsinnige und unzeitige Verehelichung der Kandidaten des geistlichen Standes in Schutz nehmen, oder auch nur entschuldigen zu wollen, jedoch bemerken zu dürfen, daß

a) die drey genannten Zöglinge nicht in einem gleichem Falle mit dem ausgeschloßenen Gregor Łuszpiński sich befinden, somit auch anders angesehen und behandelt werden müßen. Denn Łuszpiński hat als ein minderjähriger Jüngling, als ein bloß auf die Ferien aus einem geistlichen Erziehungshause verreister Zögling und zwar noch vor Beginn der theologischen Studien, hier in Lemberg unter den Augen des Konsistoriums [2] und des Seminarvorstandes geheirathet, und sowohl dadurch als auch durch sein unmoralisches Betragen, welches ihn zu dieser ehelichen Verbindung gezwungen haben soll, ein Aergerniß gegeben. Diese erschwerenden Umstände treffen bei keinem von den benannten Seminarzöglingen ein, welche in einem reifen Alter, außer dem Seminar befindlich in entfernten Gegenden geheirathet haben; daß

b) sie im nächstvergangenen Schuljahre und zwar Giżowski und Kostecki die den Zöglingen, und Iżowski die den Externisten obliegenden Pflichten genau erfüllten und auch dermahlen gegen ihre Aufführung nicht einzuwenden ist; daß

c) sie schon in den theologischen Studien vorgerückt sind, und einer unter ihnen Kostecki Onuphrius im letzten theologischen Jahrgange sich befindet, daher ihre Ausschließung von den theologischen Studien eine zu harte Maßregel seyn würde, daß endlich

d) ihnen zur Entschuldigung dienen dürfte, daß man in früheren, so wie auch im nächstvergangenen Schuljahre verheirathete Zöglinge im Seminar behalten, und den verheiratheten Externisten die Certificate zur Fortsetzung der theologischen Studien ohne allen Anstand ertheilt habe.

[3] In Erwägung der vorangehenden Gründe glaubt das Rektorat auf die fernere Beibehaltung genannter Zöglinge in dem Seminarium antragen aber auch zugleich Ein Hochwürdiges Metropolitan Konsistorium um wirksame Maßregeln bitten zu müßen, durch welche künftighin dem eingerißenen Unfuge gesteuert, und die unzeitigen, mit der Vorbereitung zum geistlichen Stande unver-

träglichen Heirathen der Zöglinge und Externisten verhindert werden möchten.

Lemberg am 22-ten Dezemb. 838.

An Ein Hochwürdiges Metrop. Konsistorium Rektorat des gr. k. General Sem. äußert sich hinsichtlich der verheiratheten drey Zöglinge und ihrer ferneren Belaßung im Seminarium.

Zur Konsistorialzahl 4459 ex 838.

VII.

Митр. Мих. Левицький заборонює дня 24. XII. 1838 р. питомцям заручувати ся і женити ся в часї студий.

№ 3268.

Exemplar ordinationis connubia Candidatorum status ecclesiastici prohibentis, per universam Archidioecesim publicatae, communicatur in adnexo Rectoratui Seminarii, ut eandem ordinationem universis Candidatis status ecclesiastici notam reddat.

Leopoli die 24. Decembris 838.

Michael Metropolita.

Universis Candidatis status Sacerdotalis promulgavit die 21. Febr. 839.

Jachimowicz.

На четвертій сторонї дописка Ректорату: praes. 3. Januarii 839. № 6., а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol № 3268. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leop. hic loci. Exoffo.

Згадана „Ordinatio" лїтоґрафована на окремім пів аркуши звучить:

№ 3268.

Abusus jam annis superioribus stricte prohibitus, rursus postremis istis temporibus invaluit inter Candidatos status ecclesiastici, quod plerique spiritu incontinentiae aut cupidine aeris alieni abrepti, vix ut cursum studiorum Theologiae inciperent, imo nonnulli cursu Philosophiae nondum absoluto, tempore feriarum sponsas quaerere, pacta antenuptialia concludere, copulationem intra cursum studiorum promittere, hoc obtutu pecunias, pro dote sponsae stipulatas, accipere, saepenumero autem consilia haec serius mutare, alias sponsas quaerere, et hac ratione processus de emuncta pecunia, et laesa fama prioris sponsae causare consveverint.

Ex ipsis autem his processibus, frequenter jam in Consistorio pertractatis, prodivit, quod plerique Curatorum in Decanatibus vi-

tuperabilem illum abusum ipsimet fovere et promovere soleant. De sorte enim filiarum aut consanguinearum suarum providere intendentes, tempore feriarum candidatos status ecclesiastici ad sponsalia provocare, pacta antenuptialia cum illis concludere, eisque pecuniam, dotem sponsae constituentem imprudenter numerare, non nunquam autem sponsos hac ratione conciliatos statim copulare non dubitant, obliti penitus prohibitionis in conformitate alti, Gubernialis Decreti dto 3. Maji 799 per Currendam Consistorialem dto 28. Augusti 802 № 1349. universo Clero pro norma publicatae.

Ut itaque vituperabilis ille, et disciplinae ecclesiasticae summopere contrarius abusus radicitus e medio tollatur, committimus Officio decanali:

1) Ut condecanali Clero notum reddat, quod si constiterit quempiam Candidatorum status ecclesiastici, sive fuerit Alumnus Seminarii, sive stipendita, sive denique Externista, ante absolutum Cursum Theologiae sponsalia aut plane matrimonium inivisse, idem a statu ecclesiastico in perpetuum amovebitur.

2) ut citatam superius prohibitionem Consistorialem universis Curatis sui Decanatus in memoriam revocet, ea cum districta significatione, quod qui eorum cum candidatis status ecclesiastici nondum absoluto eorum studio theologico, sive de sponsalibus sive de matrimonio ineundo tractare, item bannas ejusmodi Candidatorum publicare, aut plane vota matrimonialia benedicere ausus fuerit, severa poena se afficiendum fore noverit, denique

[2] 3) ut prohibitioni huic in suo Decanatu stricte intendat, et si quid sive a Candidatis status ecclesiastici pro feriis illuc venientibus, sive ab aliquo Curatorum ibidèm contra saepedictam prohibitionem factum fuerit, de hoc illico et sub propria responsione Consistorio relationem praestet.

Leopoli die 24. Decembris 838.

Ч. 155.

Консисторія запитує дня 14. IX. 1838 р. Ректорат, чи можна надати циртифікат Як. Головацькому.

№ 3251.

Petitum Jacobi Głowacki supplicantis literis certificatoreis pro tertio anno theologiae cursus triennalis provideri, communicatur in adnexo ·/. V. Rectoratui pro praestanda circa reacclusionem com-

municatorum opinativa relatione, utrum quid non obsit, quo minus Supplicans literis certificatoreis provideatur.

Leopoli die 14. 7-bris 838.

Barwiński.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 19. Sept. 838. № 374., а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 3251. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leop: Exoffo. hic loci.

II.

Відповідь рект. Гр. Яхимовича з дня 20. IX. 1838 р.

№ 374. praes. 19. Sept. 838.

Cons. Metrop. dto 14. Septem. a. c. № 3251 petitum Jacobi Głowacki pro opinativa relatione exhibenda transmittit.

Ill. a Rnum Cons.

Ad Mandatum Ill a Rmi Cons. dto 14. Sept. a. c. № 3251 et circa reacclusionem ·/. communicati refertur Jacobum Głowacki literis certificatoreis quidem provideri posse, ast severe admonendum esse, ut officia sibi incumbentia diligentius adimpleat, secus enim, quamprimum negligens in officiis sibi qua externistae incumbentibus observatus fuerit, literis certificatoreis privabitur.

Leop. die 20. Sept. 838.

Consistorium Rectoratus Seminarii

exhibet opinativam relationem intuitu petiti Jacobi Głowacki literis certificatoreis provideri supplicantis ad № 3251 ex 838.

Ч. 156.

Ректорат дух. Семинариї доносить про найдену рукопись у пит. Здерковського (19. IX. 1839 р.)

№ 370.

Hochwürdigtes Metrop. Ord.

Ein Manuscript, welches Strzelbicki Adam Hörer der Rechte im 4 Jahre in ruthenischen Versen verfasst mit lat. Buchstaben geschrieben, dem Professor Baranowski gewidmet, und dem Zöglinge Zderkowski Anton am gestrigen Tage zu einer geheimen Aufbewahrung zugestellt hat, wurde von diesem dem Studienpräfekt Malinowski übergeben, welcher es sogleich dem Gefertigten eingehändigt hat.

Da in diesem Mansc. die abgehandelten Materien mit einander nicht übereinstimmen der Voranstehenden Dedikation nicht

angemessen sind, Manches dunkel und zweideutig scheint und vielleicht eine Anspielung auf politische Gegenstände enthalten, oder gefährliche Grundsätze verfüllen (sic) dürfte, so hat der Gefertigte das besagte Manuscript dem Hl. Gub. Rath und Polizey Director zur etwa nothwendig erachteten Verhandlung übermittelt und glaubt verpflichtet zu seyn Ein(em) Hoh. Ordinariate den ganzen Sachverhalt ehrenbietig (zur) Wissenschaft anzeigen zu sollen.

В горі дописка: Rektorat berichtet an das Metr. Ordinariat über die im Seminar vorgefundene Handschrift. В долинї: Ordinariat — g. k. Sem. Rektor. berichtet über die vom Sem. Zögling eingelieferte und der Pol. Direkzion übermachte Handschrift.

Ч. 157.

Консисторія надає цертифікати пит. Як. Головацькому і Илиї Урбанови (22. IX. 1838 p.)

№ 3337.

Candidati status spiritualis:

1) Głowacki Jacobus pro tertio anno theologiae cursus triennalis et

2) Urban Elias pro secundo anno theologiae quoque cursus triennalis, ad opinativas relationes dto 20. 7-bris a. e. № 374 et 376 literis certificatoreis medio praesentium providentur.

Ordinatur itaque V. Rectoratui:

a) ut hosce candidatos C. R. Directoratui studii theologici, quod sint literis certificatoreis provisi, medio consignationis indicet, quatenus catalogis respectivorum professorum inscribantur,

b) ut his candidatis obligationes, quae eis qua certificato provisis incumbunt, adimplendas notas reddat,

c) ut illorum hic ·/. acclusa petita necessariis Allegatis instructa, in Actis Seminarii asservet, et

d) ut illis severissime inculcet, quatenus hi Candidati, officia externistis incumbentia sollicite adimpleant, alias literis certificatoreis privabuntur, et ut Elias Urban absolutorium philosophicum competenti tymbro signari curet.

Leopoli die 22. Septembris 838.

Barwiński
Grlis Vicarius.

На четвертій сторонї в горі дописка Ректорату: praes. 22. Sept. 838. № 383. а попизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 3337. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. Exoffo. hic loci.

II.

Ректор Григ Яхимович повідомляє дня 23. IX. пит. Як. Головацького і Урбана про надане їм цертифікатів.

№ 383. praes. 22. Sept. 838.

Metropolitanum Cons. dto 22. Sept. a. c. № 3337 literas certificatoreas et quidem

1) Głowacki Jacobo pro anno tertio cursus triennalis et

2) Urban Eliae pro frequentando Anno Secundo cursus triennalis largitur, simulque ordinat ut utrique accurata adimpletio officiorum severissime inculcetur et Urban Eliae injungatur ut Absol. philosophicum competenti tymbro provideri curet.

Intimetur ambobus.

An den Hörer der Theol. Glowacki Jacob.

Das Metropolitan Konsistorium hat unter 22. Sept. l. J. Z. 3337 bewilliget, daß Sie im gegenwärtigen Schuljahre den dritten Jahrgang des dreyjährigen theologischen Studienkurses besuchen, wovon Sie verständiget und zugleich angewiesen werden sich wegen der Aufnahme in den gedachten Jahrgang an das k. k. Direktorat der theol. Studien zu wenden und die verspätete Anmeldung mit wichtigen Gründen zu rechtfertigen oder zu entschuldigen.

Uibrigens wird im Auftrage des Metropolitan Konsistoriums hiernach bedeutet, daß Sie die Pflichten, die den Externisten obliegen, künftighin genau zu erfüllen haben, widrigenfalls das ertheilte Aufnahms-Certificat noch im Laufe des Schuljahres Ihnen entzogen werden wird.

Lemb. 23. Sept. 838.

№ 384. Similis intimatio fiat quoque [2] pro altero Candidato Urban Elia additis ad calcem.

Endlich wird Ihnen aufgetragen, daß Sie daß vorgelegte Austritszeugniß mit dem gehörigen Stempel allsogleich zu versehen trachten.

Lemberg den 23. Sept. 838.

Vom g. k. Seminar Rektorate

An

den Hörer der Theol.

Jakob Głowacki

hier.

Ч. 158.

Митр. Мих. Левицький до Ректорату дух. Семин. в справі книжок, найдених у питомців Антона Ніжанковського і Теодора Боярського (15. X 1838 р.).

№ 28.

Aus dem nebenliegenden Erlaße des hohen Landes-Praesidiums von 8-ten l M. Zahl 2256 ggg und den demselben beigeschlossenen Verhandlungsakten wird das Rektorat ersehen, daß im Monathe Juni d. J. bei dem Hörer der Theologie Anton Nižankowski einige auf die politischen Umtriebe Bezug habenden Schriften betreten wurden, worunter insbesondere das in einem exaltirten Geiste veranlaßte Gebet um Befreyung Pohlens die Aufmerksamkeit des hohen Landes-Praesidiums auf sich gezogen und gegen den Nižankowski den Verdacht erregt hat, daß er zu solchen Ausgeburten des politischen Schwindels sich hinneige. Die Schuld dieser für jeden geistlichen Kandidaten äußerst ungeziemenden Hinneigung lastet aber auch auf den Hörer der Theologie Theodor Bujarski, weil er jenes Gebeth von einem Orgelspieler Nowicki erhalten, und dem Nižankowski zum Abschreiben mitgetheilt hat.

Die Willensmeinung des hohen Landes-Praesidiums geht dahin, daß die beiden genannten Hörer der Theologie, Nižankowski und Bujarski eindringlichst gewarnt werden sollen, in Hinkunft sich mit solchen ihrem Berufe gänzlich wiedersprechenden Gegenständen nicht wieder zu befaßen, widrigens sie die Folgen hievon sich selbst zu zuschreiben haben würden.

Es muß hier in Erwägung genommen werden, daß seit dem Jahre 834. als es sich ergab, daß die Absichten der revoluzionären Menschen dahin gehen, ihre verderblichen Grundsätze der studierenden Jugend beizubringen, die Kandidaten des geistlichen Standes eindringlichst und zu wiederhohlten Mahlen gewarnt wurden, sich nur mit ihren Berufsstudien zu befaßen, dagegen aber alle revoluzionären Umtriebe sorgfälligst zu meiden.

Es war auch allen geistlichen Kandidaten bekannt, mit welcher Strenge man die Theilnehmer an den politisch bedenklichen Schriften, die Mittheiler derselben und die Abschreiber behandelt habe, und daß manche derselben vom geistlichen Stande für immer ausgeschloßen wurden. Dem ungeachtet nahm Theodor Bujarski keinen Anstand, das vorerwähnte revoluzionäre Gebeth vom Orga-

nisten Nowicki zu empfangen, und es dem Anton Niżankowski in dem Monathe Januar d. J. mitzutheilen, welcher dasselbe eingenhändig abgeschrieben und die Abschrift beibehalten hat, bis sie im Monate Juni d. J. bei ihm betreten wurde.

Daher wird das Rektorat aufgefordert, diesen Gegenstand sorgfältig zu prüfen, und unter Rückschluß der Beilagen, sein motivirtes Gutachten, anher zu erstatten, ob es nicht zweckmäßig wäre, die ofterwähnten Hörer der Theologie Anton Niżankowski und Theodor Bujarski von dem geistlichen Stande gleich jetzt gänzlich auszuschließen.

Lemberg den 15. October 1838.

Michael Metropolit.

На 4-ій стор. в горі: Eing. 15. Oct. 838. № 465., а попизше адреса: Vom Lemberger g. k. Metropolitan Ordinariate № 28. An das Rektorat des griech. katholischen General-Seminariums. Ex-offo. hier.

Ч. 159.

Ректор Гр. Яхимович взиває питомцїв дня 20. X. 1838 р., щоби явили ся на промові про обовязки супротив Монарха.

Affixum.

Universi Domini Candidati status sacerdotalis rit. gr. c. Auditores S. Theologiae et Philosophiae cum litteris certificatoreis tum stipendio e fundo Religionis provisi et providendi praesentibus inviantur, ut die 22-a Octobris a. c. mane 11-a hora in hujate Seminario sub № 1. nomina et cognomina sua pro documento praesentiae suae consignationi eatenus confectae inscribant, et media duodecima hora pro solemni Oratione de officiis erga Sacratissimam Majestatem observandis habenda in Museo magno Pastoralistarum ejusdem Seminarii irremore compareant.

Leopoli die 20-a Octobris 1838.

Jachimowicz
Sem. Rector.

Ч. 160.

Митр. Мих. Левицький запитує дня 22. X. 1838 р., чи можна удїлити укінч. пит. Василеви Грабови „титул стола“?

№ 36.

Laut der nebenliegenden Erläße des hohen k. k. Landes Praesidiums vom 30. 7-ber und 16. 8-ber d. J. Zahlen 2246/ggg und 2275. 2297/ggg befindet sich das h. Landes Gubernium in dem

Falle, dem absolvirten Theologen der Przemysler gr. kath. Diözes Basil Hrab über das Einschreiten des dortigen gr. kath. Ordinariats den Tischtitel aus dem Religionsfonde zu verleihen.

Uiber diesen Hrab wurde schon während seines Aufenthaltes im Seminarium der Verdacht geschöpft, daß er nebst einigen anderen Zöglingen politisch bedenkliche Gesinnungen hege. — Hierauf beziehen sich die hierortigen Erläße an das Seminariums Rektorat vom 23. März, 26. April und 9. May 1837. Zahlen 38., 52 und 58.

Zwar wurden diese verdächtigen Zöglinge, und unter ihnen auch Basil Hrab in der Anhofnung ihrer Beßerung, im Seminarium beibehalten, und das Rektorat erhielt die Weisung, ihr sittliches und religiöses Betragen streng und unausgesetzt zu überwachen, und demselben wiederholt vor Augen zu stellen, daß Gründe vorhanden seyen, mit ihrem Betragen unzufrieden zu seyn, und daß sie die Beförderung zum Priesterstande nur unter der Bedingung hoffen können, wenn sie durch ihr Benehmen Beweise eines vollkommenen Berufes zu diesem Stande und zu den damit verbundenen Pflichten gegen den Staat liefern werden.

Die dem hohen k. k. Landes Praesidium zugekommenen Nachrichten, liefern sehr nachtheilige Daten über das Betragen des Basil Hrab in Jaworow Przemyśler-Kreises, wohin er sich nach vollendeten Studien begeben hat.

Um sich nun bei dem hohen Landes Praesidium über die Befähigung dieses Basil Hrab zum geistlichen Stande äußern zu können, wird das Seminariums Rektorat aufgefordert, mit thunlichter Beschleunigung einen wohlüberdachten und erschöpfenden Bericht anher zu erstatten, was über die Gesinnungen des Basil Hrab, so lange er sich im Seminarium aufhielt, vom Rektorat wahrgenommen wurde, und ob sein sittliches und religioses Betragen dem geistlichen Berufe immer entsprechend war.

Lemberg den 22-ten October 1838.

Michael Lewicki
Metropolit.

На четвертій сторонї дописка Ректорату: Eing. 22. Oktob. 838. № 480., а понизше адреса: Vom Lemberger g. k. Metropolitan-Ordinariate. № 36. An das Rektorat des griech. kath. General-Seminariums. Exoffo. hier.

Ч. 161.

Консисторія взиває дня 1. XI. 1838 р., щоби питомці училися руської мови і церковного співу.

№ 3739.

Cum ex consignatione de profectu in lectione linguae ruthenicae et cantu ecclesiastico, medio relationis dto 24. 8-bris a. c. № 482. exhibita prodeat, quod plurimi Candidati ad Seminarium pro anno scholastico 838. suscepti, e lectione linguae ruthenicae et ex cantu ecclesiastico calculo secundae classis aut 0 notati sint, idcirco disponitur V. Rectoratui, ut hos ad addiscendam linguam ruthenam et cantum ecclesiasticum stringat, et de progressu eorum per decursum anni in studio linguae ruthenicae et in cantu ecclesiastico facto, seorsivam relationem horsum exhibeat.

Leopoli die 1. 9-bris 838.

Barwiński
Grlis Vic.

Publicatum omnibus Alumnis die 13-a Dec. 838 per

Witoszyński
V. R.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 17. Nov. 838. № 523., а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 3739. V. Rectoratui Seminarii generalis r. g. c. Leopol. Exoffo. hic loci.

Ч. 162.

Письма Ректорату дух. Семинариї в справі питомців Ант. Ніжанковського і Теодора Буярського, пис. дня 3. XI. 1838 р.

№ 465. eing. 15. October 838.

Das Metrop. Ordinariat eröffnet unter 15. Oktober d. J. Z. 28., daß bei dem Hörer der Theologie Anton Nizankowski einige auf politische Umtriebe Bezughabenden Schriften im Monat Juny betreten wurden, welche den Verdacht einer Hinneigung desselben zu einem solchen politischen Schwindel erregten — demnach sowohl er als auch Theodor Bujarski eindringlichst gewarnt werden sollen. Das Metropolitan-Ordinariat ertheilt den Auftrag in Überlegung zu nehmen, ob es nicht gerathener wäre, sie beide vom dem geistlichen Stande schon jetzt auszuschließen.

Laut beigeschloßenem Erhebungsprotokolle gesteht Nizankowski, daß 3 ihm vorgezeigte nähmlich: 1) das Buch Blumauers Aeneide, 2) die drey polnischen Konstitutionen vom Jahre 792,

807 und 815 (dem Roman Sołtyk, welcher auf Entthronung des Kaisers Alex. den Antrag stellte, gewidmet) und das patriotische Gebeth ihm angehören; daß er die ersteren zwei von seinem Vormund Fastykowski geerbt, das dritte eigenhändig abgeschrieben habe, er weiß sich aber nicht zu erinern, ob das Exemplar gedruckt war oder nicht, und von wem er es erhalten hatte — daß er von denselben keinen Gebrauch machte, daß sie in seinem Kofer lagen, wo sie auch gefunden wurden — das Gebeth will er für seine Schwester geschrieben haben. So erklärte er sich zu dem am 20. August 838 aufgenommenen Protokolle in Przemyślany. — Die Erhebung wurde zu Krosienko am 25. Aug. 838 fortgesetzt. — und § 3. erklärt der nochmals und eindringlich befragte Niżankowski, daß er das Gebeth vom Bujarski erhalten und für ihn abgeschrieben habe — auf [2] den Widerspruch mit seiner früheren Aussage aufmerksam gemacht, antwortet er § 4, daß er dieß gethan habe um dem Bujarski nicht zu schaden, da seine Schwester von diesem Gebete und überhaupt derley Sachen gar nicht weiß. Auf die Frage, wie dieses Gebet bei ihm gerade betreten seyn konnte, da es für den Bujarski abgeschrieben war, äußert er, daß es durch Versehen unter seine Papiere gekommen, und nicht im Koffer, sondern unter Kopfkissen gelegen war. Nochmals gefragt, ob das Original gedruckt, oder geschrieben war, beharrt er darauf, daß er es nicht wisse, daß er aber genau Wort für Wort abgeschrieben habe.

Am 20. Sept. d. J. wurde der Theolog Bujarski einvernommen, gesteth § 4. daß er das Gebeth von Nowicki erhalten, und dem Niżankowski zum Abschreiben gegeben habe, § 7. daß dieses Gebeth gedruckt war — § 8. dieses gedruckte Exemplar dem Nowicki abgegeben wurde.

Der am 25. Sept. 838 einvernommene Orgelspieler Aloys Nowicki gesteht § 3. daß er dem Bujarski ein gedrucktes polnisches Gebeth zum Abschreiben gegeben habe, welches er von einem Fräulein, die man Eleonore nannte, deren Familiennamen ihm unbekannt ist, erhalten haben soll, der es ziemlich lange behalten, so daß Fräulein von welchem dieses Gebeth erhalten war, einigemahl um Rückstellung desselben angehalten hatte. Nach der Rückstellung will es Nowicki gelesen, und gleich verbrannt haben, weil er sah, daß es auf polnische Revolution Bezug hatte. Wo das Fräulein, von welchem diese Schrift herkommen soll, wohne, weiß Nowicki nicht, weil er sie seit einem Jahre nicht mehr besucht hat.

Hochwürdigstes Metropol. Ordinariat!

Mit Erlaß Eines Hochwürdigsten Metropolitan Ordinariats vom 15-ten Oktober d. J. Zahl 28, wurde dem Seminar Rektorate aufgetragen in Überlegung zu nehmen, ob es nicht gerathen wäre den Lemberger Erzdiözesan Anton Nižankowski, dermahl Seminarszögling und Hörer der Theologie [3] im dritten Jahrgange, und den mit Aufnahms-Certificate versehen Zuhörer der Theologie im vierten Jahrgande Przemysler Diözesan Theodor Bujarski, auf welche der Verdacht einer Hinneigung zu politischen Umtrieben, welcher durch die beim Nižankowski betretetenen Schriften veranlasst wurde, durch die zu Protokoll gegebene Erklärungen nicht gehoben, sondern noch verstärkt wurde, dieß erhellet aus den unbestimmten, schwankenden, sich widersprechenden Aussagen über den Bezug und Zweck des abgeschriebenen patriotischen Gebethes, von welchem Nižankowski einmahl behauptet, daß er nichts wisse, wer es in seine Wohnung gebracht, und das andere Mahl sagt, daß er es vom Bujarski erhalten habe; dasselbe soll im Koffer und nach späterer Aussage unter den Kopfkissen gewesen seyn — er will es für seine Schwester und dann für den Bujarski abgeschrieben haben; er weiß sich genau zu erinnern, daß er dieses Gebeth in seinem Wohnzimmer und Wort für Wort abgeschrieben habe, aber er weiß es nicht, ob das Original gedruckt, oder geschrieben war.

Bujarski Theodor gestehet, daß er dieses Gebet dem Nižankowski zum Abschreiben gegeben, daß das Original gedruckt war, welches er dem Nowicki, von dem er es erhalten hatte, auch zurückgegeben hat. Warum er die Abschrift vom Nižankowski nicht abgefordert hat und sie sammt dem Original abzugeben, darüber hat er sich nicht erklärt.

[4] Nowicki erklärt, daß er das erwähnte Gebeth von einem Fräulein erhalten, es dem Bujarski zum Abschreiben gegeben, und von ihm erst nach mehrmahls wiederholten Ersuchen zurückerhalten habe, dann. um die weitere Verfolgung der Spur zu unterbrechen, behauptet er, daß er das zurückgestellte Original verbrannt habe, und auch nicht wisse, wo das obbemeldete Fräulein wohne, in dem er es seit einem Jahre nicht mehr besuchte, da doch nach dem Datum und dem Geständnisse des Nižankowski dieses Gebeth am 4. Jänner, also vór einem halben Jahr geschrieben war.

Im ganzen haben die zu Protokoll gegebenen Erklärungen den veranlaßten Verdacht nicht gehoben und ihre Beschaffenheit

läßt einen Mangel an Redlichkeit und Aufrichtigkeit wahrnemen, die man von Kandidaten des geistlichen Standes zu fordern und zu erwarten berechtigt ist.

Was die fernere Behandlung der oft genannten Theologen Bujarski Theodor und Niżankowski Anton anbelangt, so geht der Auftrag der k. k. Polizey-Direktion dahin, daß sie unter Aufsicht gestellt und dem betreffenden Ordinariate nahmhaft gemacht werden, auch das h. Landes-Präsidium geht über das Geschehene hinaus und will sie bloß für die Zukunft eindringlichst gewarnt werden.

Die Stellung unter Aufsicht, wenn diese dem Rektorate anvertraut werden sollte, würde in Hinsicht des Bujarski unausführbar seyn, da dieser als Externist nur selten im Seminargebäude erscheint und in einigen Monaten die Studien ganz beendigen wird; aber auch in Hinsicht des Seminarzöglings Niżankowski dürfte eine solche Maßregel kein [5] entscheidendes Resultat herbeyführen, indem derselbe eingeschüchtert in seiner Handlungsweise vorsichtiger werden und alles vermeiden würde, was ihn verdächtig machen könnte, und sodann falls in der Folge ihre bedenklichen Gesinnungen an den Tag kämen, der unverschuldete Vorwurf das Rektorat treffen würde, daß es an Wachsamkeit und Einsicht oder gar an guten Willen ermangeln ließ. Eine eindringliche Warnung scheint auch nicht hinreichend zu seyn, da die bekannte Strenge, mit welcher für ein ähnliches Vergehen im Schuljahre 837 fünf Zöglinge und zwar Mitschüler des Niżankowski behandelt, aus dem Seminarium entlassen, und von theologischen Studien ausgeschloßen werden, sie nicht abhalten konnte, sich mit solchen Ausgebürten des politischen Schwindels zu beschäftigen.

Das Sicherste wäre wohl, wenn beide beschuldigte Individuen schon jetzt von dem geistlichen Stande und den theologischen Studien ausgeschloßen werden möchten.

Allein, wenn man berücksichtiget, daß Bujarski nur noch einige Monathe hat, um die theologischen Studien zu vollenden, und Niżankowski die Prüfungen aus den theologischen mit Vorzugsklassen bestanden und sich jetzt schon im dritten Jahrgange der Theologie befindet; daß ihnen keine politischen Umtriebe, auch nicht eine Hinneigung zu denselben, sondern bloß der Verdacht einer Hinneigung zur Last gelegt wird [6] und das Landespräsidium sie bloß für die Zukunft gewarnt wissen will, so dürfte eine solche Ausschließung zu hart erscheinen.

Anderseits ist aber einleuchtend, daß wenn sie wirklich bedenkliche Gesinnungen hegen, oder auch wenn ein Verdacht auf ihnen lastet; sie weder zur Priesterweihe zugelassen, noch mit Beruhigung in der Seelsorge angestellt werden könnten, und es somit besser wäre, sie von dem Priesterverbande fern zu halten, als sie jetzt zu belassen, und dann mit einem desto grösseren Aufsehen von ihren etwaigen Seelsorgestationen entfernen zu müßen.

Um nun eine festere Grundlage zur Behandlung der erwähnten Individuen zu gewinnen, und sowohl die schädliche Milde, als auch die ungerechte Strenge zu vermeiden, wäre das Seminar-Rectorat der Meinung, daß das hohe Landes Praesidium ersucht werden möchte, weitere Erkundigungen über das Betragen derselben veranstalten zu lassen, und falls noch andere Thatsachen sich herausstellen wurden, welche ihre Gesinnungen gefährlich oder verdächtig machen, sie schon jetzt von dem geistlichen Stande und den theologischen Studien ausgeschlossen werden; wenn aber sonst gar nichts ihnen zu Last fallen sollte, sie bloß für das geschehene einen Verweis, für die Zukunft eine eindringliche Warnung erhalten, und somit die ganze Sache als abgethan betrachtet werden möchte.

Lemberg, den 3. Novemb. 838.

An Ein Hochwürdigstes Metropol. Ordinariat!
g. k. Seminar Rektorat
äußert sich hinsichtlich der politischer Umtriebe verdächtig gewordenen Nižankowski Anton und Bujarski Theodor.
Zur Ordinar. Z. 28.

Ч. 163.

Протокол засїданя Ректорату, відбутого дня 25. XI. 1838 р.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii grlis r. g. c. die 25. 9-bris a. c. praesentibus Reverendissimo Rectore, Vicerectore, Patre Spirituali, Studiorum Praefectis Slimakowski, Ilnicki et Malinowski — celebratae.

Reverendissimus Rector commemorat, Excellentissimum Illustrissimum ac Reverendissimum Ordinarium juxta praelectum mandatum, in fundamento Excelsi C. R. Regnorum Praesidii Intimationis, requirere opinionem Rectoratus Seminarii num Alumni Sio-

kało Basilius, Szuchewicz Josephus et Strzelbicki Theodorus, qui sua principia politica suspecta reddiderunt posthac, talem in sua cogitandi sentiendique ratione emendationem et moralitatem praese tulerint, ut [2] titulo mensae digni reputari possint. Quum Alumni Szuchewicz Josephus et Siokało Basilius, juxta Libros praenotationum emendationem quae desiderabatur, exhibuerunt, et eandem Oratione de officiis erga sacratissimam C. R. Majestatem Ferdinandum I. commendarunt, Rectoratus opinione digni habentur, ut titulum mensae obtinere possint.

Jam vero Strzelbicki Theodorus in tabella Individuali cum vix prima ex moribus ob fervidam indolem et proclivitatem ad vagandum notatus et admonitiones quoad emendandam suam comportationem [3] aut non recipiens, aut eandem negligens, judicio Rectoratus nequaquam commendatur, ut tituli mensae particeps fiat, sed tota res decisioni Excellentissimi ac Reverendissimi Ordinarii relicta substernitur.

Commemorat Rmus Rector, in nonnulis dormitori(i)s, quosdam res alumnorum furto ablatas esse, ideo consentaneum foret, ut claves dormitorium, postquam haec ocopata et ventilata fuerint, per famulos tradantur janitori aditusque ad eadem alumnis solummodo cum respectivo censore permittatur.

Promulgetur Alumnis pro effectuatione.

[4] Commemorat Rmus Rector, ut Superiores Seminarii instent, quatenus alumni injunctam jam sibi consignationem scriptorum et Librorum qui non sunt scholastici, quantocyus exhibeant. Inserviat notitiae. His terminatur Protocollon sesstonis tenente id Studior. Praefecto Malinowski.

Leopoli die 25. 9-bris 838.

Jachimowicz
Sem. Rector.
Ilnicki.

Ч. 164.

Відповідь Ректорату дух. Семинариї в справі допущеня питомцїв Ант. Нїжанковського і Теод. Буярського до студий на иньших факультетах, пис. дня 3. XII. 1838 р.

№ 535.

Amtserinnerung.

Zufolge des Konsistorial Auftrages vom 15. Novemb. d. J. Z. 3983 hat das Rektorat sich zu äußern, ob die von theologischen

Studien ausgeschloßenenen Anton Niżankowski und Theodor Bujarski zu anderen Studienzweigen zugelassen werden dürfen.

Hochwürdiges Metrop. Konsistorium!

Im Grunde des herabgelangten Auftrags vom 15. November d. J. Zahl 3983. ist der Seminar-Zögling und Hörer der Theologie im dritten Jahrgange Anton Niżankowski nach Zurückstellung aller zum Gebrauche erhaltenen Aerarial-Sachen, am 24-ten November d. J. aus dem Seminarium entlassen, und sowohl ihm, als auch dem mit Aufnahms-Certificat versehenen Przemysler Diözesan und Hörer der Theologie im vierten Jahrgange Theodor Bujarski bedeutet: daß sie von den theologischen Studien ausgeschloßen sind, und man unter Einem das theologische Studium-Direktorat angehn, damit sie in den Katalogen der betreffenden Hr. Professoren gelöscht werden.

In Betreff der weiteren mit obbezogener Verordnung ertheilten Weisung, sich zu äußern, ob die genannten Individuen zu anderen [2] Studienzweigen zuzulassen wären, glaubt das Rectorat bemerken zu müssen, daß

a) Niżankowski Anton, als er den ersten und zweiten Jahrgang der Theologie besuchte, dem lateinischen Ritus zugethan und mit dem Aufnahms-Certificate des Lemberger Konsistoriums des lat. Ritus versehen war, daß er im gegenwärtigen Jahre zum griechisch kath. Ritus übergetreten am 21. September d. J. in das Seminarium aufgenommen, und am 24. November aus demselben entlassen, mithin nur durch zwey Monathe unter der Aufsicht dieses Rektorats gewesen ist; daß man während dieser Zeit nichts ahndungswerthes an ihm wahrgenommen habe; daß aus seinen Studienzeugnißen ein vortreffliches Talent und ein ausdauernder Fleiß sich entnehmen lassen, und er somit zu den anderen Studien fähig und der Zulassung zu denselben würdig wäre; daß

b) Theodor Bujarski die theologischen Studien als Externist und zwar im Schuljahre 835 den ersten, 836 den zweiten, und 838 den dritten theologischen Jahrgang besucht, die Pflichten, die den Externisten obliegen, erfüllt habe und nur im letztgenannten Schuljahre 838 bei den Repetitionen und der kursorischen Exegese minder fleißig erschienen ist; daß er nur mittelmäßig begabt, und in Hinsicht seines sittlichen [3] Betragens nichts hervorgekommen ist, was seine Zulassung zu den anderen Studienzweigen fördern könnte.

Da jedoch beide genannten Individuen, von den theologischen Studien deßwegen ausgeschloßen wurden, weil sie sich mit der Abschrift eines revoluzionären Aufsatzes befaßten, so ist das Rektorat des Erachtens, daß die Entscheidung, ob und in wie fern sie zu den anderen Studienzweigen zugelassen werden dürfen, dem Ermessen der hohen Landesstelle anheimgestellt werden müsse.

Lemberg am 3-ten Dezember 838.

Акт пис. на 3 стор. по половинї аркуша. На третїй сторонї в першій половинї аркуша маємо адресу:

An
Ein Hochwürdiges Metropolitan
Konsistorium
Rektorat des gr. k. Seminar

äußert sich über das Betragen der ausgeschloßenen Theologen Anton Niżankowski und Theodor Bujarski und ihre Aufnahme zu den anderen Studienzweigen.

Zur Kons. Zahl 3983 ex 838.

На першій половинї 1 сторони акту є дописка:

mundavit die 3-a 10-br. 838.

Lewicki.

Ч. 165.

Консисторія повідомляє дня 10. XII. 1838 р. Ректорат про мниму провину чотирох питомців-екстернїстів.

№ 4472.

Die Lemberger k. k. Polizey Direktion hat unterm 5-n empf. am 10. Dezember l. J. Zahl 13.068 diesem Konsistorium eröffnet, daß die Externisten des g. k. Seminariums: Michael Winnicki, Jaremkiewicz, Maxymowicz, Joseph Lewicki und Roszkiewicz in Schankhäusern und namentlich auf der Chorąszczyzna halbe Nächte bei Spiel und Trinken zubringen.

In Folge dieser Eröffnung wird das Seminariums Rektorat angewiesen, die vorbenannten Kandidaten alsogleich in das Seminarium einzuberuffen, dieselben über ihr oberwähntes Benehmen, so wie auch über ihren Wohnungsort protokollarisch einzuvernehmen, dann dieses Protokoll, sammt der Äußerung, ob diese Kandidaten die Kollegien als auch die ihnen im Seminarium obliegenden Uibungen gehörig besuchen, anher vorzulegen, und anzuzeigen, aus welcher Diözese diese Kandidaten sind, und welches

Jahr der Theologie dieselben frequentiren. Zugleich wird das Rektorat angewiesen, allen diesen Kandidaten die ihnen zur Frequentirung der Studien ertheilten Zertifikate allsogleich abzunehmen, und solche bis zur weiteren hierortigen Weisung in den Seminariums Akten aufzubewahren.

Lemberg, den 10. Dezemb. 838.

Barwiński
Grl Vkr.

На другій стороні дописка Ректорату: Eing. 11. Dezember 838. № 546., а понизше адреса: Vom g. k. Metropol. Konsistorium № 4472. An das Rektorat des g. k. General Seminariums. hier. Exoffo.

II.

Дирекция полїциї відкликує своє донесенє про чотирох питомцїв екстернїстів (20. XII. 1838 р.)

№ 13367, 13368, 13382 und 13369.

Kaiserliche königliche
Polizei Direktion der Hauptstadt
Lemberg
Note

Die, Einem Hochwürdigen gri(e)chisch-katholischen Ordinariate unterm 5-ten Dezember l. J. Z. 13068 gemachte Eröffnung in Betreff der Externisten des gr. katholischen Seminariums, Michael Winnicki, Jaremkiewicz, Maximowicz, Joseph Lewicki und Roszkiewicz, welche die Ausschließung derselben von den theologischen Studien zu Folge haben dürfte, wurde durch eine Anzeige veranlaßt, von deren Irrthümlichkeit ich mir durch spätere untrügliche Erhebungen die Uiberzeugung verschafft habe.

Dieselben haben das Resultat herbeigeführt, daß jene Nachtschwärmer größtentheils Hörer der Chyrurgie gewesen sind, gegen welche bereits das Nöthige eingeleitet wurde, und mich in die Lage versetzt, die genannten Theologen von den ihnen zur Schuld gelegten Vergehungen freisprechen zu können. Indem ich gegenwärtig denselben rücksichtlich ihrer Haltung ein günstiges Zeugniß zu ertheilen im Stande bin, stelle ich zugleich an Ein Hochwürdiges gr. kath. Ordinariat das Ersuchen, damit es von den, gegen dieselben eingeleiteten Schritten zu ihrer Ausschließung sein Abkommen finden möge.

Lemberg am 20. Dezember 838.

Sacher-Masoch.

An
Ein Hochwürdiges gr. kath. Ordinariat
hier.

На четвертій стороні в горі дописка Консисториї: praes. 23. XII. 838. № 4733/1435., а понизше адреса:

Lemberger k. k. Polizei-Direktion
N-ro 13367, 13368, 13382 und 13369.
An Ein Hochwürdiges griechisch-katholisches
Ordinariat
ämtlich. hier.

Ч. 166.

Консисторія видалює дня 20. XII. 1838 р. на поручене ґубернії пит. Філемона Мінчакевича і перестерігає перед ним иньших питомців.

№ 4582.

Die hohe k. k. Landestelle hat unterm 13. Novemb. l. J. Zahl: 79492 diesem Konsistorium folgendes eröffnet:

Der Theologe Philemon Minczakiewicz aus Galizien Bereżnica wyżna Sanoker Kreises gebürtig, derzeit 24. Jahre alt, gr. kath. Religion, welcher im Laufe des Schuljahres 836/7 die Kollegien des 3-ten Jahrganges der Theologie als Externist des g. k. Seminars besuchte, wurde wegen seiner Theilnahme an politischen Umtrieben von sämmtlichen Studien ausgeschloßen, und diese Ausschließung unter Einem auch sämmtlichen Studienanstalten der Monarchie bekannt gegeben.

Hievon wird das Seminariums-Rektorat mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt, diesen h. Erlaß sämmtlichen Zöglingen mit der Warnung bekannt zu machen, daß sie mit dem obbenannten Minczakiewicz keinen Umgang pflegen sollen.

Uibrigens wird das Rektorat die nöthige Verfügung treffen, daß dem Minczakiewicz der Zutritt zu dem Seminarium gänzlich verwehrt werde.

Lemberg den 20. Dezemb. 838.

Barwiński
Grl. Vkr.

Promulg(av)it omnibus Alumnis.
Die 27-a Decemb. 1838.

per Witoszyński
V. R.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: Eing. 26-en Dezemb. 838. № 572., а понизше адреса: Vom g. k. Metropol. Konsistorium № 4582. An das Rektorat des g. k. Gral Seminarium hier. Exoffo.

Рік 1839.

Ч. 167.

Еп. Ів. Снїгурський заборонює дня 11. I. 1839 р. питомцям перед укінченем студий заручувати ся, або женити ся.

№ 30.

E(x)perientia teste, consveverunt nonnuli Candidati status sacerdotalis connubia intempestive ante absolutum cursum studiorum theologicorum inire. Cum abusus hic disciplinae seminaristicae contrarius sit, incontinentiam ejusmodi Candidatorum ostendat, et multos, scandalosos etiam processus post se non raro trahat, — proinde committimus Venerabili Rectoratui, ut Candidatis Status sacerdotalis Dioecesis nostrae altum Guberniale decretum dto 3-a Maij 799. nuptias Candidatorum Status Sacerdotalis prohibent in memoriam revocet, eo addito, quod omnis, qui ante absolutum cursum theologicum Sponsalia aut Matrimonium, sive ille fuerit Alumnus Seminarij, sive Stipendista, sive denique Externista, inire praesumserit, in perpetuum a statu sacerdotali amovebitur.

Premisliae die 11-a Januarij 839.

Joannes Eppus.

Universis Candidatis promulgavit die 21. Febr. 839.

Jachimowicz.

Polański.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 21. Januarii 839. № 30., а понизше адреса: a Consistorio g. c. Premisliensi. № 30. Venerabili Rectoratui Seminarii gnrlis rit. gr. cath. consignand. in stricte offsis. Leopoli.

Ч. 168.

Ректорат пересилає дня 23. I. 1839 р. промови пит. Юлїяна Левинського та Івана Волїнського про обовязки супроти Монарха.

№ 34.

Illustriss. ac Rmum Metr. Consist.

Orationes de Officiis erga Augustissimum Imperantem observandis ab Auditoribus Theologiae anni IV-ti et Alumnis Seminarii

Dioecesano Premisliensi Juliano Lewiński et Archidioecesano Joanne Woliński habitae Illustrissimo ac Rmo Consistorio in adnexo ¹/. ²/. substernuntur.

Leopoli die 23. Januarii 839.

Consistorium
Rectoratus Seminarii grlis

substernit duas orationes ab Alumnis Lewiński et Woliński pe officiis erga Imperantem servandis habitas.

Mundavit die 23-a Januarii 839.

Lewicki.

Ч. 169.

Митр. Мих Левицький велить дня 24. I. 1839 р пригадати питомцям, що їм не вільно женити ся.

№ 213.

Ad relationem dto 22. X-bris 838 № 560. significatur V. Rectoratui, quod ad excelsum C. R. Gubernium intercessio sub eodem fiat, ut alumni Onuphrius Kostecki, Antonius Iżowski et Alexander Gizowski, qui contra altum decretum Guberniale dto 3. Maji 799. № 6688. uxores necdum terminatis studiis theologicis duxerunt, in Seminario retineantur, quodve Officia decanalia hujatis Archidioecesis, praeter publicatam ordinationem dto 24. X-bris 838 № 3268 porro invientur, ut in testimoniis de moralitate et idoneitate competentium ad statum ecclesiasticum, semper juxta scientiam et conscientiam exprimant, utrum aspirans coelebs, vel vero uxoratus sit; ne vero in posterum quispiam candidatorum status ecclesiastici occasionem nanciscatur, initum per se matrimonium ignorantia legis excusandi, committitur V. Rectoratui, ut Gubernialem ordinationem connubia candidatorum status ecclesiastici vetantem, universis candidatis status ecclesiastici alumnis et externistis quolibet anno ante discessum eorum pro feriis consueto modo in memoriam revocet.

Leopoli die 24. Januarii 839.

Michael Metropolita.

Promulgatum die 21. Febr. 839.

Jachimowicz.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 5. Februarii 839. № 53., а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 213. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopoliensis. Exoffo. hic loci.

Ч. 170.

Письмо митр. Мих.- Левицького з дня 25 I. 1839 р. враз з „Intimat-ією“, яку Ректорат дух. сем. у Львові мав відчитати питомцям з нагоди увязнень руських священиків конспіраторів, зраджених о. Дезидерієм Гречанським.

№ 4.

Exemplar Intimationis sub hodierno per Officia decanalia ad universos animarum curatores expeditae, communicatur in adnexo V. Rectoratui, ut hac occasione etiam Candidatis status ecclesiastici tam in Seminario quam extra Seminarium existentibus ob oculos ponat, quantopere ipsi quoque bonam famam Cleri totius, cuius classem iuniorem constituunt, cordi habere, adeoque Officia subditalis fidei et subjectionis erga Summum Imperantem et constitutas ab Eo potestates nunc jam mente resolvere et observare debeant, ut dein curae animarum applicati eadem officia tanto uberiori cum successu et ipsimet adimplere et populo parochiali inculcare, atque ita se tanquam strenuos Cleri senioris imitatores exhibere valeant.

Leopoli die 25. Januar. 839.

Michael Metropolita.

promulgavit die 21. Febr. 839.

Jachimowicz.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 1. Februarii 839. Nr. 47. В низу адреса:

Ab Ordinariatu Metrop..... r. g. Leopol.
№ 4.
V. Rectoratui Seminarii
Grlis r. g. Leopol.
hic loci.
Exoffo.

В середину акту вложена згадана „Intimatio“, літографована, яка звучить:

№ 4. №. 3. 389.

Quantum moeroris ob vesanum nonnulorum e Clero Archidioecesano cum hominibus seditiosis occulte initum nexum antea expertus eram; tantum solatii deinde attulerunt mihi ex decanatibus declarationes Curatorum, apud quos damnabilis ille et vocationi ecclesiasticae undequaque repugnans seditiosorum nexus justam omnino excitavit indignationem, quive laudabili zelo vindicandi bonam totius Cleri Archidioecesani famam excitati, se tot

tantaque ab Augustissimis Imperatoribus Austriae Ritui Graeco-catholico praestita beneficia semper memoria tenere, exemploque Maiorum suorum intemeratam subditalem fidem erga SS. CR. Majestatem et promptam constitutis Altioribus Potestatibus obedientiam non tantum sua ex parte sacro-sancte servare, sed etiam ubivis populis parochialibus sedulo inculcare velle manifestarunt.

Pergratum mihi fuit, has viris ecclesiasticis dignas declarationes Serenissimo Archiduci et Regnorum Galiciae Generali Gubernatori die 14-a m. c. substernere, atque amoenitatis, quam ex gratiosissimo Suae Regiae Celsitudinis Rescripto dto 15-a Januarii a. c. N-ro 88/ggg ipsemet accepi, omnes Curatos Archidioecesanos participes reddere, unaque subditali eorum erga SS. CR. Majestatem propensioni novum stimulum addere cupiens, toti Clero hisce notum facio, quod Serenissimus Archidux praememoratas declarationes et manifestata perinde, atque alias jam in plerisque circumstantiis probata numerosi cleri Archidioecesani erga Supremum Imperantem subditalia Officia gratiosissime laudare dignatus sit, et SS. Caes. Reg. Majestati faventer commendare statuerit.

Sub tanto Serenissimi Principis Regii praesidio nonne universus Clerus tute sperabit fore, ut etiam Supremam Augustissimi Imperatoris complacentiam experiatur? Quo magis autem Clerus hic et clementia Ipsiusmet SS. CR. Majestatis dignus evadere valeat, hortor et obsecro universos animarum curatores, ut bonis [2] suis propositis firmiter insistant, adeoque spirituali suae vocationi omnem operam conscientiose impendant, et quemadmodum in suis declarationibus laudabiliter testati sunt, subditalem erga SS. CR. Majestatem amorem et subjectionem non tantum ipsimet jugiter servent, sed etiam ubivis populis parochialibus inculcare nunquam desinant.

Officium decanale praesentia condecanalibus suis irremore communicabit.

Leopoli die 25-a Januarii 839.

На четвертій стороні адреса:

Ab Ordinariatu Metropol. r. g. c.
Leopoliensi.
N-ro 4.
Ad Officium decanale r. g. c.
in

Exoffo. In stricte officiosis.

Ч. 171.

Ректорат пересилає дня 29. III 1839 р промову про обовязки супротив Монарха, виголошену дня 2. II. пит. Львом Ясеницьким.

№ 106.

Rectoratus substernit Orationem ab Alumno Jasienicki Leone die 2. Febr. a. c. habitam.

Illustrissimum ac Rmum Metrop. Cons.

Oratio de Officiis erga Augustissimum Imperantem servandis coram universis status sacerdotalis Candidatis die 2-a Februarii in museo congregatis, ab Alumno Auditore Theologiae anni IV. Dioecesano Premisliensi, Leone Jasienicki habita, et nunc primum Rectoratui exhibita Illustrissimo ac Reverendissimo Consistorio in adnexo ·/. substernitur.

Leopoli die 29. Martii 839.

Consistorium

Rectoratus Seminarii gr. is

substernit Orationem de Officiis erga Augustissimum Imperatorem servandis ab Alumno Jasienicki Leone elucubratam.

Ч. 172.

Консисторія повідомляє дня 27 IV. 1839 р. Ректорат про видалене пит Андрія Мазуркевича.

№ 1361.

Die hohe k. k. Landesstelle hat unterm 18. März l. J. Zahl 15960 anher folgendes eröffnet:

Die Anzeige vom 26-n Februar l. J. Zahl 707. daß das Metrop. Consistorium den durch die Entlaßung des Seminariumszöglings, Andreas Mazurkiewicz im g. k. Seminarium erledigten Stiftungs-Platz dem Kandidaten des geistlichen Standes und Hörer des zweiten Jahres der Philosophie, Joseph Wieliczkowski verliehen habe, wird zur Wissenschaft genommen, und das für derselben mit dem hierortigen Erlaße vom 29. Oktober 838 Z. 73559 angewiesene Stipendium jährlich 80 fr. K. M. mit inclus. 19. Februar l. J. eingestellt.

Hievon wird das Seminariums Rektorat bezüglich auf den Bericht vom 23-en Februar l. J. Zahl 74 mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, das hier $^{1}/_{9}$ angeschloßene Bittgesuch dieses

Kandidaten, sammt den nöthigen Zeugnißen in den Seminariums-Akten aufzubewahren.

Lemberg den 27. April 839.

Barwiński
Grl. Vkr.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: Eing. 6-ten März 839. № 154., а понизше адреса: Vom. g. k. Metropol. Konsistorium. № 1361. An das Rektorat des g. k. General Seminariums hier. Exoffo.

Ч. 173.

Ректорат пересилає дня 30. V. 1839 р. промови про обовязки супротив Монарха, виголошені дня 19. IV. 1839 р. пит. Фр. Бальком і Яковом Шведзїцьким.

№ 108.

Illustrissimum ac Rmum Metrop. Cons.

Duae Orationis die 19. Aprilis a. c. utpote Natali SS-ae Majestatis feliciter regnantis Imperatoris Ferdinandi I ab Archidioecesanis Alumnis Seminarii Francisco Balko, et Jacobo Szwedzicki ad universos status sacerdotalis Candidatos habitae Illmo ac Rmo Consistorio in adnexo ¹/. ²/. substernuntur.

Leopoli die 30. Maji 839.

Adnotatio:

Solennitatem praesentia sua decorarunt:
Excell. Dnus Praes. Gub. LB. Krieg.
„ „ Metropolita.
Illustrissimi Consil. Aulici Ellmayer et Krauss.
„ „ Gub. Bobowski et Strański.
Rm. Canon. et Prof. Lewicki et Krynicki.
Cl. D. Prof. Zagorski Amtmann et Michalewicz.
Dr. Medicinae Wolf et Gerbel.

Jachimowicz.

mundavit 30/5 839.

Lewicki.

Consistorium
Rectoratus Seminarii grlis.

Substernit duas orationes die Natali SS-ae Majestatis ab Alumnis Balko Francisco et Szwedzicki Jacobo habitas.

Ч. 174.

Ректорат пересилає дня 12. VII. 1839 р. промови про обовязки супротив Монарха, виголошені питомцями, Ант. Федоровичем, Алекс. Добрянським і Ант. Величковським.

№ 209.

Illustrissimum ac Rmum Metrop. Cons.

Orationes de Officiis erga Augustissimum Imperatorem servandis, ab Alumnis Seminarii, et quidem Dioecesanis Premisliensibus Fedorowicz Antonio et Dobrzański Alexandro, tum Archidioecesano Wieliczkowski Antonio, ad aniversos status sacerdotalis Candidatos habitae Illust. ac Rever. Consistorio in adnexo sub 1/. 2/. 3/. substernuntur.

Leopoli die 12. Julij 839.

mundavit 12/7 839.

Lewicki.

Consistorium.

Rectoratus Seminarii substernit tres orationes de Officiis erga Augustissimum Imperantem servandis habitas.

Ч. 175.

Акти в справі найдених у пит. Тита Весоловського „революцийних письм“.

I.

Ректорат до Ординаріяту дня 15. XI. 1839 р.

№ 408.

Hochwürdigstes Metrop. Ordinariat!

In der Beilage werden die am 14. Nov. l. J. Abends, im Bette des Seminarzöglings und Hörers der Theologie im zweiten Jahrgange Titus Wesolowski vorgefundenen revolutionären Schriften — und zwar, drey Hefte in polnischer Sprache geschriebener Briefe; ein Entwurf zur Beschreibung der Erstürmung Warszaus, und ein kleines, vom ehemahligen pohlnischen Krieger und Deputirten Alexander Jelowicki, über die Gesellschaft der wechselseitigen Hülfe verfasstes, und zu Paris im Jahre 833 gedrucktes Büchlein — Einem Hochwürdigsten Metrop. Ordinariate zur weiteren Verhandlung, mit der ehrenbietigen Bemerkung vorgelegt, dass der voherwähnte Seminarzögling diese Schriften im Universitätssale, während der am 14-ten dieses Monats abgehaltenen öffentlichen Disputation des H. Vice-Rectors des hierortigen Seminariums Johann von Ilnicki, gefunden haben will, und zur Bestätti-

gung seiner Aussage auf das Zeugniss der Seminarzöglinge Joseph Giliczyński und Anton Czaykowski, sich berufen habe, welche aber nur so viel auszusagen vermochten, dass er wirklich im Universitätsale eine Schrift vom Boden aufgehoben habe, derer Umfang und Beschaffenheit ihnen unbekannt sey.

Bei dem oberwähnten Seminarzöglinge wurden schon im verflossenen Schuljahre [2] während einer vorgenommenen Dursuchung, nebst mehreren anderen auch die mitfolgenden $^{2}/_{4}$ Familienbriefe betreten, in denen sein Vater sich veranlasst fand, über sein Betragen eine bittere Klage zu führen. Dieser Umstand war sogleich Einem Hochw. Metrop. Ordinariate angezeigt, und das Rektorat wurde b. m. angewiesen den besagten Zögling desto schärfer zu beobachten; derselbe wurde vorgefordert, das gesetzwidrige Benehmen gegen seine Aeltere ihm vorgehalten, und zugleich bedeutet, dass die Vorwürfe seines Vaters, seinen Charakter in ein ungünstiges Licht stellen, und dass man dadurch veranlasst werde, eine unausgesetzte Aufmerksamkeit auf sein Benehmen zu richten.

Allein ungeachtet der eindringenden und oft wiederhohlten Ermahnungen hat der genannte Titus Wesełowski sowohl im verflossenen, als auch im gegenwärtigen Schuljahre, sich manigfaltige Übertrettungen der Disciplinarvorschriften zu schulden kommen lassen und noch neulich wurde bemerkt, dass er zur Zeit des Spazierganges von seiner Klasse sich trennte, und in Mantel eingehüllt der Krakauer Vorstadt zueilte, was ihm ebenfalls nachdrücklichst verhoben (sic) wurde.

Endlich hat er nunmehr durch Aufbewahrung der vorliegender aufrührerischen Schriften, politisch bedenkliche Gesinnungen geäussert, und dadurch den gegründeten Verdacht angeregt, dass auch das unter 12. März d. J. Zahl 85 vorgelegte Werk.: Börnes Briefe ihm angehört haben möge, da es auf dem vor seinem Wohnzimmer befindlichen Korridor vorgefunden war.

Aus den soeben angeführten Gründen glaubt das Rektorat sich dahin äussern zu müssen, dass der oftgenannte Titus Weselowski keinen Beruf zum geistlichen Stande habe, und er somit bald möglichst aus dem Seminarium zu entlassen wäre.

Lemberg den 15. Novemb. 839.

Акт писаний на 3 сторонах; на 1 ст. в горі дописка: Mundirt A. Juzyczyński. На 3 ст. в горі: An Ein Hochwürdigstes Metrop. Ordinariat. Rektorat des g. k. General Seminar unterlegt die beim Seminarzöglinge Titus Weselowski betretenen aufrührerischen Schriften.

II.

Консисторія видалює пит. Тита Весоловського з дух. Семинарії (16. XI. 1839 р).

№ 4118.

Da der Seminar Zögling der Theologie im zweiten Jahrgange Titus Wesołowski, zufolge des Rektoratsberichts vom 15. 9-ber l. J. Zahl 408 oftmahliger Uibertrettung der Disziplinar-Vorschriften schuldig befunden war, und den wiederhohlten Ermahnungen keine Folge geleistet hat; da er nebst dem durch Aufbewahrung der aufrührerischen Schriften politisch und religiös bedenkliche Gesinnungen geäussert hat; so hat man befunden, den besagten Zögling von dem geistlichen Stande und den theologischen Studien ganz auszuschliessen, und das Rektorat wird angewiesen, die demselben zum Gebrauch gegeben Aerarial Gegenstände zurückzunehmen, ihn zum Behufe der einzuleitenden Untersuchung, dem b. m. von S-r k. k. Hoheit dem durchlauchtigsten Herrn Erzherzoge und General Gouwerneur gegeben höchsten Befehle zufolge, dem sich meldenden Beamten der kk. Polizeidirektion auszuliefern, seine Ausschliessung dem theologischen Studiendirektorate anzuzeigen, und von dem Geschehenen anher zu berichten.

Lemberg den 16. 9-ber 1839.

Barwiński
General Vic.

Promulgatum omnibus alumnis et externistis cum congrua admonitione die 17. Novembris 839.

Jachimowicz
Sem. Rector.

III.

Ректорат повідомляє дня 19. XI. 1839 р. Консисторію і Директорат, що пит. Тита Весоловського видалено з Семинарії і увязнено.

№ 410 eing. 16. November 839.

Metrop. Kons. ertheilt den Auftrag den Seminar Zögling Titus Weselowski aus dem Seminarium zu entlassen und seine Ausschließung von den Studien dem theologischen Studien-Direktorate anzuzeigen.

Note.

Mit Erlass des Hochwürdigen gr. kath. Metropolitan Konsistorium vom 16. November d. J. Zahl 4118 wurde der Seminarzögling und Hörer der Theologie im zweiten Jahrgange Titus We-

selowski wegen religiös und politisch bedenklichen Gesinnungen aus dem Seminar entlassen und von dem geistlichen Stande und den theologischen Studien ausgeschlossen.

Indem man sich die Ehre giebt hievon Ein Wohllöbl. k. k Studiendirektorat in Kenntniss zu setzen, findet man sich veranlasst dienstfreundlichst zu ersuchen eine Verfügung treffen zu wollen, dass der besagte Seminarzögling aus dem Verzeichnisse der theologischen Zuhörer gelöscht werde.

Lemberg am 19. November 839.

Bericht.

Hochw. Metrop. Kons.

In Gemässheit des herabgelangten Auftrags vom 16. November d. J. Zahl 4118 ist der Seminarzögling Titus Weselowski am 16-ten November 839 Vormittags aus dem Seminarium entlassen, dem [2] Abgeordneten der k. k. Polizey-Direktion übergeben, und seine Ausschliessung von dem geistlichen Stande und den theologischen Studien dem theologischen Studiendirektorate angezeigt worden.

Auch hat man zufolge des obigen Auftrags vom erwähnten Zöglinge, die zum Gebrauche gegebenen Aerarial-Gegenstände abgefordert, welche er bis auf zwey Schnupftücher und den Hut, die ihm, da er keine eigenen hatte, belassen werden mussten, zurückgestellt hat. Da er sich dermahlen in Polizeyhaft befindet, so wird Ein Hochwürdiges Metrop. Kons. ersucht sich bei der hohen Landesstelle dahin verwenden zu wollen, womit die besagten Gegenstände entweder mittelst k. Polizeydirektion dem Seminar zurückgesetzt oder das Rektorat dieselben in Abschreibung zu bringen ermächtiget werden möchte.

In Betreff der vorschriftsmässigen Aeusserung, ob dieser entlassene Zögling zu anderen Studienzweigen zugelassen werden dürfe, findet das Seminarrektorat zu bemerken, dass

a) der oft genannte Titus Weselowski zu Strusow im Tarnopoler Kreise am 3. Jänner 817 geboren sey, wo sich sein Vater Johann Weselowski mit 9 unversorgten Kindern auch dermahlen befindet, und das Amt eines Wirschaftsbeamten bei der Strussower Herrschaft bekleidet.

b) Derselbe hat die Normal- und Gymnasialschulen zu Tarnopol mit Auszeichnung beendiget und ist in der letzten Humanitätsklasse im Jahre 835 zweiter Prämiant gewesen. Den ersten Jahrgang der Philosophie hat er ebenfalls an der philosophischen

[3] Lehranstalt zu Tarnopol im Jahre 836 besucht, und aus der Religionswissenschaft, Philosophie, Mathematik und leteinischen Philologie in beiden Semestern die Vorzugsklasse, aus der Naturgeschichte die erste Fortgangsklasse erhalten. Im Schuljahre 837 hat er die Studien ausgesetzt, und erst im Jahre 838 besuchte er den zweiten philos. Jahrgang an der Lemberger Universität, erhielt aus den Lehrgegenständen die erste Klasse, in der ordentlichen, und aus der Religionswissenschaft im zweiten Semester erst bei wiederhohlten Prüfung wird im Austritts-Zeugnisse im Besuche der Vorlesungen aus der Philosophie und Philologie mit minder fleissig und nachlässig bezeichnet. Den 26. Oktober 838 wurde er in das Seminarium aufgenommen hat den ersten Jahrgang der Theologie besucht, und aus der Kirchengeschichte, Archäologie und Einleitung in die Bücher des alten Bundes die Vorzugsklasse, aus der Exegetik des alten Bundes und der hebräischen Sprache die erste Fortgangsklasse erhalten.

c) In seinem Betragen hat der genannte Zögling in verflossenen Schuljahren sich mancherley Übertretungen der Disciplinar-Vorschriften zu Schulden kommen lassen, weßwegen man auch genöthiget war in der vorgelegten Jahres-Tabelle die Bemerkung beizusetzen, in officiis divinis tepidus in domesticis remissus. Auch im gegenwärtigen Schuljahre hat man an ihm keine Besserung wahrgenommen [4] und am 14. d. M. die aufrührerischen Schriften bei ihm vorgefunden, welche dem Hochwürdigsten Ordinariate vorgelegt wurden, und seine Ausschliessung herbeigeführt haben.

Vorstehende Bemerkungen würdigend, erachtet das Seminarrektorat, dass der ausgeschlossene Zögling Titus Weselowski in Erwägung seines Alters, seiner Familienverhältnisse und der durch seine Studienzeugnisse bewiesenen Fähigkeiten, zu anderen Studienzweigen zugelassen werden dürfte, wenn das Resultat der eingeleiteten Untersuchung für ihn günstig ausfallen und ihm kein Hinderniss in den Weg legen sollte. Schliesslich ist man veranlasst Ein Hoch. Metr. Kons. zu bitten wegen Besetzung des in Erledigung gekommenen Stiftungsplatzes das Nöthige verordnen zu wollen.

Lemberg am 19. November 839.

Metrop. Kons. etheilt den Auftrag den Seminar Zögling Titus Weselowski aus dem Seminarium zu entlassen und seine Ausschliessung von den Studien dem theologischen Studiendirektorate anzuzeigen.

Mundiert A. Juzyczyński.

An Ein Wohllöbl. k. k. theologisches Studiendirektorat — hier.

На четвертій стороні при кінци акту: Consistorium — Rektorat des gr. kat. Gerl. Seminariums berichtet über die erfolgte Entlassung des Seminarzöglings Titus Weselowski.

Zur Cons. Zahl 4118 ex 839.

Рік 1840.

Ч. 176

Ректор, Григ. Яхимович повідомляє дня 16 I. 1840 р. Ординаріят, що пит Андрея Нижового піддано під нагляд.

№ 17 eing. 16. Jänner 840.

K. Polizey-Direkzion eröffnet unter 6. Jänner d. J. Z. 39, daß zu Folge des h. Präsidial-Erlaßes der Seminarzögling Nizowy Andreas unter strenge Uiberwachung genommen werden solle. Aehnliche Eröffnung ist vom Zolkiever Kreishauptmann zur Zahl 10 ex 840 zugekommen.

Hochwürdigstes Ordinariat!

Unter 28. December v. J. Z. 389/pr. hat H. Gubernial-Rath und Zolkiewer Kreis Hauptmann v. Hippersthal der Gefertigten Nachstehendes eröffnet:

Mit der Erlaße der h. Landes Praesidiums.

Eine gleichlautende Eröffnung hat auch die k. Polizeydirektion unter 6. Jänner d. J. Z. 39. gemacht.

Gefertigter glaubt verplichtet zu seyn diese Verfügung zur Kenntniß Eines Hochwürd. Ordinariats mit der ehrerbiethigen Bemerkung zubringen, daß in dem ganzen Benehmen des erwähnten Zöglings nichts wahrgenommen wurde, was die gegen ihn vorgebrachte Beschuldigung rechtfertigen möchte, daß man jedoch nicht unterlaßen werde, dem zugekommenen Auftrage gemäß, denselben stetts im Auge zu behalten, um auf jede Anfrage über sein Betragen einen gewißenhaften und erschöpfenden Bericht erstatten zu können.

Lemberg am 16. Janner 840.

Ч. 177.

Ректорат доносить дня 1. II. 1840 р. перемиській Консисториї про поведенє пит. Ант. Криницького.

№ 38.

Consistorium Premisliense Seminarii Rectoratui dto 16. Januarii anni curs. № 133 committit, ut sibi uberiorem notitiam

quoad indolem, mores et comportationem Antonii Krynicki, qui Anno Schol. 840. Studia theologica in Seminario terminavit, praestet.

Ad Illustrissimum ac Reverendissimum Consistorium Premisliense Rectoratus Seminarii Gnrlis refert uberiorem notitiam, quoad indolem et mores Antonii Krynicki, qui anno schol. 840 in Seminario Studia theologia terminavit. ad N-rum Cost. 133.

Illustrissimum ac Reverendissimum Consistorium Premisliense.

Ad Mandatum Illustrissimi ac Reverendissimi Consistorii dto 16. Januarii a. c. № 133 intuitu indolis et morum Antonii Krynicki, qui anno schol. 830 Studia theol. in Seminario terminavit, Seminarii Rectoratus humillime refert, quod idem anno schol. 839 saepe saepius, ut ex libris praenotationum patet, tempus pro scientiis Alumnorum in Museo destinatum otio redimerit, atque sese tempore, tum exitus communis, tum pro Collegiis eundo a suis conscholaribus sub vario praetextu absque Rectoratus licentia separaverit, idcirco etiam ob neglectum studiorum et ad vagandum proclivitatem exprobrationem Illustrissimi ac Reverendissimi Consistorii dto 3-a Augusti 839 № 2010 tulerit. Anno schol. 840 Semestri primo applicatio ejus Seminarii legibus aut conveniens observabatur, quapropter [2] in Relatione Rectoratus ad Illustrissimum ac Reverendissimum Consistorium dtto 8-a Aprilis 840 № 157 inter eos Alumnos, qui laude, vel exprobratione digni inveniebantur, non occurrit. A(l)tero vero Semestri 19. Martii tempore Collegiorum et 22. Aprilis ante Collegia a sua classe separatus in suburbio Choroszczyzna, mense Junii tempore exitus communis saepius in suburbio Cracoviensi dicto absque Rectoratus licentia sub vario praetextu vagans observabatur. — Dein dum ex Arte Cathechetica et Methodica publice examinatus et in secundam classem relatus fuerat, vehementi ira exarsit, eaque excoecatus Professorem ipsum causam suae ignorantiae esse, publice objurgavit tum in Collegio, ubi examen instituebatur, pileo capiti imposito ad Professorem AR. Szeligowski et Directorem scholarum normalium AR. Skibiński mensae assidentes conversus subrisit, atque furibundus foras discessit; eamque ob causam in Tabella individuali sub die 1-a Septembris № 353. Illustrissimo ac Reverendissimo Consistorio exhibita a Rectoratu „ad vagandum proclivis et indolis iracundae“ notatus exstitit.

In reliquis autem officiis Alumnis Seminarii injunctis sat accuratus observabatur, ter enim nonsisi per intregrum annum a precibus matutinis absens notatus occurrit.

Leopoli, die 1-a Februarii 840.

Ч. 178.

Дисциплїнарні акти пит. Василя Подолинського.

I.

Замітка віцер. І. Лотоцького з дня 13. V 1840.

Alumnus Seminarium grlnego Podoliński Basil, skarząc się dnia 12-o Maja 840 w Refektarzu na Buraczki, ze były niesmaczne zwietszałe, i zle przeprawione, ozwał się procz tego w obec Alumnow całego stołu do podpisanego:

1) Ze Alumnom teraz wikt bardzo zły dawanym bywa.

2) Ze przełozeni w to nie wglądają, aby był dobry wikt.

3) Ze on, to iest Podoliński skarzyć się o zły wikt do WJX. Rektora dla tego pojsc nie chce, poniewaz WJX. Rektor, zeby co i zgniłego było, za dobre uzna.

4) Ze Przełozeni Alumnow przeszladują i szkalują, lecz ze on niedałby się podobnie szkalować.

Lwow dnia 13. maja 840.

Łotocki
Vic. Rektor.

II.

Протокол сесиї Ректорату, відбутої дня 15 V. 1840 р.

Protocollon

Sessionis celebratae die 15-a Maji sub praesidio Reverendissimi Domini Rectoris, praesentibus: IAR-is Dominis Vicerectoribus ac Patre Spirituali — tandem AR-is Studiorum Praefectis, Protocollon tenente AR. Studiorum Praefecto Josepho Lewicki.

1. Il. A. R. Vicerector Łotocki, enarrat accusationes, quas Alumnus Seminarii grlis ac Auditor Theologiae Anni III. Podoliński Basilius die 12. Maji a. c. in Refectorio coram omnibus Alumnis prandii tempore adversus Superiores protulerat; quae potissimum versantur circa haec; quod in cibis Alumnis appositis generaliter conspiciatur mala qualitas ac praeparatio; superiores nullam impendant curam huic meliorandae; quod aditus ad Reverendissimum D-num Rectorem cum quaerelis de victu, sit vanus, cum et putridos cibos asserat esse bonos; quod superiores persequantur Alumnos ac convitiis afficiant — interrogatus vero — ab I. A. R. Vicerectore, num ipse persequutionem aliquam expertus, aut convitia audiverit ab aliquo Superiorum, reposuit audacter, quod similia sibi fieri haud admitteret. — De his omnibus ad Protocollon

die 13-a m. et a. c. citatus exstitit, quod ab illo ipso exaratum, plena Sessione de verbo ad verbum lectum erat — et opinio desuper depromta.

V.

Quoniam sicuti ex Protocollo hujus Alumni patet, Rectoratus ab illo accusatus est, proinde concluditur, vix convenire, ut hic ipse de his omnibus, atque de hoc Alumno judicium ferat; solum itaque protocollon cum enucleatione ac remonstratione contra puncta in hoc citata, Illustrissimo ac Reverendissimo Premyśliensi Consistorio pro Decisione esse substernendum.

[2] 2) Reverendissimus Dominus Rector commemorat, num sola praesentia unius superiorum in quolibet Museo tempore integro cantus ecclesiastici sufficiens sit ad promovendum progressum in hocce?

V.

Communis Opinio, quod per introductum statutum, ut per integram horam in quolibet Museo sit aliquis superiorum, huic solum succurratur, ut omnes Alumni cantui intersint — sed in exercitii ipsius modo, ex eo, quod omnes in cumulo, et ex uno tantum libro cantent, nullam sperari melioritatem; et impossibile videtur, ut tot Alumni, e. g. 48 in primo Anno, 80 in ultimo Anno Theologiae ex uno libro in cumulo cantantes aliquid in specie proficere possint.

Concluditur itaque, ut confecta omnium Alumnorum consignatione, in qua specificari oportet progressum in variis speciebus cantus; per hanc ulterius cognita scientia Alumnorum in hoc cantu magis versatorum, ac constitutis talibus pro Correpetitoribus — reliqui omnes Alumni in minores partes per suae classis dormitoria distribuantur ita, ut quilibet Correpetitor instruendos in cantu non habeat plures, quam decem, ad summum duodecem. — Sic distributis Alumnis, tempore cantus Superiores invigilent, atque asserente Correpetitore, concreditos sibi Alumnos sat jam esse imbutos e. g. primo capite cantus, illos prius examinet Superior, et tum primum ad sequens caput procedere sinat; sic enim et facilius quilibet in specie instruetur cum sperando fructu; facilius [3] cognoscetur scientia ejus, ac tandem praemissis ex cursu Calculis in variis speciebus cantus, brevius, facilius, ac cum uberiori fructu, sub finem anni junctum, succedet examen; — Correpetitoribus vero injungatur, quod Meriti eorum ex zelo in dicta Instructione promanantis, ratio a Rectoratu habebitur, in Qualificatione eorum

per Tabellam individualem Illustrissimis ac Reverendissimis Consistoriis substernenda. — Quoniam vero tali introducto Ordine, accedit simul plurium librorum necessitas, numerus vero horum anticipative determinari nequit — de necessitate ac numero talium specialis ad Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium fiat relatio.

His terminatum Protocollon Leopoli die ut supra.

G. Jachimowicz
Sem. Rector.
I. Łotocki
Vice Rector.
J. Ilnicki
Vice Rector.
S. Harasiewicz.
M. Malinowski.
I. Lewicki.
A. Juzyczyński.

III.

Протокол сесиї Ректорату, відбутої дня 18. V. 1840 р.

Protocollon

Sessionis celebratae die 18-a Maji 840 sub Praesidio Reverendissimi Domini Rectoris — praesentibus I. A. R. D. Vicerectoribus ac Patre Spirituali — A. R. D. Studiorum Praefectis ac Protocollon tenente Josepho Lewicki.

1) Reverendissimus Rector commemorat — num, quod attinet causam Basilii Podoliński, quae per Sessionem Rectoratus dto 15-a Maji a. c. Consistorio pro decisione substernenda esset — spectatis iis, quod Alumni ac Collegae ejus, quod dein Ductores Pastoralistae preces ad Personale Rectoratus in specie fecerint de condonando ipsi hocce passu, qui non ita malitiae, quam levitati animi, ac simplicitati ejus est adscribendus — spectato ulterius eo, quod dictus Podoliński, quos superiores in specie in Protocollo laeserat, depraecatus est, agnoscendo, se injustas in illos movisse accusationes — quod si ille, sicuti justo inferri potest, vi Decreti Consistorialis exclusionis poenam incurreret, haec poena nimis esset dura, praecipua ratione habita, quod sit pauper absque parentibus — num ad haec omnia respiciendo Rectoratus penes opinionem Sessionis dto 15. Maji a. c., ut Protocollon ejus Consistorio anteponatur, stet, aut recedat — quo ultimo Casu determinanda esset

poena, qua, causa hacce tota in Seminario terminata, afficiendus esset Podoliński, ac Decretus hujus poenae, quo modo esset instituendum?

V.

Conclusum. ut quia quilibet superiorum ex precibus tum Collegarum hujus alumni tum Ductorum, tum illius ipsius cognoverat, eundem serio imprudentiam, injustitiam in suis assertis agnoscere, quia dein sors ejus nimis esset deploranda, si ammitteret fundum Seminarii, et amitteret huncce, non ita per fractionem disciplinarium, quam per laesionem famae Rectoratus etiamsi injustam, quae tamen variis loquelis de Rectoratu ansam daret; [2] recedatur itaque ad votos Sessionis dto 15-a Maji, ac res tota domi terminetur. — Poena ejus sit Arestus sub pane et aqua 10 horarum i. e. ab 8-a matutina ad 6-am vespertinam sub № 42. — hoc poenae suae tempore thema ex theologia morali de veracitate elaboret; — quod vero attinet Decretum ipsum, in hoc injustia ejus assertorum horum explicationis et injustia et inconvenientia Alumnis ob oculos ponatur; proinde omnia, quae in Protocollo scripta sunt non ad verbum legantur, sed tangantur solum — dein exponatur, quam poenam incurrere posset, si ex concluso primae Sessionis Protocollon ejus substerneretur pro decisione Consistorio — et tandem quibus causis motus Rectoratus recedit a Concluso suo ac rem domi finiens afficit hunc Alumnum poena arestus.

2) Illustrissimum ac Rdissimum Consistorium Premysliense ad Rectoratum quaestionem ponit, num de dimissione Alumni Dubaniewicz relatio ad C. R. Gubernium facta — num ratione habita, quod pro Dubaniewicz ex amissione fundi Seminarii promanans poena, sit sufficiens, Rectoratus censeat ipsi literas certificatoreas pro absolvenda theologia pastorali anno currente esse impertiendas ac tandem, num Rectoratui videatur, in illo bonum sacerdotem esse sperandum? De his Reverendissimus Rector opinionem exposcit.

V.

Conclusum.

Quod primum attinet punctum de relatione ad Gubernium, hanc inde non esse factam, sed a Consistorio fuisse faciendam — quod vero literas certificatoreas attinet, in his provocat se Rectoratus ad Relationem suam de dicto Dubaniewicz ad Consistorium factam, in qua sub finem omnia Consistorii clementiae, Rectoratus relinquit, [3] quae sortem dicti Dubaniewicz salvare disciplinam vero

Seminarii manutenere possent — quoad ultimum punctum autem, num Rectoratui spes affulgeat ipsum bonum sacerdotem fore; in hoc votum decisivum, prouti ex ejus qualitate in Seminario comperta patet, perquam difficile, ast talis spes Illustrissimo Consistorio magis fundata esse potest, dum nunc sub vigili Ejus oculo existens, facile dictus Dubaniewicz, manifestare valeat, qualem influxum amissio fundi Seminarii in ipsius animum fecerat — et qualem proinde mutationem in animo ejus pepererat.

His terminatur Protocollon Sessionis Leopoli die ut supra.

G. Jachimowicz
Sem. Rector.
I. Łotocki
Vice Rector.
I. Ilnicki
Vice Rector.
S. Harasiewicz.
M. Malinowski.
I. Lewicki.
A. Juzyczyński.

IV.

Відозва Ректорату з дня 25. V. до питомців.

№ 222.

Plerisque Vestrum sufficienter notum est delictum, cujus reus evasit Alumnus Seminarii et Auditor Theologiae anni tertii Podoliński Basilius, qui viam omnibus patentem spernens, modo, auctoritatem A. R. Vice-Rectoris Łotocki laedente, publice in refectorio die 12-a m. et a. c. conquestus est, victum, Alumnis praeberi solitum, malum esse, et Superiores Seminarii nullam habere curam, ut idem melior evaderet; qui porro admonitus, ut querelam suam Reverendissimo Rectori exponat, se id nunquam facturum esse edixit, quia is, quemlibet cibum, etiamsi putridus esset, bonum esse declararet, adjecit insuper, Alumnos persecutionibus exponi, et ab ipsis Superioribus calumniis peti, non considerans, Alumnorum et Superiorum aestimationem indivulso nexu esse sociatam; et interrogatus, a quonam durioribus verbis exceptus fuisset, reposuit, id non evenisse, quia haec fieri nunquam passurus esset.

Qualicumque consilio talia in loco publico prolata fuerunt, uberiorem enucleationem exposcere videbantur; idcirco protocollum

cum praefato Alumno assumptum est, in quo idem nec poenitentem animum, nec innocentiam suam probavit, sed potius novis aeque falsis ac injustis commentis, culpam suam adauxit, praesertim calumniando A. R. Vice-Rectorem Łotocki, ac si idem studio effata elicere niteretur, quae deinde in perniciem loquentis convertere posset. — Rebus ita stantibus Rectoratus Seminarii, ne vindictae cupidus esse, et propterea in erroganda poena a justitia deflectere videatur, causam hanc decisioni Illustrissimi ac Reverendissimi Consistorii substernendam esse censuit.

Cum tamen et Collegae praefati Podoliński et praecipui ex Auditoribus Theologiae anni quarti, ante suum mox secuturum discessum, pietatis suae erga lapsum conftratrem, monumentum relicturi, pro eodem intercederent, effata ejus non malo sensu prolata fuisse testarentur, et emendationem ejus secuturam sponderent: Rectoratus non inexorabilem auctoritatis suae vindicem se praebuit, latam sententiam in Sessione die 18-a m. et a. c. celebrata mutavit, et causam hanc [2] intra domesticos parietes terminando, statuit: ut saepedictus Podoliński ob imprudentiam et levitatem animi tum ob defectum reverentiae Superioribus debitae, poenam carceris decem horarum in pane et aqua die hodierna subeundam, luat, in quem finem, cum propria ubicatio desit, dormitorium sub № 42. designatur.

Leopoli die 25-a Maji 1840.

Jachimowicz
Sem. Rector.

Publicavi omnibus Alumnis in Museo congregatis die 26. Maji 840.

Ilnicki
Vice Rector.

Ч. 179.

Акт з дня 6. VII. 1841 р. в справі провини пит. Киприяна Шведзїцького.

№ 250.

Cum e protocollo cum Alumno Seminarii et Auditore S. Theologiae Anni IV. Cypriano Szwedzicki ex parte Rectoratus Seminarii Grlis die 27. Junii a. c. assumpto apparuerit, quod praefatus Alumnus die 27. Junii a. c. in refectorio tempore prandii appositam sibi portionem carnis aliquoties ad culinam absque scitu Superioris in Refectorio tunc praesentis pro immutatione retromiserit, dumve postea portionem hanc Perillustris ac Reverendissimus Dominus

Rector qua commestibilem ac bonam agnoverit, et propterea in mensa relinqui demandaverit, idem contra hanc dispositionem dictam portionem carnis non tantum denuo retromittere, verum etiam coram puero inservienti id, acsi Perill. ac Rmus Dnus Rector eandem permuttare jusserit, proferre ausus fuerit, imo adhuc in facie Perill. ac Rdmi Dni Rectoris irreventiam et audaciam commonstraverit; proinde Rectoratus spectato eo, quod dictus Alumnus Cyprianus Szwedzicki abusum hunc cum permutatione appositorum sibi ciborum et in specie carnis saepissime patrare a singulis membris Rectoratus Seminarii observatus fuerit, quod cum tali procedendi ratione non tantum inobedientiam erga Superiores, sed etiam in praecitato casu summam irreverentiam, audaciam ac protervam indolem, quae qualitates, clerico haud conveniunt, erga ipsum Praepositum Rectoratus commonstraverit, in Sessione die 5. Julii a. c. celebrata memoratum Alumnum Cyprianum Szwedzicki pro his devictatibus poena aresti octo horarum in pane et aqua die 8. Julii a. c. subeunda plectendum esse unamiter decrevit.

Caeterum cum Rectoratus Seminarii observaverit, quod et alii plurimi Alumni contra altissima praescripta similem abusum committere, in Refectorio cibos sibi appositos et in specie portiones carnis multoties ad culinam retromittere, illasque etsi commestibiles et bonas saepissime permuttare consueverint, proinde ad occurendum huic malo Rectoratus in eadem Sessione statuit: ut in posterum alta praescripta hoc in objecto emanata strictissime observentur; quare abhinc singulis Alumnis appositas sibi carnes sub qualicunque praetextu permuttare severissime prohibetur, jam vero Rectoratus invigilabit, ut cibi alumnis Seminarii juxta initum contractum suppeditentur.

Leopoli die 6. Julii 841.

Jachimowicz.
Sem. Rector.

Publicavit die 7. Julii 841.

I. Łotocki.

Ч. 180.

Поступи ново принятих питомців в читаню словянської азбуки і церковнім співі (8. X. 1840).

Consignatio

Progressus ex lectione slavica et cantu ecclesiastico Candidatorum status sacerdotalis in Seminarium generale r. g. c. Leopoliense Anno 841. suscipiendorum.

Nr. seri.	Nomina et Cognom.	E lectione Slavica	E cantu ecclesiastico	Adnotatio
	Auditores Theologiae anni I.			
1.	Aryszewski Paul	primam	vix primam	e Trop.
2.	Audykowski Alexius	secundam	vix primam	Trop.
3.	Barusiewicz Ignat.	secundam	tertiam	
4.	Boratyński Thom.	vix secundam	vix primam	e trop.
5.	Biliński Felix.	tertiam	tertiam	
6.	Brykowicz Gregor	primam	primam	e trop.
7.	Chodorowski Demeter	primam	primam	dto
8.	Dębicki Modest	secundam	secundam	dto
9.	Filipowicz Joannes			
10.	Hlebowicki Theophil	primam	primam	e trop.
11.	Janowicz Hippolit	primam	vix primam	dto
12.	Jarymowicz Stanisl.	secundam	vix primam	dto
13.	Konczewicz Stephan	Eminentem	primam	dto et Samol,
14.	Korny Pantaleon	secundam	tertiam	
15.	Korzyński Joannes	Eminentem	Eminent.	Trop. Samol. ac Irmolog.
16.	Kuczyński Emil			
17.	Lewicki Julian			
18.	Łukaszewicz Leo	secundam	tertiam	
19.	Pawęcki Alexius	secundam	tertiam	
20.	Sieczyński Plato	primam	primam	e trop.
21.	Sieczyński Stephan	secundam	tertiam	
22.	Sochacki Ignatius	secundam	primam	e trop.
23.	Stachurski Athanas	secundam	tertiam	
24.	Stupnicki Thomas	secundam	secundam	
25.	Ukraiński Michael	primam	primam	e trop.
26.	Wasylkowski Joseph	secundam	secundam	
27.	Saliy Michael	primam	tertiam	
28.	Zahaykiewicz Anton	secundam	tertiam	
	Auditores Philosophiae anni II.			
1.	Barewicz Joannes			
2.	Bazylewicz Theodor	secundam	tertiam	
3.	Bryliński Emil	secundam	tertiam	
4.	Fikowicz Andreas			
5.	Harasiewicz Theodor	vix secundam	tertiam	
6.	Koblański Joann.	secundam	secundam	
7.	Kolankowski Ignat.	tertiam	tertiam	
8.	Kunicki Julian	tertiam	tertiam	

Nr. serial	Nomina et Cognom.	E lectione slavica	E Cantu ecclesiastico	Adnotatio
9.	Lewicki Constant.	secundam	tertiam	
10.	Łopatyński Victor	primam	secundam	
11.	Pietrusiewicz Anton			
12.	Skomorowski Celystyn			
13.	Soniewicki Joannes	secundam	tertiam	
	Auditores Philosophiae anni I.			
1.	Bazylewicz Benedikt	tertiam	tertiam	
2.	Borodaykiewicz Theoph.	tertiam	tertiam	
3.	Bublik Alexius	primam	primam	et trop. Prok. ac Samol.
4.	Jankiewicz Michael	vix secundam	tertiam	
5.	Ilnicki Basilius			
6.	Kasaraba Elias	tertiam	tertiam	
7.	Kasaraba Michael	secundam	tertiam	
8.	Lachowicz Simeon			
9.	Lewicki Emil	vix primam	tertiam	
10.	Lubieniecki Joann.	vix primam	secundam	
11.	Markiewlcz Gabriel	secundam	tertiam	
12.	Markiewicz Joann.	primam	tertiam	
1 .	Onyszkiewicz Theoph.	tertiam	tertiam	
14.	Olszański Joannes	primam	secundam	
15.	Radewicz Joannes	tertiam	tertiam	
16.	Sembratowicz Julian	primam	secundam	
17.	Wasyanowicz Constant.	vix primam	tertiam	

Leopoli die 8. Octobris 1840.

I. Bocheński.

Рік 1841.

Ч. 181.

Злі поступи питомців при іспиті з руської мови і церковного співу.

I.

Львівська Консисторія до Ректорату (26. I. 1841 р.).

№ 200.

Cum plurimi Candidati ad Seminarium generale pro anno scholastico 841 suscepti in examine ex lingua ruthenica et cantu ecclesiastico cum illis hic loci die 8-a Octobris 840 instituto secundam et tertiam classem progressus obtinuerint, et quidem

Auditores primi anni theologiae:

1. Audykowski Alexius,
2. Barusiewicz Ignatius,

3. Boratyński Thomas,
4. Biliński Felix,
5. Dębicki Modestus,
6. Jarymowicz Stanislaus,
7. Korny Pantaleon,
8. Łukaszewicz Leo,
9. Pawęcki Alexius,
10. Sieczyński Stephanus,
11. Sochacki Ignatius,
12. Stachurski Athanasius,
13. Stupnicki Thomas,
14. Wasylkowski Josephus,
15. Saliy Michaël,
16. Zahaykiewicz Antonius.

Auditores secundi anni Philosophiae:

1. Bazylewicz Theodorus,
2. Bryliński Emilianus,
3. Harasiewicz Theodorus,
4. Koblański Joannes,
5. Kolankowski Ignatius,
6. Kunicki Julianus,
7. Lewicki Constantinus,
8. Łopatyński Victor,
9. Soniewicki Joannes.

Auditores primi anni phiiosophiac:

1. Bazylewicz Benedictus,
2. Borodaykiewicz Theophilus,
3. Bublik Alexius,
4. Kassaraba Elias,
5. Kassaraba Michaël,
6. Lewicki Emilianus,
7. Lubieniecki Joannes,
8. Markiewicz Gabriel,
9. Markiewicz Joannes,
10. Onyszkiewicz Theophilus,
11. Olszański Joannes,
12. Radewicz Joannes,
13. Sembratowicz Julianus,
14. Wasyanowicz Constantinus; cumve alii plane ad hoc examen non comparuerint, prouti

auditores primi anni theologiae:
1. Filiipowicz Joannes,
2. Lewicki Julianus,
auditores secundi anni philosophiae:
1. Barewicz Joannes,
2. Pietruszewicz Antonius et
3. Skomorowski Coelestinus, idcirco committitur V. Rectoratui, ut his candidatis utilitatem et necessitatem linguae ruthenicae et cantus ecclesiastici ob oculos ponat, illosque ad ediscendam utramque materiam stringat, et de progressu eorum per decursum anni in studio linguae ruthenicae et cantu ecclesiastico facto, Consistorio relationem exhibeat.

Ut horum candidatorum genitoribus quoque, in specie qui status sacerdotalis sunt, hinc admonitio proptem incuriam neglectae a filiis suis perfectionis in studio linguae ruthenicae et in cantu ecclesiastico dari possit, necessarium est scire locum eorum commorationis, quare committitur V. Rectoratui, ut inspectis literis metricalibus in actis Seminarii reperibilibus locum eorum commorationis horsum indilate indicet.

Leopoli die 26. Januarii 841. Barwiński
Generalis Vicarius.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: eing. 15. Febr. 841. № 53., а понизше адреса: a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopol. № 200. V. Rectoratui Seminarii Grlis r. g. Leopol. hic loci. Exoffo.

II.

Ректорат пересилає дня 22. II. 1841 р. Консисториї спис питомцїв та їх родичів

№ 36.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum
Consistorium!

Ad Ordinationem Illustrissimi ac Reverendissimi Consistorii dto 26-a Januarii a. c. N-ro 200 consignatio Alumnorum, qui anno currenti ante susceptionem ad Seminarium e lectione linguae ruthenae et cantu ecclesiastico examinati, secunda aut tertia classe ex his objectis notari meruerunt, et quorum genitores, praesertim, qui statui sacerdotali adscripti sunt, ob incuriam hoc obtutu manifestatam, ulterioribus decernendis in adnexo ⁒. substernitur.

Leopoli, die 22. Februarii 841. Jachimowicz
Sem. Rector.

На четвертій стороні в горі дописка Консисториї: Praes. 24-a Febr. 841. № 671/63., а понизше адреса: Ad Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium Rectoratus Seminarii generalis exhibet consignationem Alumnorum, qui ante snsceptionem ad Seminarium e lectione linguae ruthenae et cantu ecclesiastico examinati sinistram classem retulerunt.

Ad N-rum 200 ex 841.

III.

Спис питомців та їх родичів.

Consignatio

Alumnorum qui ante susceptionem ad Seminarium anno currenti e lectione linguae ruthenae et Cantu ecclesiastico examinati secunda aut tertia classe notari meruerunt.

Numerus serialis	Numerus Classis	Nomina & cognomina	Nomen & Conditio patris	Locus commorationis	Adnotationes
		Auditorum Theologiae Anni I.			
1.	1.	Audykowski Alexius	Joannes Parochus	Burakówka Circ. Czortkoviensis	
2.	2.	Barusiewicz Ignatius	Alexius Parochus	Budyłów Circ. Brzežan.	
3.	3.	Boratyński Thomas	Joannes Parochus	Zarubińce Circuli Tarnopoliensis	
4.	4.	Biliński Felix	† pater mortuus — nobilis	penes tutorem Glarewski proprietarium fundi in Łucca Circuli Stryjensis	
5.	5.	Dębicki Modestus	† Basilius Parochus, mortuus	p. tutorem. Rdssimum Dnum Canonicum gremialem Cyrillum Dębicki	
6.	6.	Filipowicz Joannes	Joannes Parochus	in Łdziane Circ. Stryiensis	
7.	7.	Jarymowicz Stanislaus	Benedictus Parochus	Ceniów Circ. Brzežanens.	
8.	8.	Korny Pantaleon	Basilius Civis	Zbaraž Circuli Tarnopoliensis	
9.	9.	Lewicki Julianus	† Theodorus Parochus mortuus	p. tutorem Nicolaum Rudnicki Parochum in Stryhance Circuli Brzežanensis	
10.	10.	Lukaszewicz Leo	Mathias, Parochus	Budyłów Circuli Kolomoensis	
11.	11.	Pawęcki Alexius	Nicolaus, Pictor	Niżniów Circuli Stanislaopoliensis	
12.	12.	Sieczyński Stephanus	† Andreas, Parochus, mortuus	p. tutorem Michaelem Biliński Decanum Tarnopol.	

Numerus serialis	Numerus Classis	Nomina & cognomina	Nomen & Conditio patris	Locus commorationis	Adnotationes
13.	13.	Sochacki Ignatius	Joannes, Parochus	Klebanówka Circuli Tarnopoliensis	
14.	14.	Stachurski Athanasius	Michael, Parochus	Uszkowice Circuli Złoczoviensis	
15.	15.	Stupnicki Thomas	Joannes, Parochus	Bienkowce Circuli Brzeżanensis	
16.	16.	Wasylkowski Josephus	Michael, Parochus	Borynicze Circuli Brzeżanensis	
17.	17.	Saliy Michael	Simeon, agricola	Czystopady Circ. Złoczow.	
18.	18.	Zahaykiewicz Antonius	Nicolaus, Parochus	Serafince Circuli Kolomoensis	
		Auditores Philosophiae Anni II.			
19.	1.	Barewicz Joannes	Basilius, Cantor	Bazar Circuli Czortkoviensis.	
20.	2.	Bazylewicz Theodorus	† Nicolaus, Parochus mortuus	p. tutorem Christofolimens parochum in Lachovice	
21.	3.	Bryliński Emilianus	Bartholomaeus, proprietarius fundi	Wasylkowce Circ. Czortkoviensis	
22.	4.	Harasiewicz Theodorus	Joannes, Mandatarius	Kryłos Circuli Stanislaopoliensis	
23.	5.	Koblański Joannes	† Basilius, Parochus mortuus	Wistowa Circuli Kolomoensis	
24.	6.	Kolankowski Ignatius	Nicolaus — Decanus et Canonicus honorarius	Rohatyn Circuli Brzeżaniensis	
25.	7.	Kunicki Julianus	Stephanus, Parochus	Orzechowice Circuli Tarnopoliensis	
26.	8.	Lewicki Constantinus	† pater mortuus	p. tutorem Rdss. et Clarss. D. Lewicki Leopoli	
27.	9.	Łopatyński Victor	Procopius, Parochus	Mysłow Circuli Stryiensis	
28.	10.	Pietruszewicz Antonius	Stephanus, Parochus	Dobrzany Circuli Stryiensis	
29.	11.	Skomorowski Coelestinus	Zacharias, Parochus	Głęboki Circuli Stanislaopolien.	
30.	12.	Soniewicki Joannes	Josephus, Parochus	Uście zielone Circuli Stanislaopol.	
		Auditores philosophiae anni I.			
31.	1.	Bazylewicz Benedictus	† Nicolaus, Parochus mortuus	p. tutorem Christoffolimens parochum in Uście zielone, Circuli Stanislaopoliensis	
32.	2.	Borodaykiewicz Theophilus	Theodorus, Parochus	Jasień Circuli Stryiensis	

Numerus serialis	Numerus Classis	Nomina & cognomina	Nomina & Conditio Patris	Locus commorationis	Adnotiones
33.	3.	Bublik Alexius	Gregorius — proprietarius fundi in Szczerzec	circuli Leopoliensis	
34.	4.	Kassaraba Elias	Andreas molitor	Zamarstynów circ. Leopol.	
35.	5.	Kassaraba Michael	dto	dto	
36.	6.	Lewicki Emilianus	Petrus, Parochus	Załukiew Circuli Stanislaopoliensis	
37.	7.	Lubieniecki Joannes	Jacobus, Parochus	Rozwadów circuli Stryiensis	
38.	8.	Markiewicz Gabriel	† Andreas, Parochus, mortuus	Malczyce circuli Leopoliensis	
39.	9.	Markiewicz Joannes	Michael, Civis	Gliniany Circuli Złoczoviensis	
40.	10.	Onyszkiewicz Theophilus	Basilius, Parochus	Podgrodzie Circuli Brzeżaniensis	
41.	11.	Olszański Joannes	Nicolaus Officialista	Magistratus Leopoliens.	
42.	12.	Radewicz Joannes	Alexànder, Parochus	Troscianiec Circuli Stryiensis	
43.	13.	Sembratowicz Julianus	Benedictus Sekretàr bey d. Lemberg. Land-Tafel	Leopoli	
44.	14.	Wasyanowicz Constantinus	pater mortuus	p. tutorem Malicki Decanum in Peratyn Circ. Złoczoviensis	

Jachimowicz
Sem. Rector.

IV.

Консисторія пересилає нагану отцям питомців.

671/63 praes. 24-a Febr. 841. Ad Sessionem 27-a Febr. 841.

Rectoratus Seminarii Generalis dto 22-a Februarii a. c. N-ro 53. ad hujatem ordinationem dto 26-a Januarii a. c. N-ro 200 substernit consignationem alumnorum, qui anno currenti ante susceptionem ad Seminarium e lectione e cantu ecclesiastico examinati, secunda, aut tertia classe notati sunt, et quorum genitores, praesertim, qui statui sacerdotali adscripti ob incuriam hoc obtutu manifestam repraehendendi essent.

1) Fiat ad Czerwonogrodense r. g. c. decanale Officium sequens

Mandatum.

Cum Alexius Audykowski, auditor primi anni theologiae, filius parochi in Burakowka, in examine cum illo hic loci ante ejus susceptionem ad generale Seminarium instituto, ex lectione in lingua ruthenica secunda classe notatus sit, ideo committitur Officio decanali, ut praefato parocho nomine Consistorii ejus incuriam, quod suum filium in lectione linguae ruthenicae perficere neglexit, severe exprobret, reliquis curae curatis sui decanatus, praesertim illis, quorum filii statui ecclesiastico se dicare volunt, omni [2] data occasione necessitatem petitae legendi linguae ruthenicae et cantus ecclesiastici evidenter ante oculos ponat, ut et hi suos filios in lectione linguae ruthenicae et in cantu ecclesiastico instruere non intermittant.

Ad Officium decanale r. g. c. Kozłoviensie sequens

Mandatum.

Cum Ignatius Barusiewicz, auditor primi anni theologiae, filius presbyteri pensione deficientium provisi in Budyłow commorantis, et Stanislaus Jarymowicz quoque auditor primi anni theologiae, filius parochi in Ceniow, in examine cum illis hic loci ante eorum susceptionem ad generale Seminarium instituto, prior ex lectione ruthenica secundam, ex cantu ecclesiastico tertiam, posterior vero tantum ex lectione ruthenica secundam classem obtinuerint, ideo committitur Officio decanali, ut, cum posterioris pater jam mortuus esse feratur, prioris patri, praefato deficienti presbytero nomine Consistorii id, quod suum filium in lectione linguae ruthenicae et in cantu ecclesiastico, perficere neglexerit, vetuperet ..... reliqua prouti in Mandato sub 1) usque ad non intermittant.

Ad Officium decanale r. g. c. Kozłoviense.

[3] 3) Fiat ad Officium decanale r. g. c. Zbarażense Mandatum de Thoma Boratyński auditore primi anni theologiae filio parochi in Zarubińce, qui ex lectione linguae ruthenicae secundam classem obtinuit, forma prouti sub 1) mutatis mutandis.

4) Fiat ad Officium decanale r. g. c. Sniatynense Mandatum de Leone Łukaszewicz, auditore primi anni theologiae filio capellani in Budyłow, qui ex lectione linguae ruthenicae secundam et e cantu ecclesiastico tertiam classem obtinuit, forma prouti sub b) mutatis mutandis.

5) Simile Mandatum ad Officium decanale r. g. c. Podwołoczyszczense de Ignatio Sochacki, auditore primi anni theologiae, filii parochi in Klebanowka, qui ex lectione ruthenicae linguae secundam classem obtinuit, forma prouti sub 1) mutatis mutandis.

6) Simile Mandatum ad Officium decanale r. g. c. Bobrecense de Athanasio Stachurski, auditore primi anni philosophiae, filii parochi in Uszkowice, qui ex lectione linguae ruthenicae secundam classem, e cantu ecclesiastico tertiam classem obtinuit, forma prouti sub 1) mutatis mutandis.

[4] 7) Simile Mandatum ad Officium decanale r. g. c. Strzeliscense de Thoma Stupnicki, auditore primi anni theologiae, filio capellani in Bienkowce, qui ex lingua ruthenica et cantu ecclesiastico secundam classem obtinuit, forma prouti sub 1) mutatis mutandis.

8) Simile Mandatum ad Officium decanale r. g. c. Chodoroviense de Josepho Wasylkowski, auditore primi anni theologiae filio parochi in Borynicze, qui ex lectione linguae ruthenicae et cantu ecclesiastico secundam classem obtinuit, forma prouti sub 1) mutatis mutandis.

9) Fiat ad Decanum Horodencensem

Mandatum.

Cum Antonius Zahaykiewicz, auditor primi anni theologiae, filius A. R. Decani, in examine cum illo hic loci ante ejus susceptionem ad generale Seminarium instituto, ex lectione in lingua ruthenica secunda, et e cantu ecclesiastico tertia classe notatus sit, ideo A. R. Decano significatur displicentia Consissorii, quod suum filium in lectione linguae ruthenicae et in cantu ecclesiastico perficere neglexerit, et sub eodem Eidem committitur, ut reliquis .... reliqua prouti in Mandato sub 1) usque ad .... non intermittant.

Ad Adm. Rdum decanum Horodencensem, Nicolaum Zahaykiewicz.

10) Fiat ad Canonicum et decanum Rohatynensem sequens

Mandatum.

Cum Ignatius Kolankowski, auditor...

(На сїм акт урпває ся).

Ч. 182.

Ректорат накладає дня 27. I. 1841 р. кари на питомцїв, що курили тютюн.

№ 29.

Tam Altissimum Aulicum Decretum dto 22-a Novembris 789 mediante circulari Intimatione dto 29-a Decembris 789 Rectoratui Seminarii insinuatum, quam ordinationes Consistoriales dto 26-a Julii 822 № 1728, 2-a Augusti 822 № 1751 et 19. Martii 836 № 915, usum fumi herbae nicotianae Seminarii Alumnis severissime sub poena etiam e Seminario exclusionis prohibent; idcirco etiam cum usus herbae nicotianae supra laudatis legibus contrarius per tot tum publicas, tum privatas admonitiones a Rectoratu eo intuitu datas in hocce Instituto eradicari non posset, Rectoratus, ut huic serpenti malo disciplinam Seminarii dissolventi firmum ponat repagulum ad severiora in hoc negotio media progredi erat coactus atque in Sessione Rectoratus die 4-a Novembris 840 celebrata inter alia sequentia decrevit: „Si quisquam Alumnorum fumum herbae nicotianae trahens observatus fuerit, hocque modo sese qua in sua pertinaci consuetudine perseverantem, et monita Rectoratus spernentem commonstraverit, Consistorio pro ulterioribus circa eundem decernendis indicabitur". prout universis Alumnis in Museo congregatis die 5-a Novembris 840 № 475 erat promulgatum.

Cum tamen nonnuli e gremio vestro temerario pruritu ducti praeter omnem Rectoratus spem et expectationem post hanc supra laudatam publicam admonitionem in trahendo fumo herbae nicotianae pertinaces observati fuerint, utpote Auditores S. Theologiae anni quarti Bahrynowicz Joannes, Lewicki Theodorus, Pietruszewicz Antonius et Zafiowski Joannes — et Auditores Theologiae Anni secundi Terlecki Alexander et Turkiewicz Gregorius secundum leges et memoratum Rectoratus conclusum cum iis jam erat procedendum. Rectoratus tamen in Sessione 23-a Januarii 841 hac vice Relationem ad Consistorium suspendebat citam resipiscentiam omnimodamque emendationem sperans, ne sors eorum post decursum tot annorum in combibendis scientiis consumatorum discrimini exponatur, extremum adhuc medium tentando ad poenam Carceris domestici in pane et aqua per decursum 10 horarum eos damnavit, ita ut Bahrynowicz Joannes et Lewicki Theodorus die 28-a Januarii a. c. Pietruszewicz Antonius et Zafiowski Joannes

die 2-a Februarii — Terlecki Alexander et Turkiewicz Gregorius quamprimum sanati fuerint poenam luant praevaricationis.

Leopoli die 27-a Januarii 841.

Jachimowicz
Sem. Rector.

Publicavi omnibus Alumnis in museo congregatis die 27-a Januarii 841.

Ilnicki
Vice Rector.

Ч. 183.

Дисциплїнарні акти питомцїв Павла Білинського, Івана Должицького, Льва Лукашевича.

I.

Консисторія до Ректорату (16. III. 1841).

№ 959.

Ad relationem dto 11. Martii a. c. № 91 medio cujus protocollum Sessionis die 10. Martii a. c. celebratae horsum exhibitum est, committitur V. Rectoratui, ut postquam poena in alumnos Premisliensis Dioecesis Paulum Biliński et Joannem Dołżycki ob gravem eorum excessum proposita, a respectivo Consistorio sancita fuerit, de hoc suo tempore relatio horsum exhibeatur.

Quod attinet auditorem primi anni theologiae Leonem Łukaszewicz, qui fumum herbae nicotianae die 28. Februarii a. c. trahere ausus est, poena carceris unius diei per octo horas a V. Rectoratu dictata, sumitur hac vice pro notitia eo addito, ut dicto Łukaszewicz nunc jam significetur, nisi a turpi habitu trahendi fumum herbae nicotianae penitus abstinuerit, proxima occasione severiori poenae se afficiendum, et pro ratione circumstantiarum etiam ex Seminario dimittendum fore noverit.

De presbytero Joachimo Czornysz et ordinando Antonio Mogielnicki necessaria hic loci decernentur.

Leopoli die 16. Martii 841.

Barwiński
Grlis Vic.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: praes. 19. Martii 841. № 105., а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopol. № 959. V. Rectoratui Seminarii grlis r. g. c. Leopol. Exoffo. hic loci.

II.

Ректорат до Консисториї (27. III. 1841 р.).

№ 105.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum
Consistorium!

Ad Mandatum Illustrissimi ac Reverendissimi Consistorii dto 16-a Martii a. c. № 959 Rectoratus Seminarii refert humillime, quod Consistorium Premisliense dto 20-a Martii a. c. № 691 in Alumnos Dioecesanos Premislienses Paulum Biliński et Joannem Dołżycki, Auditores S. Theologiae anni III. ob gravem eorum excessum sequentem poenam decreverit: Paulum Biliński illico e Seminario, ea cum significatione esse dimittendum, quod hoc ipso etiam a statu sacerdotali excludatur, Joannem vero Dołżycki poena arresti 10 horarum afficiendum esse, eo tamen ipsi disserte significato, quod si semel adhuc sese ejusmodi devictatum reum exhibuerit, e Seminario et a statu sacerdotali pro semper excludetur.

Leopoli die 27-a Martii 841.

Jachimowicz
Sem. Rector.
Ilnicki
Vice Rector.

На четвертій стороні в горі дописки Консисториї: Praes. 29-a Mart. 841. № 1271/115., а понизше адреса: Ad Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium Rectoratus Seminarii generalis dto 27-a Martii 841. № 105, refert humillime de poena, quam Consistorium Premisliense in Dioecesanos Premislienses Paulum Biliński et Joannem Dołżycki, Alumnos Seminarii decrevit.

Ч. 184.

Ректор Яхимович до Консисториї в справі поступів в науках і поведеня питомцїв (31. V. 1841).

№ 200.

Illustrissimum ac Rmum Metr. Cons.

Tabellam individualem Alumnorum Seminarii et Candidatorum status sacerdotalis stipendiis aut literis certificatoreis provisorum, quae progressum eorundem in studiis et moribus primo semestri factum exhibet, Ill. ac Rmo Consist. in adnexo ·/. substernendo Rectoratus Seminarii observandum ducit, quod

1) Tabella haec nimis tarde propterea exhibeatur, quia praeterlapsa hieme magna pars Alumnorum diuturno morbo detenta, aut examina publica plane subire nequiverat, aut in iisdem sinistram classem obtinuerat, idcirco tabella, si mox finitis examinibus substrata fuisset, nimis manca evadere debuisset; quod

2) Examini primi semestris nonnulli aut ob longiorem morbum aut ob denegatam a respectivo Directoratu et ab Excelso Caes. Rg. Gubernio tardius obtentam facultatem nunc primum subire potuerint, quorum classes in adjacenti tabella non expressae hic adnotantur, et quidem

a) Ex Archidioecesanis Leopoliensibus

Gocki Basilius in repetito examine ex Hermeneutica classem primam obtinuit.

Chomicki Joannes examen ex Archaeologia biblica cum prima classe supplevit.

Hrehorowicz Paulus in repetito examine e philosophia et philologia classem primam et ex iisdem objectis

Kolankowski Ignatius in examine suppletorio classem secundam retulit.

Bazylewicz Benedictus et

Onyszkiewicz Theophilus e philosophia et philologia suppletorie examinati classem primam obtinuerunt, et

Terlecki Franciscus, in examine e philosophia repetito in classem primam est relatus.

b) Ex Dioecesanis Premisliensibus.

Wiszniewski Joannes examen ex Hermeneutica cum classe prima supplevit et

Łysiak Jacobus in examine repetito ex physica et Philologia, et supletorie instituto ex doctrina Religionis, philosophia et Historia universali classem primam retulit; quod

3) inter alumnos tertium et quartum annum Theologiae frequentantes, quorum nomina in praesenti tabella expressa haud sunt nonnulli reperiantur, qui juxta opinionem Rectoratus laude [2] aut reprehensione digni essent et quidem laudari mererentur.

a) Auditores Theologiae anni quarti:

Apian Alexander,
Biliński Samuel,
Dolnicki Petrus,
Lewicki Lucas,

Macieliński Joannes,
Mech Rudolphus,
Niedzwiecki Ferdinandus,
Rakowski Joannes,
Szwedzicki Gregorius.

b) Auditores Theologiae anni tertii:

Kadayski Alexander,
Kobrzyński Josaphat,
Kropiwnicki Leo,
Kunicki Mathias,
Lotocki Antonius,
Strzelbicki Joannes et
Tymniak Michael.

In Officiis remissi sunt observati, Auditores theol. anni tertii:

Debelski Nicolaus,
Dorożyński Justinus et

Auditor theologiae anni quarti

Zawadowski Andreas, qui simul ad vagandum proclivis est notatus.

Leopoli die 31. Maji 841.

Ad Cons. Premisliense.

Consist.
Rectoratus Sem. grlis

substernit tabellam individualem progressum tum Alumnorum, tum aliorum status sacerdotalis Candidatorum exhibentem.

Illustr. ac Rmum Consistorium!

Tabellam individualem ..... potuerint, et stipendio provisi Wiszniewski Joannes et Łysiak Jacobus post conscriptam jam adjacentem Tabellam examina subiverint, quorum prior ex Hermeneutica classem primam obtinuit et alter in examine suppletorie instituto e Doctrina Religionis, Philosophia et Historia universali classem primam, et eandem classem in examine e Physica et Philologia latina retulit; quod

3) Applicatio Alumnorum primum et secundum annum Theologiae frequentantium in tabella praesenti notata sit, quodve inter alumnos, qui annua examina subeunda habent et quidem

Auditores Theologiae anni quarti:
Czáykowski Damianus,
Dniestranin Theodorus,
Juzyczyński Joannes,
[3] Kuczyński Sylvester,
Parylowicz Josephus et
Zborowski Joannes laudari mereantur, quibus accensendus est Podoliński Basilius praesertim ob sedulam curam infirmorum.

Pari laude digni censentur auditores Theologiae anni tertii:
Kiczor Joannes,
Kiczura Joannes,
Kordasiewicz Julianus et
Obuszkiewicz Basilius.
In Officiis remissi sunt observati:
Auditores theol. anni quarti:
Czyrniański Athanasius,
Sozański Theophilus.
Auditores Theol. anni tertii:
Paslawski Emilian,
Polański Sophronius et
Witoszyński Petrus.
Appositis cibis non contenti:
Kuszczykiewicz Joannes et
Leligdowicz Sabinus.
In Officiis remissus et simul protervae indolis Alexander Czyczyłowicz est observatus.

Ad
Ill. ac Rmum r. g. Consist. Premisliense
Rectoratus Sem. grlis
substernit tabellam individualem Candidatorum status sacerdotalis, progressum eorundem in studiis primo semestri factum, exhibentem.

Ч. 185.

Дисциплїнарна справа питомцїв Іґн. Барусевича, Стефана Сїчинського і Теоф. Глїбовицького (8. VI. 1841 р.).

Copia ad № 2985 ex 841 Consist.
№ 2318.

Quum plures alumni seminarii conquesti fuerint, quod iis multae res clam subripiantur, et suspicio hujus gravis petulantiae

in ipsos quosdam alumnos cadet; quum in specie alumnus auditor anni I. Theologiae, Stanislaus Jarimowicz, indicaverit, quod sibi ex pulpito in museo existente, aliena clavi aperto, horologium argenteum ablatum sit; coactus erat Seminarii Rectoratus in eo revisionem et strictiorem indagationem instituere. Ex relatione desuper Rectoratus Seminarii dto 28. m. cl. № 191 horsum exhibita et accluso indagationis protocollo apparent sequentia:

1) Revisione die 1-a m. el. instituta adinventae erant in scrinio alumni Barusiewicz Ignatii res quaedam, utpote: manicae, pyxis herbae nicotianae, plures pectines, parva sera, et olla butyro impleta; quas res omnes illico alii alumni suas esse agnoverunt, et quas etiam alumnus Barusiewicz diu suas esse fortiter contendens, deinceps mutato consilio, alienas esse fassus est, perhibens tamen, quod eas solummodo joci et alios vexandi causa acceperit, etsi harum longiori tempore occultatio aliud quidquam demonstrare videatur. Prodiit quoque circa indagationem, quod Barusiewicz e marsupio judaei sartoris seminaristici tubulum pro hauriendo fumo tabaci cum sugibulo clam extraxerit, et absconditum pro usu proprio adaptaverit; quod ea die, qua horologium ablatum exstitit, summo mane ante horam quintam, non prouti secus solet, surruxerit, ad museum properans visus fuerit, ad collegia vero tardius venerit, et non in consveto loco, sed inter externistas sederit.

Ejus reatum adauget etiam id, quod suum dormitorium per fenestram, clathris vitiatis instructam, saepius intrare, ibidemque latitare solitus fuerit, ubi quoque semel a Vice Rectore, per portam clavi generali apertam intrante, tempore missae sacrificii deprehensus fuit. Pecuniam in quota 5 f. N. B., unius imperialis et aliquod vigesimariorum, tempore revisionis in ejus scrinio adinventam, suam esse, praetendit; unde vero eandem, Barusiewicz proprie habuerit, sufficienter enucleatum non est.

2) Apud Sieczyński Stephanum tempore revisionis in ejus scrinio nihil inventum est, praeter tria exemplaria cartifoliorum; et idem circa indagationem omnia, quae ei objiciebantur, fortiter negare intendit; fassus est solummodo, quod cervical alumni Boratyński longiori tempore apud se occultatum detinuerit, et hocce deinceps clandestine ad lectum ejusdem retulerit, nulla data sufficienti ratione, qua hoc petulans factum excusari posset. Negavit quoque Sieczyński, quod manicas Thomae Boratyński, quas Barusiewicz Ignatius sibi a Sieczyński datas esse perhibuit, ex veste civili dicti Boratyński acceperit; ast negationem hanc multae circumstantiae, si non prorsus tollunt, plurimum tamen debilitant et

Sieczyński de mendacio suspectum reddunt. Cadens quoque in eundem gravis suspicio de occulta abalienatione clavium aliorum alumnorum sufficienter sublata non est. Nexus ejusdem cum Barusiewicz in circumstantiis, quae eosdem in sinistra luce collocant, evictus habetur. Nexus hic in eo vel maxime reprehendi meretur, quod Sieczyński pendente jam indagatione ad Ignatium Barusiewicz schedulam scripserit, eundemque pro quadam consultatione jam sera vespera ad aliquem locum occultum a testibus remotum invitaverit. Observata porro sollicita cautio, ne quisquam res in ejus scrinio servatas revideat quidem, non est sine omni suspicione.

3) In scrinio alumni Theophili Hlebowicki adinventae sunt duae lagenae vacuae quidem, sed cremato olentes, quo non pridem repletae fuisse videbantur. Alumnus hic priorum, praecipue Barusiewicz Ignatii, indivulsus socius, omnium eorum factorum particeps aut saltim conscius esse censetur, eo magis, quod reliqui omnes ejusdem [3] classis alumni per delegatos Kuryłowicz et Stupnicki perhibuerint, in praesenti causa testimonio Theophili Hlebowicki qua socio nullam fidem esse dandam.

Plurimum tandem omnes tres in eo se reos reddiderunt, quod a consortio aliorum alumnorum separate et clandestine inter se consilium iniverint, ac vindictae de Jarimowicz capiendae causae fecerint propositum, aliquos libros revolutionarios procurandi, ejusdem lecto clam imponendi, et, hoc facto, illico Officio politici indicandi, ut revisione instituta et libris vetitis ac suspectis apud Jarimowicz inventis, idem pro semper infelix reddatur. Propositum hoc detestabile, quisquis primus ejus author fuerit, a nullo illorum trium reprobatum, nec prouti fueri debuit, illico Rectoratui immediate indicatum, summam ostendit perversitatem et pessimam animi indolem.

Consideratis igitur his, visum est Consistorio, unanimem sententiam Rectoratus, praecitatos alumnos, ut in Seminario retineantur, non esse dignos, in toto adprobare, ac decernere, ut alumni: Ignatius Barusiewicz, Stephanus Sieczyński et Theophilus Hlebowicki e Seminario dimittantur.

Ordinatur itaque V. Rectoratui:

1) ut saepe dictos alumnos Ignatium Barusiewicz, Stephanum Sieczyński et Theophilum Hlebowicki e Seminario dimittat, de hoc Directoratui studii theologici pro ulteriori eorum ex catalogis eliminatione notitiam det, et de peracto relationem, simulque opinio-

nem ordinationibus Gubernialibus dto 3. Aprilis et dto 7. Augusti 830. № 18773 et 47833 conformem Consistorio exhibeat;

2) ut causas dimissionis e Seminario praecitatorum alumnorum pro deterrente exemplo toti gremio alumnorum notas reddat, ac, ut a similibus sibi caveant, graviter moneat;

3) denique, ut in locum dimissorum, de susceptione aliorum idoneorum candidatorum prospiciat, et desuper Consistorio separate referat.

Leopoli die 8. Junii 841.

Ч. 186.

Президия Ґубернії приймає до відомости дня 8. VI. 1841 р. видалене питомця Константина Чернявського з дух. Семин.

Lemberger g. k. Met. Consistorium.

№ 37708.

Indem man die mit dem Berichte vom 18-n v. M. Z. 1911 gemachte Anzeige wegen Ausschließung des Zöglings des I-n theologischen Jahrganges Konstantin Czerniawski aus dem Seminar zur Wissenschaft nimmt, wird in dessen Folge dessen Ausschliesung von den theologischen Studien unter Einem mit dem Beisatze verfügt, daß man demselben den Übertritt zu andern Studienzweigen gestatte.

Lemberg am 8-n Juny 1841.

(Підпис нечиткий.)

На другій стороні в горі дописка Консисториї: Praes. 24. Junii 841. № 2683/300., а понизше адреса: Lemberger g. k. Metrop. Consistorium. № 37708.

Ч. 187.

Ректорат подає льв. Консисториї дня 2. IX. 1841 р. спис вільних місць в духовній Семинариї.

№ 316 praes. 2. Septembris 841.

Illustriss. ac Rmum Metrop. Cons.

Ad Ordinationem Ill. ac Rmi Consistorii dto 24. Augusti a. c. № 3534 Rectoratus Seminarii refert, quod

1) post alumnos qui studiis theologicis absolutis ad domum presbyteralem transierunt, stalla 50

2) post discessum Alumnorum Theophili Borodaykiewicz et Joannis Olszański, qui ob classem secundam utroqui semestri obtentam e Seminario alioquin dimittendi fuissent . 2

3) post subsecutam et medio Ordinationis Ill. ac Rmi Cons. dto 17. Augusti a. c. № 3432 Rectoratui indicatam mortem Alumni Leonis Kropiwnicki 1

4) post Alumnos
Brykowicz Gregorium,
Kolankowski Ignatium,
Markiewicz Gabrielem,
Sembratowicz Julianum,
Boratyński Thomam,
Krasicki Antonium,
Lewicki Aemilianum et
Skomorowski Coelestinum

qui juxta altum Guberniale Decretum dto 6. Augusti 833 № 46197 e Seminario dimissi sunt stalla 8

Adeoque universim, stalla 61
vacent, et ad haec occupanda pro anno scholastico 842, totidem Archidioecesani Candidati ad Seminarium suscipiendi veniant.

Leopoli die 3. Septembris 841.

Mundavit 3/9 841.

A. Juzyczyński.

Consistorium
Rectoratus Sem. grlis
dto 3. Septem. 841 № 316.

refert in hujati Seminario stalla 61 vacua reperiri et ad haec occupanda totidem Candidatos ad Seminarium esse suscipiendos.

Ad N-rum 3534 ex 841.

Ч. 188.

Поступи питомців при іспитах в церковнім співі і руській мові (7. X., 5. XI., 29. XI. 1841 р).

I.

Consignatio

Candidatorum status sacerdotalis e cantu et lectione ruthenica die 7-a Octobris 1841 examinatorum eorundemque progressus.

№ pos.	Nomina et Cognomina	Progresssus e		
		lectione	cantu	
	Audit. Theolog. Anni I.			
1.	Bobikiewicz Joannes	prim.	secund.	e Tropar. e reliquis tertiam
2.	Teliszewski Joannes	secund.	secund.	e Tropar et Prokimen. e reliquis tertiam
3.	Rudnicki Michael	secund.	secund.	e troparis vix primam in reliqu. tertiam
4.	Meleszkiewicz Nicol,	vix prim.	tertiam	
5.	Stupnicki Theodorus	secund.	tertiam	
6.	Wojewodka Gregorius	Em.	Em.	et e cantu Jermolog.
7.	Soniewicki Michaël	prim.	tertiam	
8.	Stupnicki Michaël	vix prim.	tertiam	
9.	Zawadowski Michaël	tertiam	tertiam	orationes ruthenice recitare nescit.
10.	Sidorowicz Michael	secund.	tertiam	
11.	Perfecki Athanasius	prim.	prim.	e trop. et prokim, e reliquis nihil
12.	Wierzbicki Jacobus	secund.	tertiam	
13.	Kohlas Joannes	vix prim.	tertiam	
14.	Curkowski Martinus	secund.	tertiam	
15.	Czerniawski Andreas	prim.	prim.	et principia et Jermolog,
16.	Doliński Joannes	prim.	secund.	
17.	Mandyczewski Porph.			non comparuit
18.	Kuczyński Joannes e Cen.	prim.	tertiam	
19.	Korzyński Michael	prim.	Eminent.	et Jermolog.
20.	Zakliński Ignatius	tert.	tertiam	tantum literas calet
21.	Ulicki Michael			non comparuit
22.	Hetmańczuk Georgius	prim.	secund.	
23.	Cegielski Leo	prim.	secund.	
24.	Klosiewicz Josephus	vix prim.	tertiam	
25.	Martynowicz Joannes			non comparuit
26.	Jasiński Joannes	tertiam	tertiam	orationes ruthenice nescit
27.	Lewicki Benedictus			non comparuit
28.	Chomicki Josephus			non comparuit
	Auditores Philosophiae Anni I.			
1.	Napadiewicz Ignatius	prim.	prim.	et initia cantus Jermolog.
2.	Harasimowicz Eustach.	prim.	vix prim.	
3.	Fedusiewicz Basilius			non comparuit

№ pos.	Nomina et Cognomina	Progressus e		
		lectione	cantu	
4.	Halikowski Nicolaus			non comparuit
5.	Podlisiecki Leon			dto
6.	Markiewicz Andreas	secund.	tert.	
7.	Kuczyński Joannes	tert.	tert.	Orationes ruthenice recitare nescit
8.	Kłosiewicz			non comparuit
9.	Grabowiecki Justinus	tertiam	tert.	tantum literas calet.
10.	Zielski Michael			non comparuit
11.	Beley Procopius			dto
12.	Drzymała Ludovicus	secund.	tert.	
13.	Zazuliński Joannes	prim.	tert.	

II.

Consignatio

Candidatorum status sacerdotalis stipendio e fundo religionis providendorum, eorumque progressus in lectione linguae ruthenae et Cantu ecclesiastico.

№ pos.	Nomina et Cognomina	Progressus e		
		lectione	cantu	
	Auditores Philosophiae A. I.			
1.	Beley Procopius	I.	I.	
2.	Drzymała Ludov. Joan.	II.	III.	
3.	Fedusiewicz Basilius	II.	II.	
4.	Grabowiecki Just. Lud.	III.	III.	
5.	Halikowski Nicolaus	v. I.	III.	
6.	Harasimowicz Eustach.	I.	v. I.	
7.	Kłosiewicz Joannes	v. I.	III.	
8.	Kropiwnicki Josephus	I.	I.	
9.	Kuczyński Joannes	II.	III.	
10.	Kurecki Leopoldus			
11.	Kuzek Alexander	III.	III.	
12.	Markiewicz Andreas	II.	III.	
13.	Napadiewicz Ignatius	I.	I.	
14.	Podlesiecki Leo	I.	I.	
15.	Zazuliński Joannes	I.	III.	
16.	Zielski Michael	v. I.	II.	

Leopoli die 5. Novembris 841.

Sabbatius Harasiewicz
Sem. grlis. Poenitentiarius.

III.

Progressus

Auditorum Philosophiae infra consignatorum in lectione slavica et cantu ecclesiastico.

N-rus	Nomina	Progressus in		Adnotatio
		lectione slavica	et cantu ecclesiastico	
1.	Kwoczyński Ignatius	secunda	tertia	
2.	Turkiewicz Joannes	secunda	terria	

Leopoli die 29. Novembris 1841.

Sabbatius Harasiewicz
Seminarii grlis Poentenitiarius.

Ч. 189.

Акти в справі пит. Алекс. Устияновича посудженого о приналежність до революцийного товариства.

I.

Консисторія відносить ся дня 15. X. до Ректорату.

№ 4280.

Laut des hohen Landespräsidial Erlasses vom 7. d. Mts. Zahl: 1088/ggg ist der Seminar-Zögling Ustyanowicz als Theilnehmer des revoluzionären Vereins bezeichnet, und desswegen müssen die geeigneten Massregeln ergriffen werden, wodurch der allenfälligen Verleitung anderer Seminar Zöglinge durch ihn vorgebeugt werden könnte.

Daher fordere ich das Seminariums Rektorat auf, anher einen umständlichen Bericht zu erstatten, wie sind die Gesinnungen des Zöglings Ustyanowicz beschaffen, welchen Fortgang derselbe bis jetzt in den Studien und sonstigen Seminar Exerzien gemacht habe, und ob nicht das Rektorat irgend eine Neugung oder Anlass zu politisch gefährlichen Umtrieben an ihm wahrgenommen habe.

Lemberg den 15. October 841. Michael Metropolit.

На 2 ст. в горі дописка Ректорату: Eing. 16. 8-bris 841. № 389., а понизше адреса: Vom Lemberg. g. k. Metrop. Konsistor. № 4280. An das gr. k. Gral Seminariums Rektorat. hier. Exoffo.

II.

Відповідь Ректорату (20. X. 1841 р.)

№ 399 eing. 16. Oktober. 841. Metrop. Kons. dtto 15. Oktober l. 7. Z. 4280 trägt auf über den Zögling Alexander Ustyanowicz einen Bericht zu erstatten.

Hochw. Metrop. Kons.

Unter 15. Oktober d. J. Z. 4280 wurde dieses Rektorat angewiesen ein Bericht zu estatten, wie die Gesinnungen des Seminar Zöglings Alexander Ustyanowicz beschaffen sind, welchen Fortgang derselbe in den Studien und sonstigen Seminar Exercitien gemacht habe und ob nicht eine Neigung oder Anlass zu politisch gefährlichen Umtrieben an ihm wahrgenommen wurde.

In Gemässheit dieses Auftrags findet das Seminar Rektorat Einem Hochw. Metrop. Kons. gehorsamst zu berichten, dass der besagte Zögling im Grunde des unter 4. September 839 Zahl 3227 ertheilten Auftrags am 5-ten September 839 in das Seminarium, und bald darauf nähmlich am 6. Oktober 839 in das Krankenzimmer aufgenommen wurde, wo. er wegen einer Halsentzündung die in eine gefährliche Anschwellung der Halsmandeln überging, bis zum 26. März 840 ärztlich behandelt werden musste. Im Grunde der angesuchten und unter 22. April 840 Zahl 1479 ertheilten Bewilligung war er zur Herstellung seiner Gesundheit am 29-ten April 840 aufs Land verreiset und am 30. Juny 840 zurückgekommen und dann wieder am 10. August 840 auf die Ferien entlassen wurde.

Es waren demnach im Schuljahre 840 nur drey Monate, an welchen dieser Zögling der gewöhnlichen Seminar-Exercitien beiwohnen, und das Rektorat ihn gehörig beobachten konnte.

Nach Verlauf der Ferien kehrte er am 10. Oktob. 840 zurück und da er sich noch nicht hergestellt fühlte, so sah er sich veranlasst ein Bittgesuch einzureichen, womit ihm zur völligen Herstellung der Gesundheit gestattet werden möchte den zweiten theologischen Jahrgang als Externist zu besuchen. Dieses Gesuch wurde von hieraus unter 6. Oktober 840 Zahl 404 vorgelegt und im Grunde der h. Gubernial Verordnung vom 11. Dezember 840 Zahl 85.420 laut Eröffnung Eines Hochw. Metropol. Kons. von 31. Dezemb. 840 Zahl 5001 dahin entschieden, dass ihm der Besuch des zweiten theol. Jahrganges, als Externist gestattet, und vom Tage seines Austrittes aus dem Seminarium ein Handstipendium angewiesen wurde. Von dieser hohen Bewilligung konnte er aber keinen Ge-

brauch machen, da er neuerdings am 10. Oktober 840 erkrankte, und bis zum 26-ten März 841 im Krankenzimmer verbleiben musste. Bei der sowohl vom Seminararzte als auch vom H. Landes Protomedicus anerkannten Nothwendigkeit, dass der oftgenannte Ustyanowicz während der schöneren Jahreszeit auf dem Lande sich aufhalte, und die angerathenen Bäder gebrauche, wurde sein diesfälliges Gesuch unter 14. März l. J. Z. 95 Einem Hoh. Met. Konsistorium vorgelegt, worauf die hohe Landesstelle unter 9. April l. J. Z. 21992 laut Eröffnung E. H. Met. Konsistoriums vom 5. May 841 Zahl 1776 nicht nur die angesuchte zweymonatliche Entfernung aus dem Seminarium zu bewilligen, sondern auch das für die Zeit der Abwesenheit entfallende Kostgeld zur Bestreitung der Reise und Kurkosten ihm anzuweisen geruhte. Gleich nach erhaltener Bewilligung hat er sich am 6. May l. J. aufs Land begeben, und [3] da seine Rückkunft in dem festgesetzten Termine nicht erfolgte, wurde diese Zögerung unter 16 July d. J. Z. 268 Einem Hochwürd. Metrop. Kons. angezeigt. Erst neulich hat er sich beim Rektorate gemeldet, und angezeigt, dass er wegen seiner noch nicht hergestellten Gesundheit, die Studien im gegenwärtigen Schuljahre auszusetzen genöthiget sey, worauf er angewiesen wurde, die angebliche Nothwendigkeit die Studien auszusetzen, mit einem ärztlichen Zeugnisse zu begründen, was er aber bis nunzu nicht geleistet hat.

Was seinen Fortgang in Studien anbelangt, so hat er im ersten Jahrgange aus allen Gegenständen die erste Klasse, im zweiten Jahrgange im ersten Semester aus der Hermeneutik die erste und aus der Erziehungskunde die erste Klasse mit Vorzug erhalten, die Prüfungen des zweiten Semester hat er bis jetzt nicht nachgetragen.

Während der kurzen Zeit, welche der erwähnte Ustyanowicz ausser dem Krankenbette im Seminario zubrachte, hat das Rektorat keine Gelegenheit gehabt seine politische Gesinnungen genauer kennen zu lernen, und findet nun zu bemerken, dass bei einer im Seminarium veranstalteten Rewision zwey von ihm aus Tarnopol im Jahre 837 geschriebene und hier mitfolgende Briefe betretten wurden, welche besonders deswegen bedenklich scheinen, weil sie an den damahligen Hörer der Philosophie Titus Wesełowski gerichtet waren, welcher nachgehends in das Seminarium aufgenommen, und im Grunde des vom Einem Hochw. Metrop. Kons. unter 16-ten November 839 Zahl 4118 erlassenen Auftrags

wegen Aufbewahrung der aufrührerischen Schriften und dadurch geäusserten politisch und religiös bedenklichen Gesinnungen, aus dem Seminarium entlassen, und der k. k. Polizey Direction unmittelbar übergeben wurde.

Durch diese in den Briefen angedeutete innigere Verbindung mit einem Individuum, dessen gefährliche Gesinnungen sich herausgestellt haben, sah das Rektorat sich veranlasst den Seminarzögling Ustyanowicz desto schärfer zu beobachten, was aber zu keinem Resultate führte, da derselbe in beiden Schuljahren, während des Wintersemesters krank, und während des Sommersemesters meistentheils abwesend war.

Schliesslich glaubt das Rektorat sich dahin äussern zu müssen, dass der besagte Ustyanowicz schon wegen seiner fortwährenden Krankheit zum geistlichen Stande nicht geeignet sey, somit aus dem Seminarium zu entlassen, und der hiedurch erledigte Stiftungsplatz mit einem tauglicheren Kandidaten zu besetzen wäre.

Lemberg am 20. Oktober 841.

An Ein Hochwürdiges Metrop. Kon. Rektorat des g. k. Seminariums dtto 20. Oktober 841 Z: 399. äussert sich über den Seminarzögling Alexander Ustyanowicz. Zur Kons. Zahl 4280 ex 841.

Ч. 190.

Митрополит жадає від Ректорату дух. Семинариї вияснень в справі поведеня ук. питомців, Алекс. Величковського, Якова Головацького та Івана Вагилевича, посуджених о політичні провини (16. X. 1841 р.).

№ 62.

Ich theile dem Seminariums Rektorat im Vertrauen den hohen Landes Präsidial Erlass vom 20-ten 7-br. l. J. Zahl 1116/ggg mit, woraus sich ergiebt, welche Bedenken gegen die Zulassung der absolvirten Theologen Alexander Wieliczkowski, Jakób Głowacki und Johan Wagilewicz zur Priesterweihe obwalten. Das hohe Ansinnen geht dahin, dass bezüglich des Alexander Wieliczkowski, die Idendität desselben noch eruiret werde, da im Jahre 1837 zwey Theologen dieses Namens als Theilnehmer an revoluzionären Verbindungen aufgeführt wurden; dann dass Jakob Głowacki gar nicht, der Johan Wagilewicz aber nicht ohne vorläufige sorgfältige Prüfung seiner Gesinnungen zur Priesterweihe zuzulassen sey. Ich fordere daher das Rektorat auf, sich mit Berücksichtigung der im hohen Landespräsidial-Erlasse angedeuteten Umstände über die

Identität des Alexander Wieliczkowski gutächtlich zu äussern, und ausser dem noch anher anzuzeigen, wie die Talente und Fähigkeiten des Wieliczkowski und des Wagilewicz beschaffen sind, mit welchem Fleisse und Genauigkeit beide auf die Studien sich verlegt haben, wie ihre Gesinnungen überhaupt, insbesondere aber in politischer Hinsicht während ihrer Studien beschaffen waren, und, in soweit es dem Rektorate vielleicht bekannt wäre, wo sie sich gegenwärtig aufhalten, mit was sie sich nach ihrem Austritt aus den Studien beschäftigt haben, und noch beschäftigen. Ich wünsche auch, dass das Rektorat zugleich sein Gutachten beifüge, ob nicht dasselbe es für rathsamer finde, beide wegen der obwaltender Bedenken von der Priesterweihe auszuschliessen.

Das Communicat ist zurückzuschliessen.

Lemberg den 16-ten Oktober 1841.

Michael Metropolit.

На 4 стор. в горі дописка Ректорату: Eing. 16. Oktober 841 № 397; а понизше адреса: Vom gr. kth. Metropolitan Ordinariate. № 62. An das gr. kth. Seminarium Rektorat. Exoffo. hier.

II.

№ 397 eing. 16. Oktober 841.

Hochwürdigstes Metropolitan Ordinariat!

Im Grunde des mitgetheilten und hier ⁒. zurückfolgenden Erlasses des hohen Landes Praesidiums vom 20. September d. J. 1116/ggg wurde dieses Rektorat von Einem Hochwürdigsten Metrop. Ordinariate unter 16. Oktober d. J. Z. 62 angewiesen, sich 1) mit Berücksichtigung der im hohen Präsidial-Erlasse angedeuteten Umstände, über die Identität des Alexander Wieliczkowski gutächtlich zu äussern; dann 2) zu berichten, wie die Talente und Fähigkeiten des Alexander Wieliczkowski, und Johann Wagilewicz beschaffen sind, und mit welchem Fleisse sich beide auf die theologischen Studien verlegten; ferner 3) wie ihre Gesinnungen überhaupt, und insbesondere die politischen beschaffen waren; endlich 4) anzuzeigen, wo sie sich dermahlen aufhalten, und womit sie sich nach ihrem Austritte aus den Studien beschäftiget haben. In Gemässheit dieses Auftrags findet das gehorsamste Rektorat Nachstehendes zu berichten:

ad 1-um:

Zufolge des bezogenen hohen Praesidial-Erlasses, war im Jahre 837 eine Anzeige gemacht, in welcher mehrere Studierende, als Theilnehmer an geheimen revolutionären Verbindungen bezeichnet,

und unter ihnen auch zwey Theologen Namens Wieliczkowski aufgeführt wurden, von welchen einer [2] das 2-te und der andere das 4-te Jahr der Theologie studierte. Da aber der gewesene Zögling Alexander Wieliczkowski die theologischen Studien im Jahre 836 bereits beendiget hatte: so kann die obige Anzeige nicht ihn, sondern gleichnamige, damahls noch in Studien befindliche Theologen gemeint haben. Im Schuljahre 1837 waren drey Zöglinge Namens Wieliczkowski im hierortigen Seminarium, von welchen Anton Wieliczkowski den zweiten und zwey andere, Chrisostom und Julian Wieliczkowski den vierten theologischen Jahrgang besuchten. Alle drey sind dermahlen schon ausgeweiht, und zwey von ihnen Anton und Chrisostom in der Sellsorge, und der dritte Julian Wieliczkowski als Registrant beim hieortigen Metropolitan Konsistoriums angestellt. Sie haben während ihren Studienjahren sich stets durch Fleiss und musterhaftes Betragen ausgezeichnet, es kommt auch in den Seminarakten gar keine Vormerkung vor, die einem aus ihnen zum Vorwurf gemacht werden, oder ihre Gesinnungen in religiöser und politischer Hinsicht auf irgend eine Weise verdächtigen könnte. Das Rektorat ist demnach der Ansicht, dass wenn die besagte Anzeige einen von ihnen gemeint haben sollte, dies nur durch einen Missverstand verursachet werden könnte.

Ad 2-um:

Die Länge der Zeit, welche Alexander Wieliczkowski und Johann Wagilewicz, den philosophischen und theologischen Studien zu widmen genöthiget waren, ist ein sprechender Beweis für die Schwäche ihrer Talente.

Alexander Wieliczkowski hat im Schuljahre 815 den zweiten Jahrgang der Philosophie besucht, aber erst im Jahre 820 mit 4 ersten und einer zweiten Klasse denselben beendiget. Im Jahre 821 erhielt er im ersten Jahre der Theologie aus der Archäologie, hebräischen Sprache und Exegese, die erste, aus der Kirchengeschichte und Einleitung in die Bücher des alten Bundes, die zweite Klasse. Im Schuljahre 822, war er Zuhörer des zweiten theologischen Jahrganges hat aber keine Prüfungen gemacht. Im Schuljahre 834 wiederhohlte er das zweite Jahr der Theologie, bestand [3] die Prüfungen mit erster Fortgangsklasse, erhielt aber in der Tabelle die Anmerkung: minus diligens in officiis. In den Jahren 835 und 836, hat er den dritten und vierten theologischen Jahrgang besucht, und aus den Gegenständen die erste, aus den Sitten die Vorzugsklasse erhalten.

Wagilewicz Johann hat im Jahre 828 die Gymnasialschulen zu Stanislau beendiget. Im Jahre 830 hat er den ersten philosophischen Jahrgang, jedoch nur im ersten Semester besucht, und im Jahre 831 denselben Jahrgang wiederhohlt. Im Jahre 832 wurde er in den zweiten Jahrgang aufgenommen, welchen er im Jahre 836 beendigte. Wegen Schwäche der Talente wurde er in den dreyjährigen theologischen Lehrkurs aufgenommen, den er in den Jahren 837, 838 und 838 besucht, und mit Ausnahme der Dogmatik, aus allen Lehrgeständen die erste Fortgangsklasse erhalten hat. Da er die aus der Dogmatik erhaltene zweite Klasse auch bei der Wiederhohlung nicht verbessert hatte, so hat das Rektorat unter 18. September 838 Zahl 368, sowie für andere Zöglinge, auch für ihn sich verwendet, womit er ohngeachtet dieser ungünstigen Klasse, im Seminarium belassen werden möchte, was auch S-e Majestät laut Eröffnung des Hochwürdigen Metr. Kons. vom 9. Oktober 839 Zahl 3545 zu bewilligen geruhet haben. Man hat auch die Bemerkung gemacht, dass Wagilewicz während der Studienjahren sich wenig auf theologische Gegenstände verlegt, sondern sich meistentheils mit Sammlung der Volkslieder, Ausarbeitung kleiner Aufsätze in ruthenischer Sprache, Übersetzung ins Ruthenische geschichtlicher Darstellungen u. d. g. beschäftiget hat. Bei aller Vorliebe für die ruthenische Sprache, hat er doch weder den Kirchengesang noch das fleißige Lesen der Kirchensprache, sich eigen zu machen gestrebt.

Ad 3-um:

Über die Gesinnungen des Alexander Wieliczkowski, hat man in den Seminarakten [4] keine ungünstige Vormerkung vorgefunden; und da derselbe vom zweiten philosophischen Jahrgange, bis zur Vollendung der Studien 21 Jahre brauchte, mithin damahls in den Jahren 834—836, schon in einem gesetzten Alter sich befand, und dabey mit schwachen Talenten begabt war: so scheint es, dass er weder Zeit noch Lust gehabt haben dürfte, in leichtsinnige und gefährliche Verbindungen sich einzulassen.

Wagilewicz Johann wurde im Jahre 837 wegen Theilnahme an einem, mit Angehung der hierländigen Zensur zu Ofen in Ungarn gedruckten, und mit Beschlag belegten Werke Rusalka Dniestrowaja, zum Protokoll einvernommen, welches sammt zwei von dem russischen Gelehrten Pogodin, und einem von Schafarik an ihn geschriebenen Briefen, Einem Hochwürdigsten Ordinariate unter 28. Juny 837 Z. 340 vorgelegt, und laut Intimats vom 31.

August 837 Z. 2878, von dem hohen Landes-Praesidium, unter 29. August 837 Z. 5197—5853 dahin entschieden war, dass dem Wagilewicz ein eingreifender Verweis im Namen des hohen Landes-Praesidiums ertheilt, und für den Rückfall, selbst die Ausschliessung aus dem geistlichen Stande angedrohet wurde. Im vorgelegten Erhebungs Protokoll hat er zwar angegeben, dass er die Bekanntschaft mit dem erwähnten Pogodin, zufälligerweise in der Universitäts-Bibliothek gemacht habe; da er aber in den Schuljahren 833, 834, und 835 die Studien ausgesetzt hatte, so konnte er vielleicht während dieser Zeit, mit oder ohne Reisepass, auch in Russland gewesen seyn, und daselbst diese Bekanntschaft gemacht haben. Die angeknüpfte Verbündung, scheint er auch dermahlen noch nicht aufgegeben zu haben, da in dem Berichte, welchen Pogodin, als Sekretär der historischen Gesellschaft zu Moskau, dem russischen Ministerium vorgelegt hat, und von welchem vor einigen Monaten in der Zeitschrift „das Ausland" ein Auszug erschien, die Erwähnung geschieht, dass in Galizien Wagilewicz den russischen [5] Chronisten Nestor, ins Polnische übersetzt habe; was entweder er selbst, oder einer von seinen Freunden, der besagten historischen Gesellschaft angezeigt haben muss. Während seines Aufenthaltes im Seminarium, hat er eine engere Verbindung mit anderen Zöglingen stetts vermieden, von welchen er für einen Sonderling gehalten wurde. Dagegen hatte er von sich selbst eine hohe Meinung, und da er von Gelehrten wie Pogodin und Schafarik Briefe erhielt, und seine Aufsätze in der obigen Rusalka zu Ofen, der Aufsatz über die Hozulen in einer Zeitschrift zu Krakau, und seine Beschreibung der Felsenhöhlen in Rozhurcze in böhmischer Sprache zu Prag gedruckt waren, so glaubte er das Recht zu haben, sich unter die Gelehrten zählen zu dürfen.

Ad 4-um:

In Betreff des Wieliczkowski Alexanders, hat man nur soviel in Erfahrung gebracht, dass er seit dem Austritte aus den Studien bei seinen Anverwandten im Kolomeär Kreise sich aufgehalten habe, womit er sich während der 5 Jahre beschäftiget hatte, und auch dermahlen beschäftige, ist dem Rektorate unbekannt. Wagilewicz Johann hat seit dem Austritte aus den Studien ein wanderndes Leben geführt. Anfangs soll er sich zu einem Gutbesitzer bei Olesko Zloczower Kreises begeben, und die Pflicht, dessen Kinder zu unterrichten, in der Absicht übernommen haben, um dadurch die Gelegenheit zu erhalten, den daselbst befindlichen

grossen Grabhügel (Mogiłę) aufgraben zu lassen. In gleicher Absicht begab er sich später nach Manasterzyska, dann einige Zeit zu seinem Vater, und zu dem Pfarrer Pietruszewicz im Stryer Kreise, und als vernommen hatte, dass bei Śniatyn ein Kirchensänger eine [6] alte Chronik besitze, wandte er sich dahin, um dieselbe abzuschreiben; kam aber nur nach Manasterzyska und musste wegen Geldmangel zum Pietruszewicz zurückkehren. Später ging er nach Halicz zum Rabiner der Karaiten Leontowicz, mit welchem er dort die Schlossruinen und Leichenhöfe besuchte. Von dorther kam er nach Lemberg und weilte einige Zeit beim Grafen Borkowski, welcher ein Ehren Diplom von irgend einer Gelehrten-Gesellschaft zu erhalten wünschte, und hinzu eine gelehrte Abhandlung ausarbeiten wollte. Zu diesem Zwecke, hat der besagte Hl. Graf vom Hochwürdigen Przemyśler Bischof Śnigurski, die vom Smotrycki verfasste Gramatik ausgeliehen, und mit Hülfe des Wagilewicz, eine kritische Abhandlung über dieselbe verfasst. Nach Beendigung dieser Arbeit, hat Wagilewicz sich zu seinem Vater begeben, wo er sich auch dermahlen aufhalten soll. Schliesslich glaubt das Rektorat seine Ansicht dahin äussern zu sollen, dass Wieliczkowski, der in den Studienjahren keine gründliche Kenntniss der Theologie sich erworben, und vom Erlernten, während 5 Jahren, schon Manches vergessen haben dürfte, nur nach bestandener Prüfung aus den theologischen Lehrgegenständen, zur Priesterweihe zugelassen werden könne; dass hingegen Wagilewicz, dessen theologische und liturgische Kenntnisse mangelhaft, dessen Verbindungen mit Russland bedenklich, und dessen Neugungen auf Beschäftigungen gerichtet sind, durch welche die Seelsorgerpflichten beeinträchtigt werden könnten, keinen Beruf zum geistlichen Stande zu haben scheine, somit auch von der Priesterweihe auszuschliessen wäre.

Lemberg am 27-ten Oktober 841.

Акт писаний рукою ректора Григ. Яхимовича.

На першій стороні в горі дописка: Metropol. Ordinariat dto 16. Oktober d. J. Z. 62 theilt mit den h. Präsidial Erlass 20. Sept. d. J. Z. 1116/ggg, durch welchen die Ursachen angedeutet sind, wesswegen den absolvirten Theologen Glowacki Jacob, Alexander Wieliczkowski, und Johann Wagilewicz die Zulassung zur Priesterweihe beanständet wird, und fordert das Rektorat auf, sich über den Wieliczkowski und Wagilewicz gutachtlich zu äussern.

На 6 стор. в долї: An Ein Hochwürdigstes Metrop. Ordinariat Rektorat des g. k. Seminariums über die Fähigkeiten, Fortschritte

und Gesinnungen der gewesenen Seminarzöglinge Alexander Wieliczkowski und Johann Wagilewicz. Zur Metrop. Ord. Zahl 62 ex 841·

Ч. 191.

Митрополит зборонюв дня 20 X. 1841 р. приймати до Семинариї пит. Николу Охримовича, посудженого о приналежність до революцийного товариства.

№ 4359.

Mit dem hohen Landespräsidial Erlasse vom 16. d. M. Zahl 1309/ggg ist, dem Metropolitan Ordinariat eröffnet worden, dass Nicolaus Ochrymowicz nach den glaubwürdigen Depositionen eines Hochverrats-Inquisiten, einem revoluzionären Vereine angehören soll, und dass es räthlich scheine, um die Gefahr der Ansteckung von den übrigen Seminarzöglingen abzuwenden, dieses Individuum in das Seminarium nicht aufzunehmen, und von dem geistlichen Stande entfernt zu halten.

Hievon wird das Rektorat zum allenfälligen Gebrauche bei der Aufnahme der Seminariums Zöglinge vertraulich in die Kenntniss gesetzt.

Lemberg den 20-ten October 841.

Michael Metropolit.

На 2 ст. в горі дописка Ректорату: Eing. 22. Oktob. 841 № 408; а понизше: Vom Lemberg. g. k. Metrop. Consistorium № 4359. An das Seminar Rektorat des gr. k. Seminariums. Exoffo. Hier.

Ч. 192.

Поученє питомцїв в справі їх поведеня в Семинариї (26. X. 1841 р.).

№ 426.

Successive ad promulgationem legum Seminarii Alumnis observandarum — modo subsequutam — sequens promulgatio additur.

Leges, quas Candidati status sacerdotalis, in hocce Instituto existentes observandas habent, sunt quidem nuper promulgatae, tum ut illi, qui hocce Institutum noviter ingressi sunt, sciant, quid ipsis agendum, quidve omittendum sit, ut ad gravem huncce statum, ad quem tendunt, convenienter sese praeparare valeant; tum ut illis, qui alterum aut plures jam annos hic morantur, gravitas status hujus, gravitasque legum huic correspondentium reprodu-

catur, sicque omnes dein digni servi Dei — dignaque civitatis membra evadant — ast cum tristis experientia doceat, fere quotannis unum alterumve Candidatorum status sacerdotalis imprudenter rectam suam derelinquere viam, et hominibus seditiosa molientibus sese associare, sicque Augustissimo Imperatori ingratum reddere animum, sortis suae naufragium violentum pati — parentesque suos pro tot ipsorum curis pudore ac ignominia afficere — ideo Rectoratus tum paterna cura, tum officio suo motus monet vos omnes, quicumque in hoc Instituto locati estis: Estote omni tempore occupati studiis vestris vobis assignatis — sedulo fugiatis lectionem librorum perniciosorum — sollicite caveatis conversationem seditiosorum hominum. — Intra parietes Instituti neminem excipiatis hospitem, de cujus indole recta firmissimam non habetis persuasionem [2] probe scientes, quod his temporibus sat cavere nobis non possitis — atque ut haec omnia eo facilius a nobis exequutioni dari possint — omnisque occasio seductionis retrahatur — Rectoratus in sessione die 24-a m. c. celebrata decrevit: Alumnis promulgandum esse, Inspectionem Superiorum in eosdem, quibus domi omni tempore sint occupati — atque quibuscum conversentur, fore strictissimam — atque injungendum iisdem esse, ut in exitu ad Collegia et reditu praescriptam servent viam, nec unquam secedant — et post reditum ex Collegiis omnes, nemine excepto, congregati sint in Museis, ubi consignatio nominum perlegetur — ut in deambulationibus communibus nemo sese segregare tentet — cum Studiorum Praefectis sub propria responsabilitate, sese segregantes notare tenentur — atque ideo ante quamlibet deambulationem, Pedellus classis binas consignationes conficiendas habet, in quarum una nomina specificata sint manentium domi — in altera autem exeuntium ad deambulationem — quarum primam idem Pedellus admanuabit Vicerectori, alteram respectivo Praefecto — in deambulatione autem ipsa cuilibet Praefecto unus Ductorum in auxilium designatur. — Ne vero Classes exeundo commisceantur, hinc ordine, quo se excipiunt Classes exibunt, ita ut primus Theologiae annus terminet exitum.

Haec omnia observetis accurate, persuasi, omnia haec tendere eo — ut aliquando Vinaeae Christi, boni Cultores sitis — salutem fidelium — salutem civitatis — salutem vestram propriam promoveatis — bonamque famam Cleri universi conservetis. — De caetero scitote: omnes vestras deviationes adnotatum iri, et [3] quilibet vestrum sibi ipsi imputabit — si terminatis studiis — fors etiam innocenter retardati aut poenitus denegati uni alterive fuerint

sacri ordines — et liber praenotationum in actis Seminarii asservatus, non pro salvando sed pro condemnando eodem loquetur.

Leopoli die 26-a 8-bris 841.

Jachimowicz
Sem. Rector.

Publicavit singulis Alumnis in Museo Congregatis die 26-a 8-bris 841.

I. Łotocki
V. R.

Ч. 193.

Ректорат доносить дня 29. X. 1841 р. львів. Консисториї про лихі поступи 11 питомців.

№ 444.

Ill. ac Rmum Metrop. Consist.

Ex Archidioecesanis Alumnis Seminarii et absolutis auditoribus Theologiae anni primi secundam classem semestri altero e studio biblico Veteris foederis obtentam in examine post ferias repetito non repararunt et quidem

a) ex Introductione in libros Vet. Foederis:
Aryszeski Paulus,
Chomicki Joannes,
Filipowicz Joannes,
Łukaszewicz Leo,
Pawęcki Alexius,
Sobolewski Simeon,
Stachurski Athanasius et
Żahaykiewicz Joannes;
b) Ex Introductione et Exegesi:
Audykowski Alexius;
c) E lingua hebraica et Exegesi:
Żukowski Fabian;
d) Ex Introductone Exegesi et lingua hebraica:
Sochacki Ignatius.

Recensiti Alumni in examino annuo ex Historia Ecclesiastica et in examine primi semestris ex Archaeologia biblica classem primam et nonnisi semestri altero ex una aliave materia studii biblici classem secundam retulerunt, quapropter altum Decretum aulicae studiorum Commissionis ab Excelso C. R. Gubernio sub 6. Augusti 833 № 46197 promulgatum ad eosdem haud extendi vi-

detur cum illud expresse declaret Alumnum nonnisi tunc stallo privandum esse, si idem utroque semestri classem secundam retulerit addendo et id, quod dimissio e Seminario etiam tunc sequi debeat, si Alumnus obtentam primo semestri classem secundam reparaverit, ast secundo semestri ex uno altorove objecto in classem secundam fuerit relatus. Ut tamen enumerati Alumni eo tutius in Seminario retineri valeant, [2] Rectoratus Seminarii intercessionem Illustrissimi ac Rmi Consistorii pro iisdem faciendam expetit, quam penuria Candidatorum suadet, quave ipsi tum morum probitate spectata omnino digni esse censentur.

Leopoli die 29. Octoris 841.

Consistorium
Rectoratus Seminarii Grlis

intercedit, ut Alumni qui ex quibusdam materiis Studii biblici Veteris Foederis classem secundam obtinuerunt in Seminario retineantur.

Ч. 194.

Ґуберн. архикнязь Фердинанд д' Есте велить здержати Ілярия Котовича від сьвячень (18. XII. 1841 р.)

Vom galiz. General Gouverneur.

№ 1681/ggg.

Da nach dem Inhalte des Berichts vom 16-ten d. M. Z. 89. kein Zweifel mehr darüber obwaltet, daß der als Mitglied eines revoluzionären Vereines bezeichnete gr. kath. Theologe Kotowicz, nicht Philemon, sondern Hilar Kotowicz sei, welchem letzterer bereits mit der Gubernial Verordnung vom 19-ten September 840 Zahl 65152 der Tischtitel aus dem Religionsfonde verliehen wurde, so wird unter einem der gegen die Verleihung des Tischtitels an Philemon Kotowicz erhobene Anstand als beseitigt erklärt, und die Anzeige des Ordinariats daß Hilar Kotowicz bis auf weitere hierortige Weisung von der Priesterweihe werde ferne gehalten werden, zur Nachricht genommen.

Die Berichtsbeilagen folgen zurück.

Lemberg den 18-ten Dezember 841.

Erzh. Ferdinand m. p.

На четвертій стороні в горі дописка Консисторії: praes. 22. X-bris 841. № 5398/834., а понизше адреса: Vom galiz. General Gouverneur № 1681/ggg. An das gr. kth. Ordinariat hier. Exoffo.

Mit 2 Beilagen.

Ч. 195.

Акт в справі провини питомців Алекс. Терлецького і Григ. Туркевича (25. XII. 1841 р.).

№ 551.

Inter alios Alumnos Seminarii hujatis Rdi Dm: Baczyński Stanislaus, Auditor Philosophiae anni II. Terlecki Alexander et Jurkiewicz Gregorius Auditores Theologiae Anni III. a Rectoratu die 24-a X-bri a. c. obtinuerunt facultatem ad suos cognatos sese conferendi, hac sub conditione, ut ad preces vespertinas i. e. $^3/_4$ ad 9-am horam jam adsint domi — Rectoratus hac facultate donavit illos respectu habito tum festivitatis tum circumstantiae, quod cognati eosdem postulaverint. — Jam autem conditioni praefectae non stantes, R-us Baczyński post horam 9-am, quando clavis de janua apud Perillustrem Reverendissimum Rectorem jam deponebatur — R. autem Terlecki et Turkiewicz primum dimidia undecuma hora domum reversi sunt. Quilibet horum facile perspiciet, hunc abusum neque cum ordine disciplinari Instituti, neque cum vocatione ad statum clericalem conciliari posse, esseque ideo tantum, ut exclusionem ab hoc statu justo post se ducere deberet. — Rectoratus autem paterna sollicitudine ductus, nolens hac adhuc vice illorum sortem pessimam, per conclusionem sessionis diei 25-a X-bris, manet penes id, quod R-o Baczyński strictissimam tribuendam esse admonitionem publicam cum significatione, quod exeundi facultate ulteriori tempore sese reddiderit indignum, Rm Terlecki autem et Turkiewicz aresto 8 horarum sub pane et aqua die hodierna i. e. 25. X-bris a hora 9-a m. ad 5-m postm. esse plectendos, decreverit — iisdemque injungendum, hanc poenam esse ultimam, quam habet ad manus Rectoratus, volens devios ad rectam deducere[2]viam — sciantque, primam similem devictatem exclusionem a statu clericali secum esse juncturam.

Leopoli die 25. X-bris 841.

J. Bocheński
pr. Rector Seminarii.

Die 25-a X-bris 841 hora 9-a antemeridiana coram omnibus Alumnis in Museo Pastoralistarum promulgatum.

Lewicki
pr. Vicerector.

Рік 1842.

Ч. 196.

Поручене Консисториї з дня 1. II. 1842 р. в справі питомцїв, що при вступнім іспитї до Семинариї одержали з церк. слов. мови злу ноту.

385/41. Praesent. 26-a Januar. 842. Ad Session. 1 Febr.

Commemoratur ad N-rum 96, ut intuitu Candidatorum Status sacerdotalis, qui in examine e lingua slavica non bene substiterunt, necessaria resolvantur.

Habita ratione exhibitorum ad № 5464, 4683, et 5054 fiat ad Rectoratum Seminarii grlis sequens

Mandatum

E submissis sub 8-a 9-bris, 29-a 9-bris et 24 a X-bris 841 № 456. 506 et 552 consignationibus, adparuit, quod plurimi Candidati pro currenti anno scholastico ad Seminarium gnrle suscepti, vel vero pro stipendio propositi in examine e lingua slavica et cantu ecclesiastico cum iisdem instituto prorsus male substiterint, in specie vero:

1. Krzyżanowski Adamus, secundi anni theologiae auditor,
2. Buraczyński Dionysius,
3. Cerkiewicz Theophilus,
4. Chomicki Josephus,
5. Chrobaczyński Maximilianus,
6. [2] Curkowski Martinus,
7. Czemeryński Josephus,
8. Demkowicz Jacobus,
9. Harasymowicz Andreas,
10. Jasiński Joannes,
11. Kunicki Leonardus,
12. Lewicki Benedictus,
13. Mandyczewski Porphyrius,
14. Martynowicz Joannes,
15. Rudnicki Michaël,
16. Romanowski Leonidas,
17. Sidorowicz Michaël,
18. Sieminowicz Joannes,
19. Soniewicki Michaël,
20. Stefanowicz Nicolaus,

21. Stupnicki Theodorus,
22. Teliszewski Joannes,
23. Wierzbicki Jacobus,
24. Zakliński Ignatius,
25. Zawadowski Michaël, auditores primi anni theologiae,
26. Baczyński Stanislaus,
27. Odzieżyński Antonius,
28. Sabatowicz Mathias,
29. Świdziński Michaël,
30. Terlecki Franciscus, auditores secundi anni philosophiae, tum
31. Markiewicz Andreas, auditor primi anni philosophiae, qui omnes ad Seminarium grle suscepti sunt; porro:

1. Drzymała Ludovicus,
2. Fedusiewicz Basilius,
3. Grabowiecki Justinus,
4. Kuczyński Joannes,
5. Kuzyk Alexander,
6. Kwoczyński Ignatius et
7. Turkiewicz Joannes, qui pro [3] stipendio propositi sunt, secundae et tertiae classis notam retulerint — proinde V. Rectoratui ordinatur, ut hos Candidatos ad addiscendam linguam slavicam et cantum ecclesiasticum omnino stringat, et de eorum progressu suo tempore horsum relationem exhibeat.

Ut vero horum genitoribus, in specie his, qui status sacerdotalis sunt, promerita admonitio hinc dari possit, propter incuriam neglectae a filiis suis perfectionis in iis, quae ad statum, quem anhelant omnino necessaria sunt, necesse est scire locum commorationis eorum, quare committitur V. Rectoratui, ut inspectis literis metricalibus, in actis Seminarii reperibilibus locum commorationis eorum horsum indicet.

Kuziemski.

Ad V. Rectoratum Seminarii grlis.

Ч. 197.

Акт в справі провини пит. Теоф. Дашкевича, Амврозия Ільницького і Віктора Тарасевича (19. II. 1842 р.).

№ 70.

Quum Alumnus Seminarii et Auditor S. Theologiae anni tertii Theophil Daszkiewicz die 7. Februarii a. c. tempore vespertino in dormitorio sub № 42 serra lignum secans observatus est, quam

Alumni et auditores ejusdem Theologiae anni Ambrosius Ilnicki et Victor Tarasiewicz palliarunt, ac praemissis repetitis monitis eam Rectoratui tradendi morem gerrere tergiversati sunt, imo fine declarandae suae praevaricationis ad conficiendum a Rectoratu protocollon omnes tres provocati obsequium praestare pertinaces recusarunt, tandem de tristibus hujus protervitatis sequellis imminentibus a Rectoratu moniti seram quidem Rectoratui insinuarunt, quis autem illam emerit, obstinaciter manifestare noluerunt; ideo Rectoratus in sessione die 19. Februarii a. c. celebrata considerando, quod dicti Alumni seram etsi post longas tergiversationes Rectoratui tradiderint, supersedebat adhuc Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio relationem de eorum praevaricatione et protervitate substernere, atque hoc facinus, quod Theophil Daszkiewicz absque scitu et consensu Rectoratus lignum ex depositorio ligni acceptum sera seccaret, quod Ambrosius Ilnicki et Victor Tarasiewicz hance palliarent, atque pertinaces tamdiu Rectoratui non insinuarent, hancce porro protervitatem, quod ad constitutum omnes tres provocati obstinaces perseverarent, hancce denique temeritatem in asserendo facilius se poenam aresti subire velle, quam posessorem serrae indicare, poena arresti decem horarum in pane et atqua die [2] 24. Februarii subeunda afficere statuit, quo tempore quoque tenentur dissertationem de vitanda protervitate ejus sequellis scripto ellaborare, eo addito, quod nisi hanc pravam consuetudinem exuerint et deposuerint, relatio fine eorum e Seminario dimissionis Illustrissimo ac Reverendissimo Metropolitano Consistorio substernetur. Quales enim curatores gregis Christi Domini futuri, qui dixit: Discite a me, quia mitis sum et humilis corde, qui praepositis obediendum esse praecepit, quomodo haec salutaria mandata cordibus fidelium instillabunt, si ipsi in vitio protervitatis haerebunt. Tales enim varii generis litibus intricati scandalo sunt fidelibus.

Dein ex revisione a Rectoratu die 18. Februarii a. c. instituta apparuit, Alumnos Seminarii Thomam Stupnicki, Auditorem Theogiae anni secundi duo volumina operis Schillerii, Joannem Barewicz auditorem Theologiae anni primi ephemerides literarias sub titulo „Orendownik“ et Curkowski Martinum auditorem Theologiae anni primi duo volumina operis Schakspire habuisse, quin Rectoratui insinuassent et in cathalogo librorum privatorum inscripsissent. Etsi hi libri prohibiti non sint, tamen, quia juxta vigentes in Seminario supremas leges omnes libri ad privatam lectionem compositi ab Alumnis Seminarii Rectoratui illico exhibendi

sunt, dum ad eorum possessionem quocunque titulo pervenerunt, priusquam illos legere coeperunt, [3] hinc Rectoratus in eadem sessione statuit, hisce tribus supra memoratis Alumnis neglectionem hujus legis severissime exprobrare, eosdemque monere ad accuratissimam ejusdem observationem, nisi sibi tristiores sequellas causare voluerint.

Leopoli die 19. Februarii 1842.

Joannes Bocheński
prov. Seminarii Rector.

Promulgavi omnibus Alumnis in Musaeo congregatis die 24. Februarii 842.

J. Ilnicki
Vice Rector.

Ч. 198.

Перемиський Владика до Ректорату в справі пит. Мих. Захаріясевича (26. II. 1842 р.).

№ 568.

Occasione adinventi in veste Michaelis Zachariasiewicz Alumni Seminarii scripti seditiosi, comittimus Venerabili Rectoratui, ut praefatum Alumnum Zachariasiewicz saeverissime praemoneat, quatenus sibi in futurum ab ejusmodi scriptis sollicite caveat — secus praeter exclusionem e Seminario et statu sacerdotali, etiam alias inamoenas sequelas ex parte Regiminis politici praestolandas habebit. Ceterum comendamus Venerabili Rectoratui — ut Alumnum hunc semper sub vigili oculo habeat, et observatam nefors in illo perversam sub respectu politico sentiendi agendique rationem illico Nobis referat.

Joannnes Eppus.

Die 25. Martii 842 Ordinationi satisfactum. (Сї слова пис. рукою рект. Бохенського.)

На четвертій сторонї в горі дописка Ректорату: Praesent. 9. Martii 842. № 100., а понизше адреса: A Consistorio r. gr. c. Premisliensi. № 568. Venerabili Rectoratui Seminarii generalis r. gr. cath. consignand. Exoffo. Stricte officiosum. Leopoli.

Ч. 199.

Митр. Ординаріят жадає дня 7. III. 1842 р. від Ректорату вияснень в справі найдених книжок в дух. Семинариї.

№ 15.

Zur weiteren Einbeförderung der vorgefundenen, und mit Bericht vom 3-ten März d. J. Z. 84 vorgelegten Schriften, sind noch einige Aufklärungen nothwendig, und zwar:

1. wäre die Angabe des Zöglings Terlecki, daß er, um die gestollenen Uhren aufzusuchen, in das Infirmarium № 5 sich begeben wollte näher zu beleuchten, indem mehrere Umstände diese Absicht unwahrscheinlich darstellen. Die vom Rectorate an demselben Tage vormittags vorgenommene Revision, hat vermuthlich auch unter № 5. stattgefunden. Es läßt sich daher nicht absehen, was den Terlecki zu einer nochmahligen Revision veranlassen könnte, die ihm als überflüßig und unausführbar erscheine mußte, da die unter № 5, wohnenden Zöglinge die von ihm beabsichtigte abermahlige Durchsuchung ihrer Effekten auch verweigern konnte(n). Die Entdeckung der versteckten Schriften, soll nach Angabe des Pelechowicz beiläufig um 2 Uhr stattgefunden haben. Um diese Stunde sollte Terlecki schon in den Kollegien seyn, und er konnte nicht, wie er es vorgibt, in dem Seminargebäude überall nachsuchen, da um diese Zeit die Dormitorien verschloßen waren. Die abhanden gekommenen Uhren sollen am 23. Februar während der Mahlzeit unterschoben, und bald darauf vermuthlich um 1 Uhr gefunden worden seyn. Die Nachricht davon wird im Seminarium sich schnell verbreitet haben, und hätte den Terlecki vom weiterer Nachsuchen abgehalten.

2. Nach den im Protokoll vorkommenden Angaben, ist es die mit № 6. bezeichnete Schrift, welche zuerst entdeckt wurde. Terlecki will diese Schrift in Gegenwart des Pelechowicz hervorgezogen haben, dieß stimmt mit der Erzählung des Letzteren, und insbesondere mit dessen Frage, wo war diese Schrift? nicht überein, und nebst dem scheint aus der Aussage des Cegielski auch hervorzugehen, daß Terlecki mit der bereits gefundenen Schrift, in das Zimmer № 5. eingetretten war. Vielleicht hat er außer der vorgewiesenen auch andere Schriften wahrgenommen, und es war ihm nur darum zu thun bei ihrer Erhebung Zeugen zu haben.

3. In der Aussage des Pelechowicz werden aus der vorgefundenen Schrift die Ausdrüche Więzień, und dann żołnierz strzeże bez litości citirt. Dieselben Ausdrücke führt auch der Cegielski an, jedoch mit einem sehr bedenklichen Zusatze. Denn nach dem Worte strzeże, hat er hinzugesetzt młode, welcher Ausdruck dem Verse wirklich folgt, den er aber später durchgestrichen, und oben bez litości angesetzt hat. Wie konnte der Cegielski, welcher abwesend war, und die gefundene Schrift nicht gesehen hat, dennoch, und besser als Pelechowicz wissen, welche Ausdrücke in derselben auf einander folgen? Es muß demnach diese Schrift entweder ihm angehören, oder die daselbst enthaltene Verse ihm an-

ders woher bekannt und geläufig seyn. Der Verdacht erhöhet noch der Umstand, daß dessen Schriftzüge im Protokoll mit denjenigen viel Aehnlichkeit haben, welche in der am Schluße der besagten Schrift beigesetzter Vormerkung der revolutionären Werke vorkommen.

Es wird demnach das vorgelegte ·/. Protokoll, sammt der vorgefundenen mit № 6 bezeichneten ²/. Schrift dem Rektorate zur weiteren Verhandlung zurückgestellt, und zugleich aufgetragen, in Hinsicht der Gesinnungen und des Betragens des Zöglings Cegelski sich getächtlich zu äußern, einige Exemplare seiner Handschrift in polnischer und deutscher Sprache vorzulegen, und zugleich anzugeben, ob derselbe seine Studien nicht unterbrochen habe, und während dieser Zeit nicht, etwa in Verhältnißen gewesen war, in denen er zur Kenntniß und zum Besitz der revolutionären Schriften leicht gelangen konnte.

Lemberg am 7-ten März 1842.

G. Jachimowicz
Weihbischof.

На четвертій стор. в горі дописка Ректорату: Praesentt. 7. Martii 842. № 92., а понизше: Vom gr. kth. Metrop. Ordinariate № 15. An das gr. kth. Seminar Rektorat. Exoffo. hier.

Ч. 200.

Протокол засїданя Ректорату дух Семинариї, відбутого дня 9. III. 1842 р.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii generalis r. g. c. die 9-a Martii 1842 celebratae, praesidente Perillustri et Reverendissimo Domino Rectore, praesentibus I. A. R. Vice-Rectoribus Ilnicki et Lewicki I. A. R. Patre Spirituali, et A. R. Studiorum Praefectis. Protocollon tenente Michaele Fortuna, Stud. Praefecto.

Praelegebatur Protocollon susceptum cum alumnis Seminarii occasione furti 5 horologiorum, e quo prodiit, Bryliński Adamum auditorem theologio anni III-tii suspicionem fundatam incurrere ast convici non posse, insuper occasione suscepti Protocolli apparuit, Bryliński Adamum plurium devictatum disciplinarium esse convictum, quae summopere redargui merentur.

Omnia membra Rectoratus unanimiter censent Bryliński Adamum Aud. Theol. Anni III. ob suspicionem commissi furti

evicti furti paliorum talarium et disciplinares devictates e Seminario dimittendum esse

---

Praelegebatur Protocollon susceptum cum Sieminowicz Joanne auditore Th: I. qui tempore Silentiorum varios gallicos libros legebat, quin hosce Rectoratui indicaverit, et Protocollon cum Barewicz Joanne, qui admonitionem publicam tulit, quod (Orędownik) scripta periodica legerit.

Relatio ad Consistorium.

[2] Membra Rectoratus observant Alumnos via praescripta Collegia non accedere, et mitras civiles gestent, publice ad Collegia et deambulationem exeuntes.

Publice monendi.

Hisce terminatur Sessionis Protocollon die ut supra.

J. Bocheński
pr. Rector Sem.
J. Ilnicki
Vice Rector.
S. Harasiewicz.
Lewicki mp.
M. Malinowski.
A. Juzyczyński.
M. Fortuna.

Ч. 201.

Протокол засїданя Ректорату, відбутого дня 21. III. 1842 р.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii generalis die 21-a Martii 1842 celebratae, praesidente Perillustri Reverendissimo D. prov. Rectore, praesentibus I. A. R. R. Vicerectoribus, I. A. R. Patre Spirituali et A. R. R. Studiorum Praefectis Michaele Malinowski et Antonio Juzyczyński, Protocollon tenente Michaele Fortuna Studiorum Praefecto.

Ut protocollum de patrato furto 5 horologiorum cum Alumnis Seminarii assumptum in merito resolvatur, depromenda est opinio Rectoratus Seminarii:

a) intuitu Victoris Tarasiewicz Alumni et auditoris theologiae anni tertii, qui juxta praenotationes Rectoratus saepius a precibus et silentio matutino abfuit, decreto Rectoratus dto 19-a Februarii

a. c. № 70 ad arestum 10 horarum damnatus erat, quia seram, qua Theophilus Daszkiewicz sub № 42 die 7-a Februarii ligna secavit cum memorato Daszkiewicz et Ambrosio Ilnicki palliavit et Rectoratui tradere obstinaciter retrectavit, qui Alumni Adami Bryliński familiaris et socius, et pallia talaria apud Bryliński die 22. Febr. tempore revisionis inventa e Seminario exportavit.

Cum praefatus Tarasiewicz haec pallia non furto ablata, sed propria esse Adami Bryliński existimaverit et in illa persuasione, eadem e Seminario exportare curaverit, omnia membra Rectoratus hac vice a severiori poena abstinendum esse censuerunt, ast in futurum similibus deviationibus obviantes unaminiter decreverunt, ut Tarasiewicz poenae arresti duorum dierum in pane et aqua subjiciatur. — intuitu

[2] b) intuitu Gregorii Turkiewicz alumni et auditoris theologiae anni tertii, qui die 25-a Decembris 841 aresto 6 horarum affectus erat, quod obtenta die 24-a Decembris 841 licentia multo tardius praefixa hora domum redierit, et qui alumno Bryliński pallium talare se donasse perhibuit.

Cum praedictus Turkiewicz non pallium talare, quod ex aerario pro usu proprio acceperit, sed pallium a Szwedzicki Gregorio absoluto theologiae auditore sibi dono oblatum mense Decembri adhuc, adeoque longe ante commissum furtum, Adamo Bryliński donaverit, omnia membra Rectoratus censuerunt, praedictum Turkiewicz pro insonte esse declarandum.

c) Michaelis Wierzbicki, qui de fumatione herbae nicotianae notatus occurrit, qui 26-a Februarii a. c. redeundo hora 10-a matutina ex Ecclesia S. Georgii aliquorsum divertebat et primo ante horam 12 ad Seminarium venit, qui 23. Februarii a. c. fumando herbam nicotianam ad Ecclesiam pro audiendo missae sacrificio properavit, cum Alumno A. Bryliński 22. Februarii 842 ultra concessam sibi licentiam primum hora 6-a redivit, qui saepius absque licentia vagari solet, et die 19-a Martii, inter infirmos inscriptus absque licentia a hora octava ad quadrantem pro 12 in urbe morabatur.

Cum Wierzbicki se talium devictatum reum reddiderit, licet solummodo privatim fuerit monitus, tamen omnia membra Rectoratus decreverunt, illum e Seminario dimittendum esse.

[3] d) intuitu Michaelis Kassaraba alumnis et auditoris philosophiae anni secundi, qui finito jam protocollo declaravit quod pallium suum Adamo Bryliński donaverit.

Quoniam Bryliński in additamento suo ad Protocollon primum die 6-a Martii exarato dicit unum pallium fuisse Michaelis Kassaraba propterea Kassaraba perceptus fuit, et oraliter profitebatur se anno currenti pallium suum talare, Victori Tarasiewicz dono obtulisse, quod dein Tarasiewicz Adamo Bryliński cessit — de quibus Tarasiewicz interrogatus, affirmabat sibi revera a Kassaraba Michaele pallium talare donatum fuisse, quod vero ille Bryliński non dederit, sed in pulpito suo reposuerit — adeoque habito respectu, quod de Kassaraba in Protocollo neque Bryliński neque Tarasiewicz mentionem faciat — manifeste apparet, tali modo Kassaraba Michaelem mendacii argui.

Et concesso si revera pallium suum Kassaraba, Tarasiewicz dederat, hoc omnino reprehensionem meretur, cum ille pallio qua signo academico uti, non vero alteri donare debuit.

Praeter hanc ad mandacia proclivitatem saepe dictus Kassaraba in officiis domesticis in genere remissus, et in divinis tepidus observatus fuit.

Inspectis libris praenotationum Rectoratus Seminarii, apparent Sequentia a tempore ejus susceptionis in primum annum philosophiae ad Seminarium anno schol. 1841:

[4] Anno schol. 1841.

5-a Novembris 840 a precibus matutinis in Museo absens.
9-a Decembris 840 d-o d-o d-o d-o
26-a Decembris 840 d-o d-o d-o d-o
1-a Januarii 841 post Evangelium ad Ecclesiam venit.
14-a Januarii 841 a precibus matutinis absens.
21-a Januarii 841 sero venit pro Missae Sacrificio et fine non expectato ex Ecclesia exivit.
7-a Februarii 841 a precibus matutinis absens.
15-a Februarii 841 d-o d-o d-o
28-a Martii 841 d-o d-o d-o
18-a Aprilis 841 d-o d-o d-o
19-a Aprilis 841 d-o d-o d-o
19-a Maji 841 ad preces vespertinas sero venit.
2-a Junii 841 a precibus matutinis absens.

17-a Junii 841 ad preces vespertinas ultimus valde sero venit.
28-a Julii 841 a precibus matutinis absens.

Porro

11-a Octobris 1841 lagena cum aliquid cremati in ocreis ejus inventa.

15-a et 16-a Novembris 841 a precibus mat. absens.
23-a Novembris 841 d-o d-o d-o
6-a Decembris 841 d-o d-o d-o
19-a Januarii 842 d-o d-o d-o
24-a Januarii 842 tpre precum vespertinar. penes portam Seminarii stetit.
16-a Februarii a precibus matutinis absens.
5-a Martii accepta licentia a socio separatus una et dimidia hora serius venit.
20-a Martii 842 tempore vesperarum in Museo latebat.
21-a Martii 841 tempore Misae Sacrificii in Museo cantabat.

Quibus perpensis omnia membra Rectoratus censuerunt, ut Turkiewicz pro insonte declaretur, jam vero Tarasiewicz Victor poena aresti duorum dierum afficiatur, Wierzbicki Michael et Kassaraba Michael e Seminario dimittantur — hisce terminatur Sessionis Protocollon dto die ut supra.

Ч. 202.

Акт в справі утечі питомців з проходу (25. III. 1842 р).

№ 127.

Apparuit Rectoratui, Alumnos primi Anni Theologiae 1. Bryliński Emilianum, 2. Buraczyński Dionisium, 3. Cegelski Leonem, 4. Cerkiewicz Theophilum, 5. Chomicki Josephum, 6. Chrobaczyński Maximilianum, 7. Curkowski Ignatium, 8. Curkowski Martinum. 9. Czemeryński Josephum, 10. Herasymowicz Andream, 11. Hetmanczyk Gregorium, 12. Kłosiewicz Josephum, 13. Kochan Nicolaum, 14. Kolas Joannem, 15. Kobrżyński Josephum, 16. Korżyński Michaelem, 17. Kunicki Julianum, 18. Lewicki Constantem, 19. Martynowicz Joannem, 20. Matiów Gregorium, 21. Meleszkiewicz Michaelem, 22. Michalewicz Stephanum, 23. Perfecki Stefanum, 24. Rudnicki Michaelem, 25. Sidorowicz Michaelem, 26. Stefanowicz Nicolaum, 27. Stupnicki Theodorum, 28. Teliszewski Joannem, 29. Ulicki Michaelem, 30. Wołoszczakiewicz Antonium, 31. Wojewódka Gregorium, 32. et Zakliński Ignatium die 24. m. c. ex deambulatione solos absque Ductore sero venisse, dum Ductor antea

cum quatuor tantum Alumnis Bobikiewicz Joanne — Kuczyński Joanne — Pelechowicz Constante et Soniewicki Joanne domum reversus erat — et in specie Alumnos Julianum Kunicki et Ignatium Curkowski esse motores turbulenti in deambulatione procedendi modi in eo, quod ad deambulationis locum, nimirum properent, domum autem nimium tarde retroeant. — Sciant itaque primo hi Alumni, Rectoratum hanc oppositionem egerrime ferre — etenim Ductor, R. Joannes Strzelbicki unanimi voto Rectoratus, cui accessit quoque Illustrissimus ac Reverendissimus Episcopus in transgressu ad suum munus episcopale — destinatus erat in deambulatione vices Praefecti supplere — haec proinde oppositio eidem facta — est facta Rectoratui; — sciant iidem, hanc inamoenitatem, quam Ductori huic parant, eidem non nocere, dum ejus exemplaris comportatio in ejus futuram sortem beatum influxum exercebit — imo potius nocere hanc oppositionem iisdem ipsis Alumnis, eandem moventibus; — facilius in levitate animi sui, turba circumdati, movent oppositionem — ast cum dolore, si successerit ipsis terminare cursum theologicum — experientur difficultates in admissione tum ad S. ordines, tum ad examen concursuale pro beneficiis — tum in propositione ad beneficium — hac oppositione hic manifestata nihil lucrantur, praeter vanam gloriam in turbulento animo suo — ast pro futura sorte sua nimias parant sibi difficultates.

Quoniam itaque haec oppositio superioribus praestita inter devictates majores pertinet, Rectoratus in Sessione die hodierna celebrata statuit: ex his omnibus recensitis Alumnis Stupnicki Theodorum, ex eo, quod cum iisdem domum simul redierit, dum tamen qua Pedellus exemplo praeire deberet [2] quod dein ab I. A. R. Vicerectore Ilnicki perceptus in hoc Objecto veritatem celaret, et vanas excusationes tardi reditus protulerit — a munere Pedelli amovendum.

2-o. Julianum Kunicki et Ignatium Curkowski, quod motores hujus excessus fuerint, quod coram Vicerectore ab eodem percepti, perquam inurbanos sese monstraverint — et quidem Julianum Kunicki aresto unius diei, decem scilicet horarum sub pane et aqua — Ignatium Curkowski autem accedentibus circumstantiis, quod in Officio remissus, in divinis tepidus, ac protervae indolis observatus fuerit, et praeterea die 18. Februarii a. c. revisione sub № 47 instituta, lagena cremato olens, apud eum fuerit inventa — aresto duorum dierum, quolibet die per decem horas sub pane et aqua esse puniendos.

3-o. reliquos vero Alumnos superius recensitos esse publice monendos, ut a simili praevaricatione sibi caveant — scientes, has devictates in libris Seminarii praenotari et Consistorio suo tempore notas reddi — tandem

4-o. Juliano Kunicki et Ignatio Curkowski in specie ob oculos esse ponendum, praeter poenam, qua hac vice affecti sunt, in sphaera Rectoratus nullam graviorem dari — primam proinde similem transgressionem statutorum Seminarii fore ansam propositionis, faciendae ad Consistorium, ut ab hoc statu, ad quem se non vocatos esse, manifestant — arceantur.

Leopoli die 25. Martii 842.

Joannes Bocheński
prov. Sem. Rector.

Promulgatum in Museo Pastoralistarum praesentibus omnibus Alumnis die 25-a Martii 842.

Lewicki mp.

Ч. 203.

Протокол засїданя Ректорату, відбутого дня 30. III 1842 р.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii generalis die 30-a Martii 1842 celebratae praesidente Perillustri Reverendissimo Domino prov. Rectore, praesentibus I. A. R. R. Vice-Rectoribus cum Patre Spirituali, A. R. Studiorum Praefectis, protocollon tenente Michaele Fortuna Studiorum Praefecto.

Commemoravit Reverendissimus D. Rector, ut classes e moribus et applicatione in obeundis officiis domesticis, secundum libros praenotationum Rectoratus in Tabellas individuales inscribantur et quidem Alumnorum Seminarii stipendio vel certificato provisorum, et Auditorum theologiae et philosophiae anni secundi et primi, quorum classes progressus in studiis facti, exeunte primo semestri altiori loco promovendae veniunt.

Commemorationi conformiter classes e moribus et ex applicatione praecitatorum candidatorum status ecclesiastici, Tabellis individualibus inscriptae sunt.

. . . .

Porro ut alumni cujuslibet classis diligentia et industria in adimplendis officiis Instituti hujatis insignes, praenotentur, et Illustrissimo ac Reverendissimo Consistorio exhibeantur, ut alto loco eorum solertia rati habeatur, et laudetur, quo fors minus seduli et

remissi in officiis ad strenuum adimpletionem legum sibi incumbentium animabuntur.

Unanimi Rectoratus voto Laudari merentur:

alumni IV. anni theologiae auditores:

1. Bańkowski Emilianus Premisl. Dioeces.
2. Daszkiewicz Onuphrius Premisl. Dioec.
3. Gachowski Lucas Premisl. Dioec.
4. Kadayski Alexander.
5. Kiczor Joannes Prem.
6. Kiczura Joannes Prem.
7. Kobrzyński Josaphat ob solertem curam infirmorum.
8. Kordasiewicz Julianus Prem.

[2] 9. Kroll Antonius Prem.

10. Kunicki Mathias.
11. Łotocki Jacobus.
12. Łuszpiński Joannes.
13. Matkowski Joannes Prem.
14. Niczay Antonius.
15. Obuszkiewicz Basilius Prem.
16. Pokiński Andreas.
17. Strzelbicki Joannes.
18. Towarnicki Michael Prem.
19. Tymniak Michael.
20. Wankowicz Joannes Prem.
21. Wikowicz Antonius d-o

Alumni et III. anni theologiae auditores:

1. Buczyński Josephus.
2. Czapelski Josephus Prem.
3. Doskowski Jacobus d-o
4. Eliasiewicz Josephus.
5. Gocki Basilius.
6. Pawlikow Theophilus.
7. Rużycki Benedictus.
8. Sawicki Michael.
9. Wieliczkowski Nicolaus.
10. Żukowski Cyprianus.

Alumni et II. anni theologiae auditores:

1. Aryszewski Paulus.
2. Biliński Felix.
3. Janowicz Hyppolitus.
4. Korosteński Antonius Prem.
5. Lewicki Josephus.
6. Sobolewski Simeon.
7. Strzelbicki Adamus.

Alumni et I. anni theologiae auditores:

1. Chomiński Cyrillus.
2. Harasiewicz Theodorus.

Alumni et II. anni philosophiae auditores:

1. Radewicz Joannes.
2. Sabbatewicz Mathias.

---

[3] Inventi sunt secundum libros praenotationum nonnulli alumni, qui ob varias devictates disciplinares pro admonitione Illmo ac Rdmo Consistorio proponendi essent.

IV. anni theologiae auditores:

1. Debelski Nicolaus in officiis remissus, praeterea sacram confessionem aliquot vicibus absolvere neglexit.

2. Korosteński Antonius in officiis remissus.
3. Lewiński Josephus ad silentium mat. tardus.
4. Polański Sophronius d-o d-o
5. Poznański Dionysius d-o d-o
6. Salwicki Clemens d-o d-o
7. Wichański Joannes d-o d-o

III. anni theologiae auditores:

1. Łahodyński Ignatius ad silentium mat. tardus.
2. Polański Athanasius in cibis exquisitior esse solet.
3. Wolański Josephus ad silent. matut. tardus.

II. anni theologiae auditores:

1. Czemeryński Carolus ad silent. matut. tardus.

2. Fedorowski Carolus d-o d-o et protervae indolis.

6. Jajus Josephus ad vagandum proclivis.
3. Ukraiński Michael }
4. Zahaykiewicz Antonius } ad silent. matut. tardi.
5. Łukaszewicz Leo lusui chartifoliorum pro pecunia indulget.

I. anni theologiae auditores:

1. Barewicz Joannes officiis domesticis se subducere solet.
2. Cerkiewicz Theophilus in officiis remissus.
3. Chrobaczyński Maximil. protervae indolis.
4. Czemeryński Josephus in officiis remissus.

5. Gnitkowski Terentius in officiis remissus et aliquot confessiones absolvere neglexit.

6. Kraykowski Julianus protervae indolis.
7. Kunicki Leonardus in officiis remissus.

[4] 8. Lewicki Benedictus in officiis remissus et lusui chartifoliorum pro pecunia indulget.

9. Siemienowicz Joannes in officiis remissus.

10. Stefanowicz Nicolaus ad vagandum proclivis, remissus in officiis.

11. Ulicki Michael saepius lusui chartifoliorum pro pecunia indulget, protervae indolis.

Anni II. philosophiae auditores:

1. Bublik Alexius ad potum proclivis.
2. Swidziński Michael remissus in officiis.
3. Terlecki Franciscus ad potum proclivis.
4. Wassyanowicz Constantinus protervae indolis, lusui chartifoliorum pro pecunia indulget.

Commemoravit Reverendissimus D. Rector Jaworowski Gregorium alumnum et auditorem theologiae anni primi die ...... morbum simulasse et coenam sibi ad dormitorium adferri jusisse, praeterea cum dormitorium fumo herbae nicotianae esset repletum probabilis suspicio cadit, illum et herbam nicotianam traxisse.

Cum hic procedendi modus, relaxationi disciplinae domesticae, qua quivis tenetur in Refectorio, non vero in dormitorio coenam sumere, facile praeberet ansam, omnia membra Rectoratus decreverunt, ut Jaworowski Gregorius arresto 6 horarum in pane et aqua poenam luat.

Porro die exitus communis ad visitanda Sepulchra Christi Domini per Ecclesias, injunctum fuisse alumnis, ut quilibet veste talari indutus exeat, nihilominus Dorożyński Justinum alumnum et auditorem [5] theologiae anni quarti veste civili indutum exiisse.

Cum Dorożyński Justinus, qui praeterito anno in officiis remissus exeunte primo Semestri notatus erat, et pro eo Illmi et Rdmi Consistorii Metropol. exprobrationem tulit, hocce anno verae emendationis signa exhibere studuerit, adeoque omnia membra Rectoratus ad similes relapsus praecavendos, illum publice monendum esse opinantur.

Alumni pro eminente classe e moribus in sequenti semestri praenotati, sunt sequentes.

Anni II. theologiae auditores:

1. Dobrzański Stephanus.
2. Pańkowski Theodorus.
3. Rastawiecki Carolus.

I. anni:

1. Doliński Joannes.
2. Soniewicki Joannes.

3. De fumatione herbae nicotianae suspecti pro ulteriori observatione notantur:

Alumni et anni IV. theologiae auditores:

1. Debelski Nicolaus.
2. Fedorowicz Joannes.
3. Jasiński Basilius.
4. Hryniak Joannes.
5. Korczyński Al.
6. Lewiński Josephus.
7. Lityński Jacobus.
8. Polański Sophron.
9. Poznański Dionysius.
10. Sałacki.
11. Salwicki Clemens.
12. Wichański Joannes.
13. Witoszyński.
14. Tustanowski.
15. Czarniawski.

Anni III. theol. auditores:

1. Giliczyński.
2. Janikowski.
3. Kuniewicz.
4. Koblabski Julianus.
5. Lahodyński.
6. Macieliński Joannes.
7. Pohorecki Joannes.
8. Rastawiecki.
9. Sołowski.
10. Terlecki Alexander.
11. Turkiewicz Gregorius.
12. Wolański Joseph.
13. Zafjowski.

Anni II.:

1. Chodorowski.
2. Czemeryński.
3. Fedorowski.
4. Konczewicz Stephanus.
5. Krzyżanowski Adamus.
[6] 6. Łukaszewicz Leo.
7. Stachurski Athanasius.

I. Anni theologiae auditores:

1. Cerkiewicz Teofilus.
2. Chrobaczyński.
3. Czemeryński Josephus.
4. Gnitkowski Terentius.
5. Jasiński Joannes.
6. Jaworowski Gregorius.
7. Kolankowski Teoph.
8. Kraykowski Jul.
9. Kuczyński Joannes.
10. Lewicki Benedictus.
11. Martynowicz Joannes.
12. Romanowski Leonidas.
13. Siemienowicz Joannes.
14. Soniewicki Michael.
15. Stefanowicz Nicolaus.
16. Ulicki Michael.
17. Wołoszczakiewicz Antonius.

Anni II. philosophiae auditores:

1. Baczyński Stanislaus.
2. Bublik Alexius.
3. Lubieniecki Joannes.
4. Odzierzyński Antonius.
5. Terlecki Franciscus.
6. Wassyanowicz Constantin.

Albis mitris (biały kaszkety) utuntur:

Anni II. theolog.:

1. Czemeryński Carolus.
2. Jarymowicz Stanislaus.
3. Pawęcki Alexius.

I. anni theolog.:

1. Buraczyński Dionysius.
2. Jaworowski Gregorius.

Hisce terminatur Protocollon Sessionis die 30-a Martii celebratae 1842.

J. Bocheński.
J. Ilnicki.
Jos. Lewicki
prov. Vicerector.
Malinowski.
S. Harasiewicz.
A. Juzyczyński.
M. Fortuna.

Ч. 204.

Ректорат духовної Семинариї про поведенє питомцїв (30. III. 1842 р.).

№ 140.

Initio anni scholastici currentis promulgatae sunt leges ab alumnis Seminarii generalis observandae et principaliores ex his, ne memoria dilabantur, et ut earum transgressio eo certius evitetur, affixae sunt parietibus museis.

Inter has leges tenent non ultimum locum aulica decreta dto 29. Novembris 1789, et dto 6-a Decembris 1816, quae per ordinationes Consistoriales dto 26. Julii 1822 № 1728, dto 2-a Augusti 822 № 1751, dto 28-a Junii 828 № 1907, dto 29. Novembris 828 № 3303, dto 11. Martii 833 № 1224 et dto 19. Martii 1838 № 1953 republicata sunt, quae fumationem herbae nicotianae Alumnis Seminarii diserte, et quidem cum comminatione exclusionis e Seminario prohibent.

Quia vero Alumni Seminarii hujus et anni IV. theologiae auditores:

1. Debelski Nicolaus.
2. Fedorowicz Joannes.
3. Jasiński Basilius.
4. Krynicki Joannes.
5. Korczyński Alexander.
6. Lewiński Josephus.
7. Lityński Jacobus.
8. Polański Sophronius.
9. Poznański Dionysius.
10. Sałacki Joannes.
11. Salwicki Clemens.
12. Tustanowski Antonius.
13. Wichański Joannes.
14. Witoszyński Petrus.

Auditores theologiae anni tertii:

1. Czerniawski Victor.
2. Giliczyński Josephus.
3. Janikowski Theodorus.
4. Kuniewicz Athanasius.
5. Koblański Julianus.
6. Łahodyński Ignatius.
7. Macieliński Joannes.
8. Pohorecki Joannes.
9. Rastawiecki Josephus.
10. Sołowski Nicephorus.
11. Terlecki Alexander.
12. Turkiewicz Gregorius.
13. Wolański Josephus.
14. Zafijowski Josephus.

[2] Auditores theologiae anni secundi:

1. Chodorowski Demetrius.
2. Czemeryński Carolus.
3. Konczewski Stephanus.
4. Fedorowski Carolus.
5. Krzyżanowski Adamus.
6. Łukaszewicz Leo.
7. Stachurski Athanasius.

Auditores theologiae anni primi:

1. Cerkiewicz Theophilus.
2. Chrobaczyński Maximilianus.
3. Czemeryński Josephus.
4. Gnitkowski Terentius.
5. Jasiński Joannes.
6. Jaworowski Gregorius.
7. Kolankowski Theophilus.
8. Kraykowski Julianus.
9. Kuczyński Joannes.
10. Lewicki Benedictus.
11. Martynowicz Joannes.
12. Romanowski Leonidas.
13. Siemienowicz Joannes.
14. Soniewicki Michael.
15. Stefanowicz Nicolaus.
16. Ulicki Michael.
17. Wołoszczakiewicz Antonius.

Auditores philosophiae anni secundi:

1. Baczyński Stanislaus.
2. Bublik Alexius.
3. Lubieniecki Joannes.
4. Odzieżyński Antonius.
5. Terlecki Franciscus.
6. Wassyanowicz Constantinus

non obstantibus repetitis admonitionibus et reprehensionibus ex parte Superiorum Seminarii datis, praevaricationem ordinationum Consistorialium et altissimorum decretorum nihili habent, idcirco eisdem ex concluso Sessionis Rectoratus per praesentes ultimaria severissima datur admonitio, ut a fumatione herbae nicotianae, quae cum statutis Seminarii nullatenus combinari potest, solerter abstineant, secus enim si agere observati fuerint, inamoenas et tristes sequelas sibi ipsis adscribere debebunt.

Hoc loco revocatur in memoriam omnibus alumnis Seminarii ordinatio Consistorii dto 19. Martii 1836 № 915, vigore cujus gestatio sic dictorum (Kaszkiety i furażerki) Alumnis Seminarii totaliter prohibita est.

Non ignota vobis est lex, praecipiens, ut Alumni Seminarii in exitu sive ad collegia, sive pro deambulatione, sive erga licentiam semper vestitu Alumnatus utantur; quia vero alumnus Seminarii quarti anni theologiae auditor, Justinus Dorożyński, qui licet ei a janitore Seminarii commemoratum fuerit, exitum in veste civili prohibitum esse, die 25-a Martii a. c. veste civili indutus ad visitandas Ecclesias exivit, hanc legem transgressus est, et aliis alumnis malum exemplum praebuit, idem Dorożyński ex concluso Sessionis Rectoratus severe admonetur, ut graviorem poenam evitaturus a similibus sibi sollicite caveat.

Cum tandem alumnus Seminarii auditor primi anni theologiae Gregorius Jaworowski saepius morbum simulare soleat, et ideo die 24-a Januarii a. c. a meridie ad collegia non iverit, die autem 28-a Martii a. c. in dormitorio cubaverit et prandium sibi ad dormitorium adferri jusserit, ac per id ordinem domesticum turbaverit, cum praeterea de fumatione herbae niconitianae notatus, et in studiis negligens sit, proinde eidem Jaworowski ex concluso Sessionis Rectoratus, recollectio spiritus 6 horarum in arresto absolvenda per praesentes dictatur.

Leopoli die 30. Martii 1842. J. Bocheński
prov. Sem. Rector.

Publicavi omnibus in Musaeo congregatis Alumnis die 7. Aprilis 842. Ilnicki
Vice Rector Seminarii.

Ч. 205.

Протокол засїданя Ректорату, відбутого дня 13. V. 1842 р.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii generalis die 13-a Maji 1842 celebratae praesidente Perillustri Reverendissimo Domino Rectore, praesentibus I. Ad R. Vice Rectoribus Ilnicki Joanne, Josepho Lewicki I. Ad R. Patre Spirituali, Ad R. R. Studiorum Praefectis, Michaele Malinowski, Antonio Juzyczyński, Protocollon tenente Michaele Fortuna Stud. Praefecto.

Commemoravit Reverendissimus D. Rector Petitum anteacti alumni Alexandri Czyczyłowicz, auditoris theologiae anni tertii, examen e Theologia dogmatica secunda vice repetere supplicantis, Suae C. R. Majestati substratum, ordinatione Illmi ac Rdmi Metrp. Consistorii, pro depromenda sibi opinativa relatione horsum devolutum esse.

Inspectis tabellis individualibus innotuit, praecitatum Alexand. Czyczyłowicz, qua remissum in officiis, proclivem ad vagandum,

et protervae indolis, notatum occurrere — quibus praehabitis omnia membra Rectoratus censuerunt, illum, ut ad studia iterum suscipiatur haud dignum videri.

Jam vero Vice Rectori Ilnicki Joanni, Studiorum Praefectis Michaeli Malinowski, Antonio Jużyczyński et Michaeli Fortuna, vota eatenus expetita, hunc in modum depromere visum est: Consideratis, quod Czyczyłowicz pro suis disciplinaribus deviationibus promeritam poenam, eo quod unum annum exponere cogatur, luat, quod in petito suae emendatae indolis signa praebeat, quod exempla extent, alumnos immorigeros e Seminario dimissos, et post aliquod temporis intervallum denuo susceptos, exemplariter se gessisse, ad examen e Theologia dogmatica admittendus et ad Seminarium suscipiendus esset, dummodo adhuc testimonio respectivi officii decanalis emendatam suam indolem extra omne dubium poneret.

[2] Reverendissimo D-no Rectori, prov. Vice-Rectori Lewicki et Patri Spirituali videtur, illum sub nullo respectu ad studia theologica admittendum esse.

Qualis poena emensuranda alumnis, Łotocki Antonio anni quarti, Kopacz Nicolao anni secundi et Zakliński Ignatio anni primi, theologiae auditoribus, qui posthabitis tot admonitionibus privatis et publicis in dormitorio fumum herbae nicotianae trahere ausi sunt.

Omnia membra Rectoratus unanimiter decreverunt, praefatos alumnos poena arresti unius diei in pane et aqua afficiendos esse.

Num alumnus Łukaszewicz Leo auditor theologiae anni secundi denuo scabie infectus in Seminario curandus sit, an vero pro tempore donec convaluerit, rus relegandus.

Cum scabies hucusque inter alumnos rara, abhinc latius serpere coepit, imo cum nonnulli alumni adeo incurii deprehensi fuerint, ut alumnos scabie infectos visitarent et in infectionis periculum sponte se conjicerent, omnia membra Rectoratus non aliter huic malo mederi et e Seminario penitus eliminari posse opinantur, nisi in posterum alumni e feriis redeuntes a medico ordinario revideantur, et currenti anno scabie infecti ad nosocomium universale mittantur — et pro praesenti casu decidere censuit, ut Łukaszewicz Leo ad nosocomium universale mittatur.

---

[3] Quali poenae subjiciendus alumnus Swidziński Michael auditor philosophiae anni secundi, qui die magna Jovis tempore officii

passionis Christi in Ecclesia Seminarii celebrati a Vice-Rectore Ilnicki sub lecto jacens deprehensus est, qui monitioni Vice Rectoris, ut locum adeo indecentem relinqueret, morem gerere recusavit, quī Vice Rectore e Dormitorio egresso per collicias (rynwę) penes fenestram pendentes se dimisit, a famulitio obsonatoris ibi conspectus, dein per plancam sat altam, quae aream obsonatoris a horto Seminarii (szkarpy) separat, descendit et in aedibus Seminarii disparuit.

Cum Swidziński Michael perversae sit indolis, ad devotiones tardus, in studiis negligens, concordia cum conscholaribus nequaquam junctus et se nullam vocationem ad statum sacerdotalem habere eo manifestaverit, quod propriam vitam vel saltem Sanitatem periculo exponere non dubitaverit, ideo omnia membra Rectoratus unanimiter opinantur, illum e Seminario dimittendum et a statu sacerdotali arcendum esse.

Quomodo puniendus Pawlikow Theophilus alumnus, auditor theologiae anni tertii, et munere Pedelli inter conscholares suos fungens, qui bina vice subjectionis suae erga Superiores Seminarii et reverentiae illis debitae immemor, Vice-Rectori Ilnicki inconsiderate aliqua impingere et cum Vice-Rectore lites intentare ausus est.

---

[4] Cum Pawlikow se fervide indolis esse monstraverit, suaque agendi ratione fiduciae quam Rectoratus hucusque in eo posuit, indignum reddiderit, cum tali modo iis, quos exemplo suo aedificare deberet, scandalo sit, omnia membra Rectoratus ad laesam auctoritatem Vice Rectoris, quae manutenendae disciplinae solidissimum est fulcrum, restituendam, consultum esse duxerunt, ut Pawlikow a munere Pedelli deponatur et in ejus locum Michael Kuczyński, substituatur.

Qualis poena injungenda alumnis:

1.	Leligdowicz	IV. An. Th.
2.	Sałacki	d-o
3.	Tustanowski	d-o
4.	Czemeryński	II.
5.	Jarimowicz	d-o
6.	Kuryłowicz	d-o
7.	Stachow	d-o
8.	Buraczyński	I.
9.	Gnidkowski	d-o
10.	Siemienowicz	d-o

11. Bublik Alex. II. A. Phil.
12. Baczyński St. d-o
13. Bazylewicz Ben. d-o

qui tegumento capitis civili (czapki) uti solent.

Publice moneantur.

Hisce terminatur Sessionis Protocollon dto ut supra.

J. Bocheński
prov. Sem. Rector.
Ilnicki
Vice Rector.
Lewicki
prov. Vicerector.
Sabb. Harasiewicz.
M. Malinowski.
A. Juzyczyński.
M. Fortuna.

Ч. 206.

Ректорат дух. Семинариї доносить дня 15. V. 1842 р. про провину пит. Мих Свідзїнського.

N-ro 187.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium!

Die 22-a Aprilis a. c. magno die Iovis, dum vesperi Officium passionis Domini in Ecclesia Seminarii absolvebatur, D. Vicerector Ilnicki, Alumnum Seminarii generalis, auditorem secundi anni philosophiae, Michaelem Swidziński, in Dormitorio sub № 46 sub lecto cubantem monuit, ut surgeret et ad Ecclesiam properaret, sed Swidziński huic monitioni morem gerere recusavit, Vice-Rector repetita vice instabat, ut locum ad cubandum indecentem et incommodum derelinqueret, cum significatione, quod in casu renitentiae, famulum vocaturus sit, ut eundem extraheret; cum Vice-Rector denuo ad hoc dormitorium venisset, Swidziński non est egressus e sua positione, sed sub aliis lectis se occultare voluit, tandem in fenestra constitit, et se aegrotum esse dixit, Vice-Rector persuasit ei, ut si propositum habet descendendi, ab hoc vesano et periculoso proposito desisteret, et si aegrotus est, ut in lectum se reciperet, atque post hanc persuasionem exivit e dormitorio, sperans, fore, ut Swidziński resipiscat, dum autem brevi post cum D. Praefecto Juzyczyński dictum dormitorium intravit, Swidziński jam

disparuit, quia interea [2] temporis (quod famulitium in culina existens observavit) e fenestra apprehendendo collicias (Dachrinne) muro applicatas se dimisit, dein per plancam sat altam, quae aream obsonatoris ab horto Seminarii separat, in hortum se contulit et disparuit.

Rectoratus Seminarii in opinione, quod Swidziński per ejusmodi saltum se laeserit, curavit eundem per Chyrurgum D. Tang, eadem die hora 11. nocte revideri, sed Chyrurgus retulit, quod Swidzinski nullum damnum suo corpori intulerit, et tantum digitos in una manu vulneravit, dum per collicias e fenestra descendebat.

Quia itaque Michael Swidziński, qui perversae est indolis, cum suis conscholaribus concordia non junctus, in studiis negligens, siquidem ex Philosophia et Physica in examine semestrali secundas retulit classes, qui ad devotiones est tardus et vocationem ad statum sacerdotalem habere non videtur — supra exposito temerario ausu, vitam aut saltem sanitatem suam periculo exponere non dubitavit, Rectoratus Seminarii in sessione die 13. m. c. celebrata, unanimiter censuit Michaelem Swidziński e Seminario dimittendum et a statu sacerdotali arcendum esse. De quo Illustrissimo ac Reverendissimo [3] Consistorio humillima substernitur relatio, et alta decisio expectatur.

Leopoli, die 15-a Maji 1842.

I. Bocheński
prov. Sem. Rector.
I. Ilnicki
Vice Rector.

На 4 стор. в горі дописка Консисториї: praes. 16. Maji 842. 2144/253 а понизше адреса: Ad Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium Rectoratus Seminarii generalis proponit, ut Michael Swidziński e Seminario dimittatur.

Ч. 207.

Митр. Мих. Левицький зборонює дня 17. VI. 1842 р. питомцям, носити сьвітську одежу.

№ 2739.

Invaluit etiam inter Alumnos Seminarii vituperabilis abusus, quod in vestibus saecularibus curtis tanquam histriones, aut simile his hominum genus, incedere non erubescant. De tali abusu inter caeteros notati sunt: Kaczała Stephanus, Soniewicki Julianus, Proskurnicki Nicolaus et Lewicki Josephus, qui ex Se-

minario ad domum presbyteralem transiverunt, et nunc in praxi curae animarum exercentur.

Tanto autem abusui occasionem praebere observantur nonnulli Superiorum Seminarii, qui in vestitu seculari vocationi suae parum conveniente incedere consveverunt.

Itaque Rndssmum Archidiaconum et Seminariii provisorium Rectorem obligamus:

1. ut Superiores Seminarii praemoneat, ne suo vestitu Alumnis malum praebeant exemplum.

2. Ut alumnis usum vestium saecularium districte prohibeat, ea cum significatione, quod si quis eorum huic prohibitioni contravenire ausus fuerit a statu ecclesiastico amovendum se omnino noverit. Defectus enim Cleri adjuvante Deo ita hucusque reparatus jam est, ut nullatenus sit necessarium candidatos dubiae comportationis, et ad infringendam disciplinam clericalem pronos in Seminario tolerare.

Leopoli die 17. Junii 842.

Michael Metropolit.

Promulgavi omnibus Alumnis in musaeo congregatis die 18. Juni 842.

Ilnicki
Vice Rector.

Altera vice promulgavi coram omnibus Alumnis die 3-a Augusti 844.

Lewicki.

Communicatur I. A. R. D. D. Superioribus Seminarii.

J. Bocheński.

Legi — Ilnicki
Vice Rector.

legi et pro notitia mandatum sumsi die 18-a Junii 842.

Lewicki m. p.

legi die 18. Junii 842. — Malinowski.
legi die 18. Junii 842. — A. Juzyczyński.
legi die 18. Junii 842. — M. Fortuna.
legi die 18. Junii 842. — S. Harasiewicz.

На 2 стор. в горі дописка Ректорату: Praesent. 17. Junii 842. № 236., а понизше адреса: a Consistoro Metrop. r. g. c. Leopoliensi № 2739. Ad Perillustrem Rndssmum D-m Joannem Bocheński Archidiaconum et Seminarii provisorium Rectorem — Ex-offo. hic loci.

Ч. 208.

Ректорат (9. XI. 1842 р) про поведенє питомців.

№ 444. Praesentt. 8. 9-bris 842.

Cum non obstantibus multis privatis admonitionibus, observetur, non paucos dari Seminarii Alumnos, qui ad collegia singillatim e Seminario exire, ad aedes Universitatis non praescripta via se conferre, et eodem modo ad Seminarium reverti; qui variis sub praetextibus, in communi exitu, a respectiva classe se separare, per civitatem cursitare et ad suos familiares divertere; qui porro silentia in musaeis praescripta omittere aut continuis excursionibus nulla etiam urgente causa, interrumpere, tempusque studiis destinatum vilibus occupationibus conterere praesumunt, qui erga Religionis officia, quae ex interno obligationis sensu adimplere tenentur, eadem negligendo indifferentiam magnam produnt, cum ad Ecclesiam tarde venire, exindeque nondum finitis Sacris excurrere, preces matutinas persaepe negligere, et ad vespertinas comparentes, non destinata loca occupare, sed brevi hoc tempore, orationi designato sedere, aut cumulatim ad portam Ecclesiam consistere consveverint, quive posthabita omni reverentia, quae pleno jure [2] a quovis homine christiano, tanto magis ab illo, qui minister Religionis esse cupit, desideratur, ad S. Communionem palliis civilibus induti accedere non erubuerunt, et qui eatenus minus perpendunt se ad servandas leges Instituti in conscientia obligari, et in hoc ad majorem continuo religioso moralem perfectionem tendere oportere — Rectoratus Seminarii in Sessione die 5. m. c. celebrata, resipiscentiam et omnimodam emendationem sperans statuit, eisdem publicam adhuc admonitionem in facie omnium Alumnorum dandam esse eo addito, ut tanto majorem in observandis legibus Seminarii accurationem, et in adimplendis officiis Religionis et reliquis obligationibus diligentiam adhibeant, in exitu ad collegia praescriptam servent viam, in Refectoriis studeant ordini; quo secus, si pruritum transgrediendi legis Seminarii porro quoque manifestaverint, severioribus mediis ad ordinem et officium suum reduci debebant. Quia porro in obversum altis et altissimis decretis, quibus usus herbae nicotianae Alumnis [3] strictissime, sub poena etiam exclusionis e Seminario prohibetur, fumationi huic detestabili, Alumnis, veluti juvenili eorum physicae sanitati nocivae, Clericis inconvenienti, et aliis coalumnis odiosae plures indulgent, et nuperrime hujus gravis trangressionis rei inventi sunt, Płoszewski Josephus, Turczyński Basilius, Zbudowski

Joannes, Łużnicki Josephus, Łukaszewicz Leo, Pańkowski Theodorus alii vero, quasi in despectum emanatarum prohibitionum pileos saeculares (kaszkiety) gestare non cessant, ex concluso memoratae Sessionis supra citatis Alumnis, et reliquis omnibus praevaricatoribus praescriptorum Rectoratus Seminarii hanc vituperandam agendi rationem publice exprobrandam et exprobrationem hanc actis Seminarii inferendam esse statuit.

Haec cuntis DD. Alumnis nota reddentur, simulque indicatur, Rectoratum licet invitum, observatis denuo deviationibus, passus ulteriores facturum esse, quorum tristes sequellas, quisque monitis obtemperare recusans, sibimet ipsi adscribendas habebit.

Leopoli die 9. 9-bris 842.

Ч. 209.

Ректорат дух. Семин до Ординаріяту в справі відбутих ревізий книжок і річий питомцїв (5. XII. 1842 р.).

№ 496.

Illustrissime Ordinariatus!

Satisfaciendo ordinationibus, quoad specialem inspectionem super quibusdam Alumnis gerendam, Illmo Ordinariatui humillime refertur, quod die 17. Octobris a. c. instituta fuerit revisio Alumnorum; Wolański Josephi, Zachariasiewicz Michaelis et Wesołowski Hyppoliti, sed nihil plane apud eos inventum sit.

Die 3. Novembris a. c. revisae sunt omnes res Alumnorum I. Anni Theologiae auditorum, inter hos enim 45 sunt novitii, sed praeter tubulos fictiles apud Alexiewicz, Jurkiewicz et Zbudowski, et selopetum apud Podlaszecki Stephanum, tum nonnulla fragmenta Rozmaitości ex annis 1837, 1838 et 1841 apud Lubieniecki Joannem, et praeter epistolas in negotiis privatis ad parentes, tutores, et conscholares exaratas, neque libri prohibiti, neque scripta suspecta inventa sunt

Die 11. Novembris a. c. omnia scripta et libri Barewicz et Chomiński Cyrilli revidebantur, sed nihil mali aut suspecti detectum est.

[2] Quia vero Barewicz nonnunquam e collegiis et ex deambulatione solus domum redire consvevit; die 15. Novembris a. c. idem Barewicz, Lewicki Benedictus et Sieminowicz Joannes revidebantur, sed in libris et scriptis apud eos inventis nihil contra religionem moralitatem et regimen detectum est.

Leopoli die 5. X-bris 842.

Ч. 210.

Консисторія (30. XII. 1842 р.) до деканатів в справі знаня слов. мови серед питомців.

№ 4750.

Ex instituto in hujati Consistorio ante initium currentis anni scholastici cum candidatis status ecclesiastici e lectione in lingua slavica, et cantu ecclesiastico examine prodiit, quod paucissimi eorundem sufficientem notitiam horum habuerint, plurimi vero, quorum nonnulli jam studiis theologicis se erant accincturi, nec legere, imo vix literas linguae slavicae noscere sciverint; fuerant etiam tales, qui nec crucem juxta ritum graeco-catholicum signare, nec orationem dominicam in lingua patria recitare sciverant; quod vel maxime dolendum est ideo, quia hi candidati filii sacerdotum fuerant.

Ad reddendam hujus suae inuriae rationem provocati, praedicti candidati responsum dederunt, sibi notum non fuisse, quod huic examini in Consistorio subjiciendi sint.

Ut huic malo pro parte saltim occuratur et omni inani excusationi via praecludatur, Consistorium decrevit: ut

1-o quotannis ante initium anni scholastici tempestive terminus praefigatur, intra quem candidati ad Seminarium suscipi, aut stipendio e fundo religionis provideri cupientes, petita sua hoc obtutu necessariis allegatis instructa, Consistorio exhibere tenentur, ut

2-o insinuantes semet candidati praefixo die in Consistorio e lectione in lingua slavica et cantu ecclesiastico stricto examini subjiciantur.

Quicumque igitur aut petitum suum in praefixo termino non exhibuerit, aut in examine praedicto bene non substiterit, candidatis status ecclesistici adscribi non poterit.

Ut vero praemissum decretum, ad omnium, quorum interest, notitiam eo certius perveniat, statuit Consistorium ut hocce medio currendae in tota Archidioecesi promulgentur.

Qua propter officio decanali committitur, ut praesentem ordinationem omnibus curatis, pro informatione quoque eorum, quorum scire intererit, solita via communicet, et ab omnibus curatis subscriptam actis decanalibus adponat.

Leopoli die 30. Decembris 1842.

На другій стороні адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi. № 4750. Officio decanali r. g. c. Exoffo. In stricte officiosis.

Ч. 211.

Іспити питомців з дня 29. IX. і 8. X. 1842 р. з слов. мови, церк співу і обрядів.

I.

Classificatio

Candidatorum Status ecclesiastici pro Anno Schol. 843. a lingua Slavica, Cantu ecstico et ritualibus. Habita in Consistorio die 29. Septembris 842.

№ pos.	Nomen candidatim	absolutus	e lectione	e cantu simplici	e cantu altiori et irmologione	Adnotatio
1.	Bryndzaj Basilius	gymnasial.				resolut. neg.
2.	Dudykiewicz Josephus	phil. et stip.	— primam	primam	tertiam	
3.	Dłużański Davides	d-o d-o	= prima	vix secund.	tertia	
4.	Narolski Joannes	gymnasial.	= secundam	rep. vix sec. tertiam	tertiam	
5.	Demkowicz Jacobus	I. Theolog.				res. neg.
6.	Biliński Josephus	gymnasial.	— secundam	tertiam	Q.	d-o d-o
7.	Kudrykiewicz Joannes	d-o	tertiam	tertiam	tertiam	
8.	Bałtarowicz Joannes	d-o	= primam	tertiam	tertiam	V.
9.	Dzerowicz Clemens	d-o	— secundam	tertiam	tertiam	res. neg.
10.	Dankiewicz Emilianus	philosoph.				res. neg.
11.	Stefanowicz Nicolaus	rep. I. An. theol.				
12.	Curkowski Ignatius	d-o d-o	= primam	vix secund.	tertiam	
13.	Walawski Stephanus	phil. et. stip.	— vix primam	vix secund.	tertiam	nota bene
14.	Sieczyński Plato	II. An. theol.	primam	primam	tertiam	

15.	Terlecki Nicolaus	II. An. theol.	= vix primam	tertiam	tertiam	
16.	Boratyński Thomas	d-o	— secundam	secundam	tertiam	
17.	Faciewicz Michaël	phil. et. stip.	— primam	secundam	tertiam	
18.	Kuezyński Nicolaus	d-o	= primam	primam	tertiam	
19.	Gromnicki Jacobus	d-o	tertiam	tertiam	tertiam	
20.	Dombrowicki Julianus	d-o	rep. primam = secundam	tertiam	tertiam	
21.	Woynarowski Petrus	d-o	≡ tertiam	tertiam	tertiam	in reparato etiam e lectione tertiam
22.	Filipowski Joannes	philosoph.	≡ primam	vix secund.	tertiam	ad aeta ejus pet.
23.	Sembratowicz Julianus	d-o	= primam	vix primam	tertiam	
24.	Piasecki Antonius	d-o	secundam	secundam	tertiam	
25.	Alexiewicz Joannes	phil. et stip.	rep. primam — secundam	rep. secund. tertiam	tertiam	
26.	Lichnowski Antonius	gymnasial.	= primam	primam	tertiam	
27.	Huzarewicz Vincent.	d-o	= tertiam	tertiam	tertiam	res. neg. V. in seq.
28.	Zawadowski Michaël	I. theol. rep.	tertiam	tertiam	tertiam	
29.	Jaworowski Gregor.	theol. rep.	primam	tertiam	tertiam	
30.	Kolankowski Emilianus	gymnasial.	tertiam	tertiam	tertiam	
31.	Zielski Michaël	I. ph. aud.				
32.	Pawlikiewicz Miehaël	philosoph.	secundam	tertiam	tertiam	
33.	Borodaykiewicz Theoph.	d o	= secundam tertiam	tertiam tertiam	tertiam	rep. e lectione vix primam
34.	Gromadka Basil.	d-o	tertia	tertia	tertiam	
35.	Lisieniecki Euthym.	phil. et stip.	— primam	tertiam	tertiam	V.
36.	Borodaykiewicz Const.	philosoph.	≡ secundam	secundam	tertiam	
37.	Sieczyński Steph.	fumosus				dimissus alumnus
38.	Turczyński Basil.	theologus	Eminent.	primam	primam	ex Irmolog. tert.
39.	Szwedzicki Emilianus	gymnasial.	secundam	tertiam	terliam	V.
40.	Hrehorowicz Paulus	abs. philos.	Emin.	primam	tertiam	

II.

Classificatio

Candidaiorum Status ecclesiastici pro Anno Sch. 843 e lingua slavica, cantu ecstico et ritualibus. Habita in Consistorio die 8. 8-bris 842.

№ pos.	Nomen candidati	absolutus	e lectione	e cantu simplici	e cantu altiori et irmologione	Adnotatio
1.	Lachowicz Simon	phil. et St.	— vix primam	secundam	tertiam	
2.	Łużnicki Josephus	d-o	— Eminent.	vix primam	tertiam	res.
3.	Juchnowicz Ignatius	dogmata	— vix primam	tertiam	tertiam	e tropariis primam
4.	Ilnicki Paulus	phil. et st.	— secundam	tertiam	tertiam	
5.	Curkowski Andreas	d-o	= secundam	tertiam	tertiam	c tropariis in forma primam
6.	Hryniewicz Antonius	d-o	primam	tertiam	tertiam	
7.	Gliński Cyprian	gymnas.	primam	tertiam	tertiam	
8.	Maykowski Nicolaus	philosoph.				res.
9.	Proskurnicki Josephus	d-o	= secundam	tertiam	tertiam	
10.	Lubowicz Maxim.	d-o				} — inparat.
11.	Lubowicz Anton.	d-o				
12.	Łopatyński Victor	d-o	— primam	vix primam	tertiam	res.
13.	Gocki Jacobus	d-o	— primam	primam	tertiam	
14.	Grabowicz Joannes	d-o	= primam	tertiam	tertiam	
15.	Łukasiewicz Samon.	d-o	= primam	secundam	tertiam	
16.	Łukaszewicz Basil.	d-o				Examen fecit coram Illo Eppo
17.	Marcinkow Spiridion	d-o	= primam	vix primam	tertiam	
18.	Piotrowski Roman	d-o	= primam	vix primam	tertiam	
19.	Szczorowski Stephan	d-o	= secundam	vix secund.	tertiam	
20.	Szadecki Joseph.	d-o	= secundam	vix secund.	tertiam	

21.	Grodecki Stephan.	philosoph.	— secundam	secundam	tertiam	
22.	Kotowicz Hippolyt	d-o				res. Ad Acta
23.	Tychowicz Jacobus	gymnas.	= primam	tertiam	tertiam	
24.	Bobikiewicz Joannes	phil.	= primam	secundam	tertiam	
25.	Kłosiewicz Joseph.	d-o	= primam	tertiam	tertiam	
26.	Kraykowski Julian.	d-o	— vix primam	vix primam	tertiam	
27.	Audykowski Apolonius	d-o	= vix primam	vix primam	secundam	
28.	Czerniawski Andreas	d-o	— primam	primam	primam	ex Irmolog. tertia
29.	Guszalewicz Joannes	gymnas.	— vix primam	tertiam	tertiam	
30.	Wojewudka Josephus	philos.	primam	primam	tertiam	
31.	Berezowski Michael	I. An. theol.	• — Eminent.	primam	primam	
32	Kunicki Michael	philosoph.	Emin.	primam	tertiam	
33.	Korczyński Petrus	d-o	— vix primam	tertiam	tertiam	
34.	Wojewodka Gregor	I. Anni th.				
35.	Błoński Julius	philos.	secundam	tertiam	tertiam	
36.	Kassaraba Michael	d-o				
37	Czaykowski Antonius	II. th.	primam	tertiam	tertiam	
38.	Borysikiewicz Antonius	philos.	secundam	tertiam	tertiam	
39.	Curkowski Ignatius	d-o				sub 4489.
40.	Dankiewicz Emilianus	d-o	secundam	tertiam	tertiam	
41.	Turkiewicz Joannes	d-o	= secundam	tertiam	tertiam	
42.	Wolański Alexander	I. A. ph.	= vix primam	tertiam	tertiam	
43.	Mazurkiewicz Andreas	theolog.				
44.	Sawicki Jacobus	I. A. ph.	tertiam	tertiam	tertiam	
45.	Bilinkiewicz Joannes	d-o	— vix primam	tertiam	tertiam	
46.	Korzeniewicz Paulus	d-o				
47.	Dzerowicz Clemens	d-o	vix primam	tertiam	tertiam	
48.	Gawacki Stephanus		secundam	tertiam	tertiam	
49.	Sięgalewicz Michael		primam	vix secund.	tertiam	
50.	Kieryczyński Nicolaus	phil.				
51.	Demkowicz Jacobus	I. An. theol.				

Рік 1843.

Ч 212.

Митр. Мих. Левицький дозволяє брати питомцям участь в богослуженях у церкві св. Николая, відправлюваних проф. Ґеровським (9. І. 1843 р.).

№ 2.

Juxta statuta Seminarii Candidati status ecclesiastici, etiam illi, qui extra Seminarium studiis operam navant, devotionibus sacris in Ecclesia Seminarii regulariter interesse tenentur, ut hac occasione ipsi quidem ordinem illarum devotionum perspicere et in cantu chorali se exercere, Rectoratus autem Seminarii perspicere valeat, utrum illa sensu pietatis et religionis reipsa foveant, quae futura eorum vocatio omnino poscit. Atque ideo V. Rectoratus, candidatis extra Seminarium constitutis regularem Ecclesiae Seminaristicae frequentationem inculcando, bene suo officio functus est.

Cum tamen Reverendissimus Canonicus et Studii Biblici N. F. Professor Gierowski pietatem et religiositatem Fidelium Ecclesiam S. Nicolai in suburbio Żołkieviensi frequentantium pro suo laudabili zelo promovere, et hoc fine in ista Ecclesia praesertim diebus Dominicis et Festis Divina solenniori ratione peragare intendens proposuerit, ut Divinis his 19 Candidati hoc anno extra Seminarium Theologiae operam navantes sub sua inspectione et directione assistere jubeantur: proinde provisoriam V. Rectoratus dispositionem, ut praedicti Candidati loco Ecclesiae Seminaristicae Ecclesiam S. Nicolai frequentent ratam habemus, Reverendum autem Canonicum et Professorem Gierowski obligamus, ut non tantum eosdem Candidatos ad regularem Ecclesiae S. Nicolai frequentationem et cantum choralem stringat, sed etiam morali eorum comportationi attendat, et de unoquovis individuales notitias V. Rectoratui Seminarii communicet, utrum scilicet quivis in Ecclesia tempore Divinorum regulariter comparere et in choro psallere soleat, item quale [2] studium ad condiscendum ordinem Ritualium et cantum ecclesiasticum adhibeat, qualia denique specimina pietatis et moralis comportationis exhibeat?

Uniow die 9. Januarii 1843.

Michael Metropolita.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: Praesent. 11. Januarii 1843. № 12., а понизше адреса: Ab Ordinariatu Metropolitano. № 2. Venerabili Rectoratui Seminarii Rit. Gr. Cathol. Leopol.

Ч. 213.

Акти в справі найдених книжок у питомців Ів. Баревича і Теофіля Церкевича.

I.

Донесенє Ректорату до Консисториї (20. I 1843 р.).

№ 527.

Illustrissime Ordinariatus!

Quoniam comportatio Alumni Joannis Barewicz, auditoris II-i anni Theologiae suspecta est, die 22. Decembris a. el. instituta est denuo revisio ejus librorum et scriptorum, et inventi sunt in pulpito Constantini Lewicki qui a die 31. 8-bris a. el. in Infirmario est, et musaeum non accedit;

a) Tygodnik literacki ex 840 a № 1 ad 43. et ex anno 1841 a № 1 ad № 52. Poznań.

b) Poezye Józefa Bohdana Zaleskiego. Lwów.

c) Pamiętnik naukowy. Kraków 837.

d) Galerya pisarzów polskich. Poznań 1840, dwa tomiki in 12, ad Joannem Barewicz spectantes; an Barewicz dictos libros in pulpito Constantini Lewicki asservaverit propterea, quia suum pulpitum plenum erat aliis libris et scriptis, vel ex alia causa, difficile est dictu. Lewicki perhibuit, quod neque clavim a suo pulpito Barewicz dederit, neque in hoc aliquid conservare permiserit.

In consignatione librorum ab [2] Alumnis port ferias Rectoratui tradita, Barewicz nonnissi Pamiętniki naukowe adnotavit, de Tygodnik vero de Galerya pisarzów polskich silentium observavit.

Cum idem Barewicz, cum Alumno Michaele Kuryłowicz frequentius conversari solitus esset, etiam res Kuryłowicz revisae sunt, sed inter has nihil notatu dignum inventum est.

Leopoli die 20. Januarii 843.

II.

Донесенє Ректорату до Дирекциї полїциї і Ординаріяту (19. III. 1843 р.).

№ 120. Praesent. 19. Martii 843.

Nota.[1]

Das Seminariums Rektorat hat gemäß den Verordnungen des Hochwürdigsten Metropolitan Ordinariats, außer der mit Anfange

---

[1]) Mundavit die 19.3 843. A. J.

des gegenwärtigen Schuljahres am 17. October 1842 vorgenommen Revision der Bücher und Schriften, welche die Zöglinge besitzen, noch unvermuthete Revisionen am 3. und 11. November dann 22. Dezember 1842 als auch am 25. Jänner und 25. Februar l. J. bei jenen Zöglingen vorgenommen, welche wegen Lesen verbothener Bücher, im Verdachte stehen, hat aber außer den beim Johann Barewicz betrettenen:

1. 3 Stück Tygodnik literacki. Poznań ex 840 et 841.
2. Pamiętnik naukowy 2 B. Kraków ex 1837.
3. 2 Stück Galerya pisarzów polskich. Poznań 1840.

Sonst nichts vorgefunden.

Gestern Nachmittag hat das Seminariums Rektorat von seinen Censoren in Erfahrung gebracht, daß die Zöglinge, Hörer des II-en theologischen Jahrganges, Barewicz Johann, Cerkiewicz Theophil und Curkowski Martin im Universitätsgebäude während der Vorlesungen [2] gewisse Bücher lesen.

Dieselben wurden nun bei der Rückkehr aus den Collegien strengstens revidirt, und beim Cerkiewicz ist das Buch

4. Poezye Adama Mickiewicza betreten worden, welches er, sorgfälltig im Unterfutter des Mantels verbergen wollte, beim Barewicz hingegen sind nur Auszüge über Schiller und Biron gefunden worden.

Bei der sogleich vorgenommenen Revision der übrigen Sachen der benannten Zöglinge als auf des Zöglings Leo Cegielski in Dormitorien und in Musäen kamen zu Vorschein beim Barewicz und Cerkiewicz historische Karten über Pohlen, und beim Cegelski fand man Stenographie des Samuel Taylor Professor zu Oxfort. Im Lesepulte des Curkowski Martin befinden sich Werke Schespear (!) und Schiller.

Diese betrettenen Bücher werden in Folge des hohen Praesidial Erlaßes vom 9. Maji 1842 Zahl 602/ggg. Einer Wohllöblichen k. k. Polizey Direktion übermacht.

Lemberg am 19. März 1843.

An Eine Wohllöbliche k. k. Polizey Direkzion hier.

Illustrissime Ordinariatus!

Comperto hoc, quod Alumni Seminarii generalis, secundi anni Theologiae auditores: Barewicz Joannes, Cerkiewicz Theophilus et Curkowski Martinus, in aedibus [3] Universitatis tempore praelectionum quosdam libros legant, dicti Alumni e collegiis die hesterna a meridie redeuntes revidebantur, et in pallio Cerkiewicz inventus

est liber. Poezye Mickiewicza, quem ille sollicite occultare voluit, Barewicz habuit tantum excerpta de Schiller et Biron.

In dormitoriis inter res eorum nihil est comprehensum, in Musaeis vero in pulpitis tam Barewicz quam Cerkiewicz reperiebantur chartae chronologicae regni Poloniae, Curkowski Martinus autem in suo pulpito asservat opera Schekspear et Schiller, Cegelski Leo tandem habuit in pulpito Stenographiam scriptam Samuelis Taylor professoris Oxoniensis.

Itaque Poezye Adama Mickiewicza,

Excerpta de Schiller et Biron,

Tabellae chronologicae regni Poloniae,

Stenographia, nec non libri anterius apud Barewicz inventi utpote

Tygodnik literacki ex 840 et 841,

Pamiętnik naukowy et Galerya pisarzów polskich transmissi sunt sub eodem c. k. Directioni Policiae et de super Illustrissimo Ordinariatui praesens humillima substernitur relatio.

Leopoli die 19. Martii 1843.

Illustrissimo Ordinariatui substernitur relatio, quod libri apud Alumnos inventi transmissi sint c. k. Directioni policiei.

III.

Ґуберния до Ординаріяту (6. IV. 1843).

Vom k. k. Landespräsidium
428/ggg.

Das Rektorat des hiesigen gr. kath. Seminariums hat vor kurzem bei den Hörern der Theologie des 2-ten Jahrgangs Johann Barewicz und Theophil Cerkiewicz einige mitunter verbotene Bücher vorgefunden, welche von denselben dem Rektorate vorschriftmäßig nicht angemeldet worden sind. Da die genannten Theologen bei der von der k. k. Polizey Direkzion gepflogenen Erhebung die unterlaßene Anmeldung über die Acquisition jener Bücher nicht gerechtfertigt und die Bezugsquelle derselben durch die höchst unwahrscheinliche und mit nichts nachgewiesene Angabe des Ankaufs von unbekannten Juden zu verheimlichen gesucht haben: so wird unter einem das Direktorat der theologischen Studien mit Hinweisung auf die hierortige Verordnung vom 21-ten September 840. Z. 1589/ggg aufgefordert, beide aus den theologischen Studien auszuschließen und hierüber der Landesstelle die Anzeige zu erstatten.

Indem ich das gr. kath. Ordinariat von dieser Verfügung in Erledigung des Berichts vom 21-ten v. Wl. Z. 12. in die Kenntniß setze, stelle ich demselben die an die k. k. Polizeidirekzion geleiteten Bücher mit Ausnahme des Tygodnik literacki und der Poezye Mickiewicza, welche zu den verbotenen gehören im Anschluße zurück. — Ferner laße ich die in Frage stehenden Theologen unter einem auf freien Fuß setzen und fordere das gr. kth. Ordinariat auf wegen Exclusion derselben aus dem Seminarium das Amt zu handeln:

Da übrigens nach Eröffnung des Seminar Rektorats der Theologe Martin Curkowski in der Universität während der Vorlesungen sich mit fremdartiger Lektüre befaßt haben soll, so wird die Ahndung desselben im Disciplinarwege, im Falle dieser noch nicht erhobene Umstand befunden werden sollte, dem Ordinariate überlaßen.

Lemberg am 6-ten April 843.

Krieg.

На четвертій сторонї доциска Ординаріяту: praes. 8. Aprilis 843. — 1497/186, а понизше адреса: Vom k. k. Landespräsidium № 428/ggg. An das griech. kath. Metropolitan Ordinariat hier. Exoffo. Mit Convolut.

IV.

Консисторія до Ректорату (11. IV. 1843 р.).

№ 1497.

Das hohe k. k. Landes Präsidium hat mit Erlass vom 6. d. M. Zahl 428/ggg dem hiesigen Ordinariate Nachstehendes eröffnet:

Das Rektorat des hiesigen g. k. Seminarium's hat vor Kurzem bei den Hörrern der Theologie des 2-ten Jahrgangs Johann Barewicz und Theophil Cerkiewicz einige mit unter verbotene Bücher vorgefunden, welche von demselben dem Rektorate vorschriftmässig nicht angemeldet worden sind.

Da die genannten Theologen bei der von der k. k. Polizeydireczion gepflogenen Erhebung die unterlassene Anmeldung über Acquisition jener Bücher nicht gerechtfertigt und die Bezugsquelle derselben durch die höchst unwahrscheinliche und mit nichts nachgewiesene Angabe des Ankaufs von unbekannten Juden zu verheimlichen gesucht haben: so wird unter einem das Direktorat der theologischen Studien mit Hinweisung auf die hierortigen Verordnung vom 21-ten September 840 Z. 1589/ggg aufgefordert, beide

aus den theologischen Studien auszuschliessen und hierüber der Laudestelle die Anzeige zu erstatten.

Dasselbe hat ferner die an die k. k. Polizeydirektion geleiteten und im Anschluße ¹/. mitgehenden Bücher mit Ausnahme des Tygodnik literacki und der Poezye Mickiewicza, welche zu den verbotenen gehören, rückgeschlossen, und das Ordinariat aufgefordert wegen Exclusion dieser beiden Theologen aus dem Seminarium, welche nunmehr auf freien Fuss gesetzt sind, das Amt zu handeln.

In Folge dieses hohen Erlasses, wird dem Seminar Rektorate aufgetragen, diesen beiden Theologen, die ihnen zur Benützung verabfolgten Aerarialsachen abzufordern, dieselben allsogleich aus dem Seminarium zu entlassen, deren Ausschliessung sammt der Ursache derselben den sämtlichen Seminarzöglingen zum abschreckenden Beispiele bekannt zu geben, und von dem Geschehenen anher den Bericht zu erstatten sammt dem Antrage, welchen Kandidaten die somit offenstehenden Stiftungsplätze zu vergeben wären.

Hinsichtlich des Theologen Martin Curkowski, welcher nach Erröffnung des Seminar Rektorats in der Universität während der Vorlesungen sich mit fremdartigen Lektüre befasst haben soll, wird dem Seminar Rektorate angeordnet, diesen Umstand streng aber auch umsichtig zu erheben, und das Erhebungsresultat, [2] sammt einer näheren Angabe über die Aufführung des besagten Curkowski und dessen Verwendung in den Studien mit einem wohlerwogenen Gutachten dem Ordinariate zur weiteren Veranlassung zu übermitteln.

Lemberg den 11-ten April 843. G. Jachimowicz.

Am 18-ten April 843 habe h. Verordnung allen im Museum der Pastoralisten versammelten Zöglingen promulgiert.

Lewicki.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: Praesent. 15. Aprilis 843. № 156; а понизше адреса: Vom Lemberg gr. kath. Metropolitan Consistorium. № 1497. An das Seminar Rektorat. Ex-offo. Hier.

Ч. 214.

Ректорат дух. Семинариї про поведене питомців (19. II. 1843 р.)

№ 61.

Per conclusum Sessionis a Rectoratu die 2-a m. et. a. c. celebratae Dnis Alumnis Seminarii sequentia in genere exponuntur:

1-o Ut in Museis, quae exclusive studiis solis destinata sunt — abhinc a canticis, musicalibusque exercendis — atque ludis cujuscunque generis sibi sollicite caveant;

2-o Ut in ambitibus Seminarii Clamores, qui Alumnis minime conveniunt, vitent; et

3-o Ut in locis communibus (Aborte) munditiem servent — perquam etenim inhonesta comportatio ex parte Alumnorum in iisdem locis, et quod pessimum, in ambitibus quoque conspecta erat.

In specie autem ex eadem Sessione prodiit:

1-o Sequentes D-os Alumnos in disciplinaribus minus accuratos observatos esse: Czerniawski Victorem, Macieliński Joannem, Liskowacki Antonium, Rastawiecki Josephum, Polański Athanasium, Pohorecki Joannem, Tarasiewicz Victorem, Sozański Michaelem, Zachariasiewicz Michaelem, Łukaszewicz Leonem, Lewicki Benedictum, Sidorowicz Michaelem, Wassyanowicz Constantem, Barewicz Joannem, Baczyński Stanislaum, Cerkiewicz Theophilum, Chomiński Cyrillum — hi itaque publice monentur, ut disciplinaribus Instituti servandis majorem navent operam, probe scientes, has devictates in libris praenotationum per partes occurere, de iisque suo tempore usum fieri posse et debere.

2-o lusui Cartifoliorum indulgentes conspectos esse post preces vespertinas Maykowski Nicolaum et Wołoszyński Michaelem; tempore silentii vero Wassyanowicz Constantem lusui cartifoliorum; lusui autem in tabula latruncularia (Schachbrett) tempore silentii [2] Bilinkiewicz Michaelem, Kuczyński Dionysium, Kociuba Demetrium, Kiebuziński Andream, Urban Josaphat, et Zahaykiewicz Antonium, qui omnes publice monentur, ut his lusibus non indulgeant, eo magis ex eo, quod Officia hisce interrumpant;

3-o. De fumo herbae nicotianae notatos reperiri: Sieminowicz Joannem, Pankowski Alexium, Kopacz Nicolaum, Stachurski Athanasium, Alexiewicz Joannem et Kuczyński Nicocolaum, qui omnes, quia de fumo herbae nicotianae saepius notati, et moniti sunt, aresto per 8 horas in pane et aqua puniuntur.

4-o. In Divinis adeundis tardos observatos esse Lewicki Benedictum, Indyszewski Stephanum et Rastawiecki Josephum, qui hac vice adhuc monentur, ut majore selozitate divinis incumbent, secus ob defectum vocationis Consistorio indicari debebunt.

5-o. Cartifoliis ludentes observatos fuisse nocte jam hora quadrante pro undecima: Jaworski Leonem, Sochacki Ignatium,

Wolański Victorem et Wasylkowski Josephum — qui omnes pro hac praevaricatione aresto per 8 horas in pane et aqua puniuntur;

6-o. Apparuit quoque in dicta Sessione, tempore praelectionum in urbe vagantes conspectos esse Czemeryński Carolum die 4. Januarii, Rastawiecki Josephum, Sieminowicz Joannem, Wesołowski Hippolitum et Topolnicki Basilium, qui praeterea a Clarissimo D-no Professore Tyczyński in urbe tempore praelectionis ex Theologia Morali vagari bis conspectus erat, omnes itaque hi, simul et Ukraiński Michael, qui die 22-a Januarii [3] a $^1/_2$8 hora ad $^1/_2$12 absque facultate Rectoratus apud parentes, sicuti asserit, commoratus erat, publice monentur pro hac devictate sua, Topolnicki vero sciat, hanc negligentiam sub eodem Consistorio respectivo delatam esse — Barewicz autem, qui pluribus vicibus a Collegio absens erat, et tempus Collegiis destinatum in Bibliotheca consumpsit, simili ratione monetur cum hac comminatione, quod si audaciam suam continuare auderet, haec Consistorio indicabitur;

7-o. Ob protervitatem indolis suae notati sunt Sidorowicz Michael et Sieczyński Plato, qui ultimus, quoniam per suam protervam agendi loquendique rationem auctoritati Superiorum derogare multum ausus erat, Consistorio Metropolitano sub eodem indicatus, poenam inde expectet; Sidorowicz autem monetur, ut hanc ruditatem suam deponat, secus sortem similem incurret; tandem

8-o. Monentur Kuzyk Alexander, Jasiński, Łopatyński et Lewicki Constant., ne sicuti conspecti erant, pro aditu ad Collegia campana pulsent, sicque officium janitoris suppleant, — scientes, hanc insonsideratam agendi rationem in praenotationum libro adnotatam esse.

Omnes vero hic recensiti Alumni caveant, ne ulteriorem gradum poenae incurrant, sciunt enim et in aliis, qui studia theologica jam terminarunt, experiri potuerunt, has et similes devictates, in futuram sortem eorum, sequellas persaepe tristes, extendere.

Leopoli die 19-a Februarii 843.

J. Bocheński
Sem. Rector.

Die 16-a Februarii 843 coram omnibus Alumnis promulgavi.

Lewicki.

Die 16. Februarii Jaworski sub № 42 et Stachurski sub 39-a ambo a hora 9-a ad 5-am aresti poenae se subduxerunt.

Lewicki.

Hi ambo thema elaborandum nullum habuerint, quia mox sequentem tractatum ex theologia dogmatica didicerunt.

Die 18-a Februarii Alexiewicz Alumnus et Theologus anni primi aresto 8 horarum a 8 ad 4 postmeridianam se subduxerat — et thema hic acclusum ob debile ingenium suum aliunde notum male elaboravit.

Lewicki.

Die 23. Februarii Sochocki Ignatius sub № 27 et Wasylkowski Josephus sub № 42, ab hora 9 usque ½3 recollectionem animi habebant, quia Rectoratus ipsis duas et dimidiam horam indulgebat, thema ad elaborandum nullum habebant, discentes tractatum a theologia dogmatica pro examine in diem sequentem.

Ilnicki.

24. Febr. Kuczyński Nicolaus sub № 39 ab hora 9 mane usque ad 4-m pomeridianam recollectionem animi habebat, quia Rectoratus unam horam ipsi indulgebat, quo tempore ad Sacrificium Missae ministrare didicit.

Ilnicki.

9-o Martii Wolański Victor sub № 42 ab hora 9-a usque ad 5-m pomeridianam recollectionem habuit, quo tempore tractatum e theologia dogmatica pro examino in diem sequentem didicit.

Ilnicki.

23. Martii Kopacz Nicolaus sub № 39 ab hora 9-a mane ad 5-m pomeridianam recollectionem habuit, quo tempore tractatum e theologia dogmatica pro examine in diem sequentem didicit.

Ilnicki.

30. Martii Pankowski Alexius sub № 42, a hora 8-a ante ad 4-m pomeridianam poenae aresti se subduxerat — et hoc tempore tractatum ex theologia dogmatica didicerat, qui in 1-m Aprilis incidit. — Sic omnes suas recollectiones terminarunt excepto Siemінowicz, qui e Seminario dimissus exstitit.

Lewicki.

Ч. 215.

Перемиський еп. Ів. Снїгурський видалює дня 25. 11. 1843 р. з Семинариї пит. Льва Галецького, посудженого о полїтичні провини.

№ 499.

Cum juxta Altum Excelsi C. R. Regnorum Praesidii Rescriptum, Alumnus Seminarii Generalis Dioecesanus Premisliensis Leo Ga-

łecki ob nexum cum societatibus seditiosorum notatus sit, et talia Individua in gremio Cleri sine periculo tolerari nequeant; proinde comittimus Venerabili Rectoratui, ut praefatum Leonem Gałecki, receptis ab eodem rebus aerarialibus, sine mora e Seminario dimittat, et in ejus locum unum ex Dioecesanis Premisliensibus Leopoli Studiis theologicis operam navantibus, qui pro qualificato adinventus fuerit, pro fundo ad Seminarium suscipiat, atque de facto relationem horsum exhibeat.

Premisliae die 25-a Februar. 843.

Joannes Eppus.

Promulgavi omnibus Alumnis in musaeo congregatis die 7. Martii 843.

Ilnicki
Vice Rector.

На другій сторонї в горі дописка Ректорату: Praesentt. 4. Martii 1843. № 90, а понизше адреса: A Consistorio r. gr. c. Premisliensi. № 499. Venerabili Rectoratui Seminarii Generalis r. gr. cath. consignand. Exoffo in stricte offis. Leopoli.

Ч. 216.

Протокол засїданя Ректорату, відбутого дня 18. III. 1843 р.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii grlis celebratae die 18. Martii 843 praesidente Reverendissimo D-no Rectore Bocheński, praesentibus D. A. R-is Vicerectore Ilnicki et Patre Spirituali Harasiewicz ac Studiorum Praefectis Malinowski, Lewicki et Juzyczyński, Protocollon tenente Josepho Lewicki Stud. Praefecto et subst. Vicerectore.

I. Commemoratur, elapso semestri primo anni scholastici 843 expediendas esse tabellas super statu progressus in studiis et moralitatis ex primo semestri Alumnorum II. et primi anni Theologiae, Externistarum earundem Classium — nec non Stipendistarum II. et I. anni Philosopiae — tam ex Archidioecesi Leopoliensi quam Dioecesi Premisliensi et quidem ad Consistorium Premisliense autem solum Premisliensum Candidatorum.

Huic Commemorationi fiat satis eo, quod tabellae tales una specificans omnes Candidatos status clericalis II. et I. anni Theologiae ac Philosophiae pro actis — una similis ad Consistorium Metropolitanum et tertia specificans solos Premislienses conficiantur, exhibentes progressum in studiis et moralitatem ex primo semestri

anni scholastici 843 — atque ad Consistoria cum relationibus, praenotationes circa applicationem enucleantibus — expediantur.

[2] II. Commemorat Reverendissimus Rector se die 16-a m. c. fuisse in Refectorio II., atque Cerkiewicz Alumnum II. anni Theologum sibi carnem qua incommestibilem monstrasse — se autem hanc carnem qua commestibilem et sat pulchram invenisse — Cerkiewicz itaque carnem non comedebat — sed expectare videbatur tantum exitum ex Refectorio Reverendissimi Rectoris — cum revera post ejusdem exitum, carnem semel pro bona declaratam, eo non obstante, et in praesentia inspectionem gerentis superioris Lewicki ad culinam ibi immutandam deportari jussit, quod vero non successit.

Unaminiter conclusum, ut Cerkiewicz spectatis ab eodem saepius motis injustis querelis de victu — spectata hac proterva agendi ratione, quod semel declaratam carnem pro bona, tamen ad culinam pro immutatione deportari jusserit — aresto 8 horarum in pane et aqua puniatur.

III. Reverendissimus Rector commemorat, sibi Alumnos delatos esse, qui in Museo fumum herbae nicotianae trahunt — et ex primo anno Theologiae de nomine eosdem esse indicatos.

Unanimiter conclusum, ut hi Consistorio indicentur, cum propositione, ut Consistorium sua auctoritate arestum trium dierum in pane et aqua sanciat cum comminatione dimissionis in casu repetitae similis praevaricationis. [3] Expeditio vero talis relationis ad paucos dies pauset, interea tamen investigetur, num in reliquis Classibus quoque de nomine non possunt reddi noti Alumni, qui huic praevaricationi indulgent.

IV. Commemoratur, reponendum esse Consistorio Metropolitano ad Ordinationem ratione instituendae inquisitionis, qui Alumni diebus Dominicis in hac Intimatione recensitis in Ecclesia Archicathedrali Altari coram celebrante inservire debebant, et non comparebant.

Conclusum, ut Vicerector Ilnicki eosdem, qui in thurnum incidebant, percipiat oraliter, dein actum oralis inquisitionis scripto exaret, circa cujus acclusionem relatio Consistorio exhibeatur.

V. Commemoratur Alumnum et Theologum Anni II. Kunicki Leonardum tempore examinum in hac Classe — absque facultate

Rectoratus per urbem vagantem conspectum esse — deinde citatum, edixisse, se ad matrem ivisse, quae iure venerat.

Conclusum, ut Alumnus Leonardus Kunicki pro hac levi et Ordinis Instituti, sicut perhibet impatienti agendi ratione 8 horarum in pane et aqua puniatur.

Hisce terminatur Protocollon Sessionis celebratae die ut supra.

Ч. 217.

Митрополит велить стежити за пит. Ів. Лазуркевичом (14. IV. 1843).

№ 25.

In adnexo communicamus V. Rectoratui Seminarii Copiam Rescripti ab Excelso Praesidio Regnorum sub die 28. Marcii a. c. a. c. № 401/ggg de Alumno Seminarii Dioecesano Premisliensi Joanne Lazurkiewicz emanati, unaque obligamus V. Rectoratum, ut donec respectivus Premisliensis Ordinariatus de praedicto Lazurkiewicz necessaria disposuerit, singularem hujus Alumni inspectionem gerat, et in quantum ejus comportationem vocationi spirituali non undequaque esse conformem censeret, de hoc Ordinariatui Premisliensi relationem exhibeat.

Leopoli die 14. Aprilis 843. Michael Metropolita.

На другій стороні:

№ 401/ggg.

Abschrift

Hochwürdigster Herr Metropolit!

Durch die Kriminaluntersuchung, welche hinsichtlich der in letzterer Zeit zu Przemyśl Statt gehabten politischen Umtriebe gepflogen wurde, erscheint unter der Przemysler Studierenden auch Johann Lazurkiewicz, der dort damals als Externist der Przemysler gr. kath. Diözese die Theologie studierte, gegenwärtig aber sich im hiesigen gr. kath. Seminarium befindet, in sofern kompromittirt, als derselbe von einem der Inquisiten unter denjenigen Individuen genannt wird, welche die Schänke bei der Judine Ester besucht haben, wo pohlnische Lieder verderblichen politischen Inhalts gesungen wurden. Dieser Umstand dürfte zwar für sich allein, wenn sonst gegen Lazurkiewicz nichts Nachtheiliges bekannt ist, dessen Entfernung aus dem Seminar nicht zur Folge haben, ich glaube jedoch solchen der Kenntniß Euerer Exzellenz nicht ent-

ziehen zu sollen, und mache hievon gleichzeitig auch dem gr. kath. Herrn Bischof Snigurski die Mittheilung. Ich habe die Ehre mit vollkommener Hochachtung zu seyn Euerer Exzellenz gehorsamster Diener . . Krieg.

Lemberg am 28-ten März 843.

An Seine des k. k. wirklichen geheimen Raths Lemberger gr. kath. Herrn Erzbischofs und galizischen Metropoliten Michael Lewicki Exzellenz.

На четвертій стор. в горі дописка Ректорату: Praesent. 14. Aprilis 843. № 152., а понизше адреса: Ab Ordinariatu Metropolitano № 25. Venerabili Rectoratui Seminarii rit. gr. cath. Leopoliensis. Exoffo.

Ч. 218.

Еп. Снїгурський запитує Ректорат дня 10. IV. 1843 р. в справі викладів польської мови і письменства.

№ 218.

Es ist anher vom hohen Landesgubernium die Anfrage gestellt worden: ob für Theologen außer dem, dass die Pastorialtheologie ohnehin in pohlnischer Sprache gelehrt wird, noch eine weitere Vorsehung zur gründlichen Kenntniss der pohlnischen Sprache und insbesondere, ob die Einleitung nothwendig sey, dass die Studierenden der Theologie gehalten werden, den Vorlesungen über pohlnische Sprache und Litteratur an der dortigen Universität beizuwohnen. Da rücksichtlich der Theologen unseren Ritus diesfalls ein ganz anderes Verhältnis obwaltet, indem solche bei ihrer einstigen Pastorirung sich des ruthenischen Idioms bedienen müssen, und sonach eine gründliche Kenntniss dieses Sprachidioms und insbesondere der slavischen Kirchensprache für die Studierenden der Theologie unseren Ritus als viel nothwendiger sich ergibt; so wird das Ehrwürdige Rektorat aufgefordert, sich binnen 14 Tagen anher gutächtlich zu äussern: ob nicht für den Fall, dass die Theologen auch wirklich zum Besuchen der Vorlesungen über pohlnische Sprache und Litteratur gehalten werden sollten, für unsere Theologen, statt daß sie jenen Vorlesungen beizuwohnen hätten, auf eine eigene und welche Art Behufs der Erlangung einer tieferen Kenntniss der fräglichen ins Leben greifenden Sprachidiome vorgesehen werden müsste.

Przemyśl am 10-ten April 1843. Joannes Eppus.

На другій стороні в горі: Präsentt. 15. Aprilis 843. № 155., а понизше адреса: Vom Przemyśler gr. k. Consistorium. № 218.

(L. s.) dem Ehrwürdigen Rektorate des gr. kath. General-Seminariums. Ex offo in stricte officiosis zuzustellen. Dringend in Lemberg.

II.

Відповідь Ректорату (15. IV. 1843 р.).

№ 155. Praesentt. 15. Aprilis 843.

Hochwürdigstes Konsistorium!

In Erledigung des unterm 10-ten April l. J. Zahl 218 herabgelangten Auftrags wird Einem Hochwürdigsten Konsistorium gehorsamst berichtet: das Seminariums Rektorat verkenne nicht, daß eine gründliche Kenntniß der pohlnischen Sprache von Wichtigkeit sey, daß demnach den gr. kath. Zöglingen Hörern der Theologie, welche sich diese Sprache eigen zu machen wünschen, gemäß dem hohen Gubernial Erlaße vom 17. April 1826 Zahl 13809 frey zu stellen wäre, die Vorlesungen über pohlnische Sprache und Litteratur zu besuchen, dagegen aber allen die Theologie Studierenden gr. kath. Zöglingen zur strengen Pflicht zu machen, daß selbe auf gründliche Erlernung der slavischen Kirchensprache sich sorgfältig verlegen, weil sie bei ihrer einstigen Pastorirung in ihren Predigten [2] und katechetischen Vorträgen sich in der Muttersprache werden ausdrücken müßen, in dem sie sonst dem gemeinen Volke unverständlich seyn würden, und daß zur Erzielung dieses Zweckes vor der Hand, die in dieser Hinsicht erlaßenen hohen und höchsten Vorschriften, welche hier sub ¹/. ²/. ³/. abschriftlich beiliegen, genau zu befolgen wären.

Lemberg den 8. Maji 843.

(Konsistorium)

das gr. k. Gen. Sem. Rektorat äußert sich in Betreff der von den Seminarzöglingen zu besuchenden Vorlesungen der pohlnischen Sprache und Litteratur. ad № 218 ex 843.

mund. 10-ten März 843. Lewicki.

Ч. 219.

Акт в справі провини пит. Плятона Січинського (18. IV. 1843 р.).

№ 1622.

Cum Sieczyński Plato, alumnus Seminarii grlis et III. anni theologiae auditor inurbana sua procedendi ratione proferendo ad Vice Rectorem Ilnicki, ad praelectionem e lingua slavica, ad mu-

seum venientem, verba: „czy może znowu na rewizyję“, et posthac ad eundem Vice Rectorem, e musaeo revertentem, repetendo expressionem: „chodź chodź“ aestimationem superioribus Seminarii, qua immediate sibi praepositis, debitam laeserit, atque commonstraverit, quod omnis disciplinae impatiens, adeoque non ita qualificatus sit, ut in instituto spirituali manuteneri possit; — proinde hac sua inconsiderata agendi ratione promeruit, ut e Seminario expellatur, atque e consignatione candidatorum status sacerdotalis deleatur eo magis, quod idem ob malum in studiis progressum jam semel Seminarium deserere coactus fuerit, quod anno currenti ad Seminarium iterum susceptus, non ea applicationis suae signa dederit, quae bonam ejus indolem probarent, diebus enim 18-a et 19-a Novembris 842 tempore missae sacrificii ex ecclesia justo citius exire tentavit, in quo tantum per Vice Rectorem inspectionem gerentem impeditus erat; in refectorio preces justo citius recitans ordinem turbavit, et tandem in precibus quoque matutinis tardus observatus fuit: — Consistorium tamen insistendo opinione V. Rectoratus pro hac vice a poena exclusionis in praefatum Sieczyński ferenda adhuc abstinendum esse duxit, et ut idem pro hac commonstrata animi levitate aresto trium dierum in pane et aqua luendo puniatur decrevit, cum comminatione, quod si idem minimae transgressionis disciplinae domesticae adhuc reus inventus fuerit, absque omni ulteriori venia, e Seminario dimittetur. V. Rectoratui insimul ordinatur, ut praesens decretum in Sieczyński Platonem latum, omnibus alumnis in museo congregatis pro deterrenti exemplo notum reddatur, atque ulteriori executioni detur — jam vero ulterior procedendi ratio praedicti Sieczyński speciali inspectioni subjiciatur, et quidquid in eodem legibus domesticis contrarium observatum fuerit, illico Consistorio referatur.

Leopoli die 18. Aprilis 843.

G. Jachimowicz
Eppus Suffrag.

Die 11-a Maji 843 promulgavi coram omnibus Alumnis et hac statim die Sieczyński aresto subjectus Lewicki.

Die 23-a Maji Sieczyński aresto subjectus Lewicki.

Die 22-a Junii Sieczyński aresto subjectus Lewicki.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: Praesent. 10. Maji 843. № 184., а понизше адреса: a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopoliensi. № 1622. Vener. Rectoratui Seminarii Grlis r. g. c. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 220.

Дисциплїнарний акт пит. Вас. Топольницького (29. IV. 1843 р.).

№ 1073.

Topolnicki Basilius Alumnus Seminarii generalis ad vagandum proclivis, in officiis domesticis remissus, herbam nicotianam fumans, lusu cartifoliorum notatus, in coetu Alumnorum publice praemonendus, et aresto in pane et aqua 12 horarum plectendus est; quod si non resipuerit, e Seminario ejiciendus et de peracto solum Relatio praestanda, Venerabili Rectoratui ad ejus relationem dto 10-a Aprilis a. c. № 149 effectuanda committuntur.

Premisliae die 29-a Aprilis 843.

Joannes Eppus.

Понизше дописки:

Witoszyński.

Die 11-a Maji 843 promulgavi coram omnibus Alumnis et hac eadem die Topolnicki poenae arestus subjectus.

Lewicki.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: Praesent. 10. Maji 843. № 181., а понизше адреса: a Consistorio gr. cath. Premisliensi. № 1073. Venerabili Rectoratui Seminarii gnrlis rit. gr. cath. consignand. in stricte offsis. Leopoli.

Ч. 221.

Ректорат про лихі ноти питомцїв (17. V. 1843 р).

№ 196.

Reverendissimus D-us Canonicus et Professor Gierowski insinuavit Rectoratui, quod Alumni, secundi anni Theologiae auditores:

Kochan Nicolaus, Lewicki Elias, Łodyński Josephus ex Exegesi —

Hetmańczyk Gregorius, K u n i c k i J u l i a n u s et Mudrak Michael ex Introductione secunda classe notati sint — Stupnicki Michael vero ex eodem Objecto calculum tertiae classis habeat; quod porro die 16. m. c. ex Exegesi examinati Krynicki Joannes, K u n i c k i J u l i a n u s, Malarkiewicz Athanasius, Meleszkiewicz Nicolaus, P e l e c h o w i c z C o n s t a n t i n u s, Perfecki Athanasius, Podłuski Paulus et Chrobaczyński Maximilianus calculum tertiae classis obtinuerint.

Clarissimus itaque D. Professor, si dicti Alumni se non emendaverint, coactum se videbit, eos c. r. Directoratui studii theologici indicare.

Haec supina negligentia memoratis Alumnis in facie totius Seminarii exprobratur, et iisdem debita applicatio et diligentia in studiis, praesentibus severe inculcatur eo addito, quod si huic monitioni morem gerere recusaverint, funestas sequelas sibi adscribendas habebunt.

Leopoli die 17. Maji 843.

J. Bocheński
Sem. glis Rector.

Promulgavi coram omnibus Alumnis in Musaeo.

Leopoli die 18-a Maji 843.

Lewicki.

Ч. 222.

Ректорат доносить Митр. Консисториї про поступи питомцїв (12. VI. 1843 р.).

№ 236.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium!

Tabella individualis Alumnorum Seminarii, nec non Candidatorum status sacerdotalis, Stipendio et literis certificatoreis provisorum, de progressu ab iisdem in studiis et moribus primo semestri a. c. facto, Illmo ac Reverendissimo Consistorio in adnexo ·/. humillime substernitur cum observatione;

a) quod Alumni Seminarii Archidioecesani II-i anni Theologiae auditores Kobrzyński Josephus et

Michalewicz Stephanus ex Hermeneutica et Pedagogia II. classes,

Korzyński Michael ex Hermeneutica II. classem,

Curkowski Martinus vero et

Meleszkiewicz Nicolaus II. classem e Paedagogia retulerint,

b) quod Externistae:

Koczorowski Andreas et

Moroziewicz Nicolaus ex Hermeneutica et Paedagogia II. classes habeant, et Czemeryński Josephus de absoluto examine e Paedagogia se non legitimaverit,

c) quod Alumni I. Anni Theologiae auditores:

Borodaykiewicz Constantinus,

Curkowski Andreas,

Filipowski Joannes,

[2] Floryański Stephanus,

Odzieżyński Antonius,

Pawlikiewicz Michael,
Piotrowski Romanus,
Proskurnicki Josephus et
Turczyński Basilius ex Archaelogia biblica II. classem obtinuerint, ex Externistis autem

Curkowski Ignatius examen ex Archaeologia cum II. classe absolverit,

Jaworowski Gregorius vero
Kolasz Joannes et
Teliszewski Joannes examen non subiverint.

Alumni Seminarii secundi anni Philosophiae auditores obtentas secundas classes suppletorie emendarunt.

Ex auditoribus I. Anni Philosophiae stipendio provisis,

Bałtarowicz Joannes habet II-dam classem e Mathesi pura; alii qui cum bono profectu examina absolverunt, suscepti sunt ad Seminarium, reliqui autem utpote

Huzarewicz Vincentius,
Kolankowski Aemilianus,
Kudrykiewicz Joannes,
Sawicki Jacobus,
Szwedzicki Aemilianus et

Tychowicz Jacobus, valedixerunt studiis, et tam de illis, qui ad Seminarium suscepti sunt, quam de illis, qui studiis valedixerunt, exhibentur Illmo ac Rmo Consistorio separatae relationes.

[3] Koblański Joannes,
Rużycki Benedictus,
Sołowski Nicephorus et

Sabatewicz Mathias dicunt se examen ex aestetica subivisse, sed testimoniis adusque se non legitimarunt.

Zarzycki Joannes frequentavit quidem praelectiones ex Aestetica sed examen non absolvit.

Quia Alumni:
Giliczyński Josephus,
Janikowski Theodorus,
Łahodyński Ignatius,
Turkiewicz Gregorius,
Fedorowski Carolus,
Sochacki Ignatius,
Kunicki Julianus,
Curkowski Martinus,
Alexiewicz Joannes,
Baczyński Stanislaus,
Korczyński Petrus,
Lubieniecki Joannes,
Łopatyński Victor,
Piotrowski Romanus,
Szadecki Stephanus,
Szczorowski Stephanus,
Kuzyk Alexander et

Podlesiecki Leo, non obstantibus admonitionibus herbam nicotianam fumare non desinunt, Illm. ac Rmum Consistorium eosdem graviter reprehendere dignabitur.

Tabella haec finitis examinibus substernenda erat, sed id effectuari [2] non potuit, quia nonnulli Alumni primi et secundi anni Theologiae auditores restantia examina primum circa finem Aprilis subiverunt, et nonnulli e Philosophiae auditoribus primum 5. Junii testimonia de reparatis classibus produxerunt.

Leopoli die 12. Junii 1843.

mund. 23. Junii 843. Lewicki.

(Consistorium)

Rectoratus Sem. glis substernit individualem tabellam ex I. Semestri anni scholastici 1843, exhibentem progressum tum Alumnorum, tum Aliorum status sacerdotalis Candidatorum.

Ч. 223.

Ректорат доносить перемиській Консисториї про поступи питомців (12. VI. 1843 р.)

№ 237.

Illustrissimum ac Reverendissimum Consistorium!

Tabella individualis Alumnorum Seminarii tum Candidatorum status sacerdotalis stipendio aut literis certificatoriis provisorum, de progressu ab iisdem in studiis et moribus primo Semestri a. c. facto, Illmo ac Rmo Consistorio sub ·/. humillime substernitur cum observatione, quod Alumnus Seminarii secundi anni Theologiae auditor

Garbiński Michael, et Externista

Kalinowicz Stephanus ex Hermeneutica secundam classem retulerint,

Podłuski Paulus vero secundam classem e Paedagogia obtinuerit, et

Trochimowicz Julianus de absoluto examine e Paedagogia se non legitimaverit; quod

Brittan Joannes II. Anni Theologiae auditor, et

Kowszewicz Nicolaus I. Anni Theologiae auditor,

examen semestrale non subiverint, quod Rewakowicz Narcissus studia theologica non frequentet, et Lewicki Carolus resolutionem aulicam, quod ad studium I. Anni Theologiae susceptus sit, primum mense Majo a. c. obtinuerit, quod tandem Alumnus Semi-

narii Juzyczyński Ananias, e Philosophia, Philologia latina et historia universali calculo secundae classis notatus sit, e stipendio provisis autem Hankiewicz Joannes et

Kalitowski Julianus e Physica, secundam classem habeant,

Kowszewicz Leo secundam classem [2] e Philosophia practica retulerit, et

Ilnicki Cyrillus e Mathesi pura secundam classem reportaverit.

Alumni Seminarii, quarti anni Theologiae auditores

Czyczyłowicz Aemilianus et

Tarasiewicz Victor frequentarunt praelectiones Aesteticae, sed de absoluto ex hac materia examine, testimonia non produxerunt.

Cum fumatio herbae nicotianae Alumnis Seminarii generalis aulico decreto dtto 22. Novembris et Guberniali Intimato dtto 9. Decembris 1789 № 28923, tum aulico decreto dtto 6. Decembris 1816 diserte prohibita sit, haec prohibitio circa initium cujusvis anni scholastici Alumnis in memoriam revocetur, Alumni tamen

Ilnicki Ambrosius,
Pohorecki Joannes,
Polański Athanasius,
Rastawiecki Josephus,
Terlecki Alexander,
Wolański Josephus,
Kopacz Nicolaus,
Lityński Julianus,
Lazurkiewicz Joannes,
Pańkowski Theodorus,
Topolnicki Basilius,
Lewicki Elias,
Malarkiewicz Athanasius,
Pelechowicz Constantinus,
Szaydzicki Josephus,
Wołoszczakiewicz Antonius,
[3] Broszniowski Constantinus et

Płoszewski Josephus, non obstantibus datis eis admonitionibus, et non attento eo, quod nonnulli eorum pro hac praevaricatione, uti Kopacz, Pańkowski et Topolnicki jam aresto puniti sint, — hanc indecentem fumationem non abjecerint, Rectoratus supplex est, ut Illm. ac R-m Consistorium Alumnis auctoritate sua observationem legum Seminarii inculcare, et praevaricatores altissimae legis graviter reprehendere dignetur.

Leopoli die 12. Junii 1843.

mund. 23. Junii 843. Lewicki.

Illmo ac Rdssimo Consistorio r. g. c. Premisliensi. Rectoratus Sem. glis substernit individualem tabellam progressus tum Alumnorum, tum aliorum status sacerdotalis Candidatorum exhibentem.

Ч. 224.

Ректорат доносить про зміни в складї питомцїв духовної Семинариї (8. VI. 1843 р.).

№ 232.

Illustrissimum ac Reverendissimum Metropolitanum Consistorium!

Juxta relationem Rectoratus dtto 14. Martii a. c. № 115, vacarunt cum fine primi Semestris a. c. in Seminario 8 stalla pro Archidioecesi.

Quia vero in sequelam decreti Excelsi CR. Regnorum Praesidii dtt. 6. Aprilis a. c. № 428/ggg et intimationis Illustr. ac Rev. Consistorii dtt. 11. Aprilis a. c. № 1497 Barewicz Joannes et Cerkiewicz Theophilus e Seminario dimissi sunt et Grodecki Stephanus ob reportatam in suppletorio examine ex Archaeologia biblica tertiam classem, stallum amisit; ad vacantia taliter 11 stalla suscepti sunt.

Auditores II-di anni philosophiae stipendio provisi:

1. Borodaykiewicz Theophilus die 4. Apr. 843.

2. Zielski Michael 13. Aprilis 843, porro auditores I-mi anni philosophiae stipendio provisi:

3. Biliński Josephus 2. Aprilis 843.
4. Bilinkiewicz Joannes 12. Maji 843.
5. Dzerowicz Clemens 2. Aprilis 843.
6. Gliński Cyprianus 12. Maji 843.
7. Guszalewicz Joannes 2. Aprilis 843.
8. Narolski Joannes 12. Maji 843.
9. Lichnowski Antonius 1. Junii 843 A.

10. Kurecki Leopoldus 2. Aprilis 843 proprio sumptu studiis operam navans, cum designatus ordinatione [2] Illustr. ac Rev. Consistorii dtto 21. Martii a. c. № 1161 ad occupandum stallum in Seminario, Gawacki Stephanus auditor primi anni Theologiae stipendio provisus declaraverit, quod ob infirmitatem stallum hoc occupare non possit.

Quia vero Julianus Krasicki, auditor primi anni Philosophiae, stipendio donatus, se libero aere opus habere, et ideo Seminarium intrare non posse, asserit, praeter eum autem et Gawacki nullus amplius stipendio provisus datur, unum stallum adhuc vacat, quod etiam opinione Rectoratus ad finem anni currentis scholastici vacuuum reliquendum est.

Petita supra specificatorum ad Seminarium susceptorum Candidatorum necessariis allegatis instructa in Convoluto una cum arbitrio medici Illmo ac Rmo Consistorio substernuntur.

Leopoli die 8. Junii 1843.

(Consistorium) Rectoratus Sem. glis refert de susceptis 10 Candidatis ad Seminarium in locum dimissorum.

Ч. 225.

Кари питомцїв за курене тютюну (27 VI. і 8. VII. 1843 р.)

I.

Ad Rectoratum Seminarii grlis.

№ 2807.

Cum alumni et primi anni theologiae auditores:
Bublik Alexius,
Dudykiewicz Josephus,
Hrehorowicz Paulus,
Hryniewicz Antonius,
Kuczyński Nicolaus,
Lachowicz Simeon et
Wassyanowicz Constantinus non obstantibus tot tantisque republicationibus ordinationum, quibus fumatio herbae nicotianae alumnis prohibetur, etiamsi jam privatim, jam publice a Rectoratu moniti fuerunt, in sua obstinatione eo devenerint, ut etiam in musaeo fumum herbae nicotianae trahere non erubuerint; Consistorium propositionem V. Rectoratus, ut praefati alumni aresto duorum dierum puniantur, adprobat, atque decernit, ut dicti alumni huic poenae illico subjiciantur, cum comminatione, quod, si ab hac sua consuetudine non desisterent, aut in quocunque alio leges disciplinae domesticae violaverint, e Seminario dimittentur.

Praesens decretum coram omnibus alumnis in musaeo congregatis publicandum et in tabellis respectivis praenotandum est.

His relatio dto 10. m. c. № 240. resolvitur.

Leopoli die 27. Junii 843.

G. Jachimowicz
Eppus Suffrag.

Die 6-a Julii coram omnibus Alumnis promulgavi.

Lewicki
Vicerector.

На другій сторонї в горі дописка Ректорату: Praesent. 5. Julii 1843. № 260., а понизше адреса: a Consistorio Metrop. r. g. c. Leopoliensi. № 2807. Ad V. Rectoratum Seminarii r. g. c. Leop. Exoffo hic loci.

II.

№ 1639.

Superando relationem Venerabilis Rectoratus dtto 12. Junij a. c. № 237. committimus eidem, ut Alumnos Seminarii Ilnicki Ambrosium, Pohorecki Joannem, Polański Athanasium, Rastawiecki Josephum, Terlecki Alexandrum, Wolański Josephum, Kopacz Nicolaum, Lityński Julianum, Łazurkiewicz Joannem, Pankowski Theodorum, Topolnicki Basilium, Lewicki Eliam, Malarkiewicz Anastasium, Pelechowicz Constantinum, Szaydzicki Josephum, Wołoszczakiewicz Antonium, Brzośniowski Constantinum et Płoszowski Josephum ob fumationem herbae nicotianae notatos poena abstinentia a tertio et quarto ferculo tempore prandii adficiat: porro Podłuski Paulo injungat, quatenus classem secundam e paedagogia emendare studeat, secus in Seminario retineri non poterit.

Premisliae die 8-a Julij 843.

Sielecki
Vicar. Gnrlis.

На другій стороні в горі дописка Ректорату: Praesent. 24. Julii 1843. № 285., а понизше адреса: a Consistorio g. c. Premisliensi. № 1639. Venerabili Rectoratui Seminarij gnrlis rit. gr. cath. consignand. in stricte officiosis. Leopoli.

Ч. 226

Акт в справі провини пит. Йосафата Урбана (3. VIII. 1843 р.)

№ 305.

Alumnus Seminarii generalis, tertii anni Theologiae auditor Urban Josaphat, die 23. Julii a. c. non solum omnem adhibuit conatum, ut suum propositum non adeundi Ecclesiam Archicathedralem S. Georgii in effectum deduceret, sed etiam jactando se hac sua industria tempore prandii in refectorio gloriatus est, dicendo, otoż na swoim postawiłem. Alumnus Urban, qui insubordinationis et protervitatis plura jam dedit documenta, et qui jam altera vice Ecclesiam Archicathedralem adire noluit, pro hac sua temeraria agendi et loquendi ratione mereretur graviter reprehendi, Rectoratus attamen attento eo, quod Urban ad absolvendum examen se paret, hac ultima vice adhuc pro medicinali poena eidem publicam severam exprobrationem impertitur, ea cum commina-

tione, quod si se non emendaverit, funestas sequelas inde secuturas sibi ipsi adscribere debebit.

Leopoli die 3. Augusti 1843.

J. Bocheński
Rector Sem. glis.

Promulgavi die 5-a Augusti in Musaeo. Lewicki.

Ч. 227.

Акт в справі женитьби пит. Сем. Соболєвського (8. VIII. 1843 р.)

Ad V. Rectoratum Seminarii grlis r. g. c.

№ 3640.

Sobolewski Simeon alumnus Seminarii grlis et auditor tertii anni theologiae, concurrendo anno 840 pro stipendio, produxit testimonium moralitatis ab administratore parochiae in Stanislawow, Salwarowski Joanne, sibi extraditum, et per Vice-Decanum Stanislaopoliensem coramisatum ejus tenoris, quod Sobolewski per tempus commorationis suae in Stanisławow, i. e. a 10-a Octobris 839 ad 30-m Septbris 840 moraliter et exemplariter se gesserit, quodque officio parochiali nulli passus praedicti Sobolewski de ineundis in tempore mentionato vinculis matrimonialibus noti sint.

In fundamento hujus tum scholasticorum testimoniorum Sobolewski anno schol. 841 stipendio e fundo religionis provisus et subseque die 22. Maji ejusdem anni ad Seminarium grle susceptus est.

Idem Sobolewski redeundo ad Seminarium post ferias anno 842 produxit simile testimonium ab officio decanali Pomorzanensi sibi extraditum.

Cum vero in fundamento delationis Ordinariatui Metropol. in eo factae, quod Sobolewski uxoratus sit, V. Rectoratui Seminarii grlis ordinatum esset, ut praefatum Sobolewski de eo protocollariter percipiat, prodiit ex protocollo cum eodem die 5. m. c. assumpto, quod Sobolewski revera uxoratus sit, quod idem matrimonium adhuc anno 835 antequam studia philosophica incoepisset, Leopoli cum quadam Anna Hochstaedter iniverit, quod uxor ejus in Zaleszczyki habitet, quodve cum eadem duas filias et unum filium procreaverit.

Ad reddendam rationem, quare nam, cum esset uxoratus, testimonia coelebatus produxerit, provocatus, primum edixit, quod talia testimonia produxerit, qualia eidem extradita fuerint, postea

vero addidit, quod si administrator parochiae in Stanislawow, Salwarowski diserte expressisset, quod coelebs sit, eidem verum statum suum certe adaparuisset.

Currenda hujate dtto 29. Septbris 838 № 3268 toti clero curato publicata et etiam V. Rectoratui pro notitia candidatorum status ecclesiastici communicata, alta gubernialis ordinatio dtto 3. Maji 1799 № 6688., qua candidatis status ecclesiastici matrimonium in tractu studiorum contrahere prohibetur, renovata erat, et insuper sancitum: quod si contigerit quempiam candidatorum status ecclesiastici, sive fuerit alumnus Seminarii, sive Stipendista, sive denique externista, ante absolutum cursum theologiae sponsalia, aut plane matrimonium inivisse, idem a statu ecclesiastico in perpetuum amovebitur. Similiter quoque medio affixi candidatis status ecclesiastici notum redditur, quod hi nonnisi pro beneficio fundi concurrerere possunt, qui coelibes sunt.

Sobolewski vero sua superius rescripta agendi ratione, fingendo statum coelebem, cum jam ab aliquot annis esset uxoratus, modo praedictam altam Gubernialem ordinationem a Consistorio republicatam transgressus est, sed insuper coelando veritatem nonmodo officia [2] parochialia et decanalia in errorem studio inducere et ad extradenda sibi testimonia cum vero statu non congruentia permovere, sed etiam Rectoratum Seminarii grlis et Consistorium decipere minime dubitaverat.

Imprudens haec et malitiosa agendi ratio prodit ingenium summopere perversum et ad coelandam veritatem studioque falsa proferendi pronum.

Sobolewski itaque dupplicis culpae reum se reddidit: primo, quod in obversum ordinationibus, qua uxoratus, in Seminario stallum occupare, et secundo, quod coelando verum suum statum Officia decanalia, Rectoratum et Consistorium in errorem inducere ausus fuerit. Quapropter idem, qua omni vocatione ad statum sacerdotalem destitutus, medio praesentis decreti e Seminario et a statu sacerdotali in perpetuum excluditur.

Committitur itaque V. Rectoratui, ut toties dictum Sobolewski Simeonem, receptis ab eodem rebus aerarialibus, e Seminario illico excludat, et de peracto Consistorio relationem exhibeat, addita sua opinione, utrum Sobolewski ad alia studia admitti possit.

Cum vero plurimi alumni e Seminario pro feriis discesserint, proinde praesens decretum in Sobolewski latum, statim quidem executioni dandum, ineunte futuro anno scholastico omnibus

alumnis congregatis pro eorum quoque notitia promulgandum est. His resolvitur relatio sub 5. m. c. № 301 horsum praestita.

Leopoli die 8-a Augusti 843.

G. Jachimowicz
Eppus Suffrag.

На четвертій сторонї в горі дописка Ректорату: Praesent. 11. Aug. 843. № 315., а понизше адреса: a Consistorio Metropol. r. g. c. Leopoliensi. № 3640. V. Rectoratui Seminarii Grlis r. g. c. hic loci. Exoffo.

Ч. 228.

Консисторія взиває дня 22. VIII. 1843 р, щоби питомцї учили ся обрядів.

Ad V. Rectoratum Seminarii grlis r. g. c.

№ 3766.

E submissa medio relationis dtto 13. m. c. № 321 consignatione classium e praxi rituum ab alumnis, qui finitis studiis theologicis ad domum presbyteralem sunt transituri, reportatarum prodit, quod paucissimi eorundem sibi debitam notitiam rituum comparaverint. Haecce incuria tanto magis est vituperanda, cum ex una parte notitia rituum cuivis clerico summopere est necessaria, ex alia vero parte quarti anni theologiae auditores studiis non ita sint, occupati, ut his addiscendis praepediti essent.

Praedicta consignatio communicata extitit praeposito domus presbyterialis ut ejusdem penes susceptionem ad domum presbyterialem insinuantium semet candidatorum rationem habeat, jam vero Rectoratui Seminarii grlis ordinatur, ut futuro anno scholastico alumnos, et in specie quarti anni theologiae auditores exhortetur, ut addiscendis ritibus aliisque clerico necessariis rebus omnem navent operam.

Leopoli die 22. Aug. 843.

G. Jachimowicz
Eppus Suffrag.

На другій сторонї в горі дописка Ректорату: Praesent. 2. 7-bris 843. № 350., а понизше адреса: a Consistorio r. g. c. Leopoliensi. № 3766. V. Rectoratui Seminarii Grlis r. g. Leopol. hic loci. Exoffo.

Ч. 229.

Поступи питомців при іспиті дня 29. IX. 1843 р. з слов. мови, церк співу і обрядів.

Classificatio

Candidatorum Status ecclesiastici pro A-o Schol. 843. e lingua slavica, cantu eclesiastico et ritualibus. Instituta in Consistorio die 29. Septembris 843.

№ pos.	Nomen candidatim	absolutus	e lectione	e cantu simplici	e cantu altiori et irmologione	Adnotatio
1.	Rudnicki Leo	gymnasial.	primam	primam	secundam	
2.	Barusiewicz Michaël	d-o	primam	secundam	tertiam	
3.	Zienkiewicz Marcellus	philosoph.	secundam	tertiam	tertiam	resolut. neg.
4.	Wojakowski Silvester	I. A. ph.	secundam	tertiam	tertiam	reparavit in prim. e lectione
5.	Szankowski Theodatus	gymnasial.	primam	vix primam	tertiam	
6	Teliszewski Ignatius	d-o	vix primam	tertiam	tertiam	
7.	Taniaczkiewicz Joannes	d-o	secundam	tertiam	tertiam	sup. primam. e lect.
8.	Skomorowski Coelestin	I. Anni th.				
9.	Gromnicki Petrus	philos.	tertiam	tertiam	tertiam	
10.	Molczanowski Hippol.	III. An. theol.	vix primam	secundam	tertiam	
11.	Gadziński Aemilianus	philosoph.	secundam	tertiam	tertiam	
12.	Markiewicz Gabriel	d-o	primam	secundam	tertiam	
13.	Hołyński Marianus	d-o	tertiam	tertiam	tertiam	
14.	Garbaczewski Michaël	gymnasial.	primam	tertiam	tertiam	
15.	Turczyński Carolus	d-o	vix primam	tertiam	tertiam	

16.	Jurkiewicz Joannes	philosoph.	secundam	tertiam	tertiam	
17.	Witwicki Elias	d-o	secundam	vix primam	tertiam	
18.	Witwicki Thomas	d-o	secundam	vix primam	tertiam	
19.	Terlecki Franciscus	d-o				
20.	Kozorowski Constant.	I. An. theol.	secundam	tertiam	tertiam	rep. in vix prim.
21.	Ilewicz Joannes	gymnasial.	vix primam	secundam	tertiam	
22.	Bałtarowicz Josephus	d-o	secundam	tertiam	tertiam	repar. e lectione in primam
23.	Zarzycki Ambrosius	d-o	vix primam	vix primam	tertiam	
24.	Zbudowski Michaël	philosoph.	primam	secundam	tertiam	
25.	Łukaszewicz Alexius	d-o	vix primam	vix primam	tertiam	
26.	Matynkiewicz Joannes	gymnasial.	primam	secundam	tertiam	
27.	Sawczyński Sigismund	d o	primam	secundam	tertiam	
28.	Łotocki Joannes	d o	primam vix secundam	vix primam secundam	tertiam	reparavit in vix
29.	Janowicz Alexander	d-o	primam	secundam	primam	
30.	Kapczyński Theophilus	d o	primam	tertiam	tertiam	
31.	Dolnicki Augustinus	philosoph.	secundam	secundam	tertiam	
32.	Gornikiewicz Theophilus	d-o	primam	secundam	tertiam	
33.	Łysiak Leo	d-o				res. neg.
34.	Mironowicz Eugen.	d-o	vix primam	secundam	tertiam	
35.	Bohaczewski Josephus	d-o	secundam	tertiam	tertiam	
36.	Litwinowicz Gregorius	d-o				
37.	Horbaczewski Jacobus	d-o	primam	primam	vix prim.	
38.	Zbudowski Joannes	d-o				
39.	Gnidkowski Terent.	d-o				
40.	Gnidkowski Cyrillus	gymnasial.	vix primam	vix primam	tertiam	
41.	Bazylewicz Nicolaus	d-o	vix primam	vix primam	tertiam	
42.	Kopertyński Bonav.	d-o	vix primam	vix primam	tertiam	
43.	Carewicz Julianus	d-o	primam	primam	tertiam	
44.	Łopatyński Joannes	philosoph.	primam	vix primam	tertiam	

№ pos.	Nomen candidati	absolutus	e lectione	e cantu simplici	e cantu altiori et irmologione	Adnotatio
45.	Curkowski Ignatius	I. An theol.	primam	vix primam	tertiam	
46.	Romanowski Leonidas	d-o	primam	primam	secundam	
47.	Buraczyński Dionys.	d-o	primam	primam	secundam	
48.	Kolankowski Theoph.	philos.	vix primam	secundam	tertiam	
49.	Grabowicz Gregor.	d-o				
50.	Mihowicz Leo	d-o	primam	tertiam	tertiam	
51.	Kuczyński Joannes	II. th.	primam	primam	secundam	
52	Bobikiewicz Joannes	I. th.	primam	primam	tertiam	
53.	Audykowicz Joseph.	philos.	primam	secundam	secundam	
54.	Curkowski Anton.	gymnas.	vix primam	vix primam	tertiam	
55.	Czomkiewicz Michaël	phil	vix primam	secundam	tertiam	
56.	Maykowski	I. theol.	primam	d-o	d-o	
57	Zahaykiewicz Leo	phil.				
58.	Chomicki Josephus	d-o				
59.	Halicki Eustachius	d-o				
60.	Luszpiński Gregorius	II. theol.				
61.	Moyscowicz Ignat.	gymnas.	tertiam	tertiam	tertiam	
62.	Grodecki Stephan.	philosoph.				
63.	Hlebowicki Theoph.	I. A. ph.	primam	primam	secundam	
64.	Sembratowicz Julian.	d-o				
65.	Dankiewicz Michaël	phil.				
66.	Bulbaczyński Jul.	d-o				
67.	Naumowicz Joannes	gymnas.	vix primam	tertiam	tertiam	
68.	Carewicz Emilianus	d-o	primam	primam	tertiam	
69.	Warywoda Antonius	d-o	vix primam	vix primam	tertiam	
70.	Holyński Joannes	phil.	d-o	secundam	tertiam	

Ч. 230.

Перемиська Консисторія про поведенє своїх питомців (16. IX. 1843 р.).

№ 2313.

Superando relationem Venerabilis Rectoratus Seminarii gnrlis dtto 6-a Septembris a. c. № 357 comittimus Eidem, ut

1. Rastawiecki Franciscum et Topolnicki Basilium, si omissa examina suppletorie cum bono progressu non fecerint, porro Hamerski Paulum, Kopacz Nicolaum, Czerniański Joannem, Jaremkiewicz Justinum, Konstantynowicz Joannem, Lityński Julianum, Lazurkiewicz Joannem, Nasalski Michaelem, Nowosiadłowski Emilianum, Towarnicki Titum, Wołoszyński Dionisium et Żelechowski Antonium, si sese super depositis examinibus bono cum profectu ex Theologia Dogmatica et morali non legitimavent (: pro re nata Venerabilis Rectoratus respectivum Directoratum studii theologici eatenus officiose requirendum habet:) — tandem Chomiński Stephanum et Malarkiewicz Anastasium, si post ferias classem secundam ex jure ecclesiastico non emendaverint, e Seminario dimittat, et de facto horsum referat.

Quo ad Lewicki Nicolaum observatur in Tabella individuali, quod idem examen ex Historia ecclesiastica non fecerit, et ex Introductione in Libros Sacros N. F. classem secundam retulerit, quapropter comittitur Venerabili Rectoratui, ut eundem Lewicki Nicolaum, si post ferias examen ex Historia ecclesiastica bono cum progressu suppletorie non deposuerit, e Seminario pariter dimittat.

Eodem modo Juzyczyński Ananias, si examina post ferias suppletorie cum exoptato profectu non subierit, e Seminario dimittendus erit.

2. Comittimus Vnrbli Rectoratui, ut

Szaydzicki Josepho, Podlaszecki Stephano, Jajus Josepho, ob proclivitatem ad vagandum quorum ultimus etiam fumationi herbae nicotianae est deditus, Kiebuziński Andreae ob tarditatem in precibus matutinis, Kociuba Demetrio, Kucyłowski Basilio, Kopacz Nicolao, Lazurkiewicz Joanni, Pankowski Theodoro, Jaworski Leoni, Lewicki Eliae, Malarkiewicz Anastasio, Szczawiński Josepho, Wołoszczakiewicz Antonio et Pełechowicz Constan-

tino, ob fumationem herbae nicotianae, Lityński Juliano ob negligentiam in adimplendis Officiis, Szczerbicki Leoni, ob nimias querulationes in Refectorio et proclivitatem ad vagandum, Topolnicki Basilio ob tarditatem in Officiis, absentationem a Collegiis et fumationem herbae nicotianae,

Wolański Victori ob lusum cartifoliorum et tardidatem in precibus matutinis, Urban Josaphato et Pelechowicz Constantino ob protervam indolem, denique

Nasalski Michaeli ob proclivitatem ad vagandum et negligentiam in studiis saeveram exprobrationem nomine Consistorii publice tribuat, ea cum significatione, quod nisi se emendaverint, e Seminario et a Statu sacerdotali excludentur.

Premisliae die 16-a Septembris 843.

In absentia Excellentissimi Domini Praesulis

Polański

Custos Ecclesiae cathedr.

Witoszyński.

Die 14. 10-bris 843 coram omnibus Alumni promulgavi.

Lewicki.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: Praesent. 26. 7-bris 843. № 375., а понизше адреса: a Consistorio gr. cath. Premisliensi. № 2313. Venerabili Rectoratui Seminari gnrlis rit. gr. cath. consignand in stricte offsis. Leopoli.

Ч. 231.

Перемиський епископ про услівя принятя питомців до дух. Семинариї (9. X. 1843 р.).

№ 2293.

Quum experientia doceat, quod nonnulli aspirantes ad Statum sacerdotalem non solum in lectione slavo-ecclesiastica versati non sint, sed etiam preces quotidianas qui nimo crucis signum facere non sciant; hinc ad obviandum huic malo statui et ritui nostro summe praejudicioso statuimus:

I. Nemo ex Scholis Gymnasialibus pro Stipendio proponetur, nisi praevie in examine docuerit, se in lectione slavo-ecclesiastica esse versatum, et orationes quotidianas memoriter debite recitare scire.

II. Auditoribus Philosophiae Stipendium non exolvetur, nisi conditioni ad I. supra expressae satisfecerint, praelectiones ex gramatica slavo-ecclesiastica frequentaverint, ac saltim primam profectus classem obtinuerint.

III. Candidati Theologiae ad Seminarium non suscipientur, tum certificatis ad frequentanda studia theologica non providebuntur, nisi praevie supra ad I. et II. praescripta adimpleverint. et praeterea in examine comprobaverint, se in cantu ecclesiastico 8. Tonorum: Воскресни. Самогласни et Прокімени esse bene exercitatos.

Quapropter Venerabili Rectoratui committimus, ut Candidatos Status sacerdotalis Leopoli studiis operam navantes, Dioecesanos Nostros, sive pro Stipendio, sive pro Certificato impetrando concurrentes, praevie ex objectis secundum modalitates supra ad I., II. et III. expositas indigitatas examinari curet, ac pro re nata compertum progressum cum petito supplicantis Consistorio Nostro exhibendo anteponi faciat.

Premisliae die 9-a Octobris 843.

Joannes Eppus.

Promulgavi die 14. 10-bris 843 omnibus Alumnis et Externistis. Lewicki.

На четвертій стороні в горі дописка Ректорату: Praesent. 12. 8-bris 843. № 420., а понизше адреса: a Consistorio gr. c. Premisliensi. № 2293. Venerabili Rectoratui Seminarii gnrlis rit. gr. cath. consignand. in stricte offsis. Leopoli.

Ч. 232.

Ректорат до Консисториї про поступи питомцїв (6. XI. 1843 р).

№ 400.

Illustrissimum ac Reverendissimum Consistorium!

Conformiter ordinationi dtto 28. 7-bris a. c. № 4056, tabella individualis Candidatorum status sacerdotalis Illmo ac Rmo Consistorio substernitur cum observatione,

quod Alumnus Seminarii IV. anni Theologiae auditor, Szlemkiewicz Nicolaus secundam classem e Theologia pastorali in I-m emendaverit;

quod Alumni III. anni Theologiae auditores post ferias examinati:

Aryszewski Paulus,
Brykowicz Gregorius,
Chodorowski Demetrius,
Sochacki Ignatius,
Strzelbicki Joannes, e Theologia moral.

Boratyński Thomas vero
Sieczyński Plató et
Terlecki Nicolaus e Theologia dogmatica et morali II-das classes in I-mas reparaverint, quod itaque tantum
Aryszewski Paulus et
Sochacki Ignatius, e Theologia dogmatica secundam classem habeant.
E II-do anno Theologiae:
Berezowski Michael et
Cegielski Leo ex jure ecclesiastico examen die 20. m. c. absolvendum habent.
Alumni I-mi anni Theologiae auditores:
Alexiewicz Joannes,
Kuczyński Nicolaus,
Kunicki Michael et
Szczerowski Stephanus hisce diebus pro emendanda secunda [2] classe ex Introductione in libros SS. V. T. examini se subjicient, reliqui vero Alumni I-mi anni Theologiae auditores restantia examina bene subiverunt.
Auditores II-di anni Philosophiae:
Bełcy Procopius,
Fedusiewicz Basilius,
Podlesiecki Leo, nec non auditores I-mi anni Philosophiae
Bilinkiewicz Joannes,
Gliński Cyprianus, sinistras classes quoque emendárunt.
Externistae: II. Anni Theologiae auditores:
Czemeryński Josephus,
Kuczyński Joannes,
Swidziński Clemens,
Wojewodka Gregorius.
I. Anni Theologiae auditores:
Buraczyński Dionysius,
Hlebowicki Theophilus,
Romanowski Leonidas,
Zakliński Ignatius restantia examina bene absolverunt.
Herasimowicz Andreas vero
Koczorowski Andreas,
Krzyżanowski Adamus,
Moroziewicz Nicolaus,
Suchorowski Gregorius,
Kolas Joannes,

Teliszewski Joannes, de absolutis examinibus hucdum testimoniis se non legitimarunt.

E stipendio provisis solum:

Gawacki Stephanus nondum subivit examen e studio biblico V. F.

Cum alta et altissima Decreta:

a) dtt. 6. Maji 1807 № 8.410 et Gub. intimatio dtt. 5. Junii 1807 № 22.222.

b) dtt. 4. X-bris 812 № 2.326/119 Gubernialis intimatio [3] 2. Januarii 1813 № 46.992 ad № Consist. 339 ex 813 et

c) Guberniale Decretum dtt. 30. Maji 1827 № 30.441 ad № Cons. 1.707 ex 827 Consistoriis potestatem tribuant pro moralibus Alumnis intercedendi, Rectoratus Seminarii humillimas sternit preces, ut Illm ac Rmum Consistorium pro Alumnis III-i anni Theologiae auditoribus

Aryszewski Paulo et

Sochacki Ignatio, qui secundam classem e Theologia dogmatica retulerunt, alto loco intercedere dignetur, quatenus in Seminario retineantur, et numero auditorum IV. anni Theologiae inscribantur, cum juxta altissimum decretum II-da classis e Dogmatica a promotione ad SS. Ordines non excludat, cum dicti Alumni studiis diligenter operam navaverint, et nonnisi ob debilia talenta, tam vasta duo objecta, prouti est Theologia dogmatica et moralis, memoria complecti non valuerint, cum Aryszewski ultra tres menses gravi morbo decubuerit, tempore triennalis commorationis in Seminario in nihilo notatus sit, et ambo pii probi et exemplares sint atque debite se applicent.

d) Optabile est, ut omnes Alumni eminentes classes habeant, sed quia id non omnibus datum est, quia memorati duo Alumni, qua auditores Philosophiae duobus annis Stipendio e fundo religionis donati erant, et jam tribus annis in Seminario sustentantur, adeoque fundo Religionis jam notabiles expensas causarunt, quia illi porro e theologia morali primam [4] classem habent, alios Alumnos in cantu ecclesiastico instruunt, et boni sacerdotes esse possunt, Rectoratus eosdem gratiae Illmi ac Rmi Consistorii commendare non cessat.

Leopoli die 6. 9-bris 843.

(Consistorium)

Rectoratus Sem. glis substernit tabellam individualem et refert de reparatis ab Alumnis sinistris classibus.

Ч. 233.

Ректорат до пер. Консисториї про поступи питомцїв (31. X. 1843 р).

№ 453.

Illustrissimum ac Reverendissimum Consistorium!

Suppletorie ad relationem dtt. 6. Septembris a. c. № 357, Illmo ac Revdissimo Consistorio humillime refertur, quod Alumni III. anni Theologiae auditores:

Czyrniański Joannes,
Konstantynowicz Joannes,
Lityński Julianus,
Lazurkiewicz Joannes,
Nasalski Michael,
Nowosiadłowski Aemilianus,
Towarnicki Titus,
Wołoszyński Dionysius,
Żelechowski Antonius,

secundas classes, quas in finali examine e theologia dogmatica obtinuerant, in examine post ferias instituto, in primas emendaverint, quod

Hamerski Paulus in hocce examine tam e theologia dogmatica, quam et morali, secundam classem in primam reparaverit,

Rastawiecki Xaverius post ferias examinatus e theologia dogmatica et morali classem primam,

Topolnicki Basilius e theologia dogmatica quoque primam classem retulerit et

Kopacz Nicolaus classem secundam e theologia morali in primam emendaverit,

Chomiński Stephanus et

Trochimowicz Julianus, secundam classem ex jure ecclesiastico in primam repararunt et Trochimowicz etiam de absoluto bono cum profectu examine e Paedagogia se legitimavit.

Quod attinet Malarkiewicz Anastasium [2] malam classem ex Jure ecclesiastico non emendavit, et ideo Premisliam se contulit.

Lewicki Nicolaus post ferias examinatus, ex historia ecclesiastica reportavit primam classem.

Drzymalik Joannes et

Lewicki Nicolaus habent tantum ex Introductione in libros SS. V. J. secundam classem, quae non impedit, ut in Seminario retineantur.

Externistae Kalinowicz Stephanus,
Kalitowski Basilius,
Kowszewicz Nicolaus,

Pisuliński Joannes non produxerunt adusque testimonia de absolutis restantibus examinibus.

Stipendio provisi exceptis:
Dobrzański Victore,
Kalitowski Juliano,
Ilnicki Cyrillo,
Wołos Antonio et
Kośnierski Joanne, de quibus adhuc non constat, an restantia examina absolverint nec ne, reliqui omnes primas habent classes.

Juzyczyński Ananias nondum reconvaluit, adeoque et examina subire non potuit.

Quod concernit Alumnos III-tii anni Theologiae auditores:
Jaremkiewicz Justinum et
Kopacz Nicolaum, qui secundam classem e theologia dogmatica non repararunt, Rectoratus in fundamento altorum et altissimorum Decretorum dtt. 6. Martii 1807 № 8.410, dtt. 2. Januarii 1813 № 46.992, et dtt. 30. Maji 1827 № 30.441. Illmo ac Rmo Consistorio humillimas substernit preces, ut Illm ac Rmum Consistorium pro iisdem alto loco intercedere dignetur, quatenus in Seminario [3] quarti anni theologiae inscribentur, cum dicti Alumni studiis diligenter operam navaverint, et nonnisi ob debilia talenta. tam vasta duo objecta, prouti est Theologia dogmatica et moralis, memoria complecti non valuerint, cum Jaremkiewicz tempore suae biennalis commorationis in Seminario in nihilo notatus sit, et ambo pii probi et bene morati sint, atque debite se applicent.

Optabile est, ut omnes Alumni eminentes classes habeant, sed quia id non omnibus datum est, quia memorati duo Alumni et qua Stipendio donati, et ad fundum Seminarii suscepti, fundo Religionis jam notabiles expensas causarunt, e Theologia morali primam classem habent et boni sacerdotes esse possunt, Rectoratus eosdem gratiae Illmi ac Rmi Consistorii commendare non cessat.

Leopoli die 31. 8-bris 843.

(Consistorium)

Rectoratus Sem. glis refert de reparatis ab Alumnis Seminarii sinistris classibus.

Ч. 234.

Протокол засїданя Ректорату, відбутого дня 23. IX. 1843 р.

Protocollon

Sessionis Rectoratus Seminarii gener. r. g. c. 23-a Novembris 843 celebratae praesidente Perillustri Reverendissimo Domino Rectore, praesentibus I. A. R. R. Vice Rectoribus I. A. R. Patre Spirituali et A. R. R. Studiorum Praefectis, Protocollon tenente Michaele Fortùna Stud. Praefecto.

Clarissimus D. Professor studii biblici Kucharski die 21-a Novembris 843 Studiorum Praefecto Michaeli Fortuna oretenus adaperuit, quod Emilianus Gadziński theologiae anni primi auditor ex Archaeologia biblica evocatus responderit non sum paratus ac vultu suo vilipensionem quamdam praeseferente manifestaverit, quod haec flocci haberet; quod post illum provocatus Theophilus Borodajkiewicz quaestionem „num carmina hebraica pedibus constent?" obiter et minus accurate solvebat ac propterea admonitus, quatenus melius ex auctore discat cum de poesi hebraica ex suo penu nihil disserere possit, reposuerit: generaliter dixi — cum insuper loco carmina diceret carmines [2] et aliis erroribus probaret, se in lingua latina non adeo bene esse versatum, Cl D. Professor Kucharski, eundem ad meliorem notitiam linguae latinae sibi comparandam inviavit et interea quaesivit ab eo, ubi Gymnasium absolverit? Cum nihil responderet secunda et tertia vice quaestionem suam repetiit. Tandem tertia vice interrogatus respondit: Stanislaopoli.

Cl. Professor conquaestus est quod dicta et responsa Theophili Borodajkiewicz praeter inurbanitatem, protervitatem quamdam ac animum subordinationis ac reverentiae oblitum redolebant. — Quum autem speret, quod ambo alumni Gadziński et Borodajkiewicz cognita sua devictate ad meliorem frugem sint reversuri, quare tantum exigit, ut pro deterrenti exemplo aliorum, quibus indecenti sua procedendi ratione scandalum praebuerunt, condigna poena a Superioribus Seminarii assignanda afficiantur.

Quibus perlectis omnia membra Rectoratus unanimi voto censuerunt, Emilianum Gadziński et Theophilum Borodajkiewicz, auditores primi [3] anni theologiae, primum ob negligentiam in Studiis ac inurbanitatem, alterum ob manifestatam irreverentiam, ac scandalum conscholaribus suis datum, spectato eo, quod prima vice deliquerint, poena arresti duorum dierum spatio 8 horarum in pane et

aqua luenda esse afficiendos et ad deprecationem D. Professoris publice in Colegio praestandam inviandos, cum severissima cominatione, quod si semet, vel negligentes in studiis, vel immorigeros probaverint, e Seminario illico dimittendos fore — simulque vota sua depromebant, quatenus res facti cum opinione Rectoratus Seminarii decisioni Illustrissimi ac Reverendissimi Metrop. Consistorii substernatur, ut eadem sua auctoritate firmare vellet.

His terminatur Sessionis Protocollon.

Leopoli die 23-a Novembris 1843.

J. Bocheński.
Ilnicki
Vice Rector.
Lewicki.
S. Harasiewicz.
M. Malinowski.
A. Juzyczyński.
Michael Fortuna.

Ч. 235.

Консистория звороню̂є питомцям (27. XII. 1843 р.) поладнувати орудки родичів, або свояків.

№ 6042.

Compertum est, quod parentes, consanguinei aliique in provincia habitantes, alumnis Seminarii grlis varia negotia tractanda aut res diversi generis emendas praecommitant, indeque saepius eveniat, quod alumni praecommissis satisfacere cupientes, a praescripto ordine domestico deflectere soleant.

Ad manutenendum ordinem disciplinamque domesticam procuratio similium negotiorum alumnis severe prohibetur, et Rectoratui Seminarii generalis praecommittitur, ut sollicite invigilet, ne alumni aliis negotiis occupentur, quam quae ad studia conferunt, et ordinem disciplinamque non laedunt.

Ut vero haecce ad notitiam omnium, quorum interest perveniat, visum est praesentem decisionem in dioecesi solita via promulgare, hac cum ordinatione, ut quivis negotium aliquod Leopoli tractandum habens, vel vero procurationem quorundam articulorum sibi fieri cupiens, alium agentem sibi eligat.

Officio decanali ordinatur, ut praesentem currendam solita via in decanatu promulget, et subscriptionibus omnium curatorum decanatus provisam, actis decanalibus adponat.

Leopoli die 27. Decembris 843.

На другій стороні в долині адреса: A Consistorio Metropol. r. g. c. Leopoliensi. № 6042. Ad Officium decanale r. g. c. Exoffo. In stricte officiosis.

Ч. 236.

Ректорат дня 31. XII. 1843 р. про поведенє питомців

№ 584.

Reverendissimus Canonicus et Professor Gierowski insinuavit Rectoratui, quod Alumni Seminarii, secundi anni Theologiae auditores: Dąbrowicki Julianus — Dudykiewicz Josephus — Hrehorowicz Paulus — Lachowicz Simeon et Proskurnicki Josephus die 13-tia Decembris a. c. a meridie a publica praelectione abfuerint; quod

Alexiewicz Joannes — Bublik Alexius — Hrehorowicz Paulus — Lachowski Antonius — Lewicki Nicolaus — Mochnacki Joannes — Mochnacki Michaël — Proskurnicki Josephus et Szczorowski Stephanus in studiis sint negligentes, quod tandem Szczorowski Stephanus — Walawski Stephanus et Wassyanowicz Constantinus ex Hermeneutica examinati, calculum tertiae classis retulerint.

Subiecta haec negligentia in conhibendis necessariis ad statum, quem sibi elegerunt studiis, tum immensa protervitas et vilipensio statutorum Seminarii eisdem in facie totius Alumnatus severissime et ultimarie exprobretur, cum ordinatione, ut debite se applicent, et studiis diligenter incumbent, secus enim, si non resipuerint, pro eorum e Seminario dimissione propositio fiet.

Leopoli die 31. Decembris 843.

J. Bocheński
Seminarii Rector.

Promulgavi omnibus Alumnis in musaeo congregatis die 4-o Januarii 844. Ilnicki.

Спис актів.

Рік 1829.

Рік 1837.

Рік 1838.

Рік 1839.

Рік 1840.

Рік 1841.

Рік 1842.

Показчик назв осіб і місцевостий.

Зладив ***К. Студинський.***

Важнійші похибки:

стр. XXI. верш 17 з гори зам. о. *Кир.* Дембіцький має бути: о. Клим. Д....
стр. XXIII. верш 24 з гори зам. Kreiów має бути: Krecóẇ.
стр. CII. верш 10 з гори пропустити: мабуть.
стр. 115. верш 19 з гори зам. Harasymowicz, має бути: Harasiewicz.
стр. 393. по Івана св. церква в Перемишли пропущено: XXXIII.

PUBLIKATIONEN

der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg

Czarnecki-Gasse, 26.

(in ukrainischer Sprache).

Mitteilungen der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften, redigiert von Prof. Michael Hruševškyj, bis jetzt erschienen Bde I—CXVIII u. CXXI—II (Geschichte, Archäologie Ethnographie, Sprache und Literaturgeschichte, besonders der Ukraine). Preis: Bde I—XX kosten 48 Kronen, jeder weitere Bd. (auch separat käuflich) 3 Kr. Bd. XXIII—XXIV (Doppelband) 5 K., Bd. XXXI—II u. XXXV—VI (Doppelbände à 6 Kr., Bd. CXVII—VIII (Doppelb.) 8 Kr.

Publikationen der Sektionen und Kommissionen der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften:

A. Die historisch-philosophische Sektion publizierte bis jetzt:

1. 15 Bände ihrer Beiträge (Zbirnyk istoryčno-filosofičnoi sekcii).

Bd. I: M. Hruševškyj, Geschichte der Ukraine. T. I. (bis Anfang des XI Jahrh.) . . . . . . 7·50 Kr.
Bd. II: M. Hruševškyj, Geschichte der Ukraine. T. II. (bis Mitte des XIII Jahrh.) . . . . . . 7·50 Kr.
Bd. III—IV: M. Hruševškyj, Geschichte der Ukraine. T. III (bis zum J. 1340) . . . . . . 7·50 Kr.
Bd. V: Materialien zur Kulturgeschichte Galiziens im XVIII—XIX Jahrh. 4 Kr.
Bd. VI—VII: M. Hruševškyj, Geschichte der Ukraine. T. IV (bis zum J. 1569) . . . . . . 7·50 Kr.
Bd. VIII—XI: M Hruševškyj, Geschichte der Ukraine. T. V (Verfassung und soziale Verhältnisse in XIV—XVII Jahrh.) . . . . . . 7·50 Kr.
Bd. X—XI: M Hruševškyj, Geschichte der Ukraine. T. VI (Oekonomische, kulturelle und nationale Verhältnisse in XIV—XVII Jahrh.) 7·50 Kr.
Bd. XII—XIII: M. Hruševškyj, Geschichte der Ukraine. T. VII (Ukrainische Kosaken bis zum J. 1625) . . . . . . 8 Kr.
Bd. XIV: M. Hruševskyj, Geschichte der Ukraine, Bd. VIII, I. Teil 7·50 Kr.
Bd. XVI: Al. Nowyćkyj, Taras Ševčenko als Maler . . . . . . 5 Kr.

2. Ukrainisch-ruthenisches Archiv:

Bd. I: H. Svjencickyj, Die Handschriften des Museums des Narodnyj Dim in Lemberg . . . . . . 3 Kr.
Bd. II: Iv. Franko, Materialien zur Geschiche des Bauerntums und der Oekonomik Galiziens im XVIII—XIX Jahrh. . . . . . . 4 Kr.
Bd. III: M. Teršakoveć, Materialien zur Geschichte der nation. Wiedergeburt der Ruthenen im Galizien 1830—1840 . . . . . . 5 Kr.
Bd. IV: Materialien zur Geschichte des ruthenischen Schulwesens in Galizien im XVIII—XIX Jahrh. . . . . . . 3 Kr.
Bd. V: M. Voznjak. Philologische Schriften des Iv. Mohylnyckyj. . 5 Kr.
Bd. VI: H. Svjencickyj, Die Handschriften des Museums des Narodnyj Dim. II Teil . . . . . . 3 Kr.
Bd. VII: H. Svjencickyj, Die Handschriften des Museums des Narodnyj Dim. III Teil . . . . . . 3 Kr.
Bd. VIII. Dr. I. Franko, Der Kampf um Alphabet in Galizien im J. 1859 . . . . . . 3 Kr.
Bd. IX u. Bd. X: M. Woznjak, Beiträge zur Geschichte der ukr. Lieder und Versifikationen . . . . . . à 4 Kr.

B. Die philologische Sektion publizierte bis jetzt 15 Bde ihrer Beiträge (Zbirnyk filologičnoi sekcii).

Ukrainische Bibliothek. Bd. I—VIII.

C. Die mathematisch-naturwissenschaftlich-medizinische Sektion publizierte bis jetzt 17 Bände ihrer Beiträge (Zbirnyk).

D. Die Archaeographische Kommission publizierte biz jetzt folgende Werke:

1. Quellen zur Geschichte der Ukraine.

Bd. I: M. Hruševškyj, Lustrationen der königlichen Domänen in den Bezirken von Halyč und Peremyšl vom J 1565–66 . . . . 4 Kr.

Bd. II: M. Hruševškyj, Lustrationen der königl. Domänen in den Bezirken von Peremyšl und Sanok im J. 1565 . . . . 4 Kr.

Ad. III: M. Hruševškyj, Lustrationen der königl. Domänen in den Bezirken von Cholm. Bels und Lemberg im J. 1564–5 . . . . . 5 Kr.

Bd. IV V: St. Tomasivškyj, Galizische Akten und Annalen aus den J. 1648—1649 à . . . . 4 Kr.

Bd. VI: St. Tomašivškyj. Galizischen Chroniken 1648–1657. . . . 6 Kr.

Bd. VII: M. Hruševškyj, Lustrationen vom J. 1570 . . . . . 4 Kr.

Bd. VIII: Iv. Krypjakevyč, Akten zur Geschichte der ukr. Kosaken 1513–1630 . . . . 4 Kr.

Bd. XII: Dr. M. Korduba, Akten zur Geschichte der ukr. Kosaken 1648–1657 . . . . 5 Kr.

Bd. XXII: Journal von J. Markovyč . . . . 4 Kr.

2. Denkmäler der ukrainischen Sprache und Literatur. Bd. I–VII.

3. Kotljarevškyj, Die travestierte Aeneïs, Abdruck der ersten Ausgabe vom J. 1798.

4. Akten-Sammlung zur Geschichte der sozial-politischen und ökonomischen Verhältnisse der West-Ukraine, ... 3 Kr.

5. Ševčenko, Kobzarj, Facsimile der esten Ausgabe vom 1840 . . . . 1·50 Kr.

E. Statistische Kommission publiziert:

1. Studien aus dem Gebiete der Sozialwissenschaften und der Statistik, bis jetzt 3 Bde à . . . . 3 Kr.

F. Juridische Kommission publizierte bis jetzt:

1. Juridische Zeitschrift, bis jetzt 10 Bde à . . . . 2 Kr.
2. Juridische und ökonomische Zeitschrift, bis jetzt 10 Bde à 3 Kr.
3. Juridische Bibliothek. bis jetzt 4 Bde à . . . . 2 u. 3 Kr.

G. Die Ethnographische Kommission publizierte:

1. Ethnographische Sammlungen (Etnografičnyj Zbirnyk); bis jetzt erschienen 36 Bände.
2. Materialien zur ukrainischen Ethnologie; bis jetzt erschienen 15 Bände.

H. Bibliographische Kommission publiziert:

Beiträge zur ukrainischen Bibliographie, bis jetzt 3 Bde . 6 Kr.

Chronik der Gesellschaft, enthält Berichte über die Tätigkeit der Gesellschaft, Sektionen und Kommissionen derselben, erscheint 4 Mal im Jahre. Bis jetzt erschienen N. 1—56 ukrainisch und deutsch.

Diese und andere Publikationen der Gesellschaft sind in der Buchhandlung der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg, Ringplatz, Nr. 10 vorrätig.